

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM, INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS f1,50 PER JAAR - LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 's-GRAVENHAGE

ONAFGEBROKEN VOORUITGANG IN DE STERKTE.

Oprichting van 31 nieuwe Afdelingen.

De nimmer onderbroken vooruitgang in de sterkte van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm bleef zich ook in het jaar 1937 voortzetten. Met inbegrip van de Landstormkorpsen „Motordienst”, „Vaartuigendienst” en „Spoorwegdienst” is het aantal vrijwilligers thans gestegen tot 93223; de toeneming bedraagt 5313 vrijwilligers.

Het aantal aangesloten Reserve-Officieren kon worden uitgebreid tot 2720.

Nieuwe Plaatselijke Afdelingen werden opgericht te Beets, Bleijerheide, Bunde, Chèvremont (L.), Delfstrahuizen-Echtenerbrug, Duurswoude, Ellewoutsdijk, Haarsteeg, Heerlen, Helenaveen, Heusden, Hoogblokland, Kerkrade, Langenboom, Lomm, Obbicht, Oirlo, Ossendrecht, Posterholt, Rossum, Schaesberg, Sint-Willibrord, Sittard, Sloten, Spekholzerheide, Sprundel, Stiphout, Stroet, Thorn, IJsselstein (L.), Zesgehuchten.

Sterkte der Landstormkorpsen.

Het Vrijwillig Landstormkorps:

„Friesch Verband”	5560 vr.
„Groningsch Verband”	4056 „
„Drentsch Verband”	2797 „
„Twentsch Verband”	4604 „
„de IJssel en Vollenhove”	4338 „
„Veluwsch Verband”	1265 „
„Veluwzoom”	4187 „
„Limburgsche Jagers”	7011 „
„de Meijerij”	13235 „
„West-Brabant”	2719 „
„Zeeuwsch Verband”	3305 „
„Verb. Monden der Maas”	915 „
„Rotterdam”	3715 „
„Verband Dordrecht”	2408 „
„Zuid-Holland: West”	8121 „
„Nieuwe Holl. Waterlinie”	3158 „
„Stelling van Amsterdam”	5723 „
„Kennemerland”	1310 „
„Verband Alkmaar”	4173 „
Motordienst	8238 „
Spoorwegdienst	1538 „
Vaartuigendienst	847 „

Totaal 93223 vr.

SCHIETGEBOUW TE SLIEDRECHT.

Opening van een eigen gebouw.

Dinsdag 30 November was een zeer bijzondere avond voor de afdeling Sliedrecht. Op Zaterdag 27 November had te Sliedrecht de opening plaats gehad van een eigen gebouw, d.w.z. het gebouw is gesticht met de bedoeling den B.V.L. in Sliedrecht een dak boven het hoofd te verschaffen, dat niet alleen is te gebruiken als vergaderlokaal, doch

Opening van het nieuwe schietlokaal te Sliedrecht.

ook als schietbaan, zoodat Burgerwacht en schietvereniging er eveneens van kunnen profiteren.

licht, nog afstralende van 30 November 1813. Wonderlijk samentreffen die twee datums, de terugkeer van Oranje en de vergadering van den B.V.L.

Autoriteiten bij de opening van het nieuwe schietlokaal te Sliedrecht.

We mogen het nu gerust zeggen, de plaatselijke leider P. Kriekaard zag z'n werk bekroond, de B.V.L. heeft in den komenden winter een dak boven het hoofd en een prachtlokaal om „Als het moet” bijeen te komen. Van daar uit wordt voortaan aan de touwtjes getrokken.

Ds. Is. Voorsteegh uit Den Haag sprak na opening over donkere Novemberdagen en wees op de historie, maar ook op 't Oranje-

Och er is nog heel veel gesproken, o.a. door overste Linden, den voorzitter der Gewestelijke Commissie en luitenant Groenendijk. Naar we vernemen komt er een groote schietwedstrijd, als de vereischte toestemming is verleend en dan gaat iedereen, die er belang in stelt, maar eens kijken....

Mooie cantine, een gezellig zitje, een

DE BAAS IS IN EEN GOED HUMEUR...

WANT HIJ ROOKT
GOLD STAR SHAG

Het is rijpe Ster Tabak!

goed buffet, keurig ingerichte schietbanen, garderobe, kortom alles wat noodig is om het den bezoekers gezellig te maken.

En dat alles is het gevolg van eendrachtige samenwerking tusschen burgerij en B.V.L.

DE B.V.L. OP URK

organiseerde een welgeslaagden landstormavond, waarbij o.m. oud-Minister Deckers het woord voerde.

Op Vrijdag 10 Dec. werd op het eiland Urk een groote propaganda-samenkomst gehouden in het gymnastieklokaal der Chr. School, waar meer dan 250 bezoekers waren, waaronder de autoriteiten van het eiland, predikanten, enz.

Aan het verslag van de „Prov. Ov. en Zw. Crt.” ontleenen we:

Om 7 uur arriveerden met een extra gelegenheid Generaal Duymaer van Twist, voorzitter der Nationale Landstorm Commissie, met den secretaris, Res. Kapitein Boulogne en Majoor Van Schelven van de Nat. Noodhulp Organisatie.

Verder waren aanwezig Generaal-Majoor De Jongh, Inspecteur van den Landstorm met zijn Adjutant Luit. Koning, de heer Wagenaar, oud-Administrateur Dept. van Financiën, lid van de Tweede Kamer, J. Ph. Backx, voorzitter van de Gew. Commissie met den secretaris, mr. E. I. F. de Bruijn en de heer De Boer, uit Den Haag.

Om half negen arriveerde via Enkhui-

Schimmelpenninck...

...fijn!

die ken ik

VAANDELS en VLAGGEN

ONDER VOLLE GARANTIE.

Ook in de goedkoopsten garandeeren wij moderne, onvergankelijke uitvoering BOGAERTS-GRAAFLAND te BOXTEL

PBNA De superieure school voor technisch briefonderwijs **ARNHEM**

Bouwkunde, Waterbouwkunde, Werktuigbouwk., Electrotechn., Radio - Chemische Techniek

Vraag gratis Prospectus

DIKA BOOMPALLEN

K. KAN K² WESTZIJDE 125^b ZAANDAM

zen Zijn Excellentie, Mr. Dr. L. N. Deckers, oud-Minister van Defensie.

Burgemeester Gravesteijn opende den avond en sprak een hartelijk woord van welkom, in het bijzonder tot Generaal Duymaer van Twist gericht, die wegens een keelaandoening niet kon spreken.

Burgemeester Gravesteijn zeide, dat Urk een krachtige afdeeling had, wegens de ligging en de niet altijd gemakkelijke communicatie niet aan alle B.V.L.-dagen op het vaste land kon meedoen, maar „paraat” was.

Daarna sprak Generaal De Jongh mede namens den Luit.-Generaal Duymaer van Twist. Spreker was verheugd over de groote opkomst.

De heer De Boer hield vervolgens een rede „Vier bladzijden uit het levensboek van Vorstenhuis en Vaderland”.

De heer J. Ph. Backx, voorzitter van de gewestelijke commissie, sprak zijn dank uit voor de trouwe opkomst en huldigde den afgetreden plaatselijken leider, den heer Koffeman voor hetgeen hij voor den B.V.L. deed. Spreker was verheugd den heer Heetebrij als diens opvolger te kunnen begroeten, onder wiens leiding in de laatste weken reeds 40 nieuwe vrijwilligers bij den B.V.L. konden worden ingeschreven.

Mr. Dr. Deckers hield een boeiende rede. Z. Exc. werd met gejuich begroet toen hij het podium beklom. Met groote belangstelling werd spreker gevolgd. Hij sprak er zijn vreugde over uit, dat hij weer eens op Urk kon zijn. Spreker was na acht jaren weer als lid der Nat. Landstorm Commissie teruggekeerd en was daarover zeer verheugd; want nu kon hij er weer een enkele maal op uittrekken om voor den B.V.L., dit echt nationale instituut, het woord te voeren.

Verschillende films werden daarna vertoond, o.a. de Landdag Urk en de nieuwe propagandafilm.

BENOEMINGEN IN DE GEWESTELIJKE LANDSTORMCOMMISSIES.

Vollenhove.

Benoemd tot Eere-Voorzitter der Gewestelijke Landstorm Commissie Vollenhove **Mr. A. E. Baron van Voorst tot Voorst**, Commissaris der Koningin in de Provincie Overijssel, te Zwolle.

De IJssel.

Benoemd tot lid der Gewestelijke Commissie de IJssel: **A. Bakker**, Burgemeester van Oldebroek; **Dr. H. Turkstra**, Rector Chr. Lyceum te Zutphen.

Zeeland.

Benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau: de heer **J. L. Geelhoed**, Wethouder, Lid der Gewestelijke Commissie Zeeland, Terneuzen.

Monden der Maas.

Benoemd tot lid der Gewestelijke Commissie Monden der Maas: deel Goeree en Overflakkee: in de vacature Burgemeester Charbon: Burgemeester **P. Keyzer** te Stellendam.

ÚS OUNTINKEN OAN MASTER TYSMA.

Der is in weach fen meilibjen gongen troch ús lânstoarmrigen, do de tiding fen it forstearren fen master Tysma yn 'e kranten stie.

En yn it ienfâldichste doarpke en neazichste wente is it do sein wirdden: „ha jim it al heart, master Tysma is stoarn”.

Dan gongen de tinzen en gefoelens fen folle ienfâldichen út nei de man hwer

hja sa faken nei heart hienen op ús propagandajourennen, nei die man mei it swakke lichem, mar mei it waerme hert en sterke geast.

It is net mei inkele wirdden to sizzen hofolle wirk master Tysma dien hat for ús Frysk forbân, en homannich kearen, troch únyliche hjerstjourennen en kâlde winternachten dizze man net swalke hat, ta' opbou fen ús organisaesje.

Hwent it moat sein wirde, ús B.V.L. hie de ljeafde fen master Tysma; en wy, ienfâldiche B.V.L.-ers, wy hâlden fen die koartswilige man, die ús dochts sa earnstich wize koe op de greate geastelike wearden, op de wei nei om heech.

En nou is dizze nommele wirker net mear by ús.

Mar syn wirdden en dieden, syn libjen en stribjen scil troch ús B.V.L.-ers útdroechen wirde mids de wrâld, mids stoarm en ûnwaer.

Fryslâns B.V.L. winsket de femylje Tysma ta, sterkme en krêft fen Boppen.

Fryslâns B.V.L. scil net forjitte „de man mei 't goede hert”.

S. FEN ROMSICHT.

Wintermoanne '37.

SASSENHEIM.

De lustrumviering van den B.V.L.

Laaierende geestdrift en een volle zaal.

De groote zaal van het K.S.A.-gebouw was 30 Nov. tot in alle hoeken bezet toen Dr. H. Legrand de bijeenkomst opende met een woord van hartelijk welkom aan de gasten, die naar Sassenheim gekomen waren om het eerste lustrum van den B.V.L. mede te vieren. Achtereenvolgens heette hij welkom Kapitein Boulogne als plaatsvervanger van Z. Exc. Duijmaer van Twist, die wegens de behandeling der Defensiebegroting in de Kamer verhinderd was te komen, Generaal Zeeman en echtgenoot, den heer Ruys, vertegenwoordiger van het gewestelijk bestuur en Kapitein Vellinga. Als blijk van waardeering voor de vele malen, dat Mevr. Zeeman haar belangstelling voor den Sassenheimschen B.V.L. had betoond, werd namens de afdeeling door het dochtertje van den secretaris, den heer de Bruin, een bouquet roode en gele anjelieren met de Sassenheimsche kleuren als strik, overhandigd.

Dr. H. Legrand schetste daarna in 't kort den voorspoedigen groei van den B.V.L. in Sassenheim en roemde vooral den goeden geest onder de leden. Hierna werd door alle aanwezigen staande het Wilhelmus gezongen.

De eere-voorzitter Burgemeester Gouverneur wenschte de afdeeling geluk met haar eerste lustrum, en gedacht in treffende woorden het ongeluk Prins Bernhard overkomen. Hij prees het werk van het bestuur van den B.V.L. en hij noemde het een voorrecht voor de gemeente, zulke werkers te bezitten. In den B.V.L. te Sassenheim heerscht eenheid, een eenheid echter vrijwillig aangaand en niet gedwongen opgelegd. Een eenheid, maar toch vrij, en een vrij Holland, vrij in alle gelederen, vrij in iedere richting.

Hierna was het woord aan Pater Bormeus de Greeve, die den B.V.L. nu eens wilde bezien, als stuwning naar Saamhoorigheid als waarborg voor 's Lands veiligheid en de hooge waarde van den B.V.L. als bron van idealisme.

Toen Troelstra naar de macht greep, aldus spreker, bleek het dat, ofschoon de Nederlanders zich tevoren niet toon-

A. KUYVENHOVEN'S Kisten-, Broeiramen- en Valenfabriek Zuideinde 13 NAALDWIJK Tel. 35

den als ware vaderlanders, er toch in de zielen nog een ware vaderlandsliefde heerschte. Men hoorde wel de internationale, en wij zongen wel niet onze nationale liederen, maar des te mooier was de reactie op de revolutiepoging. Troelstra kwam terecht onder de dekens en de Koningin verscheen op 't veld. Nog staan wij midden in 't gevaar.

Verkeerde ideeën regeeren de wereld en daarvoor moeten wij waken. De groote plausibele werking van den B.V.L. is ons vaderland te dienen!

Ik heb, aldus spreker, heel de wereld afgereisd, maar telkens weer voel ik mij rustig en tevree als ik weer de voeten kan zetten in mijn dierbaar vaderland.

Holland is een dorado, ook mankeert er hier nog veel, maar wij kunnen geen verandering brengen in de internationale ellende. Vergelijk ons land met Rusland of Spanje.

Neen wij zullen, aldus spreker, na een paar „pathetische uitlatingen” den toestand trachten te verbeteren, geschaard achter Oranje zonder dictator. Wij zijn een klein land, tot groote dingen in staat. Wij weten moeilijkheden het hoofd te bieden, wij zullen worstelen en elkanders lasten dragen. Wij zullen één zijn en trouw aan onze Vorstin. Wij voelen ons veilig waar de B.V.L. waakt, maar God zij dank niet vecht.

Te waken hebben wij voor het socialisme. Ik kan, aldus spreker, ook de socialisten nog niet vertrouwen. Zij steunen de roode regeering in Spanje, maar veroordeelen de regeering van Dolfuss. Zij treden de huwelijksmoraal met voeten, gezien hun houding ten opzichte van den Hertog van Windsor.

Neen, ik blijf bogen op de 90.000 B.V.L.-ers, die het wettig gezag zullen steunen.

Saamhoorigheid is tenslotte noodig en daarin is de B.V.L. een prachtige stuwkracht. Wij priesters zijn geen protestantenhaters, maar verwachten dan ook geen anti-papisme. Eén in den B.V.L.

Aan 't eind van zijn rede herdacht spreker het ongeval Prins Bernhard overkomen en wees er op dat wij allen in Gods handen zijn. Spreker besloot onder stormachtig, langdurig applaus zijn geestdriftige rede met den wensch: „God met ons, met volk en Vorstenhuis!”

Na de pauze verwelkomde de voorzitter de gasten die iets later gekomen waren, o.a. Majoor Brull, den heer Royaards, voorzitter van het gewest, Generaal Kiès, Kolonel Eggink, Overste Boots, Kapitein Karres, Overste v. Hoogenhuizen en onze plaatsgenoot Pater v. Kesteren. Hierna volgde de installatie van Drs. de Bruyne als lid der commissie, van welke taak de heer Royaards zich met een korte toespraak kweet. Drs. Kuyper bedankte voor de woorden tot hem gesproken. Hij vertegenwoordigde slechts een kleine groep Sassenheimers, maar verzekerde dat het niettemin goede en trouwe vaderlanders waren.

Hierna hield Generaal Ch. Kiès, van het N.I.L., een rede over de verhoudingen van het Moederland tot Ned.-Indië, welke zeer interessante rede meermalen door applaus werd onderbroken en zeer aandachtig werd aangehoord. Hij zag in de B.V.L.-ers de paladijnen van het Koninkrijk der Nederlanden, waarachter de Regeering over 3 werelddeelen ongestoord haar werk kan voortzetten.

Korte toespraken werden gehouden door Drs. Vernaal uit Kaag, waar een afdeeling in oprichting is, door Luitenant-Kolonel J. P. Boots, Commandant van het gewest, die aan de jubilerende vereeniging een beker schonk.

Hierna reikte hij de prijzen uit aan 12 scherpschutters, de heeren: Evert v.

J. J. SCHRAAG - DEN HAAG SPUI 110 - TELEFOON 114587 Omlijstingen voor Etsen, Foto's, enz.

Het adres voor het inlijsten van de gedenkplaat, Huw.-geschenk Prinses Juliana en Prins Bernhard

Aalderen, Willem Bakker, Toon Bisschops, Nic. Couvee, Flor v. d. Elst, C. Hoogervorst, L. Langelaan, Jan v. Leeuwen (motorafd.), Chr. Roosa, Jan v. Does, Willem Verschoor en met een toepasselijk woord aan den leider der afd. Sassenheim, den heer Driesse. Aan de heeren I. G. Benschop en Th. de Zwart werd de medaille geschonken van koningschutter.

Bovendien ontvingen alle leden een reproductie van het schilderij, dat door den B.V.L. aan het Prinselijk Paar ter gelegenheid van Hun huwelijk was geschonken.

En kort woord werd tot slot gesproken door Generaal Zeeman en Kapitein Karres, waarna Dr. Legrand dank bracht aan allen, die tot het welslagen van dezen avond hadden meegewerkt, in het bijzonder aan het mondharmonica-orkest „Excelsior”, dat getoond heeft onder de bekwame leiding van zijn directeur, den heer D. v. d. Wouw, groote vorderingen te hebben gemaakt.

DE GEEST VAN ONZEN B.V.L.

Een enkel voorbeeld uit vele....
Blijvende paraatheid.

Een onzer gewestelijke secretarissen ontving van een zijner plaatselijke leiders een hartelijk nieuwjaarschrijven, dat wij ons veroorloven hier over te nemen, omdat dit schrijven zoo typeerend is voor den geest van onzen B.V.L.:

Namens onze afdeeling en ook namens mijzelf wensch ik U voor het het jaar 1938 Gods besten zegen toe. Hij schenke U in dit jaar al wat gij noodig hebt voor uw veelomvattend werk en zegene dat werk tot heil van Vorstin en Vaderland.

Op de trouw van onze afdeeling en van mijn medewerking als plaatselijk leider kunt U ook in 1938 rekenen.

ZUID-HOLLAND : WEST.

Onder leiding van res. luitenant-kolonel J. P. Boots, aangewezen commandant van het vrijwillig landstormkorps Zuid-Holland : West is onlangs in Den Haag een bijeenkomst gehouden, waarbij aanwezig waren de hoofdofficieren, vrijwilligers van het korps en de plaatselijke leiders der 67 afdeelingen van den B.V.L. in Zuid-Holland : West. Slechts een der kleinere afdeelingen was niet vertegenwoordigd.

Mede waren o.m. aanwezig Luitenant-Kolonel P. Dingemanse, toegevoegd aan den inspecteur van den vrijwilligen landstorm en de leden van het dagelijksch bestuur der gewestelijke landstormcommissie.

Een gedeelte der bijeenkomst werd bijgewoond door Mr. Dr. L. N. Deckers, oud-Minister van Defensie, die kortgeleden weder opgetreden is als lid van de nationale landstormcommissie.

Aan H.M. de Koningin werd een telegram van hulde gezonden.

BREDA.

De afd. Breda hield 24 Nov. 1937 haar jaarvergadering in de R.K. Mil. Vereeniging. De wnd. voorzitter, de heer Brandjes, opende wegens verhindering van den voorzitter deze zeer druk bezochte vergadering met een inleidend woord, waarin hij vooral liet uitkomen, dat het bestuur de groote opkomst van de dames der leden zeer op prijs stelt, en riep tevens luit.-kol. Beets, commandant van het Verband West-Brabant, een hartelijk welkom toe.

Apeldoornsche Cartonnagefabriek
TEPELENBERGWEG 16 — APELDOORN
TELEFOON 5107

Band- en elastiekspoelen v. textielindustrie

Hierna verkreeg de reservekapitein Somers, commandant van de afdeeling, het woord, die den zeer goeden geest van saamhoorigheid, opofferingsgezindheid en toewijding memoreerde, die er bij de afdeeling heerscht.

Voorts releveerde spreker, dat de afdeeling thans 306 leden telt, terwijl in het afgelopen jaar niet minder dan 79 nieuwe leden toetraden en er plm. 50 door verhuizing, ziekte enz. bedankten. Spreker memoreerde voorts de prettige samenwerking, welke hij steeds van directeur Maertens (tegenwoordig pastoor Zuiddorpe, Z.-VI.) heeft mogen ondervinden, terwijl kapelaan Stulemeijer bereids zijn volle medewerking aan den B.V.L. toezegde.

Hierna sprak luit.-kol. Beets, die zeide, gaarne naar Breda te zijn gekomen, daar de geest er zoo bijzonder goed is, waarna spreker mededeelde, dat Breda, voor wat betreft scherpshutters, aan de spits staat. In de tweede helft van 1938 zullen weer wedstrijdschietoefeningen worden gehouden om den wisselbeker, eenige jaren geleden door generaal Insinger beschikbaar gesteld.

Hierna verkreeg pastoor Van Genk, secretaris van het Gewestelijk Verband, het woord, om den plaatselijken leider, kapitein Somers, en diens echtgenoot te danken voor het omvangrijke werk, voor den B.V.L. verricht, waardoor de afdeeling Breda, die aanvankelijk slechts 60 leden telde, uitgroeide tot een groote, bloeiende afdeeling.

Vervolgens verkreeg kapelaan Stulemeijer het woord, welke in een vlotte toespraak de B.V.L.-ers aanspoorde een voorbeeld te zijn voor anderen.

De toespraken werden afgewisseld door muziek en zang, waaraan 't Fiesta-orkest medewerking verleende.

De prijzen werden door overste Beets bekend gemaakt. Aan de volgenden kon het brevet van scherpshutter (koningshutter) worden uitgereikt: luit. Van Aalst, P. Alleman, W. Steevens, W. Brouwers, C. van Oeffelen, C. Broos en L. Morre (Kon. sch.).

ROTTERDAM.

Woensdag is in de groote zaal van Odeon te Rotterdam een bijeenkomst gehouden van de plaatselijke afdeeling. Tot de aanwezigen behoorden Majoor K. A. van Schelven, die Generaal L. F. Duymaer van Twist, voorzitter van de Nationale Landstormcommissie, vertegenwoordigde; Res. Luitenant-Kolonel A. C. de Neeve, voorzitter van de Ge-

H. G. J. de Monchy,
Lid Gewestelijke Landstormcomm. „Rotterdam”
Voorz. der Plaatselijke Commissie.

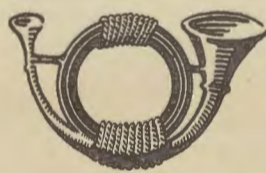
westelijke Landstormcommissie; Mr. W. A. C. van Dam; Res. Luitenant-Kolonel der Grenadiers; Commandant van het Landstormkorps Rotterdam; verscheidene Burgemeesters van omliggende gemeenten; Res. Luitenant-Kolonel W. J. M. Linden, secretaris van de Nederlandsche vereeniging Ons Leger en Commandant van het Landstormkorps Dordrecht; Mr. L. Einthoven, Hoofdcommissaris van Politie te Rotterdam en voorts talrijke afgevaardigden van oranje-, militaire- en andere vaderlandslievende vereenigingen.

De heer H. G. J. de Monchy, voorzitter van de plaatselijke landstormcommissie heeft den avond geopend.

Ds. P. G. de Vey Mestdag, hervormd predikant, lid van de gewestelijke landstormcommissie, heeft een toespraak gehouden, welke de verwachting van de blijde gebeurtenis in Soestdijk tot uitgangspunt had. Spreker herinnerde aan het feit, dat de Nederlanders in de eerste helft van November 1650 soortgelijke spanning hebben ondergaan, voor de geboorte van Willem III. Hij getuigde voorts van de liefde, welke de Vrijwillige Landstormers koesteren voor het Huis van Oranje, en van de dankbaarheid, welke deze gevoelen voor het voorrecht door dit Huis te worden bestuurd, terwijl het in vele landen zoo veel minder aangenaam is.

Na de pauze zijn aan koningschutters en scherpshutters brevetten uitgereikt en den wisselbeker en de prijzen, welke zijn behaald in de korten tijd geleden gehouden schietwedstrijden.

Trans!
VOOR ELKE BEURS 'N
BROCHES
25 ct. PER 20 STUKS 30 ct.

**LANDSTORMKORPS
„LIMBURGSCH E JAGERS”.**

Zaterdag 18 December vond te Venlo de algemeene vergadering plaats van de Officieren van het Landstormkorps „Limburgsche Jagers”.

De Korpscommandant, Reserve-Kolonel Jans opende de vergadering. In verband met de groote toename van nieuwe collega's besprak hij in het kort de voornaamste mobilisatiebepalingen, waarna hij een woord van dank-uitspraak voor de trouwe opkomst.

De Kapitein van den Generalen Staf van het Indische Leger, Mantel, hield een lezing over de Oost-Aziatische dreiging. Het eerste gedeelte was gewijd aan het Japansche vraagstuk, waarbij spreker op zeer boeiende wijze uiteenzette, hoe dit land met zijn reusachtig toenemende bevolking reeds vanaf 1853 bezig was met zijn immigratie en expansie.

Het tweede deel handelde in hoofdzaak over de verdediging van onze Oost-Indische Gewesten, waarbij spreker de verschillende commissies, die de regeering tot advies hadden gediend de revue liet passeeren, om tot slot te komen tot het vlootplan-Deckers.

Het langdurig applaus bewees, hoe deze lezing door de toehoorders werd geapprecieerd.

Na een korte pauze volgde het gezamenlijk korpsdiner, waarbij verschillende sprekers het woord voerden.

BIJENKOMST VAN OFFICIEREN IN GRONINGEN.

Op uitnodiging van de Gewestelijke Commissie Groningen, kwamen de Officieren van het Groningsch Verband van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm 14 Dec. samen in het hotel Willems.

De bijeenkomst stond onder leiding van den aangewezen Commandant van het Groningsch Verband, den Reserve-Kapitein der Jagers, M. Oosters, terwijl van de Gewestelijke Commissie mede aanwezig waren de heeren: F. Bontkes Gosselaar, G. van Barneveld, de secretaris Reserve-Kapitein N. J. van der Wal en de Districts-Commandant van

Uit de afdeelingen

Aagtekerke, 3 Dec. De zaal was meer dan vol toen burgemeester Borselaar de bijeenkomst opende. Hij verwelkomde in het bijzonder den secretaris van het gewest, den heer Eckhardt uit Goes en sprak er zijn vreugde over uit, dat twee kapiteins van het Zeeuwsch Verband, de heeren Geelhoed en Brandts uit Vlissingen, aanwezig waren. Daarna draaiden o.m. een drietal films.

Adorp, 10 Dec. Prijsuitreiking — gevogelte en rookartikelen — door burgemeester Bruins Slot.

Alblasserdam, 3 Jan. In het gebouw der Ned. Herv. Kerk werd een B.V.L.-avond gehouden onder leiding van den heer G. v. d. Koogh. De voorzitter der Gew. Landstormcommissie, J. A. J. Jansen, hield een opwekkende rede. Verder werd nog het woord gevoerd door den burge-

VOOR DE
STAMP POT
EN . . .
ERWTENSOEP
BAKHUIS'
ECHTE
GELDERSCH E ROOKWORST

komt reeds méér 100 jaar
op de middagtafel.

den Motordienst, de 2e Luitenant voor speciale diensten, D. G. S. Landweer. Na den maaltijd, welke in een prettige kameraadschappelijke sfeer gehouden werd, sprak de Kapitein-Adjutant van 21 R. I., U. de Stoppelaar over: „Betuelgen van Woelingen”.

Het zeer uitvoerige en gedocumenteerde betoog werd met groote belangstelling gevolgd, terwijl met enkele grepen uit de practijk werd aangetoond, dat doortastendheid en tact voor ieder Officier een eerste vereischte zijn.

Met de aansporing steeds te blijven waken en werken voor orde en recht, in het belang van Vorstin, Volk en Vaderland, besloot spr. zijn gloedvolle rede.

Nadat Kapitein Oosters den spreker op hartelijke wijze bedankt had en eenige gestelde vragen beantwoord waren, bleef men nog langen tijd gezellig bijeen.

meester der gemeente, J. v. Scheers en luitenant Groenendijk, terwijl de plaatselijke leider het een en ander mededeelde betreffende de afdeeling. In het bijzonder werd herdacht het winnen van den wisselbeker op den laatstgehouden verbandsschietwedstrijd. Het brevet koningshutter werd uitgereikt aan de heeren P. v. d. Graaf, A. Vink en M. Stout.

Het brevet scherpshutter aan H. M. M. v. Olderen, J. Verhoeven en W. M. de Zwart. Tevens had plaats prijsuitreiking voor den gehouden schietwedstrijd klasse koningshutter, 1e pr. P. v. d. Graaf, 99 pt.; 2e pr. D. Schippers, 98 pt.; 3e pr. A. Vink, 97 pt. Klasse scherpshutters, 1e pr. B. Maat, 98 pt.; 2e pr. J. Voogt, 98 pt.; 3e pr. J. C. Huisman, 97 pt. Schutters 1e klas, 1e pr. P. C. de Haan, 91 pt.; 2e pr. C. Folkersma, 89 p.; 3e pr. J. Bakker, 89 pt.

Alkmaar, 19 Nov. Jaarvergadering met prijsuitreiking, onder leiding van den voorzitter, burgemeester jhr. mr. A. F. van Kinschot. Mede aanwezig waren de commandant van het V.L.K. „Alkmaar”, overste J. C. van Houten. Als nieuw lid der plaatselijke commissie werd geïnstalleerd jhr. C. H. C. Flug van Aspermont.

De heer G. B. Vashinder ontving de medaille, door den burgemeester van Alkmaar ter beschikking gesteld, 43 rozen van de 60 schooten!..

Almkerk, 15 Dec. Samenkomst onder leiding van burgemeester Blok.

Alphen (N.-Br.), 13 Dec. Adr. Thomassen, 1e pr.

Ameide en Tienhoven, 14 Oct. Geslaagde filmavond met Sluit de gelederen.

Ammerzoden, 14 Dec. Na een inleiding van burgemeester de Leeuw hield de heer Rabou een propagandatoespraak. Zes Wellenaren slo ten zich bij den B.V.L. aan.

Amsterdam, 6 en 7 Dec. Twee samenkomsten — groote opkomst! — in de groote zaal van Krasnapolsky, georganiseerd door de centrale plaatselijke landstormcommissie van Amsterdam. Een welkomstwoord sprak de heer A. B. Roosen, lid van de Tweede Kamer. Van de zeer vele autoriteiten, den eersten avond, noemen we den burgemeester van Amsterdam met den hoofdcommissaris van politie, den voorzitter van de Nat. Landstormcommissie, generaal L. F. Duymaer van Twist, de inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, generaal-majoor H. de Jongh, dr. I. H. J. Vos, voorzitter van de Gew.

Officierenbijeenkomst te Venlo op 18 December 1937.

VOOR GROOTE EN KLEINE TOCHTEN
FORD V8

Zonder chauffeur - Voorzien van carnets
GARAGE BAAS - TEL. 117 - ENKHUIZEN

Cliché Boelaars
's-Gravenhage. Tel. 117505*

Landstormavond te Amsterdam op 6 December 1937.

Landstormcommissie, een aantal burgemeesters uit omliggende gemeenten. Voorts luit.-kolonel-intendant G. J. Potgieser, vertegenwoordiger van den bevelhebber in de IVe Militaire Afdeling, vertegenwoordigers van den garnizoenscommandant en den commandant der Maritieme Middelen te Amsterdam; D. O. Norel, voorzitter van het gewest Kennemerland, vertegenwoordigers van nevengewesten, o.m. van Zuid-Holland-West, van het Nat. Jongerenverbond, de Vrijw. Burgerwacht Amsterdam, de vereniging Pro Rege, de Nat. Noodhulporganisatie, van de Alg. Ver. van Ned. Res. Officieren, de A.R.K.O., den senaat I.S.S.A. en N.S.A., en den opperrabbijn, den heer L. H. Sarlouis.

Oud-Minister Deckers, weder lid van de Nationale Landstorm Commissie, heeft daarna een krachtig pleidooi gehouden voor de weermacht en voor den B.V.L. De historische tafereelen uit „Den Vaderlant ghetrouwe“ werden zeer goed opgevoerd en mochten algemeene instemming hebben. Er kwamen — zoo recenseert het „Hbd.“ — verschillende zeer goede gedeelten in voor (Prins Willem van Oranje en graaf van Egmont).

Een alleraardigst moment was het, toen Sinterklaas in eigen persoon met Zwarten Piet ten tooneele verscheen. Sint liet verschillende cadeautjes uit den zak uitdeelen, waarvan hij zelf het eerste bracht aan den heer Duymaer van Twist....

Aan het einde van den avond heeft de heer Roosjen aan alle medewerkers dank betuigd, daarbij aan den heer Sanders, den auteur van „Den Vaderlant ghetrouwe“, een krans overhandigend en aan een drietal dames fraaie bouquetten.

De tweede dag van de „blijde samencomste“ van den bijz. vrijw. landstorm in de groote zaal van Krasnapolsky werd wederom geleid door het Tweede Kamerlid A. B. Roosjen.

Hierbij heeft de legerpredikant, ds. P. Bootsma, uit Wassenaar een rede gehouden over het onderwerp: Kunt gij dienen?

Na de toespraak van ds. Bootsma volgden het tweede en derde gedeelte van „Den vaderlant ghetrouwe“, wederom met medewerking van het Symphonieorkest „Arti et Religioni“ en de staftrompetters van het korps Rijdende Artillerie.

Met een dankwoord werd op gebruikelijke wijze de samenkomst gesloten.

Amsterdam-Noord, 9 Dec. Samenkomst in het „Tolhuis“, onder leiding van den heer Westhoff. Dr. I. H. J. Vos, lid van de Tweede Kamer en voorzitter der gewestelijke commissie heeft hierbij een rede gehouden.

Amsterdam-Zuid. Tot penningmeester der plaatselijke landstormcommissie Amsterdam-Zuid is benoemd de heer J. P. Damme, Willemsparkweg 135 te Amsterdam.

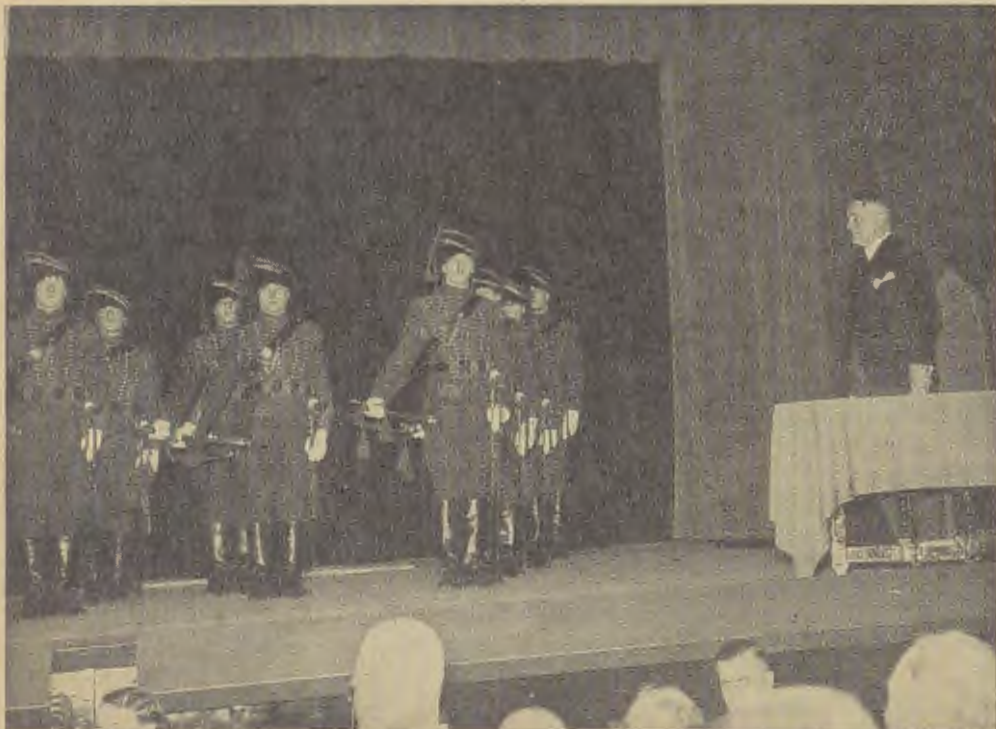
Anna Paulowna, 21 Dec. Filmavond, onder leiding van burgemeester Lovink. Pater de Hart hield een rede.

Anjum, 21 Dec. Geslaagde jaarvergadering.

Apeldoorn, 9 Dec. De heeren W. Bloemendaal Azn. en G. K. R. de Roos behaalden 92 pt. (max. 100).

Arcen, 6 Dec. Samenkomst, waarbij o.m. aanwezig pastoor G. Houben, kapelaan Halmans en Rector Laemers uit Lomm. De heer L. Stoffels opende met een welkomstwoord en gaf daarna het woord aan eersten luitenant Merkus uit Sittard. Op zeer bevattelijke wijze wees de spreker op het bestaansrecht van den B.V.L. Plaatselijk leider van Arcen is luitenant Th. Frissen; plaatselijk leider van Lomm de heer Wismans.

Asperen, 25 Nov. Van de gehouden prijsuitreiking, onder leiding van burgemeester J. J. Vonk, werd tevens gebruik gemaakt om adjudant C. J. van Ooyen, secretaris der pl. commissie en instructeur der afdeling op hartelijke

Landstormavond te Amsterdam op 6 December 1937.

N.V. BETONFABRIEK v/h J. en A. DEN BOER
Nieuw Lekkerland (bij Rotterdam)
BASALTINE-BETONTEGELS
ONDER RIJKS- EN GEMEENTEKEUR

wijze te huldigen bij gelegenheid van zijn zilveren huwelijksfeest. Er werden aangeboden een barometer en een gong. Overste Baan was mede aanwezig.

Baardwijk, 11 Dec. Prijsuitreiking.

Baarn, 27 Nov. Prijsuitreiking onder leiding van burgemeester Jhr. G. C. J. van Reenen. Aanwezig waren o.a. de commandant van het landstormkorps „De Nieuwe Hollandsche Waterlinie“, de secretaris van de gewestelijke landstormcommissie, mr. J. G. A. van Geldorp-Meddens; mr. dr. A. E. Schouten, lid van de plaatselijke commissie en de plaatselijke leider, de heer H. A. van Marle, die door den burgemeester om zijn activiteit geprezen werd.

Overste Baan ging de resultaten van de schietoefeningen der verschillende korpsen na en constateerde dat Baarn een zeer goed figuur maakt tusschen de andere afdelingen.

De wisselbeker werd gewonnen door den heer A. Overeem met 60 pt. Van de overige prijswinnaars noemen we den heer H. van Dam, die in totaal 974 punten behaalde.

Bedum, 1 Dec. H. Klooster en K. de Boer Jzn. behaalden 91 pt.

Bergum, 2 Dec. Samenkomst, waarbij de heer Keur een causerie over „Ned. Indië“ gehouden heeft.

Bierum, 13 Dec. Filmavond, onder leiding van burgemeester Harrenstein.

In zijn toespraak wees de burgemeester op de groote betekenis van het machtig instituut, dat we in den landstorm bezitten. Dit woord werd nog onderstreept door kapitein Van der Wal.

Bloemendaal, 24 Nov. Propagandasamenkomst, onder leiding van den heer J. A. C. Bleeker, waarbij tevens films werden vertoond, die door kapelaan B. G. Henning te Bloemendaal zijn opgenomen in het padvinderskamp van de St. Laurentiusgroep. Kapelaan Henning, die aalmoezenier bij de Verkenners is, vertoonde eerst de film „Bij ons in de rimboe“, waarin een beeld gegeven werd van de opleiding der welpen, de padvindders van 8—12 jaar; de tweede film „Een dag in Verkennersland“ gaf een indruk van de opleiding der padvindders, de verkenners, van 12—17 jaar. Als derde film volgde na de pauze de Jamboreefilm, eveneens een eigen opname.

De vergaderden werden voorts toegesproken door generaal majoor b. d. H. Zeeman te Voorburg.

Blija, 15 Dec. Jaarvergadering, onder leiding van den heer J. Doornbos, waarvan wij, uit het „Leeuw. Nwbl.“ het volgende kunnen knippen: Het door den heer L. Looijenga gehouden referaat over „Bewapening of Weerloosheid“ werd met groote aandacht beluisterd. Uit de mededeelingen van het bestuur bleek dat een batig saldo aanwezig is van f 2963.

Ten Boer, 9 Dec. W. Sliep, 97 pt.

Borculo, 3 Dec. Geslaagde propaganda-samenkomst, onder leiding van burgemeester Van Wely, waarbij de heeren Van Ingen Schouten, Goedhart en Jalink het woord gevoerd hebben.

Bovenkarspel, 25 Nov. Voor de afdelingen van den B.V.L. te Enkhuizen en in De Streek is in het „Roode Hert“ te Bovenkarspel een propagandavergadering gehouden, in welke toespraken werden gehouden door burgemeester Elders van Bovenkarspel, overste Van Houten, commandant van het Landstormverband Alkmaar, kapitein Goedhart uit Arnhem en den gewestelijken secretaris, den heer Ottenbros.

Enkele films werden vertoond, o.m. de landstormdag te Medemblik.

Bunschoten, 22 Dec. Uitslag schietwedstrijd. Koningschutters 1e prijs B. Hartog. Scherp-schutters 1e prijs J. Nieuwboer (na loting), daar K. T. Balkema en F. Heinen ook 50 punten verkregen. Schutters 1e klas, 1e prijs: A. Pijpers.

Bedemsvaart, 24 Dec. In een ten gemeentehuize gehouden vergadering der plaatselijke commissie, welke voor de eerste maal werd geleid door den nieuwen burgemeester mr. J. M. Ravesloot, oud-vrijwilliger van den B.V.L., werden de nieuwe commissieleden, de heeren G. J. Eshuis en E. ten Kate, die in de plaats zijn gekomen voor dr. Dwarshuis en ds. Grolman, geïnstalleerd.

Dieren, 23 Dec. Samenkomst in Hofzicht, onder leiding van den plaatselijken leider, den heer L. Kool, hoofdonderwijzer te Ellecom, die o.m. welkom heette den secretaris der gewestelijke commissie, kolonel W. van Ingen Schouten, en den korpscommandant, overste J. W. Buurman.

Na de pauze volgde nog een zeer interessante lezing van den heer Jalink uit Apeldoorn over „De aanvals- en verdedigingsmiddelen door alle tijden“.

RITMEESTER

Dinteloord, 20 Dec. Bijna 300 belangstellenden bij den filmavond, onder leiding van burgemeester Van Campen. Aanwezig waren o.m. de heeren geestelijken, de voorzitter en plaatselijk leider van Willemstad, Fijnaart en Steenbergen, de commandant van het Verband overste Beets, alsmede de plaatselijke landstormcommissie.

Een rede werd hierbij uitgesproken door kapitein G. F. Boulogne, secretaris van de N.L.C., in „De Zoom“ genoemd „een kernachtige propagandarede“.

Dinther, 8 Dec. Prijsuitreiking, waarbij commandant en gewestelijk secretaris aanwezig waren. Eerste prijs: M. van Helvoirt, met 145 pt.

Doesburg, 17 Dec. Samenkomst in Pniël, onder leiding van den heer M. C. J. van Leeuwen van Duivenbode.

Een overzicht werd gegeven van 't geen de afdeling Doesburg heeft gepresteerd op allerlei gebied. Aan 't vaandel hangen thans 7 medailles en 1 lauwerkrans.

Kapitein Goedhart hield voorts een beziende rede over paraatheid en eenheid van den B.V.L.

Daarna hield kapitein P. J. Erkers een causerie over „De oorlog in Abyssinië“, met lichtbeelden.

Aanwezig was o.m. burgemeester Jhr. mr. Nauijs.

Doornspijk, 25 Nov. Filmavond, waarbij Overste Janssen, commandant van het Veluwsch Verband, het woord gevoerd heeft.

Dordrecht, 16 Oct. Samenkomst met officieren, voorafgegaan door een schietwedstrijd onder leiding van res. kapitein G. A. Hoogenboom. Van de 9 prijswinnaars noemen we de eerste drie: 1e prijs res. 1e luitenant W. de Boer 68 pt.; 2e prijs res. kapitein G. A. Hoogenboom 66 pt.; 3e prijs res. 2e luitenant J. A. Beekman 65 pt.

Een extra prijs onder bepaalde voorwaarden beschikbaar gesteld, werd het eigendom van res. 2e luit. J. J. M. Hubrechtse.

Na afloop verenigden de deelnemers zich aan een eenvoudigen maaltijd waar mede aanwezig was de heer J. A. J. Jansen, voorzitter der gew. commissie. Na afloop bracht overste Linden allen dank voor de groote opkomst.

Dordrecht, 26 Nov. Groote landstormsamenkomst in café M.A.B.

De voorzitter ds. M. Gravendijk herdacht in zijn openingswoord het overleden lid der plaatselijke commissie, den heer L. v. d. Graaff. Hartelijk welkom werd geheeten de nieuwe burgemeester van Dordrecht, de heer J. Bleeker, die met zijn echtgenoot aanwezig was. Overigens begroette de voorzitter gaarne den heer J. A. J. Jansen, voorzitter der gewestelijke commissie, overste W. J. M. Linden, korpscommandant en den actieven secretaris, luitenant Groenendijk.

Het nieuwe lid der plaatselijke commissie, kapelaan C. Ouwendijk werd op prettige wijze aan de vergadering voorgesteld.

Overste W. J. M. Linden heeft op de hem eigen wijze de schietprijzen uitgereikt.

Vertoond werd de klankfilm Je maintiendrai. Luit. A. Groenendijk, secretaris van het verband Dordrecht, hield nog een prettig gekruide toespraak, waarna de voorzitter der vergadering met een dankwoord kon sluiten.

Duivendrecht, 1 Dec. De nieuwe voorzitter, de heer J. Burger, opende den propaganda-avond met een wensch tot spoedig herstel van Prins Bernhard, verwelkomde de aanwezigen en gaf daarna het woord aan den heer R. v. d. Meer, die het financieel verslag uitbracht.

Vervolgens sprak de heer J. A. Neuyen een opwekkend en vlot woord.

De fraaie schietprijzen werden na de pauze uitgereikt, evenals de gedenkplaten; voorts werden enkele aardige films vertoond.

Dwingelo, 18 Dec. De voorzitter, de heer H. Geuchies, richtte een woord van welkom tot de aanwezigen, in het bijzonder tot den heer De Bruyn, secretaris van de gewestelijke commissie, en tot luitenant-kolonel Van den Nieuwenhuizen, commandant van het Drentsch Verband. Mede aanwezig waren het eereled mr. J. G. Westra van Holthe en de oud-leider der afd. de heer J. Bijker Jzn. Als spreker trad op de heer De Boer uit Den Haag met als onderwerp: De band tusschen Nederland en Oranje.

INGEZONDEN MEDEDELINGEN

Voor Uw Sigaren enz.
H. HANEMAAIJER DELFT
BURGWAL 71, h. O. Langendijk TELEF. 821
GIRO 309097

VAANDELS — VLAGGEN
Fa. JANSSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg
Tel. 813. Eigen atelier. 70-jarige reputatie.
Hoogste tentoonstellingsbekroningen
* Prima werk en voordeelige prijzen *

'S-GRAVENHAGE
Grand Hôtel „Victoria”
Café-Restaurant
Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen
TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16
Groote en kleine zalen voor vergaderingen
en partijen.

Fa. ANDR. VISSER - STEENWIJK
Eerste kwaliteit
Groente-, Bloem- en Landbouwzaden
Frische Kleipootaardappelen, enz.
Op plaatsen, waar niet vertegenwoordigd,
nog actieve verkoopters gevraagd

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
IJSELMUIDEN Telef. 246 KAMPEN

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V.
ZOETERMEER
HET ADRES VOOR
EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER
Zowel verpakt
als in fust.
Leveringen uitsluitend aan de handel
TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

N.V. STOOMBOOT-ONDERNEMING
„CONCORDIA”
HOOFDKANTOOR: ARNHEM

Dagelijksche Boot- en Autodiensten
v. Arnhem n. Rotterdam, Schiedam,
Delft, Den Haag, Amsterdam,
Zaandam, Nijmegen en omgekeerd

Firma C. en S. VALKENBURG & Co.
SCHERPENZEEL (Geld.)
Tel. 7 - Telegrammen
SIMON-VALKENBURG

Fabrikanten van:
Diverse soorten Singelband, Touw-
werk en Techn. Banden en Weefsels

VRAAGT PRIJSOPGAAF VOOR UW
TIMMERWERKEN
bij de
N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”
TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT
Concurrerende prijzen Vlugge levering
Speciaal adres voor Woningbouw

DE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LANDMACHT

is met alle onderdelen, zoowel regimenten, korpsen, als onderwijsinstellingen, enz. volledig weergegeven in het album van denzelfden naam.
De Militaire Autoriteiten en Militaire Tijdschriften hebben zich zeer waardeerd over dit legeralbum uitgelaten, en het aanbevolen in de aandacht van degenen die op eenigerlei wijze aan de Landmacht verbonden zijn geweest, of nog de eer hebben bij de Landmacht te dienen, of die belangstelling hebben voor het defensie-vraagstuk.
Ook voor U, Landstormers, is dit legeralbum van groot belang. Juist om de volledigheid en uitstekende documentatie bevat het veel interessants en vormt het een waardevol bezit.
Overlegt met den Plaatselijk Leider van Uw afdeling om in het bezit te komen van dit album, dat tevens een mooie herinnering voor U zijn zal aan den tijd dat U bij de Landmacht gediend heeft! O.m. bevat het 4 kleuren-reproducties van HOYINCK VAN PAPENDRECHT.

ZEER GESCHIKT ALS PRIJS VOOR SCHIETWEDSTRIJDEN!

Prijs ingenaaid f 1.25. — In fraai luxe band met reliëfopdruk f 3.75 p.p. + 15 ct., te bestellen bij de uitgeefster:

WEEKBLAD „GELDERLAND IN WOORD EN BEELD”
JANSPLAATS 29 - ARNHEM - GIROREKENING 76760
VOOR DEN BOEKHANDEL: GEBRS. VAN CLEEF - SPUI 28 - 'S-GRAVENHAGE

VERHEUL'S VEEVOEDERS

MUNTEN UIT door SUPERIEURE KWALITEIT
N.V. VERHEUL'S Krachtvoederhandel - ROTTERDAM - Telefoon 56892

Firma C. VAN HAL & ZOON, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN. - Prima Coupe. - Reizigersbezoek op aanvraag.

ORANJE-BLOEI

Actueel Oranjespel in tableaux met verbindenden tekst door J. J. C. BÖCKLING vervaardigd voor de feestelijkheden in verband met „de blijde gebeurtenis”. Opvoering van „Oranje-Bloei” kost f 7.50. Stort f 1.— op postrek. 24965 en U ontvangt een exempl. ter kennismaking.

Fa. Z. J. KONING Gzn., Uitgeefster
TELEFOON 17 OOSTWOLDE (Old.)

HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF ZANEN VERSTOEP N.V.

GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 'S-GRAVENHAGE
(hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230

Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
Aannemers van grond-, spoor-, heil- en betonwerken

SCHIETSCHIJVEN

gedrukt op speciaal vervaardigd schietschijvencarton. Diep zwarte druk. Lage prijzen.

N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK
SLAGHEKSTR. 90-94 — ROTTERDAM-ZUID
TELEFOON 1-1-3-8-6 Vraagt onze nieuwe prijscourant met uitgebreide modellen

JAN PEZIE ALMELO DEVENTER HENGELO

Speciale Afdeling UNIFORMEN
N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM
LET OP! 1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
Willemsparkweg 1, Tel. 20029
Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805
HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
ALSMEDE ALLE ROOKERSBENODIGDHEDEN

Automobielenbedrijf Spécial Chevrolet

D. VAN VLIET
Kerkstraat 63, Bodegraven

WESTLANDSCHE
Glas- en Verhandel
C. J. VAN REST

NAALDWIJK
Scherp concurrerende
GLASPRIJZEN
EN GROS — EN DETAIL

„DE GOUDSCHE PACKET”
B. J. VAN RHIJN, Gouda
Gouwe 52 - Telefoon 2388

Dag. autodiensten van Gouda,
Schoonhoven. Waddingsveen,
Boskoop op Amsterdam.
Bestelhuis A'dam: N.Z. Voor-
burgwal 134, Tel. 44644-48273.

ASBEST-CEMENT PLATEN
GEGALV. PLATEN
ASBEST-CEMENT BUIZEN
Uit voorraad leverbaar

FIRMA J. MONSTER
TELEF. 2841 - GORINCHEM

N.V. Houthandel „ALBLAS”
WADDINXVEEN
OPSLAGPLAATSSEN
'S-GRAVENHAGE:
Fahrenheitstr. 343
ROTTERDAM:
Zwaanshals 119-121

Vraagt prijs van TRIPLEX
in diverse soorten en dikten

Onze Kantoormach.afdeeling
levert nieuwe en gebruikte
SCHRIJFMACHINES
Repareren — Onderhouden
L. DEMMENIE & ZOON
LEIDEN.

Verzekert U

tegen de kosten van dokter,
apotheker, ziekenhuis en
operatie bij de N.V. Ziekte-
en Ongevallenverzekering-
Maatschappij

„NEDERLAND”
Berkenweg 15, te Amersfoort
Bill. premiën. Ruime voorw.
Actieve agenten gevraagd

SIGARENMAGAZIJN
A. Drúghorn
Javastr. 57. Haag. Tel. 113290

CHEVROLET

LUXE en TRUCKS 1938
Talrijke verbeteringen
Vraagt demonstratie
J. DE JONG — GOUDA
Fluw Singel 59 - Telef. 2824

STOOMWASSCHERIJEN die uitsluitend ZEEPOEDER van

„DE BEL” - UTRECHT
gebruiken, ontvangen vol ver-
trouwen de wasch ter behan-
deling van iedere huishouding.
Vraagt U eens bij ons aan!
Wij zijn zeer concurrent!

CENTR. INK. BUR. v. UNIFORMEN
 HAARLEM — Tel. 23974 — ZAAANENLAAN 96
UNIFORMKLEEDING
ONS SUCCES: MILITAIRE REGENJASSEN f 21.—
 Gegarandeerd waterdicht.
 Prima coupe Prima afwerking

Kent U reeds het
„DECORA“-KUNSTAARDEWERK?
 Het munt uit door
 Prima kwaliteit, mooie tinten
 en zeer verzorgde afwerking
 Vraagt U in de betere galanterie-zaken
 de nieuwste modellen en decors.
 Elk stuk van „Decora“ is een sieraad
 voor Uw woning.

A. J. DE BOO & ZN.
 BENZINE - PETROLEUM - OLIËN EN VETTEN
 MACHINEKAMERBEHOEFTE
 MOTORBOOTDIENST DELFT—ROTTERDAM v.v.
 TRANSPORT naar alle plaatsen
 Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
 DELFT — HOOIKADE 30 — TELEFOON 457

orkonden, Huldeblijken, Eere-diploma's, Pracht-albums,
 Fam.-wapens, Naamlijsten, Menu's, Reclamekaarten enz.
GEBR. GREVENSTUK, TEL. 36488
 Hof-Calligrafen en Teekenaars, Rokin 98, bij het Spui, A'dam

W.L.D.
 De man van standing
 draagt
W.L.D. SCHOENEN
 Verkrijgbaar in alle
 voornamen zaken

Oefen- en Wedstrijdmateriaal
 Speciaal adres:
Drukkerij Ruitenbeek
 DOORN - Telefoon No. 125
 Modellen en prijzen op aanvraag

BANKZAKEN EFFECTENZAKEN

NEDERLANDSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.
 HOOFDKANTOOR AMSTERDAM
 AGENTSCHAPPEN TE ROTTERDAM, 's-GRAVENHAGE
 EN IN 39 ANDERE PLAATSEN IN NEDERLAND

FIRMA A. ZWAAN Jr. N.V.
 ZAADTEELT - ZAADHANDEL
 ENKHUIZEN

We zijn reeds 50 jaar paraat Waar niet vertegenwoordigd,
 Tot 't leveren van goed zaad! wederverkoopers gevraagd!

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN
 KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183

Uniform- en Civiele kleeding naar maat - Volledige garantie

Hebt ge een begin van verkoudheid, hoest ge,
 neem voordat de lichte
 hoest een gevaarlijke Bron-
 chitis wordt, drie Balsempillen van **H. VAN AKEN**,
 Apotheker-Specialist te Selzaete, en ge zult spoedig van
 Uw verkoudheid verlost zijn. De Balsempillen van Apo-
 theker VAN AKEN doen het slijm gemakkelijk loskomen
 en spoedig verminderen. Ze maken de stem helder, de
 ademhaling regelmatig en de slaap rustig.
 Bij apothekers en drogisten ad f 0.75 per doos.
 Importeur: SCHULTE & THIEME, Postbox 55, Middelburg

AMSTERDAM
Hotel
KRASNAPOLSKY
 Centraal gelegen - elk
 confort - matige prijzen

APELDOORN
HOTEL BLOEMINK
 GEVESTIGD SEDERT 1847
 bij het Kon. Paleis en bosschen
 Fraai gelegen aan de Loolaan

Hotel „ATLANTA“
 APELDOORN - Stationsplein
 Indische Rijsttafel
 Modernste ter plaatse
 TEL. 2614 Dir.: F. LÜHRS

Café-Restaurant Suisse
 Heerestraat no. 26
Groningen

't Meest bekende Restaurant
 en Café ter plaatse
 Prima consumptie
 Prijzen billijk

LEEUWARDEN
HOTEL
„DE KROON“
 Vergaderzalen
 UITST. KEUKEN
MIDDELBURG

HOTEL „ABDIJ“
 Gelegen in de bekende Abdij
 Garage en verhuurinrichting
TELEFOON 50

MUNSTER HOTEL
 ROERMOND

Logies m. ontbijt v. af f 2.50
 Restaurant den geheelen dag

N.V. Hôtel des Pays Bas
Terneuzen
 Telefoon no. 18

Restaurant eerste rang
 Stroom. water - Boxengarage
 Vergaderzalen - Centr. verw.

Café-rest. „De Looiersbeurs“
 HUIZE REMMERS
 Tel. 567 - Heuvel 28

TILBURG
 Holl. en Duitse bieren
 Bezoekt Hotel-café-restaurant
 B. Remmers, Bergen op Zoom
 Stationsplein - Telefoon 55

UTRECHT
 Hotel
„TERMINUS“
 VERGADERZALEN

HAPÉ'S PUDDINGEN
 staan aan de spits

Automobilbedrijf POT
 Van Zuylen van Nyevelt-
 straat 251-255
 Telefoon 716429
WASSENAAR
 Luxe verhuur - Reparatie-inr.
 Stalling, benzine, olie, banden

GARAGE „BOOIJ“
 FRANSCH Kerkstr. 20
 TELEFOON No. 778274
 V O O R B U R G

WAAROM THUIS BLIJVEN?
 Een „Cochet“ INVALIDENWAGEN
 BRENGT OOK U
 OP DE VRIJHEIDSTUUR
OOSTWOUD-FABRIEKEN
 FRANEKER

Sigarenmagazijn
„CAAN VAN NECK“
 Caan van Necklaan 9
 bij den Haagweg
 Rijswijk (Z.H.), tel. 119590

STOOMWASSCHERIJ EN
CHEM. WASSCHERIJ
„VECHT EN DIJK“
 Fa. C. HAGEMAN & ZN.
 TEL. 11
NEDERHORST DEN BERG
 Vraagt onze prijscourant D

HERENPAK REINIGEN f 2.—
STOMEN
J. HOEVELS
 VERVEN
 ROTTERDAM - TEL. 45980

P. DE VOGEL Pzn.
 TELEFOON No. 53
BERKEL EN RODENRIJS
Huisbrand-
en Industriekolen

BERICHT voor de dames van
 al de B.V.L.-ers!
 Geachte Dames!
 Wilt U tot aller tevredenheid
 trakteren, neemt dan onze
 fijne **Dé-Dé-Wafels**
 Beleefd aanbevelend,
R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
DOKKUM — B 24

L. BOOMSMA
 Bouwkundige - Makelaar
 Expert
 Administratie en onderhoud
 van vaste goederen.
 Hypotheken - Assurantien
 Nassaukade 118-119, A'dam W.
 Gem. Giro B 749
 Postchèque- en Girodienst 2870
 Tel. 82521 - 85421

AUTOGARAGE
GEBR. VAN ZEVENHOVEN
SPOORSTRAAT 2 - GOUDA
TELEFOON 3352
 1ste klas reparatie-inrichting
 voor alle merken

FIRMA P. S. ANES
BRANDSTOFFENHANDEL
LEIDEN
 OUDE HEERENGRACHT 19
 TELEFOON No. 587

N.V. v.h. Koninklijke Zaadhandel en Kwekerijen
A. Wulfse
 Wij leveren reeds sinds jaren
 prima extra geselecteerde **Haar-**
lemmer Bloembollen, zooals:
 Hyacinten, Tulpen, Narcissen,
 Crocus, enz. enz.
 Prijscourant wordt gaarne op aanvraag gratis en franco
 toegezonden. Telegram-adres: Wulfse-Zwijndrecht.
 Telefoon: Dordrecht No. 5581.

ZADEN
N.V. A. HOBBEL
OOLTGENSPLAAT

Uitsluitend
het beste

Overal
vertegenwoordigd.

N.V. C. W. PANNEVIS
 ZAADTEELT-ZAADHANDEL
DELFT
 TUIN-, BLOEM-
 EN LANDBOUWZADEN
 Vraagt prijscrt. of reizigersbezoek

VOOR SCHIETPRIJZEN
 naar
ALEX DE WIND's
„PORCELEINHUIS“
 Grootte Marktstraat no. 18
 Den Haag (naast Hema)
 Vereenigingen extra korting!

TURKENBURG
ZADEN
BODEGRAVEN
 VRAAGT PRIJSCOURANT

H. FRIS
 TELEFOON 261
MIDDELHARNIS
 LUXE AUTO VERHUUR
 Uitsluitend nieuwe wagens!

N.V. SLUIS & GROOT'S
 Kon. Zaadteelt en Zaadhandel
 ENKHUIZEN
 TUIN-, BLOEM- EN
 LANDBOUWZADEN
 Levering uitsluit. a. d. handel

F. GOMBERT
 TEL. 2938 - GROOTESTR. 95
ALMELO
 Luxe- en
 Huishoudelijke Artikelen

S. N. Groot's Zaadteelt N.V.
 Enkhuzen - Holland
 Betrouwbare
 zaden voor tuinders

N. V. INGENIEURSBUREAU
„EKSTEEN“
 Speciaal-bureau voor
 WATERREINIGING
 EN
 WATERTECHNIEK
 Sweelincklaan te Bilthoven

Prijscourant op aanvraag
 Voorstraat 394 - DORDRECHT
 Solide Agenten gevraagd

BIJLOO'S
MOTORBOOTDIENST N.V.
 ROTTERDAM
 SCHIEDAM
 ZAA NSTREEK
 Adres Rotterdam:
 Nieuwehaven no. 49, tel. 13558
 Adres Schiedam:
 Overschieschestr. 78, tel. 68114

De Friesche Zaadhandel
G.J. WOUDA, ORANJEWOUD
 Zaden en orig. Friesch pootgoed
 vraagt nog
LANDSTORMERS
 om in plaatsen, waar we nog
 niet vertegenwoordigd zijn,
 nieuw terrein te veroveren.
 Vraagt onze Agentschapsvoorw.

Stoomwasscherij „De Maas“
 FIRMA
 SCHREUDERS EN TROUW
IJsselmonde
 Verzending door het geh. land
 TARIEVEN OP AANVRAAG

N.V. Zaadhandel en
Boomkwekerijen
WED. P. DE JONGH - GOES
SELECTIEBEDRIJF
 vraagt voor haar tuin-, bloem-
 en landb.-zaden, zaaignanen,
 pootaardappelen, vrucht- en
 sierboomen,
IJVERIGE AGENTEN
 op gunstige voorwaarden.

Th. PASCAL
Brandstoffenhandel
OUDE SCHANS t.o. 12
AMSTERDAM
 TELEFOON 46840

P.J. HECKER, DORDRECHT
 Voorstraat 257 - Telef. 4796
 Sinds ruim 25 jaar
 het adres voor prijzen
 op luxe en huishoude-
 lijk gebied.
Verzending naar alle plaatsen

MELKPRODUCTENFABRIEK
DE EENDRACHT
 BARNEVELD, TEL. 46
 Directeur: T. Wiersma
 Levert alle melkproducten,
 met goud bekrond, uiterst
 concurrerend. - **SPECIAAL**
VERPAKTE ROOMBOTER

U BEZOEKT GOES?
 Bezichtig dan ook
„HET HOEKJE VAN GOES“
 waar U een prachtsortering
 souvenir-artikelen en aardige
 cadeautjes vindt.
FIRMA BROEKSTRA - GOES
 hoek Koning-Magdalenastraat

Bloemenmagazijn
 FIRMA
H. J. BARMENTLOO
 JAVA STRAAT 43
 DEN HAAG - TEL. 111561

VOOR JONG NEDERLAND

(Vervolg.)

GROEP B.

(Boven de 10 jaar.)

INVULRAADSEL.

g... is goed gekookt.
 h... is een huidbekselsel.
 j... is een tijdperk.
 d... is niet vlak bij.
 b... is nodig bij een begrafenis.
 k... is een bewaarplaats voor levende visch.
 m... is een tijdig.
 n... is: ietwat van streek.
 p... is een tweetal.
 r... is: zonderling.
 s... is een meisjesnaam.
 v... is een afkortingsnaam voor vader.
 w... is echt, niet verzonnen.

De laatste drie letters zijn in elk woord gelijk.

Voor nieuwelingen geef ik hier nog eens het adres:

Postzegel
van
5 cent

AAN OOM BERTUS,
 p/a Bureau van Het Landstormblad,
 Koninginnegracht 50,
 's-GRAVENHAGE.

HET KALF VAN SINTERKLAAS.

"Hé, Oom Bertus!" roept Izak Pekelharing uit, "wāt 'n raar opschrift is dat! Sinterklaas rijdt toch altijd op een schimmel, als ie tenminste niet per auto of te voet gaat?"

"Lieve Izak! hier heb jij alvast een extra handvol pepernoten, omdat jij den spijker zoo fijn op den kop tikt. Maar hier gaat het toch heusch over een kalf, een wezenlijk kalf, met een kop van voren en een staart van achteren.

Eet nou eerst je pepernoten op, en luister dan naar dit verhaal, dat echt gebeurd is!

Heb je wel eens van Waterland gehoord?

Niet? Nou! dat spijt me; dan krijg je voor dezen keer maar 'n drietje voor Aardrijkskunde.

Neem je atlas eens, en kijk dan op de kaart boven Amsterdam. Die lage streek daar ten Noorden heet Waterland. Die naam is duidelijk genoeg. Daar zie je haast evenveel water als land. 't Is een Paradijs voor visschen, eenden, kikvorschen, muggen en koeien, welke laatste daar haar buik aan 't malsche gras kunnen ophalen.

Ons volk is om z'n zindelijkheid allerwege beroemd. Maar de Waterlandsche huismouders spannen toch de kroon. Die wasschen, plassen, schuren, schrobben, dweilen, poetsen en boenen, dat er de vonken haast afvliegen. Geen wonder dan ook, dat in-en buiten 't huis alles je tegenspiegelt.

Het moet eens gebeurd zijn, dat een dikke, Waterlandsche boer, die uit den stal kwam en naar binnen wou, door z'n vrouw op haar rug in huis werd gedragen, omdat ze 't zelfs niet vertrouwde, dat hij op z'n kousevoeten over haar pas geschrobde stoep zou loopen.

Men vertelt ook, dat daar sommige boeren onder den staart van hun koeien een netje binden, omdat ze hun stal graag netjes willen houden. Maar dit zal wel een fabeltje wezen. Wat zeg jij, Izak?

Wat ik je nu echter ga vertellen, is onlangs in Waterland echt gebeurd.

Willem Koomen was een schamel keuterboertje in Ipendam. Het ging hem, evenals velen zijner medeburgers, den laatsten tijd niet voor den wind. Z'n eenden brachten niet veel op, evenmin als z'n twee koeien, die z'n gansche vee-stapelte uitmaakten.

Met z'n kloeke huisvrouw Zwaantje had hij heel wat moeite, om 't hoofd boven water te houden. Daar kwam tot overmaat van ramp nog mond- en klauwzeer bij. Eerst stierf het ééne koebeest en kort daarna het andere.

Wat een slag voor Koomen!

Nu zat hij met een leegen stal. Daarbij waren z'n koeien niet verzekerd, zoodat hij binnen enkele dagen straat-arm geworden was.

Wat nu te doen?

Waar zou hij aankloppen om hulp? Ja! bij wien?

"k Zou maar 's schrijven aan Prinses Juliana om een giftje voor een koe of een kalf!" opperde z'n vrouw, nadat ze lang samen hadden gezucht en nagedacht.

"Ja, da's een goed idee", antwoordde Koomen; „als 'k maar zoover was, dat 'k weer met één beestje aan den gang kon komen; dan zou 'k wel zien verder te scharrelen! Maar dan mot jij den brief klaar maken, Zwaantje, want jij bent de schrijfkunst beter machtig dan ik!"

Eerst stribelde zij nog wat tegen, omdat het een heele onderneming was voor menschen, die altijd gewend waren zichzelf te redden, en die nu een soort bedelbrief moesten schrijven. En dat nog wel naar de Prinses!

Maar eindelijk greep ze pen en papier, beet zich kordaat op de lippen en toog aan den arbeid, die haar veel zwaarder viel dan 't hanteeren van den bezem.

Toen het gewichtig schrijven na tal van veranderingen tenslotte op pooten stond, werd het nog eens en nog eens overgelezen, en eindelijk gepost. Het wachten was nu maar op 't antwoord.

Wat zou Prinses Juliana doen?

"Je mot er je maar niet te veel van voorstellen, Willeml!" zei Zwaantje tot haar man, die zich al verbeeldde, binnen 'n paar dagen uit den brand te zullen zijn. „Geloof maar gerust, dat zij zulke smeekbrieven bij de vleet krijgt. En al is onze Prinses rijk en goed van inborst, toch kan ze er niet aan gaan staan, om Jan en alleman iederen dag bij te springen!"

Ja! tegen die wijze taal van Zwaantje kon Koomen niet veel inbrengen.

Toch hoopten beiden heimelijk, dat hun verzoekschrift een gunstige uitwerking zou hebben.

Met brandend ongeduld keken ze dag aan dag naar de post uit. Maar, helaas! dagen, weken verliepen, zonder dat zij taal of teeken vernamen.

Nu was het al November geworden, en nog steeds was er geen antwoord gekomen....

Daar lezen ze in de Waterlandsche krant, dat Prins Bernhard een auto-ongeval gekregen heeft, en naar het

Burgerziekenhuis in Amsterdam is overgebracht. Nu schijnt alle hoop voorged in rook vervlogen te zijn!

Prinses Juliana, die met een hart vol zorg bij 't ziekbed van haar Gemaal zit, heeft nu heusch wel wat anders te doen, dan aan 'n kalf voor een Waterlandsch boertje te denken!...

Het werd Sinterklaas.

Bij 't vallen van de schemering kwamen een paar mannen 't erf van Koomen op sluipen.

Toch geen kwaad volk, dat in 't halfdonker z'n slag wil slaan?

Koomen stapt de deur uit, en ziet twee schemerige gestalten door 't hek op den weg verdwijnen.

Wat moeten die kerels op dit ongelegen uur toch op z'n erf uitspoken?

Plotseling valt z'n oog op enkele stroospieren, die onder de staldeur naar buiten steken. Ook ziet hij in den weeken grond versche indrukken van hoeven.

Hij rukt de staldeur open, en.... daar staat voor z'n oogen.... een prachtig kalf!

Z'n vrouw is ook al nieuwsgierig komen toelopen. Vol verbazing slaat ze de handen in elkaar.

Een oogenblik staan beiden sprakeeloos te staren op dat levend wonder.

't Lijkt haast wel een zoete droom!

Waar is dat kalf toch vandaan gekomen?

Daar moet Koomen meer van weten! Na kort beraad stapt hij naar 't dorp, om bij den Burgemeester eens te gaan informeerden.

En daar uit den mond van den Burger-vader hoort hij 't volgend verhaal:

De Burgemeester had een poos geleden van Prinses Juliana een brief gekregen, waarin Zij verzocht haar eens mee te deelen, hoe 't op de boerderij van Koomen gesteld was.

Dit gebeurde.

Na verloop van eenigen tijd ontving de Burgemeester van Hare Koninklijke Hoogheid een som geld, waarvoor hij uit Haar Naam een flink kalf moest koopen, dat stilletjes bij Koomen op stal moest bezorgd worden.

Daarop trokken de Wethouder en de diender samen naar de markt te Purmerend, waar ze hun oog goed den kost gaven en hun inkoop deden.

En, op dezen Sinterklaasavond werd het schoon, viervoetig geschenk in 't schemeruurtje voorzichtig in Koomens stal gebracht!...

Ge begrijpt, dat Zwaantje zich haastte, om voor de tweede maal de pen op te vatten voor een brief naar de Prinses, om Haar hartelijk dank te zeggen voor die wondervolle verrassing....

Dit is de ware geschiedenis van **Het kalf van Sinterklaas!**

OOM BERTUS.

Heden behaagde het den Heere tot zich te nemen onzen innig geliefden Man, Vader, Behuwend- en Grootvader, den Heer

Hendrik Russelman

in den ouderdom van 73 jaren.

Hij steunde op Jezus' verzoenend sterven alleen.

Zaandam:
 G. Russelman-Prinsze Loenen (Veluwe):
 H. Russelman Jr.
 A. Russelman-Koster

Zaandam:
 T. Bouman-Russelman
 Ads. Bouman
 P. Russelman
 en Kleinkinderen

Zaandam, 1 Jan. 1938.
 Parkstraat 44.

WERK GEZOCHT

door B.V.L.-er, 22 j., thans w.n. plaatselijk Leider, werkzaam geweest in exportbedr., kan goed chauffereen, in bezit getuigenschappen.
 Br. no. 98 bureau v. d. blad.

WIE HELPT 'n B.V.L.-er aan

EEN BETREKKING

als POLITIE-AGENT of VELDWACHTER.

Lengte 1.77. Leeftijd 26 jaar.
 R.-K. Brieven onder No. 97 a. h. bureau van dit blad.

Sigaren-Tabak-Sigaretten

H. G. J. WOLF

LEIDEN

948 TELEFOON 948

88 BREESTRAAT 88

Voor

Forma Natura Schoenen

en

Timtur Steunschoenen

naar

ADR. KUIJPERS

Beijerlandschelaan no. 83
 Rotterdam Zuid - Telef. 12482

P. N. HEINS

COEVORDEN

TELEFOON 72

Chevrolet-Automobielen

Centraal verwarmde Garage

Radio-Installatiën

KONINKLIJKE = BEGEER

MEDAILLES
INSIGNES
SPORTPRIJZEN

VOORSCHOTEN

LEVERANCIERS VAN DE OFFICIEELE LANDSTORMMEDAILLES

Zeijl's

Verzekering Maatschappij Sneek

Directie: S. ZEIJL Wzn.
 Comm.:
 Prof. Mr. P. S. Gerbrandy.
 Mr. J. Oranje.
 H. M. Martens,
 Burgemeester Sneek.

Auto-, W.A.-, Ongevallen-,
 Ziekten-, Glas-, Brand- en
 Transportverzekeringen.

Op plaatsen, waar nog niet vertegenwoordigd, agenten gevraagd.

DE PRACTISCHE HUISVROU KOOPT BIJ

VROOM & DREESMANN

FIRMA H. MOOI & Zn.
 ASSEN

MILITAIRE KLEERMAKERIJ
 Coupeur overal te ontbieden

G. M. A. STEIJLEN

DONKERSTRAAT 50

HARDERWIJK

Tel. 141 - Giro 119428

UNIFORM-KLEERMAKERIJ

Coupeur steeds te ontbieden

J. v. HOOGEN
 ORANJESTRAAT 25 - ASSEN

Militaire- en
 Burgerkleermakerij

Speciaal adres voor

RIJBROEKEN

Firma J. KAKES
 BOUWKUNDIGE

ZAANDAM

Taxatie — Expertise
 TELEFOON No. 3251—4984

R. KLOOSTRA

Brandstoffenhandel

Buiten Damsterdiep 36-36a
 GRONINGEN

Garage „VITESSE”

A. A. DE ZEEUW
 Scheldekade 57 - Telefoon 123

TERNEUZEN
 Luxe verhuur-inricht. Prima
 materiaal. Ervaren personeel.

Zendt uw wasch naar
 Apeldoornsche Wasch-industrie

„Astra”

Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn

Speciaal ingericht voor militaire
 wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

Reist per AAA Busdienst
 naar

Apeldoorn, Arnhem en Ede

Speciale Luxe Touringcars
 voor Gezelschappen.

Gebrs. ROBERT - Apeldoorn
 Marktstraat 8 - Telefoon 2872

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM, INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS f1,50 PER JAAR - LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 'S-GRAVENHAGE

MINISTER GOSELING NEEMT AFSCHEID ALS LID VAN DE GEWESTELIJKE COMMISSIE AMSTERDAM.

26 Januari heeft de Minister van Justitie, Mr. C. M. J. F. Goseling, in het Carlton Hotel te Amsterdam aan een diner, te zijner eere aangericht, afscheid genomen als lid van de gewestelijke landstormcommissie Stelling van Amsterdam. Voor dezen maaltijd waren ook de leden van de plaatselijke commissies uitgenodigd.

Aan den maaltijd zaten o.m. aan Luit.-Gen. b.d. L. F. Duymaer van Twist, voorzitter van de Nationale Landstorm Commissie, Res. Kap. G. F. Boulogne, secretaris dezer commissie, Dr. I. H. J. Vos, voorzitter der gewestelijke landstormcommissie, die de tafel presideerde, en vele anderen.

Tijdens den maaltijd zeide Dr. I. H. J. Vos zich namens de landstormcommissie tot den Minister wendende, dat hij Mr. Goseling als een gewonen landstormer wenschte te beschouwen, wiens liefde voor den B.V.L. hetzelfde karakter draagt als die, welke alle andere landstormers kenmerkt. Toch achtte hij het een bijzondere bekroring, dat de Minister hier aanwezig heeft willen zijn.

Spr. zeide, dat er groote dankbaarheid in den kring van den B.V.L. heerschte, dat een jonge, energieke man als Mr. Goseling geroepen is voor zulk een voorname taak die in zijn functie uitdrukking heeft gegeven aan de hoogste idealen, die in het Nederlandsche volk en dus ook in den B.V.L. leven.

Met hem is het aantal onzer vrienden

Afscheid Minister Goseling als lid der Gewestelijke Commissie „Stelling van Amsterdam” op 26 Jan. 1938.

in de regeering, die groote preventieve waarde toekent aan de taak van den B.V.L., met één vermeerderd.

Vervolgens werd het woord gevoerd door den voorzitter der Nationale Landstorm Commissie, Luit.-Gen. b.d. L. F. Duymaer van Twist, die de samenwerking tusschen de gewestelijke en nationale commissie roemde. Spr. zeide verder, dat de Kapitein der artillerie Goseling thans werd „uitgegeten”, een gewoonte in officierskringen.

Hij gaat heen, omdat hij geroepen is tot raadsman van den Kroon. Thans zijn er niet minder dan vijf Ministers, die nauw met den B.V.L. betrokken zijn, n.l. behalve Mr. Goseling, de Eere-Voorzitter Dr. H. Colijn, Mr. A. J. de Wilde, vele jaren Opperlandstormer, Minister Romme en Minister van Boeijen, welke

men hier was samengekomen. De Minister wilde hieraan de opmerking vastknoopen, dat het gezag zijn steun vinden moet midden in het volk.

PLAATSELIJKE LANDSTORM-COMMISSIE MAASTRICHT.

De Commissie is thans als volgt samengesteld:

Jhr. Mr. W. Michiels van Kessenich, Burgemeester, Voorzitter. Ir. H. C. A. Kortlandt, Onder-Directeur P.L.S.M., Vice-Voorzitter. B. J. M. F. Pans, Ambt. Prov. Griffie, Secretaris-Penningmeester. Kolonel J. C. J. Bongers. Mr. J. J. H. Dautzenberg, Voorzitter St. Adelberg. J. H. J. Defesche, Directeur „Ceramique”. H. W. Honee. A. E. Kersten, Vertegenwoordiger Middenstand. Mr. A. H. C. M. H. van Liebergen. Kapelaan W. A. R. Linssen, Dir. R.K. Mil. Vereeniging. J. H. M. Schoonbrood, Wethouder van Maastricht. P. Boerma, Plaatselijk Leider.

MUTATIES IN DE GEWESTELIJKE COMMISSIES.

Zeeland.

De Commissaris van de Koningin in de Provincie Zeeland, Jhr. Mr. J. W. Quarles van Ufford, heeft zijn benoeming tot Eere-Voorzitter der Gewestelijke Landstorm Commissie „Zeeland” aanvaard.

Alkmaar.

De Gewestelijke Landstorm Commissie „Alkmaar” is aangevuld met de leden:

Pater Aug. de Hart, Overste Minderbroedersklooster te Nieuwe Niedorp;

Ds. S. Greving, Gereformeerd Predikant te Stroet (Gem. Dirkshorn).

BERKEL-RODENRIJS.

Groot Intergewestelijk Schietconcoers op 12, 15, 17, 19, 23, 25 en 26 Febr. e.k. voor Afdelingen (korpse) van B.V.L. en Burgerwacht.

Programma's op aanvraag verkrijgbaar bij den wedstrijdsecretaris C. de Jong Bzn., Rodenrijsche weg.

NIEUWE INSPECTEUR DER BURGERWACHTEN.

Bij Koninklijk Besluit is met ingang van 1 Februari 1938 de Generaal-Majoor tit. b.d. G. J. D. Bauduin op zijn verzoek eervol ontheven van de waarneming van de functie van Inspecteur der Burgerwachten, onder dankzegging voor de in die functie bewezen diensten en is met ingang van denzelfden datum belast met de waarneming van de functie van Inspecteur der Burgerwachten, de Reserve Kolonel b.d. W. Froger, Adjudant van H.M. de Koningin in buitengewonen dienst.

Res. Kolonel b.d. W. FROGER

Afscheid Minister Goseling als lid der Gewestelijke Landstorm Commissie „Stelling v. Amsterdam” op 26 Jan. 1938.

PBNA De superieure school voor technisch briefonderwijs **ARNHEM**

Bouwkunde, Waterbouwkunde, Werktuigbouw, Electrotechn., Radio - Chemische Techniek

Vraag gratis Prospectus 5

laatste nog dezer dagen tot spr.'s vreugd in de Eerste Kamer duidelijk antwoord heeft gegeven aan de extremisten van rechts.

Minister Goseling, met applaus begroet, zeide, dat hij de hulde aan zijn persoon betrokken wilde zien op het hoogste wettige gezag, dat hij in zijn persoon vertegenwoordigt. Spr. was getroffen door de eenvoudige wijze waarop

SCHIMMELPENNING

"DIAKA" BOOMPALLEN

K. KAN K² WESTZIJDE 125^b ZAANDAM

Nederlandsch-Indië in het Rijk der Nederlanden. *)

Door Mr. G. H. C. HART, Hoofd Afd. Econ. Zaken van het Departement van Koloniën.

Aan de nieuwe, machtige Via del Impero, dielangs het oude Forum Romanum voert, heeft Mussolini in den heuvelwand een rij geweldige marmeren tafelen doen aanbrengen, die de ontwikkeling van het Romein-

sche Rijk in kaart brengen: op de eerste tafel ziet men als een stipje de stad Rome, op de volgende is geheel Italië gekleurd, daarna worden Spanje en andere landen aan de Middellandse Zee ingelijfd, totdat het Romeinse Wereldrijk in al zijn glorie is omlijnd.

Daarna volgt de neergang, totdat het Romeinse Imperium nog slechts een deel van Italië omvatte.

Het zal U niet verwonderen, dat de laatste tafel — wellicht zijn er inmiddels reeds nieuwe bijgeplaatst — het huidige Italiaansche Rijk, zooals het weder is uitgegroeid, in beeld brengt.

Van die reeks marmeren tafelen gaat een groote suggestieve kracht uit en het is begrijpelijk, dat de Italiaan van dezen tijd bij de aanschouwing van die sprekende landkaarten het hart sneller voelt kloppen.

De Britten, minder geneigd tot dergelijke machtsparade, plegen toch aan hun jeugd reeds vroeg de wereldkaart te vertoonen, waarop de gebieden, die tot het Britsche Rijk behooren, in roode kleur zijn aangegeven: begrip van de beteekenis van het British Empire toch is uitgangspunt en oogmerk van de Engelsche aardrijkskunde.

Voor de nationale kracht van een volk is het bewustzijn, tot zulk een wereldrijk te behooren, van niet te onderschatten beteekenis.

Wij Hollanders plegen dergelijke zaken weer anders op te vatten.

Nuchterder dan de nuchtere Engelsen, vinden wij in den schoolatlas de kaart, die ons den omvang van het Rijk der Nederlanden, ons land in de rij der landen, moet vertoonen, niet voorop, aanstands na de wereldkaart, doch op de daarvoor geëigende, bescheiden plaats vermeld, nadat alle landen van Europa stelselmatig zijn afgewerkt en nadat ook de meer Westersch gelegen Aziatische landen een beurt hebben gehad.

Toch maakt Gij allen, die hier op dezen avond aanwezig zijt, evenzeer als Britten en Italianen, deel uit van een groot Rijk, met een grootsche geschiedenis en, naar mijn vaste overtuiging, als wij allen en gezamenlijk dat wezenlijk willen, met een grootsche toekomst.

Als wij dat wezenlijk willen.

Toen ik 17 jaar geleden naar Nederlandsch-Indië vertrok, heerschte er in Nederland — ik behoef dat waarlijk in dezen kring niet te staven — een défaitistische geest, dien men bijkans met abdicatiegeest kon betitelen.

Het was mode, het was goede toon,

*) Op de bijeenkomst van de Afd. Den Haag van het Nationaal Jongeren Verbond d.d. 29 Nov. 1937 heeft Mr. G. H. C. Hart bovenstaande rede uitgesproken. Z.H.E.G. was zoo welwillend deze belangwekkende rede voor het Landstormblad af te staan.

geringschatting te uiten voor al wat leek op nationaal gevoel en nationalen trots: hoon voor leger en vloot, die nog zoo kort te voren vier moeilijke jaren aan de grens en op zee voor de bewaking van de Nederlandsche onafhankelijkheid hadden pal gestaan, geringschatting voor onze vlag, onverschilligheid voor ons volkslied, waren in vele kringen — en zeker niet alleen in uitgesproken linksche — teekenen van beschaving en van ruimen blik.

Wanneer ik om de zes jaren met verlof in Nederland terugkwam, moest ik, moesten vele Nederlanders uit Indië met mij, tot onze diepe teleurstelling ontwaren, dat die geest van verslapping, van ontarding, veeleer bezig was te groeien dan af te nemen.

Van dien geest heeft Nederland ook de bittere vruchten geplukt. Misschien intusschen niet zoo bitter als wij verdiend hadden en als goed voor ons zou zijn geweest.

De landen om ons heen hebben verwoestende oorlogen en alles-ontwrichtende revoluties doorgemaakt. Hoe men nu ook moge denken over den geest, die in die landen thans heerscht en over den staatsvorm, die in die landen geldt, niemand zal kunnen ontkennen, dat de doorgestane ellende het nationaal gevoel in die landen heeft gestaald, ook daar, waar vaderlandsliefde en volksbewustzijn nog dieper waren gezonken dan in ons eigen land.

Zooals altijd op de wereld gebeurt, is uiteindelijk de reactie op dit défaitisme in die landen gewollen tot een zoogenaamde overcompensatie: het nationaal bewustzijn heeft de neiging uit te groeien tot zelfoverschatting, tot minachting voor andere volkeren, tot grove overmoedigheid, tot een gevaar voor den wereldvrede.

Toen ik nu het vorige jaar voor korten tijd in Holland vertoefde, bleek mij tot mijn groote vreugde, dat er eindelijk een kentering bezig was zich te voltrekken, en die kentering heeft zich sindsdien kennelijk voortgezet.

Men mag zich weer Nederlander noemen, men behoeft zijn land niet langer af te kammen, men mag op nationale feestdagen, zonder spot van anderen, Oranje dragen, men mag verheugd zijn over versterking onzer weermacht, men staat eerbiedig op als het Wilhelmus wordt gespeeld.

Maar niemand, en stellig niet de leden van dit Verbond, zullen durven beweren, dat het Nederlandsch nationaal bewustzijn reeds thans zóó krachtig is als het zelfs onder de meest normale omstandigheden behoorde te zijn. En het is zeker veel minder krachtig dan noodig om ons voor te bereiden voor de gevaren, die naar het oordeel van ieder bevoegd beoordeelaar onze veiligheid, onze integriteit, ja wellicht onze onafhankelijkheid en ons nationaal bestaan in Europa en in Azië bedreigen.

Een eigen plaats in de wereld.

Al hetgeen kan strekken om den Nederlanders bij te brengen, dat wij om talrijke redenen volle aanspraak hebben op eene eigen plaats in deze wereld, dat de internationale beteekenis van ons volk vèr uitgaat boven de grenzen van het kleine Nederlandsche gebied, dient te worden uitgebuit: dit helpt ons zwaar gehavende nationale zelfbewustzijn herstellen en juist dat is noodig en is wellicht zelfs op korten termijn noodig voor de handhaving van ons volksbestaan, dat van dag tot dag in gevaar kan komen.

Nu ben ik van meening, dat beter begrip, betere waardeering van de plaats van ons land in de wereld, van de rol welke het speelt, welke het spelen moet,

'S-GRAVENHAGE Grand Hôtel „Victoria”

Café-Restaurant
Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen
TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16
Groote en kleine zalen voor vergaderingen en partijen.

tot zulk een krachtigen geest kan medewerken.

Misschien kan ik in dit gelijkgestemde milieu tot dit doel hedenavond een steentje bijdragen.

Daartoe zou ik U gaarne iets vertellen over dat deel van het Rijk der Nederlanden, dat velen, ja den meesten van U, slechts uit boeken en kaarten bekend is en wellicht zelfs dat nauwelijks.

Er bestaat in Nederland onloochenbaar een groeiende belangstelling voor de overzeesche gewesten, maar ook die belangstelling is bij lange nog niet zoo groot en zeker niet zoo algemeen als vele Nederlanders, die evenals ik, het geluk en het voorrecht hebben gehad Nederlandsch-Indië te dienen, wel zouden wenschen. Het spreekt vanzelf, dat voor iemand, die pas uit Indië is teruggekeerd, het niet moeilijk zou zijn, U urenlang bezig te houden met feiten en verhalen over, met herinneringen aan Indië, maar de mij toegemeten tijd — een halfuur — is heel krap en het is wellicht beter zoo, omdat het mij dwingt, hetgeen ik U te zeggen heb, in kort bestek samen te dringen.

Ik doe dus eenige grepen uit het groote materiaal; ik wil U een soort silhouet teekenen van de grootheid van ons Indië van thans.

Ook van het Rijk der Nederlanden zouden opgang, nedergang en nieuwe opgang op marmeren tafelen zijn te griffen.

De kern van de Nederlanden zijn in het begin onzer jaartelling geweest eenige delta's der groote rivieren en wat duinlanden aan de Noordzee, zonder onderlingen samenhang en met veel onderlingen strijd. Zij ontwikkelden zich en geraakten onder vreemde overheersching. Zij hebben zich in den tachtigjarige oorlog van die overheersching vrijgevochten. Zij voeren over alle zeeën, stichtten overal koloniën, braveerden de vlaggen van alle natiën.

binnenlandsche tweedracht zoowel als tegen buitenlandsche overmacht, de ontdekkingsstochten naar verre landen, zijn wereldgeschiedenis.

Helaas, is óók wereldgeschiedenis hetgeen daarop in de eeuw na onze gouden eeuw is gevolgd: de rijke vazigheid en de zelfgenoegzame verslapping van Nederland zelf, de achteruitgang van handel en scheepvaart, de verwaarlozing onzer defensie, de verovering van onze koloniën door anderen, en tenslotte het verlies van onze onafhankelijkheid, die slechts gedeeltelijk door ons eigen toedoen werd herkegen.

Er is een tijd geweest, dat Nederland koloniën had in den Indischen Archipel en in Britsch-Indië, in Ceylon en in Zuid-Afrika, in Noord-Amerika en aan de Goudkust, in Brazilië en in de Antillen. Vele andere gebieden, zoowel in het barre Noorden, als in Australië, Tasmanië, Nieuw-Zeeland, Kaap Hoorn, zijn door Nederlanders ontdekt. Nog heden verkondigen talloze namen op de kaart dit alles. In dien tijd zeker waren mar-

KUNSTVUURWERKFABRIEKEN A. J. KAT

LEIDEN - TELEF. 1475

★ VUURWERK VOOR ALLE FEESTEN ★
— WASFAKKELS VOOR OPTOCHTEN —

meren tafelen van het Rijk der Nederlanden waardige tegenhangsters geweest van de marmeren tafelen aan de Via del Impero.

Maar ook bij ons volgden heel andere tijden. Hoe snel is dat wereldrijk verloren gegaan, toen de gezamenlijke wil om het te behouden verschrompelde en toen der Nederlanders hoogste goederen waren geworden: recht op rust, recht op welvaart, recht op geriefelijkheid en recht op veiligheid; hoe beklemmend lijkt vaak hetgeen toen viel waar te nemen op het heden.

Het logische en verdiende einde kwam: in 1810 woei de Nederlandsche vlag niet meer in Holland en niet meer in Indië: zij is alleen blijven wapperen op het kleine eilandje Decima in Japan.

Doch ik ging U vertellen van den opgang van een nieuw Nederlandsch wereldrijk, niet van den ondergang van het oude.

In 1814 hebben wij tenslotte een belangrijk gedeelte van onze koloniën teruggekregen. Dit had een spoorslag moeten zijn voor nieuwe inspanning, nieuwe voortvarendheid, nieuwen opbloei. Doch er is nog een tachtigtal jaren van krachteloosheid verlopen vóór wij begonnen aan de moderne periode van het bestuur van ons wereldrijk. En het zijn vooral de laatste 40 jaren geweest, waarin het groote werk van den opbouw van Nederlandsch-Indië is tot stand gekomen.

Want al hadden wij in den loop van de 19e eeuw geleidelijk formeel en naar buiten de souvereiniteit verkregen over den Indischen Archipel, met uitzondering van Noord-Borneo en een deel van Timor, de eigenlijke grondslag van de pax neerlandica, den Nederlandschen vrede, die noodig was om vervolgens dat geweldige gebied tot ontwikkeling te brengen, is gelegd in het laatste decennium van de 19e eeuw.

Vóórdien was alleen Java onder ons werkelijk bewind, nog geen vijftiende deel van het huidige gebied: in het overig deel was een aantal kustplaatsen bezet, doch veel verder ging ons gezag niet.

Generaal Van Heutsz, krijgsman, staatsman en bewindsman, is de groote Nederlander, die ons huidige werk in Indië heeft mogelijk gemaakt.

Omstreeks 1898 waren er in de Buitengewesten nog 350 inlandsche vorstendommen en republieken, grootendeels gebonden weliswaar aan de centrale regeering met papieren contracten, in wezen echter vrijwel alle onafhankelijke potentatjes. Willekeur, onderlinge vijandschap, knevelarij tierden welig in vele gebieden. Van modern bestuur, van moderne bevolkingszorg op zoo velerlei gebied kon geen sprake zijn.

Achtereenvolgens worden Zuid-Sumatra, West-, Midden- en Noord-Sumatra, inclusief Atjeh, onder Nederlandsch bestuur gebracht; geleidelijk werd geheel Celebes een werkelijk deel van ons gebied, werd Borneo verkend en georganiseerd, kwamen de Kleine Soenda-eilanden en de Molukken onder den sceppter van onze Koningin: de daadwerkelijke instelling van ons bestuur in Nieuw-Guinea is eerst van dezen tijd.

Zonder dien arbeid, waarbij soms onvermijdelijk veel bloed is gevloeid, ware het werk, dat in de 20e eeuw tot heden toe geschiedt, onmogelijk geweest.

Nederlandsche krijgslieden zijn voorgaan, staatslieden en bestuurders, geestelijken en geleerden, landbouw-ondernemers, kooplieden en nijveren zijn hen gevolgd; de eigen economische werkzaamheid der bevolking ontluikt langzaam doch machtig.

Beseft Gij allen wel, hoe groot dit pacificatiewerk is geweest, wat het beteekent, dat het Nederlandsche gezag, dat tevoren slechts op Java werkelijkheid was, in nauwelijks veertig jaren thans tot in de uithoeken van dien grooten Archipel gevestigd en erkend is, dat het van een papieren en uiterlijk tot een levend en tastbaar gezag is uitgegroeid?

Ik weet niet, of Ge wel eens de kaart van Nederlandsch-Indië, uitgelegd op die van Europa, hebt aanschouwd. De Vereniging „Onze Vloot” heeft welwillend een aantal van zulke kaartjes tot mijne beschikking gesteld, welke zullen worden rondgedeeld. Ge zult dan zien, dat van West naar Oost de uiterste noordpunt van Sumatra, voorbij Spanje ver in den Atlantischen Oceaan terecht komt en de uiterste Oostpunten van Nieuw-Guinea en van Timor tot aan de Witte Zee in Centraal Rusland reiken; van Noord naar Zuid strekt ons gebied zich uit over een afstand als van Kopenhagen tot Napels. Wanneer Ge de Noordpunt van Sumatra-alléén legt op Amsterdam, valt de Zuidpunt voorbij Athene.

Ik wil U niet vermoeien met cijfers, doch U nog wel eenige vergelijkingen bieden, die U een nader beeld geven van den geweldigen omvang van ons Oost-Indisch Rijk.

Java is in oppervlakte iets kleiner dan Nederland, België, Denemarken en Zwitserland te zamen; Sumatra is groter dan Duitschland; Nederlandsch-Borneo is ongeveer gelijk aan Frankrijk, Celebes is $\frac{2}{3}$ van Italië. Ons geheele Aziatische Rijk is ongeveer zoo groot als Duitschland, Groot-Brittannië, Frankrijk, Nederland, België, Zwitserland, Oostenrijk, Tsjecho-Slowakije en Hongarije samen.

Ik vraag U, is ook niet deze wezenlijke uitbreiding van het Rijk der Nederlanden met de kaart van Europa als achtergrond, niet waard uitgebeeld te worden op marmeren tafelen, te plaatsen op het Buitenhof aan den Vijverdam?

Dat geheele gebied wordt geregeerd door den Gouverneur-Generaal te Buitenzorg met eenige tienduizenden Nederlanders.

Intusschen, als ik dit laatste zeg, dan ben ik reeds niet juist meer. Want één van de sterke steunpunten van ons bestuur over Nederlandsch-Indië, waarop wij met recht trotsch mogen zijn, is juist, dat het geenszins die enkele tienduizen-

Als „De Noordster” voor U wascht, schittert Uw linnen in de kast.

ELECTR. WASCH- EN FIJNSTRIJKINRICHT.
Zuidvliet 160 - Telef. 5909 - Leeuwarden

den Nederlanders zijn, die het land regeeren, doch dat die regeering plaatsvindt in nauwe samenwerking met honderdduizenden inheemsche hoogere en lagere volkshoofden en ambtenaren; dat wij, waar mogelijk, onder supervisie van het Binnenlandsch Bestuur, de bevolking laten onder haar eigen hoofden of haar eigen wetgevende colleges, naar eigen gebruik regeerend.

En dit stelsel wordt voortdurend uitgebouwd: nieuwe, zelfbesturende locale raden worden binnenkort in de Buitengewesten ingesteld; elders worden telgen van vroeger afgezette vorsten, die ons nog slechts eenige tientallen van jaren geleden beoorloogden, in hun waardigheid hersteld, alles met waarborgen voor goed, modern bestuur en garanties van loyaliteit aan de centrale regeering.

Na dit haastig geteekende, doch naar ik hoop sprekende beeld van de grootte en de éénowording van Indië, kom ik nu aan iets geheel anders, iets dat voor mij zeker niet grootscher is dan het werk van Van Heutsz en van zijn opvolgers, doch iets, dat ik beschouw als een noodzakelijk, een waardig complement van die gezagsbevestiging en van die pacificatie.

Rust en orde zijn op zichzelf immers slechts negatieve begrippen: zij kunnen ook in de woestijn en op het kerkhof heerschen; zij zijn in een dichtbevolkt land wellicht ook te handhaven alleen reeds door een doelbewuste en krachtige Overheid, door stellige wetten en door afdoende machtsmiddelen. Alle drie zijn voor Indië noodig en daaraan mag niets mankeeren.

Doch zij mogen en kunnen niet den grondslag en de rechtvaardiging vormen van het Nederlandsch bewind. Naar mijne vaste overtuiging doen zij dat dan ook reeds jaren niet langer en zullen zij dat in de komende jaren steeds minder doen.

Bevordering van de geestelijke en stoffelijke welvaart der bevolking.

Doel en richtlijn voor de Regeering van Nederlandsch-Indië is de bevordering van de geestelijke en stoffelijke welvaart van de bevolking; Nederlandsch-Indië moet geregeerd worden om zichzelf wille en niet ten voordeele van Holland.

Groote algemeene belangen van het Rijk in zijn geheel mogen stellig, zoowel bijzondere Hollandsche als bijzondere Indische belangen overheerschen, maar de belangen van één gebiedsdeel mogen nooit domineeren over de belangen van het andere.

Dat Nederland de leiding heeft in het Rijk is altijd een plicht en slechts secundair een recht.

Fa. ANDR. VISSER - STEENWIJK

Eerste kwaliteit

Groente-, Bloem- en Landbouwzaden
Friesche Kleipootaardappelen, enz.

Op plaatsen, waar niet vertegenwoordigd, nog actieve verkoopers gevraagd

Dat is de grondslag van het modern koloniale beleid in Nederlandsch-Indië: het is de sterkste rechtvaardiging van dat beleid, zoowel tegenover onszelf, als tegenover de volken van Indië en tegenover het buitenland.

Voor de Indische Regeering zijn dit reeds tientallen jaren de richtlijnen van haar beleid geweest, al waren zij niet op elk moment even duidelijk en stevig. Geleidelijk hebben die richtlijnen echter op schier elk gebied vastere vorm en rijkere inhoud verkregen: geleidelijk ook zijn zij een kostbaar en vertrouwd bezit van de Indische gemeenschap in haar geheel geworden, van Europeanen niet minder dan van Inheemschen.

Zeke ook dáárdoor is de Indische gemeenschap tot een ééneheid gegroeid. De moeilijkheden en de zorgen, tijdens de jaren der depressie door alle bevolkingsgroepen gezamenlijk doorstaan, hebben dit proces, de consolidatie en de verwezenlijking van een eigen Indisch bewustzijn versneld: het bewustzijn van een land, dat binnen het kader van het Rijk voor zichzelf wil denken en doen.

Men kan gerust zeggen, dat bijkans niemand in Indië nog de theorie zou durven of willen huldigen, dat Indië als kolonie van Nederland, ten bate van het Moederland, moet worden geëxploiteerd.

Vijftien jaren geleden was het in Indië voor velen geheel te goeder trouw een vanzelfsprekend axioma, dat zulks wél het geval was.

En ik meen, dat men in Nederland heden ten dage nog lang niet algemeen met die nieuwe idee vertrouwd is, hoewel onze Koningin haar reeds in 1901 van Haren troon verkondigde, toen Zij zeide, dat „Nederland tegenover de bevolking dezer gewesten een zedelijke roeping heeft te vervullen”.

Meer dan van iets anders nu zou ik U dezen avond van dit ééne willen doordringen: Gij, jongeren van Nederland, weest trotsch op Uw Nederlanderschap als deelgenooten in, als erfgenamen van een wereldrijk, doch niet als overheerschers in dat rijk, maar als mede-arbeiders van 8 miljoen Nederlanders, 62 miljoen Maleiers en $1\frac{1}{2}$ miljoen Chinezen: in dat groote rijk heeft niet elke bevolkingsgroep dezelfde waarde, dezelfde plaats, dezelfde rechten of dezelfde plichten: er kan dan ook sprake zijn van leiding, doch niet van overheersching.

Er zal ook in Indië zelf altijd een groote onderlinge verscheidenheid van ras, taal, recht, godsdienst, beschavingspeil blijven: niets is minder onze taak dan te trachten, die verschillen weg te werken, liefst door al die volken om te vormen tot een soort namaak, dus tweederangs Nederlanders.

Wel moeten wij hen helpen om met eigen werkzaamheid, met eigen eigenschappen en deugden — en die zijn er zeer veel — te geraken tot zoo hoog mogelijk peil van geestelijke en stoffelijke welvaart. Steeds meer moeten zij zich thuis gevoelen binnen het Rijk der Nederlanden, en daarin gaan zien hun eigen rijk, waarvoor zij bereid zouden zijn offers te brengen, welke de besten onder ons bereid zouden zijn voor ons land te brengen.

Nu wensch ik U geen verkeerd beeld voor te hangen, U den indruk te geven, dat onder Nederlandsch bewind alles in Indië ideaal zou zijn; daaraan ontbreekt zelfs nog veel. Er heerscht lang niet algemeene tevredenheid, lang niet algemeene ontwikkeling, lang niet algemeene welvaart, lang niet algemeen ge-

VOOR DE

STAMPPOT

EN . . .

ERWTENSOEP

BAKHUIS'

ECHTE

GELDERSCHE ROOKWORST

komt reeds méér 100 jaar op de middagtafel.

luk. Maar mijns inziens zijn de voorwaarden voor een gestadigen vooruitgang in de richting van meer tevredenheid, meer ontwikkeling, meer welvaart en meer geluk aanwezig, zoowel in de doelstellingen en werkwijzen van het Nederlandsch bewind als in de voortreffelijke eigenschappen van het Maleische ras.

Er is in Indië een mate van veiligheid van lijf en goed, van persoonlijke vrijheid van gedachten en uiting, die, helaas, thans nog maar in weinige Europeesche landen buiten Nederland wordt gevonden.

Inwendige en vooral voor de hand liggende uitwendige oorzaken, waarop ik nu maar niet inga, werken mede om de voorwaarden voor vruchtbare onderlinge samenwerking van alle bevolkingsgroepen in Nederlandsch-Indië tot schoone ontplooiing binnen het Rijk gunstiger te maken, dan zij in vele tientallen jaren zijn geweest. Gij, de jongeren van Nederland, vooral zijt het, die in de komende jaren in staat zult zijn, neen, geroepen zult worden door het goed begrijpen en begrijpelijk beantwoorden van den eigen, vitalen, doch in wezen volkomen loyalen geest van het moderne Nederlandsch-Indië die voorwaarden te helpen verwezenlijken. Wij ouderen zijn daarin, helaas, somtijds slechts ten deele geslaagd.

Wederom moet ik in verband met den tijd tot mijn leedwezen ervan afzien U zelfs een beknopte beschrijving te geven van de wijze, waarop de Indische Regeering de zedelijke roeping van het Nederlandsche volk tracht te verwezenlijken.

Ondanks de depressie, die het kapitaal-arme, weinig economischen weerstand bezittende, Indië veel zwaarder heeft getroffen dan het zooveel rijkere Moederland, is Indië voortgegaan, zij het met veel bescheidener middelen, doch met verdubbelde toewijding, aan die taak te arbeiden.

Naarmate geleidelijk betere tijden aanbreeken zal men stellig met volle kracht weder vooruitstevenen, naar ik hoop met ruimer fondsen dan tijdens de crisis en tevens met de rijke ervaring, de zakelijke en sobere werkwijzen, die, als steeds, juist in moeilijke jaren worden verworven.

Volksgezondheid, voedselvoorziening, bevordering en verbetering van landbouw, nijverheid en handel, vooral in de inheemsche sfeer, bevloeiing, besoesching, algemeen en vakonderwijs, volkscredietwezen, wegeaanleg, het zijn alle voorwerpen van Overheidszorg, waaraan in Indië reeds heel veel is gedaan, maar waarin nog een geweldige taak voor de toekomst is gelegen.

Gelukkig, onze taak in Nederlandsch-Indië is niet voleindigd; zij is nog steeds een zeer groote en een zeer aangrijpende.

Met een dergelijke uitvoering is onze taak in Indië, mits het voortdurend met kracht en toewijding wordt voortgezet en vernieuwd, tegenover de bevolking dier landen en tegenover onszelf ten volle gerechtvaardigd.

Hoe staan wij nu internationaal tegenover dit alles?

DE UITGESTREKTHEID VAN NEDERLANDSCH OOST-INDIË

DE NED-INDISCHE KOLONIEN UITGEMETEN OP DE KAART VAN EUROPA

Een fijn doosje . . .
maar een fijner
sigartaar.
Steek dat eens bij U!
10 stuks 30 ct.

PANTER MIGNON

Het is bekend, dat het koloniale vraagstuk in verschillende deelen der wereld weder de volle belangstelling heeft en zulk een onrustige belangstelling past het ons niet te negeeren met een zelfgenoegzame tevredenheid over het werk, dat het Nederlandsche Rijk in zijn overzeesche gebiedsdeelen tot stand bracht en brengt: wij zullen de zaak breder moeten bezien.

Ik wil vooropstellen, dat de rechtvaardigingsgrond tegenover de bevolking van Indië en tegenover onszelf: krachtig en vooruitstrevend bestuur, goede zorg voor welvaart, voor onderwijs en volksgezondheid, ook internationaal onze sterkste rechtvaardiging voor den band Nederland—Indië uitmaakt.

Laat ons echter niet de illusie koesteren, dat deze moreele rechtvaardiging alléén ons tot in lengte van dagen de integriteit van ons Rijk zou kunnen waarborgen.

Ik behoef daarover feitelijk niets meer te zeggen: goed recht zonder macht om dat goede recht te handhaven heeft in de wereld van heden slechts theoretische beteekenis. Dat ontslaat ons intusschen niet er van om ons ook volledig van onzen rechtsgrondslag rekenschap te geven.

Er zijn dan ook nog vele andere principiele en praktische gronden dan de reeds genoemde, waarop wij internationaal ons goed recht om den band tusschen Indië en het Moederland te behouden, kunnen steunen.

„In vertrouwde handen.”

Er is dan allereerst de geografische positie van Nederlandsch-Indië.

De Indische Archipel vormt tusschen Azië en Australië een volkomen afsluiting tusschen twee der voornaamste wereldzeeën, den Indischen Oceaan en den Pacific, waarvan vooral laatstgenoemde van jaar tot jaar politiek en economisch van grootere internationale beteekenis wordt.

Tegelijkertijd is Nederlandsch-Indië een poort in den verbindingsweg tusschen Europa en den Pacific, tusschen Europa enerzijds en China, Japan anderszijds, landen, waar ruim een vierde deel van alle menschen der aarde wonen.

Het zal U allen volkomen duidelijk zijn, van hoe onschatbare beteekenis het internationaal is, dat deze Archipel met zijn vele zeestraten en zijn talrijke havens in, laat ik het maar noemen, „vertrouwde handen” blijft. Geen van de groote mogendheden zou gaarne zien, om het maar niet sterker uit te drukken, dat Insulinde in handen zou komen van welken agressieven staat ook, die op critieke oogenblikken in de wereldgeschiedenis op die deur een grendel zou kunnen zetten en het verkeer tusschen Europa en Oost-Azië, tusschen Europa en Australië, tusschen den Indischen Oceaan en den Pacific, zou kunnen onmogelijk maken. Internationaal weet men zeer wel, dat het Rijk der Nederlanden tot zulk een maatregel nooit zou willen of kunnen overgaan. Voor de wereldpolitiek en het wereldverkeer is dat natuurlijk van het allergrootste belang en thans nog veel meer dan tien jaren geleden.

Intusschen moeten wij daarbij wel bedenken dat degeen, die zulk een poort bewaakt en zich tot taak heeft gesteld, die poort open te houden, tevens den plicht heeft te zorgen, dat hij steeds in staat zal zijn zijn taak van poortwachter te vervullen: er zijn omstandigheden denkbaar, waarbij de poort in weerlooze handen internationaal zelfs gevaarlijker

A. KUYVENHOVEN'S Kisten-, Broeiramen- en Vatenfabriek Zuideinde 13 NAALDWIJK Tel. 35

zou kunnen blijken, dan in al te krachtige en al te voortvarende handen.

De voor ons zoo gunstige internationale waarde van de omstandigheid, dat Nederlandsch-Indië tot het Rijk der Nederlanden behoort, zou aanmerkelijk worden verzwakt, indien de overtuiging postvatte, dat Nederland niet in staat zou zijn, die poort open te houden en zou kunnen blijken, zelfs niet bij machte te zijn, zijn post als wachter bij die poort te verdedigen.

Hier ben ik beland midden in het zoo belangrijke punt van internationale beteekenis van een goede defensie voor Indië. Met een variant op de onlangs door Minister Colijn in de Tweede Kamer gesproken woorden kan men gerust zeggen: „Nalafigheid schept allereerst zeer ernstige gevaren voor onszelf; maar ik mag er ook dit aan toevoegen, dat elke zwakke plek in het defensie-systeem in Oost-Azië tegelijkertijd een gevaar beteekent voor den wereldvrede”.

Er wordt thans — heel laat — zeer hard aan de verdediging in Nederlandsch-Indië gewerkt: ik volsta met te zeggen, dat, naar het oordeel van alle bevoegde beoordeelaars, een behoorlijke defensie van Indië, gegeven de moderne strijdmiddelen, noch financieel, noch technisch de krachten van het Rijk der Nederlanden te boven gaat.

Het grondstoffenvraagstuk.

Een tweede punt, dat in internationaal verband de aandacht verdient, is het grondstoffenvraagstuk.

Laat ik beginnen met te zeggen, dat dit vraagstuk heden ten dage veelal zeer wordt opgeblazen. In de afgelopen zeven jaren vooral is er eerder van veel grondstoffen een overproductie geweest, in het bijzonder tropische grondstoffen, dan een onderproductie, en de beschikbaarstelling van die grondstoffen op de wereldmarkt heeft nimmer te wenschen overgelaten, noch wat hoeveelheid, noch wat prijzen betreft. Integendeel, op verschillend gebied, en ik denk hierbij aan een aantal producten, bij welke Nederlandsch-Indië ten nauwste is betrokken: suiker, rubber, thee en tin, is het zelfs noodig geworden, de productie bij internationaal overleg tijdelijk in te krimpen, teneinde evenwicht te verkrijgen tusschen het overvloedige aanbod van en de te geringe vraag naar die grondstoffen. Voorts zijn de prijzen van bijkans alle tropische grondstoffen in de crisisjaren tot een dusdanig peil gedaald, dat zelfs bij somtijds overmatigen druk der productiekosten een loonend bedrijf niet is mogelijk gebleken: zoo was in 1935 de marktwaarde van de Indische producten slechts 32% van die van die van 1929.

Maar 't grondstoffenvraagstuk wordt gesteld en wij hebben daarmede rekening te houden.

Heeft nu het aan productiemogelijkheden inderdaad zoo rijk gezegende Nederlandsch-Indië die mogelijkheden behoorlijk gebruikt? Is de ontplooiing van Nederlandsch-Indië op dit terrein zóó geweest, dat de wereld ten volle heeft kunnen profiteren van de gunstige natuuromstandigheden, vooral op landbouw- en mijnbouwgebied, welke Nederlandsch-Indië biedt? Ik beweer, dat ook deze vraag met overtuiging bevestigend mag worden beantwoord.

Ik weet zelfs geen enkel ander groot koloniaal gebied op de wereld te noemen, waar de productiemogelijkheden in de laatste 50 jaren zóó intensief zijn benut als juist in den Indischen Archipel.

In de eerste plaats zijn er in totaal een 2400 landbouwondernemingen, die voor het overgrote deel volgens de meest moderne landbouw- en fabrieksmethoden worden gedreven en die de wereld

Fa. H. J. Phaff - Winschoten

voorzien van enorme hoeveelheden producten, welke de samenleving behoeft.

Daarnaast produceert de bevolking zelve en voor eigen rekening groote hoeveelheden exportproducten, vooral copra, koffie, tabak, rubber, peper, tapioca en maïs, die te zamen een uitvoerwaarde vertegenwoordigen van nog eens de helft van die der ondernemingsproducten: de totale uitvoerwaarde van Nederlandsch-Indië in 1936 bedroeg 575 miljoen gulden.

Nederlandsch-Indië is één van de weinige landen, wier uitvoervolume in de crisisjaren, op een enkel product na, ondanks den prijzenval, weinig is teruggelopen; wel een bewijs, dat de productiewijzen in dat land zeer economisch zijn en dat wij nog kunnen blijven leveren als vele andere landen daartoe niet langer in staat zijn.

Die producten nu worden niet onder bijzondere omstandigheden aan het Moederland geleverd voor verbruik binnen het eigen Rijk of voor duurdere export, doch ieder land, iedere koper, is altijd in staat, zich die producten te verschaffen tegen de prijzen van de wereldmarkt.

En het is voorwaar geen gering deel van de wereldproductie van tropische gewassen, dat door Indië wordt verzorgd.

Ik heb U hedenavond zoo weinig mogelijk met cijfers vermoeid, maar hier is het toch wel goed, dat ik U enkele gegevens verschaf.

Allereerst de landbouw.

Van rubber brengt Nederlandsch-Indië 33% van de waarde der wereldproductie voort, van peper 82%, van kapok 79%, van kina 92%, van tapioca 67%. Van klapperproducten (copra en andere, dat zijn dus voor de wereld zoo uitermate belangrijke oliën en vetten) 28%, van citronella olie 72%, van sisal-hennep 50%, van thee 17%, van palmolie 16%, van koffie 5%.

Van suiker produceert Nederlandsch-Indië bijkans 1/3 van de behoefte van de zogenaamde vrije markt.

Dit is toch zeker een lijstje, waaruit kan blijken, dat Nederlandsch-Indië zijn taak als grondstoffenproducent tegenover de wereld niet verwaarloost. Op het gebied van den mijnbouw is Nederlandsch-Indië wat minder belangrijk, wanneer ik dan de petroleum en het tin uitzonder.

Van het tin levert Nederlandsch-Indië 15% van de wereldproductie, van de aardolie bijna 3%. Er is ook een belangrijke productie van steenkolen, goud, zilver en bauxiet, doch die zijn op de wereldmarkt niet van overwegenden invloed.

Maar op dit gebied is er meer dat ik vermelden mag.

Nederlandsch-Indië heeft zich niet ertoe bepaald, de wereld van grondstoffen te voorzien, doch het heeft op ruime schaal ook vreemde ondernemers toegelaten tot het zelf exploiteeren van de bronnen van het land. Er zijn in Indië vele Engelsche, Amerikaansche, Fransche, Belgische, Duitsche, Italiaansche en Japansche landbouwmaatschappijen: vooral het belegde Engelsche en Amerikaansche kapitaal loopt in de honderden miljoenen guldens: te zamen is er ruim een milliard gulden vreemd kapitaal in Indië geïnvesteerd.

Als het in de laatste jaren noodig is geweest, de vestiging van vreemde maatschappijen wel eens aan wat strafvoorwaarden te verbinden dan tevoren, dan houdt dat ten nauwste verband met allerlei vooral interne economische omstandigheden en moeilijkheden, niet

Hotel „HOBBEL” P. VINKE - OOLTGENSPLAAT

het minst met de reeds bestaande overproductie in verschillende bedrijven.

Het bevolkingsvraagstuk.

Tenslotte nog een punt, dat eveneens veelal van internationale beteekenis wordt geacht: het bevolkingsvraagstuk.

Verschiedene landen roepen om leeg gebieden, waarheen zij hun bevolkingsoverschot zouden kunnen doen emigreren.

Welnu, voorzoover in Nederlandsch-Indië nog dun bevolkte gebieden voorkomen, zal het die zelf in de komende jaren dringend en dringend noodig hebben om het bevolkingsoverschot van Java te absorbeeren.

Op Java alleen immers wonen 42 miljoen van de 63 miljoen inwoners van Indië: de bevolkingsdichtheid varieert er tusschen 300 en 800 per vierkanten kilometer.

Ter vergelijking dienen Nederland met 231, België met 267, Duitschland met 139, Italië met 137 en Japan met 169.

En jaarlijks neemt de bevolking van Indië nog toe met 500.000 zielen; per seconde heeft Indië 5 K.G. voedsel méér noodig dan tevoren om dien aanwas te kunnen voeden. De beschikbare gronden worden reeds uiterst intensief, ja maximaal, benut.

Reeds zijn groote en kostbare plannen in voorbereiding, en gedeeltelijk in uitvoering, om geleidelijk en stelselmatig een belangrijk deel van dezen bevolkingsaanwas naar daarvoor geschikte streken op de andere eilanden te evacueeren. Dat zal een zeer moeilijke en zeer moeizame taak zijn, doch tegelijk een zeer grootsche taak, onze beste tradities waardig. En tevens een zeer dringende taak, want zonder radicale en groote middelen op dit gebied vrees ik op Java in de niet te verre toekomst voor een ernstige, om niet te zeggen noodlottige, ontwikkeling van het bevolkingsvraagstuk: men zal de Buitengewesten hard noodig hebben.

Feitelijk moest ik thans volledigheidshalve besluiten met een beknopte uiteenzetting van de beteekenis van Nederlandsch-Indië voor Nederland en na het voorgaande zou dit nog slechts de materiele beteekenis kunnen zijn.

Ik ben mij bewust, dat een uiteenzetting juist daarvan aan het ideëele karakter, dat ik aan deze inleiding wilde geven, afbreuk zou kunnen doen.

Een enkel gegeven ten dezen wil ik U toch niet onthouden om mijn betoog eenigermate tot een sluitend geheel te maken.

Van den Indischen uitvoer gaat ongeveer 13% naar Nederland voor binnenslandsche verwerking of verbruik: de invoer van Indische producten in Nederland voor verderen doorvoer is eenige malen grooter . . .

Een heel belangrijk deel van den handel van Nederland is bij dezen invoer en bij dit transitoverkeer direct of indirect betrokken, vooral natuurlijk in de havensteden Amsterdam en Rotterdam: de beteekenis voor den Nederlandschen scheepsbouw, de Nederlandsche machinefabrieken, banken, reederijen, exporteursfirma's, verzekeringsmaatschappijen van onzen band met Indië is zeer groot, veelal overwegend en niet zelden beslissend voor haar bestaansmogelijkheid.

In den invoer in Nederlandsch-Indië heeft Nederland een aandeel van ruim 16% tot een waarde van ongeveer f 40.000.000.— per jaar: door bijzondere maatregelen — een aantal contingenteringen van den invoer door Indië ten behoeve van Holland — is het percentage van Nederland in den Indischen invoer thans 33% hooger dan het in 1933 was.

HAHBO

SCHIETLOKALEN
WEEKENDHUIZEN

ALLE HOUTBOUWERKEN - HARDINXVELD

Alleen reeds die contingenteringen, die Indië ten behoeve van Nederland heeft ingevoerd, geven werk aan ruim 18.000 arbeiders.

Het is duidelijk, hoezeer het grote uitvoeroverschot van Nederl.-Indië — f 285.000.000 in 1936 — de internationale positie van het Rijk economisch versterkt.

Tegenover dit alles en nog veel meer staan de belangen, welke Indië bij den band met Nederland heeft, materiele en culturele: de mij toegemeten tijd is intusschen reeds overschreden en ik volsta dus er mede vast te stellen, dat die eveneens zeer groot zijn en juist tijdens de depressie van bijzondere betekenis zijn gebleken en in die jaren voor het eerst stelselmatig over en weer zijn bevorderd en gestimuleerd: afzet van meer Indische producten in Nederland, hulp bij handelspolitieke en betalingsonderhandelingen, een welvaartsbijdrage van f 25.— miljoen, ten behoeve van de het zwaarst door de ijzeren depressie geteisterde streken.

Met deze korte inleiding hoop ik U een ruw beeld te hebben gegeven van de betekenis van Nederlandsch-Indië voor de wereld en in het bijzonder — en mede daardóór — voor het Rijk der Nederlanden en van den geest, die ons behoort te leiden in de groote vraagstukken van het Rijk: ik realiseer, dat die inleiding nauwelijks meer dan een „voorwoord“ kan zijn.

De geest van het moderne beleid der Indische Regeering is nimmer overtuigender en geestdriftiger uiteengezet dan in het groote werk van A. D. A. de Kat Angelino, oriëntalist van internationale betekenis, die onlangs zijn loopbaan in Nederlandsch-Indië afsloot.

Dat werk, overgezet in verschillende talen, eindigt met de volgende meesterlijke samenvatting, die gericht kon zijn tot de jongeren van Groot-Nederland.

Het is daarom, dat ik mij zal veroorloven ten besluit U die passage voor te lezen:

„Wie uit dit boek een roepstem hoorde, beginne derhalve met deel te nemen aan de ontplooiing der Groot-Nederlandsche gedachte en met rechtstreekse propaganda voor het arbeidsveld overzee.

Terwijl wij zodoende op velerlei wijze, waarbij de meest uiteenlopende verenigingen een rijke taak kunnen vinden en waarbij kunstenaar, staatsman, geleerde, technicus en organisator even groote bezieling kunnen ervaren, ons zelf trainen voor een meer actief burgerschap van hedendaagsch en toekomstig Groot-Nederland, zal tegelijkertijd ook ons eigen volksleven onnoemelijk worden verrijkt.

Alleen wanneer een natie door een grootsche idee, een groot doel wordt aangegrepen, vermog zij de volheid harer potenties te openbaren. Zoodra een machtig doel de nationale ziel ontroert en beweegt, worden uit den schoot der bevruchte natie groote staatslieden, denkers, geleerden, dichters, schilders, toonkunstenaars, uitvinders, organisators geboren, in een getal, en met een begaafdheid en bezieling, als nimmer te voren. Ziedaar de macht der idee, reeds vaak in de geschiedenis der volken gemanifesteerd.

Zoo doet Indië een beroep op de dragers van den echten geest van het Wes-

H.O.Z.O.

HOMOEOPATHISCH
ONDERLING FONDS

Uitgaande van de Vereniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland. Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis. Inl. verstrekt de Adm., Zuiddijk 70, Zaandam.

ten in Nederland en zoo zal het, door de verrijking onzer volkskracht en op velerlei andere wijze, aan Nederlands toekomst honderdvoud vergoeden, wat dit door zijn offers aan de Groot-Nederlandsche gedachte en rechtstreeks aan het arbeidsveld overzee zal willen afstaan. In het ruime kader van het eerlang beiden even dierbare Koninkrijk zullen dus Oost en West bij den gemeenschappelijke opbouw van organisch Groot-Nederland elkaar van onzegbaar nut kunnen zijn en zodoende — hopen wij het — aan honderden miljoenen Westerlingen en Oosterlingen buiten de grenzen een overtuigend en zegenrijk voorbeeld gevend, ook de zaak van Volkenbond en Vrede voortreffelijk kunnen dienen. Zoo toone dan, door den afstand zijner besten aan het arbeidsveld overzee en door den nation-

nalen geest in dienst te stellen van de Groot-Nederlandsche gedachte, 't Nederlandsche volk onzer dagen zich de waardige nazaat van een roemrijk voorgelacht."

NIEUWE SCHIETBAAN TE MEPPEL.

30 Nov. is de nieuwe schietbaan van den B.V.L. te Meppel door den voorzitter der afdeling, den heer H. A. Stheeman, geopend. De Meppeler ijsclub heeft n.l. voor dat doel haar ruime ijs-tent op het Vledder verhuurd.

Er zijn drie keurige banen ingericht, dank zij de hulp van den heer Stheeman. Voor dezen avond waren eveneens uitgenoodigd de andere hier bestaande schietverenigingen, als D.O.B., de Burgerwacht, het plaatselijk politiekorps, het motorkorps, enz. De heer Stheeman heette alle aanwezigen hartelijk welkom, in het bijzonder Overste v. d. Nieuwenhuizen, commandant van het verband Drenthe, alsmede mr. De Bruyn te Steenwijk, secretaris van de Gewestelijke Landstorm-commissie. Ook was hij de aanwezige genoodigden ten zeerste erkentelijk voor het door hen betoonde blijk van belangstelling. Voorts bracht hij allen dank, die medegeholpen hadden om dezen avond te doen slaagen. Het verheugde spr. dat de plaat-

Op verzoek van het Oranje-comité te Voorburg heeft de B.V.L. zich belast met den herautendienst, op 31 Januari j.l. (Cliché Voorburgsche courant „De Zaaiers“).

PRIMA NOVA
VLAGGEN-VAANDELS
MEDAILLES-INSIGNES
UNIFORMPETTEN EN
EMBLEMEN
BOTERSLOOT-105-R.DAM
TEL. 50338

VAANDELS — VLAGGEN

Fa. JANSSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg
Tel. 813. Eigen atelier. 70-jarige reputatie.

Hoogste tentoonstellingsbekroningen

✱ Prima werk en voordeelige prijzen ✱

den heer H. A. Stheeman, voor het vele dat hier voor den Bijz. Vrijw. Landstorm wordt gedaan.

Na afloop van den schietkamp werden door den heer Stheeman de volgende prijzen uitgereikt aan de na te noemen Meppeler verenigingen:

1e. Medaille, geschonken door de firma Top en Zonen, aan het Meppeler politiekorps met 228 punten.

2e. Medaille, geschonken door den heer P. van Wijk, aan de Schietvereniging D.O.B., eveneens met 228 punten.

3e. Medaille, geschonken door Notaris mr. J. A. Krans, aan den Bijz. Vrijw. Landstorm met 217 punten.

4e. Medaille, geschonken door mr.

3 Februari heeft een deputatie van den Barneveldschen Vrijwilligen Landstorm een groot krentenbrood en een mand met eieren op het paleis te Soestdijk afgegeven. De Barnevelders waren gekleed in Geldersch kostuum, de hooge zijden petten met oranje cocardes getooid, terwijl hun vrouwen de boerinnenkleeding met witte hoofdkappen droegen.

Nadat op deze wijze de nieuwe baan in gebruik was genomen, bracht de heer H. Breedveld, inspecteur van politie, de ontvangende afdeling dank, zoowel voor de tot hem persoonlijk, als tot het politiekorps gerichte uitnoodiging, waarbij hij de hoop uitsprak op een voortdurende en aangename samenwerking.

Weldra gaven nu de schutters blijk van hun schietvaardigheid; de wedstrijd had een vlot verloop.

In de pauze bracht Overste v. d. Nieuwenhuizen een woord van hulde aan de plaatselijke commissie, inzonderheid aan

De Bruyn, secr. der gew. Landstorm Comm., aan de Burgerwacht met 216 p.

5e. Medaille, geschonken door den voorzitter der Burgerwacht, aan den Bijz. Vrijw. Landstorm met 215 punten.

6e. Medaille, geschonken door den heer D. baron Mackay, eveneens aan den Bijz. Vrijw. Landstorm met 203 punten.

Ongeveer 70 schutters hebben aan dezen geanimeerden wedstrijd deelgenomen. Geldelijke bijdragen waren ingekomen van de heeren Pasman, Dr. Christiaanse en Overste v. d. Nieuwenhuizen. Daarvoor waren vier prijzen gekocht, bestemd voor de hoogste schutters van elke deelnemende vereniging, die met minsters vijf schutters uitkwam. Prijswinnaars waren de heeren H. v. Lingen, D.O.B. (49 p.); P. Kraal, B.W. (49 p.); R. Kruithof, B.V.L. (49 p.) en R. Veltuis, politiekorps (48 p.). Met recht kon bij het sluiten dezer bijeenkomst van een goed geslaagden en gezelligen avond worden gesproken.

KOLONEL N. J. LAVALEYE 70 JAAR.

Op den 7en Februari vierde de Voorzitter der Gewestelijke Landstorm Commissie „De IJssel“, de Kol. N. J. Lavaley, onder groote belangstelling — niet het minst uit den kring van den Bijzonderen

Vrijwilligen Landstorm — zijn 70sten verjaardag.

O. A. G. KAUFFMANN BLOEMIST

AMSTERDAM — Ceintuurbaan 388-390
TELEFOON 22300 GEEN FILIALEN

OFFICIERENBIJEENKOMST LANDSTORMKORPS ZEEUWSCH VERBAND

Zaterdag 15 Jan. had er een bijeenkomst van officieren plaats, aangesloten bij het Landstormkorps Zeeuwsch Verband, in hotel Abdij te Middelburg.

De commandant van genoemd korps, luitkolonel J. H. W. Bruins, opende deze bijeenkomst. Hij heette de officieren hartelijk welkom, in 't bijzonder de heeren van de gewestelijke Landstormcommissie Zeeland, overste H. Bierman, voorzitter en den heer P. Wisse, pen-

Wegens plaatsgebrek moeten ditmaal de Afdeulingsverslagen achterwege blijven.

ningmeester. Later verschenen in de vergadering mr. J. W. Goedbloed, voorzitter der plaatselijke commissie Middelburg en jhr. M. J. Schuurbeque Boeye, burgemeester van Zierikzee, vice-voorzitter der gewestelijke commissie.

De burgemeester van Middelburg had wegens ongesteldheid bericht gegeven van verhindering. De commandant behandelde de mobilisatie van het gewest. In de middagvergadering, die meer een huishoudelijk karakter droeg, werd de schietwedstrijd der officieren besproken. Als plaats van den wedstrijd zal Goes worden genomen. Reeds zijn tal van prijzen beschikbaar gesteld. O.a. door de Nationale Landstormcommissie en enkele particulieren. De firma Faberij

de Jonge te Goes heeft een fraaien wisselbeker geschonken.

De wedstrijd zal gehouden worden begin Juni. De commandant hoopte dat tal van officieren dezen wedstrijd zullen bezoeken. De geest in het korps is uitstekend.

LANDDAG TE DORDRECHT.

Een opwekking, die ook buiten Verband Dordrecht van groot belang kan zijn.

In de op 3 December j.l. gehouden vergadering der Gewestelijke Commis-

FRANS VAN CAMP - GOUDA KLEIWEG No. 6 HOEDEN EN PETTEN

sie is besloten in het jaar 1938 in Dordrecht een Landdag te houden.

In de gehouden en nog te houden vergaderingen worden de afdeelingen opgewekt om:

- 1e. reeds nu te beginnen met een spaarpot, teneinde ook de dames in de gelegenheid te stellen eens mee te kunnen gaan en er eens een dagje uit te zijn;
- 2e. maatregelen te nemen, zoo men niet in het bezit van een vaandel mocht zijn, te zorgen dat het er spoedig komt;
- 3e. goed om zich heen te zien of er soms hier of daar in een uithoek wonen die eigenlijk bij den B.V.L. hooren en ze op te wekken tot aansluiting;
- 4e. Vooral „Het Landstormblad“ te lezen, teneinde beter op de hoogte te geraken van wat de B.V.L. wil, maar ook wat anderen willen.

PROMOTIE.

De Voorzitter der Plaatselijke Landstorm Commissie Amsterdam, de heer A. B. Roosjen, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is gepromoveerd tot Mr. in de rechten.

Ons is een Prinsesje geboren!

Nu dreunen en galmen de klokken
Uit torens, zoo oud en grijs:

„ONS IS EEN PRINSESJE
GEBOREN!”

„Den Heer zij lof en prijs!”

Nu trillen door d'aether de golven
Tot ver aan het Indisch strand:

„ONS IS EEN PRINSESJE
GEBOREN!”

„d'Oranjeboom stoer houdt stand!”

Nu klaat'ren en klapp'ren
de vlaggen

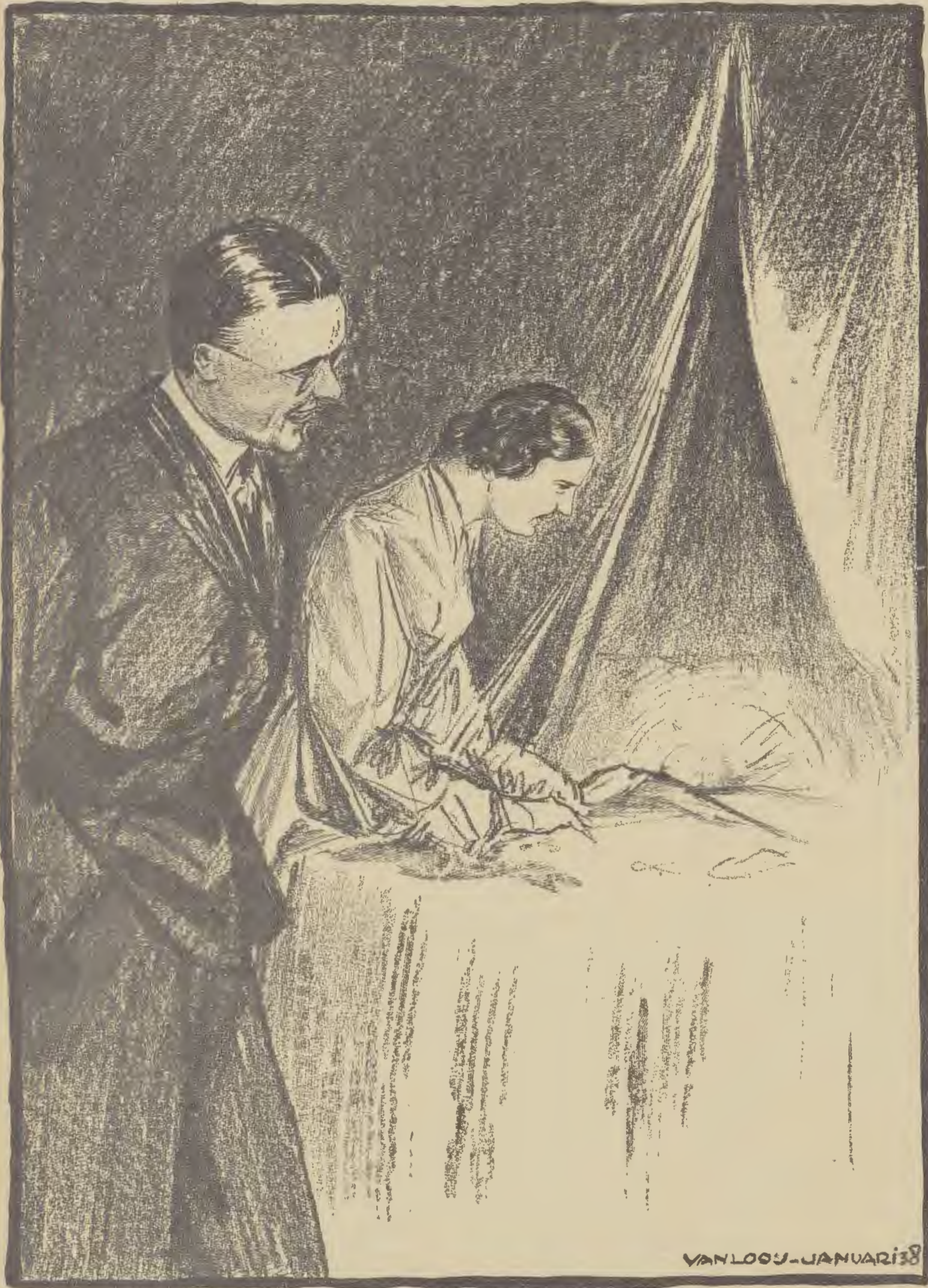
Van Eems tot aan Scheldeboord:
„ONS IS EEN PRINSESJE
GEBOREN!”

En schallend plant d'echo 't voort.

Nu juichen er dankbare harten
Bij 't feestlijk, spontaan gedruisch:

„ONS IS EEN PRINSESJE
GEBOREN!”

„Heil, heil zij ons Vorstlijk Huis!”

VAN LOOSY - JANUARI 38

OUDERVREUGD IN PALEIS SOESTDIJK

Clichés Boelaars
's-Gravenhage. Tel. 117505 *

Apeldoornsche Cartonnagefabriek
TEPELENBERGWEG 16 — APELDOORN
TELEFOON 5107
Band- en elastiekspoelen v. textielindustrie

Stoomwaschijnr. „De Hoop” te Assen
is DE Waschnrichting voor dezen tijd.
Aanbevelend, H. v. d. WOUDE
Telef. 541 - Groningerstr. 226

Schitterend helder en frisch,
Wat door „De Ruiter” gewassen is!
STOOMWASSCHERIJ „DE RUITER”
Tulpenburg 30-30a, Leeuwarden, tel. 5707

GEWESTELIJKE LANDSTORM
COMMISSIE „ZEELAND”.

Vanwege 't Landstormkorps Zeeuwsch
Verband is een telegram van den vol-
genden inhoud aan den heer Commissaris
der Koningin in Zeeland gezonden.

Tot mijn leedwezen niet in de ge-
legenheid persoonlijk ter audiëntie
te verschijnen, spreek ik langs
dezen weg tegenover Uwe Excellen-
tie de gevoelens van vreugde uit in
het landstormkorps Zeeuwsch Ver-
band over blijde gebeurtenis, en
gevoelens van verknochtheid en
onwankelbare trouw aan Konings-
huis.

Luitenant-Kolonel BRUINS,
Commandant.

Op de audiëntie van 1 Februari werd
het korps vertegenwoordigd ten huize
van den Commissaris der Koningin in
Zeeland door Majoor G. W. Graafhuis
en Kapitein K. A. Hamelink, resp. opv.
Commandant en Adjudant van het korps.

LANDSTORM-FILMAVONDEN

- 14 Febr. Breskens
- 15 „ St. Maartensdijk
- 16 „ Ouderkerk a. d. IJssel
- 16 „ Pesse
- 16 „ Vaassen
- 17 „ Emmer Compasuum
- 18 „ Nieuw-Weerdinge
- 21 „ Limmen
- 21 „ Maasbree
- 21 „ Oosterend
- 22 „ 't Zandt
- 22 „ Ferwoude
- 23 „ Alkmaar
- 23 „ Spannum
- 24 „ Amsterdam
- 24 „ Haulerwijk
- 25 „ Krimpen a. d. Lek
- 28 „ Nieuw-Vennep
- 28 „ Oude Pekela
- 1 Maart Borsselen
- 2 „ Hulst
- 3 „ Olst
- 4 „ Wilsum
- 7 „ Hoogeveen
- 8 „ Zwartsluis
- 9 „ Drenthe
- 10 „ Emmen
- 11 „ Nieuwleusen
- 14 „ Bolsward
- 15 „ Balk
- 16 „ Twijzelerheide
- 17 „ Sexbierum
- 18 „ Drachten
- 21 „ Diever
- 22 „ Steenwijk
- 23 „ Smilde
- 24 „ Oldemarkt
- 25 „ Drenthe
- 28 „ Hoofddorp
- 29 „ Halfweg
- 29 „ Moordrecht
- 30 „ Papendrecht
- 31 „ Grijskerk
- 1 April Appingedam
- 4 „ 's-Heerenhoek
- 5 „ Rhenen
- 6 „ Driebergen
- 7 „ Groningen
- 8 „ Uithoorn
- 11 „ Zwijndrecht
- 26 „ Bodegraven

JAARVERSLAG

VAN DE NATIONALE LANDSTORMCOMMISSIE
OVER 1937

De samenstelling der Nationale Landstorm Commissie
onderging eenige wijziging door de wederopneming in
de Commissie van Mr. Dr. L. N. DECKERS, oud-Minister
van Defensie en van Landbouw en Visscherij, die deze
benoeming heeft willen aanvaarden.

Van Mei 1919 af — de Nationale Landstorm Com-
missie werd in die maand opgericht — is Dr. Deckers
lid der Nationale Landstorm Commissie geweest tot het
jaar 1929, toen het aanvaarden van het Ministerambt
aanleiding was, dat het lidmaatschap der Commissie
werd neergelegd.

Zijn terugkeer in de leiding van den Bijzonderen
Vrijwilligen Landstorm is door de Nationale Landstorm
Commissie met groote ingenomenheid begroet en heeft
allerwege onder de vrijwilligers en bij de overige land-
storminstanties groote voldoening gewekt.

De benoeming van den Heer A. N. FLESKENS tot
Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau gaf de
Commissie de gelegenheid van hare verheuging over de
hooge eer, welke aan haar medelid mocht ten deel vallen,
te doen blijken.

De Nationale Landstorm Commissie is thans samen-
gesteld als volgt:

- Dr. H. COLIJN, Minister van Staat, Minister van Alge-
meene Zaken, Eere-Voorzitter;
- L. F. DUYMAER VAN TWIST, Luitenant-Generaal b.d.,
Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
Voorzitter;
- Mr. Dr. L. N. DECKERS, Lid van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal.
- Mr. A. G. A. Ridder VAN RAPPARD, lid van de Eerste
Kamer der Staten-Generaal;
- J. R. SNOECK HENKEMANS, Wethouder van Finani-
ciën te 's-Gravenhage;
- A. N. FLESKENS, lid van de Eerste Kamer der Staten-
Generaal;
- H. DE IONGH, Reserve-Generaal-Majoor, Inspecteur
van den Vrijwilligen Landstorm;
- G. F. BOULOGNE, Reserve-Kapitein der Veld-Arti-
lerie, Secretaris.

Het bureel der Nationale Landstorm Commissie
bleef gevestigd te 's-Gravenhage, Koninginnegracht 50,
Tel. 114528.

KORPS TER BESCHERMING EENER EVENTUEELE LEGER-
MOBILISATIE TEGEN SABOTAGE.

Dit korps, bestaande uit de oudere niet-meer-dienst-
plichtige vrijwilligers van den Bijzonderen Vrijwilligen
Landstorm, die zich bereid verklaren, om in geval van
legermobilisatie voor een bepaald aantal dagen onder
de wapenen te komen, teneinde mogelijke verstoring en
belemmering der mobilisatiemaatregelen te voorkomen,
kon belangrijk worden uitgebreid.

Het door den Chef van den Generalen Staf voor dit
korps voorgeschreven aantal, met het daarbij bepaalde
getal reserve-mansschappen, was reeds vroeger ruim
overschreden en kon ten vorige jare met nog 600 vrij-
willigers worden vermeerderd.

De Gewestelijke Commissiën blijven aan de werving
hare aandacht schenken.

OVERZICHT DER STERKTE.

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm was op 31 De-
cember 1937 als volgt samengesteld:
Inspectie van den Vrijwilligen Landstorm:
19 Landstormkorpsen, omvattende:
1337 Plaatselijke Afdelingen van Bijzondere Vrijwil-
ligers met

1en Ban	65361	vr.
2en Ban	17239	„
Het Vrijw. Landstormkorps „Motordienst”		
Het Vrijw. Landstormkorps „Vaartuigen- dienst”	10623	„
Het Vrijw. Landstormkorps „Spoorweg- dienst”		
Totale sterkte der vrijwilligers	93223	man

waartoe behooren 2720 Res. Officiëren
en 1250 Plaatselijke Leiders.

Ten behoeve van de consolidatie van het Instituut waren
werkzaam:

Nationale Landstorm Commissie	8 leden
21 Gewestelijke Landstorm Commissiën	360 „
1093 Plaatselijke Landstorm Commissiën	5547 „
1 Landstorm Commissie uit „Pro Rege”	3 „
1 Landstorm Commissie uit den Bond van R.K. Militairen-Vereenigingen	6 „

Totaal aantal Commissieleden 5924 leden
Opgericht werden 31 nieuwe plaatselijke afdelingen.

SCHERPE KEUR GEHANDHAAFD.

Ten aanzien van de belangrijke toeneming der sterkte,
stelt de Nationale Landstorm Commissie er prijs op te
laten uitkomen, dat evenals steeds in het verleden, ook
in het voorbijgegaane jaar met groote zorgvuldigheid en
nauwgezetheid is te werk gegaan bij de aanwerving van
nieuwe vrijwilligers.

Slechts te goeder naam en faam bekend staande man-
nen, die zich aanmelden, worden tot den Bijzonderen
Vrijwilligen Landstorm toegelaten, terwijl vanzelfspre-
kend ook uitgesloten zijn al diegenen, welke behooren
tot organisaties, waarvan de Regeering het lidmaatschap
voor hare burgerlijke en militaire ambtenaren heeft
verboden.

In een enkel geval werd een vrijwilliger, wiens opvat-
tingen bleken niet meer te strooken met het doel van
den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, uit de sterkte
gevoerd.

MEDEWERKING VAN ALLE ZIJDEN.

Het prachtige resultaat, dat kon worden verkregen,
dankt de Nationale Landstorm Commissie allereerst aan
de groote activiteit der Gewestelijke en Plaatselijke
Landstorm Commissiën, welke met de onmisbare hulp
der Plaatselijke Leiders en van tal van Officiëren er in
geslaagd zijn, de saamhoorigheid onder de vrijwilligers
te versterken en in breedten kring belangstelling bij de
bevolking te winnen.

Ook de wijze, waarop de Regeering blijk geeft van
haar medeleven en van hare waardeering voor al dezen
arbeid, laat niet na telkens weer tot betoon van nieuwen
ijver voor dit nationale instituut op te wekken, waardoor
het de Nationale Landstorm Commissie gemakkelijk valt
van alle zijden de medewerking te ontvangen, die voor
het in stand houden van den Bijzonderen Vrijwilligen
Landstorm noodig is.

Voegt men hierbij de sympathieke wijze, waarop in
het algemeen de pers bij haar berichtgeving de belang-
stelling voor dit instituut bevordert en den financieelen
steun, welke den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm
gelukkig nog altijd van verschillende zijden wordt verleend,
dan heeft men de belangrijkste factoren bijeen,
waardoor de Bijzondere Vrijwillige Landstorm als een
monument van nationale kracht en eensgezindheid kon
worden gehandhaafd.

De Nationale Landstorm Commissie heeft met erkente-
lijkheid geconstateerd, dat het nieuw opgetreden Kabinet
ten aanzien van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm
dezelfde waardeering en belangstelling koestert.

De Minister van Defensie, Z.Exc. J. J. C. van Dijk,
heeft in den korten tijd van zijn nieuwe en zeer bezette
ambtsperiode reeds meerdere malen op landdagen en
andere groote landstormbijeenkomsten een rede gehou-
den, welke groote instemming vond.

Ook de wijze, waarop Z.Exc. H. van Boeyen, Minister
van Binnenlandsche Zaken, de detachementen van den
Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, die met succes aan
de Internationale Vierdaagsche Afstandsmarschen had-
den deelgenomen, heeft gehuldigd, heeft bij alle land-
stormvrijwilligers groote voldoening gewekt.

Wederom mocht veel medewerking worden ondervon-
den van de Commandanten der verschillende onderdeelen
van leger en vloot, waardoor het mogelijk werd
geslaagde landdagen en andere groote landstormbijeen-
komsten te organiseren. Van deze gelegenheid wil de
Nationale Landstorm Commissie gebruik maken om daar-
voor haar groote erkentelijkheid te betuigen, in het
bijzonder aan Z.Exc. Luitenant-Generaal J. J. G. Baron
Van Voorst tot Voorst, Commandant van het Veldleger
en aan den Generaal-Majoor Jhr. J. Th. Alting von
Geusau.

WERKZAAMHEDEN TEN BEHOEVE VAN DE
CONSOLIDATIE.

Landdagen.

Landdagen, bezocht door duizenden landstormers en
belangstellenden, waaronder ook vele autoriteiten van
leger en vloot, werden gehouden te:

VOOR JONG NEDERLAND

GROEP A.

(Onder de 10 jaar.)

VERDWAALDE STEDEN.

Vlissingen in Friesland.
Vlaardingen in het Gooi.
Amsterdam aan het Spaarne.
Delfzijl in Zuid-Limburg.
Dordrecht op Zuid-Beveland.
Arnhem aan de Zuiderzee.
Nijmegen in Drente.
Bussum in den Gelderschen Achterhoek.
Gouda aan het IJ.
Goes aan den Dollard.
Heerlen aan den Rijn.
Haarlem in Noord-Brabant.
Bolsward aan de Westerschelde.
Eindhoven aan de Waal.
Winterswijk aan den Nieuwen Waterweg.
Hoogeveen aan de Merwede.
Harderwijk aan den Hollandschen IJssel.

GROEP B.

(Boven de 10 jaar.)

VERDWAALDE PLAATSEN.

Domburg in Twente.
Putten op Texel.
Zoutkamp bij Maastricht.
Slidrecht op den Hondsrug.
Voorburg op Zuid-Beveland.
Sluis aan de Drentsche Hoofdvaart.
Oldenzaal in het Gooi.
Schoonhoven in de Langstraat.
Naaldwijk aan den Rijn.
Emmen in de Betuwe.
Kruiningen bij Den Haag.
Den Burg op Walcheren.
Waalwijk aan de Merwede.
Eijsden aan de Lek.
Wageningen aan de Lauwerszee.
Tiel op de Veluwe.
Smilde in het Westland.
Blaricum in Zeeuwsch-Vlaanderen.

Voor nieuwelingen geef ik hier nog eens het adres:

AAN OOM BERTUS,

p/a Bureau van Het Landstormblad,
Koninginnegracht 50,
's-GRAVENHAGE.

Postzegel
van
5 cent

Tot mijn spijt is in de vorige krant Groep A bij het drukken weggevallen. De deelnemers hiervan, die nu met Groep B hebben meegedaan, komen nu evengoed voor een prijs in aanmerking.

DE JAGER.

Jan Linker is een jager, een geweldig jager, een Nimrod eerste klas.

Zie hem daar heenstappen den schutter, kloek en fier! zijn geribd, groen fluweelen wambuis, zijn korte broek met slobkousen, zijn hoed met pauweveertje, zijn zilverblank vuurroer, zijn welgevulde bandelier, zijn patroontasch... alles aan hem zegt, dat hij een geducht jager is.

Ja! Jan Linker is niet voor de poes. 't Is voor hem maar een peulschilletje, om een koebeest neer te leggen, dat op een steenworp afstands ligt te herkauwen.

Maar een koppel wilde ganzen, dat boven zijn hoofd langs 't firmament trekt, laat hij stilletjes voortvliegen. Dat is voor hem de moeite niet waard! zegt hij.

Hij heeft het meer begrepen op hazen en patrijzen. Deze houdt hij goed in 't vizier. 't Is alleen voor hem maar zoo lastig, dat die dieren meestal erg schuw en vlug zijn!

Wanneer ze op zijn commando eens geliefden halt te houden! Maar die bangers verkiezen gewoonlijk niet te (zie vervolg op blz. 9)

Oldebroek op 1 Juni voor de Landstormkorpsen „De IJssel en Vollenhove” en „De Veluwe”;

Medemblik op 9 Juni voor het Landstormkorps „Verband Alkmaar”;

Goes op 26 Juni voor het Landstormkorps „Zeeuwsch Verband”;

Joure op 19 Augustus voor het Landstormkorps „Friesch Verband”;

Almelo op 4 September voor het Landstormkorps „Twentsch Verband”;

Groot-Ammers op 7 September voor het Landstormkorps „Verband Dordrecht”;

Tilburg (Schietsdag) op 11 September voor het Landstormkorps „De Meijerij”.

De beteekenis der landdagen wordt door de Nationale Landstorm Commissie hoog aangeslagen. Zij hebben in de eerste plaats de strekking de kameraadschap en de saamhorigheid onder de vrijwilligers te bevorderen en dragen er voorts zeer toe bij in breeden kring onder de bevolking de belangstelling voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm levendig te houden.

Door het optreden op de landdagen van diverse onderdeelen van de zee- en landmacht hebben deze bijeenkomsten tevens het voordeel, dat in streken, waar de bevolking zelden of nooit iets van de weermacht kan zien, zij door de landdagen in de gelegenheid wordt gesteld om de verrichtingen der medewerkende legeronderdeelen gade te slaan.

Veilig mag worden aangenomen, dat het 75-tal landdagen, hetwelk in den loop der jaren door den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in alle deelen des lands is georganiseerd, er belangrijk toe heeft medegewerkt om in den tijd, toen in breede lagen des volks de waardeering voor de weermacht dreigde te verflauwen, den band tusschen leger en volk krachtig te versterken.

Groote bewondering heeft de Nationale Landstorm Commissie voor het werk van de Gewestelijke Landstorm Commissiën, die de landdagen organiseren en voor hare energie en vindingrijkheid, waardoor het telkens weer mogelijk bleek aan de aanwezigen een nieuw en afwisselend schouwspel aan te bieden.

VERJAARDAG VAN Z.K.H. PRINS BERNHARD.

Vliegfeest op Ypenburg.

Ter gelegenheid van den verjaardag van Z.K.H. Prins Bernhard, op Donderdag 29 Juni, heeft de plaatselijke commissie van 's-Gravenhage het initiatief genomen om een vliegfeest te organiseren op het vliegveld „Ypenburg” te Rijswijk, waarvoor uit de afdelingen van het Korps Zuid-Holland: West groote belangstelling bestond. Naar schatting waren er pl.m. 15.000 bezoekers aanwezig.

Vele genoodigden waren mede tegenwoordig, om de waarlijk voorbeeldige demonstraties der militaire en burgerlijke vliegers gade te slaan.

De Voorzitter der Plaatselijke Landstorm Commissie 's-Gravenhage, Ir. M. C. E. Bongaerts, oud-Minister van Waterstaat en lid van de Tweede Kamer, sprak het openingswoord.

Een aangename verrassing was het voor de aanwezigen, dat de sinds weinige dagen opgetreden Minister van Defensie, Z.Exc. J. J. C. van Dijk in den loop van den namiddag een toespraak heeft gehouden.

Schiotoefeningen en -wedstrijden.

Voor de consolidatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm moet het een belangrijk element worden geacht, dat meer dan veertigduizend vrijwilligers jaarlijks aan de schiotoefeningen en -wedstrijden deelnemen. Het vraagt van de Landstormcommissiën en van de Plaatselijke Leiders, doch niet minder ook van de Korpscommandanten, een voortdurende werkzaamheid, waardoor verslapping en inzinking worden voorkomen en samenbinding der vrijwilligers tot een eensgezind en saamhoorig geheel wordt verkregen.

De schiotoefeningen en -wedstrijden geven tevens een telkens hernieuwde aanraking tusschen de gewestelijke en plaatselijke leiding van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm met de vrijwilligers, waardoor op ongezochte wijze de gelegenheid wordt verkregen, om op de hoogte te blijven van hetgeen er onder de mannen leeft.

Het belang van deze schiotoefeningen en -wedstrijden voor het onderhouden van de schietvaardigheid van tienduizenden dienstplichtigen, die hun oefening in het leger achter den rug hebben, vindt meer en meer erkenning bij de autoriteiten, die met de verantwoordelijkheid voor 's Lands Defensie zijn belast.

Schietsgebouwen.

Door de activiteit der Plaatselijke Commissiën en Plaatselijke Leiders, geholpen door de daadwerkelijke belangstelling van velen uit de burgerij, heeft men in een aantal gemeenten, — somtijds met betrekkelijk geringe middelen, — kleine gebouwen gesticht, waarin het schieten met K.S.O.-geweren zoowel des zomers als 's winters kan worden beoefend.

In het afgelopen jaar zijn dergelijke schietsgebouwen

tot stand gekomen o.a. te Meppel, Zevenaar, Terschuuren en Slidrecht.

Landstormfilm.

Ondanks de moeilijkheden, verbonden aan het vervaardigen van films, die steeds op hetzelfde onderwerp betrekking moeten hebben, is de Nationale Landstorm Commissie erin geslaagd, wederom een nieuwe pakkende Landstormfilm te laten samenstellen, welke allerwege zeer in den smaak is gevallen.

Deze film, een geluidsfilm onder den titel „Je Maintiendrai”, werd sedert October 1937 reeds in 52 bijeenkomsten, waarbij meestal meerdere Afdelingen vertegenwoordigd waren, vertoond en is blijkens de talrijke aanvragen practisch geen avond onbezet.

Ook de andere landstormfilms, waarover de Nationale Landstorm Commissie beschikt, worden nog nuttig aangewend voor het opluisteren van bijeenkomsten der Plaatselijke Afdelingen.

Officieren.

Bijeenkomsten van Commandanten met de bij hun onderhebbend Landstormkorps aangesloten Reserve-Officieren werden gehouden door de Korpscommandanten van: Friesland, Groningen, Drenthe, Twente, de IJssel en Vollenhove, Veluwe, Veluwzoom, Limburg, de Meijerij, West-Brabant, Zeeland, Monden der Maas, Rotterdam, Dordrecht, Zuid-Holland: West, Stelling van Amsterdam, Kennemerland, Alkmaar.

Deze bijeenkomsten, al of niet gepaard gaande met een wedstrijd voor Officieren in het pistoolschieten en soms gevolgd door een eenvoudigen maaltijd, worden steeds door velen der aangesloten Officieren bijgewoond en blijven van belang voor het bespreken o.m. van de regeling der mobilisatie.

Plaatselijke Leiders.

Vergaderingen met de Plaatselijke Leiders zijn gehouden in de gewestelijke verbanden: Friesland, Groningen, Drenthe, Vollenhove, Twente, de IJssel, Veluwe, Veluwzoom, Limburg, de Meijerij, West-Brabant, Zeeland, Monden der Maas, Rotterdam, Dordrecht, Gouda, Zuid-Holland: West, Nieuwe Hollandsche Waterlinie, Stelling van Amsterdam, Kennemerland en Alkmaar.

Ook het houden van deze vergaderingen acht de Nationale Landstorm Commissie zeer nuttig en gaarne zal zij blijven voortgaan, de rechtstreeksche gedachtenwisseling met de Afdelingen, waarvoor deze bijeenkomsten zoo goede gelegenheid bieden, door het beschikbaar stellen der benodigde gelden mogelijk te maken.

Aanbieding van het huwelijksgevenk aan het Vorstelijk Paar.

Het aan den kunstschilder, den heer Willy Sluiter, ter vervaardiging opgedragen schilderij, hetwelk het huwelijksgevenk zou vormen voor het Vorstelijk Paar, kwam boven alle verwachting zoo tijdig gereed, dat het op den door H.K.H. Prinses Juliana en Z.K.H. Prins Bernhard gewenschten dag kon worden aangeboden.

Het schilderij stelt voor: het defilé voor H.M. de Koningin tijdens den landdag van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te Barneveld op 7 Juli 1935.

Op het schilderij, dat ongeveer 2½ bij 3½ M. groot is, ziet men de figuren van H.M. DE KONINGIN, Generaal L. F. Duymaer van Twist, Minister Mr. Dr. L. N. Deckers, Jnkvr. A. Schimmelpenninck van der Oye, Generaal Jhr. W. Röell, Minister Mr. J. A. de Wilde, Generaal H. de Jongh, Generaal J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst, A. W. J. J. Baron van Nagell, Mevr. N. Duymaer van Twist-Dortland, Mr. S. Baron van Heemstra, Generaal S. G. Nauta Pieter, Kapitein-Adjutant H. J. Phaff, Mr. J. Terpstra, Res. Luitenant-Kolonel A. C. de Neeve, Mr. A. Baron van Heeckeren van Kell, Mevr. J. L. De Jongh-Wiercx, Ds. A. Hoeneveld en D. O. Norel. Voorts bij de defilerende landstormafdeelingen, den Res. Kapitein D. G. Sanders, die den landdag destijds heeft georganiseerd.

Den 30sten December 1936 is het schilderij, vergezeld van een fraai gecalligrafeerd album — vervaardigd door de Gebr. Grevenstuk te Amsterdam — bevattende de namen der leden van Gewestelijke Landstorm Commissiën, op het Paleis Kneuterdijk aan het Vorstelijk Bruidspaar aangeboden.

Hierbij waren aanwezig:

De Nationale Landstorm Commissie, vertegenwoordigd door de Heeren: L. F. Duymaer van Twist, voorzitter; J. R. Snoeck Henkemans, Mr. A. G. A. Ridder van Rappard, A. N. Fleskens, leden; en G. F. Boulogne, secretaris;

de Commissie van Uitvoering voor het huwelijksgevenk, bestaande uit de heeren: Res. Luit.-Kolonel A. C. de Neeve, voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie „Rotterdam”; H. J. P. van Heek, lid *) Gewestelijke Landstorm Commissie „Twente” en D. O. Norel, voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie „Kennemerland”; benevens de heer Willy Sluiter.

De Voorzitter der Nationale Landstorm Commissie

*) Intusschen benoemd tot Voorzitter dezer Gewest. Commissie.

richtte zich met een toespraak tot het Bruidspaar, dat zich geruimen tijd met de Commissie van Aanbieding onderhield en den heer Sluiter complimenteerde met het vervaardigde kunstwerk.

Ten slotte verzocht de Prinses den Voorzitter der Nationale Landstorm Commissie aan alle vrijwilligers den dank van het Bruidspaar te willen overbrengen.

Een reproductie van het schilderij voor alle vrijwilligers.

Ter uitreiking aan de vrijwilligers van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm — de korpsen Motordienst, Vaartuigendienst en Spoorwegdienst inbegrepen — heeft de Nationale Landstorm Commissie aan de N.V. Van Leer & Co te Amsterdam de opdracht verstrekt een reproductie van het aangeboden schilderij te vervaardigen. Deze reproductie is inmiddels in een oplaag van 100.000 exemplaren gereed gekomen en is bestemd om in het jaar 1938 op landstormvergaderingen aan de vrijwilligers te worden ter hand gesteld, zulks in verband met de omstandigheid, dat 1938 in tweëerlei zin een herdenkingsjaar is.

Allereerst met betrekking tot het Oranje Huis, wijl het 40 jaar geleden zal zijn, dat Hare Majesteit Koningin Wilhelmina den troon besteeg.

Voorts zal einde 1938 een tijdperk van twintig jaar verstreken zijn, sinds de Bijzondere Vrijwillige Landstorm werd opgericht.

Wijl de ervaring heeft geleerd, dat er een zeer lange tijd mede gemoeid is, eer een dergelijke uitreiking in alle afdelingen zal zijn geschied, heeft de Nationale Landstorm Commissie goedgevonden, dat voor een aantal afdelingen de uitreiking reeds in het najaar 1937 mocht aanvangen.

Gewestelijke Secretarissen.

Een tweetal Gewestelijke Secretarissen heeft eervol ontslag verkregen. Ter vervanging zijn in de opengevalen plaatsen benoemd:

voor de Gewestelijke Landstorm Commissie „Stelling van Amsterdam“:

H. G. Smit, Reserve-Kapitein der Artillerie; voor de Gewestelijke Landstorm Commissie „Groningen“:

N. J. van der Wal, Reserve-Kapitein der Militaire Administratie.

Het Landstormblad.

Het Landstormblad bereikte zijn vijftienden jaargang en blijft op bevredigende wijze in een belangrijke behoefte voorzien.

Hoewel het blad niet rechtstreeks uitgaat van de Nationale Landstorm Commissie, is deze jegens de Naamlooze Vennootschap, welke de oprichting en instandhouding van dit onmisbare orgaan voor hare rekening heeft genomen, erkentelijk voor de wijze, waarop — geheel in overeenstemming met het doel van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm — het Landstormblad aan de belangen van dit instituut wordt dienstbaar gemaakt.

Personalia.

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm betreurt het wegvallen door den dood van een aantal vooraanstaande medewerkers.

In het jaar, dat voorbijging, kwamen te overlijden:

J. Buiskool, Voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie „Groningen“;

J. Knoppers, Voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie „Drenthe“;

J. Tonckens, Lid Gewestelijke Landstorm Commissie „Drenthe“;

J. A. Charbon, Lid Gewestelijke Landstorm Commissie „Monden der Maas“;

R. Bordewijk, Lid Gewestelijke Landstorm Commissie „Zuid-Holland: West“.

Mr. J. W. Tijmsma, Lid Friesch Nationaal Comité;

F. E. C. van der Hardt Abersson, Lid Gewestelijke Landstorm Commissie „Veluwzoom“;

De namen dezer oprechte vaderlanders blijven voor altijd verbonden aan de wordingsgeschiedenis van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, die hun nagedachtenis in dankbare herinnering bewaren zal.

NATIONALE NOODHULP ORGANISATIE

(z.g. Technische noodhulp.)

De arbeid voor de Nationale Noodhulp Organisatie, beoogende het verkrijgen van personeel, dat bereid is zich in moeilijke dagen ter beschikking van de Regeering te stellen om hulp te bieden, kon ongestoord worden voortgezet.

Op regelmatige wijze werden vergaderingen gehouden met de leden van den Raad van Bijstand, welke wordt gevormd door de met de Nationale Noodhulp Organisatie samenwerkende werkgevers- en werknemersorganisaties en andere lichamen. Ook met de voor samenwerking aangewezen Gedelegeerden van Burgemeesters werd periodiek vergaderd, alsmede met de leden van het te Delft gevestigde Hoofdbestuur der Economische Studenten Organisatie en met de leden van de in andere universiteitssteden gevestigde Afdelingsbesturen.

De door beëindiging hunner studie afgetreden Voorzitter van het Hoofdbestuur en afdelingsbestuursleden konden door even toegewijde medewerkers worden vervangen.

Den afgetreden wordt in dit verslag gaarne een woord van warmen dank gewijd.

De Nationale Noodhulp Organisatie heeft in het afgelopen jaar het verlies te betreuren gehad van den heer J. L. Schintz, die reeds van de oprichting dezer organisatie af werkzaam was als propagandist van het Comité van Actie in het Aartsdiocees Utrecht.

Zijn onverdroten ijver en groote tact hebben tot zeer gunstige resultaten geleid en met een groot gevoel van dankbaarheid en weemoed wordt zijn verscheiden betreurd.

Voor de vele medewerking, ook op het hiervoren genoemde terrein ondervonden, betuigt de Nationale Landstorm Commissie hare groote erkentelijkheid.

DE NATIONALE LANDSTORM COMMISSIE

De Voorzitter,

L. F. DUYMAER VAN TWIST.

De Secretaris,

G. F. BOULOGNE.

Januari 1938.

wachten. Ook al zoo eigenwijs en ongezeglijk als sommige lastige kinderen!

Eens toen hij een haas gemist had, werd hij geweldig boos en wierp den vluchteling z'n geweer achterna met de woorden: „Leelijk mispunt! schiet jezelf maar dood!“ Maar wat deed de haas? Hij ging even op z'n achterste pooten zitten, klepperde met z'n lange ooren een vroolijk marschje, stak daarop z'n tong uit, en koos toen vlug 't hazenpad.

Zoo komt het, dat Jan Linker, wanneer hij op jacht gaat, den ganschen dag moet loopen en loeren. En gewoonlijk levert zijn inspanning niet meer op dan een ledigen bandelier, een ledige maag en een ledige weitasch.

Maar zulk een thuiskomst is zijn eer toch veel te na. Wat zouden de menschen, en in 't bijzonder zijn vrouw wel niet van hem denken?

Gelukkig evenwel voor hem komt hij op zijn terugreis altijd langs een poelier. En deze is wel zoo vriendelijk, om onzen jager voor grof geld van een paar stuks wild naar believen te voorzien. Op deze manier kan hij zich voor gade en vrienden altijd groot houden.

Doch de kruik gaat zoolang te water, tot ze breekt. Dit heeft Jan Linker ook eenmaal op beschamende wijze moeten ondervinden.

Eens keerde hij weer in weinig opgewekte stemming platzak van de jacht huiswaarts.

't Is dan ook om moedeloos te worden, wanneer het wild zoo schaarsch en het weer zoo ongunstig is!

Neerslachtig voortstappend peinsde hij droevig: „Een fotograaf heeft 't toch heel wat gemakkelijker dan ik. Naar hem komen de beesten vanzelf toe, maar van mij loopen ze weg! Hij zet zijn toestel klaar en hoeft alleen maar te zeggen: „Eventjes stilzitten!“ En dan: knip! 't is gebeurd! Daar moet ik eens mee aankomen, als ik een haas of een koppel houtsnippen wil vangen! Kun je begrijpen!“

Toch wist Linker weer goeden raad, al was die een beetje duur: even bij den poelier aanstappen! ... Helaas! dat nu juist op dit oogenblik de winkel gesloten moest zijn!

En toch, hoe 't ook ging, hij moest een boutje hebben! Om spottende glimlachjes en knipoogjes te voorkomen, wilde hij graag daarvoor desnoods een paar rijksdaalders offeren.

In zijn neteligen toestand trof hij 't dan ook bijzonder, dat hij een jongen tegenkwam, die in een mand een vet konijn droeg.

„Ha!“ juichte hij, „dat is nou toch 's een boffer! 'k Zal gauw op dien langoor beslag leggen!“

Hij hield den jongen staande en begon met hem te onderhandelen. Na een weinig loven en bieden werd de koop voor twee gulden gesloten.

Onze jager was in de wolken, even goed als de jongen.

Hij kreeg de aftakelende mand op den koop toe, en stapte als overwinnaar met zijn vetten buit verder.

Maar plotseling bleef hij staan: het konijn was bont gekleurd! Dat kon hij toch moeilijk voor een haas door laten gaan! Nu begon hij berouw te gevoelen over zijn dwaas handelen.

Hij bleef een poos staan piekeren, tot dat hij eensklaps wat bedacht had: „Bruine hazen zijn er bij de vleet, maar bonte komen zoo wat nooit voor! Daarom kon hij straks thuis zulk een zeldzaam buitenkansje toonen. Ha, ha, ha!“

Maar nu schoot hem ook nog wat anders te binnen: hij kon niet thuis komen met levend wild! Hij diende 't konijn dus eerst dood te schieten. Uit zijn wambuis diepte hij een touwtje op, dat hij niet zonder groote moeite aan een achterpoot van den tegenspartelenden langoor bond.

Een poosje later bengelde de arme knager wanhopig aan een zwiependen boomtak.

Gewichtig trad Jan Linker nu een vijftal passen achteruit. Hij legde aan,

DIT IS DE DAG.

Dit is de dag, zoo lang verbeid
Door 't Prinselijke Paar.
Een Kind is Hun geboren nu!
Zoo klinkt de blijde maar'.
Het groot geluk, Hun thans bereid,
Vervul' Hun hart van dankbaarheid.
De vreugdedag is daar!

Dit is de dag, zoo lang verbeid
In heel het Koninkrijk.
En 't feestlied, dat alom weerklinkt,
Geev' van de vreugde blijk.
Prinses, die ons geboren zijt,
Ontvang onze genegenheid,
En trouw, die nimmer wijk.

Groei op tot zegen van het Huis,
Dat over ons regeert,
Tot glorie van d' alouden naam:
ORANJE, onverveerd.
Houd mede dan den roem in stand
Van Vorstenhuis en Vaderland
Door 't Volk altijd geëerd!

Culemborg. W. DONKERSLOOT.

Te zingen op de wijze: Lippe-Detmoldmarsch.

Foto van de gekleurde gedenkplaat, 44 bij 27 c.M., die ter gelegenheid van de geboorte van Prinses Beatrix is verschenen. Teekenaar is de ook in onzen kring welbekende heer R. van Looy.

N.V. v. HOUWENINGE & IJSSELSTIJN
BLOEMENMAGAZIJN
 LANGE HOUTSTRAAT 17, 's-GRAVENHAGE

mikte nauwkeurig... paf! daar knalde het vuurroer. 't Was ditmaal een buitengewoon prachtschot geweest, want tot zijn groote verbazing zag de jager, dat hij 't touwtje stuk geschoten had, en 't konijn na een paar buitelingen hals over kop aan den haal ging.

Jan Linker zette den vluchteling op 'n draf achterna.

„Hé vriend! wacht 's effetjes!" gilte hij uit alle macht Maar daarvoor had 't

konijn geen tijd; het nam enkele forsche sprongen en verdween tusschen 't struikgewas.

Verbluft stond de jager bij dien grooten tegenslag te kijken, en ging na een poos met looden laarzen verder.

Wat nu te doen?
 Zou hij nogmaals zijn geluk bij den poelier gaan beproeven?

Vol hoop stapte hij ten tweeden male naar den hem welbekenden winkel, waar de opgezette fazant stond te pronken. En ja waarlijk! de deur stond thans open. Na korte onderhandeling koos hij haastig een prachthaas, en spoedde zich met zijn buit triomfantelijk huiswaarts.

Wat keek zijn vrouw haar oogen uit,

toen de jager haar dien reus toonde!

Met zelfvoldanen trots streek hij langs zijn knevel als een veldheer, die een schitterende overwinning heeft behaald.

Maar, eensklaps bukte zich zijn gade, en vroeg verwonderd: „Wat moet dat kaartje aan den rechterpoot?" En lachend vervolgde zij: „Vier vijftig! zeg, wat beteekent dat?"

Een oogenblik stond hij beteuterd en krabde zich verlegen achter 't oor, terwijl zijn vrouw hem spottend aankeek.

Linker trachtte zich te herstellen en antwoordde stamelend: „4.50???... wel, vrouwtje!... da's nog al glad!... Toen 'k den haas geschoten had, was 't precies tien minuten voor vijven!... Wij,

Voor Uw Sigaren enz.

H. HANEMAAIJER DELFT
 BURG WAL 71, h. O. Langendijk TELEF. 821
 GIRO 309097

jagers, zijn altijd erg nauwkeurig, krek zooals jij, o, mijn nieuwsgierig vrouwtje!" „Hum, hum! hij zeit wat!" hernam zij in een proestbui.

OOM BERTUS.

WIE HELPT
 B.V.L.-er, 24 jaar, N.H., aan **VASTE BETREKKING**, b.v. als tuinknecht op landgoed. Is bek. met tuinb. en stoken van centr. verw. en genegen alles aan te pakken wat zich voordoet. Brev.: A. PRONK, Terschellingstr. 2, Den Haag.

KONINKLUKE = BEGEER MEDAILLES INSIGNES SPORTPRIJZEN
 VOORSCHOTEN
 LEVERANCIERS VAN DE OFFICIELE LANDSTORMMEDAILLES

DE MOTOR VAN UW WAGEN GEBRUIKT VEEL TE VEEL OLIE EN DE TREKKRACHT IS BELANGRIJK MINDER DAN VROEGER! Er is maar één afdoend middel; laat hem reviseeren door...

N.V. SIM HOLLAND - GOUDA
 MOTORENFABRIEK - TELEFOON 3362
 REVISIES VAN BENZINE- EN OLIEMOTOREN

JAN PEZIE ALMELO DEVENTER
 Speciale Afdeling UNIFORMEN HENGEL

FORDBEDRIJF „WILLGO" - AMERSFOORT
 OFFICIAL FORD-DEALER
 BARCHMAN WUYTIERSLAAN 196 - TELEFOON 780

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN
 KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183
 Uniform- en Civile kleeding naar maat - Volledige garantie

Oefen- en Wedstrijdmateriaal
 Speciaal adres:
Drukkerij Rultenbeek
 DOORN - Telefoon No. 125
 Modellen en prijzen op aanvraag

Doorrokers ter herinnering aan de geboorte van de Prinses
GOEDEWAAGEN'S
 Koninkl. Fabrieken - Gouda

STOOMWASSCHERIJ EN CHEM. WASSCHERIJ „VECHT EN DIJK"
 Fa. C. HAGEMAN & ZN. TEL. 11
NEDERHORST DEN BERG
 Vraagt onze prijscourant D

N. V. INGENIEURSBUREAU „EKSTEEN"
 Speciaal-bureau voor WATERREINIGING EN WATERTECHNIEK
 Sweelincklaan te Bilthoven

L. BOOMSMA
 Bouwkundige - Makelaar Expert
 Administratie en onderhoud van vaste goederen. Hypotheken - Assurantiën
 Nassaukade 118-119, A'dam W. Gem. Giro B 749
 Postchèque- en Girodienst 2870
 Tel. 82521 - 85421

Voor geschenken en prijzen slaagt men zeker in
„T SIERHUIS" - ALKMAAR
 LANGESTRAAT 86
 Iemand van smaak koopt in „t Sierhuis"

Ook Uw adres
 Café-Restaurant
„PAVILJOEN KINHEIM"
 STATIONSWEG 60. Tel. 2524
 ALKMAAR

Bloemenmagazijn
 FIRMA
H. J. BARMENTLOO
 JAVASTRAAT 43
 DEN HAAG - TEL. 111561

Firma Gebr. Oudijk

Zaadteelt - Zaadhandel
Waddinxveen

Vraagt onze prijscourant

Onze Drukkerij levert
GOED DRUKWERK
 Steeds nieuwe Lettersoorten
L. DEMMENIE & ZOON
 LEIDEN

U zoekt voor uw feestavond een historisch spel?
 Wij hebben:
Je Maintiendrai
De Jager van Egmond
 en andere.
 Vraagt vrijbl. zichtzend. aan Uitg. „Neerlandia", Meppel.

GEEN LEKKAGE MEER !!
A.T.B.-PASTA dicht alles: mastiek- en asfalt-daken, goten, dekstenen, enz.
A.T.B.-PASTA is volkomen duurzzaam, weerstaat hitte en koude en druipt niet af
Ten Bruggencate's Oliehandel
 Broek op Langendijk - Tel. 48

HET aangewezen adres voor
SCHIETPRIJZEN
 o.a. medailles, takken, bekers, kransen enz. is

FIRMA CORN. PLAS
 (E. C. BILARS)
 LANGESTR. 40 - ALKMAAR

GEURTS' CONSERVEN
 MUNTEN UIT
„Beter en Goedkooper"
 Conservenfabriek „DE BATAVIER"
 D. GEURTS - DODEWAARD

GARAGE „BOOIJ"
 FRANSCHER KERKSTR. 20
 TELEFOON No. 778274
 V O O R B U R G

HET ADRES VOOR
LUXE VERHUUR EN TAXI'S

BERICHT voor de dames van al de B.V.L.-ers!
 Geachte Dames! Wilt U tot aller tevredenheid trakteeren, neemt dan onze fijne **Dé-Dé-Wafels** Beleefd aanbevelend,
R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
 DOEKUM - B 24

„DE STAD MAASTRICHT"
 Steeds een schitterende keuze in glas, porselein, aardewerk en alle bijkomende huishoudelijke artikelen.

GEBS. WELKERS
 HOORN - BEVERWIJK
SIGARENMAGAZIJN
A. Drüghorn
 Javastr. 57. Haag. Tel. 113290

Stoom-, Wasch- en Strijkir. „JOHANNA"

Firma Wed. H. van Slagmaat
WOERDEN

Opgericht 1770 - Telefoon 169
 Speciaal adres voor wasschen van gekl. en wollen goederen

A. QUANT - GOUDA
 CONTINENTAL SCHRIJFMACHINES
 Onderhoud - Reparatie

UNIFORMEN
 van kamg. whipcord
f 55.-
MAISON GERMAN
DEN BOSCH
 Hinthamerstraat 153

A. DE NIJS - VLISSINGEN
 KLEINE MARKT
 Speciaal adres
 voor aankoop van prijzen voor schietwedstrijden!
 Huishoud. en luxe artikelen

Voor
Forma Natura Schoenen
 en
Timtur Steunschoenen
 naar
ADR. KUIJPERS
 Beijerlandischelaan no. 83
 Rotterdam Zuid - Telef. 12482

KONING PRINS ADMIRAAL
Ford rijden doen ze allemaal
 Vraagt demonstratie: Firma J. VAN BERKUM & Co., Off. Ford-Dealer, Coevorden, tel. 51

G. M. A. STEIJLEN
 DONKERSTRAAT 50
HARDERWIJK
 Tel. 141 - Giro 119428

UNIFORM-KLEERMAKERIJ
 Coupeur steeds te ontbieden

AUTOGARAGE
GEBR. VAN ZEVENHOVEN
 SPOORSTRAAT 2 - GOUDA
 TELEFOON 3352
 1ste klas reparatie-inrichting voor alle merken

G. HORDIJK
Kisten- en Raamlijsten-fabriek. Annex Houthandel
 TELEFOON 19

BERKEL EN RODENRIJS
 HERENPAK REINIGEN 12.- STOMEN
J. HOEVELS
 VERVEN
 ROTTERDAM - TEL. 45980

Firma G. SIETSMA

Buick- en Chevrolet Dealer
 Luxe Verhuurinrichting
 TEL. 3451 - ZWOLLE

VLAGGEN - VAANDELS INSIGNES

Borduuratelier
C. Doncker
 LEIDEN
 BREESTRAAT 159 - TEL. 851

Reist per AAA Busdienst naar

Apeldoorn, Arnhem en Ede
 Speciale Luxe Touringcars voor Gezelschappen.
Gebrs. ROBERT - Apeldoorn
 Marktstraat 8 - Telefoon 2871

Zendt uw wasch naar Apeldoornsche Wasch-industrie
„Astra"

Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn
 Speciaal ingericht voor militaire wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

Firma J. KAKES
 BOUWKUNDIGE
 ZAANDAM
 Taxatie - Expertise
 TELEFOON No. 3251-4984

MELKPRODUCTENFABRIEK DE EENDRACHT
 BARNEVELD, TEL. 46
 Directeur: T. Wiersma
 Levert alle melkproducten, met goud bekroond, uiterst concurrerend. - SPECIAAL VERPAKTE ROOMBOTER

FIRMA P. S. ANES
 BRANDSTOFFENHANDEL
 LEIDEN
 OUDE HEERENGRACHT 19
 TELEFOON No. 587

KOOPT BIJ ONZE ADVERTEERDERS

Zeijl's
 Verzekering Maatschappij Sneek
 Directie: S. ZEIJL Wzn. Comm.
 Prof. Mr. P. S. Gerbrandy. Mr. J. Oranje. H. M. Martens, Burgemeester Sneek.
 Auto-, W.A.-, Ongevallen-, Ziekten-, Glas-, Brand- en Transportverzekeringen.
 Op plaatsen, waar nog niet vertegenwoordigd, agenten gevraagd.

DE PRACTISCHE HUISVROUW KOOPT BIJ VROOM & DREESMANN

Automobielenbedrijf Spécial Chevrolet
 D. VAN VLIET
 Kerkstraat 63, Bodegraven

FIRMA H. MOOI & Zn. ASSEN

MILITAIRE KLEERMAKERIJ
 Coupeur overal te ontbieden

P. DE VOGEL Pzn.
 TELEFOON No. 53
BERKEL EN RODENRIJS
 Huisbrand- en Industriebekledingen

Gulden Ules Sigaren

 Van ouds de Beste

UNIFORM- EN BURGERKLEERMAKERIJ J. WALTER
 Appelsteeg, hoek Fnidsen Kromme Nieuwegracht 40
ALKMAAR **UTRECHT** - Telef. 19300
OVERAL TE ONTBIEDEN

**HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF
 ZANEN VERSTOEP N.V.**

GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
 (hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230

Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
 Aannemers van grond-, spoor-, hei- en betonwerken

**BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V.
 ZOETERMEER**

HET ADRES VOOR
 EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER

Zowel verpakt
 als in fust

Leveringen uitsluitend aan de handel
 TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

**H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
 IJSSELMUIDEN** Telef. 246 KAMPEN

A. J. DE BOO & ZN.

BENZINE - PETROLEUM - OLIËN EN VETTEN
 MACHINEKAMERBEHOEFTE
 MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v.v.
 TRANSPORT naar alle plaatsen
 Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
 DELFT - HOOIKADE 30 - TELEFOON 457

**Carrosseriebouw
 N.V. M. E. G. G. A.**

CAPELLE a.d. IJSSEL
 Telefoon (Rotterdam)
 No. 53009

Vraagt prijs
 en beschrijving van onze modellen

W.L.D.

De man van standing
 draagt

W.L.D. SHOENEN

Verkrijgbaar in alle
 voorname zaken

SCHIETSCHIJVEN

gedrukt op speciaal vervaardigd
 schietschijvencarton. Diep zwarte
 druk. Lage prijzen.

N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK
 SLAGHEKSTR. 90-94 - ROTTERDAM-ZUID

TELEFOON
 1-1-3-8-6

Vraagt onze nieuwe prijscourant
 met uitgebreide modellen

BANKZAKEN

EFFECTENZAKEN

**NEDERLANDSCHE
 HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.**

HOOFDKANTOOR AMSTERDAM
 AGENTSCHAPPEN TE ROTTERDAM, 's-GRAVENHAGE
 EN IN 39 ANDERE PLAATSEN IN NEDERLAND

VERHEUL's VEEVOEDERS

MUNTEN UIT door SUPERIEURE KWALITEIT

N.V. VERHEUL's Krachtvoederhandel - ROTTERDAM - Telefoon 56892

N.V. C. W. PANNEVIS
 ZAADTEELT-ZAADHANDEL

DELFT

TUIN-, BLOEM-
 EN LANDBOUWZADEN
 Vraagt prijscr. of reizigersbezoek

TURKENBURG

ZADEN
 BODEGRAVEN

VRAAGT PRIJSCOURANT

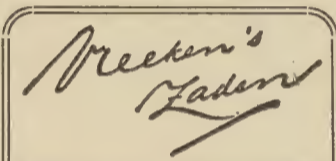
N.V. SLUIS & GROOT'S
 Kon.Zaadteelt en Zaadhandel

ENKHUIZEN

TUIN-, BLOEM- EN
 LANDBOUWZADEN
 Levering uitsluit. a. d. handel

S. N. Groot's Zaadteelt N.V.
 Enkhuizen - Holland

Betrouwbare
 zaden voor tuinders

Prijscourant op aanvraag
 Voorstraat 394 - DORDRECHT
 Solide Agenten gevraagd

De Friesche Zaadhandel
 G.J. WOUDA, ORANJEWOUDE
 Zaden en orig-Friesch pootgoed

vraagt nog
LANDSTORMERS
 om in plaatsen, waar we nog
 niet vertegenwoordigd zijn,
 nieuw terrein te veroveren.
 Vraagt onze Agentschapsvoorw.

N.V. Zaadhandel en
 Boomkweekerijen

WED. P. DE JONGH - GOES
 SELECTIEBEDRIJF
 vraagt voor haar tuin-, bloem-
 en landb.-zaden, zaagranen,
 pootaardappelen, vrucht- en
 sierboomen,
IJVERIGE AGENTEN
 op gunstige voorwaarden.

ZADEN

N.V. A. HOBDEL

OOLTGENSPLAAT

ONZE NIEUWE PRIJSCOURANT

bevat een keurcollectie van prima
 groente-zaden, bloemzaden, landbouwzaden (gras-
 en klaverzaden); voorjaarsbloembollen - dahlia's,
 gladiolen, begonia's enz.; bloemplanten - violen,
 madelieven, anjelieren, primula enz. Over-
 blijvende en vaste planten v. border en rotstuin.
 Groente-planten. Pootaardappelen.
 Op aanvraag volgt gratis en franco toezending.
 N.V. v.h. Koninkl. Zaadhandel en Kweekerijen A. WULFSE,
 ZWIJNDRECHT, Telefoon no. 5581 (Dordt), Oppericht 1875.

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM

LET OP! 1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
 Willemsparkweg 1, Tel. 20029
 Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805

HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
 ALSMEDE ALLE ROOKERSBENOODIGDHEDEN

Firma C. VAN HAL & ZOON, Reigerstraat 14, BREDA
 SPECIALITEIT UNIFORMEN. - Prima Coupe. - Reizigersbezoek op aanvraag.

**N.V. NEDERLANDSCHE BASALT-MAATSCHAPPIJ
 ZAANDAM**

HOOFDKANTOOR:
 ZAANDAM
 Tel. 4700 en 4766

BIJKANTOOR:
 HARLINGEN
 Telefoon 625

WEGENBOUW

Aanleg van:

- ASPHALTBETON-
- CEMENTBETON-
- TEERSTEENSLAG-
- TEERSLAKKEN-
- KLINKER-
- KLEINPLAVEISEL-WEGEN

Trottoirtegelfabriek

Levering van:

BASALTINE- en BETONTEGELS
 (o.m. gekleurd) op strengste keur

FIRMA A. ZWAAN Jr. N.V.

ZAADTEELT - ZAADHANDEL
 ENKHUIZEN

We zijn reeds 50 jaar paraat Tot 't leveren van goed zaad! Waar niet vertegenwoordigd, wederverkoopters gevraagd!

Hebt ge een begin

van verkoudheid, hoest ge,
 neem voordat de lichte
 hoest een gevaarlijke Bron-
 chitis wordt, drie Balsempillen van H. VAN AKEN,
 Apotheker-Specialist te Selzaete, en ge zult spoedig van
 Uw verkoudheid verlost zijn. De Balsempillen van Apo-
 theker VAN AKEN doen het slijm gemakkelijk loskomen
 en spoedig verminderen. Ze maken de stem helder, de
 ademhaling regelmatig en de slaap rustig.

Bij apothekers en drogisten ad f 0.75 per doos.
 Importeur: SCHULTE & THIEME, Postbox 55, Middelburg

J. BAX'

GROOTHANDEL EN FABRIEKEN N.V.
WOUDRICHEM - TEL. 5

FABRIKANTEN VAN:

- MARGARINE - VETTEN
- SPIJSOLIEN
- ZACHTZEEP en HUISSHOUDZEEPEN
- SODA (KRISTAL- en PATENTSODA)

WIEN DEZE UNIFORM „PAST” TREKKE HAAR AAN!

Dit is meer dan een uniform. Het is een onderscheiding! Mannen, die deze uniform mogen dragen hebben getoond dit waard te zijn. Ziet of ook U deze uniform „PAST”.

NEEMT DIENST!

In het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger is plaats voor flinke ongehuwde Nederlanders tusschen 18 en 30 jaar, bij de **INFANTERIE, CAVALERIE, ARTILLERIE, GENIE EN HOSPITAALDIENST** Vraagt nadere inlichtingen omtrent bezoldiging en bereikbare mogelijkheden aan den **COMMANDANT VAN DE KOLONIALE RESERVE TE NIJMEGEN.**

KONINKLIJK NEDERLANDSCH- INDISCH LEGER

DE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LANDMACHT

is met **alle onderdeelen**, zoowel regimenten, korpsen, als onderwijsinstellingen, enz. volledig weergegeven in het album van denzelfden naam. De Militaire Autoriteiten en Militaire Tijdschriften hebben zich zeer waardeerd over dit legeralbum uitgelaten, en het aanbevelen in de aandacht van degenen die op eenigerlei wijze aan de Landmacht verbonden zijn geweest, of nog de eer hebben bij de Landmacht te dienen, of die belangstelling hebben voor het defensie-vraagstuk. Ook voor U, **Landstormers**, is dit legeralbum van groot belang. Juist om de volledigheid en uitstekende documentatie bevat het veel interessants en vormt het een **waardevol bezit**. Overlegt met den Plaatselijk Leider van Uw afdeling om in het bezit te komen van dit album, dat tevens een mooie herinnering voor U zijn zal aan den tijd dat U bij de Landmacht gediend heeft! O.m. bevat het **4 kleuren-reproducties van HOYINCK VAN PAPENDRECHT.**

ZEER GESCHIKT ALS PRIJS VOOR SCHIETWEDSTRIJDEN!

Prijs ingenaaid f 1.25. — In fraai luxe band met reliëfopdruk f 3.75 p.p. + 15 ct., te bestellen bij de uitgeefster:

WEEKBLAD „GELDERLAND IN WOORD EN BEELD”

JANSPLAATS 29 - ARNHEM - GIROREKENING 76760

VOOR DEN BOEKHANDEL: **GEBS. VAN CLEEF - SPUI 28 - 's-GRAVENHAGE**

VRAAGT PRIJSOPGAAF VOOR UW

TIMMERWERKEN

bij de

N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”

TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT

Concurrerende prijzen Vluggere levering

Speciaal adres voor Woningbouw

VOOR: OCHTENDVOER

OPFOKVOER - VARKENSMEEL - BIGGENMEEL

en alle hiermede in verband staande artikelen, is Uw adres:

Fa. W. H. H. v. d. BORN & Co.

GRAANHANDEL

TERSCHUUR

NEDERL. MIDDENSTANDSBANK N.V.

KANTOOR:

GOUDA

OOSTHAVEN 58

**ALLE BANKZAKEN
BEWAARKLUIJS**

LOKETTEN vanaf f 6.—

Kent U reeds het

„DECORA”-KUNSTAARDEWERK?

Het munt uit door

**Prima kwaliteit, mooie tinten
en zeer verzorgde afwerking**

Vraagt U in de betere galanterie-zaken de nieuwste modellen en decors. Elk stuk van „Decora” is een **sieraad** voor Uw woning.

ALKMAAR
DINEERT IN
't GULDEN VLIJS
EN GE ZULT
TEVREDEN ZIJN

APELDOORN

HOTEL BLOEMINK

GEVESTIGD SEDERT 1847

bij het Kon. Paleis en bosschen

Fraal gelegen aan de Loolaan

Hotel „ATLANTA”

APELDOORN - Stationsplein

Indische Rijsttafel

Modernste ter plaatse

TEL. 2614 Dir.: F. LÜHRS

**LEEWARDEN
HOTEL**

„DE KROON”

Vergaderzalen

UITST. KEUKEN

MIDDELBURG

HOTEL „ABDIJ”

Gelegen in de bekende Abdij

Garage en verhuurinrichting

TELEFOON 50

MUNSTER HOTEL

ROERMOND

Logies m. ontbijt v.af f 2.50

Restaurant den geheelen dag

Hotel-Café-Rest. P. Mulders

Tilburg

Tel. 2385 (2 lijnen)

HET BESTE EN GOED-
KOOPSTE ADRES VOOR
UW LUNCH EN DINER!

UTRECHT

Hotel

„TERMINUS”

VERGADERZALEN

LITHO

„ZAANLANDIA”

ZAANDIJK

STEEN- EN OFFSETDRUK

Reclame — Verpakkingen
Etiketten

N.V. Houthandel „ALBLAS”

WADDINXVEEN

OPSLAGPLAATSEN

's-GRAVENHAGE:

Fahrenheitstr. 343

ROTTERDAM:

Zwaanshals 119-121

Vraagt prijs van TRIPLEX

in diverse soorten en dikten

THANS TIJD UW TUIN

TE BEPLANTEN.

Struikrozen 10 ct. p.st. Stam-

rozen 50 ct. p.st. Vruchtbo-

men 100 ct. p.st. Bloemheesters

10 ct. p.st. — Alle andere

boomkweekerijatrikelen bill,

prijzen op aanvraag. Zending

remb. of na ontv. per giro.

Fopke Fopma - Boomkwee-

kerijen, Boskoop, Postr. 166833

THANS DE POPULAIRE HOED!

Verzekert U

tegen de kosten van dokter,
apotheker, ziekenhuis en
operatie bij de N.V. Ziekte-
en Ongevallenverzekering-
Maatschappij

„NEDERLAND”

Berkenweg 15, te Amersfoort

Bill. premien. Ruime voorw.

Actieve agenten gevraagd

WESTLANDSCHE

Glas- en Verhandel

C. J. VAN REST

NAALDWIJK

Scherp concurrerende

GLASPRIJZEN

EN GROS — EN DETAIL

GEBS. BIJLOO

Dagelijksche motorbootdienst

Schiedam — Amsterdam

Rotterdam—Vlaardingen v.v.

Schiedam, Tel. 68646

AMSTERDAM, Tel. 30674

Neem een FOTAX

BEL OP 184

T. FOLKERTS

Meppelerweg

STEENWIJK

LUXE AUTOVERHUUR

ASBEST-CEMENT PLATEN

GEGALV. PLATEN

ASBEST-CEMENT BUIZEN

Uit voorraad leverbaar

FIRMA J. MONSTER

TELEF. 2841 - GORINCHEM

„DE GOUDSCHE PACKET”

B. J. VAN RHIJN, Gouda

Gouwe 52 - Telefoon 2388

Dag. autodiensten van Gouda,

Schoonhoven. Waddingsveen,

Boskoop op Amsterdam.

Bestelhuis A'dam: N.Z. Voor-

burgwal 134. Tel. 44644-48273.

Stoomwasscherij „De Maas”

FIRMA

SCHREUDERS EN TROUW

IJsselmonde

Verzending door het geh. land

TARIEVEN OP AANVRAAG

CHEVROLET

LUXE en TRUCKS 1938

Talrijke verbeteringen

Vraagt demonstratie

J. DE JONG — GOUDA

Fluw Singel 59 - Telef. 2824

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM, INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS f1,50 PER JAAR - LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 'S-GRAVENHAGE

Nationaal bolsjewisme.

Volgens de Prawda, het officieele blad van Stalin, heeft deze dictator een rede gehouden en daarin gezegd, dat naar zijn stellige verwachting, de ontwikkeling der gebeurtenissen er op moet uitloopen, dat Sovjet-Rusland door de „bourgeois“-regeringen, die het omringen, zal worden aangevallen. Stalin legde den nadruk op de noodzakelijkheid van „ernstige krachtsinspanning en van krachtige samenwerking met de arbeidersklasse in de „bourgeois“-landen“, opdat haar politieke werkzaamheid, in geval van een militairen aanval op Rusland, den Sovjetstaat hulp zou bieden.

De dolkstoot in den rug!

Vanzelfsprekend verklaart Stalin zich bereid, aan de communistische groepen in de andere landen de noodige contra-prestatie te leveren.

Hieruit zou men de gevolgtrekking kunnen maken, dat Stalin's doelstelling t.a.v. de wereldrevolutie gewijzigd is en dat zijn betrekkingen met de buitenlandse communistische partijen — (die alle onderafdeelingen zijn van de Communistische Internationale van Moskou, de z.g. Komintern) — eigenlijk ten doel hebben, het Russische bloedregime veilig te stellen. De wereldrevolutie wordt hulpmiddel, in plaats van doel, doch daarom niet minder gevaarlijk. Het deed daarom goed uit de verklaringen van Minister Patijn te vernemen, dat onze Regering er niet aan denkt, met de Sovjet-Unie diplomatieke betrekkingen te onderhouden uit oorzaak van „de nauwe banden“, die bestaan tusschen de Regering der Unie en de revolutionaire derde internationale.

De propaganda voor de wereldrevolutie wordt thans... Russisch eigenbelang en het bolsjewisme van Lenin is veranderd in het nationaal-bolsjewisme van Stalin. Nog één stap verder en Stalin komt uit bij het nationaal-socialisme. De overeenkomst tusschen beide soorten dictaturen is reeds in menig opzicht treffend.

Treffende overeenkomst.

De Sovjet-dictatuur vertoont treffende punten van overeenkomst met de nationaal-socialistische en fascistische dictatuur.

In beide slechts één machtige dictator, die alle leven aan zich onderwerpt.

De staatsmacht kent geen grenzen. Alle leven is aan haar onderworpen. Aan de wetenschap, de kunst, het onderwijs, de opvoeding der jeugd, het verenigingsleven wordt alle zelfstandigheid ontegenwoordig en de invloed van ouders en kerk uitgeschakeld. Van een onafhankelijke rechtspraak is geen sprake meer. Eén wettelijk geijkte poli-

tieke denkrichting is slechts bestaanbaar; slechts één partij is toegelaten en erkend, nl. de partij van den dictator. De wijsbegeerte wordt de wijsbegeerte van den staat.

De historie-boeken worden van staatswege omgewerkt en in den gewenschten zin gewijzigd en besnoeid. Of het werk van een Rembrandt kunst is, zal de dictatuur beslissen. Wat er in de courant zal staan, wordt door de regering bepaald.

Een eigen maatschappelijk leven wordt vernietigd en van staatswege worden nieuwe eenheidsorganen daarvoor in de plaats gesteld. Ook het geestelijk leven wordt door den staat aan zich onderworpen; in Rusland vervangen door atheïsme, in de andere landen ingeperkt en, zooveel de machtsverhoudingen dit toelaten, in een nationalistisch keurslijf geperst.

Het spiedend oog der geheime politie bedreigt allen. Volksinvloed, o.a. op de besteding der belastingpenningen bestaat niet meer.

Vrije verkiezingen zijn er, zelfs met geheim kiesrecht, doch slechts op kandidaten van één kleur.

Vrijheid van arbeid heet er te zijn, doch de staat bepaalt waar gij werken zult, hoe lang en tegen welk loon en voor welke prijzen gij Uw geld kunt omwisselen tegen levensmiddelen.

Algeheele vrijheid is er, doch slechts om den wil van den staat te doen, ja, het leven der over de grenzen gevluchte burgers wordt nog bedreigd in hun ballingschap en in de landen, die hun een vrijplaats boden, loopen zij nog gevaar ontvoerd en omgebracht te worden, of over de grenzen te worden gesleept.

In beide dictaturen krijgt heel het leven één opdracht, één doel: de economische en militaire macht van den staat te dienen.

De grondslag van beide is gelegen in staatsalmacht en daarom is onder verschillende benamingen en verschijningsvormen de uitkomst in wezen gelijk, n.l. staats-slavernij.

Een volgende maal hopen wij aandacht te wijden aan de verschillen tusschen bolsjewisme enerzijds en nationaal-socialisme en fascisme anderszijds.

Te hopen.

Het is te hopen, dat de Nederlandse sociaal-democratie zich wil laten leeren door het Russische voorbeeld en gaat inzien, dat de leer van Marx, wáár deze tot heerschappij komt, uitloopt op vernietiging van het geestelijk bezit van den mensch en hem doemt tot een slavenleven. Mogelijk dat deze richting dan eerlang zou gesteld kunnen worden onder de nationale partijen.

Om zoover te komen, moet er openlijk heel wat worden opgeruimd:

de vijandige houding tegenover den godsdienst en tegen Oranje;

de verderfelijke leer van den klassenstrijd en de opvatting, dat algemeene werkstaking als middel om de politieke macht te veroveren, geoorloofd is;

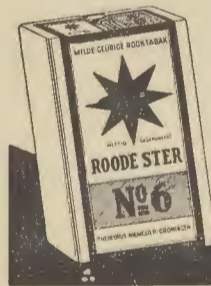
het leerstuk, dat de komst van de socialistische maatschappij met geweld en met een tijdelijke dictatuur mag worden geforceerd;

het standpunt, dat het hebben van een

Allebei welkom!

Alom met blijdschap begroet en met smaak gerookt: de Roode Ster Tabak No. 10 van 50 cent per half pond - en de Roode Ster Tabak No. 6 van 30 cent per half pond. Hetzelfde karakteristieke, fijne aroma als van de beroemde Roode Ster kenmerkt ook deze beide nieuwe soorten No. 10 en No. 6

NIEMEIJER'S
ROODE STER
TABAK

weermacht slechts tegenover fascistisch geweld geoorloofd is en dat in den strijd om de macht de hoogheid van het gezag niet eigener beweging behoeft te worden geëerbiedigd.

Al deze leerstellingen moeten worden verworpen, eer de s.d.a.p. een nationale arbeiderspartij kan worden genoemd.

Op geen mijlen na heeft zij dit station bereikt.

Wel roemt zij zich te zijn de meest democratische partij, doch de gewelddadige uitsluiting van andersdenkende arbeiders op het terrein van den arbeid, zoals dit in Frankrijk geschiedt, wordt nog door haar toegejuicht.

De hechte band, waardoor de Nederlandse sociaal-democratie nog is verbonden aan haar Ite Internationale, die via de z.g. volksfronten overal de communisten aan de macht helpt, stempelt haar nog tot een zuiver revolutionaire partij, welke voor de geringste wijziging van tactiek — iets geheel anders dan van staatkundig beginsel! — de zweep van den communist en van haar oudlid Kiès blijft vreezen. Want dezen hebben grooten invloed op haar machtigen bondgenoot het N.V.V., het socialistische Vakverbond, hetwelk — met een strijdkas van 17 miljoen gulden — nog veel, zoo niet alles heeft bewaard van het revolutionaire sentiment, dat door vurige propaganda langer dan een halve eeuw bij de arbeidersmassa op meer dan fatale wijze is aangewakkerd.

Elke dag opnieuw bewijst, dat ook het

revolutionair bloed tracht te kruipen, waar het niet meer gaan kan.

Waarlijk, de leiders van de Nederlandse sociaal-democratie, die met een door teleurstelling en wanhoop verkregen ander inzicht in de machtsverhoudingen thans staan voor de taak, om hun volgelingen achter zich te houden, verkeerden in geen benijdenswaardige positie.

Het is te hopen, dat zij zich eens los zullen maken van hun revolutionaire basis en van hun internationale verbanden, door welke zij werktuigen zijn van „den man van Moskou“. Mogen zij den moed vatten hun volgelingen voor te gaan op betere wegen.

VERKLAARDE VIJANDSCHAP.

Sinds geruimen tijd staat de Bijzonder Vrijwillige Landstorm bloot aan vinnige aanvallen van de zijde der N.S.B. Bij de behandeling van de begroting van Binnenlandsche Zaken zijn de nationaal-socialisten met iets nieuws komen aandragen, blijkens een artikel in „Volk en Vaderland“ naar hun meening het torpedoschot op den B.V.L.! Tweeërlei werd daarbij naar voren

THE CLOCK HAT
f 6.50

U
n dokter,
huis en
V. Ziekte-
zekering-
AND''
nersloort
ne voorw.
gevraagd
SCHE
fhandel
REST
reerende
JZEN
DETAIL

00
otdienst
am
gen v.v.
Tel. 68646
Tel. 30674

TAX
LKERTS
elerweg
NIJK
HUUR

PLATEN
PLATEN
BUIZEN
ar
NSTER
NCHEM

ACKET''
N, Gouda
oon 2388
n Gouda,
ngsveen,
am.
Z. Voor-
444-48273.
e Maas''

TROUW
geh. land
VRAAG

LET
K S 1938
ngen
ratie
GOUDA
lef. 2824

PBNA De superieure school voor technisch briefonderwijs **ARNHEM**
Bouwkunde, Waterbouwkunde, Werktuigbouwk., Electrotechn., Radio - Chemische Techniek
Vraag gratis Prospectus 5

"DIAKA" BOOMPALEN

K. KAN K² WESTZIJDE 125^b ZAANDAM

gebracht, n.l.: het bestaan van den B.V.L. zou niet te combineren zijn met vertrouwen in de weermacht, en voorts zou een mobilisatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm een eventueel daarop volgende legermobilisatie op losse schroeven zetten, wijl alsdan aan den legervoorraad een belangrijk deel der wapenen door den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm zou onttrokken zijn.

Z.Exc. Minister J. van Boeijen heeft ook ditmaal den Heeren een klaar antwoord gegeven.

Allereerst in de Memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal, waar Z.Exc. mededeelde:

"Te meer zou de ondergeteekende zich op het technische terrein van zijn ambtgenoot van Defensie begeben, wanneer hij nader inging op den inhoud van een artikel in „Volk en Vaderland" van 12 November j.l. betreffende mobilisatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Slechts zij medegedeeld, dat voor de vrees, ten aanzien van den in de Rijkswapenmagazijnen aanwezigen voorraad wapenen, door enkele leden gekoesterd, geen grond bestaat.

Meer dan eens is van de zijde der Regeering betoogd, waarom de Bijzondere Vrijwillige Landstorm een nuttig instituut moet worden geacht, een nut, dat bestaanbaar is, anders dan de hier aan het woord zijnde leden denken, naast vertrouwen in leger en politie. De ondergeteekende vindt geen aanleiding, daarop in verband met de in het Voorloopig Verslag gestelde vraag, die bovendien de zaak te simplistisch voordraagt, nader te dezer plaatse te reageeren."

Men zou denken, met deze verklaring van de Regeering is de zaak afgedaan. Voor de N.S.B. echter niet. Bij de mondelinge behandeling werd de aanval op den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm herhaald. Woordvoerder was de nationaal-socialistische Heer De Rijke.

Wat Minister Van Boeijen antwoordde, laten wij hier volgen. Het duidelijk en bondig betoog spreekt voor zichzelf:

"De Heer De Rijke heeft een enkel woord gewijd aan het vraagstuk van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. In „Volk en Vaderland" van 12 November 1937 worden aan dit vraagstuk ook enkele woorden gewijd. In dit artikel komen enkele vragen voor, o.m. deze, of de Minister bereid is te doen onderzoeken of de mobilisatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm of deelen daarvan nadeelig kan zijn voor een daarna volgende legermobilisatie. Die vragen worden toegelicht met een volkomen overbodige verzuchting; moge een Kamerlid deze vragen overnemen. Bij het lezen van deze vragen stond het voor mij reeds vast, dat inderdaad dat overnemen door een Kamerlid zou geschieden en dat of in het Voorloopig Verslag, betreffende het Vde Hoofdstuk, of in het Voorloopig Verslag, betreffende het VIIIste Hoofdstuk, deze quaestie aan de orde zou worden gesteld. Nu moet ik de vragers intusschen teleurstellen: Ik wensch mij streng te onthouden van het treden op het terrein, dat ligt voor de verantwoordelijkheid van een van mijn ambtgenooten. De Heer De Rijke, die blijkbaar behoorlijk deskundig is op dit terrein, weet veel beter dan ik, dat in de uitrusting, die de Bijzondere Vrijwillige Landstorm ontvangt, voorzien wordt door het Departement van Defensie en dat derhalve mijn ambtgenoot van Defensie heeft te beoordeelen, of de gevaren, die bij deze vraag aan de orde gesteld worden, inderdaad aanwezig zijn of niet.

In het betoog van den Heer De Rijke komen echter ook nog andere klanken voor, waarop ik met een enkel woord moet ingaan. De vragen zijn gesteld, of de Bijzondere Vrijwillige Landstorm wel noodig is en waartoe, en of het leger en de politie soms onbetrouwbaar zijn. Ik weet bij voorbaat op deze vragen geen bevredigend antwoord te geven, want in hetzelfde artikel in „Volk en Vaderland" worden deze vragen ook al beantwoord in anderen zin dan ik zou moeten doen.

De Heeren van de N.S.B., die economisten zijn bij uitnemendheid, willen mij wel ten goede houden, nu die antwoorden op de vragen reeds in „Volk en Vaderland" gegeven zijn, dat ik daaraan geen enkel woord meer wijd en ook niet bereid ben verder op deze quaestie in te gaan.

Zij zullen moeten erkennen, waar bij hen het antwoord al vaststaat, dat daarmee van mij verlangd zou worden een onnutte krachtsinspanning.

Voor één punt moet ik echter een uitzondering maken, omdat dat artikel in „Volk en Vaderland" en misschien ook hetgeen de Heer De Rijke over dit onderwerp gezegd heeft, een zeer onjuisten indruk zou maken. In dat artikel komt een misvatting voor, die recht gezet moet worden. Er wordt n.l. van de veronderstelling

uitgegaan — het staat er met zooveel woorden in — dat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm alleen ten doel zou hebben marxistische woelingen den kop in te drukken. Deze voorstelling is toch al te naïef. En helderheid en duidelijkheid zijn op dit stuk, naar ik meen, zeer dringend noodig.

De zaak staat zoo, dat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm gereed staat op te treden tegen iedere groep — zoowel tegen de Christelijk-Historische Unie als tegen de N.S.B. —, die langs illegale weg zich de macht zou willen verzekeren; ook tegen de N.S.B., indien zij ooit mocht wagen de handen onrechtmatig naar het gezag uit te steken.

Hiermede heb ik tevens verklaard het doel van den B.V.L. en hiermede is tevens vertolkt het onderscheid tusschen de taak van de politie en de taak van het leger enerzijds en de taak van den B.V.L. anderzijds."

De N.S.B., die er zelfs niet tegen op ziet ook het gerucht te verbreiden, dat Nederland geheime bondgenootschappen er op na houdt — vandaar zeker het woord „Nationaal" in haar naam — is voor geen klein gerucht vervaard.

De Minister van Defensie, Z.Exc. J. J. C. van Dijk, zal er daarom wel op gerekend hebben, dat de nationaal-socialisten bij de onmiddellijk volgende behandeling der Defensiebegroting in de Eerste Kamer opnieuw zouden trachten met hun vondst — ondanks de geleverde tegenspraken der Regeering — winst te doen.

Het was ook zoo. Thans zond „de Leider" een ander in het vuur. Mr. Van Vessem zou het nogmaals probeeren.

In het verslag van de vergadering der Eerste Kamer vindt men daarover het volgende:

De heer Van Vessem: Bij de behandeling van de begroting van Binnenlandsche Zaken heeft mijn kameraad De Rijke de vraag gericht tot den Minister van Binnenlandsche Zaken, of het ontnemen van legervoorraden voor den landstorm aan de wapenmagazijnen geen gevaar oplevert voor de mobilisatie van het leger. De geachte afgevaardigde de heer De Rijke heeft

'S-GRAVENHAGE

Grand Hôtel „Victoria"

Café-Restaurant
Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen
TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16
Groote en kleine zalen voor vergaderingen en partijen.

voorbeelden genoemd van de groote hoeveelheden goederen, die daarvoor aan de Rijksmagazijnen worden onttrokken. Daarop heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken geantwoord: Daar weet ik niets van; richt U tot den Minister van Defensie. Wanneer de Minister van Defensie daarop zou willen antwoorden, zou dit zeer op prijs worden gesteld, en zou dit de ongerustheid kunnen wegnemen, dat de mobilisatie van den landstorm de mobilisatie van het leger in de war zou kunnen sturen.

Minister Van Dijk had geen bezwaar de ongerustheid van den heer Van Vessem weg te nemen, hoewel de behandeling van deze aangelegenheid niet geheel was geschied, zooals behoorde.

Minister Van Dijk: Er is nog een opmerking gemaakt door den geachten afgevaardigde, den heer Van Vessem, n.l. over de mobilisatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Een vraag, welke dienaangaande was gericht tot den Minister van Binnenlandsche Zaken, is door den Minister van Binnenlandsche Zaken beantwoord met een verwijzing naar den Minister van Defensie, en heel te recht. Aangezien deze zaak in het Voorloopig Verslag op hoofdstuk VIII van deze Kamer niet is behandeld, zou ik kunnen volstaan met te zeggen: ik zal op deze vraag niet ingaan; echter heb ik niet het minste bezwaar een antwoord te geven. Dit antwoord is vooreerst, dat ik mij over bijzonderheden aangaande de mobilisatie niet zal uitlaten en in de tweede plaats, dat men zich niet ongerust heeft te maken, omdat — met het oog op het feit, dat er in het vraagstuk, waarover het hier gaat, moeilijkheden schuilen — er maatregelen zijn genomen om die moeilijkheden te overnemen.

B.V.L.-AVOND OP MARKEN.

Trouwe Oranje-lieden.

Marken, dat de laatste weken door een bepaald raadsbesluit nogal de aandacht getrokken heeft, gaf Vrijdagavond 25 Februari voor den stedeling een niet-alledaagsch beeld: zooals men Marken „kent", zoo kende men het toen niet.

In zijn ruim zestig avonden omvattenden wintertocht was het eiland dien dag aan de

beurt om zulk een avond van den Gewestelijken Landstorm „Stelling van Amsterdam" te hebben. Dies togen wij tijdig op weg, om getuige te zijn van de bijeenkomst, welke in het kerkgebouw der Ned. Herv. Gemeente gehouden zou worden. De auto bleef aan de haven in Monnikendam staan, en een extra boot (de laatste verbinding was reeds vertrokken), bracht een gezelschap van acht Amsterdammers naar het eiland, dat eerlang met het vasteland verbonden zal zijn, als de inpoldering voortgang zal blijven hebben. 'n Koude tocht, met een lichtelijk warmtegevend, doch niettemin weldadig-aandoend petroleumkachelje in het komboffe, een prachtige sterrenhemel boven ons. Vijf en twintig minuten doorklieft de puffende boot het water, om dan rustig de haven binnen te vallen, waar aan den walkant de gemeenteveldwachter zijn Amsterdamsche bezoekers met een handdruk verwelkomt. Publieke belangstelling is er zoo goed als niet. De Markers zijn binnen, thuis; ze zitten bij het elektrisch licht, bereiden zich voor om over een klein halfuur naar de Kerk te gaan, waar als grootste attractie een film van een nomadenstam zal draaien. Wij loopen, zoo nu en dan met een „goeien avond", naar de kerkbuurt, waar de veldwachter ons het kerkgebouw binnenloodst. Er is nog niemand aanwezig, alleen de organist, die op het orgel vaderlandsche liederen ten gehoor brengt.

Filmvoorstelling en propaganda-redevoeringen in een Godshuis: het eerste oogenblik doet dit vreemd aan, maar de gedachte „kerk" dient opzij gezet, aangezien er op 't eiland geen andere gelegenheid is. Bij de kerk staan groote groepen Marker vrouwen, meisjes en mannen ons in de kou op te wachten; „hoogen" zijn het, als zij de uniform van een paar reserve-officieren ontdekken.

Het kerkgebouw was ons niet vreemd; enkele jaren geleden woonden we er de bevestiging van een predikant bij. Niets was veranderd, hoogstens de aanduiding van j.l. Zondag: Psalm 26: 6 en 8. Op den preekstoel ligt er de geopende, fraaie oude Bijbel, waaruit de dominee des Zondags de hoofdstukken leest; in het midden de eenvoudige rieten stoelen, rechts en links, in de banken, op elke plaats een Heilige Schrift met een oud slot, kostbaar bezit van de eigenaars. De lijst van predikanten, die de Marker gemeente dienden, hangt nog tegen een der muren: zij vermeldt ook den naam van den bekenden dichter-dominee Jan L. ten Kate, die in 1845 uit Den Haag beroepen werd en in 1847 naar Halmkerk vertrok. Halmkerk = Almkerk. Want de Markers zetten er een H voor; de gereformeerde predikant vertelt mij, dat dit ook thans nog door de jeugd geschiedt: het is gewoonte.

De drie elektrische koperen kronen stralen haar licht volop uit en aan de muren hangen aan weerszijden modern-aandoende elektrische kaarsen, eigenlijk weinig-passend in een omgeving, waar men ze niet verwachten zou. Een oude „buis" met een stuk „staand net" (netten, die soms tot 5 K.M. lengte meegevoerd worden op de vischvangst) en een haringlogger à la Scheveningsch model hangen er, als ware het, om den bezoeker er aan te herinneren, dat hij hier vertoeft in een visschersplaats.

Nog heerscht er de rust en neemt een groote kachel de grootste kou weg. Maar dan, om vijf over acht, gaat de deur open en komen de Marker meisjes het gebouw hard binnenlopen zich verdringend om achterin elkaar de plaatsen te betwisten, welke ze toch allen zullen krijgen. Langzaam komen de ouderen binnen: de vrouwen met hun mannen met verweerde gezichten, velen met hun zwarten hoed op. Jongens van tien en twaalf jaar, met hun pet op, de meisjes in de Marker-kleedij, zijn door vader en moeder meegenomen. „'t Is druk, meneer!", zegt glimlachend een der leden van de plaatselijke commissie tegen dr. Vos, der voorzitter van het Gewest en mij: „ze komer wel". En ze zijn gekomen. Vierhonderd en vijftig personen kan het gebouw bevatten; vrijwel alle plaatsen waren bezet. Het filmtoestel, achter in het gebouw opgesteld, heeft groote belangstelling; 't witte doek is voor den preekstoel opgesteld.

De bloemenhulde van den B.V.L. bij de geboorte van Prinses Beatrix.

C. M. VAN DIEMEN

DORDRECHT

**VAANDELS
BEKERS
MEDAILLES
VLAGGEN**

Vervaardiger der Regimentsvaandels, dus

Nederlands Beste Adres

Dan treedt de burgemeester naar voren, om een korte rede te houden; er is nog geroezemoes, maar een Marker klapt in zijn handen en 't is stil. Discipline, zegt iemand naast me. Met aandacht en met open monden wordt geluisterd naar hetgeen burgemeester Verheul te zeggen heeft, en als hij dan eindigt met: „en laat ons nu samen zingen het eerste couplet van het Wilhelmus“, dan is er gestommel van klompen, van opstaande mensen, die wachten tot het orgel den eersten toon aangeeft. Plechtig klinkt ons volkslied door het kerkgebouw...

Nu komt het lang-verbeide: de film. 't Is alles behalve stil in het begin. De meisjes achter in 't gebouw kunnen zich moeilijk bedwingen, als er een beeld uit het naburige Volendam op 't doek verschijnt. 't Blijkt in den smaak te vallen; de inzet is goed. Maar die inzet wordt nóg beter, als zij even later hun eigen Markers voorbij zien trekken: algemeene hilariteit en groot gelach, want, „dat is die, en die is die. Kijk, hij lacht! Dat is-ie!“ Er verschijnen veel Markers op 't doek, want op dit eiland zijn vrijwel alle oud-gedienden lid van den Landstorm, evenals in Volendam. De film slaat in: de jeugd en ook de ouderen zijn er geheel in, leven mee, toonen bijzondere belangstelling.

De natuurfilm „Gras“ wordt getoond: vier deelen. Bij het tweede, derde en vierde deel klinkt het uit één mond en in één adem bij de jeugd: „Grès“. Halverwegen zal dr. Vos het woord voeren: 't wordt muisstil. Met strakke gezichten wordt naar den spreker geluisterd, als hij wijst op de bijzondere betekenis van het Oranjehuis, van de geliefde Koningin Emma. Slechts zoo nu en dan even geschuifeld met de voeten. De Markers zijn vurige Oranje-mensen, hetgeen hier gezegd wordt heeft hun volle instemming, zij begrijpen het. Als dr. Vos zijn laatste woorden: „en daarom moeten wij voor dit alles dankbaar zijn!“, gesproken heeft, weerklinkt een hartelijk, instemmend geklap. „Dat heit-ie-mooi gezelt, want zoo is het“, hoor ik naast me fluisteren. Een der leden der plaatselijke commissie wordt met een paar woorden geïnstalleerd; hij antwoordt, zegt te weten, dat hem een zware taak op de schouders gelegd wordt, vooral omdat hij de plaats van zijn overleden vriend Visser moet innemen, die zoozeer op 't eiland gezien en geacht was. Maar onder biddend opzien hoopt hij deze taak goed te kunnen vervullen.

Als om tien uur de burgemeester het slotwoord spreekt, woorden van dank tot hen, die uit Amsterdam overkwamen, dan gebeurt dat met aller instemming, waarvan blijk gegeven wordt. „Mijn schildt ende betrouwen“ weerklinkt door 't kerkgebouw, dat langzaam leegstroomt en het volgende winterseizoen wéér gevuld zal zijn, als de B.V.L. er komt. „Maar dan motten jullie d'n generaal Duymaer van Twist eens meebrengen“, vertrouwt een oude Marker ons toe. „En als jij dat doet, nou dan is de kerk beslist te klein!“

Wie weet, wat er in 1939 nog gebeurt!

Kg.

**BIJZONDERE VRIJWILLIGE
LANDSTORM.****Bijeenkomst van Officieren.**

Onlangs kwamen op uitnodiging van de Gewestelijke Landstorm Commissie „Groningen“ de Officieren van het Groningsch Verband van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm bijeen in het Café-Restaurant „Bodega“.

In zijn openingswoord herinnerde de voorzitter voor dezen avond, de Res.-Kapitein Mr. D. N. Breukelaar, aan de Blijde Gebeurtenis, die voor de Officieren wel een zeer bijzondere betekenis heeft. Spontaan werd hierop een driewerf hoera uitgebracht op ons Vorstehuis.

Hierop verleende hij het woord aan den Res.-Kapitein der Mil. Adm. N. J. van der Wal, die een voordracht hield over „De Verpleging van de Koninklijke Landmacht op voet van Oorlog“.

Na achtereenvolgens de verschillende verplegingsystemen met de daaraan

H.O.Z.O.

Lidgaande van de Vereniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland.

Inl. verstrekt de Adm., Zuidelijk 70, Zaandam.

**HOMOEOPATHISCH
ONDERLING FONDS**

voor ziekenhuisverpleging en operatiekosten. Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis.

klevende nadeelen, toegelicht met voorbeelden uit de Krijgsgeschiedenis, te hebben behandeld, kwam spreker tot een uiteenzetting van de huidige verplegingsystemen, verduidelijkt door een schematische voorstelling van het geperfectioneerde aanvoersysteem, waarbij hij onderscheidde de formeele regeling en de regeling zooals die praktisch wordt toegepast.

Spreker stond verder uitvoerig stil bij de taak van den verplegingsofficier, niet alleen om diens belangrijke functie, doch ook omdat iedere Officier tot deze functie kan worden geroepen. Aan de hand van enkele treffende voorbeelden lichtte hij een en ander toe, hiermede berekend dat een onderwerp van zoo groot belang, mede voor het moreel van de troep, werd gebracht binnen den gezichtskring van den troepenofficier.

Dat het geheel zeer op prijs werd gesteld, moge blijken uit de zeer waardeerende woorden van den voorzitter, onderstreept door een hartelijk applaus van de aanwezigen.

Na de officieele sluiting bleef men nog geruimen tijd bijeen.

Mgr. Dr. H. A. POELS 70 JAAR.

14 Januari vierde Dr. H. A. Poels te Heerlen, Aalmoezanier van den Arbeid in 't bisdom Roermond, zijn zeventigsten verjaardag. Dr. Poels heeft zich van alle belangstelling trachten te onttrekken; wij vermoeden dat dit

niet volledig zal zijn gelukt. Ook in den kring van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm bestaat de grootste waardeering voor zijn arbeid, waarin ook de B.V.L. heeft mogen deelen. Van het begin af is Dr. Poels de voorzitter geweest van de Gewestelijke Landstorm Commissie „Limburg“.

Moge Limburg, moge Nederland nog lang het voorrecht hebben, dezen tweeden Schaeppman te bezitten.

FRIESCH NATIONAAL COMITE.

Tot lid van het Friesch Nationaal Comité zijn benoemd de heeren:

B. Anema, Minnertsga, Burgemeester van Barradeel.

A. J. Bergsma, Minnertsga, hoofd eener school.

H. Veldman, Drachten, Pater-gardiaan.

B.V.L. SCHEVENINGEN.**Rede van Minister Romme.**

Op Vrijdag 11 Februari heeft de plaatselijke landstormcommissie van Den Haag een groote samenkomst georganiseerd voor het district Scheveningen, welke samenkomst gehouden werd in de fraaie aula van de H.B.S. aan den Nieuwen Duinweg.

Tal van autoriteiten waren aanwe

VOORGENOMEN LANDDAGEN**DOETINCHEM: 1 Juni.****ROTTERDAM: 15 Juni.****ROERMOND: 29 Juni.****DORDRECHT: eerste week Juli.****Voor Uw Sigaren enz.****H. HANEMAAIJER DELFT**

BURGWAL 71, h.O. Langendijk TELEF. 821

GIRO 309097

zig, w.o. vele Opper- en Hoofdofficieren.

Na een treffende inleiding van oud-Minister Ir. M. C. E. Bongaerts, voorzitter van de plaatselijke landstormcommissie van Den Haag, werd het eerste deel van de film vertoond „Nederland aan den Arbeid“, welke film deskundig, maar op populaire wijze werd toegelicht door den heer Meijer de Vries, Hoofdinspecteur van het Departement van Sociale Zaken.

Rede Minister Romme.

Hierna werd een rede gehouden door Z. Exc. Prof. Mr. C. P. M. Romme, Minister van Sociale Zaken. De Minister ving zijn rede aan met de betuiging, dat het hem zeer veel genoegen deed op dezen avond te kunnen spreken, juist

ook als Minister, omdat de leiding van den B.V.L. in Den Haag met deze samenkomst zich beijvert om de sociale werkzaamheid van zijn departement naar voren te brengen en belangstelling er voor te vragen. Ook verheugt hij zich over het tijdstip waarop deze vergadering is vastgesteld, omdat dit zich zoo nauw aansluit aan de blijde gebeurtenis, welke men dezer dagen heeft mogen vieren. Ik voel mij, aldus de Minister, gedwongen nogmaals een driewerf hoera uit te brengen op ons Vorstelijk gezin.

Spr. uitte gevoelens van bewondering voor den B.V.L., omdat dit Instituut na zijn ontstaan in moeilijke tijden, is blijven voortbestaan en nog steeds groeien-

Benoemd tot secretaris der Gewestelijke Landstorm-Commissie „de IJssel“, het lid de heer A. Bakker, Burgemeester van Oldebroek en Wezep. Tot heden werd het secretariaat waargenomen door den Gewestelijken Voorzitter, Kolonel N. J. Lavaley.

de is in omvang en diepte. Er is staag gewerkt, maar de diepere grond, waardoor deze groei mogelijk is, ligt in de innerlijke bevrediging, die het geeft te behoren tot een orgaan als de B.V.L. is. Het voldoen aan orde en ordelijkheid behoort tot de onmiskenbare grondslagen van den mensch en de gemeenschap.

Als 't moet — welke spreuk in het embleem van den B.V.L. gevonden wordt — als 't moet, vervolgde spr., is de B.V.L.-er bereid zich te geven voor land en Koningin. Als 't niet moet — en in dezen tijd leven we nu reeds bijna 20 jaar — heeft de B.V.L. ook in verband met de behartiging van goede, sociale toestanden in Nederland een groote betekenis, want hij wordt gevormd door mannen uit één stuk.

Minister Romme, wiens rede met groote aandacht werd gevolgd, besloot met den wensch, dat de B.V.L. steeds meer zal mogen bijdragen tot het mogelijk maken van het voeren van een goede sociale politiek. (Langdurig applaus.)

Na de pauze is het tweede deel van de film vertoond en had de uitreiking plaats van een drietal bekens. De heer J. M. Bakker verwierf den Van Liebeker, welken hij thans drie keeren gewonnen heeft, definitief in zijn bezit; Dr. J. E. v. d. Vliet ontving den Ermibeker en het district Scheveningen den gewestelijken wisselbeker.

De avond werd na het slotwoord van den secretaris, den heer Zandberg, besloten met het gezamenlijk zingen van het 6e couplet van het Wilhelmus.

Benoemd tot Res.-Luitenant-Kolonel der Infanterie de Res.-Majoor J. M. de Lange.

GEEN GEPIEKER
over de toekomst met
een polis bij de

HAV BANK
SCHIEDAM
LEVENSVZERKERING-LIJFRENT

N.V. v. HOUWENGE & IJSELSTIJN
BLOEMENMAGAZIJN
LANGE HOUTSTRAAT 17, 's-GRAVENHAGE

HAHBO SCHIETLOKALEN
WEEKENDHUIZEN
ALLE HOUTBOUWERKEN - HARDINXVELD

VAANDELS — VLAGGEN
Fa. JANSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg
Tel. 813. Eigen atelier. 70-jarige reputatie.
Hoogste tentoonstellingsbekroningen
* Prima werk en voordelige prijzen *

Uit de afdeelingen

Ter Aar, 3 Febr. Geslaagde jaarvergadering waarbij — naast commandant en secretaris van het gewest — burgemeester Hogenboom en ds. Warnaar het woord gevoerd hebben.

Almkerk, 30 Dec. Landstormavond onder leiding van burgemeester Blok. Overste Linden en luitenant Groenendijk voerden het woord.

Alphen (N.Br.), 16 Febr. In de jaarvergadering, waarbij o.m. kapelaan van Dijk en de heer Krijgsman gesproken hebben, deelde overste Hafkemeijer mede, dat het V.L.S.K. „de Meijerij“ thans 13.500 vrijwilligers telt.

Alphen a. d. Rijn, 24 en 25 Febr. Grote samenkomsten in de kerkzaal van de Marthastichting, waarbij Donderdags gesproken werd door vlootaalmoezenier majoor H. J. Bangert uit Den Helder en Vrijdags door generaal-majoor b.d. Ch. Kiës. Notaris H. G. Boks werd verwelkomd als nieuw lid van de plaatselijke landstormcommissie.

Amsterdam, 24 Febr. De afdeelingen Amsterdam Zuid en West hebben een feestelijke propaganda-bijeenkomst gehouden.

De groote zaal van Krasnapolsky was geheel bezet toen de voorzitter van Amsterdam-Zuid, ds. H. S. Bouma, de bijeenkomst opende.

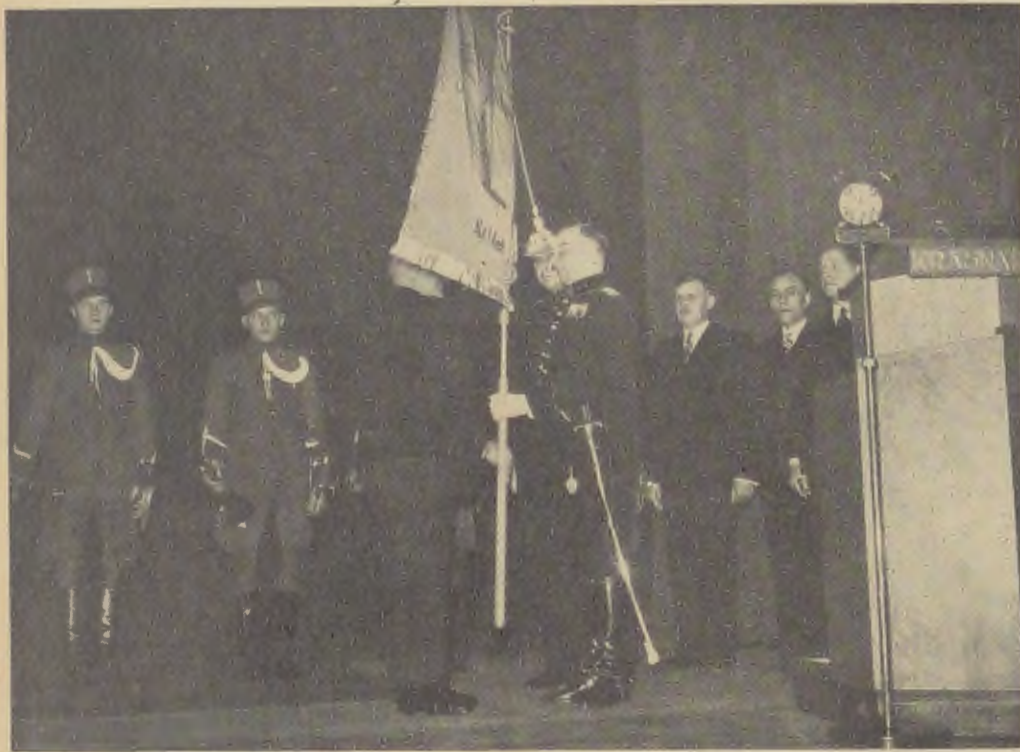
Tot de aanwezigen behoorden o.a. de commandant van het landstormkorps Stelling van Amsterdam, res. luit. kol. P. L. R. v. d. Drift, de voorzitter van de gewestelijke commissie, dr. I. H. J. Vos en de secretaris, res. kapitein H. G. Smit.

De voorzitter reikte met een toepasselijk woord aan de afdeling II een vaandel uit, waarna dr. I. H. J. Vos aan de afdeling Zuid een wisselbeker heeft aangeboden.

Hierna was het woord aan gep. generaal-majoor van het K.N.I.L. Ch. Kiës, die o.a. zeide, dat het instituut van den B.V.L. de belangen niet alleen van Nederland, doch van het Koninkrijk der Nederlanden, d.i. een rijk met een totale bevolking van 70 miljoen zielen dient. Vervolgens gaf generaal Kiës een uiteenzetting van de ontwikkelingsgeschiedenis van den Maleischen archipel tot het hedendaagsche Nederlandsch-Indië.

In de pauze werden gedenkplaten uitgereikt, waarna ten slotte de geluidsfilm *Je Maintiendrai* is vertoond.

In het jaarverslag van de gewestelijke landstormcommissie van Amsterdam lezen we, dat de nimmer onderbroken vooruitgang in sterkte in 1937 zich bleef voortzetten. Zij bedraagt thans 6302 vrijwilligers, waaronder 329 officieren en 76 plaatselijke leiders.

Vaandeluitreiking van de Afd. Amsterdam Zuid op 24 Februari 1938.

Anna-Jacobapolder, 11 Jan. Jaarvergadering, waarin de plaatselijk leider het jaarverslag uitbracht. De heer Eckhardt hield een propagandarede, toegelicht door lantaarnplaatjes.

Apeldoorn, 13 Jan. De voorzitter der plaat-

selijke commissie, de heer H. C. J. te Loo, opende de jaarvergadering. Notaris Knook reikte de herinneringsplaten uit, terwijl de plaatselijke leider, res. kapitein Kluck, de schietprijzen uitreikte. Burgemeester jhr. dr. C. G. C. Quarles van Ufford en wethouder D. Gosker waren mede aanwezig.

Arnhem, 14 Jan. Jaarvergadering onder leiding van den burgemeester, terwijl door enkele landstormers voordrachten werden gedaan.

Arnhem, 8 Febr. Onder zeer groote belangstelling werd in de concertzaal van Musis Sacrum de gewestelijke jaarvergadering gehouden van de „Veluwzoom“.

Onder de aanwezigen merkten we o.m. op: den Commissaris der Koningin in de provincie Gelderland, mr. S. Baron Van Heemstra; generaal-majoor W. F. Sillevis, commandant 2e divisie; generaal-majoor C. A. Reynders, commandant van Bronbeek; gen.-maj. H. de Jongh, inspecteur van den vrijw. landstorm; kolonel L. J. Rieber, garnizoens-commandant; res.-kol. W. van Ingen Schouten; overste G. H. Smits, commandant 19de R. I.

Als spreker was voor dezen avond uitgenoodigd Pater Borromaeus de Greeve, terwijl muzikale medewerking werd verleend door het staf-muziekkorps van het 5de R. I. uit Amersfoort, o. l. v. den 1sten-luitenant-kapitein-meester Van der Glas, de tamboers en pijpers van het Korps Mariniers, o. l. v. den sergeant-majoor Heithuis, en de trompetters van het K. R. A., o. l. v. den opperwachtmeester-staf-trompetter Waanders.

Nadat de trompetters eenige fanfares hadden geblazen en de stafmuziek een potpourri van vaderlandsche liederen had gespeeld, sprak de voorzitter der afd. Arnhem, mr. J. W. U. Doornbos, een openingswoord, waarin hij in herinnering bracht de gelukkige omstandigheid, waaronder de B.V.L. thans bijeenkomt, nu allerwege de geboorte van Prinses Beatrix gevierd is.

Pater Borromaeus de Greeve betoogde in een luid toegejuichte en indrukwekkende rede, dat de B.V.L. redelijk en noodzakelijk is tot bescherming van de hoogste goederen van ons volk.

Het tweede gedeelte van den avond was gewijd aan een gevarieerd programma, waarvan wel het meeste tot de verbeelding sprak een op het podium geësceneerde bivak-overval, uitgevoerd door manschappen van de koloniale reserve uit Nijmegen. De eerste luitenant der koloniale reserve De Jong lichte het gebeuren tevoren met enkele woorden toe.

Dit Indische intermezzo werd gevolgd door

daarna het woord voor de prijs-uitreiking der gehouden schiet-wedstrijden. De door majoor Dieleman uitgeloopte wisselbeker was gewonnen voor de eerste maal door den heer Slakhorst.

De samenkomst eindigde met een groote militaire taptoe, nadat mr. Doornbos in het bijzonder hulde had gebracht aan res. 1en luitenant J. Hulleman, den eigenlijken organisator van dezen voorbeeldig geslaagden avond.

Badhoevedorp, 30 Dec. Propagandavergadering, onder leiding van den heer H. J. Post. De propagandarede werd uitgesproken door den heer J. A. Neuyen, waarna de film „Je Maintiendrai“ werd vertoond.

Beek en Donk, 16 Febr. Jaarvergadering. Mede waren aanwezig de afdeelingen Aarle-Rixtel en Lieshout.

Na een welkomstwoord werd een keurig uitgewerkt jaarverslag door den secretaris, den heer R. J. Dionisius, voorgelezen. Uit dit verslag bleek dat de afdeling Beek 35 leden telt. In Januari 1937 29 leden.

De voorzitter der vergadering, burgemeester Jhr. E. E. M. van Nispen tot Pannerden, dankt den secretaris en geeft vervolgens het woord aan den heer Krijgsman. Deze talentvolle spreker heeft 1½ uur een enthousiaste rede gehouden, waarin hij het nut van den B.V.L. uiteenzette.

Vervolgens werd het woord verleend aan den korpscommandant, overste Hafkemeijer, die ook de prijzen uitreikte.

Eerste prijswinnaar Th. van Will met 179 p.

Bergen op Zoom, 22 Febr. Vergadering onder leiding van den voorzitter der plaatselijke landstorm commissie, den heer A. Hoevenaars. De burgemeester van Bergen op Zoom, de heer P. A. F. Blom, heeft het eere-voorzitterschap der plaatselijke commissie aanvaard, terwijl als lid zijn toetreden de heeren De Vries en F. Goossens. De plaatselijke leider, res. luitenant Marchand, bracht een keurig doorwerkt jaarverslag uit, overste Beets reikte de schietprijzen uit, terwijl de secretaris der gewestelijke commissie, pastoor van Genk, een propagandarede hield.

Bergentheim, 9 Febr. Voor de afdeelingen Bergentheim en Beerzerveld is Maandag- en Dinsdagsavond resp. te Bergentheim en Beerzerveld de klankfilm „Je Maintiendrai“ vertoond. Beide avonden bestond er zeer veel belangstelling voor deze mooie film. Zoowel te Bergentheim als te Beerzerveld was de burgemeester van Amt-Hardenberg aanwezig en beide avonden zette hij doel en werkwijze van den B.V.L. uiteen. De heeren Van Heek, voorzitter van het Twentsch Verband en Banning, secretaris, waren eveneens aanwezig. De heer Van Heek heeft aan de leden der afdeling verschillende prijzen en brevetten voor scherp-schutters uitgereikt.

Bergschenhoek, 16 Febr. Propagandavergadering met filmvertoning. De korpscommandant, mr. W. A. C. van Dam installeerde de 5 nieuw benoemde leden der plaatselijke landstorm commissie.

Berkel-Rodenrijs, 5 Maart. Aan den gehouden wedstrijd hebben niet minder dan 39 vijftallen van B.V.L.-afdeelingen deelgenomen.

Biggekerke, 28 Febr. Jaarvergadering. Plaatselijk leider en penningmeester brachten het jaarverslag uit. Burgemeester Simonse reikte aan de landstormers de prijzen uit van het afgelopen schietseizoen.

Blija, 26 Febr. werd de jaarvergadering gehouden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, afd. Ferwerderadeel, in de Geref. kerk te Blija. De vergadering werd door den voorzitter, burgemeester Esselink, geopend. Hierna vond een zeer geslaagde opvoering plaats van het stuk van den heer W. Cuperus te Westert-Nijkerk „As it der op oan komt“, een beeld uit het boerenleven in 9 bedrijven.

Een slotwoord werd gesproken door den propagandist, den heer Heukels.

Bolsward, 21 Febr. Zeer druk bezochte propagandavond onder leiding van burgemeester Praamsma. Het woord werd gevoerd door pastoor Nielen, den plaatselijk leider den heer A. Holwerda en den propagandist voor Friesland, den heer L. Heukels. Vertooning van de mooie film „Landstorm rond Oranje“. Zang en muziek van de heeren Ettema, Visser en Slippens. Meer en meer neemt bij de burgerij hier ter stede de waardeering voor ons instituut toe. Verder succesvolle schietoefeningen: D. Bakker, 99 p.

Borne, 21 Febr. Propaganda-filmavond, onder presidium van den heer P. A. Schaepman, burgemeester van Borne en voorzitter van de plaatselijke commissie.

Burgemeester Banning van Weerselo hield een rede, waarin hij wees op het nut van den B.V.L., vooral in dezen tijd.

Na een korte pauze werden door pater Caecilius de prijzen der schietwedstrijden uitgereikt.

VOOR DE STAMPPOT EN . . . ERWTENSOEP BAKHUIS' ECHTE GELDERSCHE ROOKWORST

komt reeds méér 100 jaar op de middagtafel.

Breskens, 14 Febr. Burgemeester mr. Dorst werd door den heer J. G. Eckhardt geïnstalleerd als voorzitter der plaatselijke landstorm-commissie. Burgemeester Vienings van Clinge sprak een propagandarede. Na de pauze vertooning van landstormfilms.

Broek in Waterland, 5 Febr. De heer F. Kamminga, die wegens het bereiken van de vastgestelde leeftijdsgrens ontslag vroeg als plaatselijk leider der afdeling Broek, wordt opgevolgd door den heer D. Tolk, Wijk I No. 43.

Brunssum, 24 Febr. Jaarvergadering onder leiding van den voorzitter der plaatselijke commissie, mr. Spauwen. Mede waren aanwezig: mgr. Poels, kolonel Jans, luitenant Merkus, burgemeester Schmier van Brunssum en verschillende reserve-officieren.

Burgemeester Vienings van Clinge hield een propagandarede over het onderwerp: „Het Gezag“. Mgr. Poels sprak een slotwoord.

Coevorden, 3 Febr. Dr. J. C. Homan bracht bij zijn openingswoord in herinnering dat de voorzitter van de plaatselijke commissie te Coevorden benoemd is tot voorzitter van de gewestelijke commissie. Hij uitte woorden van waardeering aan het adres van den voorzitter der gewestelijke commissie, wijlen den heer J. Knoppers, die veel voor den B.V.L. heeft gedaan.

Hierna werden diverse films vertoond, waaronder de film „Je Maintiendrai“. Mr. de Bruijn en ook de burgemeester hielden korte toespraken.

Colijnsplaat, 16 Febr. Propaganda-vergadering. Burgemeester Stüte opende de bijeenkomst, luitenant Eckhardt en ds. Bons voerden het woord. De heer Van Dis, wethouder, werd geïnstalleerd als penningmeester der plaatselijke commissie.

Cruquius en Bennebroekerbrug, 4 Febr. Propagandasamenkomst in het theehuis der stichting Cruquius, waarbij de heer J. A. Neuyen het woord gevoerd heeft.

Edemsvaart, 9 Febr. Propagandavergadering onder leiding van burgemeester Ravesloot. Ds. Nomes van 's-Gravenhage hield een opwekkende rede, terwijl enkele landstormfilms werden vertoond. De schietprijzen werden uitgereikt door den heer J. Visser.

Denekamp, 18 Febr. Tot voorzitter van de plaatselijke commissie is benoemd de heer B. de Boer alhier, die voorheen plaatselijk leider was, terwijl thans door de gewestelijke commissie definitief de heer H. Grobbe tot plaatselijk leider is benoemd.

Deurne. Deze dagen vergaderde de B.V.L. alhier in de zaal van den heer Jonkers. De ruime zaal was geheel gevuld. Ook van de buitenparochies (de randsteden!) waren zeer velen opgekomen. Onder de aanwezigen zagen we B. en W. v. Deurne, vele raadsleden. Ds. Meester met zijn echtgenote, en vele vooraanstaande ingezetenen en industrieelen. Het openingswoord werd gesproken door burgemeester J. C. v. Beek, die allen van harte welkom heette, en zich verheugd toonde over de zeer groote belangstelling. Daarna speelde de Harmonie Deurne, die muzikale medewerking dezen avond verleende, het Wilhelmus, hetwelk door de aanwezigen staande werd aangehoord en meegezongen. Na een vlotten marsch der Harmonie was het woord aan den Ed.Achtb. heer F. W. v. Beek, voorz. Gewest. Landstorm-commissie „De Meijerij“. Spreker hield een korte doch zeer interessante rede over het doel en streven van den B.V.L., en noemde het voor ons Nederlanders een geluk, te mogen leven onder 't huis der Oranjes. Daarna was weer 't woord aan de Harmonie, die een vlotte ouverture ten gehore bracht. Vervolgens had de vertooning plaats van een drietal smallfilms, opgenomen door de heeren notaris Tromp, ter Stracke en Van Doorne bij gelegenheid der jongste feesten in Deurne gehouden. Deze films waren zeer interessant en werden met groote aandacht gevolgd. Ook de legerfilm van den heer Van Doorne had de meest mogelijke aandacht. Dan was het woord aan den heer M. Krijgsman uit Den Bosch. In den aanvang zijner rede, die met gespannen aandacht werd gevolgd, noemde spreker ons kleine Nederland een plekje van rust en orde in de groote woestijn van Europa. Dit plekje te bewaken en verdedigen is de taak van den B.V.L. Zeer breedvoerig schilderde spre-

Fa. ANDR. VISSER - STEENWIJK

Eerste kwaliteit

**Groente-, Bloem- en Landbouwzaden
Friesche Kleipootaardappelen, enz.**

Op plaatsen, waar niet vertegenwoordigd, nog **actieve verkopers** gevraagd

F. BONTKES GOSSELAAR

IN EFFECTEN — GRONINGEN

voorzitter. De heer Baars vertoende enkele films.

Geleen, 24 Febr. Vergadering onder voorzitterschap van den heer Beaumont. De plaatselijk commandant, de heer Haanen, hield een spreukbeurt over het verkennerwezen, waarbij hij meer in het bijzonder behandelde het optreden der Belgische verkenner bij den Duitschen inval in 1914.

Genemuiden, 18 Jan. Jaarlijksche propaganda-avond onder leiding van burgemeester Hammer. Kapitein Boulogne reikte de schietprijzen uit. Enkele landstormfilms werden vertoond.

Glanerbrug, 19 Jan. Jaarlijksche propaganda-avond. Als spreker trad op pastoor Elberse uit 't Goy. Enkele schietprijzen werden uitgereikt.

Goes, 7 Febr. Nationale avond, georganiseerd door het Landstormkorps Motordienst, in samenwerking met de plaatselijke afdeling. Pater Borromaeus de Greeve hield een indrukwekkende rede. Enkele landstormfilms werden vertoond.

Goor, 19 Febr. In hotel „Centraal“ is een propaganda-avond gehouden. De voorzitter der plaatselijke commissie, pastoor Vossenaar, sprak het openingswoord, waarbij hij de geboorte van Prinses Beatrix herdacht.

Na de vertooning van een film van den gewestelijken landstormdag te Almelo, zette de burgemeester van Markelo, de heer Korthals Altes, doel en streven van den B.V.L. uiteen. Na de pauze reikte dr. Romijn uit Markelo aan de winnaars der schietwedstrijde, de prijzen uit. De heer Banning, burgemeester van Weerselo, zeide in een toespraak, dat de B.V.L. thans reeds kan rekenen op 93.000 man.

Goudswaard, 25 Jan. Propaganda-avond in samenwerking met de afd. Piershil. Burgemeester Hammer sprak een welkomstwoord. De heer Peter van Rooyen uit Rhoon hield een oaseerie over het onderwerp: „Hoe onze Hollanders in Indië leven“. Koningsschutter: Jac. Bouman. Scherpschutter: A. Stuij, beiden van Piershil.

's-Gravemoer, 21 Febr. Propaganda-filmavond, welke werd geopend door den voorzitter der plaatselijke commissie, burgemeester Smits. De heer Krijgsman van 's-Hertogenbosch sprak over het onderwerp: „De noodzakelijkheid van den B.V.L.“ Spreker oogste een geestdriftig applaus en een hartelijk dankwoord van den voorzitter voor deze ernstige en goedvol uitgesproken rede. Na vertooning van de klankfilm „Sluit de Gelederen“ sprak burgemeester Smits het slotwoord. Nog waren aanwezig de voorzitter en de secretaris der gewestelijke commissie, de heeren burgemeester Van Beek en L. B. M. van Agt.

's-Gravenpolder. Benoemd tot lid van de plaatselijke commissie de heeren ds. J. G. U. van Hoogstraten, Ned. Herv. Pred. en C. L. Duinick, hoofd openb. lagere school.

Groede, 17 Febr. Vergadering onder leiding van den heer Eckhardt. Door den penningmeester werd financieel verslag gegeven, waarna de heer Eckhardt een lezing met lichtbeelden hield.

's-Gravenzande, 24 Febr. Groot jaarlijksche samenkomst, waarbij ditmaal de film „Nederland aan den arbeid“ vertoond is. Na een openingswoord van den heer Heus en een voortreffelijk jaarverslag van den plaatselijk leider, den heer van Oosten, heeft overste Boots de schietbrevetten uitgereikt. Toespraken werden voorts gehouden door kapitein D. J. Karres, secretaris der gewestelijke commissie en door mr. F. M. A. Schokking, burgemeester van 's-Gravenzande, die zijn volle medewerking voor het zo noodzakelijke instituut van den B.V.L. toezegde. Enkele hoofdofficieren, zoomede de wethouder waren aanwezig.

Groesbeek, 18 Febr. Propagandaverzameling, waarbij o.m. aanwezig waren pastoor van Stiphout, wethouder van Eikhout, overste Hafkemeijer, de heer Luc van Agt, uit Eindhoven, zoomede de heer Krijgsman, oud-wethouder van Den Bosch. De laatste hield een goedvolle rede.

Grijpskerke, 18 Febr. Jaarvergadering onder leiding van den burgemeester.

Haarlem, 21 Jan. Propaganda-avond, georganiseerd door de Gewestelijke Landstormcommissie. De vergadering werd bijgewoond o.a. door generaal H. de Jongh, inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, majoor K. A. van Schelven als vertegenwoordiger van de Nationale Landstorm Commissie, den heer D. O. Norel, voorzitter Gewestelijke Commissie, den luitenant-kolonel b.d. H. Becking en vele officieren en afgevaardigden van plaatselijke commissiën.

In zijn openingswoord zeide de heer Norel, dat de gewestelijke commissie na ernstig beraad besloten had op dezen avond, behalve de propaganda door de film, ook eens iets anders en iets leerrijks te willen brengen en daarvoor had gekozen het onderwerp van den dag „de luchtbescherming“.

MEPPEL

Café-Restaurant SLOT
ZUIDEINDE
GARAGE - Tel. 2571

Dit onderwerp werd uitvoerig behandeld en toegelicht door den adjunct-inspecteur van den luchtbeschermingsdienst, den heer J. H. van Riesen, die voor zijn rede een dankbaar applaus kreeg.

Na vertooning van de film „Je Maintiendrai“ sloot de secretaris der gewestelijke commissie de vergadering.

Haalen, 25 Febr. Op den gehouden filmavond, waar vertoond werden o.a. de film „Sluit de Gelederen“, heeft de heer Merkus, secretaris der Gewestelijke Commissie, een propaganda-rede gehouden.

Halfweg Tot plaatselijk leider der afdeling is benoemd de heer H. Osinga, Prins Hendrikade 2, Halfweg.

Harkstede, 8 Febr. De heer W. R. Groeneveld werd als leider der afdeling geïnstalleerd door kapitein v. d. Wal.

Hardenberg. Op de jaarvergadering werd het welkomstwoord gesproken door burgemeester Bramer, voorzitter der plaatselijke landstormcommissie. Mede waren aanwezig de heeren Van Heek, Verrij en Banning, resp. voorzitter, lid en secretaris der gewestelijke commissie. De propagandarede werd uitgesproken door kapitein G. F. Boulogne, secretaris der Nationale Landstorm Commissie uit Den Haag.

Heel. Vergadering in Hotel Henckens. De secretaris, de heer A. Janssen, bracht verslag uit over de werkzaamheden van de afdeling.

Heemskerk, 26 Febr. De voorzitter der plaatselijke commissie, de heer H. van Benthem, opende den propaganda-avond met een woord van welkom aan de leden, de autoriteiten en in het bijzonder den vlootalsmoezener H. J. Bangert. Na vertooning van het eerste deel van de klankfilm „Je Maintiendrai“, werd het woord gegeven aan majoor Bangert, die de B.V.L.'ers schilderde als mannen, die niets liever willen dan orde en rust en op de meest vredelievende wijze wenschen te leven. Maar wanneer een zekere groep zich zou willen vergripen aan de hoogste goederen van ons volk, dan zullen diezelfde mannen de bedreigers van het gezag trachten te verpletteren en dat zonder eenigen dwang.

De indrukwekkende rede, meermalen tintelend van humor, werd ademloos gevolgd; aan het einde brak een overveldig applaus los. De prijsuitreiking geschiedde door den korpscommandant majoor A. F. Borren.

Heerhugowaard, 23 Febr. Filmavond, o.m. bijgewoond door den korpscommandant, overste van Houten, het bestuur van de gewestelijke landstormcommissie, de leiders van de plaatselijke afdelingen van den B.V.L. en een 25-tal B.V.L.-ers uit Oudorp.

Burgemeester Sutman Meyer opende met een hartelijk welkomstwoord, waarna overste van Houten aan negen schutters het insigne van koningsschutter uit kon rekenen. Nog voerden het woord de heeren Goedhart en Middelhoff. Van de films noemen we de Indië-film en Je Maintiendrai.

Heeten, 16 Febr. Na installatie tot leden van de plaatselijke commissie van de heeren de Graaf, Voskuilen, Hunneman en Fiselier, nam de heer N. J. Lavaley, voorzitter van de gewestelijke commissie, afscheid van den heer Fiselier als plaatselijk leider. De heer Fiselier zag zich genoodzaakt om particuliere omstandigheden ontslag te nemen als plaatselijk leider. De heer Lavaley betreurt dit, want door het bedanken van den heer Fiselier, die 18 jaar plaatselijk leider is geweest, ziet hij een beste werkkraacht voor den B.V.L. heengaan. Het doet spreker echter genoegen dat de heer Fiselier zitting neemt in de plaatselijke commissie. Als blijk van dankbaarheid voor de bewezen diensten aan den B.V.L. biedt spreker den afgetreden plaatselijken leider een geschenk aan, hetwelk door den heer Fiselier met een woord van dank in ontvangst wordt genomen.

Vervolgens werd de nieuw benoemde plaatselijke leider, de heer A. van Eumen, geïnstalleerd.

Ook de heer Jalink heeft op treffende wijze het woord gevoerd.

Heiloo, 2 Febr. De afdeling telt thans 106 vrijwilligers en 12 donateurs. De begroting werd vastgesteld op een bedrag van f 133.—. De heer Ottenbros voerde het woord.

Heinenoord, 24 Jan. werd een uitnemende propaganda-avond gehouden, in tegenwoordigheid van Overste de Neeve en den heer Van der Mast. De heer De Boer van 's-Gravenhage sprak een propaganda-rede uit; enkele films, o.a. „Je Maintiendrai“ werden vertoond. Ook werden enkele diploma's voor koningsschutter en scherpschutter uitgereikt.

Den Helder, 5 Jan. Jaarvergadering onder leiding van den heer J. de Jong, voorzitter der plaatselijke commissie. Burgemeester Middelhoff reikte de prijzen van de schietwedstrijden uit, terwijl kapitein Westdijk een korte rede hield. Spr. betoogde, dat de geschiedenis wordt geschreven door personen, die naar voren treden uit de massa. Wordt de wereldgeschiedenis geschreven door Christus, die van ons land

Een fijn doosje...
maar een fijner
sigaraatje.
Steek dat eens bij U!
10 stuks 30 ct.

PANTER MIGNON

wordt geschreven door het Huis van Oranje. De Vorsten van Oranje zijn christelijke vorsten.

Spr. herinnerde er aan hoe kostbare eigendommen als vrijheid van godsdienst en van onderwijs steeds bij Oranje veilig zijn geweest.

In het slot van zijn kernachtig betoog wekte kapitein Westdijk de B.V.L.-ers op, waar en wanneer dat noodig mocht zijn den troon van Oranje te schragen.

Hellendoorn-Nijverdal. Seizoenwedstrijd. G. Nijentap 499 p., H. J. Nijveld 485 p. Dagwedstrijd: S. J. Bos 50 p., D. J. ter Welle 50 p.

H-L-Ambacht, 3 Febr. Prijsuitreiking ten gemeentehuize, onder leiding van den burgemeester, waarbij overste Linden en de gewestelijke secretaris aanwezig waren.

Hengelo (O.), 9 Febr. Samenkomst, onder leiding van den voorzitter der plaatselijke commissie, Dr. C. I. G. H. Gelissen, die in zijn openingswoord den burgemeester dezer gemeente, Mr. J. A. H. J. van der Dussen, eere-voorzitter en diens echtgenootes speciaal verwelkomde. Spr. hoopte dat de nieuwe burgemeester de voetsporen zou drukken van zijn voorganger.

Nadat de heer Banning op de taak van den B.V.L. geweest had, dankte burgemeester van Dussen voor de tot hem gerichte woorden. Res. kapitein H. J. Bathoorn reikte vervolgens de prijzen uit.

De Ekkerbekker werd gewonnen door den heer Olde Heuvel, die er met 490 p. beslag op legde.

Hoek van Holland, 17 Febr. Vertooning van de Marinefilm, waarbij naast de plaatselijke commissie overste Boots en kapitein Karres aanwezig waren.

De voorzitter, de heer van den Berkhof opende de vergadering met een woord van welkom, waarna de film werd vertoond, toegelicht door den heer Angenent. Het is wel opwekkend en leerzaam het marinelaven van nabij en vanaf de opkomst van de jonge miliciens totdat ze tot matrozen zijn afgericht, gade te slaan. De oefeningen op de schepen, vooral het werken der onderzeeboten trok sterk de belangstelling.

Ds. H. de Jong sloot met een toepasselijk woord de vergadering.

Honselersdijk, 22 Febr. Jaarvergadering onder leiding van burgemeester Elsen, waarbij mr. P. Schwartz, burgemeester van Maassluis, een rede gehouden heeft. De wisselbeker kwam voor de tweede maal in bezit van den heer A. Vogels. De heer Don kwam met een goed landstormgedicht voor den dag en de heer Hauff, voorzitter van de afd. Den Haag van de vereniging van Ridders Militaire Willemsorde beneden den rang van officier, vertelde van zijn bevindingen in de Oost. Overste Boots en de secretaris der gewestelijke commissie hebben mede het woord gevoerd en de heer Capteyn, de plaatselijke leider werd door zijn vrijwilligers gehuldigd.

Hoofddorp, 14 Febr. Prinses Beatrix-avond. Na opening door den voorzitter, den heer P. Heilker, bracht de plaatselijk leider, de heer J. C. Tanis verslag uit, waarna de heer J. A. Neuyen Jr. een korte rede hield.

Ter afwisseling hadden er twee filmvoorstellingen plaats en werden vaderlandsche liederen gezongen.

Hoogezand-Sappemeer. Onder leiding van den heer H. Feenstra had in het hotel N. A. Groeneveld een schietwedstrijd plaats. A. Knapper 255 p., J. H. Smit 254 p.

Hoogkarspel, 22 Febr. Jaarvergadering onder leiding van den burgemeester. Het financieel overzicht sloot met een batig saldo van f 637. Kapitein Goedhart uit Arnhem hield een enthousiaste propagandarede, waarna de prijzen werden uitgereikt.

Hoorn, 5 Jan. De jaarvergadering werd geopend door den voorzitter der plaatselijke commissie den heer P. Nootboom. De heer Ottenbros reikte de prijzen uit, terwijl kapitein Goedhart uit Arnhem een propagandarede hield.

Ierseke, 23 Febr. Propaganda-avond. Burgemeester Gunning verwelkomde de aanwezigen. Overste Bruins en luitenant Eckhardt voerden het woord.

Kamperland, 20 Jan. Propaganda-avond in samenwerking met de afd. Wissekerke, onder leiding van burgemeester Geuze. De heer Eckhardt hield een lezing met lichtbeelden.

Kloosterburen, 31 Jan. Uitreiking schietprijzen door kapitein Van der Wal, secretaris Gewestelijke Commissie. Eerste prijzen: Joh. Visser, 409 p.; H. Korhorn, 388 p.; Joh. Bloem, 371 p.

Kortgene, 7 Jan. Burgemeester Schuit is benoemd tot voorzitter der Plaatselijke Landstorm Commissie.

Koudekerk, 1 Maart. Kameradschappelijke

A. KUYVENHOVEN'S

Kisten-, Broeiramen- en Vatfabriek
Zuideinde 13 NAALDWIJK Tel. 35

keurige wijze verzorgd door het R.K. symphonie-orkest „St. Caecilia“ uit Delft.

Met genoegen hebben we ook het jaarverslag van den heer C. van Atten beluisterd.

Reek. Jaarvergadering, welke werd geopend door den voorzitter der plaatselijke commissie. De heer Krijgsman van 's-Hertogenbosch hield een boeiende rede. Overste Hafkemeijer en de heer Van Agt voerden het woord.

Reeuwijk, 10 Febr. Jaarlijksche bijeenkomst, waarin door den heer Van Mechelen de schietprijzen werden uitgereikt. De heeren Dercksen en Pot voerden het woord, terwijl de voorzitter der plaatselijke commissie de bijeenkomst opende en sloot.

Reusel, 30 Jan. Vergadering onder leiding van burgemeester Willekens, voorzitter der plaatselijke commissie. Ongeveer 120 personen waren aanwezig. Enkele schietprijzen werden uitgereikt.

Rilland-Bath, 3 Febr. Aan 12 vrijwilligers werd bij monde van den burgemeester een schietprijs uitgereikt.

Roelofarendsveen, 4 Maart. Grootte landstormsamenkomst in het Veilingsgebouw, waarbij 1200 bezoekers aanwezig waren, o.v. de generaals Duymaer van Twist, Kiës en Zeeman, kolonel Eggink, overste Boots en vele hoofden en subalterne officieren.

De hoofdrede werd gehouden door prof. Felix Otten O.P., terwijl ook de heeren Duymaer van Twist, voorzitter N.L.C. en Royaards, voorzitter Gew. Cie., het woord hebben gevoerd. De leiding was in handen van burgemeester mr. Peek; een bijzonder woord van lof komt toe aan den heer Spiereburg, die met zijn mannen de voorbereiding van dezen avond verzorgde; om maar iets te noemen: er stonden in het veilingsgebouw 20.000 kratten. Die moesten er eerst... uit, en na de samenkomst weer in de wending!

De prijzen en brevetten werden uitgereikt door overste Boots, die hierbij een frisch landstormwoordje weggegeven heeft.

De prijswinnaars voor 1938 waren: 1. Burgemeester Peek wisselbeker; Nieuwe Wetering met 321 pnt.; 2. Lauwertak; Rijpwetering met 230 pnt.; 3. Oud-Ade met 226 pnt.; 4. Roelofarendsveen met 224 pnt.; 5. Oude-Wetering (3 schutters) met 133 pnt.

De Boots-wisselbeker kwam voor dit jaar naar R'veen toe, winnaar de heer Jac. Hoogenboom Jac.z. met het hoogste aantal punten van alle deelnemers, n.l. 49 van de 50.

Rotterdam, 5 Jan. Samenkomst in het gebouw Odon.

Van hun belangstelling gaven blijk majoor K. A. van Schelven (als vertegenwoordiger van luit.-generaal L. F. Duymaer van Twist); de leden van de Gew. Landstormcommissie, de heeren A. C. de Neeve, F. D. van der Mast, G. Bicker Caarten H. C. van Cappelle, J. P. H. Dhont, F. H. van Kempen, F. W. A. J. van Peski en A. J. L. Hoevels; mr. L. Einthoven, hoofdcommissaris van politie en verder tal van afgevaardigden van officieren- en onderofficiërenverenigingen, Oranjevereniging en van het Nationaal Jongeren Verbond.

In zijn openingswoord wees de voorzitter, de heer H. G. J. de Monchy, op het buitengewoon vreugdevolle van dezen dag, nu Prins Bernhard zoo goed als geheel hersteld naar huis was teruggekeerd.

Na een gloedvolle rede van ds. P. G. de Vey Mestdagh werd de film „Je Maintiendrai“ vertoond.

Na de pauze zijn aan drie koningsschutters en 20 scherpschutters door den commandant, mr. W. A. C. van Dam, met een kort woord de brevetten uitgereikt.

De heer De Monchy overhandigde den wisselbeker aan de winnende afdeling, waarna verder de prijzen, behaald bij de schietwedstrijden, werden overhandigd.

Rottevalle, 4 Febr. Prijsuitreiking, s.s., eerste prijs K. Pool; kl. A, eerste prijs S. Schaapma. Vele goede woorden zijn hierbij gesproken, o.m. door ds. Smit en den heer Heukels.

Rijnsburg, 2 Febr. Onderlinge samenkomst, waarbij de korpscommandant en de secretaris van het gewest aanwezig waren; enkele fraaie films werden vertoond.

Rijnsburg, 22 Febr. In een samenkomst van den motordienst werd een rede gehouden door Pater Borromeus de Greeve O.F.M., waarin de eerw. spreker er met groote klem op wees, dat in ons land waakzaamheid geboden blijft, nu het prediken van revolutie nog steeds een voedingsbodem vindt bij ons door crisis geteisterd volk. De muziek van de Haagsche Burgerwacht verleende medewerking aan dezen avond.

Rijpwetering, 7 Febr. Bij een wedstrijd tusschen B.V.L. en burgerwacht te dezer plaatse behaalde de burgerwacht 454 p. en de B.V.L. 447 p.; de b.w. bleef winnaar van den beker.

Rijssen, 18 Febr. In een vergadering van de plaatselijke landstormcommissie, onder voorzitterschap van den heer J. Knottenbelt, werd aan

Praalwagen van de Afd. Schoondijke bij een feest ter gelegenheid van de geboorte van Prinses Beatrix, gehouden op 15 Febr. 1938.

den burgemeester, den heer W. Zeeuw, het lidmaatschap der plaatselijke commissie aangeboden.

Rijswijk, 2 Febr. In hotel Kuys-Witsenburg werd onder leiding van den heer G. Whitlau een bijzonder geslaagde B.V.L.-samenkomst gehouden, waarbij zowel de kleurfilm „Nederland in bruidstijd“ als de zang van een dameskoortje, onder leiding van mevr. Lize Houtstravan Dam, bijzondere aandacht vroeg. Onder de gasten waren de burgemeester en Jhr. von Fisenne, zoomede de commandant en de secretaris van het gewest, die na de samenkomst in Rijnsburg, ook in Rijswijk (na de pauze) een goed woord gesproken hebben.

Sambeek, 15 Jan. Jaarvergadering, onder leiding van den plaatselijke leider, den heer H. Jacobs. Als spreker trad op pater van Schuilenburg, met als onderwerp: Het Communisme. Burgemeester Herens deelde de schietprijzen uit. 8 brevetten voor scherpschutters werden uitgereikt en elk lid ontving de gedenkplaat.

Sassenheim, 4 Febr. Gezellige samenkomst in verband met de geboorte van Prinses Beatrix. De avond werd opgeluisterd door muziek en zang van de dames E. G. Berg-Rotteveel en J. M. K. van der Meer-Olden. Mevr. v. d. Meer zong o.m. „Nu juicht een volk“.

Schaarsbergen, 23 Febr. In de Arnh. Crt. lezen we: Onder leiding van den heer G. van der Kam had een aantal leden van den B.V.L. het historische spel „Je Maintiendrai“ van J. A. Breukel, in studie genomen, welks opvoering gisteren den hoofdschotel vormde van 't programma, dat op den door de Vereen. Oranjedag georganiseerden avond werd afgewerkt.

Vooral de Willem van Oranje-figuur had een goeden vertolker gevonden in den heer v. d. Kam.

Naast hem waren het Lodewijk van Nassau, Jan van Nassau, de graven Egmond en Mansveld, de grappenmaker Kooz Meeuwsen, de waard, zijn dochter e.a., die voor het voetlicht traden.

Scherpenisse, 4 Febr. Samenkomst onder leiding van dr. Polderman, waarbij door overste Bruins het woord gevoerd werd. De heer G. Larooij ontving den wisselbeker.

Schalkhaar. Jaarlijksche bijeenkomst van de afd. Diepenveen, onder leiding van burgemeester Arriëns. De behaalde schietprijzen werden

uitgereikt. St. Caecilia zorgde voor muzikale afwisseling.

Scherpenisse, 4 Febr. Jaarvergadering, waarin overste Bruins een rede hield over Atjeh.

Schipluiden, 27 Jan. Jaarlijksche propaganda-avond. Overste Boots reikte brevetten voor scherpschutters uit. Kapitein Karres reikte de schietprijzen uit. Als spreker trad op Jhr. Alting von Geusau, 1e luit. K.N.L.L. Mede waren aanwezig generaal Kiës, majoor Van Schelven en kapitein Scholte.

Schoonebeek, 22 Jan. Propaganda-avond, onder leiding van burgemeester Van Ek. Mr. de Bruyn, secretaris Gewestelijke Commissie, burgemeester Gautier van Coevorden en deken Veltman voerden het woord. Enkele films werden vertoond.

Sevenum, 2 Febr. Geslaagde vertooning van „Sluit de gelederen“.

Sexbierum. Jaarlijksche ledenvergadering. De voorzitter der plaatselijke commissie opende de vergadering, terwijl de plaatselijke leider enkele bijzonderheden omtrent de afdeeling mededeelde. Door de leden werden enkele voordrachten gedaan.

Simpelveld, 2 Febr. Drukbezochte propaganda-avond, welke werd geopend door kapitein P. Loo. De film K. 18 werd vertoond, terwijl luitenant Merkus gedurende de pauze een korte spreekbeurt hield, die grooten bijval vond.

St. Annaland, 10 Jan. Jaarvergadering. Burgemeester Hanssens opende de bijeenkomst. Overste Bruins reikte brevetten uit. Door medewerking van commandant en plaatselijke commissie zal voortaan weer met scherp worden geschoten.

St. Laurens, 22 Febr. Propaganda-avond voor de afd. Serooskerke en St. Laurens. De burgemeester van St. Laurens opende de vergadering. Overste Bruins hield een rede over Indië, luitenant Eckhardt over Rusland. Ter afwisseling werden eenige krontjonglieders gezongen.

St. Maartensdijk, 4 Febr. Huishoudelijke vergadering, waarbij jaarverslagen van secretaris en penningmeester werden uitgebracht. De heer Eckhardt hield een lezing met lichtbeelden.

St. Nicolaasga, 15 Febr. Jaarvergadering, onder leiding van den heer P. C. Put, waarbij het

KUNSTVUURWERKFABRIEKEN A. J. KAT

LEIDEN - TELEF. 1475

★ VUURWERK VOOR ALLE FEESTEN ★
 — WASFAKKELS VOOR OPTOCHTEN —

woord gevoerd werd door pastoor Overweer en door ds. Brinkman, van Idskenhuzen. De burgemeester reikte de schietprijzen uit. Het slotwoord werd gesproken door den heer L. Heukels, die in gloedvolle bewoordingen de B.V.L.-ers aanmaande om trouw te blijven aan het wettig gezag.

St. Philipsland, 11 Jan. Jaarvergadering. Overste Bruins hield een causerie.

St. Willebrord, 18 Febr. Propagandavergadering in het Jongensjeugdhuis. Het openingswoord werd gevoerd door kapitein Joling. Hierna sprak pastoor van Genk, secretaris der gewestelijke commissie. Hij zette duidelijk het goede doel van den B.V.L. uiteen en spoorde een ieder aan lid te worden, daar deze beweging onmisbaar was. Daarna had een filmvertooning plaats, welke zeer in den smaak viel. 22 jongemannen gaven zich als vrijwilligers van den B.V.L. op. Als plaatselijke leider werd benoemd de heer J. v. d. Smiszen alhier.

Sneek. Mr. A. W. Haan, voorzitter der plaatselijke commissie, opende de bijeenkomst en stelde voor een telegram te zenden naar Soestdijk. Pater Strijbosch, ds. Bik van Enkhuzen en kapitein la Roi voerden het woord. Het slotwoord werd gesproken door ds. Janssen van IJlst.

Soest, 1 Febr. Door het bestuur van de plaatselijke landstormcommissie, bestaande uit de heeren J. W. A. v. d. Kluit, vice-voorzitter, G. Lindt, secretaris, J. van Schaik, penningmeester en W. Hogeboom, pl. leider, werd in den namiddag van den Nationalen Feestdag ten Paleize Soestdijk een fraai bloemstuk aangeboden.

Staphorst, 3 Febr. Jaarlijksche landstormfilmavond, onder leiding van den heer K. Klooster, voorzitter plaatselijke commissie. De heer H. de Boer van 's-Gravenhage wees in een vlotte rede op de beteekenis van ons Oranje-huis voor ons Vaderland.

Na filmvertooning werden de prijzen uitgereikt door mr. E. I. F. de Bruyn, die tevens mededeelde, dat op D.V. 7 Mei a.s. de schietbaan voor scherp feestelijk zou worden heropend met een gewestelijke schietwedstrijd.

Stedum. Schietwedstrijd. A. Slager, 1e pr.

Steenbergen, 11 Jan. Propaganda-avond onder leiding van burgemeester Van Etten. De heer H. de Boer uit 's-Gravenhage hield een boeiende propaganda-rede. Enkele films werden vertoond.

Stompwijk, 21 Jan. Generaal-majoor Ch. Kiës heeft een lezing gehouden over de taak van het Ned. volk, ook in Ned.-Indië. Eenige mooie films werden gedraaid. Burgemeester Keyzer reikte de schietprijzen uit.

Stompwijk, 1 Maart. In de vacature, ontstaan door het bedanken van den heer J. W. M. Boogmans, heeft de gewestelijke landstormcommissie tot plaatselijk leider benoemd den heer G. J. Wijsman, Dr. van Noortstraat 19 te Stompwijk.

Ternaard, 16 Febr. Jaarlijksche samenkomst van den B.V.L. in Westdongeradeel, onder leiding van den heer A. Bouma. De heeren Nauta, van Dantumadeel, en Heukels, uit Hardegarijp, voerden het woord.

De eerevoorzitter, de heer H. Meinema, reikte de schietprijzen uit. Eerste prijswinnaars, s.s.: P. Hania, Moddergat; 1e kl.: A. Bruinsma, Raard; 2e kl.: R. Hartmans, Ternaard.

Tuitjehorn, 22 Febr. Samenkomst van de afd. Harenkarspel (West), onder leiding van burgemeester H. Nolet. Het woord voerden de heeren Ottenbros uit Alkmaar en Goedhart uit Arnhem, die met groote belangstelling beluisterd werden.

Tungelroy, 11 Jan. Jaarvergadering. De pl. leider bracht jaarverslag uit. De resultaten der schietoefeningen zijn bevredigend. J. Verstegen, 1e pr.; J. Hendrikkx, 2e pr.

Twijzel, 17 Febr. De B.V.L. en de Burgerwacht kwamen in jaarvergadering bijeen in de consistorie der Geref. kerk.

De heer Keur hield een lezing o.a. over de leefwijze van de inlanders op Java en Sumatra.

Uitgeest. Vergadering met prijsuitreiking. Burgemeester Van de Ven van Uitgeest werd geïnstalleerd als voorzitter der plaatselijke commissie. Kapitein Goedhart uit Arnhem voerde nog het woord.

Ursem, 14 Jan. Burgemeester van den Heuvel opende de vergadering. De heeren Ottenbros en Goedhart voerden het woord. De bescheiden van den secretaris-penningmeester werden nagezien en in orde bevonden.

Vaassen, 16 Febr. Een tjokvolle zaal. De heer W. Brantsma, jagermeester van de Koningin, heette allen welkom, inzonderheid kolonel N. J. Lavaleije, kolonel Rozendaal, luitenant Hofman van het V.L.S.K. Motordienst en ds. P.

Landstormavond met prijsuitreiking te Zeist op 19 Febr. 1938.

Bootsma, leger-predikant, uit Wassenaar. De Vaassensche mond-accordeon-club verleende medewerking en gaf vaderlandsche liederen. De heer Lavaleije sprak over: „Zal de B.V.L. zijn belofte gestand doen?" Luitenant Hofman sprak over toetreding tot den B.V.L. en ds. Bootsma hield eveneens een kernachtige rede tot de landstormers. Twee films werden vertoond: „De landstorm rond Oranje" en „Eenige filmflitsen over het leven van prinses Juliana en prins Bernhard".

Valkenburg (Z.H.), 8 Febr. De B.V.L. won van de burgerwacht met 887 tegen 849 pt.

Veere-Gapinge, 21 Jan. Jaarvergadering. Verslag werd uitgebracht over de financiën en hetgeen er in het afgelopen jaar gebeurd is. Een achttal personen kwam in het bezit van een brevet voor scherpschutter.

Vlaardinger-Ambacht, 4 Febr. Landstormavond. Aanwezig waren overste Boots, overste Dingemans, overste De Lange en kapitein Karres. Pastoor Van der Sman hield een mooie lezing, terwijl de film „Nederland aan den arbeid" werd vertoond. Overste Boots reikte de prijzen uit. Ds. Tonnon sprak het slotwoord.

Volkel, 2 Febr. Jaarvergadering van de afd. Volkel en Odiliapeel, onder voorzitterschap van den heer Venhuizen. De heer Rabou uit 's-Hertogenbosch hield een rede. Het aantal vrijwilligers is van 82 tot 94 geklommen. De eerste schietprijs werd door den heer W. v. d. Rijdt in ontvangst genomen.

Voorst, 25 Febr. Vergadering onder leiding van den heer J. de Ruiter van Apeldoorn. De heer Jalink van Apeldoorn hield een lezing met lichtbeelden.

Waalwijk, 26 Jan. Uit het jaarverslag bleek, dat 8 nieuwe vrijwilligers tot den B.V.L. toetraden, terwijl zich 17 abonné's ovgaven voor ons Landstormblad. Bij de prijsuitreiking, die geschiedde door den plaatselijk leider, den heer L. Mombers, verkregen eerste prijzen: s.s.: L. v. d. Bogaart; gewone schutters: M. Adriaanse en schutters motordienst: A. v. d. Werken.

Wanneperveen, 17 Febr. H. van Dijk, eerste prijs, met 98 pt.

Warmond, 12 Febr. Ten einde de saamhorigheid onder de leden te bevorderen, heeft de B.V.L. alhier een uitgaansdag georganiseerd, die schitterend geslaagd is. Des middags werd met een tweetal autocars naar Schiphol gereden, waar onder deskundige leiding de vlieghaven werd bezichtigd. Aan dezen tocht werd deelgenomen door den burgemeester en den heer G. Kalemink, secretaris van de plaatselijke commissie. Nadat in het restaurant de thee was gebruikt, werd de terugtocht aanvaard en werd den leden te Warmond in hotel „De Stad Rome" een koffietafel aangeboden. Overste Boots en kapitein Karres hadden nog tijd kunnen vinden om aan dezen koffiemaaltijd deel te nemen. Er werden hartelijke toespraken gehouden en de nadruk gelegd op de kameraadschap die in de afdeling Warmond, onder leiding van den heer F. H. Walraven, heerscht. De wisselbeker werd gewonnen door den heer W. Roest.

Weere, 28 Jan. Landstormbijeenkomst. Als sprekers traden op pater Aug. de Hart en burgemeester Middelhoff. De film „Je Maintiendrai" werd vertoond.

Wellerlooi, 25 Febr. Propaganda-vergadering. Luitenant Merkus voerde het woord.

Wemeldinge, 21 Febr. Propaganda-vergadering, waarin de heer Eckhardt een lezing hield over Rusland.

Wilhelminadorp. Vergadering onder leiding van burgemeester de Graaff. Een drietal leden ontving het brevet voor scherpschutter.

Woldendorp. Propaganda-avond. Burgemeester Van der Lei sprak een openingswoord. Kapitein Van der Wal hield een propaganda-rede, terwijl de film „Je Maintiendrai" werd vertoond.

Wolphaartsdijk, 19 Jan. Burgemeester Van Oeveren opende de bijeenkomst. De jaarverslagen werden uitgebracht. Zeven brevetten voor scherpschutters werden uitgereikt en één voor koningsschutter.

IJzendijke, 24 Febr. Vergadering, waarin de nieuwe burgemeester, Jhr. L. E. D. S. von Bönninghausen tot Heringhaven tot voorzitter der plaatselijke commissie werd geïnstalleerd.

Zaamslag, 9 Febr. De voorzitter sprak een welkomstwoord, terwijl de heer Eckhardt de propaganda-rede voor zijn rekening nam.

't Zandt, 23 Febr. Propagandasamenkomst in hotel Nieboer. De leiding berustte bij kapitein Van der Wal. Geopend werd met het zingen van het Wilhelmus en een hartelijke toespraak, waarna de Oranjefilm werd vertoond, n.l. verlovings, huwelijks en blijde gebeurtenis in het Koninklijk Huis. Vervolgens werd de nieuwste landstormgeluidsfilm gedraaid.

Zeeland, 9 Febr. Jaarvergadering. De plaatselijk leider sprak een welkomstwoord, terwijl de burgemeester en de heer Rabou van 's-Hertogenbosch een rede hielden.

Zevenbergschenhoek, 10 Febr. Algemeene vergadering met prijsuitdeeling. Pastoor Van Genk installeerde den nieuwen plaatselijken leider, pastoor Bijnen, die zijn volle medewerking beloofde.

Zevenhoven, 17 Febr. Geslaagde landstormfilmavond, onder leiding van burgemeester Boxce.

Zeist, 19 Febr. Namens de plaatselijke landstormcommissie kon haar voorzitter, de heer P. L. de Gaay Fortman, vele aanwezigen welkom heeten, in het bijzonder den burgemeester van Zeist, den commandant van het Landstormkorps „Nieuwe Hollandsche Waterlinie", res. luitenant-kolonel Y. Baan, vertegenwoordigers van Burgerwacht en Mobilisatiekruis, en den commissaris en inspecteur van politie.

Spreker was mr. dr. Beumer, oud-lid der Tweede Kamer.

Het is, aldus dr. Beumer o.m., 19 jaar geleden, dat de grondslag werd gelegd van den B.V.L. en

sindsdien is er veel over gesproken en geschreven, veel en duidelijk. Toch beweren sommigen, dat de B.V.L. tegen de arbeidsklasse gericht is. Zoals de wolf den herdershond haat, zoo haat de inbreker de politie en de oproermaker den B.V.L.!

Na een voortreffelijk colonne-geweel van de korporaal-leerlingen van de regimentskaderschool van de Genie reikte overste Baan de prijzen uit.

Zoetermeer, 18 Febr. Schietwedstrijd met een onderling samenzijn na afloop, waarbij de voltallige plaatselijke commissie, zomede overste Boots en de burgemeester aanwezig waren. Tevens werd in deze bijeenkomst „de première" gegeven van de film, te Zoetermeer gemaakt op den nationalen feestdag ter eere van Prinses Beatrix.

Zuidwolde, 7 Febr. Landstormavond, onder leiding van den heer E. Sol, die in het bijzonder welkom heette den burgemeester en mr. de Bruin van Steenwijk, secretaris van het Drentsch Verband. Hierna werden eenige films vertoond, n.l. een film van het Koninklijk Huis, zomede de bekende klankfilm „Je Maintiendrai". De heer De Bruin heeft voorts een kernachtig woord gesproken.

Zwaagdijk, 14 Jan. De voorzitter der plaatselijke commissie sprak een openingswoord. De heeren Ottenbros en Goedhart voerden het woord. De voorzitter, de heer C. M. de Keijzer dankt voor de opkomst en sluit de vergadering.

Zwagerveen, 4 Febr. In „De Eendracht" werd hedenavond jaarvergadering gehouden van de afd. Kollumerzwaag van den B.V.L. Verslag secretaris luidde: 12 schietoefeningen werden gehouden. Het ledental bedraagt momenteel 40. Het verslag van den penningmeester G. W. Beerda vermeldde een batig saldo van f 32.45. Inmiddels is als penningmeester gekozen in de plaats van den heer Beerda voornoemd, de heer J. Vogelzang.

's-GRAVENHAGE.

Bijeenkomst van de districten Centrum en Boschkwartier van de Afd. 's-Gravenhage op 14 Maart 1938; v.l.n.r. oud-Minister Deckers, Minister Van Boeyen, Generaal Duymaer van Twist en oud-Minister Oud.

De Landstormcommissie 's-Gravenhage, afdelingen Centrum en Boschkwartier, hield 14 Maart in café-restaurant Den Hout een druk bezochte propaganda-bijeenkomst. Onder de aanwezige autoriteiten merkten wij o.m. op Minister Van Boeyen, oud-Minister Oud, de Generaals Duymaer van Twist, voorzitter van de Nationale Landstormcommissie; Hakstrop, inspecteur der Infanterie; H. de Iongh, Inspecteur van den Landstorm; H. Behrens, van het N.I.L.; Draayer, Directeur-generaal van de Werkverschaffing; den Commandant van Zuid-Holland-West, Luit.-Kolonel J. P. Boots, vergezeld van den Gewestelijken secretaris, den Kapitein D. J. Karres; de plaatselijke leiders van Centrum en Boschkwartier, den Luit.-Kolonel G. F. van Hoogenhuyze en den 1en Luit. Mr. G. H. L. Arriëns; den leider van het sportkwartier, Majoor Kruls; den voorzitter van de Landstormcommissie 's-Gravenhage, oud-Minister Bongaerts; oud-Minister Deckers en vele anderen.

Spr. wees er op, dat dit de eerste bijeenkomst van Centrum en Boschkwartier was, dank zij de activiteit der plaatselijke leiders. Jaloezie op de andere stadsgedeelten is thans niet meer nodig. In zijn woord van welkom richtte

spr. zich speciaal tot de autoriteiten. Hun aanwezigheid getuigt van de groote waardeering welke er in den lande bestaat voor den B.V.L. Komende tot de feiten in Centraal-Europa gaf spr. als zijn meening te kennen, dat hierdoor zeer direct oorlogsgevaar is ontstaan, hetgeen uit het verloop der historie te verklaren valt. Men moet de gebeurtenissen beschouwen als een consolidatie van het Germanendom, waarbij geen agressie van Romanen en Slaven te duchten is. Er zal een nieuwe evenwichtstoestand gevonden moeten worden. Men dient echter te weten, dat Nederland midden in de branding ligt. En juist daarom is een onafhankelijk Nederland een gedeeltelijke waarborg voor den Europeeschen vrede. In dit verband heeft de B.V.L. een roeping te vervullen, door zijn groote preventieve werking.

Spr. besloot met een driewerf hoezee op H.M. de Koningin.

Luit.-Kol. van Hoogenhuyze wees op de sterke toeneming van het aantal Landstormers in district Centrum en sprak verder een opwekkend woord tot de Landstormers.

Nadat de film „Nederland aan den arbeid", toegelicht door den heer Meyer

JE MAINTIENDRAI

23 Mrt. Smilde	31 Mrt. Grijpskerk	8 Apr. Uithoorn
23 Mrt. Zwollerkerspel	1 Apr. Appingedam	11 Apr. Zwijndrecht
24 Mrt. Oldemarkt	1 Apr. Edam	12 Apr. Hattem
24 Mrt. Groot-Amers	1 Apr. Oldebroek	13 Apr. Klaaswaal
25 Mrt. Beilen	4 Apr. 's-Heerenhoek	19 Apr. Ridderkerk
28 Mrt. Hoofddorp	5 Apr. Rhenen	20 Apr. Amstelveen
29 Mrt. Halfweg	6 Apr. Driebergen	21 Apr. Assendelft
29 Mrt. Moordrecht	6 Apr. Zwammerdam	25 Apr. Oude Pekela
30 Mrt. Papendrecht	7 Apr. Groningen	26 Apr. Bodegraven

Apeldoornsche Cartonagefabriek
TEPELENBERGWEG 16 — APELDOORN
TELEFOON 5107

Band- en elastiekspoelen v. textielindustrie

de Vries, hoofdinspecteur van de Werkverschaffing, was vertoond, hield oud-Minister **Mr. P. J. Oud**, een rede.

Spr. constateerde, dat wij hier in een gelukkig land leven, ondanks de moeilijkheden waarin de wereld verkeert. Toch mag men de oogen niet sluiten voor de moeilijkheden welke er voor groote bevolkingsgroepen bestaan. Het aantal werklozen is ontstellend groot, evenals de financieele zorgen.

Wij hebben het groote voorrecht dat wij leven in een land van vrijheid, orde en rust. Dat is heel veel. Aan die vrijheid koppelt zich het gezag, oogenschijnlijk tegenstellingen, maar in wezen is juist het gezag de hoeksteen van die vrijheid. Zonder gezag is er geen vrijheid, d.w.z. onder de omstandigheden zooals die hier te lande bestaan, in tegenstelling met vele andere landen.

Er bestaat hier een evenwicht tusschen gezag en vrijheid, omdat het gezag steunt op het vertrouwen van het volk, dank zij de vrije verkiezingen door dat volk.

De volksvertegenwoordiging heeft het recht van vrije critiek, hetgeen als een zegen moet worden beschouwd. Uit het besef van het bezit van onze waardevolle goederen van vrijheid, orde en rust is de B.V.L. geboren, om deze goederen, als het moet te verdedigen. De B.V.L. is juist ontstaan, toen de rechtsorde gevaar dreigde te loopen, hetgeen voor het laatst in 1918 het geval was. De groote kracht van den B.V.L. ligt in zijn preventieve werking.

Door den Luitenant-Kolonel J. P. Boots werden vervolgens de schietprijzen van het district Centrum met een toepasselijk woord uitgereikt.

Laatste spreker was **Ds. J. Ravesloot**, die zeide zich hier te midden van goede vaderlanders thuis te voelen. Als onderwerp van zijn rede nam spreker Consolidatie, of in de Nederlandsche beteekenis: Verstevinging. Het is de taak van den B.V.L. te verstevingen, het verstevingen van het gezag. Die B.V.L. is als het ware een dijk temidden van ons volksleven. Die dijk moet versterkt en verstevigd, want we leven in een betooverde wereld en daarom moet er een macht zijn, die het recht waarborgt. Die B.V.L. steunt op drie punten: de liefde voor Oranje, de liefde voor ons Vaderland en de erkenning van God als drager van alle macht.

Spr. lichtte deze drie punten nader toe, en noemde de taak van den B.V.L. een zeer schoone, ook al omdat hij naar binnen, zoowel als naar buiten werkt.

Tot slot sprak Luitenant-Generaal **Duymaer van Twist**, voorzitter van de Nationale Landstormcommissie, nog een woord van dank voor dezen mooien avond, waarna hij een opwekking tot de landstormers richtte.

LEIDEN EN OMSTREKEN.

De schietwedstrijd van de Afd. Leiden en omstreken is na de 10e ronde — zooals reeds na de 6e ronde te voorzien was — met een overwinning van de afd. Katwijk geëindigd.

Uitslag: Katwijk 2306; Oegstgeest 2275; Leiderdorp 2265; Rijnsburg 2251; Valkenburg 2209; Leiden 2204.

IN MEMORIAM.

Pater Jos Klessens.

Op Donderdag 10 Februari j.l. is na een langdurige ziekte overleden Pater Jos Klessens C.s.s.R.

Buiten zijn vele en goede werkzaamheden als Aalmoezenier, is de B.V.L. hem veel dank verschuldigd.

Jaren lang is Pater Jos Klessens lid

van de Gewestelijke Commissie „Rotterdam" geweest en kwam steeds voor de belangen van de vrijwilligers op, tot dat hij eind 1936, in verband met zijn gezondheidstoestand gedwongen was als lid van de Gewestelijke Commissie te bedanken.

Ook in zijn functie als Directeur van het R.K. Marinierstehuis te Rotterdam mochten wij steeds zijn volle medewerking ondervinden.

Zijn nagedachtenis zal steeds bij ons in eere blijven.

Nr. 334 M. A.

Ministerieele kennisgeving van 1 Dec. '37, IIde Afd. B, nr. 53.

(Zie ook L.O. 1936, nr. 149.)

VOORHANDEN HEBBEN VAN VUURWAPENEN DOOR RESERVE-OFFICIEREN.

Nu gebleken is, dat misverstand bestaat over de vraag, of reserve-officieren — wanneer zij niet in werkelijken dienst zijn of geacht worden te zijn — al dan niet gerechtigd zijn tot het voorhanden hebben van een vuurwapen, op grond van het bepaalde in art. 3 der „Vuurwapenwet 1919", wordt het volgende ter kennis gebracht.

Bij L.O. 1936, nr. 149, werd bekend gemaakt, dat, ingevolge art. 3, sub 2°, der Wet van 9 Mei 1890 (Stbl. nr. 81) het verbod van art. 1 dier wet niet geldt voor hen, die deel uitmaken van de gewapende macht, mits voor de betrokkenen het wapen, dat zij bij zich dragen, tot hun uitrusting behoort. In verband hiermede werd bepaald, dat voor beroeps-officieren en voor reserve-officieren, wanneer zij in werkelijken dienst zijn of geacht worden te zijn, het volgens de voorschriften voor hen vastgestelde wapen — in den zin van vorenvermelde wet — geacht wordt tot hun uitrusting te behooren.

Hierdoor is komen vast te staan, dat een reserve-officier, buiten het tijdperk, waarin hij in werkelijken dienst is of geacht wordt in werkelijken dienst te zijn — en derhalve geen militair is —, niet gerechtigd is tot het dragen van een vuurwapen op grond van het bepaalde in art. 3, sub 2°, van de Wet van 9 Mei 1890 (Stbl. nr. 81) en derhalve ook niet tot het voorhanden hebben daarvan ingevolge sub 3° van het derde lid van art. 3 der „Vuurwapenwet 1919".

Is een reserve-officier in het bezit van een vuurwapen, doordat hij dit wapen indertijd heeft aangeschaft, op grond van de toenmaals geldende bepalingen, dan zal hij een vergunning als bedoeld sub 4° van het derde lid van art. 3 der „Vuurwapenwet 1919" moeten vragen.

Vergeet niet

van elke Landstormvergadering of -schietwedstrijd de vruchten te plukken: nieuwe vrijwilligers aan te werven en abonné's op Het Landstormblad.

BOEKEN, BROCHURES, ENZ.

De Veiligheid van Nederlandsch-Indië in de Wereldverhoudingen door **Ch. Kiès**, Generaal-Majoor K.N.I.L. b.d. Uitg. De Gebroeders van Cleef, 's-Gravenhage, 1938.

Wanneer het oud-lid van den Volksraad, de Generaal-Majoor b.d. Ch. Kiès, over Indië spreekt of schrijft, is het altijd leerzaam en interessant. Zoo is het ook met deze brochure, waarin de schrijver de mate van veiligheid der positie van Nederlandsch-Indië behandelt en daarbij belangwekkende en be-

langrijke dingen zegt. Niet zoo, dat ieder het op alle punten met den schrijver direct eens zal zijn, maar toch wel zoo, dat ook datgene, waarin de lezer met den Generaal Kiès het niet eens is, de overweging ten volle waard is.

De brochure ademt in geen enkel opzicht een anti-Japanschen geest, ja komt zelfs hier en daar het pleit voeren voor Japans pretentie om in China de leiding te mogen afdwingen en aan den Chineesch chaos een einde te maken, zulks ook tegenover het opdringende communisme.

De schrijver meent om velerlei redenen, dat de zelfstandigheid van Indië niet zulk een groot gevaar loopt, tenzij er een volledige Pacific-oorlog mocht uitbreken.

Wij laten het gaarne aan de bij uitstek deskundigen over, om den Generaal Kiès gemotiveerd te bestrijden, wel meenen wij dat de geëerde schrij-

ver op diverse plaatsen daartoe als 't ware uitlokt, o.a. waar hij aangeeft met welke geringe verdedigingsmiddelen voor Ned.-Indië kan worden volstaan.

Niettemin gelooven wij, dat het zijn nut kan hebben, dat de moeilijke positie, waarin het Japansche volk — hetwelk telkenjare met ruim 800.000 zielen *) aanwast — steeds meer komt te verkeeren, in oogenschouw wordt genomen; niettemin is de wijze waarop Japan te werk gaat, een dermate afzichtelijke dreiging, zoowel voor Azië zelf als voor het Westen, dat het meer dan tijd wordt, dat de Japansche bewapening door versnelden aanbouw in de schaduw wordt gesteld.

Vrede rond den Pacific zal geld kosten . . . of bloed.

*) N.B. De bevolking van Nederlandsch-Indië breidt zich telken jare met een half miljoen zielen uit.

Verscheiden inzenders van raadsels zonden me een gelukwens met de geboorte van Prinses Beatrix. Hartelijk dank daarvoor! Zulk een blijde, onvergetelijke gebeurtenis is inderdaad wel een felicitatie waard. 'k Heb reeds enkele oplossers kunnen verrassen met een prachtig album: **Van Koningskind tot Moeder**, het leven van **Prinses Juliana**, met 200 portretten.

Voor deze raadsels stel ik ook weer een dozijn van die schitterende albums beschikbaar. 'k Wou, dat ik jullie allemaal daarop kon onthalen, maar daarvoor is helaas de prijs te hoog en de kring van inzenders te groot.

Willen de prijswinnaars er aan denken, dat ze mij bij een volgende inzending bericht zenden, dat ze hun prijs ontvangen hebben. Dat is in de eerste plaats niet anders dan een staaltje van beleefdheid, en in de tweede plaats, weet ik dan ook zeker, dat de zending goed is overgekomen. De Post in ons land is wel prijzenswaardig sekuur, maar wie geen duidelijk, nauwkeurig adres opgeeft, heeft 't aan zichzelf te wijten, als een prijs niet goed terecht komt.

Voor 't goed uitdelen der prijzen wil 'k ook graag weten, of 'k met een jongen of meisje te doen heb; dat wijzen sommige namen wel eens niet uit. En zet er dan meteen bij hoe oud je bent. Zoveel mogelijk houd ik er altijd rekening mee, of ik met een achtjarige, of achttienjarige te maken heb.

Voor nieuwelingen geef ik hier nog eens het adres:

Postzegel van 5 cent
AAN OOM BERTUS,
p/a Bureau van Het Landstormblad,
Koninginnegracht 50,
's-GRAVENHAGE.

GROEP A.

(Onder de 10 jaar.)

INVULRAADSEL.

- is een lekkere boomvrucht.
- is een groot, eenhoevig dier.
- dient om er water in te dragen.
- is 't tegendeel van dag.
- is de kant van een rivier.
- is 't tegendeel van boven.
- is voor de rokers.
- speurt naar 't wild.
- is een groot dorp op de Hondsrug.
- is een roofvis.

De voorste letters onder elkaar gelezen vormen de naam van een versnapering, die eerst gepeld moet worden, voor je ze kunt oppeuzelen.

GROEP B.

(Boven de 10 jaar.)

INVULRAADSEL.

- is een andere naam voor wereld-zee.
- is een tuil bloemen.
- is een hoofdstad in Zuid-Europa.
- is 't tegendeel van teller.
- is een welriekende, witte bloem.
- is een vrouwelijk, viervoetig dier.
- is een deel van Gelderland.
- is een weekdier.
- is een levende spekmachine.
- is een bonte, roofzuchtige vogel.
- is een geweldig jager.

De voorste letters onder elkaar gelezen vormen de naam van een geliefde, vaderlandse leuze.

PRINSES BEATRIX.

Je zult op school wel eens hebben horen vertellen van de Sint-Elisabethsvloed, die in 1421 een zeventigtal steden en dorpen wegvaagde, ten gevolge waarvan de Biesbos ontstond, die nu weer tot een vruchtbaar bouwland is ingepolderd.

Welnu, bij die ontzettende overstromingsramp, die aan honderden mensen het leven kostte, is een kindje op wonderbare wijze behouden gebleven.

In die bange dagen stonden de mensen bij 't tegenwoordige dorp Alblasserdam naar de onstuimige golven te turen, die de lijken van mensen en dieren, daken van huizen, en bergen van hooi en stro met zich meevoerden.

Te midden van al die drijvende voorwerpen ontdekten ze een wieg, waarop een kat zat, die uit vrees voor 't rondspattende water telkens heen en weer sprong. Nog groter werd hun verbazing, toen ze in de wieg een kindje zagen liggen, dat helemaal van 't water doorweekt was en erbarmelijk schreide.

Toen drong door de bewogen toeschouwers een vrouw, die 't arme wicht er uit haalde en mee naar huis nam. Ofschoon zij niet rijk was en zelf een groot

gezin had, nam zij dat kind als haar eigen aan.

De plaats waar 't wiegje kwam aandrijven, heet nu nog de **Kinderdijk**. Daar heeft men later in de gevel van een huis een gedenksteen ingemetseld, waarop 't wiegje met het kindje en de poes op de kap staan ingebeeld. Een jaar of zes geleden, toen ik, met de boot van Rotterdam naar Dordrecht varende aan **Kinderdijk** afstapte, heb ik die gedenkwaardige steen nog in de gevel van 't huisje gezien.

De moeder, die haar aangenomen kind als haar eigen liefhad en verzorgde, gaf aan 't wonderbaar geredde wicht de naam van **BEATRIX**, dat is: die zegen draagt, of geluk aanbrengt.

Welnu! deze schone naam draagt ook ons Prinsesje, dat door Gods ontferming op 31 Januari geschonken werd aan ons Oranjehuis, dat dreigde uit te sterven.

BEATRIX! die zegen, geluk aanbrengt! Ja waarlijk, de gelukkige, Prinselijke Ouders konden geen juister, prachtiger naam bedenken. Zie maar eens naar de foto, waarop Prins Bernhard met 't Prinsesje staat afgebeeld! Hoe stralen de ogen van den Prinselijken Vader van onmetelijk groot geluk, als hij z'n kleine, en toch zo grote schat met zijn klare lach beschouwt!

Prinses Beatrix brengt nu reeds een wonderbaar geluk, allereerst aan Prinses Juliana, die als blijde Moeder haar lieveling in haar armen mag koesteren.

En zij scheidt weer zonneschijn in 't hart onzer Koningin, die tot tweemaal toe in zo zware rouw gedompeld was.

Maar Prinses Beatrix maakt tegelijk heel ons volk rijk en gelukkig. Waarom anders hebben wij allen, jong en oud, rijk en arm, op die onvergetelijke 31ste Januari en de dag daarop zo gezongen en gesprongen, zo gejuicht en gebeld?

Waarom hebben de schoolkinderen in ons Indië, evengoed als hier in Nederland, twee dagen feest gevierd?

Ja, waarlijk! Prinses Beatrix heeft nu reeds heel ons volk gelukkig gemaakt. En wij hopen allen, dat zij, eenmaal volwassen, als een echte Oranjespruit voor ons ganse Vaderland tot rijke zegen moge zijn! **OOM BERTUS.**

B. V. L.-er, ruim 23 jaar, administratief onderlegd, in bezit van rijbewijs A, zoekt **betrokking als**

BOSCHWACHTER

of dergelijke. Brieven onder no. 105 bureau van dit blad.

DE LEDEN

uit de organisatie van den **Bijzondere Vrijwilligen Landstorm**, die mijn **Zeventigsten Verjaardag** tot een onvergetelijken dag hebben gemaakt, betuig ik bij dezen mijn **hartelijken dank** en **erkentelijkheid**.

N. J. LAVALEIJE,
Voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie De IJssel.

Zeijl's

Verzekering Maatschappij Sneek

Directie: S. ZEIJL Wzn.
Comm.:
Prof. Mr. P. S. Gerbrandy.
Mr. J. Oranje.
H. M. Martens,
Burgemeester Sneek.

Auto-, W.A.-, Ongevallen-, Ziekten-, Glas-, Brand- en Transportverzekeringen.

Op plaatsen, waar nog niet vertegenwoordigd, agenten gevraagd.

DE

PRACTISCHE HUISVROUW KOOPT BIJ VROOM & DREESMANN

Zendt uw wasch naar Apeldoornsche Wasch-industrie

„Astra”

Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn Speciaal ingericht voor militaire wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

HERENPAK REINIGEN 12.- STOMEN

J. HOEVELS

VERVEN ROTTERDAM - TEL. 45980

G. M. A. STEIJLEN

DONKERSTRAAT 50 **HARDERWIJK**
Tel. 141 - Giro 119428
UNIFORM-KLEERMAKERIJ
Coupeur steeds te ontbieden

Te AMSTERDAM kunnen AGENTEN VAN POLITIE worden geplaatst

Salaris: f1700.— t/m. f2100.— per jaar; aftrek voor pensioen 10%, voor ongetrouwden bovendien 3%; kindertoeslag f52.— per jaar voor ieder kind — boven het eerste kind — beneden 18 jaar; kleedingtoelage f75.— per jaar.

Vereichten: het bezit van een ULO-, MULO- of daarmede gelijkgesteld diploma; onbesproken gedrag; flink voorkomen; krachtige lichaamsbouw; lengte (zonder schoeisel) minstens 1.75 m., leeftijd 23 t/m. 28 jaar.

Eigenhandig geschreven sollicitaties (op zegel) te richten aan den Hoofdcornmissaris van Politie te Amsterdam-C; op de enveloppe te vermelden: Sollicitatie.

Geen getuigschriften of andere bescheiden inzenden.

Sollicitaties van gegadigden, die reeds eerder voor deze betrekking werden afgewezen of niet geheel voldoen aan bovenstaande eischen, zullen terzijde worden gelegd. (Correspondentie hierover wordt niet gevoerd).

Geen persoonlijke aanmelding dan na oproeping.

De benoeming zal geschieden met een proeftijd van één jaar.

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAEK - EINDHOVEN

KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183

Uniform- en Civiele kleeding naar maat - Volledige garantie

Kent U reeds het

„DECORA”-KUNSTAARDEWERK?

Het munt uit door Prima kwaliteit, mooie tinten en zeer verzorgde afwerking

Vraagt U in de betere galanterie-zaken de nieuwste modellen en decors. Elk stuk van „Decora” is een steraad voor Uw woning.

Doorrokers ter herinnering aan de geboorte van de Prinses

GOEDewaAGEN'S
Koninkl. Fabrieken - Gouda

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK IJSSELMUIDEN Telef. 246 KAMPEN

GOMBERT'S Maatkleding

A. Kerkhoff z.z. 16, Groningen
HET adres voor Uniformkleding ter plaatse

Stoomwasscherij „De Maas”
FIRMA SCHREUDERS EN TROUW IJsselmonde

Verzending door het geh. land TARIEVEN OP AANVRAAG

„DE GOUDSCHE PACKET”
B. J. VAN RHIJN, Gouda
Gouwe 52 - Telefoon 2388

Dag. autodiens ten van Gouda, Schoonhoven, Waddingsveen, Boskoop op Amsterdam. Bestelhuis A'dam: N.Z. Voorburgwal 26, Tel. 44644-48273.

VOOR SCHIETPRIJZEN naar ALEX DE WIND's „PORCELEIN HUIS”

Groote Marktstraat no. 18 Den Haag (naast Hema) Vereenigingen extra korting!

Sigaretmagazijn „CAAN VAN NECK”
Caan van Necklaan 9 bij den Haagweg - Rijswijk (Z.H.), tel. 119590

„PRIMEUR”

8 cts. kwaliteit sigaar voor slechts 5 ct. — 100 st. franco

Het Sigarenhuis P. Rusticus

Oosterstraat, Leeuwarden
Telefoon 3030. - Giro 176278

H. FRIS

TELEFOON 261
MIDDELHARNIS
LUXE AUTO VERHUUR
Uitsluitend nieuwe wagens!

BIJLOO'S
MOTORBOOTDIENST N.V.
ROTTERDAM
SCHIEDAM
ZAANSTREEK

Adres Rotterdam: Nieuwehaven no. 49, tel. 13558
Adres Schiedam: Overschieschestr. 78, tel. 68114

TEEKENMATERIALEN
BUREAUBEHOEFTEN
DOOZEN POST
VULPENHOUDERS
FOTO-ALBUMS etc.

L. Demmenie & Zoon
LEIDEN.

U BEZOEKT GOES?

Bezichtigt dan ook „HET HOEKJE VAN GOES” waar U een prachtsortering souvenir-artikelen en aardige cadeautjes vindt.
FIRMA BROEKSTRA - GOES
hoek Koning-Magdalenastraat

L. BOOMSMA

Bouwkundige - Makelaar Expert
Administratie en onderhoud van vaste goederen.
Hypotheek - Assurantiën
Nassaukade 118-119, A'dam W.
Gem. Giro B 749
Postchèque- en Girodienst 2870
Tel. 82521 - 85421

Verzekert U

tegen de kosten van dokter, apotheker, ziekenhuis en operatie bij de N.V. Ziekten- en Ongevallenverzekering-Maatschappij „NEDERLAND”
Berkenweg 15, te Amersfoort
Bill. premien. Ruime voorw. Actieve agenten gevraagd

MELKPRODUCTENFABRIEK DE EENDRACHT
BARNEVELD, TEL. 46
Directeur: T. Wiersma
Levert alle melkproducten, met goud bekroond, uiterst concurrerend. - **SPECIAAL VERPAKTE ROOMBOTER**

P. J. HECKER, DORDRECHT

Voorstraat 257 - Telef. 4796
Sinds ruim 25 jaar het adres voor prijzen op luxe en huishoudelijk gebied.
Verzending naar alle plaatsen

GARAGE „BOOIJ”

FRANSCHER KERKSTR. 20
TELEFOON No. 778274
V O O R B U R G
HET ADRES VOOR LUXE VERHUUR EN TAXIS

AUTOGARAGE GEBR. VAN ZEVENHOVEN

SPOORSTRAAT 2 - GOUDA
TELEFOON 3352
1ste klas reparatie-inrichting voor alle merken

VLAGGEN - VAANDELS INSIGNES

Borduurstelietier C. Doncker
LEIDEN
BREESTRAAT 159 - TEL. 851

FIRMA H. MOOI & Zn. ASSEN

MILITAIRE KLEERMAKERIJ

Coupeur overal te ontbieden
Voor
Forma Natura Schoenen en Timtur Steunschoenen
naar

ADR. KUIJPERS

Belferlandschelaan no. 83
Rotterdam Zuid - Telef. 12482

ASBEST-CEMENT PLATEN GEGALV. PLATEN ASBEST-CEMENT BUIZEN

Uit voorraad leverbaar
FIRMA J. MONSTER
TELEF. 2841 - GORINCHEM
N.V. Houthandel „ALBLAS”
WADDINKVEEN
OPSLAGPLAATSEN
's-GRAVENHAGE:
Fahrenheitstr. 343
ROTTERDAM:
Zwaanshals 119-121
Vraagt prijs van TRIPLEX in diverse soorten en dikten

STOOMWASSCHERIJ EN CHEM. WASSCHERIJ „VECHT EN DIJK”
Fa. C. HAGEMAN & Zn. TEL. 11
NEDERHORST DEN BERG
Vraagt onze prijscourant D

BERICHT voor de dames van al de B.V.L.-ers!

Geachte Dames! Wilt U tot aller tevredenheid trakteren, neemt dan onze fijne De-De-Wafels Beleefd aanbevelend,
R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
DOKKUM — B 24

Reist per AAA Busdienst

naar Apeldoorn, Arnhem en Ede
Speciale Luxe Touringcars voor Gezelschappen.
Gebrs. ROBERT - Apeldoorn
Marktstraat 8 - Telefoon 2871

FIRMA P. S. ANES BRANDSTOFFENHANDEL LEIDEN

OUDE HEERENGRACHT 19
TELEFOON No. 587

N. V. INGENIEURSBUREAU „EKSTEEN”

Speciaal-bureau voor WATERREINIGING EN WATERTECHNIEK
Sweelincklaan te Bithoven

Automobielenbedrijf Spécial Chevrolet

D. VAN VLIET
Kerkstraat 63, Bodegraven

P. DE VOGEL Pzn.

TELEFOON No. 53
BERKEL EN RODENRIJS
Huisbrand- en Industriebakkerij

Bloemenmagazijn

FIRMA
H. J. BARMENTLOO
JAVASTRAAT 43
DEN HAAG - TEL. 111561

Firma J. KAKES

BOUWKUNDIGE ZAANDAM
Taxatie — Expertise
TELEFOON No. 3251-4984

CENTR. INK. BUR. v. UNIFORMEN
 HAARLEM — Tel. 23974 — ZAAANENLAAN 96
UNIFORMKLEEDING
 ONSSUCCESS: MILITAIRE REGENJASSEN 1 21.—
 Prima coupe Prima afwerking
 Gegarandeerd waterdicht.

Hopma Opticien
 Instrumentmaker
 Bézard-kompassen
 O. Ebbingestr. 79, bij de Ebbingeburg, Tel. 5962, Groningen

Firma C. en S. VALKENBURG & Co.
SCHERPENZEEL (Geld.)
 Tel. 7 - Telegrammen
 SIMON-VALKENBURG

Fabrikanten van:
 Diverse soorten Singelband, Touw-
 werk en Techn. Banden en Weefsels

N.V. STOOMBOOT-ONDERNEMING
„CONCORDIA”
 HOOFDKANTOOR: ARNHEM

Dagelijksche Boot- en Autodiensten
 v. Arnhem n. Rotterdam, Schiedam,
 Delft, Den Haag, Amsterdam,
 Zaandam, Nijmegen en omgekeerd

SCHIETSCHIJVEN
 gedrukt op speciaal vervaardigd
 schietschijvencarton. Diep zwarte
 druk. Lage prijzen.
 N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK
 SLAGHEKSTR. 90-94 — ROTTERDAM-ZUID
 TELEFOON 1-1-3-8-6 Vraagt onze nieuwe prijscourant
 met uitgebreide modellen

VRAAGT PRIJSOPGAAF VOOR UW
TIMMERWERKEN
 bij de
 N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”
 TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT
 Concurreerende prijzen Vluggere levering
 Speciaal adres voor Woningbouw

HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF
ZANEN VERSTOEP N.V.
 GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
 (hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230
 Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
 Aannemers van grond-, spoor-, hei- en betonwerken

VOOR: OCHTENDVOER
 OPFOKVOER - VARKENSMEEL - BIGGENMEEL
 en alle hiermede in verband staande artikelen, is Uw adres:
Fa. W. H. H. v. d. BORN & Co.
 GRAANHANDEL — TERSCHUUR

A. J. DE BOO & ZN.
 BENZINE - PETROLEUM - OLIËN EN VETTEN
 MACHINEKAMERBEHOEFTEN
 MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v.v.
 TRANSPORT naar alle plaatsen
 Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
 DELFT — HOOIKADE 30 — TELEFOON 457

AGENTEN en DEPOTHOUDERS
 gevraagd voor den verkoop op prijscourant van 1e kwaliteit Tuin-, Bloem- en
 Landbouwzaden, Friesche kleipootaardappelen, op provisie-regeling. Voor Depot-
 houders bij voorkeur winkeliers. **VOLBEDA's ZAADEHANDEL, DRACHTEN, Tel. 45.**

ONZE NIEUWE PRIJSCOURANT
 bevat een keurcollectie van prima
groente-zaden, bloemzaden, landbouwzaden (gras-
 en klaverzaden); **voorjaarsbloembollen** - dahlia's,
 gladiolen, begonia's enz.; **bloemplanten** - violen,
 madelieven, anjelieren, primula enz. **Over-
 blijvende en vaste planten v. border en rotstuijn.**
Groente-planten. Pootaardappelen.
 Op aanvraag volgt gratis en franco toezending.
N.V. v.h. Koninkl. Zaadhandel en Kwekerijen A. WULFSE,
ZWIJNDRECHT, Telefoon no. 5581 (Dordt). Oppericht 1875.

FIRMA A. ZWAAN Jr. N.V.
 ZAADTEELT - ZAADHANDEL
 ENKHUIZEN

We zijn reeds 50 jaar paraat Waar niet vertegenwoordigd,
 Tot 't leveren van goed zaad! wederverkopers gevraagd!

ZADEN
N.V. A. HOBDEL
 OOLTGENSPLAAT

Uitsluitend
 het beste
 Overal
 vertegenwoordigd.

N.V. C. W. PANNEVIS
 ZAADTEELT-ZAADHANDEL
 DELFT
 TUIN-, BLOEM-
 EN LANDBOUWZADEN
 Vraagt prijscourant of reizigersbezoek

TURKENBURG
ZADEN
BODEGRAVEN
 VRAAGT PRIJSCOURANT

N.V. SLUIS & GROOT'S
 Kon. Zaadteelt en Zaadhandel
 ENKHUIZEN
 TUIN-, BLOEM- EN
 LANDBOUWZADEN
 Levering uitsluit. a. d. handel

S. N. Groot's Zaadteelt N.V.
 Enkhuzen - Holland
 Betrouwbare
 zaden voor tuinders

Meeken's Zaden
 Prijscourant op aanvraag
 Voorstraat 394 - DORDRECHT
 Solide Agenten gevraagd

De Friesche Zaadhandel
G. J. WOUDA, ORANJEWOUDE
 Zaden en orig. Friesch pootgoed
 vraagt nog
LANDSTORMERS
 om in plaatsen, waar we nog
 niet vertegenwoordigd zijn,
 nieuw terrein te veroveren.
 Vraagt onze Agentschapsvoorw.

THANS TIJD UW TUIN
 TE BEPLANTEN,
 Struikrozen 10 ct. p.st. Stam-
 rozen 50 ct. p.st. Vruchtbo-
 men 100 ct. p.st. Bloemheesters
 15 ct. p. st. — Alle andere
 boomkwekerijartikelen bill.,
 prijzen op aanvraag. Zending
 remb. of na ontv. per giro.
**Popke Popma - Boomkwe-
 kerijen, Boskoop. Postr. 166833**

LIJSTEN
 speciaal voor gedenkplaten
 van den B.V.L.
Kunsthhandel v. Dijk
 Lage der A 29 - Groningen

Sigaren-Tabak-Sigaretten
H. G. J. WOLF
 LEIDEN
 948 TELEFOON 948
 88 BREESTRAAT 88
 Wenscht U een prima wagen
 zonder chauffeur
 Bel op Telef. 25
GARAGE „IMEX”
 Oostersingel 8 - Groningen

JAN PEZIE ALMELO
 DEVENTER
 Speciale Afdeling UNIFORMEN HENGELO

J. BAX'
 GROOTHANDEL EN FABRIEKEN N.V.
WOUDRICHEM - TEL. 5

FABRIKANTEN VAN:
MARGARINE - VETTEN
SPIJSOLIËN
ZACHTE ZEEP en HUISHOUDZEEPEN
SODA (KRISTAL- en PATENTSODA)

W.L.D.
 De man van standing
 draagt
W.L.D. SCHOENEN
 Verkrijgbaar in alle
 voornamen zaken

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V.
ZOETERMEER
 HET ADRES VOOR
 EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER
 Zowel verpakt
 als in fust
 Leveringen uitsluitend aan de handel
TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

Orkonden, Huldeblijken, Eere-diploma's, Pracht-albums,
 Fam.-wapens, Naamlijsten, Menu's, Reclamekaarten enz.
GEBR. GREVENSTUK, TEL. 36488
 Hof-Calligrafen en Teekenaars, Rokin 98, bij het Spui, A'dam

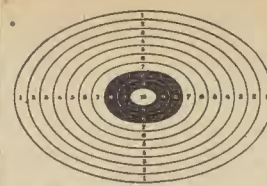
OVERIJSSELSCH
 ONDERLINGE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ
VAN 1809
 KANTOOR: KAMPERSTRAAT 16
ZWOLLE

Verzekert tegen
Brand-, Inbraak- en Stormschade
 Lage premien - Coulante schaderegeling

VERHEUL'S VEEVOEDERS

MUNTEN UIT door SUPERIEURE KWALITEIT
N.V. VERHEUL's Krachtvoederhandel - ROTTERDAM - Telefoon 56892

Oefen- en Wedstrijdmateriaal
Speciaal adres:

Drukkerij Ruitenbeek
DOORN - Telefoon No. 125
Modellen en prijzen op aanvraag

Firma C. VAN HAL & ZOON, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN. - Prima Coupe. - Reizigersbezoek op aanvraag.

DE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LANDMAGT

met ALLE onderdelen

600 Foto's

41 Artikelen

met 4 kleuren Reproducties n. Werken v. d.
bekenden soldatenschilder Hoyinck v. Papendrecht

Ingenaaid f 1,25 plus 15 ct. porto

Ingebonden f 3,75, luxe band m. relief-opdruk

„GELDERLAND IN WOORD EN BEELD”

JANSPLAATS 29 - ARNHEM - GIROREKENING 76760 - Voor den Boekhandel:
Gebrs. v. Cleef, Spui 28, 's-Gravenhage. - ZEER GESCHIKT VOOR PRIJZEN

N.V. NEDERLANDSCHE BASALT-MAATSCHAPPIJ ZAANDAM

HOOFDKANTOOR:
ZAANDAM
Tel. 4700 en 4766

BIJKANTOOR:
HARLINGEN
Telefoon 625

WEGENBOUW

Aanleg van:

ASPHALTBETON-
CEMENTBETON-
TEERSTEENSLAG-
TEERSLAKKEN-
KLINKER-
KLEINPLAVEISEL-WEGEN

Trottoirtegelfabriek

Levering van:

BASALTINE- en BETONTEGELS

(o.m. gekleurd)

op strengste keur

AMSTERDAM Hotel

KRASNAPOLSKY
Centraal gelegen - elk
confort - matigeprijzen

Parkhotel Assen

124 bedden
Koud en warm stromend
water op alle kamers
Pension f 2.50 en f 3.- per dag
H.H. Officieren speciaal tarief
Nieuwe directie

APELDOORN

HOTEL BLOEMINK

GEVESTIGD SEDERT 1847
bij het Kon. Paleis en bosschen
Fraal gelegen aan de Loolaan

Hotel „ATLANTA”

APELDOORN - Stationsplein
Indische Rijsttafel
Modernste ter plaatse
TEL. 2614 Dir.: F. LÜHRS

Café-Restaurant Suisse

Heerestraat no. 26
Groningen
't Meest bekende Restaurant
en Café ter plaatse
Prima consumptie
Prijzen billijk

LEEUWARDEN HOTEL

„DE KROON”
Vergaderzalen
UITST. KEUKEN

N.V. Hôtel des Pays Bas Terneuzen

Telefoon no. 18
Restaurant eerste rang
Stroom. water - Boxengarage
Vergaderzalen - Centr. verw.

UTRECHT

Hotel
„TERMINUS”
VERGADERZALEN

ADVERTEERT
IN DIT BLAD.

Hebt ge een begin

van verkoudheid, hoest ge,
neem voordat de lichte
hoest een gevaarlijke Bron-
chitis wordt, drie Balsempillen van H. VAN AKEN,
Apotheker-Specialist te Selzaete, en ge zult spoedig van
Uw verkoudheid verlost zijn. De Balsempillen van Apo-
theker VAN AKEN doen het slijm gemakkelijk loskomen
en spoedig verminderen. Ze maken de stem helder, de
ademhaling regelmatig en de slaap rustig.

Bij apothekers en drogisten ad f 0.75 per doos.
Importeur: SCHULTE & THIEME, Postbox 55, Middelburg

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM

LET OP!

1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
Willemsparkweg 1, Tel. 20029
Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805

HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
ALSMEDE ALLE ROOKERSBENODIGDHEDEN

Uitvoerende Comité's van Landdagen v. d. B.V.L.
Het bekende adres voor het leveren v. alle benodigdheden,
zoals tenten, w.o. eere-comité-, schiet-commissie-, bestuurs-,
contrôle-, consumptiententenz., alsmede stoelen is

K. WESTERHUIS — ALMELO
Bornschestraat 57, Telef. 2693

Vakkundige en correcte exploitatie der buffetten. Meerdere
landdagen v. d. B.V.L. tot volle tevredenheid geëxploiteert,
o.a. Barneveld, Moppel, Steenwijk, Brummen, Almelo, Olde-
broek en Gouda etc. Tevens exploitant en organisator van
Muziekconcoursen, tentoonstellingen, fokveedagen, enz.
Pachter van buffetten en restauraties v. a. gelegenheden.
Boekjes met tevredenheidsbetuigingen worden op verzoek
gaarne toegezonden.

Op wederzijdsch vertrouwen kan men bouwen.

SAFE DEPOSIT KOFFERKLUIS

**NEDERLANDSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.**

AMSTERDAM-ROTTERDAM-'S GRAVENHAGE
EN IN 60 ANDERE PLAATSEN IN NEDERLAND

ALLE BANK- EN EFFECTENZAKEN

VELUWE. TE KOOP

LANDHUISTERREIN, rustig
aan harden weg, electr. kab.
20 cent per M2. 2½ H.A. bosch
f 2500.—. 5½ H.A. f 5000.—.
GEBR. SMIT — VAASSEN

Garage „VITESSE”

A. A. DE ZEEUW
Scheldekade 57 - Telefoon 123
TERNEUZEN
Luxe verhuur-inricht. Prima
materiaal. Ervaren personeel.

KOOPT
BIJ ONZE
ADVERTEERDERS

CHEVROLET

LUXE en TRUCKS 1938
Talrijke verbeteringen
Vraagt demonstratie
J. DE JONG — GOUDA
Fluw Singel 59 - Telef. 2824

STOOMWASSCHERIJEN
die uitsluitend
ZEEPOEDER
van

„DE BEL” - UTRECHT
gebruiken, ontvangen vol ver-
trouwen de wasch ter behan-
deling van iedere huishouding.
Vraagt U eens bij ons aan!
Wij zijn zeer concurrent!

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM, INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS f1,50 PER JAAR - LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 'S-GRAVENHAGE

MEER VOORGEKOMEN.

De beginselen van het socialisme zijn verderfelijk en loopen, waar zij tot gelding komen, uit op revolutie.

De jongste geschiedenis is daar weer om dit te bewijzen. In Frankrijk en Spanje is het socialisme in de armen van het bolsjewisme gevallen, waarmede het van nature eensgezind is.

Het historisch materialisme; de leer van den klassenstrijd; de anti-Oranjegezindheid; de bedekte en openlijke strijd tegen den godsdienst vormen nog altijd, ook in ons land de basis, waarop communist en socialist elkander telkens weer de hand reiken.

Met de dreiging van het concentratiekamp op den achtergrond is er een belangrijke wijziging gekomen ten aanzien van de defensie; ook op andere punten scheen een zekere matiging bezig zich te voltrekken.

Men kan dit zien als een landsbelang en hopen, dat dit proces zich verder zal ontwikkelen.

In onze geschiedenis is zoo iets meer voorgekomen.

De patriotten van 1795, die Oranje uit het land verjoegen, waren binnen twintig jaren rijp om Oranje boven! te roepen.

De sansculotten en Napoleon hebben hun dat geleerd.

De Nederlandsche socialist is trager van begrijpen. Het fiasco van het socialisme, de gruwel van het Marxisme in Rusland, Mexico, Spanje en andere landen waren overigens leerzaam genoeg.

Marxisme voert naar fascisme; dit is de les van de revolutiegeschiedenis der twintigste eeuw, evenals de historie der 18e eeuw geleerd heeft, dat het slechts één stap was, om van Robespierre bij Napoleon terecht te komen.

Den weg, dien onze patriotten gegaan zijn, waren zij *gedwongen* in te slaan. Niettemin was het een landsbelang, dat zij hem toch gekozen hebben. De internationale verbanden der Nederlandsche sociaal-democratie, hare afhankelijkheid van de moderne vakbeweging en de zweep van Stalin vormen de belangrijkste hinderpalen om het voorbeeld der patriotten te volgen.

Het is een vrij zware gang, toch is er geen ontkomen aan, als de sociaal-democratie de les der historie wil in acht nemen.

VEILIGER ONDER DE SCHUTSE DER ORANJES.

Het besef, dat de bevolking onder het rechtvaardige en milde bewind van Oranje een veiliger bestaan heeft dan in menig ander land, begint bij sommigen, die zich steeds tegen Oranje hebben verzet, door te breken.

30 APRIL 1938
Prinses Juliana
verjaart.
Vreugde in het
land,
vreugde bij den
B.V.L.

Het verschil springt dan ook wel zeer in 't oog.

Wat heeft het machtige Marxisme gebracht aan Rusland, aan Duitsland, aan Italië, aan Spanje, aan Frankrijk? Wat heeft het teweeggebracht in Oostenrijk? Wie het resultaat ervan overweegt, komt slechts tot één slotsom: precies het tegendeel van wat beloofd werd!

Het is te begrijpen, dat aan sommigen de oogen opengaan en dat zij zien, dat de vergelijking uitvalt ten gunste van ons land.

De ten vorigen jare afgetreden hoofdredacteur van „Het Volk”, de heer J. F. Ankersmit, wees in dit blad op de uiterst hartelijke ontvangst van de Koningin en van het Prinselijk echtpaar in Amsterdam en vervolgde:

„Het is niet in de constitutioneel-monarchaal geregeerde landen, maar in republieken, dat de dictatuur het tot de overwinning gebracht heeft. In een totalitair staat is niet anders denkbaar dan dat de monarch niets meer heeft in te brengen; vandaar dat de luidruchtige huldebetuigingen van onzen N.S.B.-hoofdman aan het Oranjehuis door ieder als een misleidende schijnvertooning doorzien worden.

Niet te ontkennen valt, dat de parlementaire monarchieën in het algemeen een veel sterker bolwerk tegen de dictatuur zijn gebleken te zijn

dan de republieken. Wanneer wij de monarchieën Engeland, België, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Finland en Nederland tegenover de republieken Portugal, Polen, Oostenrijk en Rusland stellen, valt de vergelijking sterk ten gunste van de monarchieën uit. Ook wat de positie van de soc.-democratie betreft. Zoowel bij de verlovingsfeesten als nu weer bij de ontvangst van de Koninklijke Familie te Amsterdam zijn de oude anti-socialistische deunen en leuzen geheel verdwenen.

Voor mij persoonlijk heb ik hieruit de noodige gevolgtrekkingen gemaakt. Ik heb voor ons staatshoofd reeds een persoonlijk respect gekregen, toen het, nu bijna een kwart eeuw lang, den voorzitter der soc.-dem. Kamerfractie regelmatig voor kabinetsvorming, ontving om zijn advies in te winnen. Prinses Juliana heb ik altijd een frische figuur gevonden en sinds ik uit uitstekend ingelichte bron vernam, dat de vroegere Prins zu Lippe, nu Haar echtgenoot, niet fascistisch gezind was, maar een aanhanger van het „ancien régime”, van de monarchie, heb ik mijn aanvankelijke bezwaren tegen hem, dien ik op grond van de eerste stellige berichten als een fascist beschouwde, laten varen. Ik ben tot het bewustzijn gekomen, dat de parlementaire, constitutionele monarchie, mits vertegenwoordigd door een vorstehuis, dat meer ruggegraat tegen een dictatuur bezit dan het Italiaansche, verkieselijk is boven een republiek, waarin een keerende wind al te gemakkelijk een president met fascistische sympathieën aan het hoofd van den staat zou kunnen brengen. De

roemrijke geschiedenis van het Oranjehuis en zijn historische oorsprong uit den heldenstrijd tegen de hert-doorwondende tyrannie, zie ik als een vrij vasten waarborg tegen fascistische overweldiging. Bij mijn monarchaal geworden gevoelens hoop ik zeker alle byzantijnsche vernederende strooplikerij te blijven vermijden, maar mijn parlementair-monarchale meening verheel ik niet.

Zou onze partij overgaan tot die positieve houding ten aanzien van de monarchie, die nog pas bij de Britsche kroning zoo treffend aan den dag is getreden, dan zou mij dit in het belang niet alleen van ons land, maar ook van onze partij en ter verdere bedwinging van de fascistische barbarij, ten zeerste verheugen."

De heer Kleerekooper vergeleek in November 1936 in „Het Volk” den eed van den Engelschen Koning, dat hij een trouw protestant zal blijven, — welke eed door 's Konings grootvader wel is verzacht, maar toch nog altijd blijft bestaan — met de Nederlandsche formulering.

De heer Kleerekooper maakte daarbij de volgende opmerking:

„Laat ons dankbaar zijn, dat Nederland zulke dingen niet kent, en dat wat het daarvan gekend heeft, voorgoed is verdwenen. Voorgoed, menschelijkerwijs gesproken. Wie zou vandaag durven zweren op welke vastigheid ook, juist en vooral als zij de logica aan haar zijde heeft?

Bij ons zweert de Koning „aan het Nederlandsche volk, dat Ik de grondwet steeds zal onderhouden en handhaven”. Maar met deze algemeene formule loopt 't niet af. Dan volgt nog: „dat Ik de algemeene en bijzondere vrijheid en rechten van alle Mijne onderdanen zal beschermen”. Deze eed moet den tijdgenoot wel bijzonder treffen, een helder licht als hij werpt op strijdfragen van den eersten rang, die de gemoederen en geesten zoo voortdurend bezig houden.

En in geen geval kan het kwaad, deze woorden weer eens onder de aandacht te brengen. De grondwet van 1815 schreef voor, dat zij onder den blooten hemel moesten worden uitgesproken. Deze gedachte, van oude herkomst trouwens, klopt wonderwel met de frischheid zelve, die door deze eedsformule waait."

Zoo ziet men bij de leidende figuren in de S.D.A.P. allengs een besef opkomen, dat wijst in betere richting, doch dat eerst beteekenis krijgt, indien het

PBNA De superieure school voor technisch briefonderwijs **ARNHEM**

Bouwkunde, Waterbouwkunde, Werktuigbouw, Electrotechniek, Radio - Chemische Techniek

Vraag gratis Prospectus 5

BOEKEN

op elk gebied in voorraad en franco geleverd door geheel Nederland

Boekhandel D'HUY, Vlissingen

SCHIMMELPENNING

"DIAKA" BOOMPALLEN

K. KAN K² WESTZIJDE 125^b ZAANDAM

doordringt en aanvaard wordt door hun volgelingen.

Van dit laatste was op het gehouden Paaschcongres der S.D.A.P. nog niet veel te zien.

VERSCHIL.

In ons vorig nummer werden een aantal punten van treffende overeenkomst tusschen het bolsjewisme en het nationaal-socialisme opgenoemd.

Overeenkomstig de gedane toezegging, worden thans eenige belangrijke verschillen naar voren gebracht tusschen Marxisme — waaronder wij alle vormen van revolutionair socialisme bevatten — en het nationaal-socialisme of fascisme.

Op den voorgrond moge staan, dat nationaal-socialisme en fascisme in werkelijkheid evenzeer vormen zijn van socialisme, feitelijk van revolutionair socialisme, omdat beide het geweld en de dictatuur hebben aanvaard voor de vestiging en voor het instandhouden van hun macht.

Het belangrijkste verschil is gelegen in het internationale en het nationale.

Het Marxisme is krachtens beginsel een wereldpartij, kent geen grenzen, kent geen vaderland, geen nationale historie, geen nationaal gezag. Het wil slechts te maken hebben met een internationaal proletariaat, dat volgens de leer van Marx de historische roeping heeft, om de bourgeoisie, de heerschende klasse, te vernietigen, om dan, na de grenzen te hebben uitgewischt, door internationale „ordering" van de wereld één geluksstaat te maken, waarin ieder met volle vrije overgave van al zijn geestelijk en stoffelijk bezit zal leven voor en uit de gemeenschap.

„De Internationale zal morgen heerschen op aard."

De grond en de productiemiddelen aan de gemeenschap.

Verdwijnen zullen de klassen.

Verdwijnen zullen de uitbuiters.

Geen oorlogsgevaar, geen moordende concurrentie.

Vrijheid en arbeid en brood voor allen.

Geen verschil tusschen blank en bruin.

In vrede, liefde en vrijheid zullen de menschen op de rijke aarde een „menschwaardig" bestaan kunnen vinden.

Vandaar de strijd om de wereldrevolutie, vandaar ook de propaganda voor een wereldordering, voor een wereldtaal, voor een internationale van alle werkers.

De zuiver materialistische grondslag voert onverbiddeijk tot fellen strijd tegen allen godsdienst; het marxisme is disseitig, het verwerpt het bovennatuurlijke, het verlangt slechts zijn deel voor het leven hier op aarde, maar dan ook niet minder dan een paradijs, n.l. vrede en vrijheid, arbeid en welvaart, menschelijk geluk voor allen.

Kort samengevat, kan men zeggen, is de leuze van het Marxisme: **door bloed en tranen heen naar een beter aardsch bestaan voor de GEHEELE WERELD!**

Van deze leuze komen wij gemakkelijk op het einddoel van het nationaal-socialisme en fascisme, dat volledig wordt uitgedrukt in de stelling: **door bloed en tranen heen naar een beter aardsch bestaan VOOR ONS EIGEN VOLK.** Zoo noodig ten koste van andere, zwakkere volken!

Het nationaal-socialisme en fascisme zijn een contra-revolutionaire reactie op het Marxisme. Hier staat de eene revolutie tegenover de andere. Het verkregen inzicht, dat de weg van de socialis-

tische revolutie en dictatuur uitloopt op een fiasco, heeft de oorspronkelijke doelstelling doen beperken tot het eigen land, den eigen staat, of tot het eigen ras. Vandaar, dat revolutionairen van het zuiverste water — de communisten niet uitgesloten — zoo gemakkelijk overgaan op de fascistische lijn.

Het fascisme bevordert met alle kracht de verheerlijking van de nationale symbolen; de vlag, de nationale roem, de macht en grootheid van den staat, van het leger, van het eigen ras. Het laat daarom ook den godsdienst, voor zoover deze aan het nationale doel kan medewerken, ongehinderd bestaan, hoewel het zich principieel om de eeuwige dingen niet bekommert. Het vernietigt niet al het bestaande, zooals het communisme en socialisme dit willen, integendeel, het handhaaft alles wat het door dwang dienstbaar kan maken aan de grootheid van den staat.

Deze wijze van doen is oorzaak, dat groote groepen van de bevolking gemakkelijk de leuzen van het nationaal-socialisme en het fascisme kunnen aanvaarden; de socialistische, wijl zij hun idealen grootendeels — zij het beperkt tot hun eigen land — terugvinden, doch ook de nationaalgezinden, omdat dezer vaderlandlievende gevoelens stelselmatig worden aangewakkerd en door opzienbarende maatregelen telkens weer worden bevredigd, terwijl daarnaast nog een zeker godsdienstig leven wordt gehandhaafd. De klassen blijven bestaan; de eigendom wordt wel sterk beperkt, doch blijft uiterlijk onaangetast. Voorts zijn vele nationaalgezinden, wellicht onbewust, toch niet geheel vrij gebleven van de marxistische propaganda, waaraan zij meer dan een halve eeuw hebben blootgestaan, waardoor hun principieele weerstand tegen het fascisme is verzwakt.

Deze verschillen tusschen beide systemen worden door een geweldige propaganda sterk op den voorgrond geplaatst en toegespitst. Zij laten niet na op den eenvoudigen burger den indruk te maken, alsof zij van Moskou door een onoverbrugbare kloof zijn gescheiden.

Inderdaad hebben de genoemde verschillen voor het leven van den mensch groote beteekenis, al was het slechts hierom, dat geen enkel systeem voor de volle honderd procent toepassing kan vinden, wat ook op economisch en sociaal terrein te constateeren valt. Om al deze redenen laten nationaal-socialisme en fascisme aan de burgerij meer ruimte dan het Marxisme, waarbij zeker nog in aanmerking dient genomen, dat een Aziatische dictatuur uit eigen aard reeds wreder, bloediger is, dan een Westersche en ook minder punctueel is georganiseerd.

Ook zijn de omstandigheden, welke in Italië en Duitschland tot de dictatuur hebben geleid, totaal verschillend van die in de communistische landen en kan men zoowel voor het fascisme van Mussolini, als voor het werk van Hitler spreken van „zeer verzachtende omstandigheden".

De grondslag van het Marxisme van alle gading is het historisch materialisme, d.i. de leer, dat alles — ook het geestelijk leven — is terug brengen tot de beweegkracht van het stoffelijke, van het aardsche, het natuurlijke.

De grondslag van het fascisme is de leer van de onontbeerlijkheid van een mythe; dat is de behoefte voor den mensch om door iets grootsch te worden begoocheld, wijl deze begoocheling hem kan voeren tot daadkracht en deze weer op haar beurt het menschelijk leven opbeurt en verrijkt, welvaart scheidt.

De mythe voor het fascisme is het

F. BONTKES GOSSELAAR

IN EFFECTEN — GRONINGEN

komende herstel van het Oude Romeinse Keizerrijk;

de mythe van Hitler is de wederoprichting van het Germaansche Rijk als de machtigste staat in Europa;

de mythe van den heer Mussert is iets eenvoudiger, n.l. hij alléén is in staat te zorgen voor arbeid en brood voor alle Nederlanders.

Zoo zijn, ondanks alle verschil, beide systemen van uitgangspunt volledig humanistisch en gebonden aan zuiver aardse normen.

Hun geboorte ligt buiten den kring van het Christendom.

Beide stelsels ontleenen het richtsnoer voor hun daden aan materialistische overwegingen en zijn daarom als staatkundige bouwsels verwerpelijk.

Hiermede is zeker voor wat de strevingen van het fascisme en nationaal-socialisme betreft, niet alles gezegd, ook niet alles veroordeeld.

Wat Mussolini voor Italië deed, wat Hitler voor Duitschland heeft gedaan, kan zeker ten deele worden gerechtvaardigd uit het onrecht der andere mogendheden, uit de dwaasheid van Versailles en Genève, door het gestook van Stalin en Litwinoff en het bondgenootschap tusschen Rusland en Frankrijk.

Er is daarom voor Nederland even weinig reden tot anti-Duitschgezindheid, als om pro-Fransch te wezen.

Wel is er reden, om ons nationaal bestaan met kracht te handhaven en ons volk noch uit te leveren aan den Marxist, noch aan den nationaal-socialist. Er is alle reden, om te handelen naar het gevleugeld woord, eens gesproken door H.M. de Koningin: „Wij willen onszelf zijn en blijven!"

DIENSTPLICHT.

Iets over den Militairen Dienstplicht.

Daarvan zegt artikel 180 van de Grondwet het volgende:

„Alle Nederlanders daartoe in staat zijn verplicht mede te werken tot handhaving der onafhankelijkheid van het Rijk en tot verdediging van zijn grondgebied.

Ook aan ingezetenen, die geen Nederlanders zijn, kan die plicht worden opgelegd."

Op 4 Februari 1922 kwam de Dienstplichtwet tot stand, waarbij tevens de oude Militiewet, de Landweerwet en de Landstormwet vervielen.

De Dienstplichtwet, (het laatst gewijzigd 21 Febr. 1938, S. No. 500), kent niet meer de onderscheiding in miliciens, landweermannen en landstormplichtigen.

Thans zijn er slechts 2 soorten van dienstplichtigen, n.l.:

- de gewone dienstplichtigen;
- de buitengewone dienstplichtigen.

Er wordt niet meer geloot.

Op de afgekeurden, en de wegens onervolle straf uitgesloten na, worden allen ingelijfd bij het leger.

Te worden ingelijfd wil zeggen, in de registers van het leger te worden opgenomen.

Ze krijgen dus allen een militaire positie als dienstplichtige.

De gewone dienstplichtigen worden ingelijfd (d.i. geregistreerd), maar ook ingedeeld, dus zij worden recruteert.

De van den dienstplicht „vrijgesteld" worden wel ingelijfd, doch niet ingedeeld. Deze worden dus geen recruteert en ontvangen daarom den naam **buitengewone dienstplichtige**, doch kunnen later, indien de omstandigheden daartoe nopen, als gewoon dienstplichtige worden aangewezen.

De gewone dienstplichtigen, na afgericht te zijn, blijven dienstplichtig: tot hun 40ste jaar, als zij soldaat zijn; tot hun 45ste jaar, als zij onderofficier zijn; tot hun 45ste jaar, als zij officier zijn.

Op dezelfde tijdstippen eindigt ook de registratie als buitengewoon dienstplichtige, waarbij nog wordt opgemerkt, dat blijkens aanschrijving van den Minister van Defensie d.d. 28 October 1924, Afd. Dienstplicht, No. 347 H, buitengewone dienstplichtigen kunnen geacht worden, **alleen dan een rang te bekleeden**, wanneer zij in werkelijken dienst zijn, hetgeen zich in den regel uitsluitend in tijden van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden voordoet. In het algemeen eindigt derhalve voor de buitengewone dienstplichtigen de dienstplicht op 1 October van het 40ste jaar.

DE GEDENKPLAAT.

Op de reproductie van 't schilderij, aangeboden aan het Prinselijk Echtbaar ter gelegenheid van Hun huwelik, ziet men van links naar rechts de figuren van:

- H.M. DE KONINGIN.
- L. F. DUUMAER VAN TWIST, Luitenant-Generaal b.d., Voorzitter Nationale Landstorm Commissie, Lid Tweede Kamer der Staten-Generaal.
- Mr. Dr. L. N. DECKERS, Minister van Defensie.
- Jkvr. A. SCHIMMELPENNING VAN DER OYE, Hofdame van H.M. de Koningin.
- Jhr. W. R6ELL, Luitenant-Generaal, Commandant van het Veldleger.
- Mr. J. A. DE WILDE, Minister van Binnenlandsche Zaken.
- H. DE IONGH, Generaal-Majoor, Inspecteur der Infanterie en van den Vrijwilligen Landstorm.
- J. J. G. Baron VAN VOORST TOT VOORST, Generaal-Majoor, Adjudant i. b. d. van H.M. de Koningin; Commandant der IVe Divisie.
- A. W. J. J. Baron VAN NAGELL, Barneveld.
- Mevrouw N. DUUMAER VAN TWIST—DORTLAND.
- Mr. S. Baron VAN HEEMSTRA, Commissaris der Koningin in de Prov. Gelderland.
- S. G. NAUTA PIETER, Generaal-Majoor, Commandant van de IIe Divisie.
- H. J. PHAFF, Kapitein, Adjudant van H.M. de Koningin.
- Mr. J. TERPSTRA, Oud-Minister van Onderwijs, Lid Tweede Kamer der Staten-Generaal.
- A. C. DE NEEVE, Res. Luitenant-Kolonel.
- Mr. A. Baron VAN HEECKEREN VAN KELL, Voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie „Veluwzoom".
- Mevrouw J. L. DE IONGH—WIERCX.
- Ds. A. HOENEVELD, Voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie „De Veluwe".
- D. O. NOREL, Voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie „Kennemerland".
- D. G. SANDERS, Res. Kapitein, Lid Gewestelijke Landstorm Commissie „De Veluwe", aan 't hoofd der defilerende Landstormers.

De Generaal-Insinger-beker

PROGRAMMA

van den Nationalen Schietwedstrijd van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm om den Generaal-Insingerbeker, te houden te Utrecht, op Zaterdag 2 Juli 1938, van des v.m. 10 uur tot des n.m. 5 uur op de Banen van het Schietterrein in het Fort aan de Biltstraat.

ALGEMEENE BEPALINGEN OMTRENT HET VERSCHIETEN VAN DEN GENERAAL INSINGERBEKER.

Om dezen beker, door den voormaligen Commandant-Veldleger, Z.Exc. Luitenant-Generaal E. F. Insinger, beschikbaar gesteld ter gelegenheid van de herdenking van het 12½-jarig bestaan der Nationale Landstormcommissie, wordt, aanvangende met het jaar 1932, z.m. ieder jaar gekampt op den in dat jaar te houden Nationalen Schietwedstrijd van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Aan den wedstrijd om dezen beker wordt ieder jaar deelgenomen door af te vaardigen vertegenwoordigende vijftallen van alle Landstormkorpsen.

De wisselbeker wordt eigendom van het Landstormkorps, dat den beker in totaal twee malen heeft gewonnen.

De schutters van het winnend 5-tal ontvangen ieder een kleine zilveren medaille.

De beker wordt door den Commandant van het winnende Landstormkorps bewaard op het Korpsbureau en door diens zorgen tijdig voor den eerstvolgenden wedstrijd (minstens een week van te voren), opgezonden naar de Nationale Landstormcommissie.

Aan den korpswedstrijd om den Generaal Insingerbeker is tevens een personeele wedstrijd verbonden, waaraan ook door de aangewezen reserve-schutters mag worden deelgenomen.

BIJZONDERE BEPALINGEN.

Keuze der schutters.

De 5 vertegenwoordigende schutters (benevens 1 reserve-schutter) der verschillende Landstormkorpsen worden aangewezen door den betrokken Korpscommandant.

Deze schutters behoeven niet tot een bepaalde klasse te behooren, mogen echter geen Officier, Kornet of Vaandrig zijn.

Van de 6 aan te wijzen schutters kan ten hoogste één schutter behooren tot een der V.L.S. Korpsen Motordienst, Vaartuigendienst of Spoorwegdienst.

Reiskosten.

De kosten voor het vervoer der deelnemers worden geregeld door de aangewezen Korpscommandanten, volgens aanwijzingen door de Nationale Landstormcommissie te verstrekken.

ALGEMEENE WEDSTRIJDBEPALINGEN 1938.

Algemeene leiding.

De organisatie der wedstrijden is door de Nationale Landstormcommissie opgedragen aan de Algemeene Schietwedstrijdcommissie.

Deze vormt, voor zoover het 't technische gedeelte betreft, in samenwerking met den aangewezen Commandant van het Korps „Nieuwe Hollandsche Waterlinie”, den Res. Luit. Kolonel Y. Baan, de Algemeene Wedstrijdcommissie.

Wedstrijdbureau.

De aangewezen Commandanten of hunne plaatsvervangens, melden zich bij aankomst op het wedstrijdterrein onmiddellijk aan het wedstrijd-bureau, teneinde mededeeling te doen van de samenstelling van het vertegenwoordigende 5-tal en opgave van den reserve-schutter.

Iedere deelnemende schutter meldt zich bij aankomst direct aan het wedstrijd-bureau, teneinde het benodigde wedstrijd-materiaal, schietkaarten, enz. in ontvangst te nemen.

Aanvang en einde der wedstrijden.

De wedstrijden zullen aanvangen des voormiddags om 10 uur en eindigen des namiddags 17 uur, met een pauze van 12 tot 13 uur.

In den voormiddag zullen schieten de korpsen Nieuwe Hollandsche Waterlinie, Gouda, Stelling van Amsterdam, Zuid-Holland : West, Veluwzoom, Rotterdam en Veluwe.

In den namiddag de overige korpsen in volgorde van aanmelding aan het wedstrijd-bureau, met dien verstande, dat de korpsen, die des voormiddags zijn ingedeeld, zich uiterlijk om 11 uur aan het wedstrijd-bureau moeten hebben aangemeld en de overige uiterlijk te 15 uur.

Schietbepalingen.

De wedstrijden worden overeenkomstig de bepalingen vastgesteld door den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm. (Zie „Handleiding ten behoeve van den B.V.L.”, bldz. 91 en volgende.)

Geschoten wordt op schijf No. 693, afstand 100 M., houding naar keuze, geweer Mod. 95, scherpe patronen No. 1.

Ieder der 5 schutters doet een serie van 15 schoten (aanwijzing schot voor schot), voorafgegaan door ten hoogste 2 proefschoten.

Rangschikking:

- 1e. Hoogst aantal punten in de 5 series te zamen (max. 750 p.).
- 2e. Beste laagste-voorlaagste- enz. serie.
- 3e. Beste laagste-voorlaagste- enz. schot (van alle schoten der 5 series).

Ten opzichte van den personeelen wedstrijd is bepaald, dat de door de korps-schutters geschoten korpsserie tevens geldt als personeele serie voor den personeelen wedstrijd, terwijl de reserve-schutters hiertoe een serie van 15 schoten (met 2 proefschoten vooraf) mogen schieten.

Wedstrijdmateriaal.

Iedere deelnemende Vrijwilliger schiet met het geweer en de munitie hem door of namens de Algemeene Wedstrijdcommissie toegewezen.

Consumptie op het terrein.

Aan de deelnemende schutters worden bij aanmelding op het wedstrijd-bureau bonnen verstrekt, waarop broodjes met koffie verkrijgbaar zullen zijn.

Overigens is op het terrein een tent aanwezig, waar consumpties tegen cantineprijzen verkrijgbaar zijn.

Ordebepalingen.

De schutters moeten zich op het schietterrein geheel gedragen naar de door de Algemeene Wedstrijdcommissie en de baancommandanten te geven aanwijzingen.

Prijzen.

De Generaal Insingerbeker wordt uitgereikt aan den Aangewezen Commandant van het Korps, waartoe het winnende 5-tal behoort.

Behalve de aan de 5 winnende schutters uit te reiken herinneringsmedailles, zullen voor den personeelen wedstrijd een aantal luxe voorwerpen als prijs worden beschikbaar gesteld.

Prijsuitdeeling.

Te 17.45 uur zal de officieele prijsuitreiking plaats hebben in Hotel Noord-Brabant aan het Vredenburg te Utrecht.

De Algemeene Schietwedstrijdcommissie stelt zich voor, na afloop alle Autoriteiten en deelnemende Vrijwilligers te vereenigen aan een gezamenlijken maaltijd. Deze zal om pl.m. half acht geëindigd zijn, teneinde allen in de gelegenheid te stellen hun woonplaats nog des avonds te kunnen bereiken.

Slotbepaling.

De Algemeene Schietwedstrijdcommissie behoudt zich voor eventueel noodzakelijk gebleken aanvullingen of wijzigingen in het programma aan te brengen en beslist bij eventuele geschillen.

L.O. Nr. 76.

Ministerieele beschikking van 19 Maart 1938, IIde Afd. B, nr. 112.

INTERNATIONALE VIERDAAGSCHE AFSTANDSMARSCHE.

Reserve-officieren, die wenschen deel te nemen aan de internationale vierdaagsche afstandsmarschen, uitgeschreven door den Nederlandschen Bond voor lichamelijke opvoeding, kunnen aan hun korpscommandant verzoeken, tot dat doel, van 1 April 1938 af, tot na afloop van de marschen in bruikleen te mogen ontvangen de noodige wapenen en uitrustingsstukken, voor zoover zij deze als reserve-officier niet in hun bezit moeten hebben.

Voor het Rijk mogen hieraan geen kosten zijn verbonden.

De reserve-officieren aan wie op grond van het vorenstaande vuurwapenen in bruikleen zijn verstrekt, mogen deze vuurwapenen voorhanden hebben overeenkomstig het bepaalde onder 2° van het derde lid van artikel 3 der „Vuurwapenwet 1919”.

SAMENSTELLING VAN DE ALGEMEENE SCHIETWEDSTRIJD-COMMISSIE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM.

W. van Ingen Schouten, Kolonel der Infanterie b.d., Secretaris Gewestelijke Landstormcommissie „Veluwzoom”, Voorzitter;

J. Th. Merkus, Res. 1e Luitenant der Veld-Art., Secretaris Gewestelijke Landstormcommissie „Limburg”, Secretaris;

P. S. Hartogh Heys van Zouteveen, Luitenant-Kolonel b.d., Secretaris Gewestelijke Landstormcommissie „Kenne-merland”;

Mr. J. G. A. van Geldorp Meddens, Res. Kapitein v. d. Motordienst, Secretaris Gewestelijke Landstormcommissie „Nieuwe Hollandsche Waterlinie”.

B.V.L.-MARSCH NIJMEGEN.

In de stad van de Vierdaagsche, in de stad van zoovele andere marschen, zal door het Landstormkorps „De Meijerij” een eendaagsche marsch georganiseerd worden op 28 Mei 1938.

Deelname uitsluitend voor leden of groepen van den B.V.L., het Leger, de Burgerwacht, Rijksveldwacht en Politie.

De secretaris van de Regelings-Commissie is de Res. 1ste Luit. C. A. A. Kanters, Tooropstraat 224, Nijmegen, die op aanvraag gaarne nadere gegevens verstrekt.

AANVULLENDE REGELING

(d.d. 11 Februari 1929)

voor het schieten van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

I. ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. De Commandant van ieder korps zal zorg dragen, dat alle schietoefeningen en wedstrijden zullen worden gehouden volgens de bepalingen, in deze regeling aangegeven.

Art. 2. Algemeene schietwedstrijden zijn wedstrijden, waaraan de vrijwilligers van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en de aanverwante Korpsen uit het geheele land kunnen deelnemen.

Art. 3. In ieder kalenderjaar kunnen voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm ten hoogste twee algemeene wedstrijden worden gehouden in die Verbanden, op welker aanvraag gunstig wordt beslist.

Deze aanvraag moet vóór 1 Mei bij de Nationale Landstorm Commissie worden ingediend.

Art. 4. Geen wedstrijd kan worden uitgeschreven door Plaatselijke Afdelingen dan die, op welker aanvraag gunstig is beschikt door den Korpscommandant in overleg met de Gewestelijke Commissie.

II. VOORSCHRIFT OMTRENT HET HOUDEN VAN WEDSTRIJDEN.

Art. 5. De wedstrijden worden onderscheiden in:

- a. Plaatselijke wedstrijden;
- b. Korpswedstrijden;
- c. Algemeene wedstrijden.

Art. 6. Deelneming. Op het wedstrijdterrein moet, op aanvraag, het legitimatiebewijs worden getoond.

Een schutter mag op een wedstrijd niet in een lagere klasse uitkomen dan waarin hij is geplaatst. Alleen bij Korpswedstrijden kan een schutter (reserve) uit een lagere klasse in een hogere klasse uitkomen, in welk geval in

AMATO
ZOETE MOST
Van diverse vruchten!!!

Fa. H. J. Phaff - Winschoten

slechts één wedstrijd mag worden uitgekomen.

Art. 7. Wapens. Op de banen zijn goed ingeschoten geweren aanwezig. Het is niet geoorloofd met andere wapens te schieten.

Art. 8. Munitie en afstanden. Scherpe patronen No. 1 (geweer) op 100 M.

Scherpe patronen No. 7 (geweer) en scherpe patronen No. 13 (geweer tot kamerschietoefeningen) op 12 M.

Art. 9. Schijfbeeld. Patronen No. 1, schijf No. 693 K.M.A. Patronen No. 7 en No. 13, schijf No. 694a K.M.A.

Art. 10. Houding. Staande, knielende of liggende vrije hand, naar keuze voor scherpe patronen No. 1.

Staande of knielende vrije hand voor patronen No. 7 en 13.

Art. 11. Elke poging tot bedrog heeft algeheele uitsluiting van den wedstrijd ten gevolge.

Art. 12. Orde. De schutters moeten zich op het schietterrein geheel gedragen naar de door de wedstrijdcommissie en den baancommandant te geven aanwijzingen. Er mag zich vóór den baancommandant niemand bevinden, die niet aan de beurt van schieten is.

Het is verboden, onder welk voorwaarden ook, zich te bevinden binnen de voor den schutter bestemde ruimte, tenzij de baancommandant, op verzoek van den aan het schot zijnden schutter, dit verbod opheft. Het is verboden een wapen van een anderen schutter aan te raken zonder diens toestemming.

Uitdrukkelijk is verboden op iemand aan te leggen, zelfs met ongeladen wapens.

Art. 13. Hulpmiddelen. Alle hulpmiddelen, zooals kniekussens, kolfsocken e.d. zijn verboden. Ook is het niet geoorloofd onder de jas aan te leggen, alsmede den draagriem onder den arm te rollen of op andere wijze daarmee aan het wapen een steunpunt te geven.

De wedstrijdcommissie of de baancommandant is echter bevoegd een kussen, mat of iets dergelijks te verstrekken, waarop gekniel wordt. Het opvullen van de ruimte tusschen voet, onderen bovenbeen en zitvlak met kussens of wat dan ook is verboden.

Art. 14. Gebruik der wapens. De schutter moet zijn wapen zelf laden en niet voordat de baancommandant daartoe aanwijzing geeft. Bij het laden moet de loop gehouden worden in de richting van de schijf.

Indien het wapen van den schutter weigert of onbruikbaar wordt, maakt hij plaats voor zijn opvolger, doch hij wordt weer toegelaten, zodra het gebrek is opgeheven of hij zich van een bruikbaar wapen voorzien heeft.

Art. 15. Ontijdig schot. Elk schot, dat na het opnemen van het wapen den loop verlaat, is geldig.

Art. 16. Ringen. Elke getroffen ring telt voor het hoogere cijfer.

Art. 17. Op- en aanmerkingen van den schutter. In geval van twijfel omtrent de juistheid van een aanwijzing, is de schutter bevoegd deze te doen herhalen vóór het volgend schot valt.

Persoonlijk onderzoek naar de juistheid der aanwijzing van den observatiepost is verboden, doch ingeval de commissie zulks noodig mocht achten, zal van harentwege een onderzoek worden ingesteld.

De aanwijzing van een schot op de vrije baan is niet voor reclame vatbaar.

Reclames ten aanzien van een afgegeven schot zijn niet ontvankelijk, wanneer dit door een ander schot is opgevolgd.

Art. 18. Verstrekken van munitie.

Stoomwaschijnr. „De Hoop” te Assen

is DE Waschijnrichting voor dezen tijd.

Aanbevelend, H. v. d. WOUDE
 Telef. 541 - Groningerstr. 226

Voor de Plaatselijke en Gewestelijke wedstrijden wordt gebruik gemaakt van de van Rijksweg aan de Korpsen verstrekte munitie; eveneens wordt deze munitie gebruikt bij de Algemeene wedstrijden.

Art. 19. Veiligheidsmaatregelen. Op de baan moeten buiten den schietstand de wapens ontladen zijn; van de geweren de grendel geopend en de monding van den loop naar boven gericht.

Art. 20. Ongevallen. De wedstrijdcommissie is niet verantwoordelijk voor ongevallen, die gedurende den wedstrijd voorkomen; iedere schutter blijft aansprakelijk voor alle ongelukken, van welken aard ook door zijn schuld of toedoen ontstaan.

Art. 21. Geschillen. Alle gevallen, waarin dit reglement niet voorziet, en alle geschillen worden zonder appel beslist door deze commissie. Alle schutters worden geacht hare uitspraak te aanvaarden, door het feit van hunne deelneming aan den wedstrijd.

Art. 22. Indeeling der schutters in groepen. De schutters zullen bij alle wedstrijden worden ingedeeld in groepen naar gelang de eischen voor die groepen gesteld en hieronder vermeld.

De eerste 40 patronen door den schutter op de schietoefeningen of plaatselijke wedstrijden gedurende een schietjaar verschoten, zullen mogen gelden voor de beoordeeling van zijn indeeling of van bevordering tot een hoogere groep.

Deze beoordeeling geschiedt op grond van het resultaat van 20 in achtereenvolgende series (van 5 of 10) verschoten patronen No. 1 (scherpe), No. 7 (marga) of No. 13 (K.S.O.), welke schoten echter over tenminste 2 schietdagen verdeeld moeten zijn.

De groepeerings van 20 achtereenvolgende schoten uit de voor beoordeeling in aanmerking komende 40 patronen mag geschieden op een der volgende 3 manieren:

1e. Eerste 10 patronen plus tweede 10 patronen (samen 20);

2e. Tweede 10 patronen plus derde 10 patronen (samen 20);

3e. Derde 10 patronen plus vierde 10 patronen (samen 20).

Men heeft alzoo na de eerste 20 patronen (waarbij eerste beoordeeling plaats heeft) nog tweemaal gelegenheid in hetzelfde schietjaar tot een hoogere groep te worden bevorderd. In het volgende voorbeeld wordt op duidelijke wijze aangegeven op welke 3 manieren men uit 40 schoten tot een groepeerings mag komen van 3 maal 20 schoten.

De resultaten van 40 schoten (ad series van 5 patronen) zijn b.v. 45-46-43-47-46-48-44-49 punten.

Men mag dan groepeeren (zie omschrijving ad 1e, 2e en 3e):

1e. 45 plus 46 plus 43 plus 47 = 181 p.;

2e. 43 plus 47 plus 46 plus 48 = 184 p.;

3e. 46 plus 48 plus 44 plus 49 = 187 p.

Men kan wel bevorderd worden tot een hoogere groep, doch niet teruggesteld.

A. Koningschutter. Eischen: Een totaal aantal punten van minstens 190 voor scherpe patronen No. 1.

Een totaal aantal punten van minstens 195 voor scherpe patronen No. 7 (marga) of No. 13 (K.S.O.).

Belooning: zilveren medaille benevens brevet. *)

B. Scherpschutters. Eischen: Een totaal aantal punten van minstens 175 voor scherpe patronen No. 1.

Een totaal aantal punten van minstens 180 voor scherpe patronen No. 7 (marga) of No. 13 (K.S.O.).

*) Met ingang van 1 October 1936 is deze regeling zoodanig gewijzigd, dat deze vergoeding rechtstreeks door de Nationale Landstorm Commissie wordt verstrekt.

FRANS VAN CAMP - GOUDA

KLEIWEG No. 6

HOEDEN EN PETTEN

Belooning: Brevet. *)

C. Schutters 1e klasse. Eischen: Een totaal aantal punten van minstens 150 voor scherpe patronen No. 1.

Een totaal aantal punten van minstens 155 voor scherpe patronen No. 7 (marga) of No. 13 (K.S.O.).

D. Schutters 2de klasse. Zij die aan bovenstaande eischen nog niet hebben voldaan.

Art. 23. De schutters gaan over naar een volgende klasse, wanneer zij voldoen aan de eischen, voor die klasse vastgesteld. De resultaten, verkregen op een schietwedstrijd, komen hiervoor niet in aanmerking, uitgezonderd bij plaatselijke wedstrijden.

Art. 24. Bij wedstrijden om prijzen zal, naar verhouding, voor iedere klasse hetzelfde bedrag worden besteed.

Art. 25. Een wedstrijd voor een bepaalde klasse zal niet worden gehouden, indien zij niet uit minstens 3 deelnemers bestaat.

Art. 26. Indien een wedstrijd met patronen No. 1 wordt gehouden, dient de aanwijzing der schoten in het programma te worden vermeld en te geschieden als onderstaand voorbeeld:

7	8	1
	9 Nationaal	
6	10 Oranje	2
5	4	3

Art. 27. Bij Gewestelijke- en Nationale wedstrijden zullen de afgevaardigden voor de korpswedstrijden, de serie van 5 schoten voor dezen wedstrijd moeten schieten, nadat, eventueel, hoogstens 5 series zijn geschoten op de vrije baan.

Elke Plaatselijke Afdeeling kan uitkomen in de korpswedstrijden.

Art. 28. De afgevaardigden der Afdeelingen zullen bij Korps- en Algemeene wedstrijden moeten zijn voorzien van een kaart, waarop vermeld: naam der Afdeeling, naam en voornaam (voornamen) van den afgevaardigde, klasse waarvoor wordt uitgekomen, plaats en datum van den te houden wedstrijd en handtekening van den Afdeelingcommandant of Plaatselijken Leider. Deze kaart is noodzakelijk voor alle wedstrijden.

III. WEDSTRIJDBEPALINGEN.

Art. 29. A. Korpswedstrijden.

Afdeeling 1 — patronen No. 1.

*) Wordt aan den schutter uiteraard slechts éénmaal uitgereikt. Het verdient aanbeveling het brevet van datum en jaartal te voorzien.

Uit de afdeelingen

Ter Aar, 4 Maart. Eerste prijzen,afd. I: J. Zwanenburg; afd. II: A. de Jong; afd. III: S. Valk; afd. nieuwe schutters: C. Hoogendijk.

Adorp, 4 Maart. Schietwedstrijd, waaraan verbonden een landstormbijeenkomen. Burgemeester Bruins Slot verwelkomde allen, in het bijzonder de kapiteins Oosters, Van der Wal en Tazelaar. De oud-plaatselijk leider, de heer K. Nienhuys, las de door hem te bock gestelde geschiedenis van de afdeeling voor, vanaf de oprichting tot heden.

Kapitein Van der Wal wekte op, in alles het doel van den B.V.L., Steun aan het Wettig Gezag, voor oogen te houden, ook in de schietoefeningen. Op sprekers verzoek werd een driewerf hoera uitgebracht op ons Vorstehuis. Dan ging hij over tot prijsuitreiking. Scherpschutters: R. J. Vennema. Schutters 1e kl. H. v. d. Laan, Schutters 2e kl. F. Nienhuys.

KING
 PEPERMUNT

FA. TONNEMA & CIE. FABR. VAN KING-PEPERMUNT-SNEEK

Afdeeling 2 — patronen No. 7. Geschoten wordt één serie van 10 schoten per schutter voor elke Afdeeling.

Berekening der uitslagen voor het Korps naar:

- 1. Het hoogste aantal punten;
- 2. Het beste laagste, voorlaagste, enz. schot.

Bij volkomen gelijkheid zal het lot beslissen, ten overstaan van een lid der wedstrijdcommissie.

De berekening voor den besten Korpschutter geschiedt op overeenkomstige wijze.

Deelneming kosteloos.

B. Personeele wedstrijden.

Afdeeling 1 — patronen No. 1.

Afdeeling 2 — patronen No. 7.

Deze wedstrijd mag worden voorafgegaan door een onbeperkt aantal series vrije baan.

Berekening naar:

- 1. het hoogste aantal punten;
- 2. het beste laagste, voorlaagste, enz. schot.

Bij volkomen gelijkheid beslist het lot, ten overstaan van een lid der wedstrijdcommissie.

De berekening voor den besten schutter geschiedt op overeenkomstige wijze.

Deelneming kosteloos.

OPMERKINGEN.

De Plaatselijke wedstrijden moeten steeds als de belangrijkste geacht worden, aangezien aan deze wedstrijden de meeste vrijwilligers kunnen deelnemen.

De prijzen moeten zoo veel mogelijk ter plaatse worden aangekocht.

R. 217 blijft van kracht, voor zooveel de bepalingen daaruit door deze aanvullende regeling niet worden opgeheven.

Bij Korps- en Algemeene wedstrijden is een verbandtasch op het terrein aanwezig.

Bij schrijven d.d. 20 September 1934, No. 1110, heeft de Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm het navolgende bepaald:

Vermits het gebruik van Engelsche patronen is ingevoerd tot gedeeltelijke vervanging van het gebruik van scherpe patronen No. 1, zal steeds worden geschoten op een afstand van 100 M.

De eischen om tot een hoogere groep van schutters te worden aangesteld zijn gelijk aan die, vastgesteld voor het schieten met scherpe patronen No. 1.

Amersfoort, 16 Maart. Geslaagde samenkomst, onder leiding van den res. luit.-kolonel A. Blussé van Oud Alblas. Generaal Duymaer van Twist teekende Nederland als een bevoorrecht land. Zijn staatsinstellingen zijn democratisch. De muilkorf wordt door ons verfoelwd. Het bewaren van al deze goederen is mede aan den B.V.L. toevertrouwd.

Hierna sprak de heer H. de Boer een propaganda-rede uit. Hij betoogde o.a., dat de Landstorm fondom den troon van Oranje staat, gaf een historisch overzicht van ons Vorstehuis en wees er op, hoe hecht de band steeds was, die Nederland aan Oranje bindt.

Nog voerden het woord overste Baan, die prijzen en brevetten uitreikte en overste Prins.

Na het vertoonen van de film „Landstorm rond Oranje” vormde een taptoe, uitgevoerd door het vrijwillig muziekkorps van het 1e Reg.

**Schitterend helder en frisch,
Wat door „De Ruiters” gewasschen is!**
STOOMWASSCHERIJ „DE RUITER”
Tulpenburg 30-30a, Leeuwarden, tel. 5707

Huzaren onder leiding van den wachmeester-staftrumpetter M. Klijnen, het besluit van dezen welgeslaagden avond.

Appingedam. Propaganda-avond, onder leiding van Ds. Jansma te Opwierde. Na het openingswoord werd een Koninginnefilm vertoond. Kapitein Van der Wal besprak het ontstaan van de woelige dagen van November 1918. Na vertooning van de film „Je Maintiendrai” sprak Pastoor N. J. W. van Dieden het slotwoord.

Axel, 25 Maart. De vergadering werd geopend door den burgemeester. Enkele zaken werden besproken. Getracht zal worden in Axel wat meer actie te krijgen, daar hier weinig gebeurt. De voorzitter verzekerde echter dat hoewel ze in Axel niet hard voor de vergaderingen loopen, de mannen van den B.V.L. voor 100% op zullen komen als er een beroep op hen zal worden gedaan. De heer Eckhardt deed enkele mededeelingen, daarna sluiting.

Baflo, 10 Maart. B.V.L.-samenkomst, waarbij de film „Onze Marine” vertoond werd.

Bakel, 23 Febr. Op de landstomsamenkomst, onder leiding van den heer J. A. C. Soeterbeek, waren o.m. aanwezig de heeren W. Hafkemeijer, res.-luit.-kolonel, commandant van het Landstormkorps „de Meierij”, de heer L. van Agt, secretaris van de commissie, de heeren W. Wilt-vliet, burgemeester en P. J. Manders, wethouder van Bakel. Als spreker trad op de heer M. Krijgsman, oud-wethouder van 's-Hertogenbosch. De korpscommandant reikte de schietprijzen uit.

Barger Compasuum, 8 Maart. Eerste prijzen-einduitslag 12 schietoefeningen, afd. konings- en s.s.: Y. Woudstra, 1020 pt.; afd. 1e kl.: J. W. Wehkamp, 979 pt.

Beilen, 28 Maart. Jaarvergadering in hotel Prakken, onder voorzitterschap van mr. dr. H. J. Wytema, den burgemeester van Beilen, die in het bijzonder de beide sprekers van dezen avond, den heer J. M. v. d. Zee, plaatselijk leider van den B.V.L. te Groningen en overste van den Nieuwenhuizen, commandant van het Drentsch Landstorm Verband, welkom heette en verder den heer De Bruin, secretaris der gewestelijke commissie. Vertoond werd de film „Je Maintiendrai”.

Benthuizen, 15 Febr. In de school met den bijbel vond de jaarvergadering plaats van de leden van den B.V.L. De pl. leider, de heer M. Havenaar, opende en begroette in het bijzonder burgemeester mr. J. A. S. Holland. Spr. memorieerde dan hetgeen oud-burgemeester Verheul als voorzitter gedaan heeft voor de plaatselijke afdeling. Het is hem een groot genoegen mede te deelen dat burgemeester Holland de voorzittersfunctie aanvaard heeft.

De burgemeester nam hierop de leiding over en heette kapitein van Mechelen en den heer Dercken, leden van de gew. landstorm commissie Gouda, hartelijk welkom. Spr. hoopte de voorzittersfunctie zóó te vervullen, als dit door oud-burgemeester Verheul gedaan is.

De heer Dercken memorieerde de samenwerking met oud-burgemeester Verheul en hoopte deze thans voort te zetten met burgemeester Holland.

De heer G. C. Diephout, secr.-penningm., bracht verslag uit van zijn geldelijk beheer. Er was een batig saldo van f 30.22. De inkomsten waren nihil. De uitgaven f 23.80; thans dus een saldo van f 6.42. Kapitein mr. van Mechelen reikte de prijzen van den schietwedstrijd uit.

Bergeijk, 18 Maart. Propaganda-samenkomst. Uit Bergeijk, Luijksgestel, Riethoven en Westervliet waren de B.V.L.-ers in grooten getale opgekomen, zoodat de ruime patronaatsaal, waar een passende versiering was aangebracht, geheel gevuld was.

De Bossche oud-wethouder, de heer M. Krijgsman, wist de aanwezigen door zijn enthousiaste en met vuur uitgesproken rede, getiteld „Na Twintig Jaren”, bijna anderhalf uur onafgebroken te boeien, terwijl de duidelijke uiteenzetting over het doel en de inrichting van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm door overste Hafkemeijer, commandant van het Landstormkorps „de Meierij”, eveneens met groote aandacht gevolgd werd.

Burgemeester Klardie, die deze vergadering leidde, sprak een hartelijk dankwoord.

Berkel-Rodenrijs, 10 Maart. Enkele uitslagen. korpswedstrijden B.V.L.: Berkel-Rodenrijs I 245 p. (buiten mededinging); 1. Bleiswijk 244 p.; 2. Loosduinen I 242 p.; 3. Bodegraven 241 p.; 4. Ridderkerk II 240 p. bronzen medaille; 5. Overschie 240 p. id.; Ridderkerk I 236 p.; Berkel-Rodenrijs III 234 p., buiten mededinging; 6. Zoetermeer I 234 p., bronzen medaille; 7. Nieuw Lekerland 234 p.

De afd. Berkel-Rodenrijs won den beker, door de gewestelijke landstormcommissie Zuid-Holland West ter beschikking gesteld. De afd. Bodegraven won den eersten prijs in den eerekorpswedstrijd.

Vaandel-uitreiking te Gemert.

Best, 23 Maart. Geslaagde samenkomst, onder voorzitterschap van den heer C. van Heesewijk, waarbij de heeren Krijgsman en overste Hafkemeijer het woord gevoerd hebben.

Beugen, 11 Maart. Propaganda-samenkomst, onder leiding van den heer A. Daniëls, waarbij ook het woord werd gevoerd door den burgemeester.

Bilthoven, 25 Febr. Samenkomst, waarbij de plaatselijke leider van de afdeling Bilthoven, reserve 1e luit. der mariniers P. C. Schriek, afscheid genomen heeft van de afdeling. Woorden van waardeering werden gesproken door de heeren C. Keg en ds. De Geus, waarna de heer Schriek in een kort woord zijn erkentelijkheid betuigt heeft voor de ondervonden steun en medewerking. Aan het einde werd nog het woord gevoerd door den heer W. P. Schipper, terwijl de heer Van Reenen, namens de leden een fraaie plaat aanbood als aandenken. Tot tijdelijk plaatselijk leider is aangewezen de heer A. Reitsma.

Blitterswijk, 28 Febr. Jaarvergadering, waarin de plaatselijke leider notulen en jaarverslag voorlas. Op voordracht der gewestelijke commissie werd tot secretaris-penningmeester benoemd de heer J. M. E. Vissers.

Boekel, 26 Maart. Prijzenuitreiking door den heer Mich. Althuijzen. Eerste prijzen, 1e afd. H. Dijsselbloem; 2e afd. L. Tielemans; 3e afd. L. Emondts.

Borger, 25 Maart. Geslaagde propaganda-avond onder leiding van den heer A. Grutten. Na vertooning van de Oranjefilm werd een rede uitgesproken door burgemeester P. Bergmeijer van Onstwedde over: „De eenheid van ons Volk”. Leden van Landstorm en Burgerwacht dienen klaar te staan, wanneer ze worden opgeroepen tot steun aan het Wettig Gezag. De prijzen werden uitgereikt door burgemeester J. K. Doornbos van Borger en Mr. Telders, plaatselijk leider van Borger. H. Marissen Hzn., 99 pt.; H. Sikkens Jszn., 95 pt.

Bornerbroek, 7 Maart. Jaarvergadering onder leiding van den voorzitter, pastoor A. Groenen. Een film werd vertoond van den te Almelo gehouden landdag, terwijl door den secretaris van de gewestelijke commissie, burgemeester Banning uit Weerselo, een propagandistisch woord werd gesproken. Tevens werden de schietprijzen uitgereikt.

Borselen, 6 April. Jaarvergadering, waarin jaarverslagen van penningmeester en secretaris werden uitgebracht. Een batig saldo — voornamelijk te danken aan vrijwillige bijdragen van ingezetenen — gaf reden tot dankbaarheid. De heer Eckhardt behandelde enkele interne aan-

gelegenheden en hield een lezing over het communisme. De burgemeester sloot de vergadering.

Boskoop, 10 Maart. Propaganda-samenkomst in hotel Klaassen. De voorzitter der pl. landstorm-commissie, dr. A. S. Kater, sprak het openingswoord, om vervolgens het woord te verleen aan den heer J. Dercksen H.Mzn., voorz. der gew. landstormcommissie Gouda, welke eenige opwekkende woorden sprak. Nadat een tweetal coupletten van het Wilhelmus door de aanwezigen was gezongen, hield de heer H. de Boer een rede over „Oranje Boven”. Verder werd de film „Nederland aan den Arbeid” vertoond. Na de uitreiking van de herdenkingsplaten door den secretaris van de gew. landstormcommissie Gouda, mr. J. L. J. A. v. Mechelen, werd de film „Een Rijnreis van Keulen naar Mainz” gedraaid. Door overste mr. W. A. C. van Dam, commandant van het landstormkorps „Rotterdam”, werden de brevetten uitgereikt, waarna door burgemeester E. P. Verkerk, eerevoorzitter der pl. commissie, een slotwoord werd gesproken.

Botxel, 16 Maart. Samenkomst onder leiding van den voorzitter der gewestelijke commissie, waarbij ongeveer 150 landstormers aanwezig waren. De heeren Krijgsman en Hafkemeijer voerden het woord.

Broek op Langendijk, 3 Maart. Jaarvergadering onder leiding van den heer Ottenbros, secretaris der gewestelijke commissie. In de plaats van wijlen burgemeester Slot werd als voorzitter geïnstalleerd burgemeester Schelhaas en als leden de heeren J. M. de Jong, C. Ooyevaar en H. Witteveen, terwijl als secr.-penn. werd benoemd de heer Ytma.

Na behandeling van enkele zaken van huis-houdelijke aard werd door den heer Ottenbros een propagandistisch woord gesproken, waarna de uitreiking van schietprijzen volgde.

Bruinisse, 18 Maart. Gecombineerde vergadering met de afdeling Oosterland. Burgemeester Hage van Bruinisse sprak een openingswoord. De voorzitter der plaatselijke commissie, overste Bruin, de heer Eckhardt en de heer Van den Broek uit Zierikzee voerden het woord.

Budel, 12 Maart. Eerste prijzen koppelwedstrijden, kl. A: W. van Rooij-H. Peeters, 531 p.; kl. B: H. Neeskens-P. Smeets, 541 p.; klasse C: Hendrikx-Lamers 461 p.

Culemborg, 14 Maart. Prijsuitreiking, onder voorzitterschap van den heer W. Donkersloot, die de betekenis van den B.V.L. — nu reeds bijna 20 jaar — voor de bevolking schetste.

De secretaris-penningmeester, de heer B. Janssen, geeft daarop een verslag van het afgesloten tijdvak, noemt het voordeelig saldo

Cliché Boelaars
‘s-Gravenhage. Tel. 117505*

van f 13.91 en deelt tenslotte mede, dat hij om gezondheidsredenen in November a.s. zijn ontslag zal nemen.

De voorzitter dankt den heer Janssen voor zijn arbeid en betreurt het, dat hij uit de afdeling zal gaan. De heer Janssen is een buitengewoon bestuurslid, die moeilijk zal zijn te vervangen. Spr. memorieert enkele staaltjes van zijn bijzondere ijver en accuratesse.

De plaatselijk leider, de heer H. Ph. Vermeulen, reikte hierna de prijzen en brevetten uit.

Koningsschutters: 1e pr. H. M. J. Stigters; s.s.: 1e pr. Joh. Weysenfeld; 1e kl.: 1e pr. H. Hak; 2e kl.: 1e pr. C. van Drenth.

Cuyk, 9 Maart. Het aantal B.V.L.-vrijwilligers bedraagt thans 79.

Dedemsvaart, 5 Maart. De eersteprizwinnaars waren koningsschutter J. Vrieling; scherpschutters: J. F. A. Teddema; schutters 1e klas: J. Kok; schutters 2e klas: J. ter Velde.

Delden, 22 Febr. Samenkomst onder leiding van burgemeester jhr. mr. L. O. M. van Nispen tot Sevenaar, die in het bijzonder welkom heette pastoor Arends, ds. Idema, burgemeester Banning uit Weerselo, secretaris van het Twentsch Verband, en kapitein Boulogne, secretaris van de nationale landstormcommissie. Vervolgens kreeg ds. Idema het woord. Spreker belichtte de geschiedenis van 1918, toen men er op uit was om de geestelijke grondslagen te doen wegslaan. Daarna sprak kapitein Boulogne, die de burgerlijke en de militaire zijde van den landstorm belichtte. Spr. wees er op, dat, al merkt een buitenstaander van den B.V.L. niet veel, de regering toch binnen twaalf uur over 93.000 mannen, model toegerust, kan beschikken, indien dat noodig is.

Nadat burgemeester Banning de schietprijzen uitgereikt had, werd een slotrede door pastoor Arends gehouden.

Delzijl, 24 Maart. Samenkomst onder leiding van den heer E. G. Broekstra. Kapitein van der Wal sprak een propagandarede uit, terwijl ook het woord werd gevoerd door den heer Krol, voorzitter van de gew. landstormcommissie Groningen.

Door leden van den B.V.L. werd op verdienstelijke wijze opgevoerd een historisch spel in vijf tafereelen, betrekking hebbende op den worstelstrijd van de Nederlanden, onder de Oranje's in de jaren 1568, 1585, 1672 en 1677, terwijl in het vijfde tafereel herinnerd werd aan de revolutiedagen van 1918.

De heer E. G. Broekstra, die wegens vertrek naar Wassenaar als voorzitter bedankte, sprak een afscheidswoord, waarna hem als blijk van waardeering een foto in lijst werd aangeboden van de medespeelers in het historisch spel.

Door kapitein Van der Wal werd medegedeeld, dat in de plaats van den heer Broekstra als afdelingsvoorzitter was benoemd burgemeester L. H. van Julsingha, terwijl nog als lid was gekozen de heer T. G. Veenkamp. Spr. huldigde den scheidenden voorzitter en sprak woorden van dank voor alles, wat door dezen in 's lands belang in voormelde hoedanigheid was verricht.

Het fanfarekorps „Prins Hendrik” vulde den avond verdienstelijk. Aan het slot werd nog door burgemeester Van Julsingha een kort woord gesproken.

Denekamp, 28 Febr. Geslaagde bijeenkomst van de afd. Denekamp, Beuningen, Tilligte en Lattrop, onder leiding van burgemeester Banning. De heer B. de Boer zal optreden in de functie van voorzitter der plaatselijke commissie.

Diever, 21 Maart. Samenkomst in hotel Balsma. De heer J. Andree, voorzitter der afd., opende den avond met een welkomstwoord, in het bijzonder tot den spreker, kapitein Boulogne, secretaris Nationale Landstormcommissie, en den heer De Bruin, secretaris der gewestelijke commissie. Na het zingen van het Wilhelmus werd de film „Ons is een Koningskind geboren” geprojecteerd. Kapitein Boulogne hield een goed-volle rede, waarna de heer De Bruin de prijzen van de gehouden schietwedstrijden uitreikte. De hoofdschotel werd gevormd door de klankfilm „Je Maintiendrai”.

Doetinchem, 17 Maart. Nadat de voorzitter, de heer Bon, o.m. kolonel van Ingen Schouten welkom geheeten had, deelde hij mede, dat op 1 Juni a.s. een groote landdag door den B.V.L. alhier zal worden georganiseerd, waarop o.m. een landspel zal worden opgevoerd. Spr. riep de medewerking van alle landstormers in voor het welslagen van dezen landdag. Verschillende commissies werden reeds gevormd.

De plaatselijke leider, de heer Horst, deed vervolgens enkele mededeelingen over het leven der afd. Dit jaar kon een winst van 5 leden worden geboekt, zoodat de afd. thans telt 112 vrijwilligers, motorcorps 7 en spoorwegdienst 5. Kolonel van Ingen Schouten ging hierna over tot de prijsuitreiking.

Nadat O. B. K., die dezen avond haar medewerking verleende, zich in de pauze enige malen had laten hooren, werd een aanvang gemaakt met de vertooning van de klankfilm „De Landstorm rond Oranje”.

Landstormkorps „Veluwzoom”

Bezoekt den

Landdag te Doetinchem

Woensdag
1 Juni 1938

op het Vliegveld „Groenendaal”

- Defilé van den B.V.L.;
- Vaandel-defilé;
- Demonstratie Koloniale Reserve;
- Demonstratie Landelijke Rijvereeningen;
- Landsspel.

Toegang vrij voor leden op vertoon van legitimatiebewijs. Introductiekaarten voor gezinsleden tegen den gereduceerden prijs van 25 cent, aan te vragen door tusschenkomst van den Plaatselijken Leider bij den Secretaris van het Landdag-Comité, de Heer A. C. L. Bon, Pasplein 1, Doetinchem.

N.V. v. HOUWENINGE & IJSSELSTIJN BLOEMENMAGAZIJN LANGE HOUTSTRAAT 17, 's-GRAVENHAGE

Westelijk Zuid-Beveland. De burgemeester van 's-Heerenhoek sprak het openingswoord. Kapelaan Van Zijl sprak een met groote aandacht aangehoorde rede uit, waarin spr. een scherp en aanvallend richtte op het communisme. Kapitein Persant Snoep en de heer Eckhardt voerden nog het woord, terwijl na de pauze de film „Je Maintiendrai" werd vertoond.

Heerlen, 7 April. Propaganda-vergadering, waarin burgemeester J. W. Vienings van Clinge een rede heeft gehouden over „Hoog het Gezag". Luitenant Merkus zette doel en beteekenis van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm uiteen.

Hengelo (G.), 23 Febr. Samenkomst van B.V.L. en Burgerwacht, waarbij pater prof. Felix Otten een rede gehouden heeft.

Hillegersberg, 21 Maart. Samenkomst in de groote zaal van Lommerrijk. De voorzitter van de gewestelijke commissie, de heer A. C. de Neeve, heeft een inleidend woord gesproken en zeide, dat deze avond hoofdzakelijk was belegd in verband met het 15-jarige jubileum van de plaatselijke commissie Hillegersberg. Spr. wenschte den voorzitter, wethouder W. L. M. Daniëls, onder wiens leiding de afdeling tot een der belangrijkste van het gewest is gegroeid, geluk en gaf daarna de leiding van den avond aan hem over.

De heer Daniëls verwelkomde daarna het lid van de Nationale Landstormcommissie den oud-minister van defensie, mr. dr. L. N. Deckers, kolonel der mariniers, C. J. O. Dorren, den commandant van het landstormkorps Rotterdam, overste mr. W. A. C. v. Dam, majoor E. T. C. T. Motké, de burgemeester van Hillegersberg, Schiebroek en Bergschenhoek, alsmede vele militaire en plaatselijke autoriteiten.

Nadat het eerste couplet van het Wilhelmus was gezongen, en een gedeelte van de marinesfilm was vertoond, heeft dr. Deckers een rede gehouden.

Het is wel treffend, zeide oud-minister Deckers, dat bij oefeningen, landdagen, vergaderingen van den B.V.L. nooit gebrek aan opkomst is. Een klaroenstoet is voldoende om zalen en pleinen te vullen. Spr. wees op het feit hoe in twintig jaar ruim 100.000 goefende manschappen zich hebben geschaard rond het vaandel van den B.V.L.

De geschiedenis van onze dagen is leerrijk. Wat elders mogelijk blijkt, is bij ons niet uitgesloten. Spr. stond stil bij de landgenen waar de dictatorialer regeringen het gezag handhaven door onderdrukking en geweld.

Hoe gelukkig staat daartegenover Nederland. Daarom moet dit land verdedigd worden tegen elk geweld of aanslag. Geen enkele staat heeft het voorrecht vrijwillig te mogen rekenen op bijna 100.000 goefende mannen, zoals wij die hier in den B.V.L. hebben. De edele gewassen van onzen Nederlandschen tuin laten wij ons niet ontrooven. Hier behoef men niet naar een vreemde krant te zien om te lezen wat in eigen land gebeurt. Daarom is de beveiliging van onze grenzen groote offers waard. Geen dictatorialer geweld, maar Oranje willen wij houden, onderworpen aan God en het wettige gezag!

De rede van den heer Deckers werd eenige malen door applaus onderbroken.

Overste Van Dam heeft daarna aan de scherpere koningschutters de behaalde bevetten uitgereikt. Burgemeester Dhont overhandigde aan de afdeling Schiebroek den wisselbeker.

Na de pauze is het tweede gedeelte van de film vertoond.

Hillegom, 8 Maart. G. oote landstormsamenvoering onder leiding van wethouder J. O. Vermeer, waarbij ds. A. Verwaal, Hervormd predikant te Kaag, een rede uitgesproken heeft over „het drievoudig snoer".

Uit het verslag van den plaatselijk leider, den heer J. van Roode, memoreeren we, dat er 17 nieuwe vrijwilligers toetraden, zoodat de afdeling met 30 vrijwilligers van de nevenkorpsen thans 212 vrijwilligers telt.

In deze samenkomst werd ook door den burgemeester van Hillegom het woord gevoerd.

Op goede wijze werden de verschillende toespoken afgewisseld door zang van het dameskoor „Cantabile", onder leiding van mej. Agaath van der Meij.

Hoedekenskerke, 17 Maart. Propagandaver-gadering, welke door burgemeester Slecht werd geopend en gesloten. De heer Eckhardt hield een lezing over het communisme. Enkele bevetten werden uitgereikt.

Hoek van Holland, 29 Maart. Landstorm-samenkomst, waarbij door den voorzitter, den heer Van den Berkhof, het nieuwe garnizoen van Hoek van Holland begroet werd. Er werd een beker ter beschikking gesteld, te verschieten tusschen de B.V.L.-afdeeling en het garnizoen.

Hoofddorp, 28 Maart. Samenkomst in de Beurs, onder voorzitterschap van den heer

Landstormavond te Nieuw-Weerdinge.

P. Ouwerkerk, voor die afdeelingen in Haarlemmermeer, waar de nieuwe klankfilm „Je Maintiendrai" nog niet werd vertoond, en wel: Hoofddorp, Aalsmeerderdijk, Abbenes, Cruquius, Huisgloot, Lissersbroek, Vijfhuizen en Rijk. Nadat de voorzitter een openingswoord had gesproken en de geluidsfilm „Ned.-Indië" was vertoond, hield de heer dr. I. H. J. Vos, voorzitter van de gewestelijke landstormcommissie in de stelling van Amsterdam, een rede, die met groote aandacht werd gevolgd. Na de pauze werden vertoond de klankfilms „De Blijde Gebeurtenis" en „Je Maintiendrai".

Hoogeveen. Onder presidium van den heer J. Mulder kwam 18 Maart de plaatselijke afd. bijeen in de concertzaal Frederiks. De ruime zaal was geheel met B.V.L.-ers en genoodigden bezet. Velen hadden hun dames meegenomen. De voorzitter begon met allen een hartelijk welkom toe te roepen, speciaal overste Van den Nieuwenhuizen en mr. De Bruyn van Steenwijk, gewestelijk secretaris. (De burgemeester was door uitstelligheid verhinderd tegenwoordig te zijn).

De B.V.L., aldus de voorzitter, heeft een merkwaardige geschiedenis gehad sinds de oprichting in 1918. Het instituut dat de Novemberplannen van 1918 mede verhinderd heeft, was in den beginne fel gehaat bij alles wat roode sympathieën had. In de houding van hen, die den B.V.L. kwaad gezind waren, is echter een groote verandering gekomen sinds de opkomst van het fascisme. Menschen die voorheen de regering weg wilden hebben, zijn bevreesd en voorstanders van een krachtige regering geworden. De S.D.A.P., zoo ging de voorzitter verder, wil nu ons land ook verdeelen, iets wat wij als B.V.L.-ers altijd al gewild hebben. De B.V.L. is de Overheid dankbaar die sinds 1918 aan het bewind geweest is en dat hij heeft mogen meehelpen onze vrijheden te bewaren. De wettige regering kan steeds op den steun van den B.V.L. blijven rekenen. De voorzitter besloot met de aanwezigen staande twee coupletten van het Wilhelmus te laten zingen.

Nadat een paar voordrachten ten beste waren gegeven, werd de vergadering aangenaam bezig gehouden door een aantal geuzen in mooie uniformen, die beraadslaagden over de inneming van Den Briel. Het mooie echt vaderlandsche stuk eindigde met te laten zien, hoe de stadspoort gerammeid en versplinterd werd, waarop het binnenrukken der geuzen volgde.

Vervolgens werd het woord gevoerd door overste Van den Nieuwenhuizen, die met een toepasselijk woord het brevet van koningschutter alsmede een prachtige medaille uitreikte aan den plaatselijken leider, den heer A. ter Stege. Verder werd het brevet van scherpshutter overhandigd aan de heeren H. Smit, A. Hartman, J. Hartman, B. Neder-

hoed en I. Weemstra.

Namens het Gemeentebestuur sprak de wethouder, de heer R. ter Stege G.Wzn.

De heer De Bruyn, gewestelijk secretaris van den B.V.L., sprak een propagandistisch woord. De avond werd verder gevuld met zang, samenspraken en voordrachten. Mej. Kaman verleende op welwillende wijze als pianiste haar medewerking.

De avond is uitnemend geslaagd en heeft de onderlinge band tusschen de B.V.L.-ers weer opnieuw versterkt.

Hoogkerk, 9 Maart. Eerste prijs: G. Vrieze.

Hulst, 2 Maart. Propaganda-vergadering voor Oost-Zeeuwsch Vlaanderen. Aanwezig waren o.m. Deken Rops uit Hulst, burgemeester Tellegen van Terneuzen, overste Bruins, de pastoor van St. Jansteen, de heer Eckhardt en tal van burgemeesters uit den omtrek. De burgemeester van St. Jansteen opende de vergadering met een woord van welkom. Burgemeester Vienings uit Clinge hield een boeiende rede, welke meermalen door applaus werd onderbroken. Het slotwoord werd gesproken door deken Rops, terwijl Overste Bruins nog enkele bevetten uitreikte.

Hulst, 28 Febr. Eerste prijs: P. v. d. Velden met 364 pt. (max. 400).

Kaatsheuvel, 10 Maart. De B.V.L. hield algemeene vergadering in samenwerking met Loon op Zand en De Moer. Burgemeester Mallens presideerde en begroette verschillende autoriteiten, van wie de heeren Krijgsmann en overste Hafkemeijer het woord voerden.

Kapelle-Biezelinge, 8 Maart. J. arvergadering, onder leiding van burgemeester Bierens. Kapitein Persant Snoep en de heer Eckhardt voerden het woord.

Katwijk a. Zee, 18 Maart. Onder leiding van den voorzitter der plaatselijke commissie kwam de afd. in gezellig samenzijn bijeen. Met groote aandacht werd door de talrijke aanwezigen geluisterd naar het pittige woord van den res. kapitein Boulogne, die ook enkele bevetten uitreikte. Ook de vertooning en explicatie van de mooie Marnefilm vielen zeer in den smaak. Dat de afd. Katwijk geëindigd was als No. 1 in de wintercompetitie met 5 naburige afdeelingen, werd met luid applaus begroet.

Klaaswaal, 17 Maart. Jaarlijkse samenkomst onder leiding van den heer P. J. Mast, voorzitter der plaatselijke commissie. Door den burgemeester werden de prijzen uitgereikt van den gehouden schietwedstrijd, terwijl de heer Van der Mast, secretaris der gewestelijke commissie, enkele bevetten uitreikte en enkele woorden van afscheid sprak tot dr. Van Her-

HILLEGOM Café-Rest. „FLORA" W. J. v. DRIL. Tel. 5100 VERGADERZALEN

waarden, die binnenkort de gemeente gaat verlaten. Namens de landstormers heeft de heer G. van Driel een gedicht voorgedragen op het afscheid van dr. Van Herwaarden.

Klazienaveen. Schietwedstrijden. Elke schutter schoot 10 series van 10 schoten. Enkele uitslagen: koningsschutter: IJ. Woudstra 895 pt.; scherpshutters: H. Tees, 857 pt.; H. Homans, 840 pt.; schutters 1e kl.: B. H. Peters, 824 pt.; L. C. A. Grijze, 804 pt.; schutters 2e kl.: J. W. Kassies, 857 pt.; J. Bloember, 767 pt.

Koekange, 17 Maart. Schietwedstrijden, waarbij tegenwoordig mr. J. de Blicke van De Wijk en mr. de Bruyn van Steenwijk. Laatstgenoemde reikte de prijzen uit. Enkele uitslagen: A. Meinen, 190 pt.; J. Nijmeijer, 189 p.; H. Mulder, 188 pt.; E. v. d. Velde, 187 pt. Na de prijsuitreiking hield burgemeester Blicke een rede.

Kollum, 3 Maart. Jaarvergadering. De voorzitter, burgemeester J. J. Woldringh, sprak een openingswoord. Uit het jaarverslag van den heer P. Bakker, plaatselijk leider te Kollum, bleek, dat de afd. ruim 200 leden telt. De ontvangsten bedroegen f 150.77, uitgaven f 121.98, batië saldo f 28.79. Als spreker trad op mr. A. W. Haan te Sneek, die een bezielende rede hield. De heer S. L. Bakker te Kollum gaf enkele persoonlijke herinneringen van de Novemberdagen 1918 in Den Haag.

Mr. Haan heeft met een passend en geestig woord de prijzen van den gehouden schietwedstrijd uitgereikt, waarna de heer L. Heukels nog een krachtig opwekkend woord sprak.

Kortgene, 16 Maart. Installatie der plaatselijke landstormcommissie door den heer Eckhardt. J. Schuit, burgemeester, voorzitter; ds. A. M. van der Mast, van Spijk, vice-voorzitter; J. de Waal, penningmeester; S. Strijd, plaatselijk leider.

Koudekerke, 21 Maart. Jaarvergadering, onder leiding van burgemeester Dregmans. De heer Eckhardt hield een lezing over het communisme, terwijl de burgemeester enkele prijzen uitreikte.

Kwintshoel, 7 April. Jaarlijkse vergadering, onder leiding van burgemeester A. J. Verhoeven, waarbij aanwezig waren overste Boots, majoor Kruls, kapitein Karres, luitenant Gorissen en de heer Bontje van den motordienst. Pastoor War-nink en ds. Schouten voerden mede het woord. Allen waren vol lof over het werk van den heer J. A. Vermeer, den plaatselijken leider.

Leiden, 6 April. Kameraadschappelijke samenkomst in het voormalig Oudheidkundig Museum, onder leiding van den heer Th. W. Zouteriks. De gewestelijke commissie was vertegenwoordigd door de heeren Ruys en Karres; het commando door res. majoor Goldberg. Bij de prijsuitreiking reikte de heer Parmentico een fraaie beker uit, dien hij aan de afdeling ter beschikking stelde. Het was een prettige avond, waarbij veel goeds gezegd.... en gezongen werd. Aan den heer Grasman werd om een bijzondere reden een mand vruchten aangeboden.

Lieshout, 9 Maart. Jaarvergadering, waarbij de pl. leider, de heer H. J. van den Baar, een jaarverslag uitbracht. Hieruit bleek, dat deze afdeling dit jaar met 14 leden is versterkt en thans het ledental 89 bedraagt.

Enkele prijswinnaars: 1e kl.: H. J. v. d. Baar, 48 pt.; M. van Kaatheuvel, 47 pt.; 2e kl.: Alb. van der Aa, 47 pt.; Th. van Osch, 46 pt.

Lochem, 11 Febr. Samenkomst van de afd. Lochem, Laren en Barchem, waarbij het woord gevoerd werd door burgemeester R. van Luttervelt. Het slotwoord werd gesproken door den heer Lavaleije, die het vele werk, dat jhr. W. Ch. Th. van Nahuys als leider voor de afdeling Lochem memoreerde en den ijver van den nieuwen leider, den heer S. G. van der Neer.

Maasland, 2 Maart. Jaarvergadering, onder leiding van burgemeester Elsen, die in zijn openingswoord ds. W. S. Pontier, lid der pl. commissie, namens den B.V.L. nog zijn gelukwenschen aanbod, in verband met diens 25-jarig ambtsjubileum, dat hij dezer dagen vierde.

Generaal-majoor b.d. H. Zeeman sprak vervolgens over de betekenis van ons land, dat ook zooveel goeds heeft gebracht in overzee-sche gewesten.

Nog voerden commandant en secretaris van het gewest het woord, waarbij het trouwe werk van den pl. leider, den heer R. C. Verhey, naar voren werd gebracht.

Maasland, 11 Maart. Landstormvergadering, onder leiding van burgemeester H. L. du Boeuff. Overste Boots reikte de bevetten uit. Koningschutters: J. Bastmeijer en H. Kleiwegt. De Roijaards-beker werd gewonnen door W. Brinkman, de Commandants-beker voor de tweede maal door T. van Vliet. Overste van Hoogenhuyze en kapitein Karres spraken nog een kort woord.

Meliskerke, 10 Maart. Jaarvergadering, welke geopend werd door den heer Flach. De heer Eckhardt hield een lezing met lichtbeelden, terwijl de plaatselijk leider het jaarverslag in dichtvorm uitbracht.

De landstormer Van Leulen nam, na bijna 20

Propagandaver-gadering te Zutphen.

jaren lid te zijn geweest, afscheid van de afdeeling.

Menaldum, 18 Maart. J. A. de Boer, 92 pt.

Metslawier, 4 Maart. Jaarvergadering, onder leiding van den heer F. S. Sijtsma, burgemeester van Oostdongeradeel. Onder de aanwezigen waren de heer Heukels, de heer S. L. Sijtsma en luitenant Eisma. Jaarverslag en toespraken werden afgewisseld met zang van een B.V.L.-dubbelkwartet.

Monster, 8 April. Jaarvergadering, waarbij res. majoor J. P. de Borst een causerie gehouden heeft over zijn Indische loopbaan. De bekende gasten uit Zuid-Holland: West hebben een woordje gesproken, zoo ook overste Van Hoogenhuyze, de plaatselijke leider van Den Haag-Centrum. Een sergeant-vlieger van Soesterberg, oud-vrijwilliger van Z.H.: W., gaf een keurige inleiding over het militaire vliegwezen.

De plaatselijke leider, de heer Haring, werd op treffende wijze door zijn vrijwilligers gehuldigd.

Middelburg, 16 Maart. Propagandavergadering onder leiding van mr. J. W. Goedbloed. De voorzitter opende de vergadering met een woord van welkom aan alle aanwezigen. De secretaris, de heer Van der Sluis, leverde een uitvoerig en keurig jaarverslag. De penningmeester, de heer Wolters, gaf een financieel overzicht. Hierna speelde het pijperkorps Prinses Juliana enkele stukjes, die zeer in den smaak vielen. De heer Eckhardt hield een rede over het nut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, terwijl hierna een film „Met de Nederlandsche ambulance naar Abessynië" werd vertoond.

Minnertsga. Onder voorzitterschap van den heer S. C. de Groot vergaderde de afd. Besprekingen werden gevoerd over de organisatie, de schietoefeningen en den komende filmavond voor Barradeel. De gedenkplaten werden uitgereikt. De gem. commandant, de heer A. J. Bergsma, refereerde ontstaan en doel van den Bijzonder Vrijwilligen Landstorm en wakte allen op trouw te zijn aan Vaderland en Vorstin. Burgemeester Anema sloot de gezellige vergadering.

Murmerwoude, 16 Febr. Samenkomst onder voorzitterschap van den heer H. Frankena, met een zeer gevarieerd programma, althans het „Fr. Dagblad" vertelt er van: Toespraken werden gehouden door T. Feddema, gem. commandant, S. Braaksma van Broek, H. Sijbesma, M. Hietkamp, D. Brouwer, H. Annema en dr. Boersma. Bijdragen, zoowel in proza als poëzie, werden geleverd door H. de Vries, S. Steensma, mej. Frankena, mej. Annema, mej. Kooistra en B. Kooistra.

Voorts uitreiken van prijzen en gedenkplaten en een muziekje ter afwisseling.

Neerkant, 4 Maart. Prijsuitreiking, onder leiding van den heer H. Cleutjes. Eersteprijswinnaar: Hub. Beuten. De plaatselijke leider, de heer L. van Lierop, en de pastoor hebben mede het woord gevoerd.

Nieuwkoop, 15 Maart. Gezamenlijke bijeenkomst van de afdelingen Nieuwkoop en Noorden, onder voorzitterschap van den heer Van Haselen. In deze samenkomst werd eerst de radiorede van minister Colijn beluisterd, die op de aanwezigen een diepen indruk maakte. Nadat de secretaris van de gewestelijke commissie, kapitein Karres en burgemeester Van der Weijden gesproken hadden, werd de film „Sluit de geleerden" vertoond. De avond is, wat programma en groote opkomst betrof, welgeslaagd. Ons trof de aankondiging op het programma:

„Bijzondere opwekking tot deze samenkomst achten wij overbodig. Iedere meelevende plaatsgenoot, zoowel vrouw als man, wien 't wel en wee van Vorstenhuis en Vaderland ter harte gaat, zal, afgezien van datgene, wat in ons programma toegezegd wordt, door zijn aanwezigheid een eere-salut willen brengen aan het Instituut van den Bijz. Vrijw. Landstorm."

Nieuwkuyk, 23 Maart. Prijsuitreiking, bij welke gelegenheid de heer Rabou, uit Den Bosch, een landstormrede heeft gehouden.

Nieuwleusen, 11 Maart. Propagandavergadering, welke werd geopend door den plaatselijken leider, den heer Van de Kamp. Pl.m. 600 belangstellenden waren opgekomen. Burgemeester Backx was door ziekte verhinderd. In diens plaats hield de secretaris der gewestelijke landstormcommissie, mr. de Bruyn, een uitvoerige

GEBR. VAN OORD, WERKENDAM

Telef. Nr. 23, doorl.

Rijsmaterialen - Droog en groen Riet

Uitvoering v. rjswerken in onderaanneming

Rietmattenfabriek

Eigen cultures, prima kwaliteit, lage prijzen

A. KUYVENHOVEN'S Kisten-, Broeiramen- en Vatenfabriek Zuideinde 13 NAALDWIJK Tel. 35

rede, Enkele films, o.a. „Je Maintiendrai" werden vertoond.

Nieuw-Vennep, 28 Febr. Propaganda-avond, onder leiding van den voorzitter, den heer M. B. Bénard, alwaar door den secretaris der gewestelijke landstormcommissie de gedenkplaten werden uitgereikt. De heer J. A. Neuyen Jr. hield een korte rede, terwijl de klankfilm „Je Maintiendrai" werd vertoond. De penningmeester, de heer W. Faber, bracht verslag uit van het financieel beheer.

Nieuw-Weerdinge, 5 Maart. Onderlinge schietwedstrijd, waarbij zich vier nieuwe vrijwilligers bij de afdeling aansloten. Er werd een foto van de afdeling gemaakt, met het nieuwe vaandel.

Noordeloos, 23 Febr. Geslaagde filmavond, onder voorzitterschap van dr. A. A. Weenink, waarbij ook overste Linden en luitenant Groenendijk gesproken hebben.

Noord-Scharwoude, 18 Maart. Propagandasamenkomst, onder voorzitterschap van burgemeester jhr. A. L. van Soengler. Sprekers de heeren Ottenbros en kapitein Goedhart.

VOORGENOMEN LANDDAGEN

DOETINCHEM: 1 Juni.

ROTTERDAM: 15 Juni.

ROERMOND: 29 Juni.

DORDRECHT: 8 Juli.

WEST-BRABANT.

Centrale Jaarvergadering van den B.V.L. te Achtmaal.

Te Achtmaal werd Donderdag 21 April de Centrale Jaarvergadering van den Bijzonder Vrijwilligen Landstorm in West Brabant gehouden onder voorzitterschap van den Edelachtb. heer Van Campen, burgemeester van Fijnaart en Dinteloord, voorzitter van de Gewestelijke L.S. Commissie in West Brabant. Met den voorzitter hadden aan de bestuurstafel plaats genomen de heeren T. Beets, res. luit.-kolonel, commandant van het L.S. Korps West-Brabant, de secretaris der Gewestelijke L.S. Commissie, de Zeereerw. heer pastoor Jos. van Genk, burgemeester Prinsen van Roosendaal en de heer Dane, lid der Prov. Staten van Noord-Brabant.

Een honderdtal plaatselijke leiders en commissieleden van alle afdelingen, die het gewestelijk verband omvat, waren ter vergadering opgekomen, die een zeer geanimeerd karakter droeg.

Na een welkomstwoord van den voorzitter, die daarin hulde bracht aan het Huis van Oranje en de blijde gebeurtenis der geboorte van Prinses Beatrix in herinnering bracht, wijdde spr. een woord van weemoedige herinnering aan de nagedachtenis van den res.-kapitein W. van Oirschot, die in het afgelopen jaar aan de landstormbeweging door den dood ontvallen is.

Het jaarverslag van den altijd actieven secretaris, pastoor Van Genk, getuigde van een zeer opgewekt en vruchtbaar leven in het Verband West Brabant, dat thans 2720 officieren en vrijwilligers telt. Verschillende huishoudelijke aangelegenheden werden besproken, waarbij ook het werkplan-1938, dat een regeling voor de winterbijeenkomsten en een ontwerp districtsschietwedstrijden omvat, welk ontwerp door den Korpscommandant, overste Beets, in details werd toegelicht. Het Korps hoopt een sterke groep scherpschutters af te vaardigen

Als „De Noordster" voor U wascht,
schittert Uw linnen in de kast.

ELECTR. WASCH- EN FIJNSTRIJKINRICHT.
Zuidvliet 160 - Telef. 5909 - Leeuwarden

Hotel „HOBDEL"

P. VINKE - OOLTGENSPLAAT

Noordwijk, 24 Maart. Ledenvergadering, waarbij commandant en secretaris van Zuid-Holland: West aanwezig waren. De plaatselijke leider, de heer Goudriaan, bracht een jaarverslag uit, waarbij tevens de wensch der afdeling vertolkt werd een eigen afdelingsvaandel te verkrijgen. Overste Boots zeide er niet aan te twijfelen of alle leden zouden spontaan medewerken om dezen wensch in vervulling te doen gaan. Met een toepasselijk woord reikte hierna de overste de prijzen uit van de gehouden schietoefeningen.

Nog heeft ds. Bouma het woord gevoerd. De toespraken werden door fraaie natuurfilms afgewisseld.

Nunhem, 27 Maart. De heer Merkus, secretaris der gewestelijke commissie, heeft een breede bespreking gehouden over het nationale instituut van den B.V.L.

Nijverdal, 4 Maart. Bijeenkomst van de afd. Hellendoorn-Nijverdal, in hotel Hofstee, o.m. bijgewoond door burgemeester Banning uit Weerselo, den plaatselijken leider, den heer W. Doctor, den heer A. Otte als lid van de plaatselijke commissie, het raadslid, den heer H. Goorman en kapitein H. ten Brug uit Hulzen. O.m. werd de film van den landstormdag te Almelo vertoond.

naar de te Utrecht te houden schietwedstrijden om den Generaal Insingerbeker.

Na afloop van het officieele gedeelte der vergadering werden de afgevaardigden en het Gewestelijk Bestuur aangevaan verrast door een aubade van de pas opgerichte fanfare St. Martinus, van welke filmopnamen werden gemaakt evenals van de vergadering zelve als inleiding van een speciaal voor West-Brabant samen te stellen propaganda-film.

GRONINGEN.

De afdeling Groningen van den B.V.L. had 7 April in de bovenzaal van de Harmonie een grooten Landstormavond georganiseerd.

Een talrijk publiek, waaronder een groot aantal militaire- en burgerlijke autoriteiten, vulde de zaal geheel. Onder de aanwezigen bevonden zich o.a. de Commissaris der Koningin, Mr. J. Lintthorst Homan en echtgenoot, de Burgemeester der gemeente Groningen, Mr. P. W. J. H. Cort van der Linden, de oprichter van den B.V.L., Generaal L. F. Duymaer van Twist, de Tweede Kamerleden, A. Zijlstra en T. Krol, de Garnizoenscommandant Overste P. W. Leverland, de Commandant van de Ver. Marechaussee, Overste P. M. R. Versteegh en de Districtscommandant der Rijksveldwacht, de heer B. F. Hoestra.

De heer A. Brugmans, voorzitter van de plaatselijke commissie, dankte in zijn openingsrede allereerst den Commissaris der Koningin en den Burgemeester voor hun aanwezigheid, daar dit er op wees, dat de autoriteiten vertrouwen hebben in den B.V.L. Bijna twintig jaar geleden, kwam een revolutionaire storm over Nederland, geïmporteerd uit het buitenland. Na het bezweren van dien storm kwam Generaal Duymaer van Twist op de idee een bijzonderen vrijwilligen landstorm op te richten. Spr. dankte namens de Groninger afdeling den Generaal

VAANDELS — VLAGGEN

Fa. JANSSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg
Tel. 813. Eigen atelier. 70-jarige reputatie.

Hoogste tentoonstellingsbekroningen
* Prima werk en voordeelrijke prijzen *

voor de oprichting van den B.V.L. en voor hetgeen hij heeft gedaan voor het vaderland.

Spr. dankte vervolgens de leden van de gewestelijke commissie voor de prettige samenwerking en de leden van den B.V.L. voor het enthousiasme waarmee zij hun vrijwillig opgenomen plicht vervullen.

Rede Commissaris der Koningin.

De Commissaris der Koningin, Mr. J. Linthorst Homan, wees er allereerst op, dat hij als landstormer heeft gewerkt onder omstandigheden, die dat werk veel moeilijker maakten. Het is gelukkig, dat thans de groote waarde van ons staatsbestel openlijk wordt erkend door velen, die nog kortgeleden in hand en geschrift de heftigste veroordeeling uitspraken. De moeilijkheden van anderen openden in ons land de oogen voor wat ons land heeft.

Spr. wees er vervolgens op, dat de landstormers moeten ijveren voor de eenheid van ons volk. Als ieder vaderlander moet de B.V.L.-er den plicht voelen van zessen klaar te zijn. Thans, meer dan ooit tevoren moet juist ons volk toonen, dat het volkskarakter hoog kan zijn, ook bij verschil van beginsel. Er is in dat opzicht nog heel veel te verbeteren, er zijn nog veel fouten, die moeten verdwijnen, er is nog veel goeds, dat moet komen. Alleen flinke werkelijkheidszin kan ons volk behoeden en verheffen. Spr. wakte de B.V.L.-ers op daarvoor te werken, met de gedachte aan de traditie van de volkseenheid onder het bewind van H. M. de Koningin.

Landstormer zijn wil niet zeggen, aldus spr., het houden van gezellige bijeenkomsten, doch beteekent, dat men paraat moet zijn wanneer het landsbelang dit eischt.

Mogen de geboorte van Prinses Beatrix en het regeringsjubileum van Koningin Wilhelmina, allen, aldus besloot de Commissaris zijn rede, zonder uitzondering niet alleen innige dankbaarheid inboezemen, maar vooral ook een hecht voornemen bijbrengen iedere opoffering te dragen, die de eenheid van het geheele volk naar buiten en naar binnen van ons allen vraagt.

Rede Generaal Duymaer van Twist.

Na de pauze sprak Generaal L. F. Duymaer van Twist een kort woord van opwekking.

Spr. richtte zich in het bijzonder tot de B.V.L.-ers. Op een avond als deze, denken we onwillekeurig, aldus spr., aan 31 Jan., toen Prinses Beatrix werd geboren. Die dag was een dag van vreugde, door den hechten band, die tusschen Vorstenhuis en volk bestaat.

Het is noodig, dat de B.V.L. paraat is, want de tijd is er nog niet naar, dat we den B.V.L. kunnen missen. De algemeene toestand geeft redenen tot bezorgdheid. Het communisme bouwt zijn cellen door de geheele wereld. En naast het communisme vieren het nationaal-socialisme en fascisme hun triomphen in Europa, terwijl ze ook in Nederland werken. De dictatuur-bewegingen brengen het gezag in gevaar en daarom is het noodzakelijk, volgens spr., dat de B.V.L. paraat is.

De B.V.L. wekt de nationale gedachte bij ons volk weer op, en in de tweede plaats houdt de B.V.L. de wacht bij onze cultuurwaarden, die ons volk hebben groot gemaakt: geloof en geestelijke vrijheid. Wanneer de B.V.L. paraat blijft, zal iedere poging om ons land onder dictatoren te brengen, mislukken.

H.O.Z.O.

HOMOEOPATHISCH ONDERLING FONDS

Uitgaande van de Vereeniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland.

voor ziekenhuisverpleging en operatiekosten. Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis.

Inl. verstrekt de Adm., Zuidijk 70, Zaandam.

Spr. wekte de B.V.L.-ers op, hier steeds aan te denken.

Het programma bestond verder uit het vertoonen van enkele films, o.a. de B.V.L.-film „Je Maintiendrai”.

Het eerste en tweede deel van deze bekende film geven het groote contrast dat er heerscht tusschen het rustige Nederland en de vele andere landen, waar burgeroorlog heerscht, of stakingen en relletjes de rust verstoren. Het derde deel geeft beelden van het Koninklijk Huis, de waarborg voor de veiligheid en rust in ons land.

De heer Brugmans sloot den avond met een dankwoord tot de sprekers en een opwekking tot de B.V.L.-ers om steeds paraat te zijn.

J. PH. BACKX.

Burgemeester J. Ph. Backx is afgetreden als voorzitter van de Gewestelijke Landstormcommissie „Vollenhove”.

ZOMERDIENSTREGELING 1938 K. L. M.

Wij ontvingen de zomerdienstregeling 1938 voor de binnenlandsche luchtlijnen van de K.L.M. en constateeren dat door de verlaagde tarieven de K.L.M. als concurrent van de spoorwegen een steeds grootere plaats gaat innemen.

GEWESTELIJKE COMMISSIE ZEELAND.

Bij de onthulling van het monument voor wijlen Z.K.H. Prins Hendrik te Vlissingen op 2 Mei a.s. door H.M. de Koningin zal een deputatie van den Zeeuwschen Landstorm tegenwoordig zijn, bestaande uit vijf leden der Gewestelijke Commissie en vijf Officieren, benevens twee landstormers der afd. Vlissingen. Na de onthulling zal een krans worden gelegd bij het Monument namens den Zeeuwschen Landstorm.

Voor Auto's, Motoren, Rijwielen, **P. MOONEN** Taxi en Luxe verhuur: Bergen op Zoom - Tel. 546

KUNSTVUURWERKFABRIEKEN A. J. KAT LEIDEN - TELEF. 1475

★ VUURWERK VOOR ALLE FEESTEN ★ - WASFAKKELS VOOR OPTOCHTEN -

ZWOLLE.

25 en 26 Maart werden de groote Districtschietwedstrijden van den Bijz. Vrijwilligen Landstorm in het schietlokaal van de Vereeniging „Volkswaarbaarheid” gehouden. 25 Maart vond de opening dezer wedstrijden plaats in het daartoe feestelijk versierde schietlokaal onder aanwezigheid van tal van autoriteiten. O.a. merkten we op Mr. A. E. baron van Voorst tot Voorst, Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, Burgemeester A. v. Walsum van Zwolle, Jhr. Mr. G. E. Strick van Linschoten, Burgemeester van Zwollerkerpspel, Mr. M. de Muinck, president der Zwolsche rechtbank, Kolonel N. J. Lavaleye, voorzitter der Gew. Comm. „De IJssel”, Kolonel K. L. Rozendaal, commandant van het L.S.K. „De IJssel-Vollenhove”, allen leden van het eere-comité.

Ds. H. A. Munnik, voorzitter der Plaatselijke Commissie, sprak het welkomstwoord. Spr. betoogde dat het houden van schietwedstrijden één der middelen is tot consolidatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en ter bevordering van de schietvaardigheid der dienstplichtigen. Spr. behoefde dit naar zijn meening niet toe te lichten. Allen verstaan de betekenis hiervan. De wedstrijden van thans zijn voorafgegaan door noodzakelijke oefening en de resultaten daarvan worden dezer dagen getoond.

Spr. bracht zijn dank over aan de Kolonels Lavaleye en Rozendaal, welke deze wedstrijden bevorderd hebben. Voorts aan de leden van het eere-comité, aan de schenkers(sters) der prijzen, in het bijzonder aan hen, die medailles beschikbaar stelden en aan Kolonel Rozendaal, welke den wisselprijs, een fraaien lauwerkrans, aangeboden had. Tot de vereeniging Volkswaarbaarheid richtte spr. woorden van dank voor het bereidwillig afstaan van zaal en schietbaan, evenals tot het comité van actie, dat de plaatselijke commissie alle werk uit de handen had genomen, speciaal den heer Bergkamp als secretaris en Luitenant Bijl als plaatselijk leider.

Tenslotte betuigde spr. zijn dank aan den commandant der politietroepen voor de hulpdiensten van het personeel en aan den heer Jalink, welke voor uitnemende administratieve voorbereiding zorgdroeg.

Spr. eindigde met het uitspreken van de hoop, dat consolidatie en schietvaardigheid moge bevorderd worden en dat mede daardoor een groeiende sympathie voor het streven van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm moge komen.

Kolonel N. J. Lavaleye, die daarna het woord verkreeg, zocht 't belang der schietwedstrijden. Het verheugde spr., dat er in Zwolle een opgewekt B.V.L.-leven heerscht. Het doel van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm is gezond. De jongeren, die de plaats der ouderen innemen, moeten wat mans zijn. De landdagen hebben alleen propagandistische waarde, maar de schietwedstrijden hebben practisch belang. Bovendien is de schietsport een mooie sport. Zijn de mannen hun wapen meester, dan wekt dat vertrouwen rondom, bij den commandant en bij de kameraden. Met den wensch, dat deze wedstrijden mochten slagen besloot spreker.

Daarna sprak Kolonel K. L. Rozendaal een kort woord. Wanneer men spr. vraagt, waar schietwedstrijden te organiseren, antwoordt spr.: Zwolle. De bloei der Zwolsche afdeeling, aldus spr., is mede te danken aan de leiding van Luitenant Bijl, die voor spr. meer dan een medewerker geworden was. Het verheugt spr. dat er zooveel schutters willen mededingen en hoopte op 't moment der prijsuitreiking op goede

'S-GRAVENHAGE Grand Hôtel „Victoria”

Café-Restaurant

Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16 Groote en kleine zalen voor vergaderingen en partijen.

wedstrijden te kunnen terugzien. Met den wensch dat de goede geest bevorderd en de band aan den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm verstevigd moge worden, en dat allen zich mogen scharen rondom den troon van Oranje, ter bescherming van onze geestelijke vrijheden en het wettig gezag, besloot spr.

De Commissaris der Koningin, Baron van Voorst tot Voorst, loste op uitnodiging van Ds. Munnik, na een opwekking tot eendrachtige samenwerking, de eerste schoten. Hierna werden de wedstrijden voortgezet.

ZUTPHEN.

Jubileum-schietwedstrijden.

18 Februari had de opening plaats van het schietconcours, georganiseerd door den B.V.L. en de Zutph. Vrijw. Burgerwacht, ter gelegenheid van hun beider 20-jarig bestaan.

Dr. H. Turkstra, voorzitter van het concours, opende om acht uur de bijeenkomst. Spr. begon met allen hartelijk welkom te heeten. Een aangename taak was dit zeker voor hem, te meer omdat dit de goede verhouding tusschen beide instituten illustreerde. Het welkom gold in de eerste plaats den eere-voorzitter van het concours; in de tweede plaats gold dit voor mr. J. Dijkmeester, als hoofd der gemeente en in de derde plaats omdat hij zich bereid had verklaard, het concours te willen openen.

Voorts gold dit welkom alle civiele en militaire autoriteiten en het geheele eere-comité, wier steun voor beide instituten onmisbaar was. Voor de leden van de beide instituten is deze wedstrijd een demonstratie van goede verhouding. Spr. feliciteerde den voorzitter der Z. Vr. Burgerwacht met zijn herstel, en hij hoopte dat de heer Vastenou, comm. der B.W., die door ziekte verhinderd was hier te zijn, ook spoedig zijn plaats weer zou kunnen innemen.

Mr. J. Dijkmeester dankte den voorzitter; hij drukte er zijn spijt over uit, dat de heeren Wagener en Koerselman niet tegenwoordig konden wezen. Ook de heer Vastenou werd door spreker herdacht.

In de stad is hedenavond dit concours, een prima filmvoorstelling, een niet minder interessante lezing wordt in een der kerkgebouwen gehouden, terwijl er ook een uitstekend concert gegeven wordt.

Ware het niet, dat heden het 20-jarig bestaan der instituten werd herdacht, zeer zeker was spr. niet hier geweest. Nu was het echter iets anders, hier gold het een jubileum, en dit had den voorrang.

In 1918 voelden wij ons niet veilig, 7 dagen later voelden wij het ons wel, want toen reeds waren de beide instituten paraat. In gedachten zag spr. 1918, het Malieveld, in 1928 Houtrust. Spr. hoopte, dat beide instituten schouder aan schouder zullen blijven bestaan.

Het Gemeentebestuur heeft een wisselbeker, uitsluitend bestemd voor beide plaatselijke afdeelingen, beschikbaar gesteld, die ieder jaar tusschen beide afdeelingen verschoten zal moeten worden, en bij opheffing van een der afdeelingen in het Museum een plaats zal vinden. Hij sprak den wensch uit, dat het lang, zeer lang zal duren alvorens deze beker rust zal vinden, maar hij hoopte tevens, dat dan de beker zal getuigen van harden strijd, door de verschillende namen, die daarop dan zullen voorkomen. De 2 vaandels zijn het symbool van beide instituten.

Op verzoek van den burgemeester

Voor Uw Sigaren enz.

H. HANEMAAIJER DELFT TELEF. 821 BURG WAL 71, h. O. Langendijk GIRO 309097

werd het Wilhelmus gezongen, waarmee het concours werd geopend.

Hierna sprak de voorzitter der Z.Vr.B. een kort maar zeer hartelijk woord van gelukwensch tot beide afdeelingen. Dat eensgezindheid, saamhoorigheid, het streven van beide afdeelingen moge zijn, om vastberaden en met volle kracht achter het wettig gezag te staan.

Hierna loste de burgemeester het eerste schot, met als resultaat een 10. De voorzitter deed hiervoor niet onder, ook met als resultaat een 10. Dit belooft als voorteken voor de deelnemers een harde kamp te worden.

Hierna werden de prijzen enz. bekeken en inmiddels bekeken enkele schutters reeds elkaar.

Met ingang van 1 Juli a.s. is benoemd tot secretaris der Gewestelijke Landstormcommissie „Monden der Maas”, deel Goeree en Overflakkee, de Res. Kapitein A. Fopma, zulks ter vervanging van den heer A. A. Hogeweg, die tot Hoofd eener school is benoemd te Rotterdam.

BEVORDERINGEN.

Bij Kon. besl. zijn, met ingang van 26 Maart 1938, benoemd en aangesteld, bij het reserve-personeel der landmacht:

- bij het wapen der Infanterie: tot Reserve Majoor: de Reserve Kapiteins C. J. M. Somers, van het 3e Reg. Inf., W. F. Dekker, van het Regiment Jagers, M. Oosters, van het Regiment Jagers, U. van der Zee, bij het Korps Motordienst;
- tot Reserve Kapitein: de Res. 1e Luitenant Mr. W. J. van Dijk, van het Reg. Jagers, J. Luurs, van het 7e Reg. Inf., Mr. L. Lindeboom, van het Reg. Grenadiers, B. Tesink, van het Reg. Jagers, W. J. H. Salet, van het 14 Reg. Inf., J. C. Capteijn, van het Reg. Jagers.

Bij den staf van het wapen, tot Res. Kapitein v. sp. d. de Res. 1e Luitenant v. sp. d. G. J. M. Sliedenbeek van dien staf;

Bij het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst: tot Res. Kapitein v. sp. d. de Res. 1e Luitenant v. sp. d. J. H. Nieuwenhuijs en J. C. Persant Snoep.

Bij het Vrijwillig Landstormkorps Luchtwachtdienst:

tot Res. Majoor v. sp. d. de Res. Kapitein v. sp. d. H. J. Bathoorn; tot Res. Kapitein de Res. 1e Luitenant

nants v. sp. d. J. A. Keuning, A. Groenendijk en A. W. Leeftang.

Eervol ontslag verleend uit den militairen dienst met ingang van 12 Juni aan den Res. Luitenant-Kolonel v. sp. d. A. C. de Neeve, van den Staf der Infanterie.

Bij K.B. van 5 April zijn met ingang van 1 Mei benoemd:

tot Kolonel, de Luitenant-Kolonel L. H. Kraak, Commandant 9 R.I.;

tot Luitenant-Kolonel, de Majoor H. Polis, van het 21 R.I.;

tot Kapitein, de 1e Luitenant Mr. H. J. Kruls, van het 2 R.V.A.;

tot Reserve Luitenant-Kolonel, de Reserve-Majoor G. W. Stroink, van het 18 R.I.;

tot Reserve Kapitein, de Reserve 1e Luitenant H. H. Barendregt van het 8 R.V.A. en J. E. van Nie van het Regiment Motorartillerie.

JE MAINTIENDRAL

Op 20 Maart betrokken de grensbataljons hun garnizoenen.

Rom bom, rom bom,
Slaat op de trom,
Laat heel de wereld hooren
Dat Neêrlandsch Leeuw,
Zijn erf niet laat verstoren.
't Is dierbaar goed,
Met heldenmoed
Ontworsteld eens aan Spanje.
Wij blijven trouw
De Koningsvrouw,
Vorstinne van Oranje.
Hier ligt een taak
Voor elk die vaak
Slechts schimp had voor defensie.
Hij stuur' direct
Een gift die „trekt“
Naar Zijne Excellentie!
Zoo gaan we voort
Om onverstoord
Voor huis en haard te waken.
Hef 't oog op tot
Der vaad'ren God;
Hij zal het zeker maken.

PEERKE PUNT.

Voor Jong Nederland

GROEP B.

(Boven de 10 jaar.)

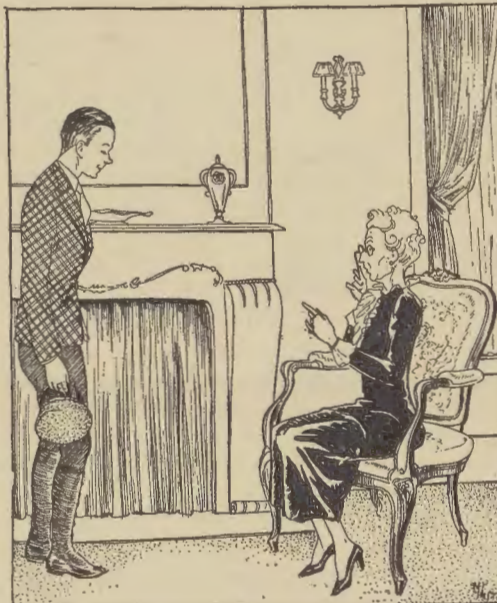
NEDERLANDSCHE PLAATSNAMEN.

GROEP A.

(Onder de 10 jaar.)

NEDERLANDSCHE PLAATSNAMEN.

DE NIEUWE CHAUFFEUR.

Mevrouw had haar chauffeur plots door de dood verloren, Dus vroeg z' een nieuwen knecht door middel van de krant, En zie! reeds d' and're dag verschenen sollicitanten, Per brief, te voet, per fiets van stad en platteland. Natuurlijk had elkeen de reuzefijnst' attesten, Mevrouw stond zeer verlegen bij die overrijke keus, In 't eind liet z' uit die groep een aantal overkomen, Men nam haar niet zo licht bij haar voorname neus. Zij, allerzeerst gesteld op vormen en manieren,

Gaf op hun taal, hun houding degelijk acht, Zij schouwde hun kledij, hun haardos op de keper, En sprak bij 't onderhoud dan ernstig, onverwacht:

„Chauffeur! ik zou meteen U even willen vragen: Als g' eens met mij langs 'n steile afgrond reedt, Hoe dicht zoudt gij dan wel langs 't kantje durven rijden, Dat gij met d' auto niet pardoes in d' afgrond gleedt?“

En allen, om hun grote vaardigheid te tonen, Verklaarden met hun hand op 't hoopvol, moedig hart, Dat z' op een el... een duim... een streep het dorsten wagen! Zij hadden wel gevaar veel groter nog getart!

Eén echter sloeg z'n ogen bij haar vraag zeer zedig neder: „Mevrouw! 'k vraag wel excuus; doch wat U thans mij vraagt, Het moog' dan nog zo'n schitterend kunststuk schijnen, Ik vind, met Uw verlof, dat al te veel gewaagd!“

„Mevrouw! ik zeg 't U vrij; och, neem het mij niet kwalijk! Zo'n waagstuk heb ik nimmer nog beproefd, U zonder noodzaak aan gevaren bloot te stellen; Ik meen, dat dit niet mag, en ook in 't minst niet hoeft!“

Mevrouw hernam hierop met zichtbaar welgevallen: „Ja, ja! voorzichtigheid dat is een schone leus; Welnu! dees' deugd mag ik in U, mijn vriend, ontdekken, Dus kort en goed beslist: op U valt mijne keus!“

OOM BERTUS.

B.V.L.-er, gehuwd, 31 jaar, in het bezit van Politiediploma's Algemeene en R.K. Politiebond, rijbewijs A en met uitstekende referenties, zoekt betrekking als boschwachter, opzichter of dergelijk. Brieven onder no. 107 bureau van dit blad.

WIE HELPT

B.V.L.-er, 28 jaar, gehuwd, aan vaste betrekking, b.v. in transportbedrijf, event. pakhuis-knecht? Ook gen. alle voork. werkzaamheden te verrichten. In het bezit zijnde van rijbewijs A. Brieven onder no. 106 aan het bureau v. d. blad.

Zeijl's

Verzekering Maatschappij Sneek
Directie: S. ZEIJL Wzn.
Comm.: Prof. Mr. P. S. Gerbrandy, Mr. J. Oranje, H. M. Martens, Burgemeester Sneek.

Auto-, W.A., Ongevallen-, Ziekten-, Glas-, Brand- en Transportverzekeringen.

Op plaatsen, waar nog niet vertegenwoordigd, agenten gevraagd.

„DE GOUDSCHE PACKET“

B. J. VAN RHIJN, Gouda
Gouwe 52 - Telefoon 2388
Dag. autodiensten van Gouda, Schoonhoven, Waddingsveen, Boskoop op Amsterdam.
Bestelhuis A'dam: N.Z. Voorburgwal 26, Tel. 44644-48273.

KONINKLUKE = BEGEER MEDAILLES INSIGNES SPORTPRIJZEN
VOORSCHOTEN
LEVERANCIERS VAN DE OFFICIEELE LANDSTORMMEDAILLES

DE PRACTISCHE HUISVROUW KOOPT BIJ VROOM & DREESMANN

Firma J. KAKES BOUWKUNDIGE ZAANDAM

Taxatie — Expertise TELEFOON No. 3251—4984

FIRMA P. S. ANES BRANDSTOFFENHANDEL LEIDEN
Oude Heerengracht 19 TELEFOON No. 587

GARAGE „BOOIJ“

FRANSCHKE KERKSTR. 20 TELEFOON No. 778274 VOORBURG
HET ADRES VOOR LUXE VERHUUR EN TAXIS

GARAGE „DEIJS“

LUNTEREN TELEFOON 200 VRAAGT PRIJS
Verhuur - Stalling - Reparatie Bussen - Taxi's Lage tarieven

BERICHT voor de dames van al de B.V.L.-ers!
Geachte Dames! Wilt U tot aller tevredenheid trakteren, neemt dan onze fijne Dê-Dê-Wafels Beleefd aanbevelend, R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ DOEKUM — B 24

N.V. Houthandel „ALBLAS“ WADDINXVEEN OPSLAGPLAATSEN 's-GRAVENHAGE: Fahrenheitstr. 343 ROTTERDAM: Zwaanshals 119-121 Vraagt prijs van TRIPLEX in diverse soorten en dikten

Bloemenmagazijn

FIRMA H. J. BARMENTLOO JAVAstraat 43 DEN HAAG - TEL. 111561

Firma KLAAS FOPPEN Rzn. Arnemuïden (Zld.) - Tel. 19
Garn.-pellerij en Groothandel
Dagelijks verse gepelde en ongepelde garnalen tegen sterk concurrerende prijzen
Het beste adres voor den groot-en kleinhandel

Voor **Forma Natura Schoenen** en **Timtur Steunschoenen** naar

ADR. KUIJPERS Beijerlandschelaan no. 83 Rotterdam Zuid - Telef. 12482

VLAGGEN - VAANDELS INSIGNES Borduuratelier C. Doncker LEIDEN BREESTRAAT 159 - TEL. 851

AUTOGARAGE **GEBR. VAN ZEVENHOVEN** SPOORSTRAAT 2 - GOUDA TELEFOON 3352 1ste klas reparatie-inrichting voor alle merken

ASBEST-CEMENT PLATEN GEGALV. PLATEN ASBEST-CEMENT BUIZEN Uit voorraad leverbaar
FIRMA J. MONSTER TELEF 2841 - GORINCHEM

Sigarenmagazijn „CAAN VAN NECK“ Caan van Necklaan 9 bij den Haagweg - Rijswijk (Z.H.), tel. 119590

KOLEN VAN DE ORANJE-NASSAU-MIJNEN P. G. LODDER 2e ROSESTRAAT 7 ROTTERDAM - TELEF. 12202

Reist per **AAA Busdienst** naar Apeldoorn, Arnhem en Ede Speciale Luxe Touringcars voor Gezelschappen. **Gebrs. ROBERT - Apeldoorn** Marktstraat 8 - Telefoon 2871

BEKENDE MERKEN **Vulpenhouders „HET VULPENHUIS“** L. DEMMENIE & ZOON LEIDEN

Stoomwasscherij „De Maas“ FIRMA SCHREUDERS EN TROUW IJsselmonde Verzending door het geh. land TARIEVEN OP AANVRAAG

STOOMWASSCHERIJ EN CHEM. WASSCHERIJ „VECHT EN DIJK“ Fa. C. HAGEMAN & ZN. TEL. 11 **NEDERHORST DEN BERG** Vraagt onze prijscourant D

GEBRS. BIJLOO Dagelijksche motorbootdienst Schiedam - Amsterdam Rotterdam - Vlaardingen v.v. Schiedam, Tel. 68646 AMSTERDAM, Tel. 30874

ADVERTEERT IN DIT BLAD

SCHIETSCHIJVEN

gedrukt op speciaal vervaardigd schietschijvencarton. Diep zwarte druk. Lage prijzen.

N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK
SLAGHEKSTR. 90-94 — ROTTERDAM-ZUID
TELEFOON 1-1-3-8-6 Vraagt onze nieuwe prijs-courant met uitgebreide modellen —

UNIFORM- EN BURGERKLEERMAKERIJ J. WALTER
Appelsteeg, hoek Fnidsen Kromme Nieuwegracht 40
ALKMAAR UTRECHT - Telef. 19300
OVERAL TE ONTBIEDEN

K. A. HAVELAAR

MOERKAPELLE (Z.H.)

Specialiteit in:

SCHOFFELMESSEN - STALEN ZWINGEN
WIEDMACHINES - BOERENWAGENS OP
LUCHTBANDEN - STALEN WINDMOLENS
voor waterbemaling, stormzeker. Vraagt prijs.

Leiders van den B.V.L.
en Commandanten van
de Burgerwacht.

Wij leveren U gaarne onze reiswagens voor uw excursies en bieden U de volle 100 pCt. genoeg voor hetgeen U betaalt. Vraagt inlichtingen bij een van de eerst ingeschr. V.L.S.K.M.-ers:

Autobusbedrijf J. v. Bergen Henegouw, Tel. 36, Zoetermeer.

JAN PEZIE ALMELO DEVENTER
Speciale Afdeling UNIFORMEN HENGELO

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
IJSELMUIDEN Telef. 246 KAMPEN

VOOR: OCHTENDVOER
OPFOKVOER - VARKENSMEEL - BIGGENMEEL

en alle hiermede in verband staande artikelen, is Uw adres:
Fa. W. H. H. v. d. BORN & Co.
GRAANHANDEL — TERSCHUUR

A. J. DE BOO & ZN.

BENZINE - PETROLEUM - OLIËN EN VETTEN
MACHINEKAMERBEHOEFTE
MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v.v.
TRANSPORT naar alle plaatsen
Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
DELFT — HOOIKADE 30 — TELEFOON 457

FORDBEDRIJF „WILLGO” - AMERSFOORT
OFFICIAL FORD-DEALER
BARCHMAN WUYTIERSLAAN 196 - TELEFOON 780

RIJWIELEN

beslist 1ste klas uitgevoerd, tegen de laagste prijzen, afkomstig van: N.V. Primarius Rijwiel-fabriek te Meppel, met torpedonaaf, vanaf

f 43.50

DEZE VOLDOEN U HET BEST!

Doorrokers ter herinnering
aan de geboorte
van de Prinses

GOEDEWAAGEN'S
Koninkl. Fabrieken - Gouda

Voor geschenken en prijzen slaagt men zeker in „T SIERHUIS” - ALKMAAR
LANGESTRAAT 86
Iemand van smaak koopt in „t Sierhuis”

KONING PRINS ADMIRAAL

Ford rijden doen ze allemaal
Vraagt demonstratie: Firma J. VAN BERKUM & Co., Off. Ford-Dealer, Coevorden, tel.51

A. DE NIJS - VLISSINGEN
KLEINE MARKT

Speciaal adres voor aankoop van prijzen voor schietwedstrijden! Huishoud. en luxe artikelen

„DE STAD MAASTRICHT”

Steeds een schitterende keuze in glas, porselein, aardewerk en alle bijkomende huishoudelijke artikelen.

GEBRS. WELKERS
HOORN - BEVERWIJK

GEEN LEKKAGE MEER!!

A.T.B.-PASTA dicht alles: mastiek- en asfaltdaken, goten, dekstenen, enz. **A.T.B.-PASTA** is volkomen duurzaam, weerstaat hitte en koude en druipt niet af **Ten Bruggencate's Oliehandel Broek op Langendijk - Tel. 48**

HET aangewezen adres voor **SCHIETPRIJZEN** o.a. medailles, takken, bekers, kransen enz. is

FIRMA CORN. PLAS
(E. C. BILARS)
LANGESTR. 40 - ALKMAAR

GEBRS. DE JONG
Motorboot- en autodiensten
Telefoon 306 - HEERDE

5 x wekel. dienst op R'dam-Den Haag-Leiden; 2 x wekel. dienst op Gron.-Maastricht; 2 x wekel. dienst op Breda. **DAGELIJKS naar UTRECHT**

Alles voor Uw Tuin
bij

A. Mauritz & Zonen
Brinklaan 2-10
Bussum
Telefoon 5068

Voor schitterende huurtenten in elke afmeting is 't voordeelgigst adres

Firma Gebrs. Florusse
Telefoon 8, Wemeldinge
Franco plaatsing d. geh. Ned. Verzorgers v. d. Landdag Goes

GEURTS' CONSERVEN
MUNTEN UIT

„Beter en Goedkooper”
Conservenfabriek „DE BATAVIER”
D. GEURTS - DODEWAARD

VERHEUL'S VEEVOEDERS
ROTTERDAM

N. V. INGENIEURSBUREAU
„EKSTEEN”

Speciaal-bureau voor WATERREINIGING EN WATERTECHNIEK
Sweelincklaan te Bilthoven

DIT IS TE BEREIKEN

EEN EERVOL BESTAAN - EEN BEHOORLIJK TRACTEMENT. HET KONINKLIJK NEDERLANDSCH-INDISCHE LEGER BIEDT HET U

TRACTEMENTEN SINDS 1 JANUARI 1938

Soldaat 2e kl. van f	0.75 tot f	1.— per dag
Soldaat 1e kl. van f	0.85 tot f	1.55 per dag
Brigadier (korp) van f	1.15 tot f	1.85 per dag
Sergeant van f	185.— tot f	290.— per maand
Sergeant-maj. van f	190.— tot f	330.— per maand
Adj.-onderoff. van f	200.— tot f	375.— per maand
Onderluitenant van f	220.— tot f	500.— per maand

Dit wil zeggen, dat de jongste soldaat in Indië per week aan ZAKGELD f 5.25 ontvangt. Immers, voeding, kleding, ligging, dokter en medicijnen heeft hij vrij. Onderofficieren hebben alleen dokter en medicijnen vrij, (ook voor het gezin).

OORDEELT THANS ZELF
OVER DEZE VOORUITZICHTEN

Het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger kan steeds FLINKE, GOED OPPASSENDE jongemannen van 18 tot 30 jaar (ongehuwd) gebruiken.

Vraagt inlichtingen omtrent de dienstneming bij de INFANTERIE, CAVALERIE, ARTILLERIE, GENIE en den HOSPITAALDIENST aan den COMMANDANT van de KOLONIALE RESERVE te NIJMEGEN.

arc's **KONINKLIJK NEDERLANDSCH-INDISCH LEGER**

GOMBERT'S Maatkleeding A. Kerkhoff z.z. 16, Groningen
HET adres voor Uniformkleeding ter plaatse

Kent U reeds het „DECORA”-KUNSTAARDEWERK? Het munt uit door Prima kwaliteit, mooie tinten en zeer verzorgde afwerking Vraagt U in de betere galanterie-zaken de nieuwste modellen en decors. Elk stuk van „Decora” is een sieraad voor Uw woning.

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN
KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183

Uniform- en Civile kleeding naar maat - Volledige garantie

N.V. Drentsch-Overijselsche Houthandel
COEVORDEN, Telefoon 28 - ENSCHEDÉ, Telefoon 2813
Vertegenwoordigingen: Almelo, Tel. 2651; Hattum, Tel. 137.

Hopma Opticien
Instrumentmaker
Bézar-kompassen
O. Ebbingestr. 79, bij de Ebbingeburg, Tel. 5962, Groningen

G. M. A. STEYLEN - HARDERWIJK
DONKERSTRAAT 50 — TELEFOON 141
UNIFORM-KLEERMAKERIJ - Coupeur steeds te ontblenden

L. BOOMSMA
Bouwkundige - Makelaar
Expert
Administratie en onderhoud van vaste goederen.
Hypotheeken - Assurantiën
Nassaukade 118-119, A'dam W.
Gem. Giro B 749
Postchèque- en Girodienst 2870
Tel. 82521 - 85421

n.v. CARROSSERIEFABRIEK

WADDINXVEEN

HERENPAK REINIGEN f 2.—
STOMEN

J. HOEVELS
VERVEN
ROTTERDAM - TEL. 45980

I. WILLEMSSEN
Oesterkweekerij
YERSEKE

Zendt uw wasch naar Apeldoorsche Wasch-industrie „Astra”
Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn
Speciaal ingericht voor militaire wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

Firma G. DIK Ez.
Guldenstraat 20
GRONINGEN
in Wijnen en Gedistilleerd
Sedert 1879
RESTAURANT BODEGA

Firma C. VAN HAL & ZOON, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN. - Prima Coupe. - Reizigersbezoek op aanvraag.

N.V. NEDERLANDSCHE BASALT-MAATSCHAPPIJ ZAANDAM

HOOFDKANTOOR:
ZAANDAM
Tel. 4700 en 4766

BIJKANTOOR:
HARLINGEN
Telefoon 625

WEGENBOUW

Aanleg van:

ASPHALTBETON-
CEMENTBETON-
TEERSTEENSLAG-
TEERSLAKKEN-
KLINKER-
KLEINPLAVEISEL-WEGEN

Trottoirtegelfabriek

Levering van:

BASALTINE- en BETONTEGELS
(o.m. gekleurd) op strengste keur

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V.
ZOETERMEER
HET ADRES VOOR
EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER

Zowel verpakt
als in fust.

Leveringen uitsluitend aan de handel
TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

SAFE DEPOSIT

KOFFERKLUIS

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.

AMSTERDAM-ROTTERDAM-'s GRAVENHAGE
EN IN 59 ANDERE PLAATSEN IN NEDERLAND
ALLE BANK- EN EFFECTENZAKEN

Carrosseriebouw
N.V. M. E. G. G. A.

CAPELLE a.d. IJSSEL
Telefoon (Rotterdam)
No. 53009

Vraagt prijs
en beschrijving van onze modellen

LITHO
„ZAANLANDIA”

ZAANDIJK
STEEN- EN OFFSETDRUK
Reclame — Verpakkingen
Etiketten

HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF
ZANEN VERSTOEP N.V.

GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
(hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230

Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
Aannemers van grond-, spoor-, hei- en betonwerken

DE MOTOR VAN UW WAGEN GE-
BRUIKT VEEL TE VEEL OLIE EN
DE TREKKRACHT IS BELANG-
RIJK MINDER DAN VROEGER!

Er is maar één afdoend
middel; laat hem revi-
seeren door

N.V. SIM HOLLAND - GOUDA
MOTORENFABRIEK — TELEFOON 3362
REVISIES VAN BENZINE- EN OLIEMOTOREN

W.L.D.
De man van standing
draagt
W.L.D. SCHOENEN
Verkrijgbaar in alle
voornamelijk zaken

Ook Uw adres
Café-Restaurant
„PAVILJOEN KINHEIM”
STATIONSWEG 60. Tel. 2524
ALKMAAR

Parkhotel Assen
124 bedden
Koud en warm stroomend
water op alle kamers
Pension f2.50 en f3.- per dag
H.H. Officieren speciaal tarief
Nieuwe directie

APELDOORN
HOTEL BLOEMINK
GEVESTIGD SEDERT 1847
bij het Kon. Paleis en bosschen
Fraal gelegen aan de Loolaan

LEEWARDEN
HOTEL
„DE KROON”
Vergaderzalen
UITST. KEUKEN

MIDDELBURG
HOTEL „ABDIJ”
Gelegen in de bekende Abdij
Garage en verhuurinrichting
TELEFOON 50

Rotterdam
Grand Hôtel COOMANS
Wereldreputatie!
Geheel gemoderniseerd
KAMERS, vanaf f3.—
incl. uitgebreid Holl. ontbijt

Hotel-Café-Rest. P. Mulders
Tilburg
Tel. 2385 (2 lijnen)
HET BESTE EN GOED-
KOOPSTE ADRES VOOR
UW LUNCH EN DINER!

UTRECHT
Hotel
„TERMINUS”
VERGADERZALEN

N.V. C. W. PANNEVIS
ZAADTEELT-ZAADHANDEL
DELFT
TUIN-, BLOEM-
EN LANDBOUWZADEN
Vraagt prijsocr. of reizigersbezoek

N.V. SLUIS & GROOT'S
Kon. Zaadteelt en Zaadhandel
ENKHUIZEN
TUIN-, BLOEM- EN
LANDBOUWZADEN
Levering uitsluit. a. d. handel

VELUWE. TE KOOP
LANDHUISTERREIN, rustig
aan harden weg, electr. kab.
20 cent per M2. 2½ H.A. bosch
f2500.—. 5½ H.A. f5000.—.

GEBR. SMIT — VAASSEN
SIGARENMAGAZIJN
A. Drúghorn
Javastr. 57. Haag. Tel. 113290

Oefen- en Wedstrijdmateriaal
Speciaal adres:
Drukkerij Rultenbeek
DOORN - Telefoon No. 125
Modellen en prijzen op aanvraag

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM
LET OP!
1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
Willemsparkweg 1, Tel. 20029
Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805

HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
ALSMEDE ALLE ROOKERSBENOODIGDHEDEN

Hebt ge een begin van verkoudheid, hoest ge,
neem voordat de lichte
hoest een gevaarlijke Bron-
chitis wordt, drie Balsempillen van H. VAN AKEN,
Apotheker-Specialist te Selzaete, en ge zult spoedig van
Uw verkoudheid verlost zijn. De Balsempillen van Apo-
theker VAN AKEN doen het slijm gemakkelijk loskomen
en spoedig verminderen. Ze maken de stem helder, de
ademhaling regelmatig en de slaap rustig.
Bij apothekers en drogisten ad f 0.75 per doos.
Importeur: SCHULTE & THIEME, Postbox 55, Middelburg

VRAAGT PRIJSOPGAAF VOOR UW
TIMMERWERKEN
bij de
N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”
TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT
Concurrerende prijzen Vluggere levering
Speciaal adres voor Woningbouw

J. BAX
GROOTHANDEL EN FABRIEKEN N.V.
WOUDRICHEM - TEL. 5

FABRIKANTEN VAN:
MARGARINE - VETTEN
S P I J S O L I E N
ZACHTE ZEEP en HUISHOUDZEEPEN
SODA (KRISTAL- en PATENTSODA)

Verzekert U
tegen de kosten van dokter,
apotheker, ziekenhuis en
operatie bij de N.V. Ziekte-
en Ongevallenverzekering-
Maatschappij
„NEDERLAND”
Berkenweg 15, te Amersfoort
Bill. premiën. Ruime voorw.
Actieve agenten gevraagd

CHEVROLET
LUXE en TRUCKS 1938
Talrijke verbeteringen
Vraagt demonstratie
J. DE JONG — GOUDA
Fluw Singel 59 - Telef. 2824

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM, INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS f1,50 PER JAAR - LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 'S-GRAVENHAGE

DAGDAAGSCHE AFSTANDSMARSCHE
op 28 Mei 1938 te Nijmegen, georganiseerd door de afd. Nijmegen van den B.V.L.

JURY.

a. Landstormgroepen:

- Mr. W. C. Camman, Res. Kolonel der Infanterie.
- J. A. Vermeulen, Res. Kapitein, Districtscommandant van het V.L.S.K. Motordienst.
- P. J. Erkens, Res. Kapitein, Districtscommandant van het V.L.S.K. Motordienst.

b. Militaire-, Politie-, Burgerwacht- en Roode-Kruisgroepen:

- G. Land, Luitenant-Kolonel, Commandant 15 R. I. Garnizoenscommandant van Nijmegen.
- T. J. Reeser, Luitenant-Kolonel, Commandant 11 R. I.
- L. A. van den Berge, Kapitein, Commandant Koloniale Reserve.

Algemeene Leiding:

L. C. Rauch, Res. 1e Luitenant.

Marsch-leiding:

C. A. A. Kanters, Res. 2e Luitenant.

BEPALINGEN

voor den 1en Landstormmarsch te Nijmegen op 28 Mei 1938.

I. Algemeen.

1. De marsch wordt uitgeschreven door het Bijz. Vrijwillig Landstormkorps „De Meijerij”. De organisatie berust bij de Afd. Nijmegen van dat Korps en wordt uitgevoerd door de Regelingscommissie, kenbaar aan oranje armband.
2. De marsch wordt gehouden op Zaterdag 28 Mei 1938, aanvang 14.30 uur. Startplaats is de tuin van het Concertgebouw „De Vereeniging” aan het Keizer Karelplein.
3. In de „Vereeniging” bevinden zich de aan- en afmeldebureaux, kleedgelegenheden, kleeding-, fietsen- en autobewaarpplaats, enz. De bureaux zijn geopend vanaf 13.— uur.
4. Alle deelnemers marcheeren *eenzelfde parcours* van 30 km, hetwelk door pijlen is aangegeven.
5. Het parcours moet worden afgelegd binnen 6 uur na het uur van afmarsch, zooals dit op de contrôlekaart is aangegeekend.
6. Voor eventuele geneeskundige hulp zorgt het Ned. Roode Kruis. Verzorgers zijn toegelaten tot een maximum van 2 per groep. Ook voor hen moet inleggeld worden betaald.

II. Deelname.

7. Deelname staat uitsluitend open

voor Landstormkorpsen, Politiekorpsen van Rijk en Gemeente, Burgerwachten, het Ned. Roode Kruis en Militairen.

8. Er kan worden gemarceerd in groeps- of detachementsverband en individueel. Onder groep- of detachement wordt verstaan minstens 10 man plus commandant. Voor politiekorpsen 5 man plus commandant. Eenzelfde korps kan zich doen vertegenwoordigen door meerdere groepen of detachementen, doch komt slechts voor één Korpsprijs in aanmerking.
9. Bij voorkeur moet worden gemarceerd in Uniformkleeding, tenue naar keuze.

De groepen van den B.V.L. moeten of geheel in uniform, of geheel in burgerkleeding gekleed zijn. Deze laatste, alsmede in burgerkleeding zijnde individuele deelnemers van den B.V.L. ontvangen een rood-witblauwe armband, voorzien van de letters B.V.L. De leider van elke groep ontvangt twee witte armbanden, waarop het volgnummer van zijn groep vermeld staat. Eén dezer banden moet worden gedragen door den linkerman van het voorste gelid, de andere door den rechterman van het achterste gelid.

In burger gekleede deelnemers, die zich naar het oordeel der commissie door kleeding, optreden of anderszins niet gedragen zooals mag worden verwacht, kunnen zonder opgave van redenen van deelname worden uitgesloten.

III. Inschrijving.

10. Voor iedere deelnemer is een inschrijfgeld van 30 cent verschuldigd, hetwelk in geen geval wordt gerestitueerd.
11. Aanmelding geschiedt door invulling van een aanmeldformulier, te zenden aan den Secretaris Regelingscommissie, res. 2e luitenant C. Kanters, Tooropstraat 224, Nijmegen.
12. Tot inschrijving wordt eerst overgegaan, nadat de verschuldigde gelden zijn overgemaakt aan den Penningmeester Regelingscommissie C. Kanters, giro No. 246136, adres: Tooropstraat 224, Nijmegen. Formulieren zijn verkrijgbaar bij den Secretaris.
13. De inschrijving sluit op 21 Mei 1938. Aanmelding na dezen datum is mogelijk, doch in dat geval kan niet worden gegarandeerd, dat de toe te kennen medaille aanstonds zal worden uitgereikt; tevens wordt het inschrijfgeld na dien datum met 10 cent verhoogd.
14. Nadat tot inschrijving is overgegaan, worden de benodigde bescheiden, o.a. een startkaart, zoo spoedig mogelijk toegezonden. Deze kaart moet aan het startbureau worden afgeteekend.
15. Vervanging van ingeschreven personen, die niet aan den marsch kunnen deelnemen, is mogelijk met toestemming van de commissie. Hiertoe vervoegde men zich tijdig aan het startbureau.

IV. Marschregeling.

15. Bij aanmelding aan het startbureau neemt de commandant of de individuele deelnemer de contrôlekaart afgeteekend in ontvangst.
16. Gestart wordt precies 14.30 uur, zooveel mogelijk gelijktijdig. Daartoe stellen de deelnemers zich op aanwijzing van de Regelingscommissie in gesloten colonne op. Het colonneverband mag eerst worden verbroken, zoodra het muziekkorps, dat aan het hoofd van de colonne marcheert, uittreedt.
17. Tijdens den marsch moeten de contrôlekaarten door de contrôleposten worden afgeteekend; controleurs zijn kenbaar aan oranje-armband. Men dient zich nauwkeurig aan het aangegeven parcours te houden.
18. De opzet van den marsch, die geen prestatietocht bedoelt te zijn, brengt met zich mede, dat er uitsluitend mag worden gemarceerd, d. w. z. tijdens het loopen moet steeds één der voeten contact met den grond hebben. In verband hiermede wordt verder bepaald, dat het verboden is zich af te melden binnen 4 uur na het tijdstip van afmarsch, zooals dit op de contrôlekaart is aangegeven.
19. Elke poging tot bedrog kan leiden tot uitsluiting van verdere deelname.
20. Het gebruik van trommels of andere instrumenten is toegestaan, mits andere groepen niet worden gehinderd.
21. Nadat de marsch is volbracht, meldt men zich af, onder vermelding van eventuele bijzonderheden.

V. Belooningen.

22. Iedere deelnemer, die de marsch binnen den vastgestelden tijd volbrengt en zijn contrôlekaart, voorzien van de noodige contrôlemerken, inlevert, ontvangt de B.V.L.-medaille, onmiddellijk bij afmelding.
- Iedere groep, die de marsch binnen den vastgestelden tijd, zonder uitvallers aflegt, ontvangt bovendien een groepsprijs bestaande uit een legpenning.

Verder worden extra prijzen beschikbaar gesteld door:
Gewestelijke Landstorm Commissie „De Meijerij”;
Heeren Officieren der Afdeling Nijmegen;

De Heer H. Dijkhof, belasting-adviseur te H., schrijft ons:

„Ik kan niet nalaten, U te complimenteeren met de voortreffelijke

ROODE STER
No. 10

Het is een waar genoeg, zo iets bijzonders te kunnen rooken voor slechts 10 cent per half ons en ik zal van deze gelegenheid een dankbaar gebruik blijven maken.”

- de Firma A. A. v. d. Borg, Broerstraat 27-43, Nijmegen;
- de Firma Piek en Cloppenburg, Nijmegen;
- de N.V. Kunstzijdespinnerij Nyrma, Nijmegen;
- N.V. Verbandwattenfabriek, Nijmegen;
- de Firma Smit & Co's Transformatorfabriek, N.V., Nijmegen;
- de Firma C. v. d. Stad Kzn., Hertogstraat, Nijmegen;
- Zwanenberg's Fabrieken N.V., Oss, 3 Lauwertakken;
- de Firma M. Payens, In de Betouwstraat, Nijmegen, Lauwertak;
- de Firma J. T. A. v. d. Berg, Broerstraat, Nijmegen, Medaille.

De bestemming der extra-prijzen wordt t.z.t. nader geregeld en bekend gemaakt.

23. Over het toekennen der prijzen beslist een Jury. Over de beslissingen dezer Jury is geen beroep mogelijk.
24. Voor de beoordeeling worden de geuniformeerde en niet-geuniformeerde groepen afzonderlijk beoordeeld.

Slotbepaling.

25. In alle gevallen, waarin hierboven niet is voorzien, beslist de Regelingscommissie.

ROUTE.

Vereeniging, rechtsaf Oranje-singel, St. Canisiussingel, rechtsom Karel Lodewijkplein, Gr. van Roggenstraat, linksaf Reinaldstraat, rechtsaf Batavierenweg, links op Ubbergscheveldweg, rechtsaf Broerweg tot Berg en Dalscheweg, links Berg en Dalscheweg op tot Berg en Dal, rechtsaf naar de Meerwijk tot Watermeerwijk, linksaf Meiberg, (dus niet over de Groesbeekscheweg) naar Groesbeek, langs nieuwe Marechaussée-kazerne, rechtsom Stekkenberg op naar Groesbeekscheweg, Groesbeekscheweg volgen tot Sionshof, langs Sionsweg en Scheidingsweg naar Mooksche Baan, deze links op tot K.M.-paal 5.30, rechtsaf langs Elshof, Broekkant naar Hatertscheweg, St. Anna naar de Vereeniging.

PBNA De superieure school voor technisch briefonderwijs ARNHEM
Bouwkunde, Waterbouwkunde, Werktuigbouwk., Electrotechn., Radio - Chemische Techniek
Vraag gratis Prospectus 5

THE LOCK HAT VAN AF f 6.50
DEKLOONINGEN
KAAT
teriaal
beek No. 125 aanvraag
RDAM
Tel. 55842
Tel. 20029
Tel. 21805
igaretten
hoest ge,
lichte
ke Bron-
AKEN,
edig van
an Apo-
oskomen
elder, de
per doos.
ddelburg
EN
RENT
BACHT
levering
bouw
N N.V.
TEL. 5
TTEN
I E N
EPEN
ODA)
OLET
KS 1938
ingen
tratie
GOUDA
elef. 2824

Beker.

Beker.

C. M. VAN DIEMEN
DORDRECHT
VAANDELS
BEKERS
MEDAILLES
VLAGGEN

Vervaardiger der Regimentsvaandels, dus
Nederlands Beste Adres

B.V.L.-marsch.

LANDSTORMKORPS „DE MEIJERIJ“
 Afdeeling Nijmegen.
INSCHRIJVINGSBILJET

In te zenden vóór 21 Mei 1938 aan den
 res. 2e luitenant C. A. A. Kanters,
 Secretaris Regelings-Commissie,
 Tooropstraat 224, Nijmegen.

Ondergeteekende
 Naam en voorletters (Blokletters s.v.p.)

Adres

wenscht deel te nemen aan den marsch
 van 30 km à 30 ct.; heeft het inleggeld
 ten bedrage van
 gestort op giro 246136.*

overgemaakt per postwissel.*

* Gelieve het gestelde onder of boven de streep
 door te halen.

(Handteekening)

LANDSTORMKORPS „DE MEIJERIJ“
 Afdeeling Nijmegen.

Naam van Korps
Nominatieve opgave van deelnemers.

Naam en voornamen	Adres	Rang
.....
.....
.....

Handteekening **Leider**
 Commandant

Het inleggeld ten bedrage van f.....
 werd gestort op giro 246136*
 overgemaakt per postwissel*.

* Gelieve het gestelde onder of boven de streep
 door te halen.

SCHIEDWEDSTRIJD BIJZONDERE
VRIJWILLIGE LANDSTORM.

Op Dinsdag 10 Mei werd te De Koog
 op het strand een schiedwedstrijd met
 scherp gehouden voor den Bijz. Vrijw.
 Landstorm. De wedstrijd ving aan om
 2 uur. Hierbij waren aanwezig de voor-
 zitter van de Nat. Landstormcommissie,
 Generaal-Majoor Duymaer van Twist,
 Generaal de Jongh, Burgemeester Mid-
 delhoff, voorzitter Gewestelijke Com-
 missie e.a.

Na afloop had een koffiemaaltijd
 plaats in 't bad-hotel „Prinses Juliana“,
 te De Koog, voor alle deelnemers, waar-
 na de prijsuitreiking werd gehouden.
 Ongeveer een 70-tal vrijwilligers

De districtscoman-
 dant van den Motor-
 dienst in Zeeland, J.
 C. Persant Snoop, is
 bevorderd tot Res.-
 Kapitein v. s. d.

N.V. BETONFABRIEK v/h J. en A. DEN BOER
 Nieuw Lekkerland (bij Rotterdam)
BASALTINE - BETONTEGELS
 ONDER RIJKS- EN GEMEENTEKEUR

namen aan den wedstrijd deel. Bij de
 prijsuitreiking waren ook de Burgemees-
 ter Mr. A. F. Kamp en de Plaatselijke
 Commissie tegenwoordig.

BENOEMINGEN.

Benoemd tot sous-Chef van den Gene-
 ralen Staf, de Kolonel N. T. Carstens.
 Tot Directeur van den Etappen- en
 Verkeersdienst, tevens Commandant van
 het Vrijwillige Landstormkorps Spoor-
 wegdienst de Luitenant-Kolonel H. H.
 Thoden van Velzen.

Benoemd tot Lid van Gedeputeerde
 Staten van Overijssel de heer R. Telle-
 gen, Lid van de Plaatselijke Landstorm-
 Commissie Zwolle.

ORANJEAVOND VAN DEN B.V.L.
ZWOLLE.

Nederland en Oranje één.

„Oranje in het centrum van de
 belangstelling, omdat we oranje
 dragen in het hart.“

(Woorden ontleend aan het
 slotwoord van den voorzitter,
 Ds. H. A. Munnik.)

Zwolle heeft weer met geestdrift zijn
 Oranje-avond gevierd, onder auspiciën
 van de Plaatselijke Landstorm Commis-
 sie van den B.V.L. voor een bijna uitver-
 kochte Buitensociëteit, die met de na-
 tionale kleuren was versierd.

Onder de aanwezigen merkten we op
 Z.Exc. de Commissaris der Koningin in
 Overijssel, Mr. A. E. Baron van Voorst
 tot Voorst; Burgemeester A. van Wal-
 sum; Oud-Burgemeester van Zwoller-
 kerspel, de heer U. P. Cavaljé; leden der
 Pl. Landstorm Commissie; de Commissa-
 ris van Politie, de heer Lettinck; de oud-
 Commissaris, de heer J. R. Derksema,
 alsmede een groot aantal hooge officie-
 ren en andere autoriteiten.

In zijn openingswoord noemde de
 voorzitter 1938 een bijzonder gedenk-
 waardig jaar door de herdenking van het
 40-jarig regeeringsjubilé en het 20-jarig
 bestaan van den B.V.L.

Spr. heette de hooge autoriteiten van
 harte welkom, in het bijzonder de Com-
 missaris, de Burgemeester van Walsum,
 die onmiddellijk had te kennen gegeven,
 bij de Oranje-avonden van den B.V.L.
 zeer zeker tegenwoordig te willen zijn,
 en den heer R. Tellegen, het nieuw be-
 noemde lid van Ged. Staten.

Spr. schetste het ontstaan van den
 B.V.L., gegroeid uit het volk. Twintig
 jaren zijn de B.V.L.-ers paraat geweest
 en als het moet, staan ze opnieuw klaar
 voor een nieuwe lange periode om te
 waken bij de grenzen, en het land te ver-
 dedigen.

De B.V.L., gegroeid uit het midden der
 burgerij, is door een hechte band met
 het volk verbonden. Spr. weidde hier-
 over in den breede uit. Spr. bracht dank
 aan den heer A. W. Bijl, plaatselijk lei-
 der en secretaris, die het historisch spel
 had geleid, aan Overste Bloemen, het
 Comité van Actie, de Chr. Muziekver-
 eeniging „David“, dir. E. van den Berg,
 voor zijn medewerking en aan de over-
 ige instanties, die medewerking hadden
 verleend.

Daarna kreeg de heer H. de Boer,
 propagandist van de Nationale Land-
 stormcommissie, het woord. Spr. heette
 het een voorrecht in Nederland in deze
 feestvergadering te mogen spreken, nu
 in zooveel landen rondom ons onrust
 heerscht, revolutie en knechtschap
 door dictatuur. Bij ons is blijdschap en
 vreugde. Niet het minst in het Kon.

ZIJT

REEDS VERZEKERD
 BIJ DE
HAV BANK?

Zoo neen,
 vraagt haar
 lage tarieven

HAV BANK
SCHIEDAM
 LEVENSVZERKERING-LIJFRENTE

Huis, waar de Koningin zich verlustigt
 in het geluk van haar kinderen en klein-
 kind. Spr. herdacht het moederschap en
 de moederweelde van Prinses Juliana,
 waardoor Nederland zijn nieuwe Oranje-
 telg werd geschonken. Spr. schetste de
 sterke band die Oranje en Nederland
 samen bindt. Een sterke, tegelijk brooze
 band, omdat er mee samenhangt de
 broosheid van een menschenleven.
 Maar, aldus spr., laat ons juichen en
 zingen: het was Oranje, het is Oranje
 en het zal altijd Oranje blijven in Ne-
 derland.

Spr. betrok in Nederlands blijheid de
 jonge, charmante, sportieve Prins Bern-
 hard, die niet alleen het hart van de
 Prinses, maar van heel Nederland ston-
 derhand had veroverd.

Spr. gaf aan wat Oranje in klank en
 kleur beteekent voor ons Nederlanders,
 gekozen door Prins Willem, die graag
 zijn bloed wilde geven voor ons dier-
 baar Nederland. Hij hield de Oranje-
 vaan hoog en gaf ons godsdienstvrij-
 heid, die we nog bezitten tot op den
 dag van vandaag.

Spr. bracht dank aan onze Koningin,
 die zooveel voor haar volk en land
 heeft gedaan.

Spr. somde vervolgens de groepen en
 bewegingen op die roepen: „weg met
 Oranje“ of in twijfel verkeerden tus-
 schen de roode of oranje-vlag. Zoolang
 de roode vlag in die gelederen zege-
 viert, roepen wij: blijf af met uw han-
 den van onze vlag.

Spr. meende dat men het niet alleen
 bij zingen moet laten. Wij moeten ook
 een daad stellen en propagandist zijn
 voor onze idealen.

Wij moeten ons vast aaneensluiten,
 samen strijden voor ons vorstenhuis en
 waakzaam blijven en met de borst naar
 den vijand gekeerd. Blijft paraat en zegt
 tegen een ieder die zijn hand schennend
 uitstrekt naar het huis van Oranje:

Het was Oranje in Nederland en het
 is nog Oranje en het blijft Oranje.

- Leve de Koningin
- „ Prinses Juliana
- „ Prins Bernhard
- „ Prinses Beatrix
- Oranje Boven.

Toen ving het Historisch spel: „Ne-
 derland en Oranje één“ aan.

Spel in 4 tafereelen en eenige ta-
 bleaux, aangevuld met een bezielde
 voordracht voor ieder tafereel door den
 declamator, den heer Sybesma.

We verplaatsten ons in 1813 te Am-
 sterdam, als het volk onder den druk
 der Franschen zit, maar nauwelijks
 wordt men gewaar, dat Napoleon bij
 Leipzig is verslagen, of de Oranje-liefde
 begint op te laaien.

In Den Haag worden al Oranje-
 cocardes gedragen. Er is een Bestuur

COOPVAERT

gevormd en men gaat er ijveren voor
 een onafhankelijk Nederland.

In het derde tafereel zien we smok-
 kelaars aan het werk. Voorts trachten
 revolutionaire elementen gebruik te
 maken van den ellendigen toestand om
 een opstandige beweging te verwekken.

Ten slotte hulde aan den Neder-
 landschen soldaat. De kern van het Ne-
 derlandsche leger is gezond. De man-
 nen doen hun plicht en scharen zich
 rondom den troon van Oranje. De
 B.V.L. wordt geboren en doet de revolu-
 tie mislukken.

Het spel werd bekroond door eenige
 levendige tableaux, waarin tot uitdruk-
 king kwam: Nederland trouw aan zijn
 Koningin. Het volk juicht, nu de Oranje-
 boom weer bloeit.

Met spanning volgde de zaal het ge-
 beuren op het podium, dat telkens werd
 afgewisseld door de geestdriftige decla-
 matie van den heer Sybesma en de
 volksliederen met vuur gespeeld door
 ons wakkere korps „David“.

Na het derde bedrijf reikte Kolonel
 Lavaleye, als voorzitter van de Gewes-
 telijke Commissie, aan de vier leden van
 het Comité van Actie, die geen arbeid
 te veel, geen moeite te groot was, n.l.
 de heeren J. Bergkamp, Th. Wegerif, H.
 Hollander en J. H. Weidijk, met eenige
 toepasselijke woorden een medaille uit.

Hij prees in hen de afdeeling die
 altijd paraat is.

Toen de klok 12 uur had geslagen,
 betrad de voorzitter het podium om de
 zaal geluk te wenschen met den ver-
 jaardag van Prinses Juliana.

Spr. deed mededeeling dat een tele-
 gram van gelukwenschen was verzonden
 aan het Prinselijk Gezin te Soestdijk en
 een aan H.M. de Koningin.

Ds. H. A. Munnik sprak daarna
 geestdriftige slotwoorden, waarvan de
 Oranjeliefde voor elken Nederlander en
 trouw aan het vorstenhuis, de kern uit-
 maakten. Spr. bracht nog eens naar
 voren de band die Oranje en Nederland
 samenbindt. Hij sloot met de beste
 wenschen voor den bloei van den B.V.L.,
 hopen dat ze mag toenemen in inner-
 lijke kracht, gedragen door heel het Ne-
 derlandsche volk.

Met de beste wenschen voor ons Vor-
 stenhuis en dat de Oranjeliefde in het
 hart van ons volk moge blijven voort-
 leven, eindigde spr. Hij dankte allen „die
 meegewerkt hebben aan het welslagen.“

Met het nog eens herhaald „Wilhel-
 mus“ werd besloten.

Ds. F. W. H. BRAMER †.

Na een zeer korte ongesteldheid is op
 4 Mei j.l. te Maassluis overleden Ds.
 F. W. H. Bramer, gereformeerd predi-
 kant aldaar, voorzitter van de plaatse-
 lijke landstormcommissie te Maassluis.

Vanzelf sprekend was er bij de zon-
 overstraalde begrafenis op 9 Mei groote

H.O.Z.O.**HOMOEOPATHISCH
ONDERLING FONDS**

Uitgaande van de Vereeniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland. Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis. Inl. verstrekt de Adm., Zuiddijk 70, Zaandam.

belangstelling ook uit landstormkringen, want wie eenmaal een landstormvergadering te Maassluis meemaakte, onder voorzitterschap van Ds. Bramer, was getroffen door de sfeer, die hij wist te scheppen, het bezielende woord, dat hij sprak, de slagvaardige wijze waarop hij de sprekers beantwoordde.

Ds. Bramer, die van vergaderingen in den zin van gemeenschapsoefening hield, was een landstormvoorzitter bij uitnemendheid.

Bij den rouwdienst in de Noorderkerk op 9 Mei heeft Ds. Kloots, hervormd predikant te Maassluis, den overledene namens de nationale, gewestelijke en plaatselijke landstormcommissie op treffende wijze herdacht, en iets door laten breken van den sprankelenden geest van zijn ambtgenoot, die ook op de landstormsamenkomsten tot uiting kwam.

Bij de begrafenis waren o.m. aanwezig de korpscommandant, Overste Boots, Majoor van Schelven, als vertegenwoordiger van generaal Duymaer van Twist en de nationale landstormcommissie, voorzitter en secretaris van de gewestelijke landstormcommissie, de heer Royaards en kapitein Karres, de heer Bontje van den Motordienst, zoomede de plaatselijke commissie, van wie we noemen kapitein Booster en luitenant ter zee Kloots.

Toen de kist in de groeve werd neergelaten bracht het omfloerste afdeelingsvaandel een laatsten, eerbiedigen groet.

**OFFICIEREN-BIJEENKOMST VAN
HET LANDSTORMKORPS
WEST-BRABANT.**

Dezer dagen werd te Breda in het Zuid-Hollandsch Koffiehuis een officieren-bijeenkomst gehouden van het Landstormkorps West-Brabant, welke bijeenkomst in alle opzichten als zeer geslaagd mag worden beschouwd.

De vergadering werd geopend door den plaatselijken leider van de afdeeling Breda, de Res. Majoor C. J. M. Somers, met een welkomstwoord tot de talrijk opgekomen officieren uit het geheele Gewest en tot den spreker, kapitein G. Minderhoud en den kapitein plaatselijk adjudant G. A. Adriaansen, terwijl hartelijke gelukwensen uitgingen naar den Korpscommandant den Res. Luitenant-Kolonel T. Beets, met diens herstel.

Na eenige aanwijzingen, een eventuele mobilisatie betreffende, verleende de Korpscommandant het woord aan Kapitein Minderhoud, die op vlotte en leerzame wijze een voordracht hield over het voorschrift „Beteugelen van woelingen”. De door de geheele vergadering spontaan uitgebrachte dank aan kapitein Minderhoud was dan ook alleszins verdiend.

Na afloop werd een gemeenschappelijke maaltijd gehouden, waar door vele sprekers het woord gevoerd werd.

Een dag van groote propagandistische waarde en kameraadschap beleefden de officieren van het Landstormkorps West-Brabant onder hun sympathieken commandant Overste Beets.

**LANDSTORMKORPS
„VELUWZOOM”.****Afd. Arnhem. B.V.L.-marsch.**

De afdeeling Arnhem hoopt dit jaar voor de vierde maal weer een ééndaagse marsch te organiseren door de mooie omgeving van Arnhem. De datum voor dezen marsch is vastgesteld op 2 Juli a.s.

F. BONTKES GOSSELAAR**IN EFFECTEN — GRONINGEN**

Daar deze marsch vooral bedoeld is als propaganda voor den B.V.L., vrouwen wij, dat een groot aantal Landstormers, zoowel in groepsverband, als individueel, aan onzen marsch zullen deelnemen. Er kan ingeschreven worden voor 25 en 30 K.M.

Iedere deelnemer ontvangt voor de eerste maal het keurige B.V.L.-kruis, voor de tweede maal een daarbij behoorend verzilverd kroontje, voor de derde en vierde maal resp. een verzilverd cijfer 3 of 4, terwijl zij, die voor de vijfde maal deelnemen, het B.V.L.-kruis in vergroot model ontvangen.

Verder worden diverse extra-prijzen beschikbaar gesteld.

De deelname-prijs is voor Landstormers sterk gereduceerd.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij den Pl. Leifer Afd. Arnhem, van Huevenstraat 36 te Arnhem.

**SCHIETOEFENINGEN EN
-WEDSTRIJDEN.****Regeling Schietoefeningen en Wedstrijden bij den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.****INSPECTEUR VAN DEN
VRIJWILLIGEN LANDSTORM.**

R. No. 217 dd. 29 Dec. 1922, gewijzigd bij R. 74 van 1924, R. No. 35 van 1924 en bij R. 72 van 1925. (Zie ook R. No. 13 dd. 12 Febr. 1927, R. No. 13 dd. 25 Jan. 1928; R. No. 9 dd. 11 Febr. 1929 en R. No. 10 van 1932).

1. Algemeen.

Eén der middelen om te komen tot de gewenschte consolidatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm is het houden van schietoefeningen en -wedstrijden, waardoor tevens de schietvaardigheid der betrokken dienstplichtigen wordt bevorderd. In overleg met de Nationale Landstorm Commissie is daartoe de navolgende regeling vastgesteld:

2. Grondslag, indeeling en regeling.

De korpsen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm worden beschouwd als grondslag voor de indeeling en de regeling, waardoor samenwerking mogelijk is van de Commandanten der korpsen met de betreffende Gewestelijke Landstormcommissiën.

3. Verdeeling van arbeid.

Terwijl zoowel de Gewestelijke als de Plaatselijke Landstormcommissiën deelname aan de schietbijeenkomsten bevorderen, bepaalt de arbeid van den Commandant zich tot de technische regeling en leiding der schietoefeningen en wedstrijden, zulks met het oog op gevaar, ter bereiking van grooter schietvaardigheid en ter controleering van munitie-verbruik.

4. Plaatselijke leiders en instructeurs.

De Gewestelijke Landstorm Commissiën hebben in de verschillende plaatsen in haar gebied, plaatselijke leiders aangesteld, gekozen uit de afdeeling van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm ter plaatse. Aangezien deze plaatselijke leiders meestal een rang in het leger vervullen en veelal bij mobilisatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm tot handhaving van orde en rust en tot steun aan het wettig gezag, een functie als commandant dier afdeeling vervullen, komen zij in de eerste plaats in aanmerking om op te treden tevens als instructeur bij de schietbijeenkomsten. Alleen wanneer de korpscommandant niet met zijn verantwoordelijkheidsgevoel overeen zou kunnen brengen, kan hij een instructeur (baancommandant) aanwijzen naast den plaatselijken leider, waartoe hij (binnen de grens van zijn verantwoordelijkheid) bij voorkeur dien persoon aanwijst, op wiens medewer-

Hotel „HOBDEL”**P. VINKE — OOLTGENSPLAAT**

king de desbetreffende commissie het meest prijs stelt. Hierbij mag evenwel uit een zuinigheidsoogpunt slechts bij uitzondering verplaatsing of vervoer van de eene plaats naar de andere worden toegestaan. Met deze beperking van keuze dient bij het overleg van den commandant en de betreffende commissie rekening te worden gehouden.

5. Taak Commandanten.

De commandanten van korpsen verleen hunne medewerking tot het beschikbaar stellen van:

- banen;
- personeel ter bediening van de schijven;
- geweren;
- patronen;
- schoonmaakgereedschappen;
- plakmiddelen en
- andere hulpmiddelen.

Zij stellen orde op een behoorlijk onderhouden der wapens, het beheer der patronen en het controleeren van het goed plaats hebben der oefeningen en wedstrijden.

Zij verleen hun tusschenkomst voor het doen van betalingen voor zoover aangaat de technische uitvoering der oefeningen en wedstrijden.

6. Taak der plaatselijke leiders.

- De plaatselijke leiders zijn belast met:
- het versterken van de saamhoorigheid der bijzondere vrijwilligers hunner afdeeling;
 - het opwekken tot deelname aan de schietoefeningen en wedstrijden;
 - het aanhouden van een register, waarin zijn opgeteekend de namen en nadere gegevens der bijzondere vrijwilligers bij den landstorm ter plaatse;
 - het opgeven van mutatiën bij hunne afdeeling aan den Secretaris van de betreffende Gewestelijke Landstorm Commissie.

7. Taak Instructeurs.

De instructeurs treden tevens op als baancommandant. Zij houden aantekening van de verschoten patronen en van de resultaten bij het schieten verkregen. Daartoe worden door de korpscommandanten schietlijsten verstrekt.

8. Hulppersoneel.

Het bedienen van schijven en het schoonhouden der wapens geschieden zooveel mogelijk door de schutters zelf.

Is dit niet mogelijk (b.v. het tevoren plaatsen van vlaggen of bij het gebruik van banen, die niet aan het Rijk behoren) dan kan personeel te werk worden gesteld tegen de ter plaatse geldende betaling.

Voor het schieten met margapatronen op plaatsen, waar niet met scherpe patronen No. 1 kan worden geschoten, is geen hulp van personeel noodig. Eventuele opbewaring van margamaterieel en patronen kan worden beloond.

Overleg met de betreffende commissiën kan, in verband met hare plaatselijke bekendheid, leiden tot het bekomen van personeel, dat de werkzaamheden tegen geene of zeer geringe vergoeding verricht.

9. Tijdstippen waarop oefeningen en wedstrijden plaats vinden.

In overleg met de deelnemers en de betreffende commissie, c.q. instructeurs, worden vastgesteld de data en de uren waarop en de plaatsen waar de schietoefeningen en wedstrijden worden gehouden.

10. Bijeenkomsten commandanten met plaatselijke leiders.

De korpscommandanten houden jaarlijks één of zoo noodig meerdere bijeenkomsten met de plaatselijke leiders, ten einde regeling en uitvoering van de schietoefeningen en wedstrijden te bespreken.

11. Het schieten.

De schietsamenkomsten moeten een opgewekt en aangenaam karakter dragen.

De opkomst is geheel vrij; uniform is gewenscht doch niet noodzakelijk.

Er wordt geschoten met daarvoor door de commandanten beschikbaar gestelde wapenen, tenzij de deelnemers wapenen onder hunne berusting hebben; de schietoefening biedt alsdan een goede gelegenheid een wakend oog op den toestand der wapenen te houden.

Per oefeningsklasse van gemiddeld 25 schutters wordt hoogstens 2 uur instructie-toelage per oefeningdag uitgekeerd. (Het doen schieten van 2 of meer verschillende klassen na elkaar op eenzelfden dag is geoorloofd).

Per jaar en per klasse van 25 man kunnen ten hoogste voor 10 oefeningen en wedstrijden de instructie-toelagen worden toegekend.

Per deelnemenden schutter kan worden beschikt over een telkenjare te bepalen aantal patronen per jaar.

12. Schietwedstrijden.

Er kunnen plaatselijk zoowel als korpsgewijze schietwedstrijden worden gehouden.

Het al dan niet houden van korpswedstrijden behalve de plaatselijke wedstrijden en het al dan niet plaatselijk schieten der eventuele korpswedstrijden wordt overgelaten aan het oordeel van de betreffende gewestelijke commissiën, na overleg met den betrokken commandant, waarbij in het oog gehouden moet worden, dat het voor de schietoefeningen en wedstrijden toegestane bedrag niet wordt overschreden.

Het verdient aanbeveling verschil te maken tusschen de belangrijkheid van plaatselijke- en van korpswedstrijden door aan een belangrijker wedstrijd niet te doen deelnemen, dan nadat bij een vorigen (minder belangrijken) wedstrijd een bepaald aantal punten is behaald.

13. Prijzen schietwedstrijden.

De Nationale Landstorm Commissie stelt, voor den aankoop van prijzen, gelden ter beschikking van de Gewestelijke Landstorm Commissie.

14. Technische regeling van de Schietoefeningen.

Er wordt geschoten met geweer, karabijn, geweer tot K.S.O. c.q. margageweeer met de patronen, in de houdingen, op de schijven en op de afstanden, zooals voor het leger in de desbetreffende voorschriften of aanwijzingen is bepaald.

Schijven enz. moeten middels aanvragen in twee-voud aan de K.M.A. worden aangevraagd.

De verstrekking van kogelgatpleisters en schietschijven geschiedt — op aanvraag — door dezerzijdsche zorg.

De juiste benamingen der schijven zijn vermeld in de Boekenlijst No. 79 met de daarop verschenen wijzigingsopgaven.

Per vóór- en per namiddag mogen per baan niet meer dan twee geweeschijven worden gebruikt.

Margaschijven op carton moeten zoo lang mogelijk door overplakking worden gebruikt.

15. Vrijwillig L.S.K. Motordienst en Vaartuigendienst.

De vrijwilligers bij de landstormkorps-

HILLEGOM

Café-Rest. „FLORA”
W. J. v. DRIL. Tel. 5100
VERGADERZALEN

sen Motordienst en Vaartuigendienst kunnen deelnemen aan de schietoefeningen en wedstrijden van de afdeling van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in hunne woonplaats.

COMPTABELE EN ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN.

Algemeen. De verantwoording der kosten, verbonden aan de schietoefeningen en wedstrijden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, moet geheel afzonderlijk worden gehouden van die van andere uitgaven en moeten aan de hand van het rondschrift No. 191 van 17 November 1922, (2e bladzijde), kolommen 3, 4, 5 en 6 worden opgemaakt.

De verantwoordingsstukken moeten in rooden inkt het opschrift dragen: Art. 32. Begroeting B. Z. (schietoefeningen en wedstrijden).

ad. 3. Jaarlijks vóór of op 1 Februari wordt door de korpscommandanten een begroeting van kosten betreffende de te houden schietoefeningen en wedstrijden op het Inspectiebureau van den Vrijwilligen Landstorm ingediend, berekend naar het vermoedelijk aantal deelnemers en vermeldende:

- het benodigde aantal patronen;
- de kosten voor het personeel;
- de kosten voor onderhoud, toezicht en huur van banen, schietplaatsen en schietmiddelen;
- overige kosten.

Wanneer een indruk verkregen is van het totaal der door de korpscommandanten noodig geachte gelden, wordt aan elk der commandanten een maximum-bedrag ter beschikking gesteld, welk bedrag in geen geval mag worden overschreden.

ad. 5. De Plaatselijke Leaders ontvangen van de Nationale Landstorm Commissie door tusschenkomst van de betrokken Gewestelijke Landstorm Commissie een halfjaarlijksche vergoeding. *)

Het spreekt van zelf, dat de arbeid der Plaatselijke Leaders er een moet blijven van toewijding. De vergoeding wordt gegeven uitsluitend als een blijk van waardeering.

ad. 10. De korpscommandanten kunnen voor het houden van vergaderingen met de Plaatselijke Leaders en met de aangesloten Reserve-Officieren beschikken over een bedrag, hetwelk jaarlijks door de Nationale Landstorm Commissie wordt vastgesteld en in de toewijzing der door de Gewestelijke Commissiën te verantwoordende gelden wordt opgenomen.

Uit deze beschikbare gelden dienen te worden betaald alle kosten aan de vergaderingen verbonden, t.w. zaalhuur, een eenvoudige consumptie, alsmede reis- en noodzakelijk te maken verblijfskosten van de ter vergadering aanwezigen.

Wellicht ten overvloede wordt medegedeeld, dat de uitgaven op de gebruikelijke wijze dienen te worden verantwoord volgens de door de Departementen van Algemeen Bestuur en de Algemeene Rekenkamer gestelde comptabele regelen.

Slot. Zuinigheid bij het besteden van 's Rijks gelden is bij het nemen van alle maatregelen enz. geboden.

Uiterlijk den 15den December wordt op het Inspectiebureau van den Vrijwilligen Landstorm ingewacht een kort verslag der oefeningen en wedstrijden, onder opgave van het totaal aantal verschoten patronen No. 1 en 7 afzonderlijk en onder overlegging van een overzicht der besteding der gelden, verdeeld als in punt 3 voor de begroo-

*) Met ingang van 1 October 1936 is deze regeling zoodanig gewijzigd, dat deze vergoeding rechtstreeks door de Nationale Landstorm Commissie wordt verstrekt.

Een fijn doosje...
maar een fijner
sigaretje.
Steek dat eens bij U!
10 stuks 30 ct.

PANTER MIGNON

ting van den Vrijwilligen Landstorm is opgegeven (R. No. 191, 17 Nov. '22).

Ook de Nationale Landstorm Commissie ontvangt terzelfder tijd een verslag van de gehouden oefeningen en wedstrijden van de zijde der Gewestelijke Landstorm Commissiën.

AMSTERDAM.

Schietwedstrijden.

Zaterdagmiddag 7 Mei zijn de groote centrale schietwedstrijden aangevangen van het Landstormkorps „Stelling van Amsterdam” op de terreinen van de Oranje Nassau kazerne.

Op dit uur hadden talrijke autoriteiten en vele vrijwilligers zich verzameld. De korpscommandant, de res. luitkolonel der infanterie P. R. L. van der Drift, opende de wedstrijden met een inleidend woord.

Daarna speelde het vrijwillige muziekcorps van de militaire politietroepen het Wilhelmus waarna een driewerf hoera uitgebracht werd op H.M. de Koningin.

Op de banen loste de gewestelijke voorzitter, Dr. I. H. J. Vos, het eerste schot, waarna talrijken van de genoodigden eveneens hun schuttersvaardigheid bewezen.

Schietwedstrijden voor het korps „Stelling van Amsterdam” op 7 Mei 1938.
De Gewestelijke Voorzitter, Dr. I. H. J. Vos, lost het openingsschot.

PROGRAMMA LANDDAG DOETINCHEM

1 Juni 1938, Vliegveld „Groenendaal”.

- 11.15 Officieele ontvangst van autoriteiten ten stadhuis door Gemeentebestuur. Concert Markt, Muziekver. Geld. Tram.
- 12.15 Defilé van het Landstormkorps Veluwzoom voor autoriteiten (Stadhuis).
- 13.— Openluchtconcert op Groenendaal voor Vrijwilligers die aan het defilé deelnamen en huisgenooten.
- 14.15 **Openingswoord** door Mr. A. Baron van Heeckeren van Kell, Voorzitter „Veluwzoom”, Kol. b.d. Rede door één der eventueel aanwezige Ministers.
- 14.45 Aanbieding vaandel aan B.V.L. Doetinchem.
- 15.— Vaandeldefilé.
- 15.15 Demonstratie Koloniale Reserve Nijmegen.
- 15.45 Demonstratie Landelijke Rijverenigingen.
- 16.15 Prijsuitreiking Vaandelwedstrijd.
- 16.30 Landspel 1e Afdeling. Demonstratie Tamboers en Pijpers Rotterdam. Landspel 2e Afdeling.
- 18.— Sluiting door den Edelachtbaren heer W. P. J. Duval Slothouwer, Burgemeester Doetinchem.
- 20.15 Concert Groenendaal, aangeboden door Doetinchemsche Harmonie.
- 21.— Avondfeest op Groenendaal.

Apeldoornsche Cartonnagefabriek
TEPELENBERGWEG 16 — APELDOORN
TELEFOON 5107

Band- en elasticspoelen v. textielindustrie

KUNSTVUURWERKFABRIEKEN A. J. KAT
LEIDEN - TELEF. 1475

★ **VUURWERK VOOR ALLE FEESTEN** ★
— **WASFAKKELS VOOR OPTOCHTEN** —

Uit de afdelingen

Klasse A.: 1. H. Gorter, 2. J. Lamsma, 3. J. Teekema. Klasse B.: 1. A. v. d. Duin, 2. J. Veenstra, 3. M. Bouma. Over de mogelijkheid om een gemeentelijke vergadering te beleggen naast de plaatselijke, wordt gesproken, vooral met het oog op een landdag. De heer H. Hartholt luisterde de vergadering met voordrachten op. Ds. D. Vreugdenhil sluit.

Assendelft, 21 April. Geslaagde filmavond in het R.K. Verenigingsgebouw, waarbij kapelaan Lautenschütz, uit Amsterdam sprak over: Nederland, let op uw zaak!...

Beegden. Algemeene vergadering, onder leiding van den plaatselijk leider, den heer J. Adams. Binnenkort zal worden overgegaan tot aanschaffing van een nieuw vaandel.

Bodegraven, 26 April. Voor het eerst na enkele jaren werd alhier weer een landstormavond gehouden. Er was heel veel bezoek en bovendien een groot aantal landstormautoriteiten, onder wie generaal-majoor Zeeman, overste Boots, majoor Goldberg en kapitein Karres. Door overste Boots werden de prijzen uitgereikt. 1e kl. J. J. Hogendoorn, P. J. Bongenaar en F. Oskam. Koningschutter: J. Luuring; Scherpshutter: D. Visser. Onder groot applaus werd aan den voorzitter een legermedaille uitgereikt.

Bolsward, 19 Maart. Onder leiding van den plaatselijke leider, de heer A. Holwerda, had de jaarlijksche schietwedstrijd plaats. Winnaars: groep I: M. Reidsma 95 pt.; H. Schriever 95 pt.; M. Conradi 94 pt.; groep II: J. Runia 91 pt.; J. Yntema 90 pt.; W. Sprik 87 pt. Burgemeester Praamsma sprak de landstormers toe en werd door den plaatselijke leider beantwoord.

Breda. Tot sluiting van de winterschietoefeningen heeft op 9 April j.l. de eindwedstrijd plaats gehad. De winteroefeningen werden steeds goed bezocht en getuigen van een prettigen kameraadschappelijken omgang. De uitslag werd bepaald door de meest gelijke schoten; aantal patronen 50. 1. Brouwers 43 x 12; 2. Willemsen 41 x 12.

Bussum, 21 April. Uitreiking der prijzen, behaald in de zomer- en winterschietoefeningen, door den voorzitter der plaatselijke commissie, mr. C. J. G. M. Schölvinc. Op de geluksbaan werden nog een zestal prijzen behaald, waaronder een taart, door den heer J. J. Moen, welwillend ter beschikking gesteld. Scherpshutters: 1. G. A. H. Schaftenaar; 2. B. N. Koelink. Schutters 1e kl.: 1. E. Klijman; 2. J. F. Vis. Schutters 2e kl. 1. Jac. Witteveen; 2. R. Bor.

Dalsen, 15 April J. Pals, 947 pt.

Delden, 19 April. Uitslag schietwedstrijd: 1. H. G. J. Bolscher, gem. 46.5 pt.; 2. H. G. ter Elst, gem. 46 pt.; 3. H. G. Slaghekke, gem. 45 pt. Deze wedstrijd was het begin van een vervolgsérie van 10 wedstrijden.

Deventer, 23 April. A. J. de Witte, 589 pt.

Dinteloord, 1 April. Prijsuitreiking, onder leiding van den heer Ch. van der Riet. Eerste prijs: W. van Beek, met 449 pt.

Driebergen-Rijsenburg 8 April. Nadat de voorzitter, generaal Keppel Hesselink de aanwezigen had begroet, dank had gebracht aan ritmeester De Moor en verschillende andere stille krachten, kreeg dr. Van der Valk uit Hillegersberg het woord, die met den gloed der overtuiging het ontstaan van het instituut beschreef en het bestaansrecht uiteenzette. Spr. hamerde als het ware in de hofden en harten de groote betekenis van de Oranjes voor ons vaderland, de grootsche figuur van onze Koningin. Een prachtrede. Na vertooning van enkele films, o.a. Je Maintiendrai, werd de verworven wisselbeker uitgereikt, alsmede verschillende diploma's.

Drunen, 6 April. Zeer geslaagde bijeenkomst, waarbij o.m. pater prof. Felix Otten en burgemeester Van Beek, voorzitter der gewestelijke commissie, gesproken hebben.

Ede. De sectie Ede van het vrijw. landstormkorps motordienst heeft 26 April een groote oefening naar Rheden en Loenen gehouden, onder leiding van den commandant der sectie, den sergeant J. Schokker Jr. Na het om 2 uur op de Markt gehouden appél, werd vertrokken in de richting Arnhem. Onderweg werd halt gehouden; de commandant besprak toen met het personeel de oefening. Bij den Koepel de Kaap, nabij Rheden, verzamelden zich om 3 uur alle secties van de prov. Gelderland. Hier werden

HAHBO**SCHIELOKALEN
WEEKENDHUIZEN****ALLE HOUTBOUWERKEN - HARDINXVELD****Voor Uw Sigaren enz.****H. HANEMAAIJER DELFT
BURGWAL 71, h. O. Langendijk TELEF. 821
GIRO 309097****A. KUYVENHOVEN'S****Kisten-, Broeiramen- en Vatenfabriek
Zuideinde 13 NAALDWIJK Tel. 35****N.V. v. HOUWENINGE & IJSSELSTIJN****BLOEMENMAGAZIJN****LANGE HOUTSTRAAT 17, 's-GRAVENHAGE**

eerst eenige marschoefeningen gehouden en daarna werd volgens ingekomen berichten, met de geheele colonne van pl.m. 60 auto's en 20 motoren, naar Loenen gereden. De weg over Dieren bleek door den vijand versperd te zijn; daarom werd langs het Apeldoorn-Dierensch kanaal over Eerbeek naar Loenen gereden, waar de auto's geparkeerd en de manschappen ingekwartierd werden. De districts-comm. reservekapitein Erkens en de afd.-comm. majoor Dufour hielden te Loenen een leerzame bespreking, waarna de secties naar hun standplaatsen terugkeerden. Ongeveer 10 uur 's avonds keerde de sectie Ede in uitstekende conditie en zonder uitvallers hier terug. Het was een goedgeslaagde en leerzame oefening geweest.

Eibergen, 7 April. Prijsuitreiking, waarbij de heer Jalink, uit Apeldoorn, een rede gehouden heeft over: Rondom Oranje.

Goirle, 13 April. Over den laatsten schietavond van het winterseizoen schrijft het „Nwbl. v. h. Z.“ o.m.:

Een beschikbare beker voor den hoogsten schutter in 2 series werd gewonnen door G. Copal met 98 punten. Mede door de gulheid van den kastelein waren er zooveel sigarettens beschikbaar, dat na afloop nagenoeg alle schutters van rookertjes waren voorzien.

En nu in de komende maanden weer naar de schietbaan in de hei, die momenteel door de zorgen van het gemeentebestuur flink wordt opgeknapt.

Elshout, 25 April. Prijsuitreiking, waarbij o.m. overste Hafkemeijer en de heer Van Agt aanwezig waren. Eerste prijs: L. Klijn, met 97 pt.

Ermelo, 22 April. Drukbezochte propaganda-bijeenkomst. Tot de aanwezigen behoorden o.a. de leden der gew. commissie ds. A. Hoeneveld, H. Th. 's Jacob, Joh. Wynne en de commandant van het Veluwesch Verbond, de res. luitenant-kolonel C. J. C. Janssen. De voorzitter der plaatselijke commissie, de heer W. F. H. van der Wart sprak het openingswoord, waarna een gezelschap uit het personeel van het gesticht „Veldwijk“ eenige historische tafereelen uit het leven van Prinses Juliana opvoerden, welke een groot succes oogstten. Na het uitreiken der reproducties sloot de heer 's Jacob de vergadering. Spr. wees erop, dat in deze tijden de eensgezindheid dikwijls ver te zoeken is. Nederland maakt daarop een uitzondering want hoe hoog de golven van revolutie, zorg en moeite ook opgaan, wij voelen steeds onze nationale eenheid en saamhoorigheid.

Gouda, 22 April. Beëindiging winterschietwedstrijden. De spanning bleef er tot den laatsten dag in. De wedstrijden stonden zoals gewoonlijk onder leiding van den leider der afdeling, den heer L. A. Boot. Aan het slot maakte de voorzitter der afdeling, de heer G. J. Pot, de uitslagen bekend. Hij sprak tevens een propagandistisch woord. De prijzen bestonden uit een grooter of kleiner aantal eieren. Enkele uitslagen: Hoofdwedstrijd: 1. A. Ruijgrok 863 pt.; 2. P. C. Maree 836 pt.; 3. B. Blotkamp 823 pt.; vrije baanwedstrijd: 1. L. A. Boot 90 pt.; 2. P. C. Maree 89 pt.; 3. T. C. Boot 89 pt.; 4. R. L. Koelman 89 pt.

's-Gravanzande, 25 April. Prijsuitreiking, onder leiding van den heer Lijzinga.

Groningen, 20 April. Kapitein Van der Wal reikte aan 34 van de 136 schutters, die aan den wedstrijd deelgenomen hadden, een prijs uit. De regeling was zoo gekozen, dat ook de minder goede schutters, een even groote kans op een prijs hadden, als de koning- en scherpsschutters.

Groote gast, 5 April. Eerste prijsenserie-wedstrijd: S.S.: M. W. Kruyer 469 pt. (max. 500); 1e kl. H. Niemeyer 477 pt.; 2e kl. Willem Tap. De prijzen werden door ds. Knotnerus uitgereikt.

Grijpskerke. Benoemd tot plaatselijk leider de heer P. de Kam.

Halsteren, 26 April. Jaarlijkse bijeenkomst, welke door den voorzitter wordt geopend. Spr. heet de leden, die in grooten getale zijn opgekomen, hartelijk welkom, in het bijzonder pastoor Van Genk, de secretaris der gewestelijke commissie. De voorzitter brengt dank aan den plaatselijken leider, den heer P. Nijssen voor de wijze, waarop hij sedert een 20-tal jaren de landstormers in den waren zin heeft weten te leiden, waarbij steeds de saamhoorheidsgeachte op de eerste plaats heeft gestaan.

De secretaris der gewestelijke commissie spreekt nog een propagandistisch woord en brengt de wenschelijkheid van een filmvertoning naar voren.

Hattem, 12 April. Propaganda-avond. De zaal was dichtbezet. Ds. Karssen, eerevoorzitter der afdeling, sprak een openingswoord, waarna vertoond werden eenige filmopnamen van landdagen van den B.V.L., afgewisseld door eenigen opnamen uit het leven van de Koninklijke familie. Als hoofdfilm werd gegeven de nieuwe klankfilm „Je Maintiendrai“.

De heer Jalink, uit Apeldoorn, stelde in het licht het noodzakelijke van den B.V.L. De heer

Aanwezige autoriteiten op den landstormavond te Groningen, d.d. 3 Maart 1938.

Bakker, burgemeester van Oldebroek, reikte met een opwekkend woord de prijzen uit, behaald op de schietwedstrijden alhier. De heer A. Visser verkreeg den eersten prijs. Plaatselijk leider is de heer H. J. Bos.

Hedel, 22 April. Na opening van de bijeenkomst door den heer Hendriks, leider van de afdeling, sprak de pastoor een welkom, speciaal tot de Bossche heeren. De heer Rabou hield een rede; voorts prijsuitreiking.

Heel, 10 April. Vergadering, welke door burgemeester Houtackers werd bijgewoond. De regeling der schietoefeningen werd nader besproken, terwijl de Burgemeester een uiteenzetting gaf over den luchtbeschermingsdienst.

Herpen, 30 Maart. Uit verren omtrek waren de landstormers en belangstellenden in vrij grooten getale opgekomen. De vergadering werd geopend door den heer van Schaijk uit Ravenstein, waarna de heer Krijgsmans, oud-wethouder van 's-Hertogenbosch een rede hield. Ook overste Hafkemeijer en de burgemeester voerden het woord.

's-Hertogenbosch, 29 Maart. In een der bovenzalen van hotel Royal hebben Dinsdagavond de drie Bossche afdelingen van den B.V.L. hun jaarvergadering gehouden. Met een groot aantal leden waren daar aanwezig het be-

stuur van de gew. landstormcommissie, burgemeester F. van Beek uit Boxtel en de heeren L. van Agt uit Eindhoven, overste C. Hafkemeijer, commandant van het landstormkorps de Meijerij, de leiders der afdelingen en eenige officieren van het korps.

De oudste plaatselijke leider, de heer A. Rabou, sprak het openingswoord. Burgemeester van Beek dankte de leiders der Bossche afdelingen, de heeren Rabou, Heijmans en van Asperen, voor het vele werk, dat zij zich steeds getroosten voor den B.V.L.

Na een bezielende rede van den heer Krijgsmans volgde de prijsuitreiking. Enkele uitslagen: 1. J. Zets 49.17; 2. A. Timmermans 47.50; 3. F. v. Rossum 47.16; 4. Kwaks 45.66; 5. L. Horning 45.34; 6. L. Boelens 45.33; 7. B. Schippers 45.

Hilvarenbeek, 2 April. Propaganda-samenkomst in de Concordia-zaal. Aanwezig waren burgemeester J. C. de Rooy, het Statenlid de heer Willekens en het raadslid Legius, benevens een 50-tal leden. De burgemeester opende met een kort woord.

Na een toespraak van den heer Rabou, gaven enkele dienstplichtigen zich als vrijwilliger op.

Hoeven, 8 April. Jaarvergadering van de afd. Hoeven en Bosschenhoofd. Naast de plaatselijke commissie en de leden van den B.V.L., waren aanwezig burgemeester Jansen en pastoor

Programma van den te houden Landdag te Pernis op Woensdag 15 Juni 1938.

- 10.30—12.30 Korpswedstrijd. Iedere afdeling vaardigt een vijftal af voor den wedstrijd om den wisselbeker en medailles.
- 12.30—1.30 PAUZE.
- 1.30 Opstellen voor het defilé.
- 2.— Defilé van alle afdelingen met hunne afdelingsvlag voor de autoriteiten en genoodigden.
- 2.30 Opening van den Landdag door den Voorzitter van de Landdagcommissie, Prof. Mr. J. A. Eigeman.
- 2.55 Demonstraties van een Compagnie van het Korps Mariniers te Rotterdam, met tamboers en pipers.
- 3.40 Toespraak van den Voorzitter der Nationale Landstormcommissie, Generaal L. F. Duymaer van Twist.
- 4.— Paardensport. Manoeuvrierijden door leden van de Sociëteit, gevestigd in de Rotterdamsche Manege.
- 4.25 Demonstraties van een Eskadron Pantserwagens uit 's-Hertogenbosch.
- 5.— Paardensport. Hooge School op schoolpaard „Merry Lady“, gereden door den heer A. Klebe, Directeur van de Rotterdamsche Manege. Springconcours door leden van de Sociëteit, gevestigd in de Rotterdamsche Manege.
- 5.30 Uitreiking van den wisselbeker en medailles, behaald in den korpswedstrijd door den Commandant van het korps, Reserve-Luitenant Kolonel der Grenadiers, Mr. W. A. C. van Dam.
- 6.— Sluiting van het middagedeelte.
Het geheel zal des middags opgeluisterd worden door de Muziekvereniging „Oefening baart Kunst“, onder leiding van den heer Tom Adée.
- 6.—7.30 PAUZE.
- 7.30—8.30 Concert te geven door de Chr. Harmonie Vereniging „Concordia“, onder leiding van den heer A. den Arend.
- 8.30—9.15 Turnoefeningen, te geven door de Gymnastiek- en Athletiekvereniging „Turnlust“ (80 deelnemers).
- 9.15—10.15 Concert.
- 10.15 Groot vuurwerk.

van Genk, die door den voorzitter in het bijzonder werden verwelkomd.

Door den pl. leider werd mededeeling gedaan omtrent den doorlopenden schietwedstrijd over het afgelopen schietseizoen 1937, waarna de prijzen werden uitgereikt, waarvan de eerste drie als volgt behaald werden: 1e prijs J. Vervaart 180 pt.; 2e Jac. Buijs 178 pt.; 3e Jaap Hoogenveen 17 pt.

Hoogkerk, 27 April. Door de plaatselijke afdeling werden onderlinge schietwedstrijden gehouden. Als gast was aanwezig de heer T. Meijer uit Groningen, die een prijs beschikbaar had gesteld voor het hoogste aantal punten. De heer F. Tjaberings, burgemeester van Hoogkerk, won dezen prijs met 100 pt.

Verdere prijzen: scherpschutters: A. Feenstra 89 pt. Schutters 1e kl. O. G. Ahlers 94 pt. Schutters 2e kl. A. Eilander 76 p.

Hoogwoud, 5 April. Prijsuitreiking. De voorzitter verwelkomde in het bijzonder den heer Ottenbros van Alkmaar. Hij wees op den steun, dien een deel der burgerij trouw blijft geven aan de afdeling, zoodat een plaatselijke wedstrijd kan georganiseerd worden. Totaal was ontvangen f 40 aangevuld met de inlagen der schutters plm. f 50 vormend, waarvoor in de gemeente mooie prijzen gekocht waren.

De heer Ottenbros sprak zijn blijdschap uit over de groote actie in deze afdeling.

Plaatselijk leider is de heer Bos.

Kampen, 27 April werd in de Gehoorzaal de Landstormavond gehouden van den B.V.L. afdeling Kampen.

Wegens ziekte van den voorzitter van de plaatselijke Landstormcommissie, stond de avond onder leiding van den voorzitter van de Gewestelijke commissie, kol. Lavaleije.

Nadat de S.R.O.I.-band de avond had ingeleid, richtte kol. Lavaleije een bijzonder welkomstwoord tot den res. kol. van den Generalen Staf K. L. Rozendaal, luitenant-kolonel J. K. Lammerts, pastoor M. J. G. Gasman en de burgemeesters H. M. Oldenhof en A. Bakker.

In zijn openingswoord toonde kol. Lavaleije verder aan, dat het instituut van den B.V.L. nog steeds noodzakelijk is.

Res. kol. Rozendaal, commandant van het Landstormkorps „de IJssel—Vollenhove“, die hierna het woord verkreeg, wees o.a. op het gevaar, dat dreigt van uiterst rechts en spoorde de jongeren aan zich aan te sluiten bij den B.V.L. Hierna werden een tweetal films vertoond, n.l. opnamen van de in 1937 gehouden landdag van den B.V.L. in Oldebroek en een film rond de blijde gebeurtenissen in het Vorstelijk gezin.

Overste J. K. Lammerts, commandant van de S.R.O.I. en S.R.O.M.A., gaf vervolgens een overzicht van het ontstaan en het doel van den B.V.L. en legde bijzonder nadruk op de preventieve werking van het instituut.

In de pauze ontvingen de leden een gedenkplaat van het huldeblijk van den B.V.L. ter gelegenheid van het huwelijk van H. K. H. Prinses Juliana en Z. K. H. Prins Bernhard.

Na de pauze werd de nieuwe propagandaklankfilm „Je Maintiendrai“ vertoond.

In een geestig slotwoord onderstreepte burgemeester Oldenhof het gesprokene op dezen avond en dankte allen, die aan het welslagen van deze feestvergadering hun medewerking hadden verleend en besloot met de leuze: Wij willen Holland houden; daartoe helpe ons God almachtig.

De plaatselijke commissie kan voor zeker met genoegen op dezen avond terugzien, die door zeer velen werd bijgewoond.

Klaaswaal, 13 April. Propaganda-filmavond. Aanwezig waren o.a. kolonel H. Eggink, als vertegenwoordiger van de Nationale Landstorm Commissie, overste de Neeve, voorzitter Gewestelijke Commissie en mr. van Dam, commandant van het Landstormkorps „Rotterdam“, de heeren F. D. van der Mast, secretaris Gewestelijke Commissie Rotterdam, A. Groenendijk, secretaris Gewestelijke Commissie Dordrecht, en alle leden der Plaatselijke Landstorm Commissie.

De voorzitter der Plaatselijke Commissie, de heer P. J. Mast heette de aanwezigen welkom, waarna de film „Je Maintiendrai“ werd vertoond.

Na de pauze reikte overste de Neeve met eenige toepasselijke woorden de schietprijzen uit. De afd. Numansdorp wist beslag te leggen op den wisselbeker. Voor den Korps- en Eerewedstrijd was een mooie collectie medailles beschikbaar. Overste van Dam sprak een kort slotwoord.

Leeuwarden, 1 April. Jaarvergadering in Irene, onder leiding van den heer Joh. Pars. Meegedeeld werd dat de heer P. Rusticus een nieuwe wisselbeker beschikbaar heeft gesteld, daar de vorige definitief door een der leden is gewonnen.

Hierna sprak pater G. J. M. Strijbosch over „Stormsein neer, weest op uw hoede“.

De heer M. Salverda reikte de schietprijzen uit. Enkele uitslagen:

Kampioen: A. de Roos 99 punten, eigenaar van de Rusticus-beker.

Pistool: Joh. Pars 110 pt. en F. Rinkema 108 punten.

Personeel A: A. Veldman 96 pt., S. Siphema 96 pt., T. H. Toomstra 96 pt., H. Bremer 96 pt.

Voor Auto's, Motoren,
Rijwielen,
P. MOONEN
Taxi en Luxe verhuur:
Bergen op Zoom - Tel. 546

Personeel B: H. Riemersma 97 pt., O. Koopmans 95 pt., J. Stolte 95 pt.
Motordienst: K. Douma 99 pt., M. v. d. Meulen 97 pt.

Lisserbroek, 19 April. Jaarvergadering in café Faas.

De voorzitter der afdeling, de heer B. Berbee, opende met een kort doch krachtig woord de vergadering en heette in het bijzonder kapitein H. G. Smit, secretaris der Gewestelijke Landstormcommissie, welkom.

Kapitein H. G. Smit hield vervolgens een propagandarede.

Hierna bespreking van den centralen schietwedstrijd in Amsterdam, waarvoor veel animo bestond.

Lonneker, 20 April. Samenkomst, onder leiding van pastoor Balk, waarbij aan de afdeling een fraai afdeelingsvaandel aangeboden werd.

Aanwezig waren o.m. de heeren burgemeester Rückert, H. J. P. van Heek, voorzitter en H. A. C. Banning, secretaris der gew. landstormcommissie.

Door een dames-comité werd de afdeling een mooi nieuw vaandel aangeboden.

Tevens werden een groot aantal schietprijzen uitgereikt.

Ook werden nog eenige mooie films vertoond. Het was, aldus de Tw. Crt., een goedgeslaagde avond.

Vaandeluitreiking van de afd. Dorp-Lonneker op 20 April 1938.

Maasbracht, 20 April. Samenkomst in café Sentjens, waarvoor groote belangstelling bestond.

De plaatselijke leider, de heer J. Krekelberg, opende de vergadering en heette allen welkom.

Een bijzonder woord van welkom richtte hij tot de beide wethouders w.o. loco-burgemeester Joosten, enkele leden van den raad, de nieuwe plaatselijke landstormcommissie en tenslotte tot den spreker van den avond, luitenant Merkus, secretaris van de gewestelijke landstorm Limburg.

Luitenant Merkus, die een uitnemende uiteenzetting over het militaire apparaat van den landstorm gaf, dankte den heer Krekelberg voor diens vele en accurate werk als plaatselijke leider.

Na 'n korte pauze besprak luitenant Merkus den op 29 Juni a.s. te houden landstormdag te Roermond en spoorde allen aan tot deelneming.

De plaatselijke landstormcommissie bestaat uit de volgende heeren:
Burgemeester Geradts, voorzitter; den pastoor Knops, wethouder Otten, raadslid M. v. Montfort, de heer van der Heyden, dir. zuivelfabriek; de heer J. Maessen, hoofd der Jongensschool, leden, waarvan laatstgenoemde als secretaris-penningmeester.

Maastricht. In de Redoutezaal te Maastricht had 8 April een groote propagandaverzameling plaats van den Bijz. Vrijw. Landstorm, welke zich in een zeer groote belangstelling mocht verheugen. Ook talrijke autoriteiten woonden deze vergadering bij en merkten we naast de gewestelijke en plaatselijke landstormcommissies op de garnizoenscommandant overste Govers met zijn adjudant kapt. v. d. Drift, de divisie-commandant der Kon. Marechaussee overste van Everdingen, de voorzitter en commandant der Maastrichtsche Burgerwacht.

Nadat de burgemeester van Maastricht jhr. mr. W. Michiels van Kessenich het openings- en welkomstwoord had gesproken, zette dhr. Merkus 't doel en wezen van den Landstorm uiteen, daarbij eenige technische uiteenzettingen gevende.

Vervolgens had als intermezzo de prijsuitreiking plaats, welke als uitslag had:

Plaatselijke wedstrijden 1e klasse:
1e prijs J. Hamelers 79 pt.; 2e J. H. Gerards 76 punten.

2e klasse: 1e prijs J. M. Klijnen 88 pt.; 2e J. Huntjens 75 pt.

GEBR. VAN OORD, WERKENDAM
Telef. Nr. 23 doorl.

Rijsmaterialen - Droog en groen Riet
Uitvoering v. rijswerken in onderaanneming
Rietmattenfabriek
Eigen cultures, prima kwaliteit, lage prijzen

Personeele wedstrijden, 1e klasse: 1e prijs J. Hamelers 83 pt.; 2e Nafzger 80 pt.

2e klasse: 1e prijs W. J. Haanen 80 pt.; 2e W. H. Goossens 74 pt.

Na dit intermezzo hield burgemeester Vienings van Clinge (Zeeland) een enthousiaste propagandarede over „Hoog het gezag“.

In zijn slot- en dankwoord wees de voorzitter op het groote Godsvertrouwen, dat uit de rede gebleken is, hetgeen steeds voor oogen moet gehouden worden, vooral in deze moeilijke eeuw.

Melick-Herkenbosch, 22 April Ledenvergadering, welke geopend werd door den heer dr. D. de Jong. De schietoefeningen voor het zomerseizoen werden besproken, terwijl pastoor Linsen het doel van den landstorm uiteen zette.

Meppel, 30 April. Prijsuitreiking in café Slot. Door den voorzitter der plaatselijke commissie, den heer H. A. Stheeman, werd in een woord vooraf op het groote belang van den B.V.L. voor de geheele bevolking gewezen. Daarna werden door den burgemeester, den heer Mackay, de prijzen uitgereikt.

Enkele uitslagen:

Bekerwedstrijd:

1. R. Roze, groote beker 378 pt.; 2. H. Akse, kleine beker 377 pt.; Kon. en s.s.: 1. H. Akse 193 pt. 2. R. Roze 192 pt.; 3. H. Bosman 191 pt.; 1e kl. 1. B. S. de Beer 182½ pt.; 2. G. Drenth 180 pt.; 3. J. Kok 177½ pt.; 2e kl. 1. H. Piest 148½ pt.; 2. E. S. van Werven 135 pt.; 3. W. Bakker 122 punten.

**VALKENBURG
HOTEL
„ORANJE NASSAU“**
Eerste klas gelegenheid ter plaatse

Ijke commissie gaf hierna in vogelvlucht de historie van den B.V.L. weer en schetste de voortdurende groei van dit instituut tot steun van het wettig gezag in 20 jaar.

Hierna reikte de heer van Mechelen aan de vrijwilligers Bogaart en van der Brug een brevet uit als scherpschutter en deelde tevens aan de prijswinnaars van den plaatselijken schietwedstrijd prijzen uit.

Na de pauze werd de klankfilm „Sluit de Gelederen“ vertoond.

Mortel, 25 April. De afd. Gemert hield een vaandeloopocht. Na opstelling van den stoet bij F. Verhoeven werd afgemarcheerd naar de woning van den pastoor, die werd toegesproken door den pl. leider den heer J. B. M. van Lieshout. Fanfare Sancta Lucia, die bij deze gelegenheid welwillende medewerking verleende, speelde een pittig marscheje en het Wilhelmus.

Na een gulle tractatie werd de toon voortgezet. Later werd halt gehouden bij de speelplaats der school, waarna de schietwedstrijd een aanvang kon nemen. Er was veel belangstelling.

Neer, 27 April. Propagandaverzameling, onder leiding van den voorzitter, dr. Windhorst. De nieuwe leden der plaatselijke commissie, de heeren H. J. Vennekens en R. Rieter werden geïnstalleerd.

Luitenant Merkus zette doel en wezen van den landstorm uiteen.

Neerkant, 11 April. Drukbezochte propagandaverzameling, onder leiding van den voorzitter der plaatselijke landstorm commissie, den heer H. Cleutjes. Res. kapitein Regout hield een spreekbeurt.

Nieuwer Amstel, 20 April. Filmavond, onder leiding van burgemeester mr. G. P. Haspels, met de nieuwe klankfilm „Je Maintiendrai“. Spreker was pater Borromaeus de Greeve.

Nieuw-Vosmeer, 22 April Jaarlijksche algemeene vergadering, waarbij tegenwoordig waren pastoor van Genk, overste Haan en het volledig gemeentebestuur van Nieuw-Vosmeer. De voorzitter der plaatselijke commissie, burgemeester Heereveld heette allen welkom. Pastoor van Genk hield de propagandarede.

Nisse, 1 April. Propaganda-samenkomst van de afdelingen Nisse en 's-Heer Abtskerke.

Burgemeester A. van der Poest Clement heette de aanwezigen welkom, inzonderheid den commandant van 't Zeeuwsch verband, overste J. H. W. Bruins, die een causerie hield over Neder-Indië. Door den heer A. van der Poest Clement Jr. werden eenige plaatselijke films gegeven en een van de Amerikaanse marine, die zeer goed bij de aanwezigen in den smaak vielen.

Oegstgeest, 29 Maart. Onderlinge wedstrijd van de schutters uit den gehouden onderlingen wedstrijd bij enkele afdelingen, waarbij tevens een keur van schietprijzen werd uitgereikt. Op dezen avond gaven van hun belangstelling blij burgemeester Gerrevink, de commandant en de secretaris der gewestelijke commissie (die eerst een samenkomst in Hoek van Holland meegemaakt hadden), overste Juta en tal van plaatselijke leiders, w.o. kapitein Sanders uit Oegstgeest.

Overste Boots reikte de prijzen uit.

Voorloopig Programma van den op 29 Juni a.s. te Roermond te houden Landdag van den B.V.L.

- 10.30—12.— Concert op het Marktplein door een muziekkorps.
- 11.15 Officieele ontvangst der autoriteiten en genoodigden door het Gemeentebestuur van Roermond.
- 13.— Opstelling voor het defilé op het Wilhelminaplein en den Wilhelminasingel.
- 13.30 Defilé van de Vrijwilligers van het Landstormkorps Limburgsche Jagers en de medewerkende onderdelen van de Nederlandsche Weermacht voor de autoriteiten langs het Gemeentehuis.
- 14.— Opening van den Landdag door den HoogEerw. heer Mgr. Dr. H. A. Poels, Voorzitter van de Gewestelijke Landstorm Commissie Limburg.
- 14.30 Demonstratie van de trompetters van het korps Rijdende Artillerie (Gele Rijders).
- 15.— Figuurrijden door motorrijders van het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst Limburg.
- 15.30 Demonstratie van het Eskadron Pantserwagens uit 's-Hertogenbosch.
- 16.— Demonstratie van een sectie van het korps Rijdende Artillerie, o.m. het achterwaarts in stelling komen en het afgeven van een lagenvuur.
- 16.30 „De overval van een bivak“, uit te voeren door een detachement van de Koloniale Reserve uit Nijmegen.
- 17.— Springconcours door de Onder-Officieren van het korps Rijdende Artillerie, waarna sluiting van den Landdag.
Het programma wordt afgewisseld door muziek van een burger en militair muziekkorps.

**VOOR GROOTE EN KLEINE TOCHTEN
FORD V8**
Zonder chauffeur - Voorzien van carnets
GARAGE BAAS - TEL. 117 - ENKHUIZEN

Oirlo-Castenray, 15 Maart. Propaganda-avond onder leiding van den heer Vollenberg. Voorzitter der plaatselijke landstormcommissie Castenray. Luitenant Merkus zette de betekenis van het instituut uiteen en wakte op om deel te nemen aan den landdag te Roermond, welke 29 Juni gehouden zal worden.

Oldebroek, 1 April. Vaandeluitreiking in het Bankgebouw, onder leiding van den voorzitter der plaatselijke commissie, den heer dr. C. A. van der Velden. De zaal was geheel gevuld. Onder de aanwezigen merkten we op, behalve de na te noemen sprekers, kolonel Lóóink en res. kapitein Boulogne, resp. administrateur en secretaris der Nationale Landstormcommissie.

Allereerst had de officieele aanbidding plaats door mevrouw Bakker, van het door de burgerij geschonken vaandel, aan kolonel K. L. Rozendaal, commandant van het Landstormkorps „De IJssel-Vollenhove“, die het voorts overdroeg aan den vaandeldrager en daarbij wees op de symbolische betekenis van een vaandel.

De voorzitter aanvaardde het vaandel vervolgens namens de afdeling en zegde mevrouw Bakker en het dames-comité dank voor de inzameling der gelden en de burgerij voor hun offervaardigheid. Op verzoek van den voorzitter werden hierna staande twee coupletten van het Wilhelmus gezongen, op de piano begeleid door mej. A. H. van Putten. Hierna had de vertooning plaats van een film van den landdag alhier op 1 Juni 1937.

Vervolgens hield de voorzitter der Nat. Landstormcommissie, luitenant-generaal b.d. L. F. Duymaer van Twist, lid der Tweede Kamer, een opwekkende toespraak, waarin hij er op wees hoe de B.V.L. wil medewerken tot bewaring van de geestelijke en staatkundige vrijheden. De rede werd, aldus de Prov. Ov. en Zw. Crt., met een daverend applaus beloond.

Na prijsuitreiking en film voerde nog het woord kolonel Lavaleije, voorzitter der gewest. commissie en burgemeester A. Bakker, uit Oldebroek, die de pl. leider, den heer B. Spijkeroer, dankte voor zijn voortreffelijk werk als zoodanig.

Oldemarkt, 5 Maart. Prijsuitreiking. Eerste prijzen: s.s.: C. J. Haverkamp; 1e kl.: K. Krol; 2e kl.: M. Thomas.

De prijzen, die uit luxe voorwerpen bestonden, werden door den voorzitter der plaatselijke commissie, burgemeester Kuipers, met een toepasselijk woord uitgereikt.

Olst, 3 Maart. Propaganda-avond onder leiding van res. 1en luitenant H. G. Th. Kruissink, plaatselijk leider. De belangstelling was geweldig groot. De voorzitter, burgemeester Mr. A. G. A. Ridder van Rappard hield een gloedvolle openingsrede, er op wijzende, dat wij meer dan ooit verplicht zijn het Wettig Gezag te steunen en ons eenzijdig om den Troon van Oranje dienen te scharen.

Verschillende Oranje- en landstormfilms werden vertoond, o.a. „Je Maintiendrai“. Kolonel Rozendaal, commandant van het korps „De IJssel-Vollenhove“ sprak een propagandistisch woord, waarna de reproducties van de leden werden uitgereikt. Het was reeds bij middernacht toen de burgemeester dezen succesvollen avond sloot.

Ouddorp. Vergadering, welke met een woord van welkom door burgemeester Geleedst werd geopend. Overste Gerlach, de korpscommandant, hield een rede en reikte de prijzen der schietwedstrijden uit. De heer Hogeweg zettte het nut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm uiteen, waarna ds. Hovius, res. veldprediker, een kort woord van dank sprak.

Oudega Sm. Dezer dagen werd een vergadering gehouden, onder leiding van den waarn. voorzitter, den heer Joh. de Boer. Enkele prijzen werden uitgereikt. Scherpschutters: W. Kooistra, schutters 1e kl. F. F. de Jong. De voorzitter sprak een slotwoord.

Oude Pekela, 25 April. Propagandaverzameling, welke werd geopend door den heer J. Klook, plaatsel. leider. Kapitein v. d. Wal, secretaris der gewestelijke commissie, wekte op tot toetreding bij den Landstorm. Enkele films werden vertoond, o.a. „Je Maintiendrai“. Medewerking verleende het Chr. Muziekkorps „Excelsior“ van Nieuwe Pekela, dir. de heer Bos.

Oude Wetering, 21 April. De jaarlijksche samenkomst van de afdelingen Oude Wetering, Nieuwe Wetering (Zuid-Holland West) en Hüg-sloot (Stelling van Amsterdam), die in hotel van den Bosch zoo bijzonder goed geslaagd is, kreeg een bijzonder karakter door de hartelijke huldiging van dr. A. v. d. Bijl door de landstormers, in verband met zijn 12½-jarig huwelijksfeest en zijn 12½-jarig jubileum als arts. De landstorm heeft iets met de vrouwen te maken, zoo werd er gezegd, en iedereen die generaal Duymaer van Twist wel eens heeft hooren spreken voor den B.V.L. zal dat zeker beamen. En ook heeft de landstorm iets te maken met het doktersvak. Hoe minder bloed er vergoten moet worden in moeilijke tijden, des te beter is het. De land-

Cliché Boelaars

's-Gravenhage. Tel. 117505 *

stormers boden dr. van der Bijl, die ontroerd dank zegde, een bronzen beeld aan, het embleem van den B.V.L., op eiken voetstuk.

Van de gasten noemen we den heer Royards, voorzitter Z.H.W., den commandant en den secretaris der gewest. commissie, generaal Zee-man, den heer Wildenberg en kapitein Capteyn. Veel goeds is er gesproken, o.a. door ds. W. v. d. Bos. Pastoor J. G. A. Saraber werd geïnstalleerd tot lid van de plaatselijke landstormcommissie.

Papendrecht, 30 Maart. Jaarlijksche bijeenkomst, welke werd geopend door burgemeester Jansen van Zwijndrecht. Na het openingswoord gaat spr. over tot installatie van den heer H.S. Ens tot voorzitter der plaatselijke commissie, terwijl een woord van dank gebracht wordt aan den heer J. H. Köhler, die wegens hoogen leeftijd voor het voorzitterschap heeft bedankt.

Kapitein Groenendijk hield een propagandarede en reikte de prijzen der schietwedstrijden uit. Enkele landstormfilms, o.a. „Je Maintien-drai" werden vertoond.

Peins, 6 April. Vestiging van een nieuwe afdeeling, welke in wezen reeds bestond, daar er geëfend werd onder leiding van den heer R. de Vries, plaatselijk leider van de afdeeling Tzum.

Voor het Friesch verband was aanwezig de heer Heukels; ook was aanwezig burgemeester Elgersma, van Franekeradeel. De leiding berustte bij den heer Heukels.

In overleg met burgemeester Elgersma werd besloten, dat de afdeeling zal omvatten de dorpen Peins, Zweins, Schalsum, Ried, Boer en Dongjum. Als plaatselijk leider werd de heer G. Heslinga aangewezen.

De heer Heukels sprak nog een warm woord van dank aan den heer de Vries voor de vele opofferingen, die hij zich had getroost.

De burgemeester sprak een slotwoord.

Rhenen, 5 April. Landstormavond, welke werd geopend door den heer H. de Boer, plaatselijk leider. Om waren aanwezig vertegenwoordigers van het gemeentebestuur, de gemeentesecretaris, burgemeester Kuyk van Veenendaal, luit. ter zee H. J. van den Berg, plaatselijk leider te Wageningen, ritmeester der huzaren, Baron Sirtima van Grovestins, vele officieren, w.o. een vijftal van het K.N.I.L. te Nijmegen, de heer T. A. Deen, commandant burgerwacht, benevens commandant en onder-officieren van de politietroepen. Telegrammen werden gezonden aan H.M. de Koningin, H.K.H. Prinses Juliana en generaal Duymaer van Twist. Ds. P. Bootsma, legerpredikant, hield een rede over doel en streven van den landstorm. Mevr. Baronesse van Hardenbroek reikte de prijzen der schietwedstrijden uit met eenige toepasselijke woorden. Enkele films, o.a. „Je Maintien-drai" werden vertoond.

Ridderkerk, 19 April. Propaganda-avond, welke werd geopend door den voorzitter ir. Boele. De in 1937 overleden plaatselijke leider H. A. de Ruiter wordt staande herdacht. Als zijn opvolger wordt geïnstalleerd A. Biesbroek en voor de nieuw gevormde afdeeling Bolnes H. v. Driel. Door overste Linden werden de brevetten en medailles, alsmede de behaalde schietprijzen uitgereikt.

Burgemeester Crezéë reikte enkele mobilisatiekruizen uit, terwijl tot slot de film „Je Maintien-drai" werd vertoond.

Roermond, 2 April. Vergadering met de plaatselijke leiders der afdeelingen in hotel Vincken. De bijeenkomst stond onder leiding van kolonel Jans. Luitenant Merkus voerde enkele besprekingen over den te houden landdag. Na de vergadering zaten de plaatselijke leiders aan een gezamenlijke koffietafel aan, waar kolonel Jans den burgemeester van Roermond als gast begroette en mr. Reijmer in een hartelijke speech opwekkende woorden tot de leiders richtte.

Rijssen, 19 Maart. B.V.L.-samenkomst in Jeruël, welke — aldus Tubantia — wel de best geslaagde mag heten van alle avonden, die de afdeeling tot dusver heeft georganiseerd.

De voorzitter der plaatselijke landstormcommissie, oud-burgemeester J. Knottenbelt, heette de autoriteiten van het Twentsch Verband, kolonel baron van Voorst tot Voorst te Twello en burgemeester Banning van Weerselo, secretaris der gewestelijke landstormcommissie, welkom.

Nadat een film van den landdag te Almelo was vertoond, sprak kolonel Baron van Voorst tot Voorst. Deze wees er op, dat de B.V.L. optreedt voor de handhaving der inwendige orde, als die verstoord mocht worden. Een eerste vereishte voor de vervulling dier taak is paraatheid, daarom aanvulling en verjonging van den B.V.L. noodzakelijk blijft.

Nu volgde een film over het Koningshuis, waarna de heer Banning het woord voerde. Tenslotte sprak ook burgemeester W. Zeeuw een bezielend woord.

Sauwerd, 10 Maart. Eerste prijzen: s.s.: R. J. Vennema; 1e kl.: H. v. d. Laan; 2e kl.: F. Nienhuis. Bij de prijsuitreiking voerden het woord burgemeester Bruins Slot en kapitein v. d. Wal. Voorts las de heer K. Nienhuis de door hem te boek gestelde geschiedenis van de afdeeling voor.

De Commissaris van de Koningin, Mr. Dr. J. Linthorst Homan, op den landstormavond te Groningen, d.d. 3 Maart 1938.

Schagen, 28 Maart. In de „Schager Crt." troffen we een enthousiast verslag aan van een schietwedstrijd, voor schietwedstrijdorganisatoren om te watertanden:

De laatste dag van de schietwedstrijden is de klap op de vuurpijl, of om in schutterstaal te blijven, wat de stemming, de animo en de deelname aangaat, onafgebroken „in de roos" geweest! Candidaat-prijswinnaars voor de vrije en de geluksbaan verdrongen zich om de tafeltjes, waar de heeren van Haan, Lievens, Heneweer c.s. handen te kort hadden om alle gegadigden tevreden te stellen. De patroonmakers gunden zich geen oogeblik rust, de baancommissarissen hadden oogen voor alles en de heeren kaartverkoopers glommen van plezier, omdat hun zaak geen oogeblik last had van crisis-inzinkingen!

In de korpswedstrijden heeft men niet boven Alkmaar uit kunnen komen met zijn 278 punten, al werd Hoorn een goede tweede met 277. De politietschietvereniging Schagen neemt met 269 de vijfde, de B.V.L. de zevende plaats in. Dat is dus niet slecht!....

Alzoo, een schiet-luilekkerland!

Schiebroek, 15 Febr. Laatste ronde voor den klaverblad-wisselbeker, den kamp tussen de afdeelingen van Hillegersberg, Schiebroek, Terbregge en Bergschenhoek.

Uitslag: 1. Schiebroek 947 pt.; 2. Hillegersberg 946 pt.; 3. Terbregge 934 pt.; 4. Bergschenhoek 901 pt.

Schiebroek is hierdoor voor het jaar 1938 in het bezit gekomen van den fraaien wisselbeker.

Schoonrewoerd, 23 Maart. Samenkomst in de keurig met vlaggen versierde zaal van Ons Huis, waarbij de plaatselijke commissie geïnstalleerd werd. Op het podium hadden, behalve de leden van het plaatselijk comité, ook plaats genomen als afgevaardigden van den B.V.L. kapitein Boulogne, overste Baan en kapitein van Geldorp Meddens.

Na opening gaf de heer Koorevaar in een vlotte toespraak een historisch overzicht van den Landstorm.

Kapitein Boulogne, secretaris der Nationale Landstorm Commissie, hield een rede.

Na de pauze installeerde kapitein van Geldorp Meddens met eenige welgekozen woorden de plaatselijke commissie. Speciaal dankte hij het college van B. en W., dat zich in zijn geheel beschikbaar stelde tot steun van het wettig gezag. Dit noemde spr. een voorbeeld, dat navolging verdiende. In 't bijzonder ook dankte hij den burgemeester, mr. A. de Wolff, dat deze zich beschikbaar wilde stellen als voorzitter van de commissie.

De nu geïnstalleerde commissie bestaat uit de heeren burgemeester De Wolff, voorzitter; Heicoop, Wink, dr. Westenburg, ds. v. Noort, v. Leeuwen, Panvis, J. F. de Leeuw, H. Bassa, D. C. Middelkoop, D. v. d. Roest.

Overste Baan reikte de schietprijzen uit; eerste prijswinnaar: Joh. van Weverwijk.

Nadat mej. de Ruyter nog een woord-in-dichtvorm ten beste had gegeven, sprak de burgemeester een slotwoord, waarin hij allen dank-

De Gewestelijke Landstorm Commissie „Mon-den van Maas" bij de opening van een schietwedstrijd. Burgemeester den Hollander lost het eerste schot.

Voorlopig Programma voor den Landdag op Vrijdag 8 Juli 1938 in het Sportpark te DORDRECHT.

- 11.30 Ontvangst van genoodigden ten Stadhuis.
- 12.15 Defilé van vrijwilligers voor Inspecteur en genoodigden, opgesteld voor het Stadhuis.
- 12.45 Noenmaal voor genoodigden.
- 14.30 Aanvang van het programma in het Sportpark.
Openingswoord.
- 14.40 Demonstratie Pantserwagens.
- 14.45 Spreker.
- 15.— Demonstratie Wielrijders met muziekkorps.
- 15.15 **PAUZE.**
- 15.35 Spreker.
- 15.50 Demonstratie aanvallend gevecht door twee compagnieën Infanterie, waarbij ingedeeld infanterie-geschut, mortieren, zware mitrailleurs, verbindingsafdeeling.
- 17.— **EINDE** van het eerste gedeelte.
- 19.30 Vendelzwaaien.
- 20.— Groote militaire taptoe, uit te voeren door Tamboers en Pijpers van het Korps Mariniers.
- 22.— Groot nationaal vuurwerk.

MEPPEL Café-Restaurant SLOT ZUIDEINDE GARAGE - Tel. 2571

te voor aller medewerking. Vooral onzen plaatselijk leider, den gemeenteveldwachter, aldus de burgemeester, komt een bijzonder woord van dank toe. Ik heb persoonlijk zijn werkzaamheden in den korten tijd, dat ik in Schoonrewoerd ben, van dichtbij gadeslagen, en ik kan U verklaren, dat zijn werk schitterend is. Nacht en dag is hij in deze dagen van voorbereiding voor dezen avond in de weer geweest, teneinde dat te doen slagen, waarvan U allen hier de uitkomst gezien hebt....

Schoorl, 9 Maart. Jaarvergadering in 't lokaal van den heer Kazenbroot te Catrijp, onder voorzitterschap van den tweeden voorzitter van de gewestelijke landstormcommissie „Alkmaar", den heer J. J. Nieuwenhuijsen, burgemeester van Limmen, die de plaatselijke landstormcommissie installeerde, waarin benoemd zijn de heer F. J. M. Pinxter, voorzitter; C. J. van Wijk, secretaris; Joh. Tromp, penningmeester en de heer J. J. A. Kuilman, lid.

De heer Pinxter dankte den heer Nieuwenhuijsen voor zijn vriendelijke woorden.

Vervolgens hebben de heeren Ottenbros en Goedhart het woord gevoerd. Kapitein Goedhart hoopte, dat het nationale besef, dat thans gelukkig meer en meer groeit, dit zal blijven doen en dat daarbij het Nederlandsche volk zich één zal voelen rond het vorstehuis en mocht, zoo zeide spr., dit onverhoopt niet het geval zijn, dan diene men te weten, dat wat ook wankelt, wat ook valt, voor Nederland en Oranje staat de B.V.L. immer pal....

Schore, 18 Maart. Heden had de begrafenissen plaats van den landstormer Joh. van Liere, die door de vrijwilligers ten grave werd gedragen. De heer Eckhardt was aanwezig als vertegenwoordiger van de gewestelijke commissie.

Schore, 30 Maart. Nadat burgemeester Trimpe Joh. van Liere herdacht had, en allen verwelkomd had, verkreeg luitenant J. G. Eckhardt, de secretaris van het Zeeuwsch Verband, het woord, die verschillende mededeelingen deed van huishoudelijken aard. Spr. achtte het zich een grbote eer, aan den burgemeester het brevet van scherpshutter te kunnen uitreiken. Na de pauze sprak de heer Eckhardt over Rusland.

Sexbierum, 17 Maart. Vergadering van de afdeeling Barradeel. Ongeveer 650 personen waren aanwezig. De vergadering stond onder leiding van den heer S. C. de Groot. Als sprekers traden op de heeren ds. van Urk, ds. Lovink, B. Anema, kapt. La Roi en A. J. Bergsma. Vertoond werden enkele films van de Koninklijke Familie en de landstormfilm „Je Maintien-drai", Concordia zorgde voor muzikale afwisseling. Enkele voordrachten werden ten beste gegeven. Eenige knapen voerden een prachtig tableau op, voorstellende de Bijzondere Vrijwillige Landstorm als beschermer des Vaderlands. Een pracht-avond, die blijk gaf van een opgewekt landstormleven.

Simpelveld, 10 April. Ledenvergadering, waarbij besproken werden de schietoeteningen en de deelname aan den Landdag te Roermond.

Sleen, 2 Maart. Vergadering, onder leiding van den plaatselijken leider, den heer J. Katerberg, die een korte propagandarede uitsprak. Door den heer Ramaker werd een gedicht voorgedragen, door hem zelf gemaakt, inhoudende de voornaamste gebeurtenissen van ons Vorstehuis, vanaf de geboorte van Prinses Juliana.

Sliedrecht, 31 Maart. Alhier overleed in den leeftijd van 53 jaar de heer W. van Rees, een bekende persoonlijkheid ter plaatse en o.m. lid van de plaatselijke landstormcommissie.

Sluis, 9 Maart. Samenkomst der afdeeling. De voorzitter, burgemeester Berkers, opende de vergadering en zeide o.m., dat nu hij ontslag heeft genomen als burgemeester van Sluis, hij ook ontslag zal nemen als voorzitter der plaatselijke commissie. De secretaris der gewestelijke landstormcommissie Zeeland, luitenant Eckhardt, bood hem namens de gewestelijke commissie het eerevoorzitterschap der afd. aan. De burgemeester wilde dit gaarne aanvaarden en hoopte nog veel voor den B.V.L. te kunnen doen.

Aan den voorzitter werd daarna door de landstormers van Sluis een schilderstuk aangeboden als blijk van waardeering.

Tot voorzitter is benoemd de heer A. T. J. Aernoudts, burgemeester van Sluis.

Smilde, 23 Maart. Jaarlijksche propagandavond, onder voorzitterschap van burgemeester Gerrits. In de openingsrede deelde de voorzitter mede, dat de afd. een gelukwensch-telegram had gezonden aan het Prinselijk Paar, ter gelegenheid van de geboorte van Prinses Beatrix, waarop een danktelegram werd ontvangen. Na het zingen van 2 coupletten van het Wilhelmus werden eenige films vertoond, o.a. „Je Maintien-drai". De heeren De Boer en overste Van den Nieuwenhuijsen voerden het woord.

Steenwijk, 22 Maart. Groote samenkomst in Irene, waarbij o.m. aanwezig waren generaal Duymaer van Twist, kapitein Boulogne, secretaris N.L.C., dr. I. H. J. Vos, lid van de Tweede Kamer, Kolonel Rozendaal, aangewezen commandant, Majoor K. A. van Schelven. Burgemeester Goeman Borgesius heette de

- Driebergen. - Broek op Langendijk. - Venendaal. - Boekelo. - Wormerveer. - Domburg. - Monster.

GROEP A.

(Onder de 10 jaar.)

ALLERLEI LICHAAMSELEN.

Jantje is gauw op z'n --- getrapt. Geef toch je --- altijd goed de kost! De gauwdief maakte zich haastig uit de ---. 'k Ga je wat vertellen; zet je --- maar wijd open. Steek toch je --- niet in andermans zaken! Niet overal aan komen! Houd je --- thuis! Dat slechte kind trapt z'n ouders op 't ---. De koopman bleef met z'n artikelen in z'n --- zitten. Zo'n valsaard keer ik de --- toe. Ieder zat met open --- te luisteren. Wie voor elk op de --- kruipt, is een vleier of lafaard. Greet was ziek; maar nu is ze weer in de ---. Jan Cordaat heeft Hollands bloed in de ---. Sport staalt ---. Door een auto-ongeval werd de chauffeur geschokt in z'n ---. Och, och, wat 'n held! Hij heeft wel een grote ---, maar een klein ---. Omdat we Oranje in 't --- dragen, en niet enkel op de ---, daarom dragen wij allemaal ook ons Oranjehuis op de ---. Prinses Beatrix is van haar Ouders de --- appel, en van ons volk de kleine --- dief.

GROEP B.

(Boven de 10 jaar.)

SPREEKWOORDEN.

H...st.g. s... s z.ld.. g..d. D...nh...d.r w.t.t. R...t r...t. Z...d. d..d.. z.g., p.p.. d. j...n. B.t.. h... g.bl... d.. d. m... g.br...! E..d g..d, .l g..d. W... n..t h.r... w.. m... v...l..! Z...tj... n, d.. br..kt h.. l.n... n..t! D..pp.. v..t n..t v.r v.n d..st.m.

Bl..ff... h..d.. b.t.. n..t. N. r.g.n k..t z..nn.sch.n. H.. b.st. p... str..k..t w... s. D. kr... g..t z.l... t. w.t., t... z. br...t.

Voor nieuwelingen geef ik hier nog eens het adres:

Postzegel van 5 cent
AAN OOM BERTUS,
p/a Bureau van Het Landstormblad,
Koninginnegracht 50,
's-GRAVENHAGE.

DE LANGE LAARZEN.

Klets-klats! Kledder-de-klats! Zo gingen de zwarte en bruine laarzen dwars door de plassen op straat. Klets-klats! Kledder-de-klats! Door dik en dun. Wat hadden de jongens en meisjes een reuzenpret, toen ze naar school gingen! Nu hoefden ze niet bang te zijn voor natte voeten. Want hun mooie glimmende laarzen reikten bij sommigen zelfs tot aan de knieën. Aleid ging naar de Fröbelschool vlak naast de grote school. Met grote ogen zag hij dat leuke water- en modderspelletje aan. Hij wou ook graag door die diepe plassen lopen, dat het water tot z'n neusje opspatte. Maar dat mocht hij niet met z'n lage schoentjes. Hij had toch al gauw last van buikpijn. Jaloes keek hij naar die vrolijke troep waterspatters, en dan weer naar z'n eigen schoenen. Die had hij de vorige week pas gekregen. En hij was er niet weinig trots op. Het waren prach-

tige, bruine schoenen met zilveren gespen aan de riempjes, en leuke rijtjes van fijne gaatjes in het bovenleer. En er waren dikke, warme zolen onder.

Hij vond ze zelf schitterend, en de kinderen van z'n klas ook. En de Juffrouw niet minder. Hij had ze haar laten zien, en toen had de Juffrouw haar handen in elkaar geslagen en gezegd: „Wel, wel, Aleid! wat ben jij nou toch deftig! Jouw schoenen zijn nog mooier dan de mijne! Je lijkt haast wel de Burgemeester!”

Ja, ja! dat had de Juffrouw heus gezegd!

Maar nu was ineens de aardigheid van z'n prachtige schoenen af. Hij moest altijd op de droge plekken blijven, terwijl de grote jongens en meisjes zo fijn door de diepste plassen konden plonzen. Aleid wou nu ook lange laarzen hebben!

Toen hij thuis kwam, begon hij met z'n Moeder te babbelen: „O, Moesje! daar waren bij de grote school 'n hele boel kinderen; en die hadden allemaal zulke prachtige, lange laarzen aan! Hè! zo prachtig! Veel, veel mooier nog dan mijn schoenen! En die blonken net als spiegels! En ze stapten er zo flink mee, net als de soldaten!”

Mammie begreep al lang, waar haar ventje met z'n opgewonden verhaal heen wou.

Maar Aleid was slim. Hij had z'n nieuwe schoenen pas een week. Lange laarzen zou hij dus vooreerst wel niet krijgen, als hij er gewoon om vroeg. Daarom pakte hij heel anders aan.

Met een fluwelen stemmetje begon hij: „Mammie! de volgende week is Pappie jarig, hè?”

„Ja, vent, dat is zo!”
„En dan mag ik Pappie een kadootje geven, hè?”

„Ja zeker! Natuurlijk mag je dat! Weet je soms al wat moois voor Pappie?”

„Ja, Moesje! Een paar lange laarzen!” zei Aleid gretig.

Z'n Moeder begon hard te lachen: „Wat zeg je daar? Een paar lange laarzen? Als je nou zei: een kistje fijne sigaren of een meerschuijmen pijp, of iets dergelijks!”

„Nee! een paar lange laarzen!” herhaalde Aleid langzaam en met een diep ernstig gezicht.

„Maar kereltje! die draagt Pappie toch niet?”

„Jawel, Mammie!” hield hij vol, „als Pappie die op z'n verjaardag krijgt, zal hij ze vast wel dragen! Als je een

kadootje krijgt, dan pak je 't toch altijd aan, en dan gebruik je 't toch óók? En de huzaren dan? Dragen die dan geen lange laarzen? En de schippers en vissers? Hebt U dat nog nooit gezien, Moes?”

„Hoor 's, vent!” sprak Mammie lachend: „Heren zoals Pappie dragen nooit lange laarzen! Die zouden Pappie veel te raar staan. Verbeeld je, dat Pa met lange laarzen aan boven op z'n kleermakerstafel ging zitten naaien! Nee, jô! verzin gerust maar wat anders, want die kun je Pa niet geven!”

Tegen deze wijze woorden van Moesje kon de kleine advocaat niet veel inbrengen. Daarom stak hij z'n duim in de mond, om daar nieuwe wijsheid uit te zuigen. Maar met de beste wil van de wereld kon hij niets beters bedenken.

Na een poosje kwam het hoge woord er uit: „Nou, Mammie! 'k vind 't vreeseleijk jammer, dat Pappie van U geen lange laarzen mag dragen!... Maar dat is ook niet zo heel erg. Laten we ze maar gerust kopen; dan zal ik ze wel dragen!”

„O, jou slimme rakker!” lachte z'n Moeder, „nou komt de aap bij jou uit de mouw!... Jij al lange laarzen? Nee, nee, hoor! Zulke kousenverslijters komen misschien voor jou later aan de beurt!”

Och, och! wat keek Aleid lelijk op z'n neus!

Maar hij was toch zo verstandig, dat hij er niet meer over praatte.

De andere dag vroeg hem een meisje van de grote school: „Zeg, Aleid, waarom heb jij geen lange laarzen aan? Dat is toch zo fijn! Veel fijner dan zulke lage schoenen! Kijk maar! Klets! klats! dwars door deze diepe plas heen! Doe jij dat ook eens, als je durft!”

Aleid zag de vraagster en plaagster kalm aan en zei: „Och, meisje! Moe zegt, dat m'n benen zo gauw in lange laarzen afslijten, en daarom draag 'k nou nog Robbelzon-schoenen. Maar wacht maar 's, als 'k later naar de Mulio ga! Dan krijg 'k van m'n Mammie misschien wel zilvermijnslaarzen net als Klein Duimpje! Die zijn veel, veel mooier dan die van jou, meisje! Gelooft dat maar gerust! En dan krijg 'k van Pappie ook nog een echt, levendig paard erbij!... En dan kan 'k fintjes naar school rijden net als Prins Bernhard. Die zit ook altijd op zo'n mooi, beschimmeld paard! En dan mag jij lekkertjes achter mij aanlopen! Begrepen? Want jij bent toch maar 'n meisje!”

OOM BERTUS.

BIEDT ZICH AAN
MOLENAARSKNECHT
B.V.L'er, gehuwd, oud 32 j., klein gezin, voor direct of later, genegen alle voorkomende werkzaamheden te verrichten. Brieven onder no. 109 aan het bureau v. d. blad

B.V.L.-er, 22 jaar, van goede huize, reeds enkele jaren in het tuinbouwvak werkzaam, goed bekwaam.
ZOEKT GAARNE VERANDERING
Brieven onder no. 108 bureau van dit blad.

Firma KLAAS FOPPEN Rzn.
Arnhem (Zld.) - Tel. 19
Garn.-pellerij en Groothandel
Dagelijks verse gepelde en on gepelde garnalen tegen sterk concurrerende prijzen
Het beste adres voor den groot- en kleinhandel

BERICHT voor de dames van al de B.V.L.-ers!
Geachte Dames! Wilt U tot aller tevredenheid trakteren, neemt dan onze fijne Dé-Dé-Wafels Beleefd aanbevelend,
R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
DOKKUM — B 24

Zeijl's
Verzekering Maatschappij Sneek

Directie: S. ZEIJL Wzn.
Comm.: Prof. Mr. P. S. Gerbrandy. Mr. J. Oranje. H. M. Martens, Burgemeester Sneek.

Auto-, W.A.-, Ongevallen-, Ziekten-, Glas-, Brand- en Transportverzekeringen.
Op plaatsen, waar nog niet vertegenwoordigd, agenten gevraagd.

DE PRACTISCHE HUISVROUW KOOPT BIJ VROOM & DREESMANN

HET PELGRIM
FORNUIS

is, onmisbaar voor iedere praktische huisvrouw. U krijgt nooit geen vuile pannen meer, en bespaart tevens ca. 30% op Uw brandstofrekening.

N.V. FABRIEK & HANDELSMAATSCHAPPIJ „PELGRIM” - GAANDEREN (Holland)

U BEZOekt GOES? DEN BAK en SCHERPENHUIJSEN
NEDERHORST DEN BERG
Telef. 210.
Smederij en Draaierij. Autog. en electr. laschijn. Herstelplaats v. wasschermachines.

„DE GOUDSCHE PACKET”
B. J. VAN RHIJN, Gouda
Gouwe 52 - Telefoon 2388

Dag. autodiensten van Gouda, Schoonhoven, Waddingsveen. Boskoop op Amsterdam. Bestelhuis A'dam: N.Z. Voorburgwal 26, Tel. 44644-48273.

LIMBERGER & ZONEN
Turfsingel 49 - Groningen
Telef. 5014.

Milit.- en burgerkleermakerij
Gegarandeerd de beste stoffen
— Overal te ontbieden —

KONINKLUKE = BEGEER
MEDAILLES INSIGNES SPORTPRIJZEN
VOORSCHOTEN
LEVERANCIERS VAN DE OFFICIEELE LANDSTORMMEDAILLES

Bij Uw bezoek aan Giethoorn is het aangewezen Hotel 't Wapen van Giethoorn gelegen bij handwijzer A. N. W. B. No. 1326. Telef. nr. 1 Zuid (doorverb.) Eigenaar: J. PRINSEN.

NIMRODSHUIS
H. P. BERGSTEIN
in de Betouwstraat nr. 33 NIJMEGEN
WAPENS, MUNITIE MESSEN.
Sport- en Hondenartikelen.

H. FRIS
TELEFOON 261
MIDDELHARNIS
LUXE AUTO VERHUUR
Uitsluitend nieuwe wagens!

KOOIJ-TAX
TELEF. 3220 - ALKMAAR
Rijdt met Uw vakantie naar het buitenland in ruime 5- of 7-persoons Chevrolet auto's voor f 10.— p. d. en p. p.

Coöp. Stoomzuivelfabr. „DE EENDRACHT” SILVOLDE
TELEFOON 402 TERBORG.
Fabriek van Melkproducten, Roomboter, Kaas, Melkpoeder en Consumptiemelk.

ADVERTEERT IN DIT BLAD.

CENTR. INK. BUR. v. UNIFORMEN
 HAARLEM — Tel. 23974 — ZAAENLAAN 96
UNIFORMKLEEDING
 ONSSUCCESS: MILITAIRE REGENJASSEN f 21.—
 Gegarandeerd waterdicht.
 Prima coupe Prima afwerking

N.V. STOOMBOOT-ONDERNEMING
„CONCORDIA”
 HOOFDKANTOOR: ARNHEM

Dagelijksche Boot- en Autodiensten
 v. Arnhem n. Rotterdam, Schiedam,
 Delft, Den Haag, Amsterdam,
 Zaandam, Nijmegen en omgekeerd

Voor **SCHIETSCHIJVEN**
 en **DRUKWERK**
 het voordeligst bij:
DRUKKERIJ VAN DER PEIJL
 TELEFOON 10 — YERSEKE

GOMBERT'S
 Maatkleding
 A. Kerkhoff z.z. 16, Groningen
 HET adres voor
 Uniformkleding ter plaatse

Leiders van den B.V.L.
 en Commandanten van
 de Burgerwacht.
 Wij leveren U gaarne
 onze reiswagens voor uw
 excursies en bieden U de
 volle 100 pCt. genoegen
 voor hetgeen U betaalt.
 Vraagt inlichtingen bij
 een van de eerst ingesch.
 V.L.S.K.M.-ers:
 Autobusbedrijf J. v. Bergen Henegouw, Tel. 36, Zoetermeer.

A. J. DE BOO & ZN.
 BENZINE - PETROLEUM - OLIE EN VETTEN
 MACHINEKAMERBEHOEFTE
 MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v.v.
 TRANSPORT naar alle plaatsen
 Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
 DELFT — HOOIKADE 30 — TELEFOON 457

VRAAGT PRIJSOPGAAF VOOR UW
TIMMERWERKEN
 bij de
N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”
 TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT
 Concurrerende prijzen Vluggere levering
 Speciaal adres voor Woningbouw

K. A. HAVELAAR
 MOERKAPPELLE (Z.H.)
 Specialiteit in:
 SCHOFFELMESSEN - STALEN ZWINGEN
 WIEDMACHINES - BOERENWAGENS OP
 LUCHTBANDEN - STALEN WINDMOLENS
 voor waterbemaling, stormzeker. Vraagt prijs.

SCHIETSCHIJVEN
 gedrukt op speciaal vervaardigd
 schietschijvencarton. Diep zwarte
 druk. Lage prijzen.
N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK
 SLAGHEKSTR. 90-94 — ROTTERDAM-ZUID
 TELEFOON 1-1-3-8-6
 Vraagt onze nieuwe prijscourant
 met uitgebreide modellen

P. LOUISSE - WESTWAL 44 - GOES
 AUTOHANDEL EN GARAGE
 TELEF. 287

Stoomwasscherij „De Maas”
 FIRMA
 SCHREUDERS EN TROUW
 IJsselmonde
 Verzending door het geh. land
 TARIEFEN OP AANVRAAG

P. J. HECKER, DORDRECHT
 Voorstraat 257 - Telef. 4798
 Sinds ruim 25 jaar
 het adres voor prijzen
 op luxe en huishoude-
 lijk gebied.
 Verzending naar alle plaatsen

HET adres voor behandeling
 van Uw Boekhouding
 Belastingzaken is
A. BERGHOUT
 Kantoor: Kerkstr. 3, Berkel
 en Rodenrijs - Telef. 62 en 63
 Practijk sinds 1921.

N.V. C. W. PANNEVIS
 ZAADTEELT-ZAADHANDEL
 DELFT
 TUIN-, BLOEM-
 EN LANDBOUWZADEN
 Vraagt prijsrct. of reizigersbezoek

Th. PASCAL
 Brandstoffenhandel
 OUDE SCHANS t.o. 12
 AMSTERDAM
 TELEFOON 46840

LANDSTORMERS!
 VOOR
 KLAVERUITERS
 JE ADRES:
 Jb. HOGENBOOM EN ZN.
 Spijkenisse - Telefoon no. 3

VICTOR HUGO
 HOUT- en
 WERK-
 TUIGEN
 (Illustration of a pocket knife)

N.V. SLUIS & GROOT'S
 Kon. Zaadteelt en Zaadhandel
 ENKHUIZEN
 TUIN-, BLOEM- EN
 LANDBOUWZADEN
 Levering uitsluit. a. d. handel

Sigaren-Tabak-Sigaretten
H. G. J. WOLF
 LEIDEN
 948 TELEFOON 948
 88 BREESTRAT 88
UNIFORMEN
 van kamg. whipcord
 f 55.-
 MAISON GERMAN
 DEN BOSCH
 Hinthamerstraat 153

RIJSWIJK Z.H.
**LORENTZ-
 GARAGE**
 ALLES VOOR UW WAGEN
 HERENPAK REINIGEN f 2.-
 STOMEN
J. HOEVELS
 VERVEN
 ROTTERDAM - TEL. 45980

JAN PEZIE A-L MELO
 DEVENTER HENGELO
 Speciale Afdeling UNIFORMEN
HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF
ZANEN VERSTOEP N.V.
 GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
 (hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230
 Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
 Aannemers van grond-, spoor-, heil- en betonwerken

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
 IJSELMUIDEN Telef. 246 KAMPEN

J. BAX'
 GROOTHANDEL EN FABRIEKEN N.V.
WOUDRICHEM - TEL. 5
 FABRIKANTEN VAN:

MARGARINE - VETTEN
SPIJSOLIEN
ZACHTE ZEEP en HUISHOUDZEEPEN
SODA (KRISTAL- en PATENTSODA)

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V.
 ZOETERMEER
 HET ADRES VOOR
 EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER
 Zowel verpakt
 als in fust.
 Leveringen uitsluitend aan de handel
TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

Doorrokers ter herinnering
 aan de geboorte
 van de Prinses
GOEDEWAAGEN'S
 Koninkl. Fabrieken - Gouda
 (Illustration of a tree)

G. M. A. STEYLEN - HARDERWIJK
 DONKERSTRAAT 50 — TELEFOON 141
 UNIFORM-KLEERMAKERIJ - Coupeur steeds te ontbieden

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM
LET OP! 1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
 Willemsparkweg 1, Tel. 20029
 Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805

HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
 ALSMEDE ALLE ROOKERSBENODIGDHEDEN

W.L.D.
 De man van standing
 draagt
W.L.D. SCHOENEN
 Verkrijgbaar in alle
 voornamen zaken
 (Illustration of shoes)

Hopma
 Opticien
 Instrumentmaker
 Bézard-kompassen
 O. Ebbingestr. 79, bij de Ebbingeburg, Tel. 5962, Groningen

Oefen- en Wedstrijdmateriaal
 Speciaal adres:
Drukkerij Rultenbeek
 DOORN - Telefoon No. 125
 Modellen en prijzen op aanvraag
 (Illustration of a target)

THANS DE POPULAIRE HOED
THE CLOCK HAT
 VAN AF
 f 6.50
 (Illustration of a hat)

WILLEM II
 SIGAREN
 JE FABRIKAAT.
 (Illustration of a woman smoking)

N. V. INGENIEURSBUREAU
„EKSTEEN”
 Speciaal-bureau voor
 WATERREINIGING
 EN
 WATERTECHNIEK
 Sweelincklaan te Bilthoven

VERHEUL'S
VEEVOEDERS
 ROTTERDAM

Voor schitterende huurtenten
 in elke afmeting
 is 't voordeligst adres
Firma Gebrs. Florusse
 Telefoon 8, Wemeldingse
 Franco plaatsing d. geh. Ned.
 Verzorgers v. d. Landdag Goes

GEBRS. DE JONG
 Motorboot- en autodiensten
 Telefoon 306 - HEERDE
 5x wekel. dienst op R'dam-
 Den Haag-Leiden; 2x wekel.
 dienst op Gron.-Maastricht;
 2x wekel. dienst op Breda.
DAGELIJKS naar UTRECHT

Zendt uw wasch naar
 Apeldoornsche Wasch-industrie
„Astra”
Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn
 Speciaal ingericht voor militaire
 wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

J. v. HOOGEN
 ORANJESTRAAT 25 - ASSEN
 Militaire- en
 Burgerkleermakerij
 Speciaal adres voor
RIJBROEKEN

KOLEN VAN DE
 ORANJE-NASSAU-MIJNEN
P. G. LODDER
 2e ROSESTRAAT 7
 ROTTERDAM - TELEF. 12202

Bloemenmagazijn
 FIRMA
H. J. BARMENTLOO
 JAVA STRAAT 43
 DEN HAAG - TEL. 111561

Firma C. VAN HAL & ZOON, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN. - Prima Coupe. - Reizigersbezoek op aanvraag.

Een der 600 illustraties.

Zowel de ingenaaide als de ingebonden exemplaren bevatten vier kleurenreproducties naar werken van den bekenden soldaten-schilder HOYINCK VAN PAPENDRECHT. Voor den boekhandel: Fa. **GEERS, VAN CLEEF, Spui 28, 's-Gravenhage.**

Verschenen: de TWEEDE, in verband met de gewijzigde omstandigheden, herziene druk van het boekwerk:

„DE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LANDMACHT”.

Van dezen nieuwen druk moesten wij reeds tal van exemplaren reserveeren voor diverse aanvragers. Wie nog geen exemplaar van „De Koninklijke Nederlandsche Landmacht” aanschafte, maar wel prijs stelt op het bezit van dit hoogst leerzaam boekwerk, zal dus verstandig doen spoedig zijn bestelling door te geven aan de uitgeefster: „Gelderland in Woord en Beeld”, Jansplaats 29, Arnhem, Giro 76760. Prijs: Ingenaaid f1.25 + 15 ct. porto. Ingebonden in fraai luxe band met relief-opdruk f3.75.

Ingebonden in fraai luxe band met relief-opdruk f3.75.

Reist per A A A Busdienst
naar

Apeldoorn, Arnhem en Ede
Speciale Luxe Touringcars voor Gezelschappen.

Gebrs. ROBERT - Apeldoorn
Marktstraat 8 - Telefoon 2871

ASBEST-CEMENT PLATEN
GEGALV. PLATEN

ASBEST-CEMENT BUIZEN
Uit voorraad leverbaar

FIRMA J. MONSTER
TELEF. 2841 - GORINCHEM

STOOMWASSCHERIJ EN CHEM. WASSCHERIJ
„VECHT EN DIJK”
Fa. C. HAGEMAN & ZN.
TEL. 11

NEDERHORST DEN BERG
Vraagt onze prijscourant D

Voor
Forma Natura Schoenen
en
Timtur Steunschoenen
naar
ADR. KUIJPERS
Bosjeerlandschelaan no. 93
Rotterdam Zuid - Telef. 12482

VLAGGEN - VAANDELS
INSIGNES

Borduuratelier
C. Doncker
LEIDEN
BREESTRAAT 159 - TEL. 851

SIGAREN MAGAZIJN
A. Drúghorn
Javastr. 57. Haag. Tel. 113290

Wat kan de oorzaak zijn van RIEKENDE ADEM, BESLAGEN TONG?
Het kan de verrotting zijn van het afval van het voedsel, dat door te onregelmatige ontlasting te lang in de ingewanden vertoeft. Om aan den adem dien onverdraaglijken reuk te ontnemen, moet men den dagelijkschen stoelgang verzekeren.
De Purgeer- en Bloedzuiverende pillen van Apotheker H. VAN AKEN, specialist te Selzaete, zijn het aangewezen middel.
Apotheker VAN AKEN's Purgeer- en Bloedzuiverende pillen veroorzaken geen buikpijn, zij zuiveren het bloed en geven het nieuwe kracht.
Eischt om elk doosje de handteekening **H. v. Aken**. Verkrijgbaar bij apothekers en drogisten in doosjes van 60 cent.
Importeur
SCHULTE & THIEME
Middelburg. Postbus 55

VOOR: OCHTENDVOER

OPFOKVOER - VARKENSMEEL - BIGGENMEEL
en alle hiermede in verband staande artikelen, is Uw adres:

Fa. W. H. H. v. d. BORN & Co.

GRAANHANDEL — TERSCHUUR

DRINK: REX
ZOETE MOST
(100% appelfap)
De alcoholvrije drank bij uitnemendheid
U VERZORGT DAARDOOR BIJ UITSTEK UW GEZONDHEID
VINK'S CONSERVENFABRIEKEN N.V., AFD. MOSTERIJ
HIEN - DODEWAARD, BETUWE.

ALKMAAR
DINEERT IN
't GULDEN VLIJS
EN GE ZULT
TEVREDEN ZIJN

D E L D E N
Boschrijke omgeving
HOTEL DE ZWAAN
Telefoon 206
Modern Comfort
Eigenaar: B. HEMMELDER

APELDOORN
HOTEL BLOEMINK
GEVESTIGD SEDERT 1847
bij het Kon. Paleis en bosschen
Fraal gelegen aan de Loolaan

Hotel-Rest. „NEUF”
Meppel - Tel. 2600
Uitstekende keuken
Pied à terre voor Giethoorn, Staphorst, Havelte, etc. etc.

N.V. Hôtel des Pays Bas
Terneuzen
Telefoon no. 18
Restaurant eerste rang
Stroom. water - Boxengarage
Vergaderzalen - Centr. verw.

W A G E N I N G E N
Hotel - Pension
„ROZENHAGE”
Tel. 2775 - Rijksweg 90
MOOIE TUIN EN TERRAS
UITSTEKENDE KEUKEN

Parkhotel Assen
124 bedden
Koud en warm stroomend water op alle kamers
Pension f2.50 en f3.- per dag
H.H. Officieren speciaal tarief
Nieuwe directie

Café-Restaurant Suisse
Heerestraat no. 26
Groningen
't Meest bekende Restaurant en Café ter plaatse
Prima consumptie
Prijzen bilijk

LEEWARDEN
HOTEL
„DE KROON”
Vergaderzalen
UITST. KEUKEN

MIDDELBURG
HOTEL „ABDIJ”
Gelegen in de bekende Abdij
Garage en verhuurinrichting
TELEFOON 50

Rotterdam
Grand Hôtel COOMANS
Wereldreputatie!
Geheel gemoderniseerd
KAMERS, vanaf f3.—
incl. uitgebreid Holl. ontbijt

UTRECHT
Hotel
„TERMINUS”
VERGADERZALEN

Garage „VITESSE”

A. A. DE ZEEUW
Scheldekade 57 - Telefoon 123
TERNEUZEN
Luxe verhuur-inricht. Prima materiaal. Ervaren personeel.

Automobilbedrijf POT
Van Zuylen van Nyevelt-straat 251-255
Telefoon 716429
WASSENAAR

Luxe verhuur - Reparatie-inr.
Stalling, benzine, olie, banden

LIJSTEN
speciaal voor gedenkplaten
van den B.V.L.

Kunsthandel v. Dijk
Lage der A 29 - Groningen

„PRIMEUR”
8 cts. kwaliteit sigaar voor slechts 5 ct. — 100 st. franco

Het Sigarenhuis P. Rusticus
Oosterstraat, Leeuwarden
Telefoon 3030. - Giro 176278

n.v. CARROSSERIEFABRIEK

VERHEUL
AUTO-BUSSEN REIS-WAGENS
WADDINXVEEN

Onze Kantoor-mach. afdeling levert nieuwe en gebruikte
Schrijfmachines
Repareeren — Onderhouden
L. Demmenie & Zn., Leiden

N.V. Houthandel „ALBLAS”
WADDINXVEEN
OPSLAGPLAATSEN
's-GRAVENHAGE:
Fahrenheitstr. 343
ROTTERDAM:
Zwaanshals 119-121
Vraagt prijs van **TRIPLEX** in diverse soorten en dikten

VELUWE. TE KOOP
LANDHUISTERREIN, rustig aan harden weg, electr. kab. 20 cent per M2. 2½ H.A. bosch f2500.—. 5½ H.A. f5000.—.
GEBR. SMIT — VAASSEN

GARAGE „BOOIJ”
FRANSCH Kerkstr. 20
TELEFOON No. 778274
V O O R B U R G

HET ADRES VOOR LUXE VERHUUR EN TAXIS

BIJLOO'S
MOTORBOOTDIENST N.V.
ROTTERDAM
SCHIEDAM
ZAANSTREEK

Adres Rotterdam: Nieuwehaven no. 49, tel. 13558
Adres Schiedam: Overschiesche str. 78, tel. 68114

GARAGE „DEIJS”
LUNTEREN
TELEFOON 200
VRAAGT PRIJS
Verhuur - Stalling - Reparatie
Bussen - Taxi's
Lage tarieven

EEN BEROEP OP DE WIELRIJDERS

Een beroep op de wielrijders om mede te werken aan de beperking der talrijke verkeersongelukken (± 50.000 in 1 jaar). Begint bij Uzelf, neemt geen onnodig risico, stelt Uw veiligheid veilig. Gij wielrijders kunt dat zoo gemakkelijk. Rijdt Fongers, met zijn veiligheidsvoorwerk, in één zijner doeltreffende veiligheidsuitrustingen... Fongers, het veiligheidsrijwiel bij uitnemendheid

NIET VEILIG... NIET

FONGERS

NEERLAND'S BESTE EN VEILIGSTE RIJWIEL VOOR DEN LAAGSTEN PRIJS

DE ORIGINEELE FONGERS IN ZES STANDAARD UITRUSTINGEN VANAF f48
DE GEILLUSTREERDE FONGERS-PRIJSCOURANT WORDT OP AANVRAAG TOEGEZONDEN.

SAFE DEPOSIT **KOFFERKLUIS**
NEDERLANDSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.
AMSTERDAM - ROTTERDAM - 's GRAVENHAGE
EN IN 59 ANDERE PLAATSEN IN NEDERLAND
ALLE BANK- EN EFFECTENZAKEN

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN
KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183

Uniform- en Civiele kleding naar maat - Volledige garantie

Firma C. en S. VALKENBURG & Co.
SCHERPENZEEL (Geld.)
Tel. 7 - Telegrammen
SIMON-VALKENBURG

Fabrikanten van:
Diverse soorten Singelband, Touw-
werk en Techn. Banden en Weefsels

Oorkonden, Huldeblijken, Eere-diploma's, Pracht-albums, Fam.-wapens, Naamlijsten, Menu's, Reclamekaarten enz.
GEBR. GREVENSTUK, TEL. 36488
Hof-Calligrafen en Teekenaars, Rokin 98, bij het Spui, A'dam

Vraagt Uw handelaar:
PRIMARIUS TANDEMS
solide, snel, onverwoestbaar,
prijzen vanaf f 105.—
Luxe uitvoering, 1ste klas verchroomd
N.V. Primarius Rijwiel-fabriek — Meppel

L. BOOMSMA
Bouwkundige - Makelaar
Expert
Administratie en onderhoud van vaste goederen.
Hypotheken - Assurantien
Nassaukade 118-119, A'dam W.
Gem. Giro B 749
Postchèque- en Girodienst 2870
Tel. 82521 - 85421

CHEVROLET
LUXE en TRUCKS 1938
Talrijke verbeteringen
Vraagt demonstratie
J. DE JONG — GOUDA
Fluw Singel 59 - Telef. 2824

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM, INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS f1,50 PER JAAR - LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 'S-GRAVENHAGE

De betekenis van de vaardigheid in het geweer- en mitrailleurschieten in het licht van recente gegevens

door J. J. Pape, Kapitein van den Generalen Staf, Adj.-Chef van den staf der 1e Divisie.

Wanneer wij tegenwoordig de dagbladen en tijdschriften inzien en we lezen de indrukwekkende artikelen over de macht van het luchtwapen, de pantser- en vechtwagens en de in combinatie met deze gevormde gemotoriseerde eenheden, dan rijst bij ons onwillekeurig de vraag: „Heeft het Wapen der Infanterie afgedaan en hebben onze geweren en onze mitrailleurs hunne betekenis verloren?” Indien dit zoo ware zouden we dit feit natuurlijk terug moeten vinden in de moderne tactische voorschriften en de moderne vakliteratuur.

Niets is echter minder waar. Overal zien we niet alleen aan de infanterie nog een groote waarde toegekend, maar is men van meening dat zij zelfs niets van haar waarde heeft ingeboet.

De soldaat, de strijder, is en blijft de infanterist met zijn geweer en, sedert de voortschrijdende techniek een hoogere vuursnelheid vereischt, tevens met zijn lichten of zwaren mitrailleur.

Sprak men vroeger over de infanterie steeds als „de koningin van het slagveld”, ook nu nog komt men herhaaldelijk uitingen tegen als: „de infanterist brengt de laatste beslissing”; „de infanterist als de alleenheerscher over de laatste 300 M.”; „de infanterie blijft het hoofdwapen”, enz.

Alle andere wapens, de artillerie, de luchtstrijdkrachten, de lucht doelartillerie, de vecht- en pantserwagens, het antitankgeschut, enz., zijn slechts hulpwapens, die het de infanterie mogelijk moeten maken:

- in de verdediging aan de vijandelijke infanterie het bezit van het bezette terrein te betwisten tot haar aanvalskracht is gebroken;
- in den aanval de vijandelijke stelling zonder al te groote verliezen te naderen en binnen te dringen, den vijand zoo mogelijk te vernietigen en het vijandelijke terrein te bezetten.

Ook onze nieuwe tactische voorschriften wijzen alle nadrukkelijk op de groote betekenis van onze Infanterie. Zoo zegt ons Infanterie Reglement Deel II A in punt 26:

„De Infanterie is het eenige wapen dat onder alle omstandigheden, zoolang door vuur, alsmede met de blanke wapenen, op den vijand kan inwerken” en in punt 29: „Om haar taak naar behooren te kunnen vervullen, moet de Infanterie het vermogen van haar vuurwapen volledig weten te benutten.”

Dit alles neemt echter niet weg, dat men de betekenis van de moderne strijdmiddelen, vooral van de luchtbombardeurs en de vechtwagens, niet moet onderschatten. Men moet hiertegen wel degelijk zijn maatregelen nemen en het is noodzakelijk, dat ook ons Leger over vele en moderne afweermiddelen daartegen beschikt.

Om haar niet geheel afhankelijk te maken van haar hulpwapens is het noodzakelijk dat de moderne Infanterie zich in de verdediging tegen voren genoemde strijdmiddelen zelf kan helpen en is zij daartoe tegenwoordig o.a. uitgerust met pantsergeweren en antitankgeschut. Wij zullen deze wapenen hier echter, waar het gaat om de betekenis van de schietvaardigheid, verder buiten beschouwing laten.

Om nu te komen tot de eigenlijke taak van de infanterievuurwapenen is het noodig na te gaan wat van deze wapenen in het moderne gevecht zal worden gevraagd en hoe de infanterist het gevecht zal moeten voeren.

De enkele man is veel meer dan vroeger aan zichzelf overgelaten, hij heeft niet steeds een commandant onmiddellijk naast of achter zich om zijn moreel te schragen en begane fouten te verbeteren. Hij ligt meestal alleen, betrekkelijk aan zijn lot overgelaten en is geheel aangewezen op zijn geweer of mitrailleur. Hierin alleen moet hij zijn vertrouwen zoeken en behouden. De wetenschap, dat hij een groote schietvaardigheid bezit, sterkt zijn moreel, geeft hem moed om zich met zijn tegenstander te meten en verlost hem van gevaarlijk minderheidsgevoel.

In de verdediging heeft de Infanterie haar verschillende vuurorganen in de diepte opgesteld met als kernen de mitrailleurnesten, die omgeven zijn door geweer-schutters, terwijl zich, vooral gedurende den nacht en bij slecht zicht, in en voor de opstellingen meerdere posten zullen bevinden.

In deze opstelling zal de verdediger aanvankelijk zijn blootgesteld aan de

demoraliserende werking van het vijandelijk artillerievuur, later wellicht aan het vuur van aanvallende vechtwagens.

De Infanterist moet er nu op bedacht zijn dat de vijand de uitwerking van dit vuur zal benutten om tot den eigenlijken aanval met zijn hoofdwapen — de Infanterie — over te gaan.

In dezen toestand zal de enkele man veelal zelfstandig van het hem ter beschikking gestelde vuurwapen gebruik moeten maken, waarbij zich ook voor den geweer-schutter dikwijls belangrijke doelen zullen vertoonen, die door een juistheidsschot buiten gevecht moeten worden gesteld. Ik noem hier slechts aanvoerders, verkenneren, richt- en kijksleuven van vijandelijke vechtwagens e.d.

De zware en lichte mitrailleurs zullen met hun bundelvuur den oprukkenden vijand tot staan moeten trachten te brengen, daarbij, vooral nadat deze tot op ± 200 à 300 meter is genaderd, geholpen door het vuur der geweer-schutters.

Is het zicht zeer slecht, hetgeen dikwijls het geval zal zijn, daar een aanval veelal tegen het aanbreken van den dag zal worden ingezet, of worden rook of kunstmatige nevel toegepast, dan zal van een juist richten, normaal geen sprake zijn, doch moet met het geweer de juist-snelle aanslag worden toegepast, terwijl de mitrailleurs de vooraf in het vuurplan vastgestelde vuren moeten afgeven.

In den aanval zal de taak van de geweer- en mitrailleurschutters over het algemeen nog veel moeilijker zijn.

Tijdens de gereedstelling voor den aanval, die in den regel door artillerievuur zal worden voorbereid, zal de Infanterie zich zooveel mogelijk dekken tegen het zgn. tegenvoorbereidingsvuur van de verdedigende artillerie, zware mitrailleurs e.d.

Daarna zal, aanvankelijk onder bescherming van eigen artillerie, zware mitrailleurs, mortieren en eventueel vechtwagens, van punt tot punt moeten worden voorwaarts gerukt tot den afstand waarop het vuur op den verdediger moet worden geopend. Vervolgens zullen vuur en beweging elkaar steeds moeten afwisselen, waarbij het vuur de beweging mogelijk zal moeten maken.

Naar gelang van den afstand waarop men is genaderd, zullen nu het bundelvuur van de mitrailleurs, het automatisch afgegeven geweervuur en het juistheidsschot van den geweer-schutter elkaar moeten aanvullen, waarbij, vooral wanneer men op den fatalen afstand van 200 à 300 meter van de vijandelijke stelling is genaderd en den steun van de eigen artillerie moet missen, het geweervuur mede een zeer belangrijke rol zal spelen.

In vele gevallen, b.v. op post en op patrouille, zal de man echter uitsluitend op zijn geweer zijn aangewezen, waarbij de goede vervulling van zijn taak en veelal zelfs zijn leven kan afhangen van de mate van zijn schietvaardigheid.

Uit het vorenstaande blijkt wel, dat de schietopleiding, ook in den tegenwoordigen tijd, nog niets van haar waarde heeft verloren.

Gelukkig dat in ons Leger, door den langeren oefentijd, de mogelijkheid weder is geopend ook onze dienstplichtigen weder tot goede schutters op te leiden.

Ook de conflicten van de laatste jaren hebben wel aangetoond dat de schietvaardigheid van geweer- en mitrailleurschutters nog wel degelijk een belangrijken factor vormt in het moderne gevecht. Hoewel we bij deze conflicten veelal ongelijkwaardige tegenstanders tegenover elkaar vinden, valt toch uit de bestudeering van de verschillende geleverde gevechten en gebeurtenissen voor ons ten aanzien van de waarde der schietvaardigheid nog wel eenige leering te trekken.

Beschouwen we allereerst de Italiaansche operaties in Abessinië. De Italianen streden hier met de meest moderne wapenen tegen een tegenstander, die op dit gebied niet alleen met alles slechts zeer karig bedeeld was, doch tevens alle opleiding in het gebruik van de moderne gevechtmiddelen en de verdediging daartegen miste.

De Abessiniër heeft heden ten dage nog dezelfde strijdmethode als voor tientallen jaren. Hij is dapper, beweeglijk en beschikt over een groot uithoudingsvermogen, is gemakkelijk tot geestdrift te brengen, doch ook gauw te ontmoedigen. Zonder moderne wapens en onvoldoende voorzien van schietwapens en munitie, geeft hij de voorkeur aan het gevecht met het blanke wapen, waarin hij een groote vaardigheid bezit. Zijn grootste bondgenooten zijn veelal het terrein en de weersomstandigheden geweest.

Toch hebben de Italianen naast het veelvuldig gebruik van vliegwapen en vecht- en pantserwagens het vuurgevecht met mitrailleurs en geweren moeten voeren en dat deze wapens nog een zeer belangrijke rol hebben gespeeld moge onder andere blijken uit het feit dat in den tweeden slag in Tembien van 27 t/m 29 Februari 1936 tijdens dezen slag over zeer slechte wegen, waarin vrachtauto's tot over de assen wegzakten, niet minder dan 7.000.000 infanterieschoten moesten worden aangevoerd voor het IIIde Italiaansche Legerkorps.

PBNA De superieure school voor
technisch briefonderwijs
ARNHEM
Bouwkunde, Waterbouwkunde,
Werkuigbouw, Electrotechn.
Radio - Chemische Techniek
Vraag gratis Prospectus 5

Een fijn doosje...
maar een fijner
sigaretje.
Steek dat eens bij U!
10 stuks 30 ct.

PANTER MIGNON

SCHIMMELPENNING

VAANDELS — VLAGGEN

Fa. JANSSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg
Tel. 813. Eigen atelier. 70-jarige reputatie.
Hoogste tentoonstellingsbekroningen
* Prima werk en voordeelrijke prijzen *

Volgt men de berichten over den burgeroorlog in Spanje, dan ziet men ook hier dat in laatste instantie de infanterie-vuurwapenen veelal de beslissing moesten brengen.

Ook hier blijkt dat de infanterie nog steeds het hoofdwapen blijft. Van de gevechten in Aragon, N. en Z. van den Ebro, ter hoogte van Saragossa, zien we, dat de nationalistische infanteristen met betrekkelijk geringe krachten langen tijd, in hoofdzaak met hun infanteriewapenen, stand houden tegenover een overmachtigen tegenstander.

Zoo wist een bezetting van ± 90 man het plaatsje Pina (Z.-O. van Saragossa) 24 uur te verdedigen tegenover een zeer sterken tegenstander.

Door deze gevechten, welke plaats hadden in het laatst van Augustus 1937, wist men den tegenstander zoo lang op te houden, tot voldoende versterkingen waren aangetrokken om tot een tegenaanval over te gaan.

De waarde van de infanterie-vuurwapenen is ook vooral gebleken bij den aanval en verdediging van versterkte gebouwen (Alcazar, Madrid, Teruel, enz.).

Tenslotte geeft ook het Japansch-Chineesch conflict bewijzen te over, dat de infanterie-vuurwapenen hun rol nog lang niet hebben uitgespeeld.

Midden Augustus 1937 maakten de Chineesche troepen zich door verwoede aanvallen, nagenoeg zonder steun van vechtwagens of vliegtuigen, weder meester van de ten N. van Shanghai gelegen renbaan, met de bedoeling de Japanners op de rivier de Whangpoo terug te werpen. Ook daarna zien we bij de gevechten ten N. van Shanghai, waarbij met afwisselend succes werd gevechten, dat de infanterie met de haar normaal ten dienste staande wapenen het gevecht voerde, en waarbij de schietvaardigheid een zeer belangrijke rol speelde.

Door de vele regens en het slechte weer konden de Japanners bij den aanvang van den zgn. 6den slag bij Shanghai, die op 20 October 1937 begon, eerst in 't geheel geen gebruik maken van hun pantser- en vechtwagens.

Zoo zijn ook in de latere gevechten in China nog talrijke voorbeelden te vinden, die onze meening bevestigen, dat de infanterie-wapenen, ook op het moderne slagveld, nog een zeer belangrijke rol spelen.

Ik hoop er in de voorgaande beschouwingen in geslaagd te zijn aan te toonen, dat ook in den tegenwoordigen tijd aan de schietopleiding niet genoeg zorg kan worden besteed. Het valt dan ook toe te juichen, dat ook buiten den diensttijd, door het houden van schietoefeningen en schietwedstrijden de schietvaardigheid wordt onderhouden en het is vooral de Bijzondere Vrijwillige Landstorm, die in deze veel en belangrijk werk verricht en daarmede een niet te onderschatten bijdrage levert voor 's Lands defensieve kracht.

Voor Ambtenaren, Landstorm en Burgerwachten verboden verenigingen *)

Legerorder 1937. No. 25.

UITVOERING ARTIKEL 97 b VAN HET ALGEMEEN RIJKSAMBTEARENREGLEMENT.

Kennisgeving van 20 Januari 1937, 1ste Afd., nr. 20.

Ter kennis wordt gebracht, dat tengevolge van wijziging, laatstelijk bij beschikking van den Voorzitter van den Raad van Ministers van 15 October 1936, nr. 373 I, Kabinet M.R., de lijst van verenigingen, die om de doeleinden, die zij nastreven of de middelen die zij aanwenden de behoorlijke vervulling door den ambtenaar in 's Rijks dienst van zijn plicht als ambtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden, thans luidt als volgt:

- a. de Communistische Partij Holland, de Revolutionnaire Socialistische Vrouwen Bond, de Communistische Jeugdbond, het Landelijk Verbond van Recruten en alle Communistische zgn. mantelorganisaties;
- b. het Nederlanda Unuiga Komitato;
- c. de Internationale van Proletarische Esperantisten (I.P.E.);
- d. de Communistische Partij Oppositie (C.P.O.);
- e. de Linkse Arbeiders Oppositie „Spartacus“;
- f. de Kommunistische Arbeiders Partij (K.A.P.);
- g. de Internationale Kommunistische Liga (I.K.L.);
- h. de Concentratie van Raden-Kommunisten;

Tot de communistische zoogenaamde mantelorganisaties dienen in elk geval te worden gerekend de volgende verenigingen;

*) Zooals bekend is, was het ook voorheen, toen het z.g. ambtenarenverbod nog niet bestond, uitgesloten, dat leden van organisaties, als hieronder zijn opgesomd, tot den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm konden toetreden.

Schitterend helder en frisch,
Wat door „De Ruiter” gewasschen is!

STOOMWASSCHERIJ „DE RUITER”
Tulpenburg 30-30a, Leeuwarden, tel. 5707

Fa. H. J. Phaff - Winschoten

mité van verweer tegen reactie, fascisme en dreigend oorlogsgevaar;

j. de Onafhankelijke Socialistische Partij, de Sport-Athletiek Vereeniging „Wilskracht” (S.A.W.), het Socialistisch Jeugd Verbond (S.J.V.), het Anti Terreurfonds, het Huisvestingscomité en de Vereeniging voor Socialistische Ontwikkeling (V.V.S.O.);

k. de Socialistische Arbeiders Jeugd (S.A.J.);

l. het Landelijk Verbond van Sociaal-Anarchisten, de Alarmgroepen en het Landelijk Verbond van die groepen, de Vrije Socialistische Vereeniging, benevens alle andere anarchistische groepen en de Bond van Anarcho-Socialisten (B.A.S.);

m. het Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond met de daarbij aangesloten vakgroepen, de Syndicalistische Arbeiders Jeugd Organisatie, de Syndicalistische Vrouwen Organisatie en het Fonds voor Internationale Solidariteit Nederland (F.I.S.);

n. de Internationale Anti-militaristische Vereeniging (I.A.M.V.), het Internationaal Anti-militaristisch Bureau (I.A.M.B.), en 't Comité van Actie Dienstweigeringsmanifest „Mobiliseeren“;

o. de Internationale Socialistische Anti-Oorlogs Liga (I.S.A.O.L.);

p. de Vrijdenkersvereeniging „de Dageraad“;

q. de Perhimpunan Indonesia;

r. de Nationaal Socialistische Beweging (N.S.B.);

s. de Algemeene Nederlandsche Fascisten Bond (A.N.F.B.);

t. de Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partijen (groepen Schouten, Smit („de Binckhorst”), Kruyt, de Joode alias van Waterland en van Rappard);

u. het Verbond van nationalisten;

v. het Verbond van Nationaal Solidaristen in Rijks-Nederland;

w. de Nederl. Federatieve Bond van Personeel in Openbaren Dienst;

x. het Nederlandsch Volksfascisme „Zwart Front“.

Voor den onder het Departement van Defensie dienenden ambtenaar worden aan die lijst nog toegevoegd:

de Sociaal Democratische Arbeiders Partij en de organisaties, aangesloten bij het Nederlandsch Verbond van Vakverenigingen (N.V.V.), alsmede het Bureau van Actie en propaganda tegen het communisme en fascisme (Buracprop) en het Bureau van boycot van Duitse waren.

Hij, die van revolutionaire gezindheid is of die lid is van of medewerking of steun verleent aan één der bovengenoemde verenigingen, moet er op rekenen, dat hem ontslag uit den dienst wordt verleend.

In verband met 't bovenstaande komt L.O. 1934, nr. 70, te vervallen. De daarin vervatte bepaling, dat ingevolge beschikking van den Voorzitter van den Raad van Ministers van 4 December 1933, nr. 579 Kab. M.R., artikel 97b van het Algemeen Rijksambtenarenreglement ook geacht wordt te gelden voor arbeiders in den zin van het Arbeidsovereenkomstenbesluit, blijft echter van kracht.

De Hoofden van dienst worden uitge-

Nationale Schietwedstrijd van den B.V.L. om den Generaal-Insinger-beker op 2 Juli 1938, op het Fort aan de Biltstraat te Utrecht.

In het programma voor dezen wedstrijd is een kleine wijziging aangebracht. De schietpauze, welke oorspronkelijk was gesteld van 12 tot 1 uur, wordt gewijzigd en zal duren van 1 tot 2 uur.

In verband hiermede zullen in de morgenuren ook de vijftallen schieten van de Landstormkorpsen Dordrecht, Kennemerland en Alkmaar.

'n lekkere pijp

DOUWE EGBERTS

ECHE FRIESCHE HEEREN-BAAI - 10 - 15 - 20 - 25 CT.
PER 1/2 ONS - OUD-HOLLANDSCHE PIJPTABAK
SCHOUT 15 CT. - COOPVAERT 10 CT. PER 1/2 ONS

noodigd het voren vermelde ter kennis van het onder hen ressorteerende personeel te brengen.

Doen zich gevallen voor, waarin artikel 97b van het Algemeen Rijksambtenarenreglement toepassing zou kunnen vinden, dan behoort daarvan onverwijld aan den Minister van Defensie mededeeling te worden gedaan.

(Vet gedrukt. - Red. Landstormblad)

PRINSES BEATRIXGEBOUW TE BARNEVELD.

Eigen schiet- en recreatiegebouw van den B.V.L. door den heer Duymaer van Twist geopend.

BARNEVELD. — 28 Mei, 3 uur, had onder groote belangstelling de officieele opening plaats van het Prinses Beatrixgebouw, eigen schiet- en recreatiegebouw der afdeling Barneveld van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm door Luitenant-Generaal b.d. L. F. Duymaer van Twist.

De Reserve Kapitein, D. G. Sanders, Commandant van de afdeling, heette de aanwezigen hartelijk welkom en gaf vervolgens een korte uiteenzetting betreffende de totstandkoming van het doelmatige gebouw en bracht allen dank, inzonderheid de leden die, of door persoonlijke arbeid, of door het nemen van aandeelen, den bouw hadden mogelijk gemaakt.

Hierna gaf spreker het woord aan Luitenant Generaal b.d. L. F. Duymaer van Twist, die in zijn openingswoord allereerst de afdeling feliciteerde met haar mooi en practisch schietgebouw. In het vervolg van zijn rede zette Z. Exc. doelen betekenissen van den B.V.L. uiteen. Onze taak, aldus spreker, is organiseren en consolideeren en de middele daartoe zijn voornamelijk schietoefeningen en schietwedstrijden.

Onder de aanwezige autoriteiten merkten wij o.a. nog op: J. H. Graaf Dumonceau, Opperceremoniemeester van het civiele Huis van H.M. de Koningin; Mr. Dr. J. S. Barbas, Commandant 2e Divisie van de Infanterie te Ede; Overste P. Dingemans, toegevoegd aan den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm; Mr. A. Baron van Heeckeren van Kell; Overste C. J. C. Jansen, Commandant van het Veluwsch Verbond; Mr. A. van der Deure, lid van Gedeputeerde Staten; Ds. Hoeneveld, voorzitter Gewestelijke Landstorm

L. J. SCHU MEU

Comm. Weth te; J. Land van logne missi Na afde te de Reser die d gebou

On 28 Mei gesch Klo vanu: op de door B.V.L den vidue He taires vele wach deeln het c zager raal- van Over: dant en de comm geme heer sie, Kon. Comm M. va Bond van d voorz Plaats M. SH de be pen w actie Van wach Seerv Het besch van h wen. Nijme een r. De storm neraa tegen evena levis, Mevr comm zoens Com Rees Reser Kapite Erker Land missi Sions genoc biede slaan

Van wach Seerv Het besch van h wen. Nijme een r. De storm neraa tegen evena levis, Mevr comm zoens Com Rees Reser Kapite Erker Land missi Sions genoc biede slaan

Van wach Seerv Het besch van h wen. Nijme een r. De storm neraa tegen evena levis, Mevr comm zoens Com Rees Reser Kapite Erker Land missi Sions genoc biede slaan

Van wach Seerv Het besch van h wen. Nijme een r. De storm neraa tegen evena levis, Mevr comm zoens Com Rees Reser Kapite Erker Land missi Sions genoc biede slaan

Van wach Seerv Het besch van h wen. Nijme een r. De storm neraa tegen evena levis, Mevr comm zoens Com Rees Reser Kapite Erker Land missi Sions genoc biede slaan

Van wach Seerv Het besch van h wen. Nijme een r. De storm neraa tegen evena levis, Mevr comm zoens Com Rees Reser Kapite Erker Land missi Sions genoc biede slaan

Van wach Seerv Het besch van h wen. Nijme een r. De storm neraa tegen evena levis, Mevr comm zoens Com Rees Reser Kapite Erker Land missi Sions genoc biede slaan

Van wach Seerv Het besch van h wen. Nijme een r. De storm neraa tegen evena levis, Mevr comm zoens Com Rees Reser Kapite Erker Land missi Sions genoc biede slaan

L. J. PRINS & ZONEN
SCHUITENDIEP 70, GRONINGEN
MEUBELMAKERIJ — STOFFEERDERIJ
SINDS 60 JAREN

Commissie; Burgemeester Westrik; de Wethouders en Secretaris der gemeente; Joh. Wijnne, secretaris Gewestelijke Landstorm Commissie; Majoor K. A. van Schelven en Kapitein G. F. Boulogne van de Nationale Landstorm Commissie.

Nadat nog verschillende sprekers de afdeling hadden gelukgewenscht, dankte de commandant der afdeling, de Reserve-Kapitein D. G. Sanders, allen die de opening van het „Prinses Beatrixgebouw” hadden willen bijwonen.

NIJMEGEN.

Eéndaagsche wandelmarsch.

Onder goede weersomstandigheden is 28 Mei een wandelmarsch gehouden, uitgeschreven door den B.V.L.

Klokslag half drie werd afgemarcheerd vanuit den tuin der „Vereeniging”, voorop de muziek van het Elfde en gevolgd door de marschgroep I van de Afd. B.V.L. Nijmegen in uniform, daarna volgden de overige groepen en de individueelen.

Het was een stoet, die een sterk militair indruk maakte, ook al doordat vele B.V.L. groepen alsmede de Burgerwachten in uniform deelnamen. Naast de deelname van heinde en verre ontbrak het ook niet aan belangstellenden; we zagen op de startplaats reeds Generaal-Majoor H. de Jongh, Inspecteur van den Landstorm, met Mevrouw, Overste W. Hafkemeijer, Commandant Landstormkorps „De Meijerij” en den voorzitter der Gew. Landstormcommissie, den heer F. W. v. Beek, Burgemeester van de gemeente Boxtel, den heer van Agt, Sec. dezer Gew. Commissie, Jhr. Bowier, districtscommandant Kon. Marechaussee, den heer Veltman, Commissaris van Politie, den heer P. L. M. van Waijenburg, gedelegeerde Ned. Bond van Lich. Opvoeding en ook leden van de Plaatselijke Commissie met haren voorzitter Dr. Mr. J. B. Sens en den Plaatselijken Leider Res. Kapitein G. J. M. Sliedenbeek. Ook de juryleden voor de beoordeeling der verschillende groepen waren reeds voltallig aanwezig en in actie bij den afmarsch.

Van de afd. Nijmegen der Burgerwacht waren o.m. aanwezig majoor Seeuwen, Commandant Christen e.a.

Het gaf een heele drukte op den zonsbeschenen Oranjesingel en velen gaven van hun enthousiasme blijk. We vertrouwden dat de propaganda voor de afd. Nijmegen van den B.V.L. dan ook wel een flink stuk gediend is.

De Voorzitter der Nationale Landstormcommissie, Z.Exc. Luitenant Generaal L. F. Duymaer van Twist, was tegen vijf uur met gevolg op Sionshof, evenals de Generaal Majoor W. F. Sillevius, Commandant der Ilde Divisie met Mevrouw, het lid der Gew. Landstormcommissie Ds. J. van Selms, de Garnizoenscommandant Overste Land, de Commandant 11de Regt. Inf. Overste Reeser, de Commandant der Koloniale Reserve, Kapitein L. A. v. d. Berge, de Res. Kol. Mr. W. C. Camman, de Res. Kapiteins J. A. Vermeulen en P. J. Erkens, Districtscommandanten van het Landstormkorps Motordienst. De commissie van ontvangst had het terras van Sionshof uitgekozen om van hieruit den genoodigden een goede gelegenheid te bieden de marcheerders gade te kunnen slaan.

'S-GRAVENHAGE

Grand Hôtel „Victoria”

Café-Restaurant

Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen
TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16
Grote en kleine zalen voor vergaderingen en partijen.

HAHBO SCHIETLOKALEN
WEEKENDHUIZEN

ALLE HOUTBOUWERKEN - HARDINXVELD

N.V. v. HOUWENINGE & IJSSELSTIJN

BLOEMENMAGAZIJN

LANGE HOUTSTRAAT 17, 's-GRAVENHAGE

Opening Prinses Beatrix-gebouw te Barneveld.

Er werd vlot gemarcheerd en zoo meldde zich even over half zeven reeds de eerst binnekomende individueele looper weder aan het startbureau af. Maar het gros der groepen had in de omgeving van hotel St. Anna gewacht of gerust en marcheerde den tuin van de „Vereeniging” binnen met wederom de muziek van het Elfde aan het hoofd. Nadat de groepen zoo goed als alle reeds binnen waren, verzamelden zich bij de kiosk in den tuin behalve de meeste der reeds genoemde autoriteiten nog Res. Overste b.d. Jhr. v. d. Poll, Burgemeester van Groesbeek, Mr. Doornbos, voorzitter Afd. B.V.L. Arnhem, Res. Majoor Dieleman en Majoor Bender.

Na binnenkomst der deelnemers sprak de voorzitter der Plaatselijke Landstormcommissie Nijmegen, Dr. Mr. J. B. Sens, een woord van dank aan allen die tot het welslagen van dezen marsch hadden medegewerkt; speciaal richtte spr. echter een dankwoord tot de heeren Res. 1sten Luit. L. C. Rauch, algemeen leider van dezen marsch en den Res. 2en Luit. C. A. A. Kanters, die met de marschleiding was belast, voor het vele werk dat deze heeren, bijgestaan door een staf van medewerkers, hadden verricht, om dezen marschdag zoo goed te doen slagen. Dank bracht spreker ook aan de vele firma's die deze

Eéndaagsche hadden helpen welslagen.

Hierna verzocht hij aan Overste Hafkemeijer, Korpscommandant, over te gaan tot het uitreiken der fraaie bekens en verdere extra-prijzen. De Overste richtte eerst nog een woord tot de deelnemers, noemde de propagandistische waarde van een marsch als deze, waardoor de tegenstanders van regering en wettig gezag ook eens kunnen zien dat de B.V.L. paraat is, dankte de initiatiefnemers en verzocht voor de uitreiking der prijzen eerst aan de muziek het aloude Wilhelmus te spelen. Na het Wilhelmus werden de extra-prijzen uitgereikt aan de korpsen.

Ten slotte zij nog vermeld, dat van de ruim 500 opgaven er 486 deelnemers aan den start verschenen, en behoudens enkele uitvallers allen het 30 K.M. parcours in vlot tempo marcheerden. Wij vernamen reeds van de Plaatselijke Landstormcommissie dat na het succes van dezen marsch volgend jaar wederom op den laatsten Zaterdag in Mei gemarcheerd zal worden.

De uitslagen van den marsch luiden:

Extra-prijzen, toegekend aan diverse korpsen, welke deelnamen aan den B.V.L.-marsch op Zaterdag 28 Mei 1938:

Autoriteiten bij opening Prinses Beatrix-gebouw te Barneveld.

I. Landstormgroepen:

1e prijs (beker), best marcheerende korps: Borkel en Schaft.

2e prijs (beker), 2e best marcheerende korps: B.V.L. afd. Nijmegen.

3e prijs (beker), 3e best marcheerende korps: B.V.L. afd. Arnhem.

Verstkomende korps (plaquette): Borkel en Schaft.

Grootste B.V.L. korps (plaquette): B.V.L. afd. Arnhem.

Commandant best marcheerende korps (lauwerkrans): Borkel en Schaft.

II. Militaire-, Politie-, Burgerwachten en Roode Kruisgroepen:

a. Politie en Burgerwacht:

1e prijs (beker), best marcheerende korps: Nijmeegsche Politie.

2e prijs (beker), 2e best marcheerende korps: Burgerwacht Zaltbommel.

Grootste korps (lauwerkrans): Nijmeegsche Politie.

Verstkomende korps (lauwerkrans): Burgerwacht Boxtel.

b. Militairen:

1e prijs (beker), best marcheerende korps: Koloniale Reserve.

2e prijs (beker), 2e best marcheerende korps: Koninklijke Marechaussee.

3e prijs (kl. beker), 3e best marcheerende korps: 11e R. I.

Commandant best marcheerende korps (lauwerkrans): Koloniale Reserve.

SCHIETWEDSTRIJD OFFICIEREN DRIE VERBANDEN.

Op 21 Mei 1938 werd op het schietterrein te Overveen een schietwedstrijd gehouden voor de officieren van de korpsen „Stelling van Amsterdam”, „Kennemerland” en „Alkmaar”.

Dank zij den financieelen steun van de Nationale Landstormcommissie kon deze wedstrijd goed worden voorbereid, waardoor de belangstelling onder de officieren ook groot was en een honderdtal deelnemers zich opgaf.

Luitenant Generaal L. F. Duymaer van Twist, wiens aanwezigheid op den schietdag ook vereischt werd in Zeeland en Utrecht, kwam op zijn terugreis toch nog den wedstrijd bezoeken, welk blijk van groote belangstelling door de officieren op hoogen prijs werd gesteld.

Zijne Excellentie werd ontvangen door de wedstrijdcommissie, bestaande uit de Res. Luitenant Kolonels van Houten en van der Drift en den Res. Majoor Borren, door den Garnizoens Commandant van Haarlem, Luitenant Kolonel van Steensel van der Aa, door Res. Majoor van Schelven, Res. Kapitein Boulogne en de Secretarissen der drie Gewestelijke Commissiën.

FA. TONNEMA & CIE. • FABR. VAN KING-PEPERMUNT • SNEEK

VOOR
STEENHOUWERKEN
SCHOORSTEENMANTELS
GRAFMONUMENTEN

is het adres:
L. BOOT, LISSE
Electrische Steenhouwerij — Telefoon 3308

PRINS BERNHARD EN DE
RESERVE-OFFICIEREN.

Op 21 Mei i.l. vond een even onverwachte als spontane ontmoeting plaats tusschen Z.K.H. Prins Bernhard en een groot aantal reserve-officieren.

Het geval wilde n.l., dat op dien dag de reserve-officieren aangesloten bij de Landstormkorpsen „Stelling van Amsterdam”, „Kennemerland” en „Alkmaar” een gemeenschappelijke wedstrijd op geweer en pistool hielden op de banen te Overveen, om zich daarna aan een kameraadschappelijke maaltijd te vereenigen in Hotel Brinkman te Haarlem.

Aldaar aangekomen bleek, dat ook Z.K.H. daar zou dineeren met de leden der Koninklijke Maatschappij van Wetenschap.

Fluks was het besluit genomen; ruim 80 officieren allen in de grijze uniform, stelden zich in het Hotel op langs de trappen, welke de Prins moest passeeren.

Prins Bernhard, zichtbaar verrast, groette vriendelijk en richtte zich aan het einde tot den res.-Kapitein Neuyen, om te informeren, waarin deze attentie zijn oorsprong vond.

Na te zijn ingelicht verzocht Z.K.H. den Heeren Zijn dank over te willen brengen voor deze hulde, welke Hij op hoogen prijs stelde.

Dat dit inderdaad het geval was bleek later op den avond. Bij het verlaten van het diner der Mij. v. Wetenschap en alvorens zich naar de Societeit „Hou en Trouw” te begeven, begaf Z.K.H. zich, vergezeld van Zijn secretaris, Jhr. Mr. Dedel, naar de reünie der reserve-officieren, om in hun midden nog een kopje koffie te drinken.

Binnengeleid door de reserve-Kapiteins J. A. Neuyen en C. de Vries, liet Z.K.H. zich den oudsten Korpscommandant, den reserve-Luitenant-Kolonel J. C. v. Houten voorstellen, die op zijn beurt de verder aanwezige Hoofdofficieren en leden der Gewestelijke Commissies presenteerde.

Z.K.H. onderhield zich op charmanter wijze met tal van oudere en jongere officieren en informeerde levendig bij den 1en prijswinnaar, den res. 1sten Luit. van den Spoorwegdienst G. Krabbandam, naar de resultaten van diens schietvaardigheid.

Na ongeveer 20 minuten vertrok de Prins weder, uitgeleide gedaan door dezelfde Heeren, onder een geestdriftige ovatie der reserve-officieren, welke getuigde, hoezeer deze onverwachte en ongedwongen ontmoeting werd gewaardeerd.

A. KUYVENHOVEN'S
Kisten-, Broeiramen- en Valenfabriek
Zuideinde 13 NAALDWIJK Tel. 35

Voor Uw Sigaren enz.
H. HANEMAAIJER DELFT
BURGWAL 71, h. O. Langendijk TELEF. 821
GIRO 309097

Stelt U eischen?

Prat eens met
UNIFORM- EN CIVIELKLEERMAKERIJ
E. J. F. OUIJEN
DAALSCHWEG 229. TELEF. 21400

NIJMEGEN

Generaal Duymaer van Twist op den Officiersschietwedstrijd te Overveen.

LANDDAG TE DOETINCHEM.

Rede van Minister H. v. Boeyen - „Als landstormers mogen we best eens 'n keer toonen, dat we er zijn” - Verdieping van de eens gegeven belofte - Een zonnige ontvangst bij het Schependom van Doetinchem - Een treffend defilé - Het landspel door regen en onweer verstoord

Woensdag 1 Juni, Landdag te Doetinchem.

De gewestelijke landstormcommissie Veluwzoom was dit jaar de eerste, die met een welgeslaagden landstormdag los brak.... Welgeslaagd, althans het belangrijkste gedeelte van den dag, want in den loop van den middag kwam regen en onweer het landspel verstoren.

Reeds in den ochtend was het in Doetinchem merkbaar, dat er iets bijzonders aan de hand was; vele vlaggen waren uitgestoken en tegen 11 uur trok de algemeene belangstelling naar de Markt, waar de officieele ontvangst ten stadhuis plaats vond.

Het weer, dat aanvankelijk schoone beloften inhield, toonde volle medewerking en toen de eerste gasten aan het raadhuis arriveerden, bescheen een stralende zon het marktplein, waar het muziekkorps der Geld. Tramwegen in zijn fraaie uniformen 't wachten kortte met een aantal pittige marschen.

Wie er waren.

Groot was het aantal gasten, die in het oude stadhuis, in de met tapijten versierde raadszaal ontvangen werden door de commissie van ontvangst, bestaande uit de heeren Mr. J. P. Coops, D. Horst, Ir. R. Meulenhoff en D. J. Spanjaard.

We merkten op: de Minister van Binnenlandsche Zaken, Z.Exc. H. van Boeyen; luitenant-generaal L. F. Duymaer van Twist, voorzitter van de N. L. C.; mevrouw Duymaer van Twist; mevrouw De Wilde, echtgenoot van den Minister van Financiën; het 1e Kamer-

Schietwedstrijd voor Res.-Officieren te Overveen. Overste Van Houten lost het eerste schot, geflankeerd door Majoor Borren en Overste Van der Drift.

lid Ridder van Rappard; Res. Generaal-Majoor H. de Jongh, inspecteur van den Vrijw. Landstorm, vergezeld van 1en Luitenant-Adjutant H. Koning; Generaal-Majoor W. F. Sillevius, Comm. 2e divisie, bevelhebber in de 2e militaire afdeling; Luitenant-Generaal C. A. Rijnders, commandant Bronbeek; Kapitein L. A. van den Berge, commandant Koloniale reserve; Res.-Kapitein G. F. Boulogne, Secretaris van de N.L.C.; Res. Majoor K. A. van Schelven, Secretaris van de Nat. Noodhulporganisatie; Overste J. W. Buurman, aangewezen commandant; Overste F. J. J. Baron van Heemstra, Res. Majoor A. T. Dufour, Commandant Afdeling Overijssel Vrijwillig Landstormkorps, Motordienst; Jhr. H. W. M. van Coehoorn van Sminia, voorzitter van de Federatie der Landelijke Rijvereeningen; Dr. Van den Berg, president-commissaris van het Landstormblad; Mr. A. Baron van Heeckeren van Kell, Voorzitter Gewestelijke Landstormcommissie Veluwzoom; Kolonel van Ingen Schouten, Secretaris dezer Commissie; Res. Kapitein F. J. Goedhart; enkele Secretarissen van gewestelijke commissiën; Kapitein Kares uit Zuid-Holland-West; Luitenant Merkus uit Limburg; de heer Luc, van Agt uit de Meijerij; enkele Voorzitters, o.m. de heer Van Beek uit de Meijerij en Dercksen, uit Gouda; voorts de Burgemeester Jhr. R. M. J. F. L. van Grotenhuis (Angerlo); Mr. A. J. M. Nederveen (Bergh); M. van Welie (Borculo); J. J. A. M. Beaumont (Gendringen); W. J. A. M. Bruns (Herten en Aerdt); J. I. Cordes (Hummelo en Keppel); R. van Lutervelt (Lochem); W. Th. C. Zimmerman (Rheden); A. E. van Arkel (Ruurlo); F. Smit (Stenderen); J. J. G. Boot (Wisch) en J. Rijpstra (Zelhem).

Begroeting door den Burgemeester.

De Burgemeester van Doetinchem, de heer W. P. J. Duval Slothouwer, heette den Minister en de andere hooge gasten hartelijk welkom. Spr. begon met een verontschuldiging. Waar in vele gemeenten de klacht vernomen wordt, dat men onheilspellend op weg is in de richting van het plafond, daar hebben wij hier, maar dan in letterlijken zin, juist het tegengestelde meegemaakt, namelijk, dat een gedeelte van het plafond bij de raadszaal naar beneden gekomen is. Aan deze aantekening, die met vrolijkheid vernomen werd, hechte spr. enkele beschouwingen over de noodzakelijkheid van een nieuw gemeentehuis.

Dan sprak spr. onomwonden zijn groote waardeering uit voor het Instituut van den B.V.L.

Indien er één instelling is, die onze waardeering dubbel en dwars waard is, aldus spr., is dat wel het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Ter keering van revolutie, zoo ging spr. voort, is noodig innerlijke kracht, waarvan ook wordt gewaagd in de historie van de oude veste Doetinchem met zijn Schependom, tot welk schependom de plaats behoorde, waar wij ons thans bevinden. Ondanks haar geringe verdedigingsmiddelen heeft de veste Doetinchem veel vermocht tegen haar belagers door den kloeken geest van burgerij en omwonenden. Hiervan wordt o.a. gewag gemaakt in een vers, dat voorkomt in de uitvoerige historiën van Slichtenhorst ter plaatse van Doetinchem:

„Noch heught my myn ellendt;
myn muyren swack van krachten
Zyn meermaels aengetast,
en onder voet gevêlt,

PRIMA NOVA
VLAGGEN-VAADEL
 MEDAILLES-INSIGNES
 UNIFORMPETTEN EN
 EMBLEMEN
 BOTERSLOOT-105-R.DAM
 TEL.50338

Wat wil een reusenhandt een kranck
 gebouw verkrachten?
 Op sterke wallen past veel meer
 een sterck gewelt".

Doetinchem's wallen waren niet sterk
 genoeg; „een sterck gewelt", d.w.z. een
 sterke bezetting, had hier dus geen uit-
 komst kunnen geven. Het was inzonder-
 heid de innerlijke kracht, die voor Doe-
 tinchem noodig was om zich te hand-
 haven.

Die innerlijke kracht heeft ook ons volk
 noodig. Om deze te behouden is het nood-
 dig om streng acht te geven op de onder-
 mijnende krachten, die steeds en overal
 werkzaam zijn.

Daar tegenover dient gesteld de eend-
 dracht bij allen, die met de regeering
 willen samenwerken tot behoud van vrij-
 heid en zelfstandigheid, een eenheid die
 in den B.V.L. op zulk een schoone wijze
 tot uiting komt. Spr. eindigde met de
 beste wenschen tot het slagen van den
 landdag.

Antwoord Minister van Binnenlandsche Zaken.

Minister H. van Boeyen dankte voor
 deze vriendelijke ontvangst, als Minister
 van Binnenlandsche Zaken, maar ook als
 trouw aanhanger van den Vrijw. land-
 storm. De regeering acht zich verheugd
 wanneer een gemeentebestuur het groote
 nationale belang van den B.V.L. beseft,
 vooral wanneer dit op zulk een positieve
 wijze tot uiting komt, als thans gebeurt
 door het gemeentebestuur van Doetin-
 chem. Zeer terecht begrijpt het gemeen-
 tebestuur, dat indien het gezag van den
 staat op zijn grondvesten trilt, dat dan
 ook het gezag van den burgemeester en
 van het bestuur der gemeente wordt
 aangetast.

U hebt — aldus zeide spr. tot den
 burgemeester — in Uw rede veel ge-
 zegd, waarop ik nader zou kunnen in-
 gaan. Laat ik thans niet van het plaf-
 ond spreken, maar slechts op een onder-
 deel ingaan.

Gij wilt als gemeentebestuur het oude
 ontvluchten, doch wij doen vandaag wat
 anders, wij ontvluchten het oude niet,
 maar wij willen juist het oude bewaren
 en vast houden, wat wij uit vroeger tij-
 den hebben gekregen. Wij willen op
 dezen dag vooral belijden, dat oranje en
 het volk van Nederland één zijn.

U heeft — aldus spr. — reeds gezegd,
 dat het gemeentebestuur van Doetin-
 chem een open oog heeft voor de belan-
 gen van Doetinchem en derhalve een
 nieuw gemeentehuis wenscht. Ik ben
 zeker de tolk van allen, wanneer ik naast
 een woord van dank, U toewensch, dat
 ge een blijvend open oog houdt voor de
 belangen van Uwe schoone gemeente en
 dat alle wenschen, welke gij koestert in
 het belang van Uw gemeente, onder
 Gods zegen, vervuld mogen worden.
 (Hartelijk applaus).

Het Defilé.

Dan volgde het defilé van de autori-
 teiten, die zich voor het Stadhuis opstel-
 den.

De Harmonie van de Geldersche
 Tramwegen, in keurige groene uniform,
 liet vroolijke marschen hooren; stemmig
 op den achtergrond verhief zich de al-
 oude St. Catharinakerk. . .

Natuurlijk was er groote belangstel-
 ling. . .

Het defilé, dat onder commando
 stond van Res. Luit.-Kolonel Buurman,
 werd geopend door de tambours en pij-
 pers van de Mariniers, waarna het mu-
 zikkorps volgde van het 8ste R.I. uit
 Assen.

DE
Edelman
 SIGAAR IS PRIMA

In stramme houding, hoofd-links, defi-
 leerden de afdelingen, een keurig en in-
 drukwekkend gezicht.

Groote en kleine afdelingen, elke af-
 deeling vooraf gegaan door een padvin-
 der met een bordje in de hand waarop
 de naam van de betreffende afdeling
 vermeld stond.

Groote en kleine afdelingen.
 Voorop de afdeling Doetinchem, daar
 achter de afdeling, wier namen alleen
 ons de schoone Geldersche Achterhoek
 voor oogen tooverden.

Wat echt eerlijk; een afdeling van 3
 man. Dat was de kleinste, maar de
 meeste afdelingen bewezen ons een
 kerngezond afdelingsleven.

De vele bijzonder mooie vaandels, die
 meegevoerd werden — vroolijke en
 kleurige noot te midden van een ern-
 stige stemming, die een echt landstorm-
 defilé steeds met zich brengt — ver-
 levendigen het aspect — en tevens het
 respect voor het schoone landstormwerk
 van De Veluwzoom.

Vanaf het Marktterrein werd naar
 Groenendaal, het vliegveld bij Doetin-
 chem, gemarcheerd, waar het 8ste R.I.
 reeds om 1 uur een concert gaf.

Opening van den Landdag.

De landdag — op het fraai door groen
 omgeven terrein — werd geopend met
 een korte toespraak van Mr. A. Baron
 van Heeckeren van Kell, voorzitter van
 „De Veluwzoom".

Spr. heette allereerst welkom den
 Minister van Binnenlandsche Zaken.
 Ook aan den Minister van Financiën had
 spr. gaarne het welkom toegeroepen,
 maar deze was helaas verhinderd aan-
 wezig te zijn. Spr. verheugde zich er
 echter over de echtgenoot van dezen
 Minister, n.l. Mevr. De Wilde, welkom
 te kunnen heeten. (Hartelijk applaus).
 Voorts bracht spr. allen dank, die aan
 de totstandkoming en voorbereiding van
 dezen landdag hadden meegewerkt, in
 het bijzonder aan burgemeester Duval
 Slothouwer en aan de heeren Misset en
 Sebbelee.

Men vraagt zich — aldus spr. — zoo
 dikwijls af, of het in dezen tijd nog wel
 noodig is een korps van ruim 94.000 man
 te hebben georganiseerd. De B.V.L. is
 indertijd opgericht op verzoek van de
 regeering. In hoeverre dit instituut moet
 worden gehandhaafd, is een vraag, welke
 uitsluitend door de regeering moet wor-
 den beantwoord. Spr. vestigde de aan-
 dacht op de preventieve werking van
 den B.V.L. en zag met groote erkente-
 lijkheid terug op de jaren, welke achter
 ons liggen. Gelukkig, aldus spr., dat wij
 nog in het vrije Nederland leven. (Ap-
 plaus). Daartoe heeft de B.V.L. on-
 tegenzegglijk het zijne bijgedragen. Wij
 Nederlanders zijn zoo gewend om te
 „kankeren", ook ik — aldus spr. — doe
 daar wel eens aan mee (vroolijkheid),
 maar als de nood aan den man komt,
 zijn wij paraat. Spr. sprak den wensch
 uit, dat het zou gelukken, ons vrije
 Nederland vrij te houden en dat de B.V.L.
 zou blijven een steun van Koningin, re-
 geering en volk. (Applaus).

Rede Minister van Boeyen.

Excellenties, dames en heeren, waar-
 onder ik met een greep ook al onze
 landstormers samenvat, die hier aan-
 wezig zijn — zoo ving Zijne Excellentie
 aan, laat ik beginnen met de opmerking,
 dat ik met groote vreugde naar den
 Gelderschen achterhoek gekomen ben,
 met blijdschap en met dankbaarheid
 voor de vriendelijke uitnoodiging. . .

De Regeering en de Landstorm hoo-
 ren bijeen; ze staan onverbrekelijk naast
 elkaar, een eenheid, die niet verbroken
 mag worden.

Mijn ambtsvoorganger, Minister De

GEBR. VAN OORD, WERKENDAM

Telef. Nr. 23 doorl.

Rijsmaterialen - Droog en groen Riet

Uitvoering v. rijswerken in onderaanneming

Rietmattenfabriek

Eigen cultures, prima kwaliteit, lage prijzen

Wilde, verkeerde zoo gaarne onder de
 landstormers. Vele landdagen van den
 B.V.L. heeft hij meegemaakt, en het is
 thans wel een zeer bijzonder voorrecht
 voor mij in mijn functie van Minister
 van Binnenlandsche Zaken, als ras-echt
 Geldersch-man thans hier in Gelder-
 land dezen eersten landdag mede te
 maken. De Landstorm, zoo vervolgde
 de Minister, steunt het wettig gezag en
 het Huis van Oranje. De Regeering is
 daar erkentelijk voor, en ontroerend is
 de gedachte, dat deze bereidheid tot
 steun bij zoovele duizenden wordt aan-
 getroffen. Wie niet stekeblind geacht
 mag worden ziet duidelijk de gevaren,
 die voor Nederland nog aan kunnen bre-
 ken, en niet alleen ligt daarin mede be-
 sloten het bestaansrecht van den B.V.L.,
 maar daaruit blijkt ook duidelijk, dat de
 B.V.L. zeker niet gemist kan worden.
 Naast de dankbaarheid voor een land-
 dag als deze is, past ook de ernst. De
 beteekenis van dezen landdag ligt niet
 alleen in een zeker demonstratief karakter.
 Wel is het juist, dat we als landstor-
 mers een enkele keer toonen dat we
 er zijn, maar vrucht dragend is een
 landdag dan pas, wanneer we als land-
 stormers het meer beleven en dieper
 beleven wie we zijn en wat we zijn.
 Wanneer we ons bezinnen op het woord
 van trouw, dat we eenmaal gegeven
 hebben, en dat van zoo groote beteeken-
 is. Die belofte van trouw mogen we
 in dit uur met blijdschap vernieuwen,
 omdat we nog zijn, die we zijn, in ons
 vrije Nederland! Spr. wil een paar woor-
 den zeggen over de verdieping van ons
 leven als landstormer. De beteekenis
 van den landstorm wil spr. zien in het
 teken van de beteekenis van het jaar
 1938 voor ons Koningshuis en voor ons
 land. De landstormer komt met de be-
 lijdenis Oranje te willen volgen, Oranje
 voor Nederland te willen behouden. Dat
 volgen kan op zoo verschillende manier
 geschieden. Het zij een doordacht vol-
 gen. Onoordacht volgen is voor den
 B.V.L.-er onbestaanbaar, omdat hij zich
 rekenschap gegeven heeft van de
 moeilijkheden, waarvoor hij wel eens
 zou kunnen komen te staan. Het zij niet
 alleen een doordacht volgen, maar ook
 een standvastig volgen. En ten slotte:
 een volgen uit liefde. Spr. stelt de vraag:
 wat deed het Huis van Oranje door de
 eeuwen heen voor ons vaderland? Wat
 heeft onze geëerbiedigde Koningin sedert
 bijna 40 jaren voor ons vaderland be-
 teekend? Daarom te meer heeft Neder-
 land zijn liefde te betoonen aan het
 Huis van Oranje. Daarom ook heeft zich
 de landstorm aan een te sluiten om het
 Huis van Oranje, ook in het jubileum-
 jaar 1938. De landstorm sta om den
 troon, óók om de wieg — „Wilt gij
 voortaan dit kind behoeden?..." van
 onze Prinses Beatrix! . . .

Na hartelijk applaus werd het Wil-
 helmus gezongen.

Vaandeluitreiking.

Hierna werden de leden van de af-
 deeling Doetinchem opgeroepen om
 voor de tribune te verschijnen, waar
 een damescomité, bestaande uit de da-
 mes Sebbelee, Duval Slothouwer, Bon,
 Horst, Wassink en Pieters, gereed
 stond met een nog omhangen vaandel.
 Mevr. Sebbelee, voorzitter van het
 comité, trad voor de microfoon en wees
 in een kernachtige toespraak op den
 ernst der tijden. Spreekster hoopte, dat
 de B.V.L. daarom steeds paraat zou
 zijn, doch nooit actief zou behoeven op
 te treden. (Krachtig applaus.)

Het vaandel werd hierna onthuld en
 door den voorzitter der afdeling, den
 heer A. C. L. Bon, met begrijpelijken

trots aanvaard, die er op wees, dat
 daarom vooral dit vaandel voor hem
 zoo waardevol was, omdat het een ge-
 schenk is van de eigen vrouwen der
 leden. Spr. hoopte, dat dit een aanspo-
 ring zou zijn om getrouw te blijven aan
 het vrijwillig gegeven woord. Wij zul-
 len — aldus spreker — weten, onze
 onze plicht te doen. Wij willen Neer-
 land houden, van vreemde smetten vrij.
 (Applaus).

Vervolgens had een defilé plaats van
 de vaandels der afd., welke aan den
 landdag hun medewerking verleenden.

Nadat vervolgens de landelijke rij-
 vereenigingen uit Aalten, Angerlo en
 Keppel en Varsseveld een serie keurig
 uitgevoerde oefeningen hadden ten bes-
 te gegeven, kwam een afdeling der
 Koloniale Reserve een demonstratie ge-
 ven van een overval op een verzetskern
 van inlanders, waarbij de heer A. E.
 Ernste voor de microfoon een uiteen-
 zetting gaf van de diverse manoeuvres
 van de militairen. Met groote aandacht
 werd deze voor Nederland geheel nieu-
 we demonstratie gevolgd.

De heer Duymaer van Twist spreekt.

Generaal Duymaer van Twist, voor-
 zitter van de Nationale Landstorm
 Commissie, nam vervolgens het woord
 en zeide niet gaarne te vertrekken
 zonder een woord te hebben gespro-
 ken. Spr. uitte zijn groote vreugde
 over de aanwezigheid van den Minis-
 ter van Binnenlandsche Zaken, die
 spr. de opperlandstormer noemde.
 Spr. hoopte, dat de Minister ook in de
 toekomst de bijeenkomsten van den
 B.V.L. meermalen zou bijwonen.

Spr. was allen dankbaar, die hadden
 meegewerkt tot het welslagen van
 dezen blijden dag. Spr. kon niet allen
 noemen, doch huldigde in Baron v.
 Heeckeren v. Kell allen, die hun krach-
 ten aan den B.V.L. hadden gegeven.
 Spr. dankte de landstormers voor hun
 keurige defilé van dien morgen. De Ge-
 neraal wijdde uitvoerig uit over den
 band tusschen Oranje en het Neder-
 landsche volk en besloot met de
 woorden: „de handen af van Neder-
 land, de handen af van het Oranjehuis."

De prijsuitreiking voor den vaandelwedstrijd.

Vervolgens reikte mevr. Duval Slot-
 houwer de prijzen uit voor den vaan-
 delwedstrijd, welke als volgt werden
 toegekend:

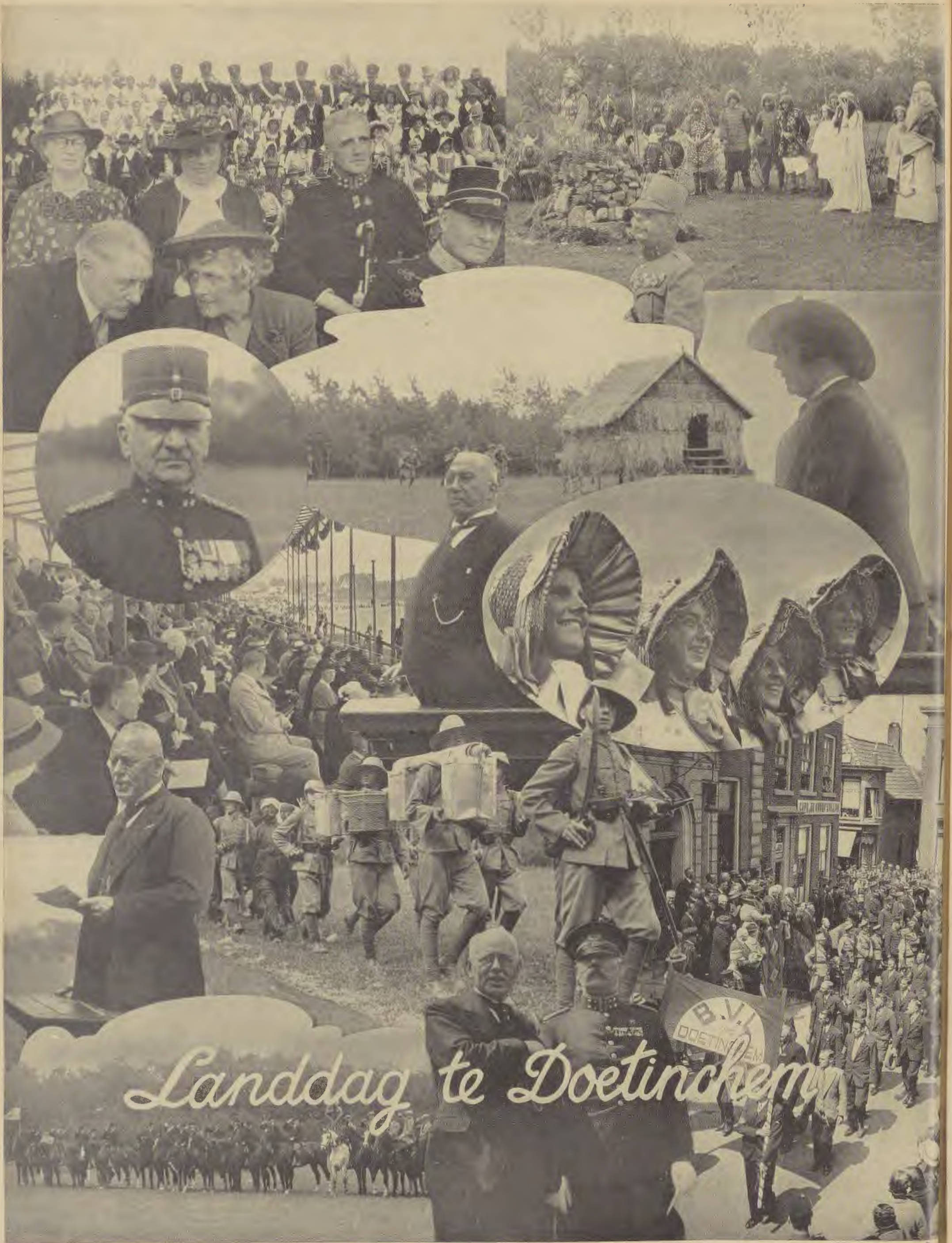
Bijzondere prijs (medaille, uitgeloofd
 door Luit.-Gen. Duymaer van Twist):
 afd. Velp met 40 punten.

1e prijs: afd. Arnhem met 38 pnt.;
 1e pr.: afd. Zevenaar met 36 pnt.; 2e pr.:
 afd. Lunteren met 34 pnt.; 2e pr.: afd.
 Bennekom met 30 pnt.; 3e pr.: afd.
 Groenlo met 28 pnt.; 3e pr.: afd. Dinx-
 perlo met 27 pnt.

De overige afdelingen, die niet voor
 een prijs in aanmerking kwamen, ont-
 vingen allen als herinnering aan dezen
 dag een medaille.

Nadat vervolgens de Tamboers en
 Pijpers der Mariniers onder leiding van
 den tambour-maitre hun groote vaar-
 digheid op trommels, fluit en trompet
 hadden getoond, werd een begin ge-
 maakt met het eerste gedeelte van 't
 landspel, dat bedoeld was als 't glans-
 punt van den middag en dat het ook
 ongetwijfeld zou zijn geworden, ware
 het niet — we volgen het verslag van de
 Graafschapsbode — dat een plotseling
 opgekomen onweersbui, gepaard gaan-
 de met een hagelslag van groote kracht,
 de medespelenden ten slotte nood-
 zaakte om een goed heenkomen te zoe-
 ken. Wel werd het eerste gedeelte nog
 ten einde gespeeld, doch het tweede
 gedeelte moest achterwege blijven.

Burgemeester Duval heeft nog een
 slotwoord gesproken en toen de regen
 wat verminderde, trok men huiswaarts,
 ondanks regen, hagel en onweer, in de
 beste stemming. . .

Landdag te Doetinchem

7
 hov
 Lan
 baa
 vee
 tigh
 de 4
 prov
 van
 raal
 Insp
 Maj
 van
 daal
 wac
 C. S
 ter
 Bul
 H.
 Bur
 mar

Am
 K. W
 dant
 Moto
 Arc
 is op
 het E
 de oe
 Arr
 werd
 sie.
 voort
 van t
 Bar
 F. be
 sprok
 He
 lig bi
 kunst
 band.
 Be
 ring
 nemi
 sprok
 Sterk

Voor Auto's, Motoren,
Rijwielen,
P. MOONEN
Taxi en Luxe verhuur:
Bergen op Zoom - Tel. 546

H.O.Z.O.

Uitgaande van de Vereeniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland.

HOMOEOPATHISCH ONDERLING FONDS
voor ziekenhuisverpleging en operatiekosten. Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis. Inl. verstrekt de Adm., Zuidoost 70, Zaandam.

Cliché Boelaars
's-Gravenhage. Tel. 117505 *

VALKENBURG HOTEL „ORANJE NASSAU”

Eerste klas gelegenheid ter plaatse

STAPHORST.

7 Mei is voor het verband Vollenhove van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm de nieuwe geweerpoortbaan officieel in gebruik genomen. Zeer veel autoriteiten woonden deze plechtigheid bij. Onder de aanwezigen waren de Commissaris van de Koningin in de provincie Overijssel, Mr. A. E. Baron van Voorst tot Voorst, Luitenant-Generaal b.d. L. F. Duymaer van Twist, de Inspecteur van den B.V.L., Generaal-Majoor H. de Iongh, Reserve-Kolonel van den Generalen Staf, K. L. Rozendaal, de Commandant van de Rijksveldwacht in het derde district, de heer P. C. Schmidt Crans, de oud-Burgemeester van Staphorst, Burgemeester H. Bulten uit Blokzijl, Burgemeester M. H. Batjes uit Kuinre en Blankenham, Burgemeester J. P. Royer uit Hasselt, Burgemeester M. Kuipers uit Oldemarkt, benevens vele Officieren en lei-

ders van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Omstreeks half één vereenigden men zich in een der tenten aan een gemeenschappelijke broodmaaltijd. Aan het einde hiervan zette de voorzitter van het verband Vollenhove van den B.V.L., de heer J. Ph. Backx, burgemeester van Nieuw-Leusen de wordingsgeschiedenis van de schietbaan uiteen. Den Commissaris der Koningin, Mr. A. E. Baron van Voorst tot Voorst bood hij het eere-voorzitterschap van het Verband Vollenhove aan. Deze hield daarna een rede, aan het einde waarvan hij de schietbaan officieel geopend verklaarde.

Luitenant-Generaal Duymaer van Twist legde als volgende spreker den nadruk op de noodzakelijkheid dat de B.V.L. in het bezit komt van goede schietbanen en eindigde met drie hoera's op het Koninklijk Huis.

Daarna loste de Commissaris van de Koningin het eerste schot.

waarbij hij wees op den noodzaak van het voortbestaan van den B.V.L. Met een driewerf hoera op het Oranjehuis en het zingen van een couplet van het Wilhelmus werd deze rede, die met een daverend applaus werd beloond, besloten.

Vervolgens werd de film „Onze Koninklijke Marine zooals zij reilt en zeilt in Holland" vertoond.

Delden, 19 Mei. Naar wij vernemen zal door de zorg van eenige dames alhier de afdeling Delden van een afdelingsvaandel worden voorzien.

Drunen, 28 April. Bij een wedstrijd voor den motordienst met de karabijn won W. Luijpen den eersten prijs met 44 pt.

Echt, 16 Mei. Jaarvergadering; het verslag van den penningmeester maakte melding van een batig saldo van f 25.—

Elshout, 3 Mei. Naast besprekingen van huis-houdelijken aard werd er een „Sparclub" opgericht.

Gameren, 24 Mei. Prijsuitreiking, onder leiding van den heer C. Hobo.

Enkele uitslagen:
Korpswedstrijd A (Scherpschutters): 1e prijs B.V.L. Ammerzoden, 239 pt.; 2e pr. B.V.L. Waardenburg, 239 pt.; 3e pr. Burgerwacht Ammerzoden, 236 pt.; 4e pr. B.V.L. Haafden, 235 pt.; 5e pr. B.V.L. Aalst, 233 pt.

Korpswedstrijd B (overige schutters): 1e pr. B.V.L. Waardenburg, 234 p.; 2e pr. B.V.L. Ammerzoden, 234 pt.; 3e pr. B.V.L. Aalst, 229 pt.; 4e pr. B.V.L. Gameren, 228 pt.; 5e pr. Politie-schietver „Beatrix", 228 pt.

In den personeelen wedstrijd schoten 50 en 49 pt., in wedstrijd A (scherpschutters): 1. Jo Goesten, Ammerzoden, 49 p.; 2. G. J. Rooijers, Ammerzoden, 49 pt.; 3. G. Vogelaars, Ammerzoden, 49 pt.; 4. J. H. Lovink, Haafden, 49 pt.

In wedstrijd B (overige schutters): 1. Ant. Aarts, Ammerzoden, 50 pt.; 2. A. v. d. Werken, Gameren, 50 pt.; 3. H. v. d. Berg, Haafden, 49 p.; 4. Adr. van Mil, Ammerzoden, 49 pt.; 5. G. van Geffen, Ammerzoden, 49 pt.; 6. H. van Hemert, Ammerzoden, 49 pt.; 7. P. Biesheuvel, Aalst, 49 punten.

Na de uitreiking heeft de heer Rabou nog het woord gevoerd.

Geleen, 29 April. Bespreking over den komenden landdag te Roermond; Geleen zal met minstens 24 deelnemers uitkomen. Het hoofd van den plaatselijken luchtbeschermingsdienst, inspecteur Buskens, hield vervolgens een met veel aandacht gevolgd causerie over: „Luchtbescherming".

Gendringen, 13 Mei. Ledenvergadering, onder leiding van burgemeester J. J. A. M. Beaumont. De voorzitter opende de vergadering en wakte allen op om deel te nemen aan den landdag te Doetinchem.

's-Gravenhage. De zomerschietoefeningen in 't kamp Waalsdorp zijn aangevangen 21 Mei j.l. en worden verder gehouden elken eersten en derden Zaterdag van de maand tot 17 September van 2 tot 5 uur n.m. De korpswedstrijd zal waarschijnlijk 1 October plaats vinden.

De burgemeester heeft het eerste schot gelost op de pistoolbaan, terwijl oud-minister Bongaerts dit deed op de geweerbaan.

De plaatselijke commissie stelt pogingen in

het werk om te komen tot oprichting van een muziekkorps uit de landstormers.

Heerlen, 7 April. Goedgeslaagde propagandasamenkomst, waarbij burgemeester J. W. Viennings en eerste luitenant Merkus het woord gevoerd hebben.

Hillegom, 17 Mei. Aanvang der schietoefeningen; er zijn twee wisselbepalers beschikbaar.

Hoewelaken, 24 Mei. Samenkomst, waarbij de heer Joh. Wynne, secretaris van de gewestelijke commissie de Veluwe, het woord gevoerd heeft.

Het verheugde spr., dat de afdeling, welke door het vertrek van den heer Hollander zonder plaatselijken leider was geraakt, er weer in geslaagd is, in deze vacature te voorzien. De nieuwe leider, de heer Kraaikamp, is geen vreemde in de gelederen van den B.V.L., daar hij vroeger tot de afd. Amersfoort heeft behoord. Nu reeds is gebleken, dat men aan hem een ijverig en kundig leider heeft.

De wekelijkse oefenavond werd bepaald op Dinsdagavond half acht, in het Vereenigingsgebouw.

Leende, 8 Mei. Propagandavergadering, welke werd geopend door den plaatselijken leider, den heer Jos. v. d. Zanden. Overste Hafkemeijer reikte het nieuwe vaandel over aan den plaatselijken leider, waarna burgemeester van Beek uit Bostel het wezen van den landstorm uiteenzette. Pater Henricus hield een geestdriftige rede. Muzikale medewerking werd verleend door de Philharmonie.

Leerdam, 7 Mei. Jaarlijksche prijsuitreiking. Ds. Enkelaar opende de bijeenkomst, waarna de heer W. Vroegh, plaatselijk leider, een kort overzicht gaf van oprichting en bloei der afdeling. Overste Baan reikte de brevetten voor koning- en scherpschutter uit. De burgemeester sprak een slotwoord.

1e pr. C. Pannekoek, 100 pt.; 2e pr. W. van Leersum, 99 pt.; 3e pr. W. van Meeuwen, 98 pt.

Lieshout, 11 Mei. Algemeene ledenvergadering. Besproken werd het organiseren van een onderlingen competitie-schietwedstrijd, waartoe werd besloten.

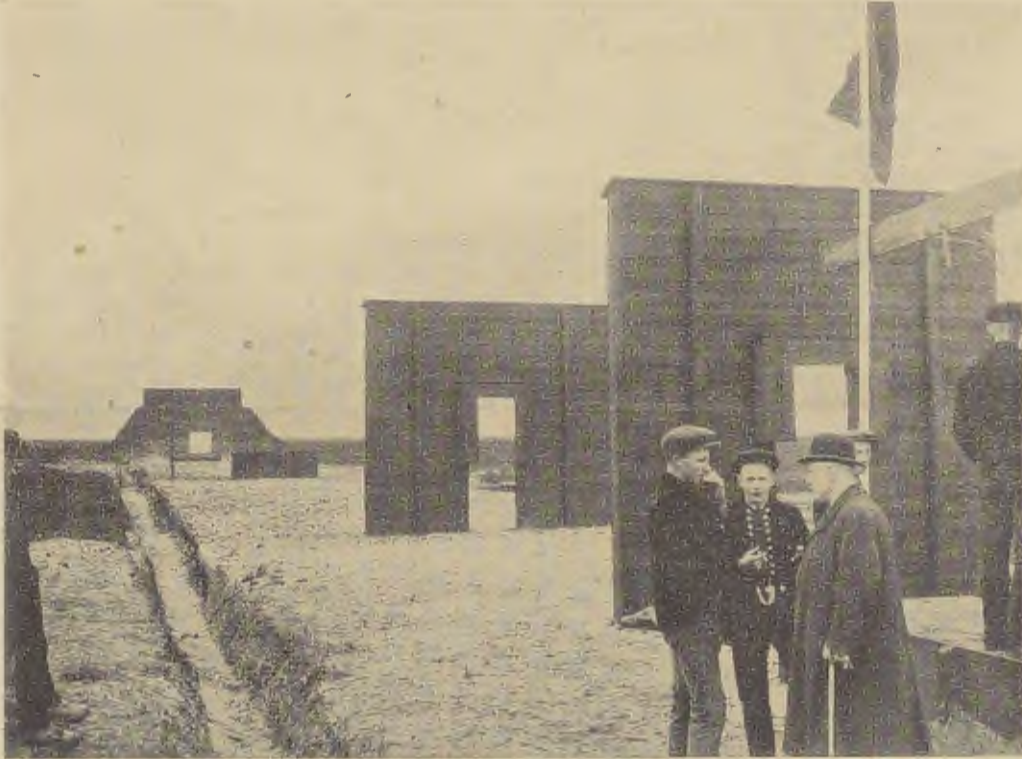
Loon op Zand, 19 Mei. Hoogste schutters waren: 1. C. Boeren en 2. H. Dingemans, beiden 54 punten.

Maassluis, 25 Mei. In den korpswedstrijd op K.S.O. waren de eerste drie winnende korpsen: 1. Burgerwacht Hoek v. Holland, 290 pt.; 2. B.V.L. Maassluis, 289 pt.; 3. Burgerwacht Poeldijk, 287 pt. Er hebben 56 vijftallen aan den wedstrijd deelgenomen.

Makkum, 16 Mei. Uitslag schietwedstrijd: Eerste klas: 1e pr. M. Bergsma, 2e pr. R. A. Bergsma, 3e pr. A. Alkema. Tweede klas: 1e pr. S. Boersma, 2e pr. F. W. de Boer, 3e pr. F. Terpstra.

Wegens het bereiken van den 55-jarigen leeftijd werd het trouwe lid M. Hellingwerf hartelijk dank gezegd voor zijn volle toewijding aan den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Merselo, 30 April. Alhier werd een nieuwe

Overzicht der nieuwe schietbaan te Staphorst.

Uit de afdelingen

Ambt-Hardenberg, 20 Mei. Res. eerste luit. K. W. Mol te Heemse is benoemd tot commandant van de sectie Hardenberg van het V.L.S.K. Motordienst.

Arcen. De afdeling Arcen-Lomm, die onlangs is opgericht, heeft thans ruim 30 leden. Zoodra het benodigde materieel aanwezig is, zal met de oefeningen worden aangevangen.

Arnemuiden, 7 Mei. De heer P. I. Krijger werd benoemd tot lid der plaatselijke commissie. De schietbaan van de burgerwacht mag voortaan gebruikt worden voor schietoefeningen van den B.V.L.

Baarn, 14 Mei. Prijsuitreiking, waarbij de heer F. baron v. Heerdt een toepasselijk woord gesproken heeft.

Het verdere van den avond bleef men gezellig bijeen; er was gelegenheid zich in de schietkunst en speerwerpen te bekwamen, terwijl een band voor de vroolijke noot zorgde.

Beek en Donk, 12 Mei. In de ledenvergadering van de afd. Donk, waarbij o.m. de deelneming aan den B.V.L.-marsch te Nijmegen besproken werd, werd op voorstel van den heer Sterken een andere regeling voorgesteld i.z. den

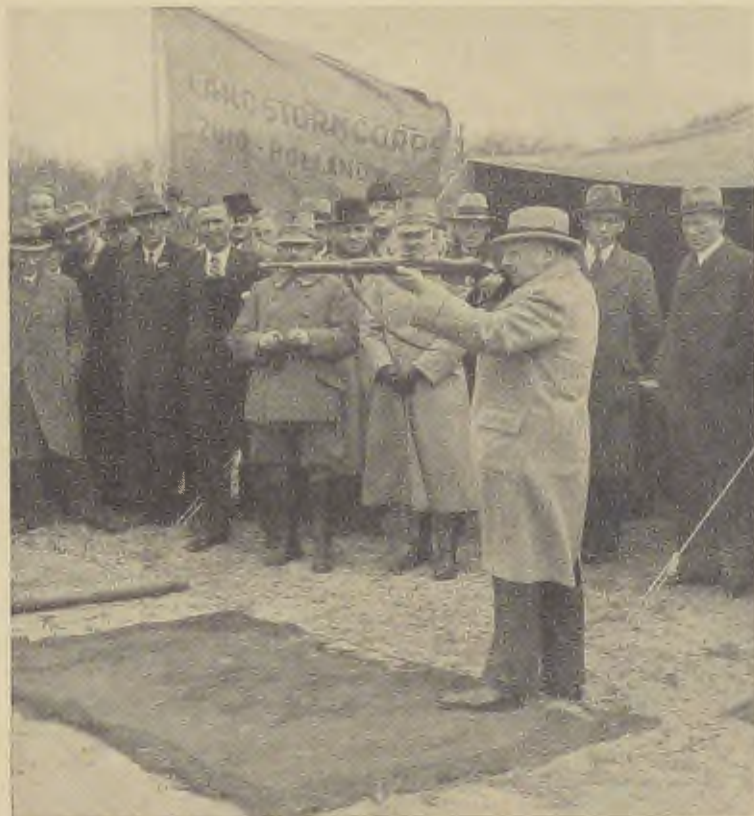
jaarlijkschen grooten prijzenwedstrijd. Voortaan zullen 8 series geschoten worden (per jaar) waarvan de vier hoogste als cijfers voor den wedstrijd zullen gelden.

Bergen (L.), 10 Mei. Propagandavergadering. De secretaris bracht verslag uit over het afgelopen jaar, dat sloot met een klein batig saldo. Hierna verkreeg luitenant Merkus het woord en hield een goed gedocumenteerde propagandarede. Enkele prijzen werden uitgereikt. 1e pr. Jos. Usselman.

Beugen, 10 Mei. Ledenvergadering, onder voorzitterschap van den heer A. Daniëls. De regeling van de schietoefeningen in den zomer werden besproken.

Beverwijk, 4 Mei. Prijsuitreiking in het veilinggebouw. De voorzitter van de afdeling Beverwijk, de heer M. G. J. van Eck, betrok in zijn welkomstwoord speciaal burgemeester H. J. J. Scholtens, het gemeentebestuur, majoor Boren, majoor van der Stelt, den heer P. S. Hartogh Heys van Zouteveen, majoor De Reede en de afgevaardigden van de verschillende commissies.

Hierna heeft overste P. S. Hartogh Heys van Zouteveen een propaganda-rede uitgesproken,

Opening zomerschietseizoen te Waalsdorp, door Ir. M. C. E. Bongaerts, oud-Minister van Waterstaat en Voorzitter der Plaatselijke Landstorm-Commissie 's-Gravenhage.

F. BONTKES GOSSelaar

IN EFFECTEN — GRONINGEN

afdeeling opgericht, voorloepig met 30 vrijwilligers.

Musselkanaal. Schietwedstrijd in Hotel Schot. De leiding beruiste bij den plaatselijken leider, den heer H. Weinands. Enkele prijswinnaars: scherpschutters: J. H. Weinands en G. Ruschen; schutters 1e klas: B. Heikens en B. Schepers.

Na afloop hielden de leden nog onderlinge wedstrijden. Een brevet voor scherpschutter werd uitgereikt aan G. Wubs.

Nunhem, 27 Mei. De „Nw. Koerier" schrijft: „Nu het mooie seizoen weer is aangebroken, komen ook de Limburgsche Jagers weer in actie. De geweren zijn weer voor den dag gehaald en flink nagezien, zoodat er weer met de schiet- oefeningen kan worden begonnen. Er is veel belangstelling, ook voor den a.s. Landdag, waaraan de afdeeling in haar geheel deelneemt. Door voorzitter Bongaerts is het schietseizoen geopend op den schietboom bij den heer Chr. Bertjens, met een aansporing om ijverig er aan deel te nemen.

Nijmegen, 7 Mei. Samenkomst in „De Pool". De voorzitter, mr. dr. J. B. Sens, heette in het bijzonder welkom de heeren F. W. van Beek, burgemeester van Bostel en voorzitter der gewestelijke landstormcommissie, Van Agt, uit Eindhoven, secretaris dier commissie, res. kolonel mr. W. C. Camman, plaatsvervangend commandant van het Landstormkorps „De Meijerij", ds. J. A. van Selm, lid van de gewestelijke landstormcommissie, dr. J. J. A. Bakker en notaris F. H. G. J. Wolters, leden der plaatselijke landstormcommissie, en res. kapitein P. J. Erkens, van het motorkorps.

Hierna was het woord aan den heer Peters, die in verband met de bevordering van den plaatselijken leider, den heer G. J. M. Sliepenbeek, tot res. kapitein, zich met een hartelijke toespraak tot dezen richtte. De heer Sliepenbeek zegde hartelijk dank voor de aangeboden bureaulamp en voor de mooie bloemen voor zijn echtgenoot.

Burgemeester F. W. van Beek sloot zich gaarne aan bij de huldiging van den heer Sliepenbeek en herinnerde er o.m. aan, hoe de Nijmeegsche afdeeling een eerewacht vormde bij de opening door H.M. de Koningin van het Maas-Waalkanaal.

Spr. gaf vervolgens een beschouwing van de taak van den B.V.L., die een nationaal instituut is, een schutse voor het wettig gezag en den troon van Oranje.

Res. 1e luitenant L. C. Rauch deed vervolgens mededeelingen over den eendaagschen B.V.L.-marsch, waarna res. kapitein P. J. Erkens de belangrijkheid van de schermsport bepleitte, waarbij hij de toezegging deed belangeloolesschermlessen aan de B.V.L.-ers te geven.

Hierna had de uitreiking plaats van de prijzen, behaald bij de schietwedstrijden, waaraan 70 personen deelnamen; dank werd gebracht aan de heeren Kalf en Peters voor hun bemoeiingen met de controle. Er waren 41 prijzen beschikbaar, waarvan kapitein Erkens den 1en kreeg. Onder luid applaus werd die uitgereikt.

Oirlo, 17 Mei. Er zijn 23 deelnemers voor den landdag in Roermond.

Oldehove, 18 Mei. H. Agema, 49 pt.

Oostwold (Old.), 4 Mei. In café Bolhuis hielden de afd. Nieuwolda-Midwolda-Oostwold den laatste wedstrijd om den zilveren beker. Deze wedstrijd stond onder leiding van den pl. leider H. B. Meijer en had een gezellig verloop. Na verschillende jaren elkaar sportief bekampt te hebben, kwam de beker dezen avond definitief in het bezit van de afd. Midwolda-Oostwold.

Aan het einde van den avond sprak burgemeester Dijkhuizen enkele woorden en reikte den gewonnen beker over aan de afd. Midwolda-Oostwold.

Overschie, 5 Mei. De afdeeling telt 100 vrijwilligers. De plaatselijke commissie bestaat uit de heeren: burgemeester Baumann, voorzitter; ds. Van der Hooft, ds. Van den Boom, H. J. Ros en C. F. Fredriks, leden. De oefeningen worden gehouden irederen Maandagavond in het verenigingsgebouw, van 7.30 tot 10 uur. Leider is de heer A. Roggeband.

Rheden, 26 Mei. In Naderbij werd de jaarlijksche bijeenkomst van de plaatselijke afdeeling gehouden, welke o.m. werd bijgewoond door den korpscommandant, res.-luitenant-kolonel J. W. Buurman en den secretaris der gew. landstormcommissie, res.-kolonel W. van Ingen Schouten.

Nadat de voorzitter der plaatselijke commissie, de heer D. A. van Straten, de bijeenkomst geopend had, sprak overste Buurman de aanwezigen met een kernachtig woord toe, waarbij hij wees op de betekenis van het vrijwilliger zijn. Kolonel van Ingen Schouten reikte hierop de prijzen uit.

Roggel, 26 Mei. Prijsuitreiking onder leiding van den heer J. Maassen. Eerste prijs: J. Houben, met 97 pt.

Rosmalen, 23 Mei. De plaatselijke commissie is als volgt samengesteld: voorzitter: Th. Hanegraaf; secretaris: W. van den Berg; penningm.:

FRANS VAN CAMP - GOUDA

KLEIWEG No. 6

HOEDEN EN PETTEN

Joh. van Helvoirt; bestuursleden: Joh. Venrooy en Van Berne. Plaatselijk leider is res. eerste luitenant O. Lutkie.

Rossum, 19 Mei. Door den heer Rabou werd de plaatselijke landstormcommissie geïnstalleerd, bestaande uit de heeren J. Bakker, burgemeester van Hurwenen, A. F. v. Goelst Meyer, burgemeester van Rossum, ds. G. Snel te Rossum, pastoor Th. de Visser te Hurwenen en L. de Visser te Rossum.

Burgemeester A. F. van Goelst Meyer sprak namens de leden van genoemde commissie een woord van dank, sloot zich geheel aan bij hetgeen door den heer A. Rabou naar voren was gebracht en hoopte eveneens op groote activiteit van de leden, den steun toezeggend, die van de commissie wordt verwacht.

Schinveld, 3 Mei. Huishoudelijke vergadering onder leiding van burgemeester Adams. Bijna alle aanwezigen gaven zich tot deelneming op voor den Landdag te Roermond. De reiskosten worden voor de helft vergoed uit de afdeelingkas.

Stein, 27 Mei. Er zijn 36 deelnemers voor den landdag te Roermond. De reiskosten zijn zoo gering mogelijk gesteld, terwijl de werklozen gratis kunnen deelnemen.

Stratum, 20 Mei. Geslaagde jaarlijksche propagandasamenkomst, waarbij een inleidend woord gesproken werd door den plaatselijken leider, den heer B. A. H. Luger, en een slotwoord door den secretaris der gewestelijke commissie, den heer van Agt. Toespraken werden voorts gehouden door burgemeester F. W. van Beek, voorzitter der gewestelijke landstormcommissie en den heer M. Krijgsman uit Den Bosch. Overste W. J. Hafkemeijer reikte de schietprijzen uit. Eerste prijs: H. Selders met 150 pt. De korten tijd geleden opnieuw opgerichte afdeeling telt thans 94 vrijwilligers.

Tegelen, 17 Mei. Er zullen 52 vrijwilligers der afdeeling deelnemen aan den landdag te Roermond. De leider, de heer v. d. Laak, kon de verheugende mededeeling doen, dat de plaatselijke commissie weer herleefd is en krachtig achter de afdeeling en leden zal staan. De burgemeester nam op zich, zijn invloed aan te wenden om bij de heeren werkgevers een dag vrij te krijgen voor deelname aan den Landdag, met behoud van loon. Dit punt, aldus de heer v. d. Laak, weten we dus in goede handen.

Uit deze ledenvergadering bleek, dat de afdeeling Tegelen een periode van nieuwen bloei tegemoet gaat.

Vianen. Op uitnodiging van den burgemeester werd 9 Mei een vergadering gehouden, waarbij een plaatselijke afdeeling van het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst werd opgericht. 14 personen gaven zich als lid op.

Vlissingen, 6 Mei. Bij de begrafenis van het overleden lid der plaatselijke landstormcommissie, kapitein L. T. B. Brand, was de gewestelijke commissie Zeeland vertegenwoordigd door den heer Eckhardt en de plaatselijke commissie door den heer F. van Sabben, plaatselijk leider.

Volkel, 23 Mei. De nieuwe schietbaan voor K.S.O., die keurig ingericht is, werd feestelijk in gebruik genomen.

Vrederust, 12 Mei. Goedgeslaagde jaarvergadering, onder voorzitterschap van den heer Domisse. De commandant van het korps West-Brabant, overste Beets, was mede aanwezig. De plaatselijk leider, de heer H. Lindhout, gaf in een uitvoerig jaarverslag een terugblik over het afgelopen jaar. Met groote voldoening en dankbaarheid memoreerde hij de geboorte van H. K. H. Prinses Beatrix. Verschillende huishoudelijke zaken werden behandeld en een versnapering rondgedeeft. Na een geanimeerde bespreking sloot de heer Leusink, lid der plaatselijke commissie Bergen op Zoom, de vergadering met dankgebed.

Waalwijk, 2 Mei. Bij den wedstrijd voor den motordienst behaalden M. v. d. Web en J. Trimbach beiden 46 pt.

Wassenaar, 30 Mei. De zilveren Mangkoe-Negoro-wisselbeker werd voor de eerste maal door den heer Dek gewonnen. De Mangkoe-Negoro-beker heeft een plaats gekregen in het Raadhuis; de heer Dek ontving voor zichzelf een verkleinde reproductie van den beker.

Wognum, 14 Mei. Prijsuitreiking door den heer Ottenbros. Eerste prijzen. Klasse A. M. Bleeker, 377 pt.; klasse B: G. Hoogwerf, 374 pt.; klasse C: Jn. Commandeur, 367 pt.; klasse I: C. de Boer, 98 pt.; klasse II: K. de Koning, 96 pt.; klasse III: Jb. Stam, 93 pt.

Zaandam, 29 April. Vergadering van de afdeelingen Zaandam I, II en III, Koog-Zaandijk en Westzaan. Ook van Amsterdam en elders waren vele gasten aanwezig, waaronder een aantal officieren.

De voorzitter, de heer G. van Hoek, sprak na een algemeen welkom een extra woord van begroeting tot de gasten van elders. De laatste maal dat wij, aldus spr., bijeen waren was

Als „De Noordster" voor Uw wascht, schittert Uw linnen in de kast.

ELECTR. WASCH- EN FIJNSTRIJKINRICHT. Zuidvliet 160 - Telef. 5909 - Leeuwarden

op den avond van 11 December 1937 in een vergadering die was gewijd aan de huldiging van den man, die zich yanaf de oprichting der afd. Zaandam B.V.L. gegeven heeft met hart en ziel aan den opbouw van de organisatie.

Staaude hoorde dan de vergadering aan de, van groote waardeering getuigende, woorden gewijd aan de nagedachtenis van wijlen den heer H. Russelman.

Hierna volgde de rede over Ned.-Indië door generaal-majoor K.N.I.L., Ch. Kiës.

Na deze rede werden enkele klankfilms vertoond.

't Zandt, 30 April. Eerste prijs: H. J. Nienhuis, met 108 1/3 pt.

Zuidlaren, 6 Mei. In een daarvoor belegde gezellige bijeenkomst van leden van den B.V.L. in 't hotel de Gouden Leeuw werden door den voorzitter der plaatselijke landstormcommissie, burgemeester jhr. Van Karnebeek, de prijzen van den op 25 Maart gehouden schietwedstrijd aan de winnaars uitgereikt. Den eersten prijs in de afd. schrpschutters verkreeg C. Lengst, met 96 pt.

Zwartsluis, 9 Mei. De afdeeling Zwartsluis heeft op den schietwedstrijd te Staphorst den wisselbeker gewonnen. Daar dit de tweede achtereenvolgende maal is, is de beker thans definitief in het bezit van de plaatselijke afdeeling gekomen.

GEWESTELIJKE SCHIETWEDSTRIJDEN LANDSTORMKORPS „STELLING VAN AMSTERDAM".

Zaterdag 7 Mei 2 uur zijn de groote centrale schietwedstrijden aangevangen van het Landstormkorps „Stelling van Amsterdam" op de terreinen van de Oranje-Nassau kazerne.

Op dit uur hadden talrijke autoriteiten en vele vrijwilligers zich verzameld.

De korpscommandant, Overste van der Drift, opende de wedstrijden met een inleidend woord.

Daarna speelde het vrijwillige muziekkorps van de Militaire Politietroepen het Wilhelmus en werd een drie-erf hoera uitgebracht op H. M. de Koningin.

Op de banen loste de Gewestelijke voorzitter Dr. I. H. J. Vos, het eerste schot, waarna talrijke van de genoodigden eveneens hun schuttersvaardigheid bewezen.

Onder de aanwezigen merken wij bovendien o.a. op: Luitenant-Kolonel-Intendant G. J. Potgieser; Kolonel b.d. Boeree, Commandant der Burgerwacht, vergezeld van eenige Heeren van zijn Staf; Kapitein A. K. Hardenberg, Commandant van het Garnizoensdetachment; de burgemeesters Koot, Bins, Mr. Haspels en Kastelein, benevens de Heer Cock, allen leden der Gewestelijke Commissie den Res. Luit.-Kol. b.d. Geldens, voorzitter der afd. Amsterdam der Alg. R.K. Off. Vereen.; Res. Kapitein Dr. Max de Vries, vertegenwoordiger der afd. Amsterdam van de Alg. Ver. v. Ned. Res. Off.; den heer J. Ottenbros, secretaris van het Verband Alkmaar; Mr. A. B. Roosjen, lid van de 2e Kamer der Staten-Generaal en voorzitter der Centrale Plaatselijke Landstorm Commissie Amsterdam; Jules Ed. Gerzon, lid van de Commissie van Aanbeveling; Res. Kapitein H. G. Smit, secretaris der Gewestelijke Commissie; Res. Kapitein J. A. Neuyen, propaganda-leider in de Stelling van Amsterdam; Res. 1en Luit. H. D. Prins, Distr. Comm. Motordienst.

Op 14 Mei werd de wedstrijd bezocht door Generaal Duymaer van Twist.

Uitslagen schietwedstrijden te Amsterdam. Van 7 tot en met 14 Mei 1938.

Korpswedstrijden.

Scherpschutters: 1e prijs wisselbeker, aangeboden door Dr. I. H. J. Vos, met 5 kleine medailles; afd.: Badhoevedorp 238 pt. 2e prijs wisselbeker, aangeboden door het Lid der Comm. v. Aanbeveling G. E. v. d. Werff Jr., met 5 kleine medailles; afd.: Zaandam II 236 pt. 3e prijs groote zilveren medaille met 5

KUNSTVUURWERKFABRIEKEN A. J. KAT

LEIDEN - TELEF. 1475

★ VUURWERK VOOR ALLE FEESTEN ★
— WSAFAKKELS VOOR OPTOCHTEN —

kleine medailles; afd.: Ouderkerk 236 pt.

Schutters 1e en 2e klasse: 1e prijs wisselbeker, aangeboden door de Gew. Landst. Comm., met 5 kleine medailles; afd.: Uithoorn 232 pt. 2e prijs wisselbeker, aangeboden door Houweling's Mineraalwaterfabriek N.V., Amsterdam, met 5 kleine medailles; afd.: Hoofddorp 232 pt. 3e prijs groote verguld zilveren medaille met 5 kleine medailles; afd. Diemen 231 pt.

Eerebaanwedstrijden.

1e prijs: Groote zilveren lauwerkran, aangeboden door den Korps-Commandant. J. Bates, Nieuw-Vennep; 2e prijs: groote bronzen medaille, aangeboden door den Heer F. Vos en portret in lijst van H.M. de Koningin, aangeboden door den Heer J. J. Cock, lid der Gew. Comm.; A. Kloosterman, Amsterdam-West III.

Bijzondere wedstrijd voor Koningschutters. 1e prijs groot wisselschild met bijbehorende medaille, aangeboden door den Heer J. F. Kiel, Amsterdam; H. G. Smit, Amsterdam 148 pt; 2e prijs groote zilveren medaille, aangeboden door den Commandant der Amsterdamsche Burgerwacht: Th. P. Melman, Aalsmeer, 147 pt. 3e prijs groote bronzen medaille, aangeboden door de schietveren., S.A.M.B.O.: B. H. Isings, Amsterdam-West-I 146 pt.

Personeel wedstrijden:

Koningschutters: 1e prijs: A. C. Brienne, Amsterdam-O III 50 pt.; 2e prijs: W. Rot, Amsterdam-O. V 50 pt.; 3e prijs: J. v. d. Spek, Badhoevedorp 49 pt.

Scherpschutters: 1e prijs: J. v. Saarloos, Sloterdijk 50 pt.; 2e prijs: A. v. Veen, Uithoorn 50 pt.; 3e prijs: J. C. J. Kuntz, Nigtevecht 50 pt.

Schutters 1e klasse: 1e prijs: J. J. Verkes, Diemen 50 pt.; 2e prijs: C. Kroon, Abbenes 50 pt.; 3e prijs: S. v. d. Heeden, Nederhorst den Berg 49 pt.

Schutters 2e klasse: 1e prijs: H. Stout, Amsterdam-O. V 49 pt.; 2e prijs: Th. Verkerk, Uithoorn 49 pt.; 3e prijs: G. J. M. Riemsag, Duivendrecht 48 pt.

GORINCHEM.

Jubileumwedstrijden B.V.L.

Een groot gezelschap, waaronder meerdere burgerlijke, en militaire autoriteiten, was 19 Mei bijeen gekomen in de groote nieuwe loods van de firma Van Mill, alwaar de officiele opening plaats vond van de driedaagsche schietwedstrijden, georganiseerd ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan der afd. Bijz. Vrijw. Landstorm.

Generaal de Iongh lost het eerste schot bij den schietwedstrijd te Gorinchem.

Genoemde loods bood door de keurige versiering met vele vlaggen en groen, alsmede de kundig aangelegde schietbanen een welverzorgden indruk.

Aanwezig waren o.m. Z.Exc. L. F. Duymaer van Twist, Luit.-Generaal b.d. voorzitter van de Nat. Landstorm-commissie; Generaal-Majoor H. de Iongh, Inspecteur van den Vrijw. Landstorm; alsmede het voltallige college van B. en W. en de gemeente-secretaris van Gorinchem.

Apeldoornsche Cartonnagefabriek
TEPELENBERGWEG 16 — APELDOORN
TELEFOON 5107

Band- en elastiekspoelen v. textielindustrie

Mr. E. J. E. G. Vonkenberg sprak als voorz. van de plaatselijke commissie een hartelijk openingswoord, waarin hij niet alleen den aanwezigen autoriteiten een hartelijk welkom toeriep en dank bracht aan allen, die aan de organisatie van deze wedstrijden medewerkten, doch die tevens de gelegenheid nam om nog eens te wijzen op het doel en het nut van den B.V.L.

Alsnu werd het woord gegeven aan Z.Exc. Luit.-Generaal Duymaer van Twist, die de driedaagsche jubileum-schietwedstrijden met een kernachtig woord officieel opende. Spreker was vol lof over de organisatie en het mooie gebouw en hoopte, dat de B.V.L. in Gorkum zelf nog eens zoo'n gebouw als eigendom zou kunnen beschouwen. Voorts werd gewezen op het nut van de wekelijksche schietoefeningen en wedstrijden zooals deze, die voor de B.V.L.-ers hoog-tijdagen zijn.

Nadat vervolgens ook Generaal-Majoor De Jongh eenige hartelijke en opwekkende woorden had gesproken, werd den aanwezigen een thee aangeboden en loste de Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm de eerste schoten, welke natuurlijk door de aanwezige fotografen op de plaat werden vastgelegd.

Meerdere aanwezigen maakten van de gelegenheid gebruik om enkele proefschoten te lossen, en toen te ongeveer halfvijf de verschillende korpsen arriveerden, namen de eigenlijke wedstrijden een aanvang.

NIEUWE SCHIETBANEN TE ST. MAARTENSDIJK.

Ondanks de slechte weersomstandigheden was er 21 Mei een groot gezelschap officieele personen aan den zeedijk van den Muijepolder vereenigd, om getuige te zijn van de officieele opening van de nieuwe schietbaan van de afd. van den B.V.L.

Nadat Burg. W. Schüller allen een woord van welkom had toegeroepen en de wijze van totstandkoming der baan gereleveerd had, gaf hij het woord aan Luit.-generaal Duymaer van Twist, die wees op de groote belangrikheid van het instituut van den B.V.L. Hij verheugde zich over het stichten van deze scherpe baan, waardoor de slagvaardigheid en dus de bruikbaarheid van het korps in belangrijke mate zullen toenemen. Door het lossen van het eerste schot verklaarde Z.Exc. de baan voor geopend.

Namens het gemeentebestuur werd het gezelschap op het Gemeentehuis officieel ontvangen in de fraaie, historische raadszaal. Burg. Schüller gaf zijn

Stoomwaschm. „De Hoop” te Assen

is DE Waschm.richting voor dezen tijd.
Aanbevelend, H. v. d. WOUDE
Telef. 541 - Groningerstr. 226

vreugde er over te kennen, dat de afd. zooveel levenskracht en enthousiasme bezit om de baan te exploiteeren.

Overste Bruins wees er op, dat hoewel de afd. niet groot in ledenaantal is, er een voortreffelijke geest heerscht.

Nadat de schitterende collectie prijzen en medailles bezichtigd was, vereenigde het gezelschap zich aan een lunch. Na afloop hiervan werd nog menig hartelijke speech afgestoken.

VERGADERING PLAATSELIJKE LEIDERS IN HET VERBAND GOUDA, GEHOUDEN OP 14 MEI 1938.

Te 3.30 uur wordt de vergadering geopend door den heer J. Dercksen HMzn., Voorzitter van het Gewest, die de aanwezige Leiders dankt voor hun opkomst, alsmede voor het werk, wat in het afgelopen jaar door hen werd verricht ten behoeve van het instituut van den B.V.L. Hij vertrouwt ook in de toekomst weder op hunne volle medewerking te kunnen rekenen. Deelt mede, dat de Korpscommandant, de Luit.-Kolonel Mr. W. A. C. van Dam door ziekte is verhinderd aanwezig te zijn en spreekt de beste wenschen uit voor een spoedig herstel. Geeft vervolgens het woord aan den Secretaris der Gewestelijke Commissie, Res.-Kap. Mr. J. v. Mechelen, die mededeelt, dat de Korpscommandant voornemens is later nog een afzonderlijke vergadering te houden ter behandeling van de mobilisatie. Verschillende interne aangelegenheden komen ter sprake met als novum het voornemen om voortaan een meer uitgebreid jaarverslag te geven, waarin aan de afdelingen een ruime plaats wordt toegekend ter vermelding van de plaats gehad hebbende gebeurtenissen, mutaties, sterkte, enz. Ook de schietoefeningen en -wedstrijden buiten de officieele komen ter sprake. Gevraagd wordt er toch vooral voor te zorgen, dat eventueel werkloze vrijwilligers steeds aan de oefeningen kunnen deelnemen, zonder dat hiervoor van hen financiële offers worden gevraagd. Ten slotte volgt nog een opwekking om toch vooral het Landstormblad niet te vergeten en steeds te werken aan de uitbreiding van het aantal abonné's. Na de rondvraag wordt overgegaan tot het houden van den gebruikelijken schietwedstrijd, waarvan enkele resultaten waren als volgt: 1. L. A. Boot, Gouda, 98 p.; 2. D. v. d. Wolff, Boskoop, 94 p.; 3. W. Huisman, Bleiswijk, 93 p.; 4. M. den Haan, Bergambacht, 93 p.; 5. C. Horsman, Ouderkerk a. d. IJssel, 93 p.

Hotel „HOBBEL”

P. VINKE - OOLTGENSPLAAT

HILLEGOM

Café-Rest. „FLORA”

W. J. v. DRIL. Tel. 5100

VERGADERZALEN

VOORGENOMEN LANDDAGEN

WOENSDAG 29 JUNI te
ROERMOND

Medewerking wordt verleend o.a. door het Korps Rijdende Artillerie, het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst Limburg, het Eskadron Pantserwagens uit 's-Hertogenbosch en de Koloniale Reserve uit Nijmegen.

VRIJDAG 8 JULI te
DORDRECHT

in het SPORTPARK

Medewerking wordt verleend o.a. door het Eskadron Pantserwagens, Regiment Wielrijders met muziekkorps twee compagnieën Infanterie, en de Tamboers en Pijpers van het Korps Mariniers.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, Zijne Excellentie H. van Boeijen, is voornemens aan beide Landdagen een bezoek te brengen.

MOERKAPELLE.

Maandag 30 Mei j.l. had in het Raadhuis alhier een vergadering plaats van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. De heer Mr. S. Holland, burgemeester dezer gemeente, opende de vergadering, waarna als spreker optrad, de heer Dercksen uit Gouda, die opwekkende woorden tot de vrijwilligers sprak. Vervolgens werd het woord gevoerd door den heer Mr. van Mechelen, kapitein in het verband Gouda, die memoreerde het begin der oprichting tot nu toe en vervolgens met een toespraak de prijzen der schutters uitreikte.

De prijswinnaars waren als volgt:

Groep 1: Joh. Brouwer 1e; B. Cammeraat 2e; W. van Helden 3e; F. Hertog 4e en een prijs met lof.

Groep 2: A. Bac 1e; D. Bac 2e; B. Schipper 3e; C. Cammeraat 4e; C. Bredijk 5e; D. v. d. Spek 6e; T. van Helden 7e; M. Verbeek 8e prijs; C. Broer en J. v. d. Spek kregen een eervolle vermelding.

„De Koninklijke Nederlandsche Landmacht” beleeft haar tweeden druk.

Het succes dat aan het, het merendeel onzer lezers ongetwijfeld reeds bekende onder goedkeuring en met medewerking van het Departement van Defensie samengestelde, rijk geïllustreerde boekwerk betreffende onze landmacht, getiteld: „De Koninklijke Nederlandsche Landmacht”, is ten deel gevallen, is dermate groot, dat de uitgeefster, het weekblad „Gelderland in Woord en Beeld” te Arnhem, heeft moeten besluiten een tweeden druk het licht te doen zien. Deze tweede druk is half Mei verschenen, zoodat aan de onophoudelijke stroom van bestellingen weer kan worden voldaan.

In den nieuwen druk is rekening gehouden met de wijzigingen welke de jongste legeruitbreiding met zich heeft gebracht, zoodat naast de reeds bij het verschijnen van den eersten druk opgesomde kwaliteiten, kan worden gesproken van een up to date boekwerk. Degenen onder onze lezers, die zich nog niet in het bezit stelden van „De Koninklijke Nederlandsche Landmacht”, kunnen wij dit belangrijke boek dan ook warm aanbevelen.

Voor verdere bijzonderheden zie men de advertentie in ons vorig nummer.

Opening nieuwe schietbaan te St. Maartensdijk. Generaal Duymaer van Twist lost het eerste schot.

GROEP A.

(Onder de 10 jaar.)

DIERENRAADSEL.

Inktvis. Adelaar. Oester. Trekhond. Nijlpaard. Fasant. Leeuw.

Wanneer ge deze beesten in een andere volgorde onder elkaar zet, vormen de voorste letters met elkaar de naam van een ander groot, viervoetig dier.

GROEP B.
(Boven de 10 jaar.)
DIERENRAADSEL.

Egel. Ibis. Vleermuis. Salamander.
Lammergeier. Otter. Zaagvis. Rhinoceros.
Vlasvink.

Wanneer ge deze beesten in een andere volgorde onder elkaar zet, vormen de voorste letters samen de naam van een ander, uitlands dier, dat de laatste jaren hier veel gefokt wordt.

Voor nieuwelingen geef ik hier nog eens het adres:

Postzegel van 5 cent

AAN OOM BERTUS,
p/a Bureau van Het Landstormblad,
Koninginnegracht 50,
's-GRAVENHAGE.

FLIKKIE.

Neen, niet Fikkie! Want dan zou 't een hondje zijn. 't Scheelt maar één letter: Flikkie!

Flikkie is een heerschapp van vijf jaar. Eigenlijk heet ie Keesje. Maar thuis hebben ze 'm een tijd lang Flikkie genoemd.

Hoe hij aan die rare naam gekomen is?

Luister maar!

Keesje is net als jullie allemaal een liefhebber van al wat lekker is. Hij is dol op toffies. Hij lust graag apennotjes. Hij houdt veel van pepermintjes. Hij is verzot op kattedropjes en ijsco's. Kortom: Keesje is een echt snoepertje. Maar 't liefst van alles heeft hij flikjes; die ronde, lekkere knoopjes van chocola, zo groot als een cent. En dan vooral, wanneer er van die mooie, witte suikerkraaltjes op zitten!

Hè! als hij mocht, dan zou hij de hele dag niets anders eten dan flikjes. Allemaal flikjes! En 's middags geen aardappels, maar flikjes! Altijd maar flikjes!

Keesje weet wel wat hij later wil

worden: flikjesbakker! Dan kan hij z'n hart aan flikjes ophalen, zoveel hij maar wil.

Toen hij vijf jaar werd, vroeg z'n Moeder daags te voren:

„Keesje! wat wil je voor je verjaardag hebben? Een mooi spoortreintje? Een kano? Een voetbal? Een vliegmachine?"

Daarover hoefde hij niet lang na te denken. Dadelijk was hij klaar, om te kiezen: „Een vliegmachine en honderd-miljoen flikjes!”

Aan tafel steeg een luid gejuich op. „Ja, ja, flikjes!” riepen allen uit één mond.

„Daar heb je 't weer!” lachte Vader; „ja, natuurlijk flikjes zul je hebben; anders zou 't voor ons Keesje geen echte verjaardag zijn!”

En zo gebeurde 't dan ook de volgende dag.

Keesje was met z'n roodgroen treintje met tender en zes aanhangwagens erg in z'n nopjes. Maar nog veel meer met een gekleurd zakje vol gesuikerde flikjes.

Aanstands ging hij de vrolijke kring rond, om ieder er eentje te laten proeven. En toen stak hij er zelf ook één in z'n mond.

„Wacht!” zei Mammie; „hier heb 'k nog een mooi doosje; daar kun je ze in doen en bewaren!”

Maar van dit laatste kwam niet veel. Moesje had gezegd, dat hij er af en toe een nemen mocht. Een uurtje evenwel daarna kon je de bodem van 't doosje al zien. Er was geen enkel flikje overgebleven, geen suikerkraaltje zelfs!

Toen z'n broertjes en zusjes uit school kwamen, groette Cor:

„Dag, Flikkie!”

De anderen lachten er om, en 't hele koor begon te juichen:

„Dag Flikkie!”

Daarop gingen ze allemaal in een kring om jarig Keesje staan en begonnen vrolijk te zingen:

„Lang zal Flikkie leven!”

Keesje zong zelf dapper mee, zo vrolijk vond hij 't feestlied.

't Was toch reusachtig fijn, dat hij bij z'n geschenken nog zo'n mooie naam op de koop toe gekregen had!

En goedig zei hij: „Pappie! Mammie! U mag mij ook gerust Flikkie noemen, hoor! Dat vind 'k fijn!”

Maar z'n Ouders zeiden: „Daarmee zullen we maar niet beginnen, ventje! Jij bent en blijft altijd ons lief, lekker Keesje en anders niet!”

Daar ging de bel van den bakker.

„Dag, Keesje!” zei deze zoals gewoonlijk.

„Ik heet geen Keesje meer, maar Flikkie!” was 't rappe, trotse antwoord.

De dikke bakker schudde van de lach en zei: „Nou, ook al goed! Flikkie dan! Dag, Flikkie!”

En Keesje begon te dansen en in de handjes te klappen van plezier.

Dit zelfde spelletje speelde Keesje bij den kruidenier, den slager, den groenteboer en bij ieder die aan de deur

kwam. Al die mensen hadden er pret om.

Maar z'n Ouders vonden, dat 't al te erg werd. Als dat zo door ging, zou iedereen hun jongetje Flikkie gaan noemen. Niemand zou dan meer weten, dat hij eigenlijk Keesje heette. Ze zouden hem op straat gaan naropenen: „Flikkie! Flikkie!” Net als of ie een hondje was. En dan werd die leuke naam op 't laatste een scheldwoord, waarmee ze hem voortdurend zouden plagen. Neen, neen! dat zou niet gebeuren.

Daarom zei Vader aan tafel heel ernstig: „Kinderen! met dat Flikkie spelen moet 't maar eens voorgoed uit wezen! 't Wordt nou toch al te bar! Voortaan noemen jullie ons aller Keesje weer gewoon Keesje en niet meer Flikkie! Anders zou hij z'n hele leven die bijnaam kunnen houden”.

Dit speet al de broertjes en zusjes erg. En Keesje zelf nog 't meest. Hij was aan die mooie, nieuwe naam al zo gewend. Hij vond Flikkie veel, veel fijner dan Keesje.

Met z'n klein verstandje kon hij maar niet begrijpen, waarom hij niet langer Flikkie genoemd mocht worden. De waterlanders liepen hem zelfs over de rode wangetjes.

Maar z'n Vader hield voet bij stuk. „Mag 'k dan nog Flikkie heten, als 'k ga slapen?” smeekte hij snikkend.

Nu, dit wilden Vader en Moeder hun bedroefd jongetje niet weigeren.

Het was echter met het afschaffen van de nieuwe naam gauwer gezegd dan gedaan. Cor en Bertus en Wim en Bep vergisten zich om een haverklap. Eer ze er om dachten, was Flikkie aan hun rappe mond ontsnapt. Ze waren dan ook zo aan die bijnaam gewend geraakt.

Ook deden ze 't somtijds met opzet, om Keesje een beetje te plagen. Lachend zeiden ze dan: „Fl...” en slikten de laatste letters in.

Dan moesten Vader en Moeder wel eens streng tussenbeide komen.

Toen Keesje zes jaar was en naar school mocht, was hij van z'n bijnaam af. Dat was ook maar gelukkig. Want anders had hij er later veel verdriet van kunnen hebben.

OOM BERTUS.

B.V.L.-er,

20 jaar, ziet zich gaarne geplaatst in winkel, magazijn, fabriek of iets dergelijks. Brieven onder no. G 144 aan het bureau van dit blad.

WIE HELPT

een 24-jarigen B.V.L.-er, reeds 3 jaar werkloos weg. militair dienst,

AAN WERK?

Onverschillig waar. Br. no. 109 bur. v. d. blad.

Zeijl's

Verzekering Maatschappij Sneek

Directie: S. ZEIJL Wzn.
Comm.: Prof. Mr. P. S. Gerbrandy.
Mr. J. Oranje.
H. M. Martens,
Burgemeester Sneek.

Auto-, W.A.-, Ongevallen-, Zlekten-, Glas-, Brand- en Transportverzekeringen.

Op plaatsen, waar nog niet vertegenwoordigd, agenten gevraagd.

N.V. C. W. PANNEVIS
ZAADTEELT-ZAADHANDEL
DELFT
TUIN-, BLOEM-
EN LANDBOUWZADEN
Vraagt prijsscr. of reizigersbezoek

DE

PRACTISCHE
HUISVROUW
KOOPT

BIJ

VROOM &
DREESMANN

Voor schitterende huurtenten in elke afmeting is 't voordeelgig adres

Firma Gebrs. Florusse
Telefoon 8, Wemeldinge
Franco plaatsing d. geh. Ned. Verzoegers v. d. Landdag Goes

Coöp. Stoomzuivelfabr. „DE EENDRACHT” SILVOLDE

TELEFOON 402 TERBORG. Fabriek van Melkproducten, Roomboter, Kaas, Melkpoeder en Consumptiemelk.

STOOMWASSCHERIJ EN CHEM. WASSCHERIJ „VECHT EN DIJK”
Fa. C. HAGEMAN & ZN. TEL. 11

NEDERHORST DEN BERG Vraagt onze prijscourant D

Stoomwasscherij „De Maas” FIRMA SCHREUDERS EN TROUW IJsselmonde Verzending door het geh. land TARIEVEN OP AANVRAAG

KONINKLIJKE = BEGEER
MEDAILLES
INSIGNES
SPORTPRIJZEN
VOORSCHOTEN
LEVERANCIERS VAN DE OFFICIEELE LANDSTORMMEDAILLES

DE MOTOR VAN UW WAGEN GE-
BRUIKT VEEL TE VEEL OLIE EN
DE TREKKRACHT IS BELANG-
RIJK MINDER DAN VROEGER!
Er is maar één afdoend middel; laat hem reviseren door

N.V. SIM HOLLAND - GOUDA
MOTORENFABRIEK — TELEFOON 3382
REVISIES VAN BENZINE- EN OLIEMOTOREN

JAN PEZIE ALMELO
DEVENTER
Speciale Afdeling UNIFORMEN HENGEL

A. J. DE BOO & ZN.
BENZINE - PETROLEUM - OLIEN EN VETTEN
MACHINEKAMERBEHOEFTE
MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v. v.
TRANSPORT naar alle plaatsen
Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
DELFT — HOOIKADE 30 — TELEFOON 457

RIJSWIJK Z.H.
LORENTZ-
GARAGE
ALLES VOOR UW WAGEN

P. LOUISSE - WESTWAL 44 - GOES
TELEF. 287
AUTOHANDEL EN GARAGE

GOMBERT'S A. Kerkhoff z.z. 16, Groningen
Maatkleding HET adres voor Uniformkleding ter plaatse

Voor SCHIETSCHIJVEN en DRUKWERK
het voordeelgig bij:
DRUKKERIJ VAN DER PEIJL
TELEFOON 10 — YERSEKE

FIRMA MOREE „DE STAD MAASTRICHT”
RUYGHWEG - TELEF. 649
DEN HELDER
Laat uw rijwiel repareren bij een vakman. 40-jar. ervaring en goed goetilleerde werkl.
EIGEN PERSONEEL

TEEKENMATERIALEN BUREAUBEHOEFTEN DOOZEN POST VULPENHOUDERS FOTO-ALBUMS etc.

L. Demmenie & Zoon LEIDEN

VERHEUL'S VEEVOEDERS ROTTERDAM

KOOPT BIJ ONZE ADVERTEERDERS

T. FABERY DE JONGE Juwelier - Horloger GOES

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
IJSELUIDEN Telef. 246 KAMPEN

FORDBEDRIJF „WILLGO” - AMERSFOORT
OFFICIAL FORD-DEALER

BARCHMAN WUYTIERSLAAN 196 - TELEFOON 780

N.V. Drentsch-Overijselsche Houthandel
COEVORDEN, Telefoon 28 - ENSCHEDÉ, Telefoon 2813
Vertegenwoordigingen: Almelo, Tel. 2651; Hattum, Tel. 137.

VRAAGT UW WINKELIER
Doorrokers met „NIEUW
AMSTERDAM” lichtbeelden
GOEDEWAAGEN'S
Koninkl. Fabrieken - Gouda

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM
LET OP! 1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
Willemsparkweg 1, Tel. 20029
Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805

HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigareten
ALSMEDE ALLE ROOKERSBENODIGDHEDEN

W.L.D.
De man van standing
draagt
W.L.D.SCHOENEN
Verkrijgbaar in alle
voornamen zaken

Hopma Opticien
Instrumentmaker
Bézar-kompassen
O. Ebbingestr. 79, bij de Ebbingbrug, Tel. 5962, Groningen

HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF
ZANEN VERSTOEP N.V.

GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
(hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230

Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
Aannemers van grond-, spoor-, hei- en betonwerken

FIRMA H. MOOI & Zn.
ASSEN

MILITAIRE KLEERMAKERIJ
Coupeur overal te ontbieden

Zendt uw wasch naar
Apeldoornsche Wasch-industrie
„Astra”

Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn
Speciaal ingericht voor militaire
wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

**MELK EN
MELKPRODUCTEN**

van de
Coöp. Zuivelfabr. „BERGH”
ZEDDAM — TELEFOON 234

VICTOR HUGO
QUALITEITSGARANTIE

BERICHT voor de dames van
al de B.V.L.-ers!
Geachte Dames!
Wilt U tot aller tevredenheid
trakteeren, neemt dan onze
fijne **Dé-Dé-Wafels**
Beleefd aanbevelend,
R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
DOKKUM — B 24

VOOR- OCHTENDVOER
OPFOKVOER - VARKENSMEEL - BIGGENMEEL

en alle hiermede in verband staande artikelen, is Uw adres:

Fa. W. H. H. v. d. BORN & Co.
GRAANHANDEL — TERSCHUUR

VRAAGT PRIJSOPGAAF VOOR UW
TIMMERWERKEN

bij de
N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”
TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT
Concurrerende prijzen Vluggere levering
Speciaal adres voor Woningbouw

G. M. A. STEYLEN - HARDERWIJK
DONKERSTRAAT 50 — TELEFOON 141

UNIFORM-KLEERMAKERIJ - Coupeur steeds te ontbieden

**JAC. H. BENGSCHE
HILLEGERSBERG**
Joh. v. Oldenbarneveldlaan 1b
Speciaal adres voor groote
huurtenten, zowel v. muziek
als tentoonstelling, met volle-
digen inventaris. - Verzorger
van den Landdag te Pernis.

HERENPAK REINIGEN 12.-
STOMEN

J. HOEVELS
VERVEN
ROTTERDAM - TEL. 45989

A. DE NIJS - VLISSINGEN
KLEINE MARKT
Speciaal adres
voor aankoop van prijzen
voor schietwedstrijden!
Huishoud. en luxe artikelen

AUTOGARAGE
GEBR. VAN ZEVENHOVEN
SPOORSTRAAT 2 - GOUDA
TELEFOON 3352
1ste klas reparatie-inrichting
voor alle merken

GEEN LEKKAGE MEER !!
A.T.B.-PASTA dicht alles:
mastiek- en asfaltlagen,
goten, dekstenen, enz.
A.T.B.-PASTA is volkomen
duurzaam, weerstaat hitte
en koude en druipt niet af
Ten Bruggencate's Oliehandel
Broek op Langendijk - Tel. 48

AALTENSCH
Stoom-, Wasch- en Strijkijzer.
„DE SLINGE”
H. v. d. KAMP — AALTEN
Heldere wasch,
minimum slijtage
en scherp concurr. prijzen.
DAAROM OOK UW ADRES!

N.V. Ph. VLESSING
DEN BURG (TEXEL)
Complete Meublereering

**VERHUIZINGEN door
GEHEEL NEDERLAND**

VELUWE. TE KOOP

LANDHUISTERREIN, rustig
aan harden weg, electr. kab.
20 cent per M2. 2½ H.A. bosch
f 2500.—. 5½ H.A. f 5000.—.

GEBR. SMIT — VAASSEN

GARAGE „BOOIJ”
FRANSCH Kerkstr. 20
TELEFOON No. 778274
V O O R B U R G

HET ADRES VOOR
LUXE VERHUUR EN TAXI'S

SCHIETSCHIJVEN
gedrukt op speciaal vervaardigd
schietschijvencarton. Diep zwarte
druk. Lage prijzen.
N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK
SLAGHEKSTR. 90-94 — ROTTERDAM-ZUID
TELEFOON
1-1-3-8-6
Vraagt onze nieuwe prijscurant
met uitgebreide modellen

K. A. HAVELAAR
MOERKAPPELLE (Z.H.)
Specialiteit in:
SCHOFFELMESSEN - STALEN ZWINGEN
WIEDMACHINES - BOERENWAGENS OP
LUCHTBANDEN - STALEN WINDMOLENS
voor waterbemaling, stormzekeer. Vraagt prijs.

HET
PELGRIM
FORNUIS
is, onmisbaar voor iedere praktische huisvrouw. U krijgt
nooit geen vuile pannen meer, en bespaart tevens ca. 30 %
op Uw brandstofrekening.
N.V. FABRIEK & HANDELSMAATSCHAPPIJ
„PELGRIM” - GAANDEREN (Holland)

Leiders van den B.V.L.
en Commandanten van
de Burgerwacht.
Wij leveren U gaarne
onze reiswagens voor uw
excursies en bieden U de
volle 100 pCt. genoeg
voor hetgeen U betaalt.
Vraagt inlichtingen bij
een van de eerst ingeschr.
V.L.S.K.M.-ers:
Autobusbedrijf J. v. Bergen Henegouw, Tel. 36, Zoetermeer.

**KOLEN VAN DE
ORANJE-NASSAU - MIJNEN**
P. G. LODDER
2e ROSESTRAAT 7
ROTTERDAM - TELEF. 12202

LIMBERGER & ZONEN
Turfsingel 49 - Groningen
Telef. 5014.

Milit.- en burgerkleermakerij
Gegarandeerd de beste stoffen
— Overal te ontbieden —

Firma KLAAS FOPPEN Rzn.
Arnemulden (Zld.) - Tel. 19
Garn.-pellerij en Groothandel
Dagelijks verse gepelde en
ongepelde garnalen tegen
sterk concurrerende prijzen
Het beste adres
voor den groot- en kleinhandel

Gulden Vlies
Sigaren
Van oud
de Groot

BLOEMENMAGAZIJN
FIRMA
H. J. BARMENTLOO
JAVASTRAAT 43
DEN HAAG - TEL. 111561

LANDSTORMERS!
VOOR
KLAVERUITERS
JE ADRES:
Jb. HOGENBOOM EN ZN.
Spijkenisse - Telefoon no. 3

I. WILLEMSSEN
Oesterkweekerij
YERSEKE

ASBEST-CEMENT PLATEN
GEGALV. PLATEN
ASBEST-CEMENT BUIZEN
Uit voorraad leverbaar
FIRMA J. MONSTER
TELEF. 2841 - GORINCHEM

Hotel-Café-Rest. P. Mulders
Tilburg
Tel. 2385 (2 Lijnen)

HET BESTE EN GOED-
KOOPSTE ADRES VOOR
UW LUNCH EN DINER!

De Vulpen voor elke hand is
„PARKER”
ONBREEKBAAR
25 jaar garantie
PRIJZEN VANAF f 3.75
STURM'S PARKER-DEPOT
Gedipl. Vulpentchnicus
GOES - Lange Kerkstraat 5

GEBR. VELDHORST
ANGERLO - DOESBURG
Telefoon no. 220 Doesburg
**SPECIAL ADRES
VOOR MILITAIRE EN
BURGERKLEEDING**
OVERAL TE ONTBIEDEN

GARAGE „SAAN”
Tel. 51517
DIEMEN
**VERHUIZINGEN EN
EXPEDITIE**

N. V. INGENIEURSBUREAU
„EKSTEEN”
Speciaal-bureau voor
WATERREINIGING
EN
WATERTECHNIEK
Sweelincklaan te Bilthoven

N.V. SLUIS & GROOT'S
Kon.Zaadteelt en Zaadhandel
ENKHUIZEN

**TUIN-, BLOEM- EN
LANDBOUWZADEN**
Levering uitsluit. a. d. handel

N.V. Houthandel „ALBLAS”
WADDINXVEEN
OPSLAGPLAATS EN
's-GRAVENHAGE:
Fahrenheitstr. 343
ROTTERDAM:
Zwaanshals 119-121
Vraagt prijs van **TRIPLEX**
in diverse soorten en dikten

n.v. CARROSSERIEFABRIEK
VERHEUL

**AUTO-
BUSSEN REIS-
WAGENS**

WADDINXVEEN

**VLAGGEN - VAANDELS
INSIGNES**

Borduuratelier
C. Doncker
L E I D E N
BREESTRAAT 159 - TEL. 851

Reist per AAA Busdienst
naar
Apeldoorn, Arnhem en Ede
Speciale Luxe Touringcars
voor Gezelschappen.
Gebrs. ROBERT - Apeldoorn
Marktstraat 8 - Telefoon 2871

SAFE DEPOSIT **KOFFERKLUIS**
**NEDERLANDSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.**
AMSTERDAM-ROTTERDAM-'sGRAVENHAGE
EN IN 61 ANDERE PLAATS EN IN NEDERLAND
ALLE BANK- EN EFFECTENZAKEN
J. F. KLUJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN
KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183
Uniform- en Civile kleeding naar maat - Volledige garantie

KONINKLIJK NEDERLANDSCH-INDISCH LEGER

Opleiding voor monteur bij de luchtvaart-afdeeling

Bij bovengenoemd Leger kan een 100-tal monteurs geplaatst worden. Gegadigden moeten in het bezit zijn van het diploma **MACHINE BANKWERKER** afkomstig van een 3 jarige (of sinds 1935 2 jarige) Rijks- of Gemeente-Ambachtsdagschool. Leeftijd 18 tot 21 jaar. Ouderen komen alleen in aanmerking, indien zij gedurende de laatste jaren als gediplomeerd bankwerker gewerkt hebben op een goed bekend staande fabriek, dan wel in het bezit zijn van meerdere technische diploma's (maximum leeftijd 25 jaar). Dienstneming geschiedt bij het Wapen der Infanterie voor 5 jaar. Indien men niet als monteur voldoet, dient men dus het overblijvende deel van die vijf jaar uit bij de Infanterie. Traktement van f. 0.75 per dag (als soldaat) tot f. 530.— per maand (als onderluitenant).

Nadere inlichtingen worden op aanvraag verstrekt door

DEN COMMANDANT VAN DE KOLONIALE RESERVE TE NIJMEGEN.

J. BAX'

GROOTHANDEL EN FABRIEKEN N.V.
WOUDRICHEM - TEL. 5

FABRIKANTEN VAN:

**MARGARINE - VETTEN
SPIJSOLIEN
ZACHTE ZEEP en HUISHOUDZEEPEN
SODA (KRISTAL- en PATENTSODA)**

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V. ZOETERMEER

HET ADRES VOOR
EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER

Zowel verpakt
als in fust.

Leveringen uitsluitend aan de handel
TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

Carrosseriebouw N.V. M. E. G. G. A.

CAPELLE a.d. IJSSEL
Telefoon (Rotterdam)

No. 53009

Vraagt prijs
en beschrijving van onze modellen

SIGARENMAGAZIJN A. Drúghorn

Javastr. 57. Haag. Tel. 113209

Firma J. KAKES

BOUWKUNDIGE
ZAANDAM

Taxatie — Expertise
TELEFOON No. 3251—4984

GEURTS' CONSERVEN

MUNTEN UIT

„Beter en Goedkooper”
Conservenfabriek
„DE BATAVIER”

D. GEURTS - DODEWAARD

GEBR. BIJLOO

Dagelijksche motorbootdienst
Schiedam — Amsterdam
Rotterdam—Vlaardingen v.v.

Schiedam, Tel. 68646
AMSTERDAM, Tel. 30674

KONING PRINS

ADMIRAAL

Ford rijden doen ze allemaal
Vraagt demonstratie: Firma
J. VAN BERKUM & Co., Off.
Ford-Dealer, Coevorden, tel. 51

HET aangewezen adres voor
SCHIETPRIJZEN
o.a. medailles, takken,
bekers, kransen enz. is

FIRMA CORN. PLAS
(E. C. BILARS)
LANGESTR. 40 - ALKMAAR

Firma C. VAN HAL & ZOON, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN - Prima Coupe - Reizigersbezoek op aanvraag.

DRINK:

REX

ZOETE MOST
(100% appelap)

De alcoholvrije drank bij uitnemendheid
U VERZORGT DAARDOOR BIJ UITSTEK UW GEZONDHEID

VINK'S CONSERVENFABRIEKEN N.V., AFD. MOSTERIJ
HIEN - DODEWAARD, BETUWE.

Ook Uw adres

Café-Restaurant
„PAVILJOEN KINHEIM”
STATIONSWEG 60. Tel. 2524
ALKMAAR

Bij Uw bezoek aan Giethoorn
is het aangewezen Hotel
't Wapen van Giethoorn
gelegen bij handwijzer A. N.
W. B. No. 1326.
Telef. nr. 1 Zuid (doorverb.)
Eigenaar: J. PRINSEN.

Parkhotel Assen

124 bedden
Koud en warm stroomend
water op alle kamers
Pensioen f 2.50 en f 3.— per dag
H.H. Officieren speciaal tarief
Nieuwe directie

APELDOORN

HOTEL BLOEMINK
GEVESTIGD SEDERT 1847
bij het Kon. Paleis en bosschen
Fraai gelegen aan de Loolaan

DELLEN

Boschrijke omgeving
HOTEL DE ZWAAN
Telefoon 206
Modern Comfort
Eigenaar: B. HEMMELDER

Hotel „Schimmelpenninck”
Café-Restaurant - Telef. 3265
Stationsplein 2 - Eindhoven
Zeer comfortabel hotel.
Prima keuken. Gezellig café.
Zalen voor verg. en partijen.
Bondshotel A. N. W. B.
Expl.: J. A. BIEMANS.

Hotel-Rest. „NEUF”

Meppel - Tel. 2600
Uitstekende keuken
Pied à terre voor Giethoorn,
Staphorst, Havelte, etc. etc.

HOTEL „DE WOLFSBERG”

TELEF. 46 - GROESBEEK
• Eerste klas familiehotel.
• Prachtig gelegen aan den
rand van 600 H.A. Staats-
bosch.
• Schitterend panorama.

CAFÉ „UITZICHTTOREN”

Telefoon 110 d.v.b.
GROESBEEK
Het mooiste panorama
van Nederland
106 M. boven A.P.
MODERNE SPEELTUIN!

RIJWIELEN

beslist 1ste klas uitgevoerd, tegen de laagste
prijzen, afkomstig van: N.V. Primarius Rijwiel-
fabriek te Meppel, met torpedonaaf, vanaf
f 43.50

DEZE VOLDOEN U HET BEST!

Oefen- en Wedstrijdmateriaal
Speciaal adres:

Drukkerij Ruitenbeek
DOORN — Telefoon No. 125
Modellen en prijzen op aanvraag

GARAGE „DEIJS”

LUNTEREN
TELEFOON 200
VRAAGT PRIJS
Verhuur - Stalling - Reparatie
Bussen - Taxi's
Lage tarieven

PURGEER- EN BLOED- ZUIVERENDE PILLEN

van H. VAN AKEN,
Apotheker Specialist
te SELZAETE.

Het beste en doelmatigste
purgeermiddel, veroorzaken
geen buikpijn of krampen,
zuiveren het bloed en geven
het nieuwe kracht.

Prijs f 0.60 per doos

Verkrijgbaar bij Apo-
thekers en Drogisten.

Importeur:

SCHULTE & THIEME
Postbox 55 — Middelburg

Coöp. Stoomzuivelfabriek
„DE EENDRACHT”
ST. ANTHONIS

Telefoon No. 2
Postrekening 122017

L. BOOMSMA
Bouwkundige - Makelaar
Expert

Administratie en onderhoud
van vaste goederen.
Hypotheeken - Assurantiën
Nassaukade 118-119, A'dam W.
Gem. Giro B 749
Postchèque- en Girodienst 2870
Tel. 82521 - 85421

„DE GOUDSCHE PACKET”
B. J. VAN RHIJN, Gouda
Gouwe 52 - Telefoon 2388
Dag. autodiesen van Gouda,
Schoonhoven, Waddingsveen,
Boskoop op Amsterdam.
Bestelhuis A'dam: N.Z. Voor-
burgwal 26, Tel. 44644-48273.

N.V. NEDERL. BASALT Mij
ZAANDAM

Vraagt ons prijs van
**BASALTINE-
TROTTOIRTEGELS**
Levering op strengste keur

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM, INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS f1,50 PER JAAR - LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 'S-GRAVENHAGE

HET VEERTIGJARIG REGERINGSJUBILEUM VAN H. M. KONINGIN WILHELMINA.

De voorgenomen huldiging door den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Het komende jubileum van de veertigjarige Regeering van Hare Majesteit de Koningin heeft ook bij den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm den wensch doen geboren worden, om bij de herdenking van deze voor Vorstenhuis en Volk zoo heuglijke gebeurtenis de gelegenheid te mogen ontvangen, opnieuw van zijn trouw en verknochtheid aan de Landsvrouw een openlijk blijk te mogen geven. Diensvolgens is tot Hare Majesteit het eerbiedig verzoek gericht deze hulde te mogen brengen in een defilé, waarvoor de volgende vorm is gevonden:

Samenstelling van het vertegenwoordigend defilé van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm:

- Koninklijke Militaire Kapel;
- De Koninklijk erkende vaandels van de 19 landstormkorpsen; bij elk vaandel een vaandeldetachement van 1 Officier, 1 vaandeldrager en 7 vrijwilligers in hun militaire uniform;
- 1200 Reserve-Officieren, die aangesloten zijn als bijzondere vrijwilliger bij den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm; rangsgewijze opgesteld in grijze uniform;
- Een detachement van de Vrijwillige Landstormkorpsen Motordienst, Vaartuigendienst, Spoorwegdienst en Luchtwachtdienst, ter sterkte van 160 Officieren en manschappen in uniform;
- Burgermuziekkorps;
- De leden van de gewestelijke landstormcommissiën in burgerkleeding;
- Leden Nationale Noodhulp Organisatie;

Een der 600 illustraties.

Zoowel de ingenaaide als de ingebonden exemplaren bevatten vier kleurenreproducties naar werken van den bekenden soldaten-schilder HOYINCK VAN PAPENDRECHT. Voor den boekhandel: **Fa. GEBRS. VAN CLEEF, Spui 28, 's-Gravenhage.**

Verschenen: de TWEEDE, in verband met de gewijzigde omstandigheden, herziene druk van het boekwerk:

„DE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LANDMACHT”.

Van dezen nieuwen druk moesten wij reeds tal van exemplaren reserveeren voor diverse aanvragers. Wie nog geen exemplaar van „De Koninklijke Nederlandsche Landmacht” aanschafte, maar wel prijs stelt op het bezit van dit hoogst leerzaam boekwerk, zal dus verstandig doen spoedig zijn bestelling door te geven aan de uitgeefster: „Gelderland in Woord en Beeld”, Jansplaats 29, Arnhem, Giro 76760. Prijs: Ingenaaid f1.25 + 15 ct. porto. Ingebonden in fraai luxe band met relief-opdruk f3.75.

- De gewezen Officieren, aangesloten bij den tweeden ban van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, in burgerkleeding;
 - 1200 Plaatselijke Leiders, vertegenwoordigende de gemeentelijke afdelingen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, in burgerkleeding met Oranje-armband aan den linkerbovenarm.
- Totaal ± 3000 man.

Het defilé wordt voorafgegaan of gevolgd door een gemeenschappelijke huldigingsbijeenkomst in den Dierentuin, gewijd aan het 40-jarig Regeeringsjubileum van Hare Majesteit de Koningin, waarbij tevens het 20-jarig bestaan van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm zal worden herdacht.

Generaal Duymaer van Twist, voorzitter van de Nationale Landstormcommissie, in gesprek met Generaal De Jongh, Inspecteur van den Vrijw. Landstorm, en den commandant van het defilé voor H. M. de Koningin op 27 Augustus a.s., den Kolonel Jans, commandant van het Korps Limburgsche Jagers.

PBNA De superieure school voor technisch briefonderwijs **ARNHEM**

Bouwkunde, Waterbouwkunde, Werktuigbouwk., Electrotechn., Radio - Chemische Techniek

Vraag gratis Prospectus 5

Op Automobielsector: Een vertr. adres:
TWENTSCHE GARAGE
HERM. J. ROELOFFZEN

ENSCHDE HENGELO (O.)
Telefoon 5000 Telefoon 3009

Meest mod. Garagebedrijven van Twente

Een fijn doosje... maar een fijner sigaartje. Steek dat eens bij U!

10 stuks 30 ct.

PANTER MIGNON

Schimmelpenninck... die ken ik!

...fijn!

Het heeft Hare Majesteit de Koningin behaagd zich bereid te verklaren deze huldiging van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te aanvaarden en het defilé in oogenschouw te nemen op Zaterdag 27 Augustus op het Paleis Huis ten Bosch te 's-Gravenhage.

Bij den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm hebben de Aangewezen Commandanten der Landstormkorpsen bereids een voorloopige opgave ingediend van 1306 Reserve-Officieren, die zich hebben voorgenomen aan het defilé deel te nemen. Hieronder zijn 66 Hoofdofficieren.

Het aantal deelnemende leden van Gewestelijke Landstorm Commissiën bedraagt 240.

1246 Plaatselijke Leaders hebben zich reeds aangemeld.

Aan den Reserve Kolonel J. R. L. Jans, Commandant van het Landstormkorps „Limburgsche Jagers“ is door den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm — die voor de samenstelling van het defilé de noodige voorschriften zal uitvaardigen — het commando over het defilé opgedragen.

's-Gravenhage, 2 Juli 1938.

NATIONALE SCHIETWEDSTRIJD

Alle Landstormkorpsen zenden hun beste schutters naar Utrecht — Groote spanning tijdens den Schietwedstrijd — Zeeland (commandant reserve-luitenant-kolonel J. H. W. Bruins) wint met 704 pt. (max. 750 pt.) den Generaal-Insinger-Wisselbeker — De Commandant van het Veldleger onder de gasten.

Res. Luitenant-Kolonel I. J. Baan.

De leiding berustte in handen van de algemeene schietcommissie van den B.V.L., de heeren Kolonel b.d. W. van Ingen Schouten, secretaris Veluwzoom, voorzitter; Res. 1e Luitenant J. Th. Merkus, secretaris Limburg, secretaris; Luitenant-Kolonel b.d. P. S. Hartogh Heys van Zouteveen, secretaris van Kennemerland; Res. Kapitein Mr. J. G. A. van Geldorp Meddens, secretaris Nieuwe Hollandsche Waterlinie, waaraan toegevoegd was Res. Luitenant-Kolonel Y. Baan, aangewezen Commandant van het korps Nieuwe Hollandsche waterlinie.

Mr. J. G. A. van Geldorp Meddens

Het terrein was vroolijk gepavoiseerd, een luidspreker installatie zorgde voor een goed muzikje, en de zon kwam aanvankelijk een schoonen zomerdag voorspellen.

Om 10 uur, bij de opening, was naast vele autoriteiten van den B.V.L., ook een aantal korpsen, die in de ochtenduren zouden schieten, reeds aanwezig. We merkten op Generaal H. de Iongh, Inspecteur Vrijw. Landstorm, Luitenant-Generaal Duymaer van Twist, voorzitter Nationale Landstorm Commissie, Kapitein G. F. Boulogne, secretaris N.L.C., Kolonel H. Eggink, oud-Inspecteur Mil. Administratie, Majoor K. A. van Schelven en de korpscommandanten der betreffende korpsen.

Generaal De Iongh loste, in staande houding, het eerste schot; het was een 8. Direct daarop meldde het eerste korps, Zuid-Holland: West, onder leiding van Res. Luitenant-Kolonel J. P. Boots, zich bij het wedstrijd bureau, en nam de wedstrijd een aanvang, scherp op 100 M., 15 schoten per man, max. per man 150 punten, per korps 750 punten, houding naar keuze.

Daar van alle landstormkorpsen de allerbeste wedstrijdsschutters afgevaar-

digd waren, zat de wedstrijdspanning er van meet af aan in, een strijd aanvankelijk tusschen Zuid-Holland: West en het Veluwsch Verband, waarvan het laatste korps met 691 tegen 668 aan de spits kwam, en daar tot den middag bleef, tot het Zeeuwsch Verband, met 704 punten een doorslaande overwinning behaalde.

Wie er waren.

In den loop van den ochtend hebben een bezoek aan den wedstrijd gebracht: de Commandant van het veldleger, Luitenant-Generaal J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst, Staatsraad Luitenant-Generaal T. F. J. Muller Massis, de Burgemeester van Utrecht, Mr. Dr. G. A. W. ter Pelkwijk, Kolonel A. de Vries, Commandant van de VIIIe Infanterie-brigade.

Voorts merkten we op: den Garnizoenscommandant van Utrecht, Luitenant-Kolonel P. J. A. Bartels, Luitenant-Kolonel J. J. C. Nijland, Commandant V.L.S.K. Motordienst, Luitenant-Kolonel H. H. Thoden van Velzen, Commandant V.L.S.K. Spoorwegdienst. Van het Friesch Verband de heeren Res. Kapitein H. C. la Roi, T. Nauta en L. Heukels; van het Groningsch Verband de heeren Res. Majoor M. Oosters en Res. Kapitein N. J. v. d. Wal; van het Drentsch Verband de heeren Res. Luitenant-Kolonel Ds. C. v. d. Nieuwenhuizen, A. Gautier en Mr. E. I. F. de Bruyn; van het Twentsch Verband de heeren Res.

Om het kampioenschap van den Landstorm.

VAANDELS — VLAGGEN

Fa. JANSSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg
Tel. 813. Eigen atelier. 70-jarige reputatie.

Hoogste tentoonstellingsbekroningen

* Prima werk en voordelige prijzen *

Kolonel C. E. W. baron van Voorst tot Voorst en Burgemeester H. A. C. Banning; van De IJssel en Vollenhove de heeren Res. Luit.-Kolonel van den Gen. Staf K. L. Rozendaal, Kolonel N. J. Lavaleije, J. Ph. Backx en Burgemeester A. Bakker; van het Veluwsch Verband de heeren Res. Luit.-Kolonel C. J. C. Janssen, Res. Kapitein D. G. Sanders en J. Wynne; van de Veluwzoom de heeren Luit.-Kolonel J. W. Buurman, Res. Luit.-Kolonel Mr. A. Baron v. Heeckeren van Kell en Res. Kolonel W. van Ingen Schouten; van de Limburgsche Jagers Res. Kolonel J. R. L. Jans en eersten Luitenant J. Th. Merkus; van De Meijerij de heeren Res. Luit.-Kolonel W. M. C. J. Hafkemeijer, Burgemeester F. W. van Beek en L. B. M. van Agt; van West-Brabant de heeren Res. Luit.-Kolonel T. Beets en Burgemeester A. van Campen; van het Zeeuwsch Verband de heeren Res. Luit.-Kolonel J. H. W. Bruins en Res. Luit.-Kolonel b.d. H. Bierman; van het Verband Monden der Maas de heeren Mr. F. J. D. C. Egter van Wissekerke, Res. Kapitein J. van der Wal, Res. Kap. A. Fopma en Res. eersten Luit. A. A. Hogeweg; van Rotterdam de heeren Res. Luit.-Kol. b.d. A. C. de Neeve, J. Dercksen H.M.zn., F. D. van der Mast en Res. Kapitein Mr. J. L. J. A. van Mechelen; van Dordrecht de heeren Res. Luit.-Kolonel W. J. M. Linden en Res. Kapitein A. Groenendijk; van Zuid-Holland: West de heeren Res. Luit.-Kolonel J. P. Boots, L. G. Royaards en Res. Kapitein D. J. Karres; van de Nieuwe Hollandsche Waterlinie de heeren Res. Luit.-Kolonel Y. Baan en Res. Kapitein Mr. J. G. A. van Geldorp Meddens; van de Stelling van Amsterdam de heeren Kolonel P. L. R. v. d. Drift, Dr. I. H. J. Vos, lid van de Tweede Kamer en Res. Kapitein H. G. Smit; van Kennemerland de heeren Res. Majoor A. F. Borren en Res. Luit.-Kol. b.d. P. S. Hartogh Heijs van Zouteveen; van het Verband Alkmaar de heeren Res. Luit.-Kolonel J. C. van Houten, Burgemeester S. M. Middelhoff en J. Ottenbros.

Uitslagen.

Mede door het werk van den adjudant o.o. C. van Rijn, administrateur van het V.L.S.K. Nieuwe Hollandsche Waterlinie en H. P. Vasmel, plaatselijk leider van de B.V.L.-afdeeling te Utrecht, die een deel van het technische gedeelte van den wedstrijd behandelden, was de uitslag 5 minuten na het vallen van het laatste schot reeds bekend.

De prijzen werden uitgereikt in de groote zaal van Hotel Noord-Brabant aan het Vredenburg, bij welke gelegenheid Generaal Duymaer van Twist en Kolonel Van Ingen Schouten het woord gevoerd hebben.

Korpswedstrijd: 1. Zeeland, 704 punten, winnaar Generaal-Insinger-beker; schutters S. de Roo, Vrouwenpolder, 143 p.; P. C. Drijgen, 's Heer Abtskerke, 143 p.; J. de Graaf, St. Maartensdijk, 140 p.; H. Polderman, Vrouwenpolder, 139 en J. Rouw, Goes, 139 p. Hoogste schutter S. de Roo.

2. Veluwsch Verband, 691 p. (144, 139, 138, 137 en 133 p.). Hoogste schutter J. W. v. d. Brink, 144 p.

3. West-Brabant, eveneens 691 p. (145, 142, 136, 135 en 133 p.). Hoogste schutter (h.s.) N. Tolboom, Bergen op Zoom.

4. Nieuwe Hollandsche Waterlinie, 674 p.; h.s. C. Anbeek, Veenendaal. 5. Zuid-Holland: West, 668 p.; h.s. J. M. Bakker, Scheveningen. 6. Veluwzoom, 667 p.; h.s. G. Druten, Opheusden. 7. Groningen, 665 p.; h.s. Th. J. Jansen, Delfzijl. 8. De IJssel, 661 p.; h.s. G. J. v. Amersfoort, Apeldoorn. 9. De Meijerij, 656 p.; h.s. J. F. Zetze. 10. Friesland, 654 p.; h.s. A. Veenstra, Drachten. 11. Twente, 639 p.; h.s. S. Oegsma, Dedemsvaart. 12. Kennemerland, 638 p.; h.s. D. W. Duiker, Heemstede; 13. Limburg, 626 p.; h.s. J. H. Weys, Blitterswijk. 14. Rotterdam, 624 p.; h.s. C. Thoutenhove, Rotterdam. 15. Stelling van Amsterdam, 619 p.; h.s. R. de Vries, Nichtevegt. 16. Gouda, 619 p.; h.s. T. C. Boot, Gouda. 17. Drente, 609 p.; h.s. T. J. Bosker, Assen. 18. Alkmaar, 607 p.; h.s. H. A. de Goede, Egmond. 19. Dordrecht, 595 p.; h.s. A. Braamker, Dordrecht. 20. Vollenhove, 591 p.; h.s. P. Biezen, Zwartsluis. 21. Monden der Maas, 590 p.; h.s. W. Hameeteman, Ouddorp.

Bij een maximum van 10 punten per schot, schoot Zeeland met een gemiddelde van bijna 9.4 per schot, en Monden der Maas nog altijd met een gemiddelde van 7.8 (vol) per schot, een bewijs voor de spanning, die dezen wedstrijd kenmerkte.

Personeele wedstrijd: 1. M. Tolboom, Bergen op Zoom, 145 punten. 2. A. Braamker, Dordrecht, 145 p. 3. Th. J. Jansen, Delfzijl, 145 p. 4. J. W. v. d. Brink, Barneveld, 144 p. 5. S. de Roo, Vrouwenpolder, 143 p. 6. R. de Vries, Nichtevegt, 143 p. 7. C. Anbeek, Veenendaal, 143 p. 8. F. C. Drijgers, 's Heer Abtskerke, 143 p. 9. A. Dingemans, Doorn, 142 p. 10. W. G. C. Naber, Breda, 142 p. 11. W. C. Hilt, Breda, 142 p. 12. J. F. Zetze, 's-Hertogenbosch. 13. J. de Graaf, St. Maartensdijk, 140 p. 14. G. Druten, Opheusden.

N.V. BETONFABRIEK v/h J. en A. DEN BOER
 Nieuw Lekkerland (bij Rotterdam)
BASALTINE-BETONTEGELS
 ONDER RIJKS- EN GEMEENTEKEUR

'S-GRAVENHAGE
Grand Hôtel „Victoria“
 Café-Restaurant
 Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen
TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16
 Groote en kleine zalen voor vergaderingen
 en partijen.

C. M. VAN DIEMEN
 DORDRECHT
**VAANDELS
 BEKERS
 MEDAILLES
 VLAGGEN**
 Vervaardiger der Regimentsvaandels, dus
Nederlands Beste Adres

LANDDAG TE PERNIS

Het Wilhelmus klonk in de groote burgerzaal op het Stadhuis te Rotterdam, waar het Gemeentebestuur de autoriteiten van den B.V.L. ontving — Pernis in vlaggentooi — Donkere luchten — Toch brak de zon door — Treffend defilé, onder commando van Overste Mr. v. Dam — Mooie demonstraties — Vuurwerk tot slot.

Op Woensdag 15 Juni heeft de gewestelijke landstormcommissie Rotterdam te Pernis (gemeentelijk Rotterdam) een welgeslaagden landdag gehouden. Ondanks het weer, dat wel eens dreigend leek — is alles zeer naar wensch geslaagd.

Al rommelde ver onweer tijdens de rede van Prof. Eigeman, en al gaven donkere wolken een indruk van stormgetij — is niet de B.V.L. in stormgetij geboren? — het weer klaarde op, en toen Prof. Eigeman zijn kostelijke rede eindigde met een „Leve het Huis van Oranje“ — toen brak toch de zon door, die zoozeer voor het slagen van een landdag noodig is.

Op het raadhuis.

Terwijl te Pernis de korpsschietwedstrijd begon, had op het stadhuis een officieele ontvangst plaats van genoodigde autoriteiten.

In de groote burgerzaal van het stadhuis te Rotterdam merkten we o.m. op de heeren L. F. Duymaer van Twist, Luit.-Generaal tit., voorzitter van de Nationale Landstormcommissie, H. de Jongh, Reserve-Generaal-Majoor, Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, A. P. H. Boellaard, gep. Luitenant-Kolonel, Commandant van de Burgerwacht van Rotterdam, Mevr. de Wilde, echtgenoot van Minister de Wilde, de heer De Neeve, voorzitter der gewestelijke landstormcommissie, Res. Luit.-Kolonel der Grenadiers Mr. van Dam, Commandant van het V.L.S.K. Rotterdam, Luit.-Kolonel N. Gerlach, Commandant van het Landstormkorps Monden van de Maas, bestuur en leden van de gewestelijke landstormcommissie en vele anderen.

De Burgemeester, Mr. P. Droogleever Fortuyn, verwelkomde, nadat de echtgenooten van Minister de Wilde en van de Generaals Duymaer van Twist en De Jongh door hem begroet waren en de verschillende autoriteiten aan hem waren voorgesteld, de deelnemers aan den Landstormdag te Rotterdam—Pernis en gaf de verzekering, dat hij het streven van den B.V.L. van harte toejuichte. Spr. sprak hartelijke wenschen uit voor het slagen van den Landdag.

In antwoord op de rede van den Burgemeester noemde Generaal Duymaer van Twist het een voorrecht om te Rotterdam te mogen komen. De vreemde-ling, die na een bezoek aan ons land zijn indrukken kort en bondig weergaf, zeide: Rotterdam formeert, Amsterdam beheert en Den Haag verteert. Dit achtte spr. grooten lof voor Rotterdam. Spr. bedankte den Burgemeester voor de ontvangst en voor zijn vriendelijke woorden en wenschen en besloot met het uitspreken van een hartelijken heilwensch voor Rotterdam.

Daarop zette het orgel plechtig het Wilhelmus in.

Naar Pernis.

Nadat de koffie geserveerd was, vertrok het gezelschap van het raadhuis om na een rondrit door de stad aan de

Boompjes op een boot te gaan en zich naar het terrein te Pernis te begeven.

Aldaar aangekomen heeft het gezelschap in café De Jongh den koffiemaaltijd gebruikt.

Dr. J. D. Meerwaldt heette aan dezen disch het gezelschap welkom namens de commissie voor ontvangst en de afdeling Pernis. Spr. wees er op, dat de zakelijkheid van onzen tijd veel van het landelijke schoon van Pernis heeft weggenomen, maar dat de schoonheid van het rivierbeeld is gebleven, waarvan hij hoopte, dat het gezelschap op den tocht van Rotterdam naar hier zou hebben genoten.

Op het Landdagterrein.

Na afloop van den koffiemaaltijd begaf het gezelschap zich naar het terrein, waar de Landdag gehouden werd. Dit terrein was vroolijk met vlaggen versierd; ook in het dorp waren vele huizen met de driekleur getooid.

Even voor de opening van den Landdag verschenen de Minister van Binnenlandsche Zaken, Z.Exc. van Boeijen en de Commandant van het Veldleger, Luitenant-Generaal J. J. G. baron van Voorst tot Voorst.

In de officieele tent, waar zich de autoriteiten verzamelden, waren ook vele burgemeesters uit omliggende gemeenten aanwezig. We merkten hier tevens op Luitenant-Kolonel F. Lugt, Commandant van de afdeling mariniers te Rotterdam, welk korps aan de demonstratie deelnam, Dr. I. H. J. Vos, voorz. van de gewestelijke landstormcommissie Amsterdam, L. G. Royaards, voorzitter van de gewestelijke landstormcommissie Zuid-Holland: West en de heer Dercksen, voorzitter van de gewestelijke landstormcommissie Gouda.

Het defilé.

De landdag werd ingezet met een defilé van alle landstormafdeelingen uit het gewest Rotterdam, onder leiding van Luit.-Kolonel Mr. van Dam, die zich bij den Inspecteur van den Landstorm, Generaal De Jongh, meldde.

Het was een fleurig gezicht, de wapperende vaandels der afdeelingen — veelal gehouden in 't oranje-blanjebleu — wapperend met den wind, de stoere houding der landstormers, het hoofd rechts, wat keurig uitgevoerd werd.

Zeker had het aantal landstormers nog grooter kunnen zijn, maar diepen indruk maakte het, dat zoovelen op een door-de-weekschen dag aan den oproep der gewestelijke commissie gehoor gegeven hadden, om de paraatheid bij het korps Rotterdam op zoo duidelijke wijze te demonstreeren.

Na de muziek van „Oefening baart Kunst“ van Pernis merkten we de vaandels op van Rotterdam, Charlois, Hilleluis, Hillegersberg, Pernis, Schiebroek, Poortugaal, Terbregge, Hoogvliet, Goudswaard, Bergschenhoek, Rozenburg, Nieuw-Beijerland Z.Z. en Nieuw-Beijerland, Zuid-Beijerland, Heineoord, Westmaas, Klaaswaal, Mijsheer-

renland, Barendrecht, IJsselmonde, Zwijndrecht, Oud-Beijerland en Rhoon.

Rede Prof. Eigeman.

Prof. Mr. J. A. Eigeman, voorzitter van de Landdagcommissie, hield vervolgens een inleidende rede.

Allereerst sprak hij een bijzonder woord van welkom tot Minister Van Boeijen, Generaal van Voorst tot Voorst, Generaal Duymaer van Twist en mevrouw de Wilde en mevrouw Duymaer van Twist.

Wij leven, aldus ging spr. voort, in een verscheurde wereld, welke ons krachten laat zien, waarvan wij de strekking niet ten volle kunnen begrijpen. Wanneer we over de grenzen kijken, verwonderen we ons eigenlijk, dat wij in ons land nog in zulk een rustige sfeer leven. Het is een voorrecht, dat wij onze eigen krachten bewaard hebben, wij zijn Hollanders gebleven met onze eigen deugden, zooals arbeidzaamheid en rustigheid. De B.V.L. is mede een bewijs, dat wij zoeken naar een geest van orde.

In zekeren zin zijn we een merkwaardig volk, onze bezadigdheid en onze voorkeur voor rust worden wel eens tot een ondeugd. Onze nationale kracht, deze bezadigdheid en rust, is tevens onze nationale ondeugd. Johan de Witt wist dit reeds, getuige hetgeen hij eens aan een vriend schreef: „De aard van de Hollanders is zoodanig, gelijk UEd. mede ten beste bekend is, dat als haar de nood en de pericelen niet zeer klaar voor oogen komen, zij geenszins gedisponeerd kunnen worden om naar behooren te vigeleeren voor haar eigen securiteit“.

De woorden van Johan de Witt, aldus spr., zijn van letter tot letter nog op ons van toepassing. Tien jaar geleden was bij ons de liefde voor leger en vloot nog maar zeer gering, maar sindsdien is er veel veranderd. Deze beweging, de B.V.L., heeft er zeer toe medegewerkt, dat onze burgerij zich haar nationale ondeugd bewust werd, dat men zekere laksheid afschudde.

Boven alle partijen, zoo eindigde spr., staat het Huis van Oranje, om dat middelpunt schaart zich ons heele volk en daardoor zijn wij onoverwinnelijk. Leve het Huis van Oranje!..

De mariniers.

Op deze rede van Prof. Eigeman volgde een exercitie van een compagnie van het Korps Mariniers met tamboers en pijpers, zooals Rotterdam dat van de mariniers gewend is, maar ook de velen, die niet zoovele malen het voorrecht hebben de oefeningen van de mariniers gade te slaan, gaven zoowel militair als burger gaarne hun bewondering te kennen.

De demonstratie van de mariniers werd besloten met een massale fusillade en een defilé.

Toespraak Generaal Duymaer van Twist.

Generaal L. F. Duymaer van Twist, Voorzitter van de Nationale Landstorm Commissie, hield vervolgens een toespraak. Hij bracht aan de commissie

van dezen Landdag dank voor het organiseren van dezen dag, en zei, dat — ook gelet op het schoone defilé — het Gewest Rotterdam paraat is. Spr. merkte op, dat de B.V.L. door de revolutionairen wordt gevreesd, wat zoo moet blijven. Het volk kan vertrouwen hebben in den B.V.L., want hij is een machtig wapen.

Onzen tijd wilde spr. karakteriseeren met de woorden: In stormgetij. De B.V.L., nu ongeveer 20 jaar geleden in stormgetij geboren, kan waarlijk nog niet gemist worden. De B.V.L. houdt de nationale gedachte en den nationalen geest levendig. Als een schildwacht staat dit instituut op post bij onze nationale cultuur. Met de woorden: handen af van Nederland, handen af van Oranje, eindigde Generaal Duymaer van Twist zijn rede, waarna gezongen werd: Mijn schild ende betrouwen.

Pantserwagens.

Een eskadron pantserwagens was uit 's-Hertogenbosch overgekomen om een demonstratie te geven. Het eskadron bestond uit drie pantserwagens, begeleid door een aantal motorrijders, die mitrailleurs met zich voerden. Er werd een gevechtsoefening uitgevoerd, waarbij de mitrailleurs knetterden, de kanonnen in de wagens knalden en waarbij ook een rookgordijn werd gelegd. Bovendien werd getoond hoe snel en handig met de gevechtswagens gemanoeuvreed kan worden.

Na de demonstraties met de pantserwagens kwamen de motorrijders nog eens staaltjes van hun rijvaardigheid toonen.

Paardensport.

Na manoeuvre-rijden door leden van de Sociëteit, gevestigd in de Rotterdamse Manege — welk nummer ook bijzonder in den smaak viel — vertoonde de heer Klebe voortreffelijke staaltjes hoogeschoolrijden op Merry Lady, waarna een springconcours volgde.

Schietwedstrijd.

De prijzen, behaald in een 's ochtends gehouden schietwedstrijd, werden door den Commandant van het landstormkorps Rotterdam, Res. Luitenant-Kolonel Mr. W. A. C. van Dam, met een hartelijke toespraak uitgereikt. De prijswinnaars waren: 1. Rozenburg (240 p.); 2. Terbregge (234 p.); 3. Rotterdam R.M.O. (234 p.); 4. Westmaas (234 p.); 5. Zwijndrecht (232 p.). De wisselbeker, beschikbaar gesteld door mr. W. A. C. van Dam, werd evenals het vorige jaar door Rozenburg gewonnen. Winnaars van de eerebaan waren: 1. Westmaas (233 p.); 2. Rotterdam-Charlois (232 p.); 3. Rotterdam R.M.O. 230 p.

Prof. Eigeman sloot den Landdag met woorden van dank tot alle medewerkers.

's Avonds werd op het terrein te Pernis een concert gegeven door de Chr. Harmonievereeniging Concordia, gevolgd door turnoefeningen van de vereniging Turnlust. Een vuurwerk besloot den voor Pernis zoo feestelijken dag.

Landdag te Rotterdam (Pernis)

A
iets
het
wel
kon
kon
doe
N
Da
Eer
D.
afd
A.
A
A
op
pou
N
zitt
H.
gev
I
sloc
I
geb
zon
nur
wel
E
1.
3.
C
baa
nor
de
var
D
dit
me
De
afd
jaa
ver
is
14
7
St.
sel
Ha
rik
B.
ge
rei
be
Aa
we
de
wa
de
Ed
B.
ee
ve
gr
vo
sa
de
he
ne
de
de
st
al
li
pi
D
st

b
V
v
t
P
c
n
v
P

DE
Edelman
SIGAAR IS PRIMA

VOOR GROOTE EN KLEINE TOCHTEN
FORD V8

Zonder chauffeur - Voorzien van carnets
GARAGE BAAS - TEL. 117 - ENKHUIZEN

Uit de afdeelingen

Alkmaar, 15 Juni. Prijsuitreiking, dit jaar iets later dan anders, daar — zoo men weet — het clublokaal Van Gijzen door brand verwoest werd. Echter, toen de heer Van Gijzen beslag kon leggen op de groote inrichting aan de Laet, kon ook de B.V.L.-afdeeling haar prijsuitreiking doen doorgaan.

Na een enkel woord van den heer C. van Dam reikte mr. v. d. Feen de Lille de prijzen uit. Eerste prijzen: afd. A: C. Schoonhoven; afd. B: D. Overeem; afd. C: C. Kaandorp; vrije baan, afd. A: C. M. Besteman; vrije baan, afd. B: A. de Kort.

Anna-Paulowna, 11 Juni. C. Jonker, 94 pt.

Arnhem, 7 Juni. Traditionele wedstrijd op den derde Pinksterdag, waarbij J. C. Coppoolse den eersten prijs behaalde met 148 pt. Na de prijsuitreiking hebben de eerevoorzitter der afdeeling, de heer B. Franse, en ds. H. Scholing, Geref. predikant, nog het woord gevoerd.

De burgemeester, de heer H. G. Horninge, sloot den wedstrijd.

De schietbaan van de Burgerwacht mag niet gebruikt worden voor oefeningen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. In het vorig nummer vermeldde wij abusievelijk, dat dit wel het geval zou zijn.

Bezoijen, 30 Mei. Eerste vier prijswinnaars: 1. W. Smid, 100 pt.; 2. A. Smolders, 99 pt.; 3. A. v. Heijst, 98 pt.; 4. B. v. Dongen, 98 pt.

Colijnsplaat, 7 Juni. Nadat de nieuwe schietbaan van de Burgerwacht in gebruik was genomen, werd een wedstrijd gehouden tusschen de Burgerwacht en de plaatselijke afdeeling van den B.V.L., die resp. 179 en 145 pt. schoten.

Delfgauw. Evenals andere jaren zal er ook dit jaar weder gelegenheid zijn tot het schieten met scherpe patronen op de schietbanen te Delfgauw voor de leden van de Noorderdorpsche afdeeling van den B.V.L. Een attractie is dit jaar nog, dat voor den besten schutter een zilveren beker beschikbaar is gesteld. Het schieten is vastgesteld op de Dondertdagen 16 en 30 Juni, 14 en 28 Juli en 11 Augustus, des avonds van 7 tot 9 uur.

Delft, 2 Juni. Samenkomst in de zaal van St. Agatha, tot besluit van het winterschietseizoen. Als spreker trad op de heer C. M. Hage, die een voordracht hield over zijn Amerikaanse reisindrukken. Daarna werd aan 21 B.V.L.-ers het brevet voor scherpschutter uitgereikt door majoor Witkamp. Kapitein Salet reikte de schietprijzen uit. De kapitein-Eckebebus werd dit jaar gewonnen door J. de Waal. Aan de schietvereniging „Prinses Juliana" werd de wisselbeker uitgereikt, die in een onderlingen schietwedstrijd door die vereniging was gewonnen. Na een geestig filmpje werd deze goed geslaagde avond door den heer Eckebebus gesloten.

Deventer. Groot nationaal schietconcurr. De B.V.L. zal in samenwerking met de schietvereniging „Voor Koning en Vaderland" te Deventer op 7, 8, 14, 15, 21 en 22 October a.s. groote nationale schietwedstrijden houden. Vele vooraanstaande autoriteiten, o.a. de commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, de oud-gouverneur-generaal van Ned-Indië, hebben reeds toezegging gedaan om zitting te nemen in het te vormen eere-comité. Verscheidene prijzen werden reeds ontvangen of werden toegezegd. Wij wekken U op, deze wedstrijden bij te wonen. Laat den band, die ons als B.V.L.-ers bindt, verstevigen. Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door den plaatselijken leider van de B.V.L.-afdeeling Deventer, den heer M. H. Wijma, Jan Steenstraat 17.

Berkel-Enschot, 6 Juni. W. Timmers, 95 pt.

Ezinge, 6 Juni. In de scherpschuttersklasse behaalden prijzen de heren L. Damminga, J. J. Wiersema, C. Geertsema, E. Wiersema en A. v. Dijk. Besloten werd om dezen zomer een reis te maken naar Den Helder.

Geldrop, 30 Mei. J. Zwegers, 91 pt.

Gennep, 14 Juni. In een daartoe gehouden propagandavergadering, waarin de reserve 1e luitenant Merkus doel en streven, alsmede de organisatie van den B.V.L. uiteenzette, werd in onze gemeente een afdeeling van den B.V.L., nl. van de „Limburgsche Jagers", opgericht, waarvan res. luit. Geuts plaatselijk leider werd. Het ligt in de bedoeling in de toekomst gere-

geld schietoefeningen te houden op de Burgerwacht-baan op den Blokberg onder Heijen. waartoe de noodige regelingen zullen worden getroffen.

Glanerbrug, 9 Juni. Uit het jaarverslag van de afdeeling memoreeren we, dat het aantal vrijwilligers gelijk bleef, nl. 74. Er werden 15 schietoefeningen en 2 wedstrijden gehouden.

Goirle, 30 Mei. Opening zomerschietseizoen op de gemeenteschietbaan, 100 meter afstand, max. 50 pt. G. Uijens schoot 48 pt.

Heerle, 1 Juni. Schieten om het koningschap. Eén werd: C. Mens, 91 pt., koning.

Leveroy, 16 Juni. Onder leiding van luitenant Merkus wordt alhier een poging gedaan een zelfstandige afdeeling van den B.V.L. op te richten.

Loosduinen. Ter gelegenheid van het 40-jarig regeringsjubileum van H.M. de Koningin en het 20-jarig bestaan van den B.V.L. zal door de afdeeling Loosduinen een groote schietwedstrijd worden georganiseerd, met goedkeuring van de gewestelijke landstormcommissie Z.H.: West, te houden in de tweede helft van September a.s. Inleggelden zullen zoo laag mogelijk zijn. Vraagt nu reeds programma's aan bij den heer T. Zaal, Burg. Hovylaan 47, secr. wedstrijdcommissie, ook voor persoonlijke deelname.

Maastricht. De afd. hield 9 Juni in het lokaal Prins van Oranje een vergadering met hen, die zich opgaven om deel te nemen aan de dit jaar te houden schietoefeningen. Deze zullen, evenals vorige jaren, gehouden worden op de schietbanen der Burgerwacht, gelegen achter de kerk van St. Pieter, en wel Zaterdagavond van 5.30—7.30 uur en des Maandagsavonds van 6 tot 8 uur. Gezien het groot aantal vrijwilligers, dat zich op gaf om aan de oefeningen deel te nemen, zal het aan belangstelling niet ontbreken.

Makkum, 28 Mei. De uitslag van den schietwedstrijd afdeeling Wonseradeel is als volgt: 1e korpsprijs, bestaande uit wisselbeker plus zilveren korpsmedaille, werd gewonnen door de afdeeling Witmarsum; 2e korpsprijs, bestaande uit een zilveren medaille, werd door de afdeeling Schraard gewonnen.

In den personeelen wedstrijd werd in twee klassen geschoten. Eerste drie prijzen: 1e klas: 1e prijs Quarré te Ferwoude, 2e S. de Jong te Schraard, 3e F. Pars te Arum; 2e klas: 1e prijs A. Veninga te Schettens, 2e A. Anema te Arum, 3e W. Buwalda te Schettens.

Nieuwe Pekela, 30 Mei. Propagandasamenkomst. Medewerking verleende het Chr. muziek-korps „Excelsior", dir. de heer Bosch. Nadat de vergadering met een pittig woord door den voorzitter van de plaatselijke commissie, burgemeester J. Siderius, was geopend, werd het woord gegeven aan pater Borromaeus de Greeve, van Delft, die sprak over „De hooge waarde van den B.V.L.". Spreker zeide, dat de B.V.L. onmisbaar was en bracht in herinnering het jaar 1918. Immers vanaf dit jaar is de B.V.L. opgericht en heeft zich gestadig uitgebreid tot een leger van plm. 90.000 man, dat klaar staat, wanneer van links of rechts gevaar dreigt. En er is gevaar, want overal dreigt het spook van de revolutie. Daarom zijn we dan ook verplicht aan den B.V.L. onze moreelen en daadwerkelijke steun te geven. Met stille aandacht werd de rede van dezen bekenden spreker aangehoord. Namens het gewestelijk bestuur voerde nog burgemeester Romijn, van Winschoten, het woord. De groote zaal was geheel gevuld.

Nuenen, 4 Juni. Prijsuitreiking. Aanwezig waren o.m. overste Hafkemeijer, burgemeester Van Beek, kap. Peijnenburg, de heer Van Agt, secretaris van de gew. landstormcommissie, en de heer Th. de Rooij, gemeentesecretaris.

Kapitein Peijnenburg opende de vergadering en verleende, na den aanwezigen een welkom te hebben toegevoegd, het woord aan overste Hafkemeijer, die een propagandarede hield, waarin hij zijn gehoor opwekte om in tijden van gevaar paraat te staan voor den B.V.L.

Nog werd een film vertoond, die opgenomen is tijdens den wedstrijd, die bij de landstormers natuurlijk zeer in den smaak viel. Samensteller van deze film was de heer G. Peeters, plaatselijk leider der afdeeling Nuenen.

Oldekerk. Onder leiding van den heer J. Luinstra, pl. leider, werd door de afd. B.V.L. een schietwedstrijd gehouden. De uitslag was

als volgt: scherpschutters 1e pr. F. Vos, 2e pr. J. Luinstra; 1e klas 1e pr. J. Pelster, 2e pr. J. Mulder; 2e klas 1e pr. G. Klammer, 2e pr. W. Bouwman. De prijzen werden met een toepasselijk woord door den burgemeester, voorzitter der plaatselijke commissie, uitgereikt.

Ospel, 6 Juni. Groote streekwedstrijd, die was opengesteld voor afdeelingen van den B.V.L. en Burgerwachten. Een vijftigtal vijftallen nam aan de korpswedstrijden deel, terwijl op de personeele baan ruim 300 deelnemers waren. Het geheel slaagde naar wensch. De opening vond des namiddags plaats door den locoburgemeester, wethouder Kuepers. De wedstrijden werden o.m. nog bezocht door res. luitenant Merkus, secretaris van den B.V.L. in Limburg, en kapelaan Adams, die beiden tot de aanwezige schutters en belangstellenden het woord richtten en wezen op het doel van deze vredes-instituten, die een waarborg zijn voor rust en vrede in ons land en steun van het gezag.

Korpswedstrijden. Afd. B.V.L.: 1e prijs Roggel met 238 pt., 2e prijs Grathem met 238 pt., 3e prijs Ell met 237 pt., 4e prijs Weert met 236 pt., 5e prijs Venray met 236 pt.; afd. Burgerwachten: 1e prijs Leveroy met 244 pt.; 2e prijs Budel met 243 pt., 3e prijs Nederweert met 241 pt., 4e prijs Reuver met 240 pt., 5e prijs Ospel met 239 pt.

In den personeelen wedstrijd behaalde Th. Geraedts, Broekhuizenvorst, den eersten prijs met 8 maal 50 pt.

Na afloop had de uitreiking der prijzen plaats, waarbij de voorzitter der afd. Ospel, de heer H. Verstappen, allen, die tot het welslagen van dezen streekwedstrijd hadden medegewerkt, dankte.

Poortugaal. Gezellige samenkomst met plaatselijke landstormcommissie en de vrijwilligers met hun dames. Ook de heer v. d. Mast, secretaris gewest Rotterdam, was aanwezig. Opening door den voorzitter. Bespreking Landstormdag Pernis. Vier brevetten voor scherpschutters werden uitgereikt door den heer v. d. Mast aan C. Visser, B. Meeuwse, P. de Zeeuw en W. v. d. Ent.

Uitreiking prijzen. 27 schutters, 3 groepen. Groep A: 1e prijs P. C. Groeneweg 672 pt., 2e prijs K. Haspels 656 pt., 3e prijs J. v. d. Ent 652 pt.; groep B: 1e prijs H. Noorlander 651 pt., 2e prijs B. Dubel 648 pt., 3e prijs B. Meeuwse 629 pt.; groep C: 1e prijs L. Rademaker 641 pt., 2e prijs B. v. d. Engel 634 pt., 3e prijs W. den Boer 629 pt. Maximum 700 pt.

Roggel, 31 Mei. J. Houben, 1e prijs, 97 pt.

Schinveld, 4 Juni. Nu de baan voor scherp welwillend door de burgerwacht is beschikbaar gesteld, kan de B.V.L.-afdeeling voortaan ook met scherp oefenen.

Simpelveld, 14 Juni. Gezamenlijk zullen de vrijwilligers een wisselbeker aankopen.

Spijkenisse. Vergadering Donderdag 22 Juni in de zaal van den heer De Jongh, Res. kapitein Paul opende met enkele woorden deze niet druk bezochte vergadering. In het bijzonder heette hij overste Gerlach en res. kapitein v. d. Wal welkom. Overste Gerlach reikte vervolgens de prijzen uit: 1e prijs L. v. d. Berg, 92 pt.; 2e prijs B. v. Dijk, 91 pt.; 3e prijs E. Bus, 91 pt. Hierna werd aan alle leden van de afdeeling een reproductie uitgereikt van den B.V.L.-landdag te Barneveld, naar het schilderij van Willy Sluiter.

Na de pauze hield overste Gerlach een interessante lezing over de noodzaak van de nieuwe Dienstplichtwet. Aan het einde hiervan was gelegenheid tot het stellen van vragen, waar verschillende aanwezigen gebruik van maakten. Vooral werd aangedrongen om de schietoefeningen geregeld bij te wonen en er actief aan deel te nemen, daar dit zeer zeker de schietvaardigheid zou verhoogen, wat toch een eerste vereische is. De voorzitter sloot met een kort woord, waarna ook deze B.V.L.-avond weer tot het verleden behoorde.

St. Maartensdijk, 1 Juni. Prijsuitreiking in hotel Nelisse. Nadat burgemeester Mr. Schuller allen het welkom had toegevoegd, richtte hij woorden van groten dank tot allen, die op eenigerlei wijze hadden medegewerkt om de wedstrijden te doen slagen.

Overste Bruins, commandant van 't Zeeuwisch Verband, sprak er zijn vreugde over uit, dat zoovelen aan de wedstrijden hadden deelgenomen. Gaarne voldeed hij aan het verzoek van den burgemeester om de prijzen uit te reiken.

Enkele uitslagen:
Korps, K.S.O.: 1. M. Faasse, St.-Annaland, 50-49; 2. A. W. Kloet, St.-Maartensdijk, 50-48; 3. P. C. Drijgers, 's-Heer Abtskerke, 50-48; 4. P. A. Goedegebuure, St.-Annaland, 50-48.

Vrije baan, K.S.O.: 1. A. P. Geluk, St.-Maartensdijk; 2. Th. Kurvink, St.-Annaland; 3. P. A. Goedegebuure, St.-Annaland.

Eerebaan, K.S.O.: 1. P. A. Goedegebuure, St.-Annaland, 50; 2. A. W. Kloet, St.-Maartensdijk, 49; 3. C. J. Bos, Nisse, 48; 4. M. Faasse, St.-Annaland, 48.

Korps, scherp: 1. Schietver. St.-Annaland, 236; 2. Motorkorps afd. Zeeland, 230; 3. Burgerwacht Vrouwenpolder, 229; 4. Afd. B.V.L. Scherpennisse, 220; 5. „Ned. en Oranje", Poortvliet, 219; 6. Afd. B.V.L. St.-Annaland, 219.

Personeel, scherp: 1. J. C. Goedegebuure, St.-Annaland, 50-49; 2. P. A. Goedegebuure, idem, 49-46; 3. H. Polderman Cz., Vrouwenpolder, 49-46; 4. P. Schoe, idem, 48-47; 5. L. Vlamings, Steenberg, 48-46; 6. J. Rouw, Goes, 48-46;

N.V. v. HOUWENINGE & IJSSELSTIJN

BLOEMENMAGAZIJN

LANGE HOUSTRAAT 17, 's-GRAVENHAGE

7. J. Kwaak Hz., Tholen, 48-44; 8. A. W. Kloet, St.-Maartensdijk, 48-43; 9. C. W. Geluk, idem, 48-41.

Vrije baan, scherp: 1. J. C. Goedegebuure, St.-Annaland; 2. P. A. Goedegebuure, idem; 3. P. C. Drijver, 's-Heer Abtskerke.

Eerebaan, scherp: 1. L. Schoe, Vrouwenpolder, 49; 2. J. C. Goedegebuure, St.-Annaland, 49; 3. H. Polderman, Vrouwenpolder, 48.

Tilburg, 28 Mei. De scherpe banen aan de Dongensche Heide zijn keurig door het bataljon Jagers in orde gebracht; dit zal de belangstelling, die heden bijzonder groot was, wel bevorderen. Deze oefeningen zijn ingeluid met een kleinen schietwedstrijd.

P. van Bel schoot 48 pt. (max. 50).

Veldhoven, 4 Juni. Prijsuitreiking der afdeelingen Veldhoven, Zeelst en Oerle.

Afd. Veldhoven: 1. A. Verdonk, P. Mikkers, J. Somers, 1473 pt.; 2. J. Waarma, W. Sliedenbeek, N. Louwers, 1447 pt.; 3. A. Liebregts, J. Bazelmans, J. J. de Koning, 1428 pt.

Afd. Zeelst: 1. A. Coolen, A. Aarts en J. Snelgers, 1575 pt.; 2. V. Oorschot, Habraken, v. d. Moosdijk, 1468 pt.; 3. Sandkuijl, Tops en Van Diest, 1438 pt.

Afd. Oerle: 1. v. d. Oetelaar, W. v. Dooren, J. v. d. Boogaard, 1507 pt.; 2. W. v. d. Vondervoort, J. Das en P. Cattenstart, 1422 pt.; 3. Smolders, F. v. Alst en W. Wiltig, 1416 pt.

Vlodrop, 1 Juni. P. Coenen verkreeg met 97 pt. den eersten prijs in klasse A.

Waalwijk, 31 Mei. Prijsuitreiking. Er werd bijzonder goed geschoten. Eerste vier prijswinnaars: 1. W. Smit, 100 pt.; 2. A. Smolders, 99 pt.; 3. A. v. Heijst, 98 pt.; 4. B. van Dongen, 98 pt.

Wassenaar, 30 Mei. Van den spannenden strijd om den Mangkoe Negoro-beker hebben wij reeds gemeld, dat de heer A. Dek winnaar werd met 294 pt. (max 300 pt.). Achtereenvolgens behaalden: W. C. Valkenburg 293, P. A. Hitzert 291, H. v. d. Does 291, H. J. de Jong 290 pt., enz.

De voorzitter der plaatselijke commissie, de heer Th. H. Ruys, en enkele bestuursleden gaven bij de prijsuitreiking blijk van hun belangstelling. Met een hartelijk woord aan de vrijwilligers en den plaatselijk leider, res. majoor J. P. de Borst, wakte de heer Ruys de aanwezigen op om steeds de oefeningen bij te wonen en zoodoende te toonen, dat de afdeeling het geschenk van den Indischen vorst waardig is.

Zuid-Scharwoude. Tot voorzitter van de landstormcommissie is in de plaats van den burgemeester jhr. A. L. van Spengler, die heft bedankt, benoemd de heer C. Kramer.

BERGEN OP ZOOM.

Verbod schieten op Zondagen.

Daar door den Minister van Defensie is bepaald, dat in den vervolge op Zondagen geen gebruik meer mag worden gemaakt van militaire schietbanen, moeten de nog op Zondag vastgestelde schietoefeningen vervallen.

Teneinde toch iedereen zooveel mogelijk in de gelegenheid te stellen aan de oefeningen deel te nemen, zullen deze voorloopig op Zaterdag niet meer van 3—6 uur n.m., doch van 2—8 uur n.m. worden gehouden.

Een andere regeling is — voor zooveel mogelijk — nog in overweging. Men houde er dus rekening mede: op Zondag wordt niet meer geschoten, terwijl de rooster der schietoefeningen als volgt moet gewijzigd: Zaterdag 18 en 25 Juni, 9 en 23 Juli, 6 en 27 Aug. en 3 en 17 Sept. van 2—8 uur n.m.

OVERSTE A. C. DE NEEVE.

Verlaat militairen dienst.

Na 39-jarigen trouwen dienst als Reserve-Officier heeft Reserve Luitenant-Kolonel voor speciale diensten, A. C. de Neeve, op 11 Juni j.l. op eigen verzoek eervol ontslag uit den militairen dienst ontvangen. Bij dit eervol ontslag willen we even stilstaan, niet alleen, omdat de heer De Neeve als voorzitter van de gewestelijke landstormcommissie Rotterdam — welke commissie nog eenigen tijd geleiden een Landdag te Pernis organiseerde — in den B.V.L. groote bekendheid geniet, maar óók omdat hij een der pioniers is van het reserve-kader.

Cliché Boelaars
's-Gravenhage Tel. 117505 *

MEPPEL Café-Restaurant SLOT
ZUIDEINDE
GARAGE - Tel. 2571

H.O.Z.O. HOMOEOPATHISCH
ONDERLING FONDS
voor ziekenhuisverpleging en operatiekosten.
Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis.
Inl. verstrekt de Adm., Zuidijk 70, Zaandam.

STOOMVERVERIJ
EXPRES
LEEWARDEN
WINKEL - St. JACOBSTRAAT 7 TEL. 4357
FABRIEK. GRON. STAATWEG - TEL. 5321

LANDDAG TE ROERMOND

De Limburgsche Jagers paraat — iets uit de geschiedenis van Roermond en iets uit de geschiedenis der Limburgsche Jagers — Een niet te verbeteren defilé van 3000 man — Rede Mgr. Poels — De band tusschen Noord en Zuid — Een detachement uit Zuid-Holland: West — Prachtige demonstraties op het Kasteel Schöndeln.

De Landdag te Roermond is een trefende demonstratie geweest van de paraatheid van het korps Limburgsche Jagers, en allen die op Woensdag 29 Juni, den verjaardag van Z.K.H. Prins Bernhard, getuige zijn geweest van het indrukwekkende defilé langs het gemeentehuis, wisten het bij vernieuwing: de Regeering kan rekenen op den B.V.L., van Noord tot Zuid en heel Limburg, heel Nederland — zooals Mgr. Dr. Poels dit zoo treffend uitdrukte — heeft gezien, dat de mannen van den B.V.L. er zijn

De Limburgsche Jagers.

De Limburgsche bladen, waarbij wij met name noemen „De Nieuwe Koerier” en de „Limburger Koerier”, hebben hun lezers op lofwaardige wijze op de hoogte gebracht van het streven van den B.V.L. en van den komenden Landdag, hetgeen zijn bekroning vond in de — wij mogen wel zeggen — landstormnummers, die — met vele foto's verlicht — aan den vooravond van den grooten dag uitkwamen

De „Limburger Koerier” gaf meer accent op de geschiedenis van het korps Limburgsche Jagers, de „Nieuwe Koerier” op de tegenwoordige organisatie.

De naam Limburgsche Jagers grijpt al terug tot 1842. Toen in 1915 in Limburg een landstormkorps opgericht werd, werd deze oude naam aangenomen.

Bij Kon. Besluit van 3 Aug. 1915 werd bepaald dat aan het korpsvaandel van de Limburgsche Jagers dezelfde eerbewijzen zullen moeten worden gegeven als die ten opzichte van de vaandels en standaarden van het leger zijn voorgeschreven.

De leden van dit korps droegen bronsgroene uniformen en bij beschikking van den Inspecteur van den Landstorm d.d. 19 Aug. 1915 als onderscheidingssteeken op den kraag een hoorntje, voor officieren van gouddraad, voor onderofficieren van gele zijde en voor minderen van geel katoen geborduurd.

Na de demobilisatie en naar aanleiding van de gebeurtenissen in November 1918, als gevolg waarvan in ons land de Bijzondere Vrijwillige Landstorm werd opgericht, ontving het korps Limburgsche Jagers zijn tegenwoordige organisatie.

Achtereenvolgens had het korps sinds 1915 tot chef: Kolonel der Cavalerie P. P. H. Tielens, Maastricht; Res. Kolonel F. J. A. H. Hendriks, Maastricht; Res. Kolonel L. D. L. M. Coenegracht, Maastricht; Res. Kolonel J. E. L. Haenecour, Maastricht en thans Res. Kolonel J. R. L. Jans, Venlo.

Enkele citaten.

Enkele citaten van den Burgemeester van Roermond en van de leiders van den Landstorm in Limburg, uit de landstormnummers mogen we niet achterwege laten:

Mr. P. J. Reymer, Burgemeester van Roermond: gaarne wil ik een enkel woord wijden aan het zoo bij uitstek nuttige instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, dat ingesteld in 1918, toen ook in ons land revolutie

dreigde, is uitgegroeid tot een machtig lichaam, waarvan de preventieve werking in deze moeilijke dagen niet mag worden onderschat.

Monseigneur Dr. H. A. Poels, voorzitter der gewestelijke landstormcommissie: de B.V.L. bestaat uit mannen, die vrijwillig, alleen door hogere motieven gedreven, „Als het moet” hun leven willen wagen voor de handhaving van het wettig gezag, waarop heel de maatschappelijke orde rust, die voor het algemeen welzijn van het volk onmisbaar is.

Hulde daarom aan de kloeke mannen, die in Roermond samenkomen, om te toonen, dat, zoowel nu als in 1918, het openbaar gezag over de noodige macht beschikt om revolutionair geweld te keeren.

Heel Limburg, heel Nederland moet zien, dat zij er zijn.

Res. Luit.-Kolonel J. R. L. Jans, Commandant van het korps, sprak tot zijn vrijwilligers: moge de landdag van 't Vrijw. Landstormkorps Limburgsche Jagers in 1938 — dank zij uwe medewerking — een gebeurtenis worden, die U en Uw Gewest tot in een verre toekomst tot eer en aanzien strekke.

De B.V.L. in geheel Nederland let op U!

Res. eerste Luitenant J. Th. Merkus, secretaris der gewestelijke commissie, schetst de Landstormdag als: een dag, waarop de Landstormers zich één voelen, verbonden door het groote ideële doel: vrijwillig, belangeloos, onvoorwaardelijk, uitsluitend gedreven door ware trouwe vaderlandsliefde en ter bescherming van onze hoogste goederen, zich beschikbaar te stellen tot steun van het Wettig Gezag, tot handhaving van orde en rust in geval van binnenlandsche beroeringen.

Een dag, waarop zij zich het heerlijke doel, waartoe zij zich verbonden hebben, n.l. ons land tegen revolutie en regeeringsloosheid te behoeden en met Gods hulp onze rechten en vrijheden te verdedigen, weer krachtig bewust worden.

Een dag, waarop de Paladijnen van het Wettig Gezag zich weer scharen om hun Koninklijk erkend Vaandel, symbool van trouw en eenheid.

Roermond.

De stad, waar de landdag gehouden werd, was goed gekozen, een oude stad met mooie nieuwe wijken. Welk een prachtige oude kerken, de Munsterkerk, waarbij 't standbeeld van Dr. Cuypers, de

Wapen van Roermond

kathedrale kerk, de Hervormde, v.m. Minderbroederskerk, het fraaie stadhuis, de kasteelen in de omgeving, het kasteel Horn, het kasteel Hillenraad, het kasteel Schöndeln

Wij hadden het voorrecht onder zeer

goede geleide, onder leiding van den heer C. M. Doskes, directeur van de „Nieuwe Koerier” en voorzitter van de afd. voor vreemdelingenverkeer, deze schoone stad te zien — en toen hij vernam, dat ook een detachement van een der andere landstormkorpsen een bezoek aan den landdag zou brengen, stelde hij dadelijk met Limburgsche gulheid een aantal voortreffelijk geïllustreerde gidsen van Roermond (uitgave van V.V.V. Roermonds Belang) ter beschikking

Roermonds oudste geschiedenis.

Het zou ons natuurlijk te ver voeren hier vele dingen van de geschiedenis van Roermond naar voren te brengen. Toch mag een enkel gegeven over de oudheid van de prachtige Maasstad niet ontbreken, te minder, daar de „gids van Roermond” zulke aardige gegevens geeft.

Hoewel de stad reeds in 1232 stadsrechten kreeg, gaan de gegevens van vestiging daar ter plaatse nog veel verder terug en de opgraving van een urn heeft het bewijs geleverd, dat in 't huidige Roermond een begraafplaats geweest is van de Gallo-Germaansche bevolking, die er reeds was toen de Romeinen in ons land kwamen.

Zeer, zeer vroeg hebben hier al menschen gewoond in de nabijheid der ondoordringbare bosschen waarvan Caesar en Tacitus spreken, ter plaatse waar de vroolijke Roer zich in de snelvloeijende Maas stortte en vruchtbare akkers den zoom vormden van malsche weilanden

In het „Tooneel des aardrijks ofte nieuwe Atlas van Joan Blaeu uit 1657” heet het: „Het landt in die streke gelegen is uytnemende vruchtbaer en overvloedigh van allerley lijftocht, 't welck een oorsaek is, dat men aldaer in tijden van oorloge gemeenlijk vergadert, en onderhoudt het krijgsvolck der Princen, en is te dien eynde de Koningen van Spangien dienstigh”.

En verder van Roermond zelf: „een welbevulde, rijke, schoone, en soo van natuure en gelegenheitshalve, als oock van wegen het toedoen der menschen, redelijck sterk, en een versorghde stadt”.

Met dat al wordt Rura — het tegenwoordige gehucht Roer — het eerst genoemd in 743 en Ruregemunde in 1104, wanneer van de nobilis matrona Reinwidis wordt verhaald, dat zij naar Kloosterrade trekt om zich in een kluis te laten opsluiten en haar levensdagen in boetvaardigheid te slijten.

De Gele Ridders.

Reeds Dinsdags was het te merken, dat in Roermond iets bijzonders te doen was, de vlaggen wapperden toen reeds van tal van huizen, en in den middag was de bevolking op de been, om de intocht der „gele ridders” mede te maken.

Nabij de Maasbrug had zich een groote menigte belangstellenden verzameld.

Omstreeks kwart over vier zag men in de verte aan den overkant van de Maas op den weg naar de Weerd het escadron naderen en spoedig hoorde men de trompetten de aankomst aankondigen. Even later reden de ruiters met de trompetters voorop en enkele stukken geschut de brug over en trokken over de Markt naar hun kwartieren in Maasniel. Overal werden de Gele Ridders enthousiast ontvangen en geen wonder, aldus een der Limburgsche bladen, het zijn prachtkerels met hun krijgshaftig aandoende kolbakken op

hun hoofd, gezeten op keurig verzorgde paarden.

Des avonds om 8 uur gaven ze een taptoe op het Munsterplein, waar de belangstelling buitengewoon groot was. Deze taptoe was aangeboden aan Burgemeester Reymer. Door de verschillende straten der stad werd naar het Harmoniepaviljoen getrokken, waar de Harmonie een concert aanbood.

Vaandeluitreiking.

Om half tien had hier de uitreiking van het vaandel plaats aan de afdeling Roermond van den B.V.L.

In een korte toespraak zette Kolonel Jans de beteekenis van het vaandel uiteen. Altijd zijn de vaandels in de geschiedenis symbolen geweest van eer en trouw. Ook dit vaandel, aldus spr., heeft een dusdanige beteekenis en moet ook een symbool zijn van eenheid, saamhorigheid en onwankelbaren trouw. Met deze woorden reikte Kolonel Jans het vaandel over aan den plaatselijk leider van de afdeling Roermond, Reserve-Majoor Ruyten.

Het keurige vaandel is ontworpen door den heer Leon Capiuau.

Op een stralend oranjeveld staat de forsche Landstormer — in het gewone leven als noeste werker — zijn gereedschap te hanteeren, in nood van zijn wapen gebruik makend om op het eerste moment op te treden tegen revolutionaire elementen die de wettige regering met geweld omver werpen en de Staatsmacht willen veroveren.

Breed van gebaar teekent de figuur zich af, in compositie zuiver aanpassend bij de markeerende letterfries en de zwart-blauwe curve, die den stok accentueert.

Woensdagmorgen.

Ondanks de zware storm, die des nachts ook over Roermond heengebulderd had, was het 's Woensdags best weer, wel wind, maar gelukkig droog.

De vele vlaggen, die in den wind wapperden, gaven de stad een vroolijk aanzien, hetgeen nog vermeerderd werd door de talrijke autobussen en auto's, kortom de grootere drukte, ook aan het station en de concerten, die in den loop van den ochtend gegeven werden. Op het Stationsplein concerteerde het Harmoniekorps van de Staatsmijn Maurits; later op het Marktplein het muziekkorps van het garnizoen Venlo.

Wel hadden de witte pluimen van het keurig geuniformde muziekkorps van de Staatsmijn Maurits het duchtig te kwaad met den wind, maar naast de vroolijke muziek, die gegeven werd, was dit wel een vroolijk gezicht

Zuid-Holland: West.

In den loop van den ochtend kwam per spoor aan een detachement van de afdeling Den Haag. O.m. was Kolonel Jans ter begroeting aanwezig. We merkten op den heer Royaards, voorzitter der gewestelijke commissie van Z.H.W. en den heer Ir. Bongaerts, oud-Minister van Waterstaat, voorzitter van de plaatselijke commissie van Den Haag, Res. Luit.-Kolonel J. P. Boots, Commandant van Z.H.W., Res. Luit.-Kolonel G. F. van Hoogenhuyze, Res. Majoor der Jagers J. Kruls en tal van subalterne Officieren. Toen het detachement — het vaandel van de afdeling Den Haag voorop — op het Stationsplein verscheen, zette de Harmonie van de Staatsmijn ter verwelkoming het Limburgsche volkslied in.

Ontvangst gemeentebestuur.

Om kwart over 11 was de officieele ontvangst door het gemeentebestuur. Hier werden opgemerkt de oud-Ministers Terpstra en Bongaerts; Mr. Dr. W.

Landdag te Rivermond

VOOR
STEEHHOUWERKEN
SCHOORSTEENMANTELS
GRAFMONUMENTEN
is het adres:

L. BOOT, LISSE
Electrische Steenhouterij — Telefoon 3308

G. A. van Sonsbeek, Commissaris der Koningin in de provincie Limburg; Mgr. Dr. H. A. Poels, voorzitter der gewestelijke landstormcommissie in Limburg, Luitenant-Generaal L. F. Duymaer van Twist, vergezeld van de heeren Kolonel Eggink, oud-Inspecteur Mil. Adm., Major K. A. van Schelven en Kapitein G. F. Boulogne, secretaris der N.L.C., Generaal-Majoor H. de Jongh, Inspecteur van den Vrijw. Landstorm, vergezeld van eerste Luit.-Adj. H. J. Koning, Generaal-Majoor A. A. v. Nijnatten, Commandant van de IIIe Divisie, H. H. Thoden van Velzen, Luitenant-Kolonel van den Generalen Staf, J. R. L. Jans, Reserve-Kolonel der Infanterie, Commandant van 't Landstormkorps Limburgsche Jagers; Mr. P. Reymer, Burgemeester van Roermond, E. C. de Haan, Luitenant-Kolonel, Commandant van het korps Rijdende Artillerie, de Garnizoenscommandanten van Maastricht, Venlo en Roermond en verder vele Burgemeesters en tal van hoofd- en subalterne Officiëren.

Burgemeester Reymer hield een toespraak, waarin hij allen namens het Gemeentebestuur welkom heette. Een telegram was binnengekomen van den Minister van Binnenlandsche Zaken, die door dringende ambtsbezigheden verhindert was den dag bij te wonen. Spr. is verheugd dat de gewestelijke landstormcommissie zijn keus op Roermond liet vallen voor het houden van den landdag. De aanwezigheid van zoo vele autoriteiten is wel een sprekend bewijs dat het nut van den B.V.L. wordt ingezien en deze dag moet dan ook een demonstratie worden van onverbreekbare eenheid. Verder bracht spr. dank aan Mgr. Dr. Poels voor het vele en groote werk dat hij op allerlei gebied verrichtte en stelde tenslotte voor een telegram te zenden aan Prins Bernhard bij gelegenheid van diens verjaardag.

Luitenant-Generaal Duymaer van Twist schetste Limburg als een provincie waar het Nederlandsche volk trotsch op is. In heel Nederland voelt men de groote beteekenis van dit Zuidelijk gewest voor het vaderland, welks bewoners trouw rond den troon van Oranje staan.

Spr. dankte het gemeentebestuur voor de hartelijke ontvangst.

Hierna betuigde Mr. van Sonsbeek zijn groote belangstelling voor dezen landdag en stelde het uitstekende samengaan van Landstorm en Weermacht in het licht. Door dezen landdag wordt tegenover de bevolking tot uiting gebracht dat de Limburgers in geval van nood pal zullen staan. Spr. hoopte dat deze landdag een zegen zal zijn niet alleen voor den B.V.L., doch ook voor geheel het vaderland.

Het defilé.

Voor het Stadhuis werd door het korps Limburgsche Jagers, onder commando van Kolonel Jans, gedefileerd, in vier bataljons.

Na het muziekkorps volgde een detachement van de Koloniale Reserve, dat wel als een maatstaf van goed defileeren beschouwd mag worden.

Dan kwam, na een detachement van het garnizoen Roermond, de vaandelwacht en de bataljons, marcheerende in marschcolonne met vieren.

Wij hebben het aantal deelnemers aan dit defilé op minstens 3000 geschat, maar meer nog werden wij getroffen door de stoere houding van onze Limburgsche B.V.L.-ers.

Dat waren soldaten, die voorbij trokken, wel in burger, maar ze waren gesierd met een oranje-armband om den linker bovenarm... Maar niet daar

GEBR. VAN OORD, WERKENDAM

Telef. Nr. 23 doorl.

Rijsmaterialen - Droog en groen Riet

Uitvoering v. rijswerken in onderaanneming Rietmattenfabriek

Eigen cultures, prima kwaliteit, lage prijzen

door alleen werden zij als soldaten gekenmerkt. Slechts de uniform ontbrak — en hun martiale houding, het keurig uitgevoerd hoofd-links kon concurreren (als we dat zoo mogen noemen) zelfs met de Koloniale Reserve. Zelden zagen we zulk een voortreffelijk defilé — en welk een indruk de pantserwagens ook maakten en zeker niet minder de Rijdende Artillerie, die eveneens aan het defilé deelnam — we behielden voornamelijk een diepen indruk van den Limburgschen B.V.L.-er in den voorbijmarch.

Bij het kasteel Schöndeln.

De Limburgsche Jagers trokken naar de terreinen van het kasteel Schöndeln, waar de landdag werd voortgezet.

Prachtig is het Limburgsche land, en beter terrein voor demonstraties is niet denkbaar...

Duizenden bezoekers waren aanwezig.

Direct na aankomst sprak Mgr. Dr. Poels een warmgestemd en doelbewust openingswoord. Spreker herinnerde aan de dagen van 1918, toen in Duitschland de regeeringsvorm omvergoorpen werd en toen een revolutie dreigde in ons land. Toen stonden ook de Limburgers klaar op de voorste posten.

Nu is die tijd voorbij, maar 't is zaak waakzaam te blijven. Onze leuze is ernstig genoeg en kan dieper ernst worden. Als 't moet!...

Met vreugde constateerde spr. de aanwezigheid van zoovele autoriteiten, waarvan hij met name noemde Kolonel J. L. R. Jans, Commandant van 't korps Limburgsche Jagers, Generaal Duymaer van Twist, de ziel van den B.V.L., Generaal-Majoor H. de Jongh, Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm en de Officiëren en manschappen van het Nederlandsche leger.

Dan sprak Ir. Bongaerts, voorzitter van de plaatselijke commissie van Den Haag, „onze Bongaerts”, zoaals Mgr. Poels hem inleidde. De heer Bongaerts deelde met vreugde mede, dat ook een detachement B.V.L.-ers uit Den Haag, van het korps Zuid-Holland : West hier op dezen landdag aanwezig was, dat daarmede wilde doen zien, dat de band tusschen Noord en Zuid vaster aangehaald wordt.

De heer Van Beek, voorzitter van de gewestelijke commissie De Meijerij bracht gelukwensen over van het grootste landstormkorps met het slagen van dezen heerlijken nationalen dag.

Later op den middag dankte Kolonel Jans zijn mannen voor hun prachtige discipline en gewaagde daarbij van de hooge tevredenheid, die zowel Generaal-Majoor de Jongh als Generaal-Majoor van Nijnatten, de Commandant van de IIIe Divisie hadden betuigd.

Demonstraties.

Als afwisseling van de toespraken, die op het groote landdagterrein door luidsprekers goed verstaanbaar waren, werden op het demonstratieveld verschillende interessante oefeningen gehouden. De trompetters van de Gele Ridders demonstreerden en verrichtten wondere staaltjes van dressuur op hun prachtige paarden en in hun romantische uniformen. Een escadron pantserwagens bewoog zich met groote behendigheid over het terrein en organiseerde een schijnaanval met groot geraas van mitrailleurvuur en kanonschoten. De manschappen der Koloniale Reserve overvielen een bivak en namen een tweetal inboorlingen, opvoerige elementen, gevangen. Verder rukten twee secties Gele Ridders in vollen galop over het terrein en brachten

L. J. PRINS & ZONEN

SCHUITENDIEP 70, GRONINGEN
MEUBELMAKERIJ — STOFFEERDERIJ
SINDS 60 JAREN

twee stukken in stelling, inderdaad een kleurrijk gezicht. De Motordienst gaf ook enkele staaltjes van zijn kunnen en tenslotte was er nog een springconcours door de onderofficiëren van de Gele Ridders.

Een uitvoerig programma, dat vlot werd afgewerkt in een serie hoogst belangwekkende demonstraties, die de bewondering van het talrijke publiek in ruime mate opwekten.

Zoo is de landdag van de Limburgsche Jagers in alle opzichten een groot succes geworden, waarbij, naast Luitenant Merkus, ook zeker dank toekomt aan de heeren P. A. H. Knobben, plaatselijk leider van de afdeling Roermond en tweeden leider van den landdag, en Res. eerste Luitenant L. J. E. Lucassen, penningmeester der gewestelijke commissie, die hem met het omvangrijke voorbereidende werk zoo ter zijde hebben gestaan.

29 Juni was een succesvolle dag voor de gewestelijke landstormcommissie Limburg en voor het korps Limburgsche Jagers.

PROMOTIE.

De heer H. de Boer, verbonden aan het bureel der Nationale Landstorm Commissie, is gepromoveerd tot Mr. in de Rechten.

ZEELAND.

Schietwedstrijd Landstormkorps Zeeuwsch Verband.

Zaterdag 18 Juni hielden de officieeren van het Landstormkorps Zeeuwsch verband hun eersten onderlingen schietwedstrijd te Goes. Velen waren opgekomen, om aan dezen wedstrijd deel te nemen.

Begünstigd door schitterend zomerweer, werd om 10 uur het eerste schot gelost op de pistoolbaan.

Het was voor velen een verrassing, toen om ongeveer halfelf de inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, Generaal H. de Jongh, met zijn Adjutant, den 1en Luitenant Koning, op de schietbaan verscheen. Hij werd verwelkomd door den Burgemeester van Goes en Overste Bruins, den Commandant van het Zeeuwsch verband. De Generaal liet zich aan alle Officiëren persoonlijk voorstellen, nadat Res. Majoor Graafhuis uit Middelburg de heeren present had gemeld.

De wedstrijd had een prettig en vlot verloop. Na afloop had de prijsuitreiking plaats in hotel Centraal.

Overset Bruins hield daarbij een toespraak.

Op de pistoolbaan behaalde den eersten prijs Luit. J. A. Pieterse uit Goes. Een zilveren beker, aangeboden door de firma Faberij de Jonge en een eendaagsch retour naar Engeland, aangeboden door de Mij. Zeeland. Tweede prijs C. C. Mullaert, medaille van den Commissaris der Koningin en een kompas, aangeboden door Generaal Duymaer van Twist. Derde prijs A. Hamerlinck, medaille van Generaal De Jongh. Vierde prijs L. Ampt, plaquette van den Burgemeester van Goes.

Geweerbaan: Eerste prijs C. C. Mullaert, medaille van Overste Bruins. Tweede prijs J. G. Eckhardt, medaille van gewestelijke landstormcommissie Zeeland. Derde prijs D. Remijnse, medaille van regelingscommissie.

RES. LUIT.-KOL. G. S. DONKER †.

In den ouderdom van 81 jaar is op Woensdag 29 Juni te Renkum, waar hij zich in later jaren metterwoon vestigde, overleden Reserve Luitenant-Kolonel

VALKENBURG

HOTEL „ORANJE NASSAU”

Eerste klas gelegenheid ter plaatse

tit. G. S. Donker, die zoovele jaren zijn krachten ter beschikking gesteld heeft van Zuid-Holland : West.

Na zijn vertrek naar Renkum werd hij daar voorzitter van de plaatselijke commissie.

De begrafenis had plaats Zaterdag 2 Juli, te Den Haag, op Nieuw Eik en Duinen. Er was groote belangstelling, ook van de zijde van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

H. G. HEIJBROCK †.

Na een kortstondige ziekte is in het Diaconessenhuis te Haarlem overleden de oud plaatselijk leider van de afdeling Santpoort, de heer H. G. Heijbrock.

Heijbrock was Ridder in de Militaire Willemsorde en is op 28 Juni j.l. met de voor die Ridders gebruikelijke eer te Haarlem begraven.

Heijbrock heeft als plaatselijk leider te Santpoort veel voor het anti-revolutie-instituut gedaan en zal daarom zoowel bij de gewestelijke landstormcommissie Kennemerland, als bij de plaatselijke commissie Santpoort in dankbare herinnering blijven voortleven.

WEDSTRIJD TE GORKUM.

De voornaamste uitslagen van den schietwedstrijd, in Mei te Gorkum gehouden zijn:

Korpswedstrijd: 1. Loosduinen, 475 p.; 2. Dordrecht I, 471 p.; 3. Ridderkerk I, 470 p.; 4. Ottoland I, 469 p.; 5. Alblasserdam I, 467 p.

Hoogste korpschutter: G. J. v. Eijk, Berkel en Rodenrijs, 99 p., verguld zilveren medaille.

Vaste baan: 1. W. Havelaar, Berkel en Rodenrijs, 106 p.; 2. N. Schrijvershof, Lexmond, 105 p.; 3. P. Oskam, Bodegraven, 105 p.

Vrije baan: 1. G. J. van Eijk, Berkel, 198 p.; 2. A. Dek, Wassenaar (49), 197 p.; 3. D. Zaal, Loosduinen (48), 197 p.

Pl. leiderswedstrijd: 1. C. Stellaard, Alblasserdam, 112 p.; 2. B. v. d. Graaf, Sliedrecht, 112 p.; 3. D. P. Jongkind, Meerkerk, 111 p.; 4. C. F. Vogel, Rotterdam, 109 p.; 5. W. C. Haag, Leerbroek, 108 p.

Wet op de Weerkorpsen.

Verschenen is de Algemeene Maatregel van Bestuur, welke de uitvoering van de wet op de weerkorpsen regelt en welke tegelijk met deze wet in werking zal treden.

De wetenschap, dat beide ieder oogenblik konden worden afgekondigd, heeft al dadelijk gunstig gewerkt. De illegale weerkorpsen, de W.A. der N.S.B. en ook die van de andere revolutionaire partijen verdwenen met één slag en zijn weggebleven.

Met het uniformverbod, het zgn. ambtenarenverbod en de wet op de weerkorpsen heeft onze Regeering een drietal maatregelen genomen, die de revolutionaire activiteit in ons land de gelegenheid tot machtsvorming heeft ontnomen.

De gunstige uitwerking er van zal ieder, die de werkelijkheid wil zien, gaarne erkennen. Wijs beleid van de Regeering heeft aan tal van verkeerde toestanden voorgoed een einde gemaakt en de revolutionaire groepen gedwongen zich binnen de grenzen van de wet te bewegen.

ALGEMEENE MAATREGEL VAN BESTUUR.

Besluit van 2 Juli 1938, houdende bepalingen tot uitvoering van de Wet op de weerkorpsen (S. no. 247).

Wij Wilhelmina, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie van 24 Januari 1938, 5de Afdeling, no. 500 G, van Binnenlandsche Zaken van 28 Januari 1938, Afdeling Binnenlandsch Bestuur, no. 1709, en van Defensie van 28 Januari 1938, Geheim Litt. W. 23;

Gezien
Septemb
voorzien
Den Ra
Maart 193
Gezien
noemde
deeling r
Binnenlan
1938, Geb
Hebben

1. Als
van het e
weerkorps
a. de c
Vrijwillige
van hen,
op grond
als behoort
uitmaken
lijke landr
na verkre
van Defen
de openba
kelijken d
voldoet a
besluit;
b. de o
Burgerwad
den voet
sluit door
Zaken zijn
c. weer
eenigingen
bepaalde
Minister v
2. Voor
bepaalde
Onzen Mi

Bij
De bew
hen, die t
storm bel
van opsla
het onder
en uitrust
de door
Binnenlan
organisati
mede te v
wege de
de boven

De Bijz
zijner ond
van Binne
optredend
vordering
op zijne
beheer en
bende, en
wenschte

1. Erke
willige Bu
verzoek d
sche Zake
plaats, z
persoonlij
houdelijke
namens C
Zaken zijn
2. Erke
paalden t
worden in
3. Onze
kan aan
4. Wijz
doelde re
vovens t
Onzen M

1. Uit
gerwaht
a. dat
dan het v
b. dat
zijn uitge
zindheid
2. Onve
lid behoort

HA
ALLE HO

Stelt U eischen?

Praat eens met
UNIFORM- EN CIVIEL-KLEEMAKERIJ
E. J. F. OIJEN
DAALSCHIEWEG 72B. TEL. 21400

NIJMEGEN

Gezien artikel 1 van de wet van den 11den September 1936, Staatsblad no. 206, houdende voorzieningen omtrent weerkorpsen;

Den Raad van State gehoord (advies van 1 Maart 1938, no. 22);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 11 Juni 1938, 5de Afdeling, no. 3384 G, 17 Juni 1938, Afdeling Binnenlandsch Bestuur, no. 16791, en 28 Juni 1938, Geheim Litt. Z. 158;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ I.

Inleidende bepaling.

Artikel 1.

1. Als organisaties, voor welke het verbod van het eerste lid van artikel 1 der Wet op de weerkorpsen niet geldt, worden toegelaten:

a. de organisatie, bekend als „Bijzondere Vrijwillige Landstorm”, zijnde de organisatie van hen, die hetzij als dienstplichtigen, hetzij op grond van een vrijwillige verbintenis, hetzij als behorende tot het reserve-personeel der Koninklijke landmacht en zich beschikbaar stellen om na verkregen machtiging van Onzen Minister van Defensie — ter handhaving of herstel van de openbare orde en rust — vrijwillig in werkelijks dienst te komen, mits deze organisatie voldoet aan de bepalingen van § II van dit besluit;

b. de organisaties, bekend als „Vrijwillige Burgerwachten”, zoolang zij als zoodanig op den voet van het bepaalde in § III van dit besluit door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zijn erkend;

c. weerbaarheidsverenigingen en schietverenigingen, zoolang zij op den voet van het bepaalde in § IV van dit besluit door Onzen Minister van Defensie zijn erkend.

2. Voorts kunnen op den voet van het in § V bepaalde particuliere bewakingsdiensten door Onzen Minister van Justitie worden toegelaten.

§ II.

Bijzondere Vrijwillige Landstorm.

Artikel 2.

De bewapening, kleeding en uitrusting van hen, die tot den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm behooren, de inrichting en het houden van opslagplaatsen, alsmede de overgiving en het onderhoud van wapenen, munitie, kleeding en uitrusting geschieden met inachtname van de door Onze Ministers van Defensie en van Binnenlandsche Zaken te stellen regelen. De organisatie en hare onderdeelen zijn verplicht mede te werken bij alle controle, door of vanwege de genoemde Ministers ten aanzien van de bovenvermelde onderwerpen uitgeoefend.

Artikel 3.

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm en elk zijner onderdeelen geven aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken of een namens dezen optredende ambtenaar of organa op de eerste vordering inzage van de boeken en bescheiden, op zijne samenstelling en inrichting, op zijn beheer en op zijne bewapening betrekking hebbende, en verschaffen daarbij alle ter zake gewenschte inlichtingen.

§ III.

Vrijwillige Burgerwachten.

Artikel 4.

1. Erkennung van eene organisatie als „Vrijwillige Burgerwacht” kan op daartoe strekkend verzoek door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken geschieden. Geen erkenning vindt plaats, zoolang de organisatie geen rechtspersoonlijkheid heeft verkregen en hare huishoudelijke en overige reglementen niet door of namens Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zijn goedgekeurd.

2. Erkennung kan voor bepaalde of onbepaalde tijd geschieden. Zij kan te allen tijde worden ingetrokken.

3. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken kan aan de erkenning voorwaarden verbinden.

4. Wijzigingen in de in het eerste lid bedoelde reglementen treden niet in werking, alvorens te zijn goedgekeurd door of namens Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Artikel 5.

1. Uit de statuten van eene Vrijwillige Burgerwacht moet blijken:

a. dat de organisatie zich aan geen ander dan het wettig gezag dienstbaar zal stellen;

b. dat van het lidmaatschap der organisatie zijn uitgesloten zij, die van revolutionaire gezindheid zijn.

2. Onverminderd het bepaalde in het vorig lid behooren hetzij in de statuten, hetzij in de

Voor Uw Sigaren enz.

H. HANEMAIJER DELFT
BURGWAL 71, h. O. Langendijk
TELEF. 821
GIRO 309097

in het eerste lid van artikel 4 bedoelde reglementen bepalingen voor te komen omtrent:

a. de verwezenlijking van het doel, alsmede de samenstelling en de inrichting van het korps, de rangen en het beheer;

b. de uniformen en de bewapening.

Artikel 6.

Elk openbaar vertoon en elke andere in het openbaar blijkende bemoeijing van eene Vrijwillige Burgerwacht of hare onderdeelen en organen buiten de gemeente van vestiging zijn verboden, tenzij met uitdrukkelijke toestemming van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Artikel 7.

1. Goedkeuring van den burgemeester behoeven:

a. de bezetting der rangen;

b. de te houden oefeningen, marschen en parades;

c. het programma van de opleiding tot de onderscheidene functies;

d. de aankoop, de bewaring en het onderhoud van wapenen en munitie — zulkz onverminderd de bepalingen bij en krachtens de Vuurwapenwet 1919 gesteld — en van helmen en gasmaskers;

e. de inrichting en het houden van opslagplaatsen.

2. Bovendien is de Vrijwillige Burgerwacht verplicht mede te werken bij alle controle, uitgeoefend door of vanwege Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken of het bevoegd militair gezag ten aanzien van de bovengenoemde onderwerpen.

3. De Vrijwillige Burgerwacht voert geen correspondentie met militaire autoriteiten en doet den burgemeester voortdurend mededeeling van alle correspondentie, harerzijds gevoerd met andere burgerlijke autoriteiten dan het bestuur der gemeente van vestiging of zijn organen.

Artikel 8.

1. De Vrijwillige Burgerwacht geeft aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken of een namens dezen optredende ambtenaar en aan den burgemeester of een namens dezen optredende ambtenaar op de eerste vordering inzage van de boeken en bescheiden, op hare samenstelling en inrichting, op haar beheer en op hare bewapening betrekking hebbende, en verschaffen daarbij alle ter zake gewenschte inlichtingen.

2. Jaarlijks worden, uiterlijk twee maanden voor het begin van het begrotingsjaar, door tusschenkomst van den burgemeester, aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken de betreffende begroting der inkomsten en uitgaven toegezonden. Op dezelfde wijze wordt uiterlijk binnen drie maanden na afloop van het begrotingsjaar de rekening en verantwoording, vergezeld van een beknopt verslag omtrent het korps, aangeboden.

§ IV.

Weerbaarheidsverenigingen en schietverenigingen.

Artikel 9.

1. Erkennung van eene organisatie als „Weerbaarheidsvereniging” of als „Schietvereniging” kan op daartoe strekkend verzoek door Onzen Minister van Defensie geschieden. Geen erkenning vindt plaats, zoolang de vereniging geen rechtspersoonlijkheid heeft verkregen.

2. Erkennung kan voor bepaalde of onbepaalde tijd geschieden. Zij kan te allen tijde worden ingetrokken.

3. Onze Minister van Defensie kan aan de erkenning voorwaarden verbinden.

Artikel 10.

Uit de statuten van eene weerbaarheidsvereniging of van eene schietvereniging moet blijken, dat van het lidmaatschap der vereniging zijn uitgesloten zij, die van revolutionaire gezindheid zijn.

Artikel 11.

1. Uit de statuten van eene weerbaarheidsvereniging moet blijken, dat de vereniging uitsluitend ten doel heeft haar leden in de gelegenheid te stellen zich vrijwillig voor te bereiden op den krijgsveld van wel het onderhoud en verhoogen van reeds door de leden verkregen militaire bekwaamheden.

2. Uit de statuten van eene schietvereniging moet blijken, dat de vereniging uitsluitend ten doel heeft het geven van gelegenheid tot en de beoefening van het schieten met inachtname van de daaromtrent voor de Koninklijke landmacht geldende voorschriften.

Artikel 12.

Weerbaarheidsverenigingen en schietverenigingen zijn verplicht hare werkzaamheden te staken in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden als bedoeld in artikel 188 van de Grondwet.

Apeldoornsche Cartonagefabriek

TEPELENBERGWEG 16 — APELDOORN

TELEFOON 5107

Band- en elastiekspoelen v. textielindustrie

Artikel 13.

Eene weerbaarheidsvereniging of schietvereniging treedt, behoudens het bepaalde in artikel 15, slechts op in onderling verband, voor zover dit voor het houden van hare oefeningen noodig is.

Artikel 14.

Het is aan eene weerbaarheidsvereniging en aan eene schietvereniging verboden in eenigerlei vorm aan de weermacht of politie steun te verleenen bij de uitvoering van de aan deze organen opgedragen taak tot handhaving van de uit- en inwendige veiligheid des lands en van de openbare orde en rust of daartoe hare diensten aan te bieden.

Artikel 15.

Onze Minister van Defensie is bevoegd om in bijzondere gevallen eene weerbaarheidsvereniging of schietvereniging te vergunnen in onderling verband op te treden tot het verrichten van of deelnemen aan eerbetoon.

Artikel 16.

Uniformkleeding en onderscheidingsteekenen worden niet gedragen of gevoerd dan met de goedkeuring van Onzen Minister van Defensie.

§ V.

Particuliere bewakingsdiensten.

Artikel 17.

1. Onder particuliere bewakingsdiensten worden in dit besluit verstaan door particulieren in het leven geroepen organisaties, welke gericht zijn of mede gericht zijn op feitelijke handhaving van de veiligheid van personen en goederen of van de openbare orde en rust en niet vallen onder de paragrafen II tot en met IV van dit besluit.

2. Zij worden onderscheiden in:

a. particuliere nachtveiligheidsdiensten;

b. particuliere bedrijfsbewakingsdiensten;

c. andere particuliere bewakingsdiensten.

Artikel 18.

1. Particuliere nachtveiligheidsdiensten worden, al dan niet voor een bepaalde tijd, op daartoe strekkend verzoek door Onzen Minister van Justitie toegelaten, indien zij voldoen aan de door of namens dien Minister gestelde vereischten.

2. Deze vereischten kunnen betreffen:

de door den particulier nachtveiligheidsdienst te verrichten werkzaamheden, de wijze, waarop die werkzaamheden worden verricht, en in het algemeen de wijze, waarop de instelling naar buiten optreedt, alsmede hare financiële grondslagen,

het bestaan van eene redelijke behoefte aan de werkzaamheden der instelling, de bekwaamheid, geschiktheid en betrouwbaarheid, zoolang van het bestuur of den leider der instelling als van haar personeel,

de arbeidsvoorwaarden van en de controle op het personeel,

door het personeel te dragen uniformkleeding of onderscheidingsteekenen,

de controle nopens het vervuld zijn of de naleving van de gestelde voorwaarden.

3. Wanneer met betrekking tot een toegelaten particulieren nachtveiligheidsdienst de gestelde vereischten niet meer zijn vervuld of deze niet worden nageleefd, kan Onze Minister van Justitie bij met redenen omkleed besluit de toelating intrekken.

4. Van eene weigering tot toelating alsmede van eene intrekking der toelating staat binnen dertig dagen, te rekenen van de dagteekening der weigering of intrekking, beroep op Ons open.

5. Indien een beroep na afloop van den daarvoor bepaalde termijn is ingesteld, is de belanghebbende in dit beroep niet-ontvankelijk, tenzij hij aantoonde, het beroep te hebben ingesteld binnen dertig dagen na den dag, waarop hij van de weigering of intrekking redelijkerwijs heeft kunnen kennis dragen.

Artikel 19.

1. Particuliere bedrijfsbewakingsdiensten kunnen door Onzen Minister worden toegelaten, mits hun werkzaamheden beperkt blijven tot de handhaving van de veiligheid van de personen en de goederen, tot het bedrijf of de onderneming behorende, de handhaving van de openbare orde en rust in de gebouwen en op de terreinen van het bedrijf of de onderneming en onder het personeel en het toezicht op dat personeel.

2. Onze Minister van Justitie is te allen tijde bevoegd de toelating in te trekken.

Artikel 20.

Andere particuliere bewakingsdiensten kunnen door Onzen Minister van Justitie worden toegelaten. Het tweede lid van artikel 19 is van toepassing.

§ VI.

Overgangs- en slotbepalingen.

Artikel 21.

1. Verzoeken om erkenning of toelating van ten tijde van de inwerkingtreding van de Wet op de weerkorpsen bestaande organisaties als bedoeld in dit besluit moeten, met overlegging van de statuten en, voor zoveel betreft de vrijwillige burgerwachten, van de reglementen be-

KUNSTVUURWERKFABRIEKEN A. J. KAT

LEIDEN - TELEF. 1475

★ VUURWERK VOOR ALLE FEESTEN ★ — WASFAKKELS VOOR OPTOCHTEN —

doeld in artikel 4, worden ingediend binnen drie maanden na dat tijdstip.

2. Zij worden — behoudens ingeval van eerdere afwijzing van het verzoek — geacht te zijn erkend of toegelaten gedurende de eerste zes maanden na den dag van inwerkingtreding der wet. Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken en van Defensie zijn, ieder voor zoveel hem betreft, bevoegd dezen termijn ten aanzien van bepaalde organisaties te verlengen.

Artikel 22.

Dit besluit treedt in werking tegelijk met de Wet op de weerkorpsen.

Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken en van Defensie zijn, ieder voor zoveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 2den Juli 1938.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, C. GOSELING.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, VAN BOEYEN.

De Minister van Defensie, VAN DIJK.

Uitgegeven den twaalfden Juli 1938.

De Minister van Justitie, C. GOSELING.

Ter vergelijking volgt hieronder nog de tekst van de Wet op de weerkorpsen.

Wij Wilhelmina, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is enkele voorzieningen te treffen omtrent weerkorpsen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Het is verboden weerkorpsen tot stand te brengen, daarvan deel uit te maken of deze te steunen.

Weerkorps is iedere organisatie van particulieren, welke gericht is op of voorbereid tot het in onderling verband verrichten van of deelnemen aan hetgeen tot de taak behoort van weermacht of politie in de handhaving van de uit- en inwendige veiligheid en van de openbare orde en rust.

Het verbod van het eerste lid geldt niet voor organisaties, toegelaten bij of krachtens algemeene maatregel van bestuur. Aan eene toelating kunnen voorwaarden worden verbonden.

Artikel 2.

Hij, die in strijd handelt met artikel 1, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

Het feit wordt beschouwd als eene overtreding.

Artikel 3.

Hij, die opzettelijk in strijd handelt met artikel 1, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste duizend gulden.

Het feit wordt beschouwd als een misdrijf.

Artikel 4.

In het eerste lid van artikel 56 van de wet op de rechterlijke organisatie en het beleid der justitie wordt, na „Wetboek van Strafrecht”, ingevoegd:

„en artikel 2 van de wet op de weerkorpsen”.

Artikel 5.

In het tweede lid van artikel 64 van het Wetboek van Strafvordering wordt, onder b, in plaats van „, of van eene der in de artikelen 432 en 433 van dat wetboek”, gelezen:

„en artikel 3 van de wet op de weerkorpsen, of van eene der in de artikelen 432 en 433 van het Wetboek van Strafrecht”.

Artikel 6.

Deze wet kan worden aangehaald als „wet op de weerkorpsen”.

Artikel 7.

Zij treedt op een door Ons te bepalen tijdstip in werking.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

De Minister van Defensie,

A. KUYVENHOVEN'S

Kisten-, Broeiramen- en Vatfabriek

Zuideinde 13 NAALDWIJK Tel. 35

HAHBO

SCHIETLOKALEN

WEEKENDHUIZEN

ALLE HOUTBOUWWERKEN - HARDINXVELD

Hotel „HOBBEL”

P. VINKE — OOLTGENSPLAAT

Voor Jong Nederland

GROEP A.

(Onder de 10 jaar.)

LETTERRAADSEL.

- 4-2-3-1 is een muizenvanger.
4-6-7 is een hoofddekse.
5-15-16 is een snijwerktuig.
8-9-1-13 zit om een boom.
12-11 is een lengtemaat.
14-9-16 is een kledingstuk.
5-6-12-10 is onmisbaar bij 't bakken van brood.

Het geheel bestaat uit 16 letters en drie woorden, die samen een lekker kostje vormen.

GROEP B.

(Boven de 10 jaar.)

LETTERRAADSEL.

- 1-2-6-11 is een ander woord voor pret.
11-10-14-13 is een hedendaags vervoermiddel.
3-4-11-30-19-7-11 is de rente van een kapitaal.
5-17-16-21 is 't tegendeel van dom.
15-22-23-31 is onmisbaar voor zeilschepen.
8-12-24-23-31 geeft rook en vlammen.
18-19-20-9-23-24 is een meisjesnaam.
25-26-27 is niet rijk.
28-29-10-12-31 is een ander woord voor tuin.

Het geheel bestaat uit 31 letters en 4 woorden, die samen een bekende en geliefde naam vormen.

Probeer je krachten eens aan bovenstaand raadsel! Je hebt er veertien dagen tijd voor, nadat je Vader of broer de krant heeft gekregen. Elke maand ontvangen tien van de beste oplossers een prachtig boek tot prijs.

Ik kijk ook naar goed verzorgd werk.

Aan de knoeiers deel ik mee, dat ik ook een grote prullenmand er op nahoud!
En nu, pak aan!

Het adres voor oplossingen is:

AAN OOM BERTUS,

p/a Bureau van Het Landstormblad,
Koninginnegracht 50,
's-GRAVENHAGE.

Postzegel
van
5 cent

ALLERLEI DIEREN.

Pieper-de-pieper
Zat veilig diep
In 't wollig knusse nestje;
Klim, kleine gut!
Er maar niet uit:
Want Poes loert op je testje.

Mauwer-miauw,
Die pootjegauw,
Ligt lang op jou te loeren;
Bedwing je hoest!
Houd, houd je koest!
't Loopt mis bij 't minst verroeren!

Klepper-de-klep
Met felle snob
Loopt op z'n lange stelten;
Hij pikt tot maal
Een vors of aal,
Die door z'n keelgat smelten.

Waffer-de-waf
Rent op een draf;
Pas lag hij nog te luieren;
Nu draait hij dol,
Gelijk een tol:
Hij mag met baasje kuieren!

Roeker-de-koe
Wordt nimmer moe,
Bij 't ritselen der struwelen,
Om klagend zacht,
In loverpracht
Haar koerend lied te kwelen.

Kakel-de-ka!

Een ei-ja, ja!
Dit kom j' ons kakelend zeggen;
't Is de boerin
Best naar haar zin;
Blijf jij maar kakelend leggen!

Kukel-de-ku!
Nu scharrelen schuw
De kippen door haar woning;
Wie heeft ook schik
Van pik op pik?
Foei, felle kippenkoning!

Kwakker-de-kwak
Zit voor 't gemak
Al tussen 't kroos te dromen;
O, kwakelaar!
Mijd d' oievaar,
Die op jou af wil komen.

Kwekker-de-kek
Die rekt z'n bek,
En duikt ter vangst in 't water;
Dan rijst hij op,
En schudt z'n kop
Met vrolijk, druk gesnater.

OOM BERTUS.

B.V.L.-er WIE HELPT

27 jaar, met zeer veel vrijen tijd, zoekt bijverdienste, onverschillig wat. Adres: D. ALBERDA, Rustenburgerstraat 60 hs, Amsterdam.

WIE HELPT leider van een plaatselijke afdeling, met diploma middelbaar onderwijs (H.H.S.) aan een PASSENDEN WERKKRING?

Liefst in Limburg; 23 jaar oud; R.K. Brieven onder no. 117 bureau v. d. blad.

Zeijl's

Verzekering Maatschappij Sneek

Directie: S. ZEIJL Wzn.
Comm.:
Prof. Mr. P. S. Gerbrandy.
Mr. J. Oranje.
H. M. Martens,
Burgemeester Sneek.

Auto-, W.A.-, Ongevallen-, Ziekten-, Glas-, Brand- en Transportverzekeringen.

Op plaatsen, waar nog niet vertegenwoordigd, agenten gevraagd.

B.V.L.-er, 32 j., vader van 3 k., in bezit van rijbewijs A, aan werk? Onverschillig waar. Adres: W. v. DIJK, S. Varkevisserstraat 233, Katwijk a. Z.

DE PRACTISCHE HUISVROUW KOOPT BIJ

VROOM & DREESMANN

Voor schitterende huurtenen in elke afmeting is 't voordeeligst adres

Firma Gebrs. Florusse. Telefoon 8, Wemeldinge Franco plaatsing d. geh. Ned. Verzorgers v. d. Landdag Goes

Sigaren-Tabak-Sigaretten H. G. J. WOLF LEIDEN 948 TELEFOON 948 88 BREESTRAAT 88

Stoomwasscherij „De Maas” FIRMA SCHREUDERS EN TROUW IJsselmonde

Verzending door het geh. land TARIEVEN OP AANVRAAG

Th. PASCAL Brandstoffenhandel OUDE SCHANS t.o. 12 AMSTERDAM TELEFOON 46840

Automobilbedrijf POT Van Zuylen van Nyeveltstraat 251-255 Telefoon 716429 WASSENAAR

Luxe verhuur - Reparatie-inr. Stalling, benzine, olie, banden

P. J. HECKER, DORDRECHT Voorstraat 257 - Telef. 4798

Sinds ruim 25 jaar het adres voor prijzen op luxe en huishoudelijk gebied.

Verzending naar alle plaatsen

Firma G. SIETSMA Buick- en Chevrolet Dealer Luxe VerhuurInrichting TEL. 3451 - ZWOLLE

VLAGGEN - VAANDELS INSIGNES Borduuratelier C. Doncker LEIDEN BREESTRAAT 159 - TEL. 851

Wat kan de oorzaak zijn van RIEKENDE ADEM, BESLAGEN TONG?

Het kan de verrotting zijn van het afval van het voedsel, dat door te onregelmatige ontlasting te lang in de ingewanden vertoeft. Om aan den adem liën onverdraaglijken reuk te ontnemen, moet men den dagelijkschen stoelgang verzekeren.

De Purgier- en Bloedzuiverende pillen van Apotheker H. VAN AKEN, specialist te Selzaete, zijn het aangewezen middel. Apotheker VAN AKEN's Purgier- en Bloedzuiverende pillen veroorzaken geen buikpijn, zij zuiveren het bloed en geven het nieuwe kracht.

Eischt om elk doosje de handtekening H. v. Aken. Verkrijgbaar bij apothekers en drogisten in doosjes van 60 cent.

Importeur. SCHULTE & THIEME Middelburg. Postbus 55

„PRIMEUR”

8 cts. kwaliteit sigaar voor slechts 5 ct. — 100 st. franco Het Sigarenhuis P. Rusticus Oosterstraat, Leeuwarden Telefoon 3030. - Giro 176278

H. FRIS TELEFOON 261 MIDDELHARNIS LUXE AUTO VERHUUR Uitsluitend nieuwe wagens!

„Wilhelma van Nassouwe”

Oranjespel door J. J. C. Böckling, vervaardigd ter gelegenheid van het 40-jarig Jubileum van H.M. de Koningin.

Stort f 1.- op postrek. 24965 en U ontvangt 1 ex. ter kennism. Fa. Z. J. KONING Gzn. - TEL. 17 - OOSTWOLDE (Old.)

HET adres voor behandeling van Uw Boekhouding Belastingzaken is

A. BERGHOUT Kantoor: Kerkstr. 3, Berkel en Rodenrijs - Telef. 62 en 63 Practijk sinds 1921. •

LIJSTEN

speciaal voor gedenkplaten van den B.V.L.

Kunsthandel v. Dijk Lage der A 29 - Groningen

RIJSWIJK Z.H.

LORENTZ-GARAGE ALLES VOOR UW WAGEN

L. BOOMSMA Bouwkundige - Makelaar Expert

Administratie en onderhoud van vaste goederen. Hypotheken - Assurantiën Nassaukade 118-119, A'dam W. Gem. Giro B 749 Postchèque- en Girodienst 2870 Tel. 82521 - 85421

„DE GOUDSCHE PACKET” B. J. VAN RHIJN, Gouda Gouwe 52 - Telefoon 2388

Dag. autodensten van Gouda, Schoonhoven, Waddingsveen, Boskoop op Amsterdam. Bestelhuis A'dam: N.Z. Voorburgwal 26, Tel. 44644-48273.

NIMRODSHUIS

H. P. BERGSTEIN in de Betouwstraat nr. 33 NIJMEGEN :: WAPENS, MUNITIE MESSEN.

Sport- en Hondenartikelen.

VERHEUL'S VEEVOEDERS ROTTERDAM

STOOMWASSCHERIJ EN CHEM. WASSCHERIJ „VECHT EN DIJK” Fa. C. HAGEMAN & ZN. TEL. 11

NEDERHORST DEN BERG Vraagt onze prijscourant D

N.V. C. W. PANNEVIS ZAADTEELT-ZAADHANDEL DELFT TUIN-, BLOEM- EN LANDBOUWZADEN Vraagt prijsrct. of reizigersbezoek

N.V. STOOMBOOT-ONDERNEMING
„CONCORDIA”
 HOOFDKANTOOR: ARNHEM

Dagelijksche Boot- en Autodiensten
 v. Arnhem n. Rotterdam, Schiedam,
 Delft, Den Haag, Amsterdam,
 Zaandam, Nijmegen en omgekeerd

Vraagt Uw handelaar:
PRIMARIUS TANDEMS

solide, snel, onverwoestbaar,
 prijzen vanaf **f 105.-**
 Luxe uitvoering, 1ste klas verchroomd
 N.V. Primarius Rijwielfabriek - Meppel

Orkonden, Huldebljken, Eere-diploma's, Pracht-albums,
 Fam.-wapens, Naamlijsten, Menu's, Reclamekaarten enz.
GEBR. GREVENSTUK, TEL. 36488
 Hof-Calligrafen en Teekenaars, Rokin 98, bij het Spui, A'dam

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V.
ZOETERMEER

HET ADRES VOOR
 EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER
 Zowel verpakt als in fust.
 Leveringen uitsluitend aan de handel
TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

J. BAX'
 GROOTHANDEL EN FABRIEKEN N.V.
WOUDRICHEM - TEL. 5

FABRIKANTEN VAN:
MARGARINE - VETTEN
SPIJSOLIEN
ZACHTE ZEEP en HUISHOUDZEEPEN
SODA (KRISTAL- en PATENTSODA)

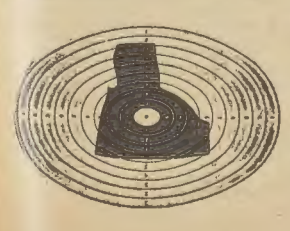
A. J. DE BOO & ZN.
 BENZINE - PETROLEUM - OLIËN EN VETTEN
 MACHINEKAMERBEHOEFTE
MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v.v.
 TRANSPORT naar alle plaatsen
 Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
 DELFT — HOOIKADE 30 — TELEFOON 457

Leiders van den B.V.L.
 en Commandanten van
 de Burgerwacht.
 Wij leveren U gaarne
 onze reiswagens voor uw
 excursies en bieden-U de
 volle 100 pCt. genoegen
 voor hetgeen U betaalt.
 Vraagt inlichtingen bij
 een van de eerst ingeschr.
 V.L.S.K.M.-ers:

Autobusbedrijf J. v. Bergen Henegouw, Tel. 36, Zoetermeer.

CENTR. INK. BUR. v. UNIFORMEN
 HAARLEM — Tel. 23974 — ZAAENLAAN 96
UNIFORMKLEEDING
 ONS SUCGES: MILITAIRE REGENJASSEN f 21.-
 Gegarandeerd waterdicht.
 Prima coupe Prima afwerking

Voor **SCHIETSCHIJVEN**
 en **DRUKWERK**
 het voordeeligst bij:
DRUKKERIJ VAN DER PEIJL
 TELEFOON 10 — YERSEKE

GEBRS. DE JONG
 Motorboot- en autodiensten
 Telefoon 306 - HEERDE
 5 x wekel. dienst op R'dam-
 Den Haag-Leiden; 2 x wekel.
 dienst op Gron.-Maastricht;
 2 x wekel. dienst op Breda.
DAGELIJKS naar UTRECHT

BLOEMENMAGAZIJN
 FIRMA
H. J. BARMENTLOO
 JAVA STRAAT 43
 DEN HAAG - TEL. 111561

Firma **KLAAS FOPPEN Rzn.**
 Arnemuïden (Zld.) - Tel. 19
 Garn.-pellerij en Groothandel
 Dagelijks versche gepelde en
 ongepelde garnalen tegen
 sterk concurrerende prijzen
 Het beste adres
 voor den groot- en kleinhandel

JAC. H. BENGSCHE
HILLEGERSBERG
 Joh. v. Oldenbarneveldlaan 1b
 Speciaal adres voor groote
 huurten, zoowel v. muziek
 als tentoonstelling, met volle-
 digen inventaris. - Verzorger
 van den Landdag te Pernis.

HERENPAK-REINIGEN f 2.-
STOMEN

J. HOEVELS
 VERVEN
 ROTTERDAM - TEL. 45980

VELUWE. TE KOOP
 LANDHUISTERREIN, rustig
 aan harden weg, electr. kab.
 20 cent per M2. 2½ H.A. bosch
 f 2500.-. 5½ H.A. f 5000.-.

GEBR. SMIT - VAASSEN

Zendt uw wasch naar
 Apeldoornsche Wasch-industrie
„Astra”
 Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn
 Speciaal ingericht voor militaire
 wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

BERICHT voor de dames van
 al de B.V.L.-ers!
 Geachte Dames!
 Wilt U tot aller tevredenheid
 trakteren, neemt dan onze
 fijne **Dé-Dé-Wafels**
 Beleefd aanbevelend,
R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
 DOKKUM — B 24

G. M. A. STEYLEN - HARDERWIJK
 DONKERSTRAAT 50 — TELEFOON 141
 UNIFORM-KLEERMAKERIJ - Coupeur steeds te ontbieden

Firma C. en S. VALKENBURG & Co.
SCHERPENZEEL (Geld.)
 Tel. 7 - Telegrammen
 SIMON-VALKENBURG

Fabrikanten van:
 Diverse soorten Singelband, Touw-
 werk en Techn. Banden en Weefsels

W.L.D.
 De man van standing
 draagt
W.L.D. SHOENEN
 Verkrijgbaar in alle
 voorname zaken

JAN PEZIE ALMELO
 DEVENTER
 Speciale Afdeling **UNIFORMEN** HENGELO

SCHIETSCHIJVEN
 gedrukt op speciaal vervaardigd
 schietschijvencarton. Diep zwarte
 druk. Lage prijzen.
 N.V. voorheen **FIRMA GROENENDIJK**
 SLAGHEKSTR. 90-94 — ROTTERDAM-ZUID
 TELEFOON 1-1-3-8-6
 Vraagt onze nieuwe prijscourant
 met uitgebreide modellen

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
 IJSSELMUIDEN Telef. 246 KAMPEN

VRAAGT UW WINKELIER
 Doorrokers met „NIEUW
 AMSTERDAM” lichtbeelden
GOEDEWAAGEN'S
 Koninkl. Fabrieken - Gouda

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM
LET OP! 1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
 Willemsparkweg 1, Tel. 20029
 Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805

HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
ALSMED E ALLE ROOKERSBENODIGDHEDEN

HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF
ZANEN VERSTOEP N.V.
 GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
 (hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230
 Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
 Aannemers van grond-, spoor-, hei- en betonwerken

VRAAGT PRIJSOPGAAF VOOR UW
TIMMERWERKEN
 bij de
N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”
 TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT
 Concurrerende prijzen Vluggere levering
 Speciaal adres voor Woningbouw

GOMBERT'S A. Kerkhoff z.z. 16, Groningen
 Maatkleding HET adres voor
 Uniformkleding ter plaatse

GARAGE „DEIJS”
 LUNTEREN
 TELEFOON 200
 VRAAGT PRIJS
 Verhuur - Stalling - Reparatie
 Bussen - Taxi's
 Lage tarieven

ASBEST-CEMENT PLATEN
GEGALV. PLATEN
ASBEST-CEMENT BUIZEN
 Uit voorraad leverbaar
FIRMA J. MONSTER
 TELEF. 2841 - GORINCHEM

EXPEDITIE-BEDRIJF
L. v. d. LINDEN
 Park Paasberg 19 - EDE
 Telefoon 524 - Giro 260288
 Dagelijks naar Gouda,
 Rotterdam, Schiedam,
 Leiden, Den Haag.
 Bergplaats voor inboedels.
 Verhuizingen.

N. V. INGENIEURSBUREAU
„EKSTEEN”
 Speciaal-bureau voor
WATERREINIGING
 EN
WATERTECHNIEK
 Sweelincklaan te Bilthoven

BIJLOO'S
MOTORBOOTDIENST N.V.
 ROTTERDAM
 SCHIEDAM
 ZAA NSTREEK
 Adres Rotterdam:
 Nieuwehaven no. 49, tel. 13558
 Adres Schiedam:
 Overschieschestr. 78, tel. 68114

Garage „VITESSE”
A. A. DE ZEEUW
 Scheldekaade 57 - Telefoon 123
TERNEUZEN
 Luxe verhuur-inricht. Prima
 materiaal. Ervaren personeel.

U BEZOEKT GOES?
 Bezichtig dan ook
„HET HOEKJE VAN GOES”
 waar U een prachtsortering
 souvenir-artikelen en aardige
 cadeautjes vindt.
FIRMA BROEKSTRA - GOES
 hoek Koning-Magdalenastraat

Sigarenhandel
Firma LEEFTINK
 Haaksbergerstraat 72
ENSCHDEDE
 Telefoon No. 3164

N.V. SLUIS & GROOT'S
 Kon. Zaadteelt en Zaadhandel
 ENKHUIZEN
TUIN-, BLOEM- EN
LANDBOUWZADEN
 Levering uitsluit. a. d. handel

STOOM-, WASCH- EN
STRIJKINRICHTING
„AURORA”
 W. SPIERENBURG C.Wzn.
 Koningsweg 56 - Telef. 11165
UTRECHT
 Geheel naar de eischen des
 tijds ingericht

B.V.L.-ers!
 HET adres voor stoom- en
 chemisch reinigen en ver-
 ven van dames- en heeren-
 kleding! Ook UW adres!
 Stoomververij
 Chemische wasscherij
JOS. GRIMMELT, Winterswijk
 Telefoon 2187

Reist per **AAA Busdienst**
 naar
Apeldoorn, Arnhem en Ede
 Speciale Luxe Touringcars
 voor Gezelschappen.
Gebrs. ROBERT - Apeldoorn
 Marktstraat 8 - Telefoon 2871

GARAGE „BOOIJ”
 FRANSCH Kerkstr. 20
 TELEFOON No. 778274
 VOORBURG
 HET ADRES VOOR
LUXE VERHUUR EN TAXI'S

LIMBERGER & ZONEN
 Turfsingel 49 - Groningen
 Telef. 5014.
 Milit.- en burgerkleermakerij
 Gegarandeerd de beste stoffen
 — Overal te ontbieden —

KOLEN VAN DE
ORANJE-NASSAU - MIJNEN
P. G. LODDER
 2e ROESTRAAT 7
ROTTERDAM - TELEF. 12202

N.V. Houthandel „ALBLAS”
 WADDINXVEEN
 OPSLAGPLAATSEN
 's-GRAVENHAGE:
 Fahrenheitstr. 343
ROTTERDAM:
 Zwaanshals 119-121
 Vraagt prijs van **TRIPLEX**
 in diverse soorten en dikten

Firma C. VAN HAL & ZOOM, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN - Prima Coupe - Reizigersbezoek op aanvraag.

SIGARENMAGAZIJN
A. Drughorn
Javastr. 57. Haag. Tel. 113209

Onze Kantoormach. afdeling
levert **nieuwe en gebruikte**

Schrijfmachines

Repareren - Onderhouden
L. Demmenie & Zn., Leliden

UW GEDENKPLAAT
IN LIJST
VERHOOGT DE WAARDE!
VAKKONDIGE OMLIJSTING
Goedkoop uitvoering in...
STURM'S KUNSTHANDEL
Lange Kerkstraat 5 - GOES

DEN BAK en
SCHERPENHUIJSEN
NEDERHORST DEN BERG
Telef. 210.

Smederij en Draaierij, Autog.
en electr. laschijnr. Herstel-
plaats v. wasscherijmachines.

J. v. HOOGEN
ORANJESTRAAT 25 - ASSEN

Militaire- en
Burgerkloermakerij
Speciaal adres voor
RIJBROEKEN

C.M.V. DINKELLAND'S
ZUIVELPRODUCTEN
TE LOSSER
DE BESTE

Dir. J. B. KLEINE WIECHERINK

WED. H. TROOST
ROTTERDAM
TELEF. 11606

- Aannemer van grond- en
bouwwerken
- Transporten door geheel
Nederland

NEEMT
die vuile plekken op
uw deur weg of voor-
komt ze met 'n...

COLEO-DEURPLAAT
Technisch Bureau „COLEO“
DOETINCHEM, Telefoon 655

Coöp. Stoomzuivelfabr.
„ST. ANTONIUS“

Telefoon 2 - Groesbeek
ROOMBOTER met rijksmerk
Filiaal:
Nijmegen, Ziekerstr. 118
Kaas, eieren en consumptie-
melk

n.v. CARROSSERIEFABRIEK

WADDINXVEEN

N.V. NEDERL. BASALT Mij
ZAANDAM

Vraagt ons prijs van
BASALTINE-
TROTTOIRTEGELS

Levering op strengste keur

DRINK:

REX
ZOETE MOST
(100% appelsap)

De alcoholvrije drank bij uitnemendheid
U VERZORGT DAARDOOR BIJ UITSTEK UW GEZONDHEID

VINK'S CONSERVENFABRIEKEN N.V., AFD. MOSTERIJ
HIEN-DODEWAARD, BETUWE.

ALMELO
HOTEL
„De Gouden Leeuw“
Eerste huis ter plaatse
MATIGE PRIJZEN

Parkhotel Assen
124 bedden
Koud en warm stroomend
water op alle kamers
Pension f2.50 en f3.- per dag
H.H. Officieren speciaal tarief
Nieuwe directie

APELDOORN
HOTEL BLOEMINK
GEVESTIGD SEDERT 1847
bij het Kon. Paleis en bosschen
Fraai gelegen aan de Loolaan

HOTEL
„DE LINDEBOOM“
DEN BURG (TEXEL) Tel. 9
Kamers voorz. van stroomend
warm en koud water - Garage
Eig. R. KIKKERT

HOTEL
„DE WOLFSBERG“
TELEF. 46 - GROESBEEK
• Eerste klas familiehotel.
• Prachtig gelegen aan den
rand van 600 H.A. Staats-
bosch.
• Schitterend panorama.

CAFé „UITZICHTTOREN“
Telefoon 110 d.v.b.
GROESBEEK

Het schoonste panorama
van Nederland
106 M. boven A.P.

MODERNE SPEELTUIN!

Café-Restaurant Suisse
Heerestraat no. 26
Groningen

't Meest bekende Restaurant
en Café ter plaatse
Prima consumptie
Prijzen billijk

Hotel-Rest. „NEUF“
Meppel - Tel. 2600
Uitstekende keuken

**Pied à terre voor Giethoorn,
Staphorst, Havelte, etc. etc.**

Bij Uw bezoek aan Giethoorn
is het aangewezen Hotel
't Wapen van Giethoorn
gelegen bij handwijzer A. N.
W. B. No. 1326.
Telef. nr. 1 Zuid (doorverb.)
Eigenaar: J. PRINSEN.

Pracht-belegging

TE KOOP van bouwer: 4 **nieuw gebouwde middenstands-
woningen**. Alles verhuurd. Prijs f13.500.—. Vrij op naam.
Hypotheek beschikbaar. Ook per stuk te koop. Bouwbureau
H. v. d. TOP, Park Paaschberg, EDE, Telefoon 258.

HAAKSBERGEN
BONDSHOTEL
„EIJSSINK“
Telef. No. 309
Het aangewezen adres ter plaatse

HOTEL
„PRINSES JULIANA“
KOOG (TEXEL)
Telefoon No. 1
100 Bedden
Stroomend water

LEEUWARDEN
HOTEL
„DE KROON“
Vergaderzalen
UITST. KEUKEN

HOTEL
„DE GOUDEN LEEUW“
TELEFOON No. 732
OLDENZAAL
Prima keuken. Modern com-
fort. Vergaderzalen.
Eigenaar: H. J. VASTERT.

Rotterdam
Grand Hôtel COOMANS
Wereldreputatie!

Geheel gemoderniseerd
KAMERS, vanaf f3.—
incl. uitgebreid Holl. ontbijt

N.V. Hôtel des Pays Bas
Terneuzen
Telefoon no. 18

Restaurant eerste rang
Stroom. water - Boxengarage
Vergaderzalen - Centr. verw.

UTRECHT

HOTEL
„Noord-Brabant“
Komt U ook in Uw
vacantie ons bezoeken?

In Café-Restaurant
„T KALFJE“
(bij Fort de Bilt)
Telefoon 28087 - UTRECHT
vindt U zeer geschikte zalen
voor het geven van partijen
en vergaderingen.

WAGENINGEN
Hotel - Pension
„ROZENHAGE“
Tel. 2775 - Rijksstraatweg 90
MOOIE TUIN EN TERRAS
UITSTEKENDE KEUKEN

Fa. J. W. BOS & ZONEN

STOOMWASCH- EN
STRIJKINRICHTING

ENSCHEDÉ - TELEF. 3121
DEURNINGERSTRAAT 425
POSTREKENING No. 146009

KOOIJ-TAX
NIEUWLANDSINGEL 69
TELEFOON No. 3220

ALKMAAR
GROOT WAGENPARK
Buitenritten 5 ct. p. K.M.

Koopt Melk- en Melkproducten
van N.V. Zuivelfabriek
„DE GRAAFSTROOM“

Filiaalen: R'dam, Oranjeboom-
straat, Tel. 50964; Dordrecht,
Voorstr., Tel. 4353; Bleskens-
graaf, bij Dordrecht, Tel. 1.

Een simpel bericht!

Maar dat de duidelijke waarschuwing inhoudt
voor den wielrijder: berijdt een betrouwbaar rijwiel,
waarmee U dergelijke risico's niet kunt loopen.
Koopt een FONGERS, gebouwd volgens het
FONGERS-veiligheidsprincipe. Bovendien is elke
FONGERS uitgerust met de beroemde veiligheids-
voork.

ZIJT VEILIG... ZIJT

FONGERS

NEERLAND'S BESTE EN VEILIGSTE RIJWIEL VOOR DEN LAAGSTEN PRIJS

DE ORIGINEELE FONGERS IN ZES STANDAARD UITRUSTINGEN VANAF f48
DE GEILLUSTREERDE FONGERS-PRIJSCOURANT WORDT OP AANVRAAG TOEGEZONDEN.

SAFE DEPOSIT **KOFFERKLUIS**
NEDERLANDSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.
AMSTERDAM-ROTTERDAM-'S-GRAVENHAGE
EN IN 63 ANDERE PLAATSEN IN NEDERLAND
ALLE BANK- EN EFFECTENZAKEN

THANS DE POPULAIRE HOED
THE CLOCK HAT
f6.50
DEKLOK
GRONINGEN

K. A. HAVELAAR
MOERKAPPELLE (Z.H.)
Specialiteit in:
SCHOFFELMESSEN - STALEN ZWINGEN
WIEDMACHINES - BOERENWAGENS OP
LUCHTBANDEN - STALEN WINDMOLENS
voor waterbemaling, stormzeker. Vraagt prijs.

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN
KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183
Uniform- en Civiele kleeding naar maat - Volledige garantie

FIRMA D. KATZ
SPOORSTRAAT 33-35
DIEREN bij Arnhem
HOOGST
BELANGRIJKE
TENTOONSTELLING
van 17 eeuwsche
Oud-Hollandsche
Meesterwerken
2 JULI TOT EN MET 15 SEPT. 1938
Dagelijks geopend van 10-6 uur

WILHEM II
SIGAREN
JE FABRIKAAT.

Voor de maag
ontlasting traag, opgeblazen-
heid, gevatte koude, griep,
influenza, slechte spijsver-
tering, hoesten, geen eetlust,
verstopping,
hoofdpijn, koorts, gal of
slijm, gebruikt de beroemde
Wortelboer's Kruiden en
Wortelboer's
Pillen
Gij zult geen andere midde-
len meer willen. Wij geven
U een goede raad. Neemt
deze middelen te baat. Zij
zijn wereldbekend en kosten
bij Apothekers en Drogisten
maar zestig cent.
Jacoba Maria Wortelboer,
Chem. Pharm. Industrie,
Oude Pekela.

CHEVROLET
LUXE en TRUCKS 1939
Talrijke verbeteringen
Vraagt demonstratie
J. DE JONG - GOUDA
Fluw Singel 59 - Telef. 2824

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM. INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG
ABONNEMENTSPRIJS FI. 1.50 PER JAAR. LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 's-GRAVENHAGE

BIJ HET VEERTIGJARIG REGEERINGSJUBILEUM VAN ONZE KONINGIN

*Veertig jaren lang gezeteld
(Dank zij 's Heeren gunstbetoon!)
Onder storm en zonneglanzen,
Op d'aloude Oranjetroon!*

*Veertig jaren lang gewoekerd
Met de gaven, rijk en groot,
Als een echte Oranjespruite
Deelend in der burg'ren nood.*

*Veertig jaren lang gezegend
Neerlands volk, het talrijk kroost,
Dat Zij als Landsmoeder minde'
Dienend, wakend, onverpoosd.*

*Veertig jaren lang gestreden
Teer van hart, maar kloek van hand,
Om ellend en leed te weren
En den wereldoorlogs-brand.*

*Veertig jaren lang gewandeld
Aan de Vaderhand van God;
In Zijn hoede aanbevelend
Neerlands en Haar eigen lot.*

*Veertig jaren lang gezeteld
Steevast op d'Oranjetroon!
Liefdetrouw en dank der natie
Vlechten Haar een lauwerkroon.*

Een fijn doosje ...
maar een fijner
sigaraartje.
Steek dat eens bij U!
10 stuks 30 ct.

PANTER MIGNON

Stelt U eischen?

Praat eens met
UNIFORM- en CIVIEL-KLEERMAKERIJ
E. J. F. UIJEN
DAALSCHWEG 229. TELEF. 21400

NIJMEGEN

DE DANK VAN ONS VOLK!

*Het a.s. Regeeringsjubileum van
H.M. de Koningin*

Enkele bijzonderheden uit 1898

Elders in ons blad vindt men een aankondiging van den grooten herdenkingsavond ter gelegenheid van het veertigjarig regeeringsjubileum van H. M. Onze Hoog-geëerbiedigde Koningin, te Amsterdam, waar het Eerste Kamerlid Prof. Jhr. Mr. B. C. de Savornin Lohman — de man, die zoo veel voor ons mooie Instituut gedaan heeft en nóg doet — de herdenkingsrede zal uitspreken.

Door deze aankondiging wordt mede de aandacht gevestigd op een gebeurtenis in den lande, waaraan alle Landstormers met groote opgewektheid en echte koningsgezinde gedachten zullen deelnemen. Veertig lange jaren heeft Koningin Wilhelmina ons land geregeerd, in vaak zéér bange tijden, onder de moeilijkste omstandigheden, Zich daarbij steeds een Vrouwe toonend, Die boven de partijen stond en voor Wie altijd en alléén slechts golden: 's Lands belangen! Lang niet iedereen is zich bewust van de groote moeilijkheden, die onze Vorstin deze veertig jaren heeft gekend. Velen is het — helaas! — niet bekend, hoe Zij door een onbeperkt Godsvertrouwen kracht ontving, om de zware taak, die haar reeds als achttienjarige op de schouders werd gelegd, te vervullen op een wijze, die ons allen tot innige dankbaarheid moge stemmen, en ons de bede moge ontlokken, dat Koningin Wilhelmina, onder Gods zegen, nog lange, lange jaren ons dierbaar Vaderland moge besturen!

* * *

Ongetwijfeld zullen de dagbladen melding maken van veel, wat bij de Kroning van Hare Majesteit, op Dinsdag 6 September 1898, in de Nieuwe Kerk te Amsterdam, voorviel. Ook wij willen hieraan aandacht besteden, al zal het dan ook niet in die mate kunnen zijn (in verband met de beperkte plaatsruimte), waarop wij het gaarne zouden gedaan hebben. Daarom geven wij de markantste bijzonderheden van die dagen weer, waarbij wij tevens een enkele illustratie voegen.

Allereerst volgt een Proclamatie van de Koningin-Weduwe, Regentes, H. M. Emma.

PROCLAMATIE.

Een buitengewoon nummer van de „Nederlandsche Staatscourant" van Dinsdag 30 Augustus 1898, bevatte de volgende mededeeling:

Proclamatie van Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes.

In naam van Hare Majesteit Wilhelmina, Bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.
Wij Emma, Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk,

Landgenooten!

De taak, die mij in 1890 werd toevertrouwd, is weldra geëindigd. Mij valt het onwaardebaar voorrecht ten deel Mijne beminde Dochter den leeftijd te zien bereiken, waarop Zij naar het voorschrift der Grondwet tot de regeering wordt geroepen. In dagen van smart en rouw trad Ik op als Regentes van het Koninkrijk, thans schaart zich het geheele Volk in vreugde om den troon zijner jonge Koningin. God heeft Mij in deze jaren gesteund, Mijn dierbaarste wensch is vervuld.

Aan allen, die Mij met raad en daad hebben terzijde gestaan en die Mij gesteund hebben door hunne liefde en gehechtheid, breng Ik Mijnen dank.

Moge het ons Land met zijne Bezittingen en Koloniën onder de regeering van Koningin Wilhelmina wel gaan! Het zij groot in alles, waarin ook een klein volk groot kan zijn!

Ik tred af van de hooge plaats, die Ik in ons Staatswezen heb bekleed, met den diepgevoelden wensch, dat op Koningin en Volk te zamen, door de nauwste banden vereenigd, Gods zegen blijve rusten.

Lasten en bevelen, dat deze proclamatie in de Staatscourant en het Staatsblad opgenomen en ter plaatse, waar zulks gebruikelijk is, aangeplakt zal worden.

Gedaan te 's-Gravenhage, op heden den 30sten Augustus 1898.

EMMA.

*De Minister van Buitenlandsche Zaken,
W. H. DE BEAUFORT.*

STOOMWASCHINR. „DE HOOP", ASSEN
Aanbevelend, H. v. d. WOUDE
Telefoon 541 - Groningerstraat 226

Voor Uw Sigaren enz.
H. HANEMAAIJER DELFT
BURGWAL 71, h. O. Langendijk TELEF. 821
GIRO 309097

*De Minister van Justitie,
CORT v. d. LINDEN.*

*De Minister van Binnenlandsche Zaken,
H. GOEMAN BORGESIOUS.*

*De Minister van Marine,
RöELL.*

*De Minister van Financiën,
PIERSON.*

*De Minister van Oorlog,
ELAND.*

*De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
LELY.*

*De Minister van Koloniën,
CREMER.*

PROCLAMATIE

van den 31sten Augustus 1898, betreffende de aanvaarding der Regeering door Hare Majesteit, Koningin WILHELMINA.

Wij WILHELMINA, bij de Gratie Gods, KONINGIN DER NEDERLANDEN, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Aan Mijn Volk!

Op dezen voor U en Mij gewichtigen dag gevoel ik Mij gedrongen eenige woorden tot U te richten.

Allereerst een woord van warme dankbaarheid! Sedert Mijne vroegste jeugd hebt Gij Mij omgeven met Uwe liefde. Uit alle deelen van het Koninkrijk, uit alle kringen der maatschappij, van ouden en jongen, ontving Ik steeds de treffendste blijken van gehechtheid. Nadat Mijn beminde Vader Mij was ontvallen, werd al Uwe aanhankelijkheid aan Mijn Stambuis op Mij overgebracht. Thans, nu Ik gereed sta de schoone, doch zware taak, waartoe Ik geroepen ben, te aanvaarden, gevoel Ik Mij als gedragen door Uw trouw.

Ontvangt Mijnen dank! Hetgeen Ik tot dusver mocht ondervinden liet onuitwisbare indrukken bij Mij na. Het is Mij een waarborg voor de toekomst.

Mijne innig geliefde Moeder, aan Wie Ik onuitsprekelijk veel verschuldigd ben, gaf Mij het voorbeeld van een edele en verheven opvatting der plichten, die nu op Mij rusten.

Ik stel Mij tot levensdoel dat voorbeeld na te volgen, te regeeren zooals van een Vorstin uit het Huis van Oranje wordt verwacht. Aan de Grondwet getrouw, wensch Ik den eerbied voor den Nederlandschen naam en de Nederlandsche vlag te bevestigen. Ik wensch bij het Opperbestuur over de Bezittingen en Koloniën in Oost en West rechtvaardigheid te betrachten en naar Mijn vermogen bij te dragen tot verhooging van Uw geestelijk en stoffelijk welzijn.

Ik hoop en verwacht, dat Uw aller steun, in welken ambtelijken of maatschappelijken werkring binnen of buiten het Koninkrijk Gij zijt geplaatst, Mij daarbij nooit ontbreken zal.

Op God vertrouwend en met de bede, dat Hij Mij sterke, aanvaard Ik de regeering.

Lasten en bevelen dat deze proclamatie in de Staatscourant en het Staatsblad opgenomen en ter plaatse, waar zulks gebruikelijk is, aangeplakt zal worden.

Gedaan te 's-Gravenhage, op heden den 31sten Augustus 1898.

WILHELMINA.

(Volgen weder de namen van de ministers, als bij de proclamatie van de Koningin-Weduwe, Regentes, van den 30sten Augustus 1898).

IN DE NIEUWE KERK TE AMSTERDAM OP 6 SEPTEMBER 1898.

Zittende op den Troon, hield H. M. Koningin Wilhelmina op 6 September 1898 in de Nieuwe Kerk te Amsterdam, de volgende toespraak:

Mijne Heeren, Leden der Staten-Generaal.

Reeds op jeugdigen leeftijd heeft God Mij door het overlijden van Mijnen onvergetelijken Vader tot den Troon geroepen, dien Ik onder het zoo wijze en zegenrijke Regentschap Mijner innig geliefde Moeder beklom.

Na de vervulling van Mijn achttiende levensjaar, heb Ik de regeering aanvaard; Mijne proclamatie heeft dit aan mijn dierbaar Volk bekend gemaakt.

Thans is de ure gekomen, waarin Ik Mij, te midden van Mijn trouwe Staten-Generaal onder aanroeping van Gods heiligen Naam, zal verbinden aan het Nederlandsche Volk, tot instandhouding van zijne dierbaarste rechten en vrijheden.

Zoo bevestig Ik heden den hechten band, die tusschen Mij en Mijn volk bestaat, wordt het aloude verbond tusschen Nederland en Oranje opnieuw bevestigd.

SCHIMMELPENNING

PBNA De superieure school voor
technisch briefonderwijs
ARNHEM

Bouwkunde, Waterbouwkunde,
Werktuigbouw, Electrotechn.
Radio - Chemische Techniek

Vraag gratis Prospectus 5

HOTEL „DE SCHUUR", BREDA
Speciaal adres voor H.H. Officieren

VAANDELS en VLAGGEN

ONDER VOLLE GARANTIE.

Ook in de goedkoopsten garandeeren wij
moderne, onvergankelijke uitvoering
BOGAERTS-GRAAFLAND te BOXTEL

GEBR. VAN OORD, WERKENDAM

Telef. Nr. 23 doorl.

Rijsmaterialen - Droog en groen Riet

Uitvoering v. rijswerken in onderaanneming

Rietmattenfabriek

Eigen cultures, prima kwaliteit, lage prijzen

H.O.Z.O.

Uitgaande van de Vereeniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland.

Inl. verstrekt de Adm., Zuiddijk 70, Zaandam.

HOMOEOPATHISCH ONDERLING FONDS

voor ziekenhuisverpleging en operatiekosten. Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis.

FIRMA J. M. J. VAN WIELIK

HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS

Leveranciers van de Kanselarij der Nederl.

RIDDERORDEN

Opgericht 1840

DEN HAAG - NOORDEINDE 9

Telefoon 112246 - Giro 13992

'S-GRAVENHAGE Grand Hôtel „Victoria”**Café - Restaurant**

Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen

TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16

Groote en kleine zalen voor vergaderingen en partijen

Hoog is Mijne roeping, schoon de taak, die God op Mijne schouders gelegd heeft. Ik ben gelukkig en dankbaar het Volk van Nederland te mogen regeeren, een volk klein in zielental, doch groot in deugden, krachtig door aard en karakter.

Ik acht het een groot voorrecht, dat het Mijne levenstaak en plicht is al Mijne krachten te wijden aan het welzijn en den bloei van Mijne dierbaar Vaderland. De woorden van Mijnen beminden Vader maak Ik tot de Mijne: „Oranje kan nooit, ja nooit genoeg voor Nederland doen”.

Bij de vervulling van Mijne taak, heb ik Uwe hulp en medewerking noodig, Mijne Heeren, Leden der Volksvertegenwoordiging; Ik ben overtuigd, dat Gij Mij die in ruime mate zult verlenen.

Laat ons samen arbeiden voor het geluk en den voorspoed van het Nederlandsche Volk. Dat zij Ons aller levensdoel.

God zegene Uwen en Mijnen arbeid, dat, hij strekke tot heil van ons Vaderland.

Daarna verhief de Koningin zich en legde met plechtigen ernst den eed af:

„Ik zweer aan het Nederlandsche volk, dat Ik de Grondwet steeds zal onderhouden en handhaven.

Ik zweer dat Ik de onafhankelijkheid en het grondgebied des Rijks met al Mijne vermogen zal verdedigen en bewaren; dat Ik de algemeene en bijzondere vrijheid en de rechten van alle Mijne onderdanen zal beschermen, en tot instandhouding en bevordering van de algemeene en bijzondere welvaart alle middelen zal aanwenden, welke de wetten te Mijner beschikking stellen, zooals een goed Koning schuldig is te doen.

Zoo waarlijk helpe Mij God almachtig.”

* * *

De Voorzitter van de Vereenigde Zitting plaatste zich na het uitspreken van de rede van de Koningin voor den Troon tegenover Hare Majesteit en legde de Plechtige Verklaring af (artikel 52 van de Grondwet):

„Wij ontvangen en huldigen, in naam van het Nederlandsche Volk en krachtens de Grondwet, U als Koningin; wij zweren, dat wij Uwe onschendbaarheid en de regten Uwer Kroon zullen handhaven; wij zweren alles te zullen doen wat goede en getrouwe Staten-Generaal schuldig zijn te doen.

Zoo waarlijk helpe ons God almachtig.”

De Griffier van de Eerste Kamer, Mr. Star Numan, riep vervolgens de namen van de leden der Staten-Generaal op, die hoofd voor hoofd bij het appèl nominaal van hun plaats opstonden en het eedsformulier aflegden. De Koningin volgde met grooten ernst de geheele eedsaflegging, telkens den blik gericht op den volksvertegenwoordiger, die het formulier uitsprak.

Onmiddellijk, nadat allen den eed of de belofte hadden afgelegd, zwaaide de oudste koning van wapenen met zijn scepeter en riep met luider stemme: „Hare Majesteit Koningin Wilhelmina is ingehuldigd”. Daarop riep hij driemaal „Leve de Koningin!”, welke kreet door den anderen koning van wapenen werd herhaald, en waarmede alle aanwezigen instemden. Het koor hief „Nun danket Allen Gott” aan.

Afwezig van de Eerste Kamer was (met kennisgeving) het lid Mr. H. R. van Marle (wegens verblijf in het buitenland om redenen van gezondheid), terwijl er één vacature was, die nog niet vervuld was.

Afwezig van de Tweede Kamer (met kennisgeving) de leden J. J. van Kerkwijk (wegens gezondheidsredenen); A. van Delden (wegens hoogen leef-

tijd en gezondheidsredenen); dr. A. Kuyper (wegens verblijf in het buitenland) en J. Th. Smits van Oyen (wegens gezondheidsredenen).

Zonder kennisgeving waren afwezig de leden: H. H. van Kol, G. van der Zwaag en Mr. P. J. Troelstra.

WIJ WILHELMINA, enz. enz. enz.

In het voorgaande heeft men enkele malen kunnen lezen: Wij Wilhelmina, Bij de Gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

H. M. de Koningin heeft het recht op het voeren van de volgende titels: Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau; Hertogin van Mecklenburg; Gravin van Katzenelnbogen, Vianden, Dietz, Spiegelberg, Buren, Leerdam en Culemborg; Markgravin van Veere en Vlissingen; Vrouwe en Baronesse van Breda, Beilstein, de Stad Grave en de landen van Cuyk, Liesveldt, Diest, Herstal, Cranendonck, Warneton, Noseray, St. Vijt, Dachsburg, Polanen, Willemstad, Niervaart, Steenberg, IJselstein, Bredevoort, St. Maartensdijk, Geertuidenberg, Turnhout, Zevenbergen, de Hooge en Lage Zwaluwen en Naaldwijk; Onafhankelijke Vrouwe van Ameland; Erfburg-gravin van Antwerpen en Besançon.

Bovendien is de Koningin Groot-Meesteres van alle Nederlandsche ridderorden.

Als spruit van den Ottoschen tak der Nassaus erft H. M. alle titels van haar voorvaderen. In enkele der voornoemde plaatsen vindt men nog oorkonden, geschenken en souvenirs van het geslacht der Nassaus.

K. D. KONING.

AFSCHEID VAN DEN HEER**A. A. HOGEWEG.**

„Monden der Maas” deel „Goeree en Overflakkee”.

Om afscheid te nemen van den scheidenden secretaris, den heer Hogeweg en ter installatie van den nieuwbeneemden, den heer Fopma, belegde de Gewestelijke Commissie op den 29en Juni een bijeenkomst te Middelharnis, in welke vergadering tevens de voorzitter en secretaris van het deel Voorne-Putten aanwezig waren.

De voorzitter, burgemeester Den Hollander opent de vergadering, herdenkt met eenige welgekozen woorden den verjaardag van Z. K. H. Prins Bernard, om zich daarna te richten tot den heer Hogeweg, die sedert 1 Januari 1929 secretaris van het Verband is en met ingang van 1 Juli wegens verhuizing naar Rotterdam ontslag moest nemen.

Hij roemt den heer Hogeweg om zijn groote toewijding, zijn onvermoeiden

AMATO
ZOETE MOST
Van diverse vruchten!!!

Fa. H. J. Phaff - Winschoten

ijver en om den juisten toon dien hij immer op de bijeenkomsten wist te treffen, om te eindigen met zijn bijzonderen dank uit te spreken voor allen arbeid dien de heer Hogeweg als secretaris en propagandist voor den Landstorm had verricht, waarna hij hem, namens de Commissie een cadeau onder couvert overreikte.

De Overste Gerlach, die reeds op de vergadering van officieren gelegenheid had den heer Hogeweg toe te spreken, sluit zich bij de woorden van den voorzitter aan.

Mr. F. J. D. C. Egter van Wissekerke, voorzitter van het deel Voorne-Putten, spreekt over de altijd prettige samenwerking van de beide deelen van het Verband en biedt den heer Hogeweg aan het slot een vulpenhouder aan.

Nog voeren het woord de heer Nieuwenhuizen namens den motordienst en burgemeester De Voos namens de burgemeesters van het eiland.

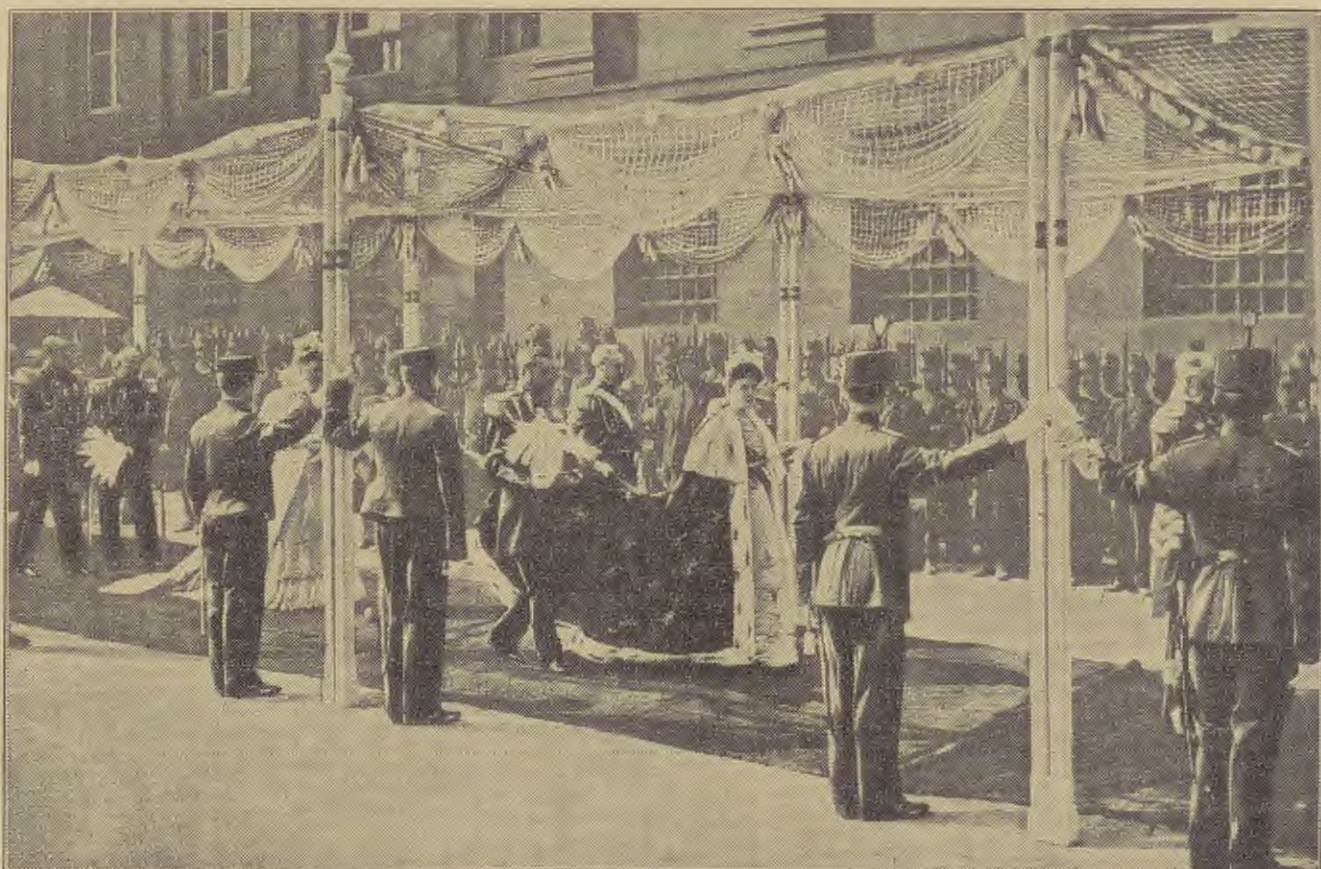
De heer Hogeweg dankt dan alle sprekers voor de goede woorden en beste wenschen, daarbij zijn spijt uitdrukkende over het verlaten van een arbeid, die hem zeer lief was geworden.

Dan wordt de heer Fopma geïnstalleerd.

De voorzitter feliciteert hem met zijn benoeming en spreekt de hoop uit, dat hij het goede voorbeeld van den heer Hogeweg zal volgen en den Landstorm op peil zal weten te houden. Nadat de heer Fopma belooft al zijn krachten voor den B.V.L. te zullen inspannen, daarbij een beroep doende op de medewerking van allen, is het officieele gedeelte van deze bijeenkomst afgelopen en wordt de vergadering door den voorzitter gesloten.

VOOR: **STEENHOUWERKEN
SCHOORSTEENMANTELS
GRAFMONUMENTEN**

is het adres:

L. BOOT — LISSE
Electr. Steenhouwerij - Tel. 3308

H.M. Koningin Wilhelmina, omhangen met den hermelijnen mantel, begeeft zich van 't Paleis naar de Nieuwe Kerk.

Paleis Huis ten Bosch

40-jarig Regeeringsjubileum

van Hare Majesteit
Koningin Wilhelmina

DE
BIJZONDERE VRIJWILLIGE
LANDSTORM
DEFILEERT

op Zaterdag 27 Augustus !
voor Hare Majesteit !

Samenstelling van het défilé:

- Koninklijke Militaire Kapel.
- Stafmuziek 5 R.I.;
 - De Koninklijk erkende Vaandels van de 19 Landstormkorpsen; bij elk Vaandel een vaandeldetachment van 1 Officier, 1 vaandeldrager en 7 vrijwilligers in hun militaire uniform;
 - 1200 Reserve-Officieren, die aangesloten zijn als bijzondere vrijwilliger bij den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm; ranggewijze opgesteld in grijze uniform;
 - Detachementen van de Vrijwillige Landstormkorpsen Motordienst, Vaartuigendienst, Spoorwegdienst en Luchtwachtdienst, ter sterkte van 160 Officieren en manschappen in uniform;
 - Muziekkorps Gemeentepolitie van 's-Gravenhage;
 - De leden van de Gewestelijke Landstorm Commissiën in burgerkleeding;
 - Vertegenwoordigers van de Nationale Noodhulp Organisatie (Technische Noodhulp);
 - De gewezen Officieren, aangesloten bij den tweeden ban van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, in burgerkleeding;
 - 1200 Plaatselijke Leiders, vertegenwoordigende de gemeentelijke afdelingen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, in burgerkleeding met oranje armband aan den linkerbovenarm.
- Totaal ± 3000 man.

HULDIGINGS- EN HERDENKINGSBIJeenKOMST IN DEN DIERENTUIN.

Des morgens om 11 uur zal de bijeenkomst in den Dierentuin worden gehouden. De groote schare van deelnemers aan het défilé zal worden toegesproken door prominente sprekers. Hiertoe zijn uitgenodigd:

- Openingsrede: Z.Exc. Luitenant-Generaal b.d. **L. F. DUYMAER VAN TWIST**, Voorzitter der Nationale Landstorm Commissie.
Z.Exc. **Dr. H. COLIJN**, Minister van Staat, Minister van Algemeene Zaken, Eerevoorzitter der Nationale Landstorm Commissie.
Z.Exc. **Prof. Mr. P. J. M. AALBERSE**, Minister van Staat, oud-Minister in het eerste Ministerie Ruys de Beerenbrouck.
Z.Exc. **H. van BOEIJEN**, Minister van Binnenlandsche Zaken.
Z.Exc. **J. J. C. van DIJK**, Minister van Defensie.
Z.Exc. **Jhr. Ir. O. C. A. van LIDTH DE JEUDE**, Oud-Minister van Waterstaat.
Res. Generaal-Majoor **H. de IONGH**, Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm.

De muziek wordt verzorgd door leden van de Koninklijke Militaire Kapel.

Daarna zeer eenvoudige lunch, waarna de Dierentuin wordt verlaten, om zich naar de opstellingsplaats voor het défilé te begeven.

Het défilé wordt opgesteld op den ouden Leidschen straatweg en zal langs het Huis ten Bosch marcheeren, daarna over den Bezuidenhoutscheweg, Boschlaan naar het Malieveld, alwaar het défilé wordt ontbonden.

H.M. de Koningin heeft het uur van het défilé vastgesteld op 15 uur.

Het plein voor het Huis ten Bosch zal tijdens het défilé niet voor het publiek toegankelijk zijn. Het défilé zal daarom het best kunnen worden gadeslagen op den Bezuidenhoutscheweg.

De K.R.O. zal des morgens de bijeenkomst in den Dierentuin uitzenden en 's avonds nog reportageflitsen van het défilé.

Na de bijeenkomst zal vrije gelegenheid bestaan tot bezichtiging van den tuin en van de dierenverzameling.

Gen. L. F. DUYMAER
VAN TWIST.Dr. H. COLIJN,
Minister van Staat.Z.Exc. Prof. Mr. P. J. M. AALBERSE,
Minister van Staat.Z.Exc. Jhr. Ir. O. C. A. VAN
LIDTH DE JEUDE,Z.Exc. J. J. C. VAN DIJK,
Minister van Defensie.Z.Exc. H. VAN BOEIJEN,
Minister van Binnenlandsche Zaken.

Res. Gen.-Majoor H. DE IONGH.

LANDDAG TE DORDRECHT

Rede van Minister van Boeijen in het licht van het 20-jarig bestaan van den B.V.L. — Flink défilé — Indrukwekkende demonstraties — Geslaagde avond-samenkomst en een groot vuurwerk tot slot.

Vrijdag 8 Juli: Landdag te Dordrecht. De goede herinneringen aan de landdagen van den B.V.L., door de gewestelijke landstormcommissie Dordrecht georganiseerd, zijn door den jongsten landdag dezer commissie weder bevestigd.

De *Dordrechtsche Crt.* gewaagt van dezen dag, dat hij „ongetwijfeld in alle opzichten geslaagd is.”

De *N. R. Crt.* wijst op de groote plaats, die de B.V.L. van het Verband Dordrecht in het hart der landelijke bevolking heeft: „De belangstelling was, gezien de omstandigheid, dat het gewest Dordrecht een voor het meerendeel landelijke bevolking omvat, die in begin Juli door landarbeid in haar dorpen gehouden wordt, zeer groot te noemen. Een lange stoet landstormers defileerde dan ook voor de autoriteiten . . .

De *Rotterdammer* bracht naast dit

verslag een kostelijken indruk, die zeker wel door een warm vriend van den B.V.L. moet zijn geschreven:

De B.V.L.-ers van 't Verband Dordrecht hebben genoten van den prachtig geslaagden landdag in de Merwestad. Van vèrweg waren ze saamgekomen, van Lexmond, van Strijen, van Dussen, van Hoornaar, noem maar op die 55 plaatsen van het Verband. Met 2300 man sterk hebben ze in een langen stoet, in fikschen marsch, voorafgegaan door de stafmuziek van „het zesde” van Breda, en door de tamboers en pijpers van de Mariniers, gedefileerd voor een groote groep autoriteiten op de stoep van het Dordtsche stadhuis en voor het talrijke publiek langs den weg, en ze hebben daarmee gezegd: hier zijn wij, gezagsgetrouw willen we wezen, handen af van onze volksvrijheden en van ons Vorstenhuis, of ge krijgt met ons te doen, als een machtig, willig wapen in de hand van de wettige regeering.

Het doet goed, zoo nu en dan eens openlijk voor den dag te komen . . . Het versterkt het saamhorigheidsbesef, en buiten-

Landdag te Dordrecht

staanders, eveneens gezagsgetrouwe kerels, kunnen er zich door aangespoord voelen om mede zich beschikbaar te stellen. Want er is nog terrein voor propaganda, al telt de B.V.L. ongeveer 90.000 leden...

Er was veel medeleven in Dordrecht. Van tal van huizen wapperde de nationale driekleur en in de stad heerschte die merkwaardige sfeer, die aanduidde, dat er iets bijzonders aan de hand was. Dit werd op niet geringe wijze verhoogd door de aanwezigheid van drie oorlogsbodems, die een bezoek aan de Merwestad brachten. Het waren de torpedo-boat Z 7 en de beide mijnenvegers „Jan van Gelder” en „Willem van Ewijk”, die ligplaats gekozen hadden aan de Buitenkalkhaven. Velen hadden sinds de aankomst op Donderdagmiddag van de gelegenheid gebruik gemaakt de marineschepen van nabij te beschouwen.

De officiële ontvangst.

Tegen halftwaalf hebben vele burgerlijke en militaire autoriteiten zich ten raadhuis vereenigd. We merkten op den Minister van Binnenlandsche Zaken, Z.Exc. H. van Boeijen, Luitenant-Generaal L. F. Duymaer van Twist, voorzitter N.L.C., vergezeld van den Res.-Majoor K. A. van Schelven en Res.-Kapitein G. F. Boulogne, secretaris van de N.L.C., Res.-Generaal-Majoor H. de Jongh, Inspecteur van den Vrijw. Landstorm met eersten Luitenant-Adjutant H. Koning, den garnizoenscommandant Luitenant-Kolonel J. A. Mussert, commandant van het korps pontonniers en torpedisten; voorts de heeren J. A. J. Jansen, voorzitter, Res.-Kapitein A. Groenendijk, secretaris der gewestelijke commissie, Notaris J. W. van Bockel, C. Schippers, Res.-Luitenant-Kolonel J. W. Klein, Dr. A. A. Weening, Burgemeester J. W. van Aken, oud-Burgemeester G. B. Fortuyn, Burgemeester C. van Heesen, J. P. Pira, Notaris A. M. Brouwer, C. G. de Jong, Res.-Eersten Luitenant W. de Boer, districtscommandant Motordienst, Kolonel b.d. H. Egink, oud-Inspecteur Militaire Administratie, Burgemeester A. M. Nieuwenhuisen, van Schoonhoven, enkele voorzitters van gewestelijke landstormcommissiën, de heeren F. W. van Beek, van De Meijerij, Mr. F. J. D. C. Egter van Wisskerke, van Voorne en Putten, J. Dercksen H.Mzn. van Gouda, Dr. I. H. J. Vos, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Stelling van Amsterdam, en Burgemeester S. M. Middelhoff, van de gewestelijke commissie Alkmaar, enkele secretarissen van gewestelijke commissiën, o.w. de heer L. B. M. van Agt, van de Meijerij, Mr. J. L. J. A. van Mechelen, van Gouda en H. G. Smit van de Stelling van Amsterdam; voorts vele Burgemeesters uit het Verband Dordrecht en tal van hoofd- en subalterne officieren, o.w. ook de officieren van de oorlogsbodems in Dordrecht aanwezig. Ter ontvangst waren aanwezig de burgemeester der gemeente Dordrecht, de heer J. Bleeker, de wethouders C. M. Dicke en I. van Huizen en de gemeentesecretaris Mr. K. J. Poll.

Vraagt Uw winkelier voor Schietprijzen „ZENITH PLATEEL” van de PLATEELBAKKERIJ „ZENITH” TE GOUDA

Burgemeester Bleeker heeft in zijn begroetingstoespraak de betekenis van Dordt in het verleden en het heden geschetst en zijn groote waardeering uitgesproken voor den B.V.L., dien hij alleen al door zijn preventieve werking als een zegen voor het land beschouwt. Het mooie van dit instituut is, dat de leden zich door hogere idealen laten leiden en zich vrijwillig en belangeloos hebben aangesloten, uitsluitend gedreven door oprechte vaderlandsliefde, ter bescherming van ons hoogste goed en ter voorkoming van regeeringloosheid en broedertwisten. Als het echter voor dit doel noodig mocht zijn, dan zijn zij als één man bereid gewapend te staan achter onze regeering. Spr. hoopte tenslotte, dat de belangstelling voor den B.V.L. moge groeien, dat de leden steeds paraat zullen staan, maar tevens, dat de regeering zich nimmer genoodzaakt behoeft te zien een beroep op den B.V.L. te doen.

Minister van Boeijen heeft namens den B.V.L. den burgemeester voor de ontvangst dank gezegd. Dit deed hij met des te meer vreugde, omdat het een eer is een landstormdag in Dordrecht te mogen houden. Dordt is namelijk de stad, waarin Oranje voor Nederland gebeden, geleden en gestreden heeft. Spr. had tijdens de rede van den burgemeester drieërlei zegen ervaren. Ten eerste was de prachtige ontvangst door het gemeentebestuur een getuigenis dat in de ziel van dat bestuur de zaak van den B.V.L. begrepen wordt. Ten tweede bleek uit de tegenwoordigheid van zoovele gemeentebesturen dat het instituut van den B.V.L. meer bemind wordt dan men wel meent. En ten derde door de stilte, waarin naar de rede van den burgemeester was geluisterd, was hem duidelijk geworden dat allen opnieuw een eed van trouw aan het Vorstenhuis hadden afgelegd.

De Minister eindigde zijn toespraak met den aanwezigen te verzoeken een driewerf hoera op Koningin en Vorstenhuis uit te brengen.

Aan dit verzoek werd volgaarne gevolg gegeven.

Het defilé.

Dan volgde voor de trappen van het stadhuis het defilé, gecommandeerd door res. Luitenant-kolonel W. J. M. Linden, die zich bij Generaal De Jongh, den Inspecteur van den landstorm meldde en hier het defilé verder gade sloeg.

Vroolijke marschmuziek van het zesde zorgde voor een goeden en stevigen pas. Voorop kwam het Koninklijk erkende vaandel, waarvoor het militaire saluut werd gebracht en de burgers het hoofd ontblootten...

Het defilé — plm. 2000 man sterk — maakte een uitnemenden indruk, waarbij de kleurrijke noot van de afdelingsvaandels niet ontbrak.

Het defilé — er valt eigenlijk zoo weinig over te schrijven, maar toch... wie het medemaakt wordt telkens, en zeker ook hier, getroffen door de houding der mannen van den B.V.L. Een eeresaluut voor het defilé van het Verband Dordrecht.

In het Sportpark.

Tegen halfdrie was de toeloop in het Sportpark wel zeer groot. Er heerschte een prettige en ongedwongen stemming en de muziek zorgde er voor, met vroe-

FRANS VAN CAMP - GOUDA KLEIWEWEG No. 6 HOEDEN EN PETTEN

lijke marschen, dat het hart zich weer jong gevoelde...

Dan klonk een signaal.

De autoriteiten, civiele zoowel als militaire, komen binnen.

De minister van binnenlandsche zaken, Z.E. H. van Boeijen, is er bij, alsmede de commissaris van de Koningin in Zuid-Holland, Z.E. Jhr. mr. dr. H. A. van Karnebeek, burgemeester J. Bleeker, diens ex-collega P. L. de Gaay Fortman, de voorzitter van de Nat. Landstormcommissie, Luitenant-generaal L. F. Duymaer van Twist, de inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, res. Generaal-majoor H. de Jongh, de commandant van het garnizoen, Luitenant-kolonel J. A. Mussert en nog vele anderen.

Openingswoord.

Nadat het Wilhelmus gezongen was, sprak de heer J. A. J. Jansen, voorzitter der gewestelijke commissie, een goed openingswoord uit. Hij heette allen welkom en vestigde de aandacht op het 20-jarig bestaan van den B.V.L. en op het nog immer groeiende ledental, dat in den loop der jaren tot ruim 90.000 man is uitgedijd. Daaruit blijkt, dat de B.V.L. een machtig, levend instituut is en dat men er steeds in slaagt dit instituut bijeen te houden en te consolideeren. Een van de middelen om daartoe te geraken is de landdag, waarop de B.V.L. laat zien, dat hij er is en wat hij is. Preventieve werking gaat er dus van zoo'n landdag uit, maar hij is ook van propagandistische betekenis.

Het hoofddoel evenwel is het bevorderen van de eenheid onder de leden. De liefde voor het beginsel, waaruit de landstorm is geboren, wordt er door bevorderd, het beginsel, dat kerngezond genoemd mag worden.

Want de nationale gedachte en de liefde voor 't Vorstenhuis bezielen allen; wij willen een vrij volk zijn en blijven, en zijn bereid dit groote goed met Gods hulp te verdedigen.

Daarom zijn wij trouw aan het wettige gezag, daarom ook zullen wij al onze krachten geven en als het moet geven wij er ook ons leven voor. Want boven de waarde van ons eigen leven gaat de waarde van een eigen, vrij vaderland.

Daarom hoopt de heer Jansen, dat God ons vaderland en ons vorstenhuis zal bewaren en daarom ook stemmen allen enthousiast in met zijn uitroep: Lang leve de Koningin.

Dan vraagt een exercitie-oefening van een compagnie Mariniers, onder bevel van den Kapitein der Mariniers L. Langeveld de aandacht.

Die bewonderende aandacht verdienen zij ten volle, omdat de oefeningen, die zij uitvoeren, getuigen van een gedisciplineerdheid en van een terzake kundigheid als men zelden zal aantreffen.

Een enkel voorbeeld? De compagnie, in linie opgesteld, brengt een salvo uit. Prachtig, bijna overdreven streng, worden de magazijnen gevuld en het geweer in den aanslag gebracht.

Dan klinkt het commando: Vuur!...

Dat is à! Geen enkele voorbrander, geen enkele nabrander...

Niet voor niets noemt men de Mariniers het Nederlandsche modelkorps!

Rede van Minister Van Boeijen.

Zijne Excellentie H. van Boeijen, Minister van Binnenlandsche Zaken, werd met applaus op het spreekgestoelte begroet.

Er zijn bladzijden in de geschiedenis van ons land — zoo ving de Minister aan — die wij liever overslaan, die met een zwarte kool aangeteekend staan... die spreken van verdeeldheid... Nu is

er wel een neiging bij ons allen, die bladzijden haastig over te slaan. Als rechtgeaarde Nederlanders schamen we ons voor dergelijke bladzijden, terecht. Het is begrijpelijk dat we dergelijke bladzijden over willen slaan, maar eigenlijk is dat toch onjuist, want het bedenken en overdenken van 't geen woelde en werkte op het achterplan van het historisch gebeuren is heilzaam en nuttig... Het wijst ons, ook in later jaren, den weg, betrouwbaar en zeker. Daarom wil spr. de geschiedenis doen spreken van de Novemberdagen van 1918, en zeker zou het belangwekkend zijn allerlei toestanden en personen uit die dagen te tekenen. Daar is rijke historische stof om te raadplegen, rijke stof om met onze kinderen te behandelen, rijke stof voor onze landstormvergaderingen. En zelfs, als we meenen die geschiedenis te kennen, is het nuttig deze telkens op ons in te laten werken, ook voor onze landstormers. Wie de geschiedenis van de Novemberdagen van 1918 onbevange leest, kan niet anders dan tot deze conclusie komen: wij moesten... Eigenlijk is de organisatie van den vrijwilligen landstorm ons opgedrongen, afgeperst door het misdadig willen van andere zijde... noodzakelijk gemaakt door revolutionaire dreiging. Wie de geschiedenis uit die dagen raadpleegt kan niet anders dan tot deze conclusie komen: de landstormbeweging is niet onze wil geweest, doch vrucht van en reactie op het werk van anderen, van hen, die de schennende hand uitstaken naar het wettig gezag.

Toch mogen wij op een dag als vandaag niet de zaak zoo stellen, dat het „wij moesten...” allesbeheerschend is, maar veeleer het: wij moeten...

Niet alleen moeten wij zien, of het verleden de beweging van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm noodig had, maar ook: of het heden haar ook vraagt... of het heden haar niet kan missen...

Die vraag is van betekenis. Moet die vraag gesteld worden, of de landstorm nog noodig is? Spr. wil antwooraen: ja en neen!...

Ja, omdat telkens opnieuw gepoogd wordt de noodeloosheid van dit instituut aan te toonen, ja zelfs de belachelijkheid van het bestaan van dit instituut...

Ja, omdat — ondanks het gezond groeiende organisme — toch tienduizenden hun krachten aan dit instituut onthouden. Er zijn nog zooveel jonge kerels, goede vaderlanders, die als het er op aan komt goed en bloed voor God, Nederland en Oranje feil hebben, en die zich afzijdig houden. Toch is dat alleen uit onkunde verklaarbaar, gemis aan inzicht in het historisch gebeuren, gemis aan inzicht in hetgeen op den achtergrond van dit historisch gebeuren woelt en werkt.

Daarom is het wel degelijk van betekenis de vraag te stellen of de landstorm „nog noodig” is. Maar toch, die vraag te stellen moest toch ook onnoodig zijn.

PRIMA NOVA
VLAGGEN-VAANDELS
MEDAILLES-INSIGNES
UNIFORMPETTEN
EMBLEMEN
BOTERSLOOT 105 R.DAM
TEL. 50338

Vermeedelijk zijn er geen dagen in onze geschiedenis aan te wijzen, waarop het zaad van de revolutie ruimer uitgezaaid wordt dan thans, nu zulk een goede voedingsbodem in dezen moeilijken tijd aanwezig is. De revolutionaire propaganda, die allerwegen wordt gevoerd, moet gevolgen hebben, moet vrucht dragen; ook deze: ...dat het instituut van den B.V.L. niet gemist kan worden.

In 1918 was het: *het moest*. Thans in 1938 zeggen wij volmondig: *het moet*... Er is in de landstormbeweging — en hiermede wil spr. eindigen — een merkwaardige overeenkomst tusschen de dagen van 1918 en de dagen, die wij thans beleven.

Toen was het: *het moest*, en de landstormers zeiden: *wij willen*. Thans, in 1938, zeggen wij volmondig: *het moet*... en de landstormers van thans — en dit is een hoopvol teken — de ruim 90.000 landstormers van thans zeggen: als 't moet, *wij zijn bereid*!!!!...

Voorzitter N.L.C.

Na een korte pauze spreekt de voorzitter der Nationale Landstorm Commissie, Luitenant-generaal L. F. Duymaer van Twist, een woord tot zijn mannen. Hartelijk dank brengt hij aan de gewestelijke landstormcommissie en tot allen, die onze vrijwilligers zulk een prettigen dag hebben bereid.

Zij zijn dit waard, zoo zegt hij met overtuiging, want indien er een beroep op hen gedaan wordt, dan zullen zij geen oogeblik aarzelen. Hij dankt ook de landstormers, voor hun groote opkomst en betoogt, dat van landdagen als deze een belangrijke preventieve werking uitgaat...

Spr. schetst, hoe de B.V.L. de nationale gedachte in ons volk opwekt, hoe de B.V.L. als een schildwacht staat bij ons kostelijke nationale bezit, bij onze cultuurgoederen, den godsdienst, het gezin, de vrijheid — vooral in geestelijken zin — kostbare bezittingen allemaal, die wij voor ons nageslacht moeten bewaren. Spr. is er van overtuigd, dat men daarin zal slagen, mits de eenheid maar bewaard blijft, mits men maar eendrachtig samenwerkt. Dan kan men te allen tijde zeggen: de handen af van Oranje en Nederland.

Daarom doet spr. een beroep op allen om trouw te blijven tot in den dood aan Koningin en vaderland, — de wensch, die vervat is in het zesde couplet van ons Volkslied, dat de heer Duymaer van Twist tot slot citeert en dat de duizenden spontaan overnemen en zingen.

Aanvallend gevecht.

Weer laat „het zesde“ zich hooren, maar hoe prettig en opgewekt zijn muziek ook is, het moet na een enkel nummer plaats maken voor een compagnie van het Ite bataljon van het 3e R.I. uit Roosendaal en voor een compagnie van het Ite bataljon 6e R.I. uit Breda, die resp. onder leiding van de Majors Reyers en Engers een demonstratie van een aanvallend gevecht geven. Die demonstratie, welke voor het uit den aard zaak niet volledig deskundige publiek door een militair wordt toegelicht, is indrukwekkend om meer dan één reden. Zij laat zien, dat het Nederlandse leger paraat is.

Een slotwoord wordt nog gesproken en hiermede is het middagprogram ten einde.

In den avond.....

Wat de avondbijeekomst betreft, nemen wij gaarne het verslag over van de „Dordrechtse Courant“, dat in zulk

VALKENBURG HOTEL „ORANJE NASSAU“

Eerste klas gelegenheid ter plaatse

een verve, met enkele penseelstreken zoo sprankelend geteekend is.

Met de hulde voor den heer Groenendijk, met zijn medewerkers, van wie we — naast de heeren J. A. J. Jansen en Overste W. J. M. Linden — met name willen noemen de heeren A. M. Brouwer, C. van Heesen, J. P. Pierra en res. Eersten-Luitenant W. de Boër, gaan wij gaarne accoord. Hier volgt het dan:

De belangstelling des avonds is nog veel grooter dan 's middags; duizenden hebben de dreigende regenwolken getrotseerd en verschaften zich een plaatsje op de tribunes of op het talud vóór de overdekte, waar het weldra zoo stampvol is, dat er — om 't populair uit te drukken — geen kip meer door kan.

Die overweldigende belangstelling is wel te verklaren, want zij, die voor de regeling van dezen dag zorgen, hebben een buitengewoon attractief programma samengesteld.

Van al diegenen willen we er een speciaal vermelden en in hem prijzen we dan tegelijkertijd al zijn ambitieuze, niet genoemde medewerkers.

Wij bedoelen kapitein A. Groenendijk, den secretaris van de Gewestelijke Commissie, die zich wel buitengewoon veel moeite heeft getroost voor het tot stand komen van dezen dag, wien niets te veel is geweest om den landdag zoo goed mogelijk te doen slagen. Hij moge zich verzekerd houden van den dank en de waardeering van allen, die het Sportpark hebben bezocht.

Om op het programma van dezen avond terug te komen: het is geopend met een demonstratie vendelzwaaien, waarvoor zes vendelzwaaiers uit Brabant zijn overgekomen. Zij zijn in merkwaardige zwart-groene kostuums gehuld, witte tricot kousen omspannen hun kuit en het hoofd is getooid met een zwarten flambard met veertje. „Wat gek“, zegt de nuchtere Dordtenaar langs den kant, maar nauwelijks is de demonstratie begonnen of de verwondering verandert in groote bewondering, bewondering voor het interessante schouwspel, dat deze in Dordt vrijwel onbekende kunst, biedt.

Die bewondering groeit, naarmate de demonstratie vordert, aan tot een ongekennd enthousiasme, dat zich uit in een daverend applaus, wanneer zij het mid-derterrein voor goed verlaten.

Een zelfde waardeering valt ook den muzikanten ten deel.

Het zijn de kranige tamboers en pipers van het korps Mariniers en het Dordrechtse Harmoniekorps, die in den vooravond een marsch door de stad hebben gemaakt en zoo naar het Sportpark zijn getrokken, waar zij nu een taptoe verzorgen, die rijk is aan muzikale schoonheid, die bewondering afdwingt en een van de mooiste nummers van het geheele programma vormt.

En dan geschiedt het wonder!

Het is nog te licht voor het vuurwerk en de taptoe is afgeloopen.

Het duizendkoppige publiek moet bezig gehouden worden, waarmede het Harmoniekorps zich belast. Het speelt populaire moppen en plots zingen ze allen mee; voor de overdekte tribune maken enthousiaste B.V.L.'ers rondedansjes, ze nemen Kapitein Groenendijk in hun midden en dan — 't kan niet uitblijven — gaat hij in triumf op de schouders! O, heerlijke spontaneiteit!

Maar zoodra de duisternis het Sportpark voldoende heeft bedekt, flikt de eerste vuurpijl met een daverenden knal de lucht in. Er volgen er meer, mechanische stukken worden ontstoken en de ach's en ah's zijn niet van de lucht.

Zoo is het vurige, kleurige, knetterende besluit van dezen voortreffelijk geslaagden landdag.

Als „De Noordster“ voor Uw wascht, schittert Uw linnen in de kast.

ELECTR. WASCH- EN FIJNSTRIJKINRICHT. Zuidvliet 160 - Telef. 5909 - Leeuwarden

Uit de afdeelingen

Aagtekerke, 15 Juli. Een schietwedstrijd tusschen 15 schutters van de afd. Aagtekerke en Meliskerke werd door Aagtekerke met 48 winstpunten gewonnen.

Ter Apel, 18 Juni. W. Schadenberg, 143 pt.

Baarlo, 16 Juli. H. J. Peeters, 197 pt.

Beek en Donk, 27 Juli. Th. Rooijackers, 92 pt.

Bierum, 13 Juli. Schietwedstrijd op scherp. Eerste prijzen: H. Lalkens (s.s.), K. Stuive (1e kl.), J. Vos (2e kl.). Wedstrijdleider was res. eerste luitenant D. Boerema, uit Appingedam.

Doesburg, 23 Juli. Schietwedstrijd op scherp. Eerste prijzen: A. H. Evers (s.s.), 94 pt.; L. Amersfoort (1e kl.); F. Weijde (2e kl.).

Eerp, 12 Juli. Wedstrijd B.V.L. en B.W. B.V.L., 1e prijs P. van Dommelen, 94 pt.; B.W., 1e prijs J. Franssen, 93 pt.

Grathem, 8 Juli. De afdeeling verkreeg een eigen afdelingsvaandel.

's-Gravenhage, 9 Juli. Vergadering der gew. landstormcommissie. In zijn openingswoord heracht de voorzitter, de heer L. G. Royaards, het overlijden van overste Donker, oud-penningmeester der commissie, en van ds. Bramer, voorzitter van de plaatselijke landstormcommissie van Maassluis.

Nadat de voorbereidingen besproken waren voor het komende défilé van den B.V.L. voor de Koningin, werd o.m. besloten om naast den gewestelijken wisselbeker voor scherp (den zgn. Prins Hendrikbeker) een wisselbeker ter beschikking te stellen voor K.S.O.

Deze zal voor de eerste maal te Loosduinen verschoten worden.

Na afloop der vergadering volgde de bezichtiging van het verbouwd landstormhuis, waarbij ook de hoofdofficieren van het korps aanwezig waren.

Bij deze gelegenheid bood de heer Royaards namens de oud-officieren van het voormalig mobilisatiekorps Zuid-Holland-West aan den commandant van het tegenwoordige korps, res. luit.-kolonel J. P. Boots, een nauwkeurig model aan van het Willem de Zwijger-monument, dat zich voor het Koninklijk paleis in het Noordeinde bevindt.

De heer Royaards schetste hierbij de kameradschap en toewijding — in zoo sterke mate aangewakkerd door zijn commandant — van het korps Zuid-Holland-West.

Overste Boots dankte voor geschenk en hartelijke bewoordingen en zeide, dat in den persoon van den heer Royaards het kameradschappelijk samenbindende element in zoo sterke mate gevonden wordt, dat dit een voorbeeld is voor het geheele gewest.

Van de oud-officieren van het korps was naast den heer Royaards mede aanwezig res. majoor K. A. van Schelven.

's-Gravenhage, 29 Juli. Een detachement van Zuid-Holland-West heeft, onder leiding van luitenant Klep, met goed gevolg aan den vierdaagschen afstandsmarsch te Nijmegen deelgenomen. Luitenant Klep verving hierbij kapitein Van Lent, die, door een verkeersongeval getroffen, dit jaar de leiding niet op zich kon nemen. Na binnenkomst in de kazerne van de koloniale reserve te Nijmegen heeft de commandant van het Veldleger, luitenant-generaal Baron van Voorst tot Voorst, het detachement toegesproken, waarbij hij zich verheugde over het feit, dat ook een 47-jarige landstormer tot het detachement behoorde; dit teekent de vitaliteit van den B.V.L.

Overste Van Hoogenhuyze heeft hierna de korpsmedaille en de kruisen uitgereikt. Mede aanwezig waren majoor der Jagers Kruls en kapitein Karres.

Haren, 22 Juni. Eerste prijzen, personeele baan: A. Haverdings; vrije baan: J. Ellens.

's-Heerenberg, 28 Juni. Eerste prijzen: A. v. d. Kemp, 97 pt. (s.s.) en P. Derksen (1e en 2e kl.).

Heerlen, 11 Juli. Oefening motordienst onder leiding van eersten luitenant Goossens. Dit was de eerste oefening, aldus „De Limburger“, gehouden na het verscheiden van den Vrijwilliger Bertholet. Hoezeer hier van kameradschap sprake is, getuigde de algemeene wensch, nu men uit verschillende richtingen bijeen was, om nog eenmaal een korte pauze te vertoeven aan het graf van den overleden makker. Na kort beraad toog men ten getale van 60 man, w.o.

KUNSTVUURWERKFABRIEKEN A. J. KAT
LEIDEN - TELEF. 1475

★ VUURWERK VOOR ALLE FEESTEN ★
— WASFAKKELS VOOR OPTOCHTEN —

de heeren officieren res. majoor Polis, kapitein-adjutant Jonkers en de res. officieren 1e luit. Goossens en 2e luit. Lütz, naar Bertholet's laatste rustplaats, alwaar men hem met 2 minuten stille aandacht een saluut gebracht.

Deze daad van piëteit mag prijzenswaardig genoemd worden en hieruit blijkt wel duidelijk, hoezeer hier officieren en manschappen zich nauw verbonden voelen.

Hoeven, 19 Juli. L. Verwijmeren, 87 pt.

Holten, 9 Juli. In hotel Hoog-Holten werd onder leiding van res. kolonel van den generalen staf K. L. Rozendaal de jaarlijksche bijeenkomst gehouden van het kader van het vrijwillige landstormkorps „De IJsel-Vollenhove“. Na afloop der vergadering werden op de schietbaan „Generaal Duymaer van Twist“ op den Holterberg schietwedstrijden gehouden op het geweer en op het pistool. De uitslagen van dezen kamp waren als volgt:

Geweerschieten (scherp) 100 meter, 5 schoten. Maximum 50 pt. 1. kapitein Brummelhuis, Eefde, 47 pt.; 2. majoor J. A. Schippers, Diepenveen, 45 pt.; 3. majoor Eggens, Diepenveen, 45 pt.; 4. luit. Roozendschoon, Deventer, 43 pt.

Pistoolschieten 10 meter, 2 x 3- schoten. Maximum 72 pt. 1. kapitein Brummelhuis, Eefde, 65 pt.; 2. kapitein 't Hoofd, Zwolle, 64 pt.; 3. majoor Eggens, Diepenveen, 64 pt.; 4. luit. Daniëse, Beekbergen, 64 pt.; 5. luit. Roozendschoon, Deventer, 61 pt.

Hoogezand, 19 Juli. Eerste prijzen: G. Dolfin, 97 pt. (s.s.) en R. Knapper, 95 pt. (1e kl.).

Loon op Zand, 12 Juli. A. van Rooij, 53 pt.

Loppersum, 23 Juni. Eerste prijzen: J. Steenhuis Geertsema, 93 pt. (s.s.); H. Pijper (1e kl.) en E. Doorn (2e kl.). De prijzen werden uitgereikt door den voorzitter der plaatselijke commissie, den heer A. Venhuizen.

Nieuwe Schans, 28 Juli. Eerste prijzen: J. Driegen, 94 pt. (s.s.); B. A. Visser, 93 pt. (1e kl.).

Oirschot, 12 Juli. Propagandasamenkomst voor den motordienst, waarbij zich 23 nieuwe vrijwilligers hebben aangemeld.

Posterholt, 17 Juni. Alhier is een afdeeling van den B.V.L. opgericht. Als leider is aangesteld sergeant Jos. v. Heel, onderwijzer alhier.

Rijssen, 29 Juni. Bij den aanvang van de zomerschiotoefeningen zijn de schietprijzen van de winterschiotoefeningen door den voorzitter der plaatselijke commissie, oud-burgemeester J. Knottenbelt, met een toepasselijk woord uitgereikt. Enkele uitslagen: afd. A (seniores-leden): 1e pr. H. Eshuis, 99 pt.; 2e pr. Kienhuis 98+50 pt.; afd. B (juniores-leden): 1e pr. Spengelink, 93 pt.; 2e pr. Harbers, 89 pt.

Sambeek, 15 Juli. Alhier wordt een onderlinge wedstrijd met de B.V.L.-afdeelingen in deze streek georganiseerd.

Sasenheim, 25 Juni. Onderlinge schietwedstrijd. De heer N. Lugtigheid verwierf zowel den wisselbeker met 96 pt. (2 series) als de wisselmedaille met 49 pt. (hoogste serie na kampen).

Eerste prijzen: N. Lugtigheid, 96 pt. (klasse koningschutters); F. W. Möhlmann, 95 pt. (s.s.); J. C. Bontje (1e kl.); F. de Zwart (2e kl.).

Sleen, 25 Juni. Afscheid wegens vertrek van den plaatselijken leider, den heer J. Katerberg. De nieuwe plaatselijk leider, de heer J. Wiltling, memoreerde hetgeen de heer Katerberg voor de afdeeling heeft gedaan. De heer Ramaker sprak hierna den heer Katerberg op prachtige wijze toe en bood hem namens de leden een mooie leeslamp en een rooktafelje aan. De heer Katerberg bedankte voor het gesprokene en voor de prachtige cadeaux. De heer Wieringa wees den leden er ten slotte nog op, welke taak zij als lid van den B.V.L. hebben te vervullen.

Stein, 25 Juli. Enkele uitslagen van den gehouden wedstrijd.

Personeele wedstrijden: 1e pr. Hoedemakers, Geleen; 2e pr. Van Hinsberg, Geleen; 3e pr. Driessen, Merkelbeek; 4e pr. Goossens, Schinnen; 5e pr. Pepels, Meers-Elsloo.

Eerekrus korpswedstrijd: Korbek, Weert, B.V.L.

Korpswedstrijden B.V.L.: 1. Merkelbeek, 242 pt.; 2. Brunssum, 242 pt.; 3. Weert, 242 pt.; 4. Elsloo, 241 pt.

Korpswedstrijden Burgerwachten: 1. Grathem,

DE Edelman

SIGAAAR IS PRIMA

242 pt.; 2. Beek I, 238 pt.; 3. Beek II, 237 pt.; 4. Limbricht, 236 pt.

Kampioenswedstrijd: 1. Burgerwacht Beek, 246 pt.

Na afloop werden de verschillende prijzen in lokaal Duckers uitgereikt door burgemeester Corten.

Susteren, 18 Juli. Eerste prijzen: Jos. Willems, 96 pt. (s.s.); W. Laumen (1e kl.). De heer Theo van Hinsberg heeft de prijzen uitgereikt.

Tweede Exploërmond, 18 Juni. Eerste prijs: H. Pothuis.

Uden, 20 Juni. Op de alhier gehouden schietwedstrijden werden door den B.V.L. de volgende prijzen behaald:

Korps scherp en Long Rifle: tweede prijs, afd. Zeeland.

Kampioen scherp en Long Rifle: tweede prijs, afd. Zeeland.

Korps K.S.O.: Eerste prijs, afd. Schaijk. Rozenprijs: afd. Schaijk, met 17 rozen. Wisselbeker: afd. Schaijk.

Venray, 16 Juni. Opening schietwedstrijd. Tegen 2 uur kwamen kolonel Jans uit Venlo, burgemeester mr. Janssen van Venray en de heer Vinc. Pijs, lid van de gewestelijke landstormcommissie, op het versierde terrein aan. Nadat de heer Quicken den gasten het welkom had toegesproken, hebben burgemeester Janssen en kolonel Jans de landstormers toegesproken.

Burgemeester Janssen was de eerste, die op dezen wedstrijd een schot loste, hetgeen door velen werd nagevolgd.

Den geheelen middag was het een komen en gaan van schutters. Over het geheel genomen, werd er goed geschoten.

Wisselingen. Benoemd tot lid der plaatselijke commissie van den B.V.L. alhier de heer F. C. Matzinger.

Voorst. In tegenwoordigheid van den heer F. Jalink, propagandist voor den B.V.L. te Apeldoorn, en den heer dr. G. J. van Heuven te Voorst opende de wnd. plaatselijk leider J. de Ruijter, van Apeldoorn, den wedstrijd als beëindiging van de serie schietoefeningen, die voor het eerst weer zijn gehouden.

Totaal 13 personen namen hieraan deel. De hoogste serie behaalde H. E. Kloosterboer met 92 pt. De wedstrijd had een zeer prettig verloop. Prijsuitreiking vindt plaats op den gezelligen propaganda-avond, die nog in het najaar gehouden wordt, waarna men met schietoefeningen in een zaal zal voortgaan.

Vrouwenpolder, 23 Juli. G. de Nood, 96 pt.

Winsum, 18 Juni. Schietoefening op scherp op de kwelder van den heer Frieling te Den Andel, onder leiding van luit. Kiviets. Het hoogst aantal punten behaalden: B. Knoops 87 en S. Reitsma 84 pt.

Wijk en Aalburg. Bij monde van den heer B. van Wijk werd dezer dagen in de zaal van den heer J. van der Maaden aan de afdeling van den B.V.L. een prachtige vlag overhandigd. In zijn toespraak wees de heer B. van Wijk op de noodzakelijkheid van een vlag voor de afdeling om daarmee bij bijzondere gebeurtenissen als landdagen enz. een goede beurt te maken. Intusschen was dit voor de nieuwe plaatselijke commissie lang niet gemakkelijk, wijl de landdag in Dordrecht reeds betrekkelijk kort op de benoeming eener commissie volgde. Desondanks heeft de commissie kans gezien een goede vlag aan te schaffen, waarmede men overal kan komen. Spreker sprak de hoop uit, dat de leden zich van hun plicht zullen bewust zijn en op de bres zullen staan, indien dit voor Vorstenhuis en Vaderland ooit noodig mocht zijn. Tevens bracht hij een woord van dank aan de dames, die geheel belangeloos het borduurwerk der vlag hebben verricht, dat alom werd geroemd.

De plaatselijk leider, de heer A. Sluijmers, betuigde mede namens de leden zijn hartelijken dank voor de verstrekking eener vlag, den B.V.L. waardig. Ons eens gegeven woord van trouw, aldus de plaatselijk leider, zullen wij gestand doen en als 't moet — het symbool van den B.V.L. — zullen wij ons eendrachtig scharen rondom deze vlag, welke het zinnebeeld is van trouw aan het Koninklijk Huis, trouw aan het Vaderland en trouw tot in den dood. Na afloop dezer plechtigheid bleef men nog eenigen tijd gezellig bijeen.

Wijk bij Duurstede, 27 Juni. De wisselbeker, door den burgemeester ter beschikking gesteld en die verschoten dient te worden door B.V.L. en B.W., is voor de eerste maal thans door de burgerwacht gewonnen.

AFSTANDSMARSCHEN.

Arnhem, 29 Juli. Onder de veteranen, die met goed gevolg de vierdaagsche afstandsmarschen te Nijmegen volbracht hebben, bevond zich dit jaar de ruim zestigjarige Majoor K.N.I.L.B.d., F. Dieleman, lid van de gewestelijke land-

WEGENTEER EN ASPHALTPRODUCTEN VAN DE N.V. OLSTER ASPHALTFABRIEK, OLST

stormcommissie Veluwzoom. Dit is een prestatie, die in onze landstormkringen zeker een hartelijk woord van gelukwensch waard is.

Breda, 29 Juli. Van de afdeling Breda heeft een detachement van 23 man en 2 verzorgers aan de vierdaagsche afstandsmarschen te Nijmegen deelgenomen. Ook dit jaar werd de korpsmedaille behaald. Het detachement heeft waardeerende woorden ontvangen van den commandant van het veldleger, Luitenant-Generaal Baron van Voorst tot Voorst, waarna de bekende kruisjes aan de deelnemers uitgereikt werden.

TWEEDAAGSCHE SCHIETWEDSTRIJDEN TE LEEUWARDEN.

Het Landstormkorps Friesch Verband hield Vrijdag 15 en Zaterdag 16 Juli op de Wilhelminabaan te Leeuwarden tweedaagsche schietwedstrijden, welke zich verheugen mochten in een groote belangstelling. De wedstrijden werden tweemaal bezocht door den Commissaris der Koningin, éénmaal door Generaal H. de Jongh, Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm en tweemaal door den Burgemeester van Leeuwarden.

Het bleek bij de wedstrijden dat en de eerste burger der provincie en de eerste burger van Leeuwarden uitstekende schutters waren.

Ook door de deelnemers werd uitstekend geschoten, zoodat de meeste prijzen door het lot moesten worden toegewezen.

Zaterdagavond sloot oud-Burgemeester S. Sijsma, voorzitter der regelingscommissie, met een kort slotwoord de zeer geslaagde wedstrijden, waarin hij bijzondere dank bracht aan Kapitein H. C. la Roi, Commandant van het Friesch Verband, op wien dan ook een driemaal herhaald hoera werd uitgebracht. Staande werd daarop het Wilhelmus gezongen. Kapitein La Roi deed daarna de prijzen uit.

ENGWIERUM.

Het Friesch Verband hield in 1926 'n provinciale schietwedstrijd te Beetsterzwaag. Er waren 105 prijzen. Den eersten prijs kreeg de eenigste schutter met 50 punten. De laagste prijs werd toegekend aan een schutter met 44 punten. Dezen zomer werd er weer een dergelijke wedstrijd te Leeuwarden gehouden.

Er waren nu 99 prijzen. Maar nu waren er 16 schutters die het tot 50 brachten. Slechts 10 man die 47 schoten kregen nog een prijs; in sommige klassen kregen die van 48 zelfs niets.

SCHIETWEDSTRIJD TE GRONINGEN.

Op de schietbanen bij de kazerne werd Zaterdagmiddag 16 Juli 'n pistoolschietwedstrijd gehouden voor officieren, aangesloten bij 't Verband Groningen van den Bijz. Vrijwilligen Landstorm. De wedstrijd had een vlot verloop, terwijl de behaalde schietuitkomsten uitstekend genoemd konden worden. De prijsuitreiking vond plaats in het Boschhuis, door den secretaris van de Gewestelijke Landstormcommissie, den Reserve-Kapitein N. J. van der Wal, welke mededeelde, dat de heeren Tj. Krol, voorzitter van de Gewestelijke Landstormcommissie en de Reserve-Majoor M. Oosters, Commandant van het Verband, tot hun spijt verhindert waren aanwezig te zijn.

Na zijn voldoening over de bereikte

A. KUYVENHOVEN'S Kisten-, Broeiramen- en Vatenfabriek Zuideinde 13 NAALDWIJK Tel. 35

schietresultaten te hebben uitgesproken en een aansporing te hebben gegeven, de propaganda voor het Instituut met alle kracht door te zetten, reikte de Kapitein aan de navolgende Officieren de prijzen uit:

1. C. S. Barkema; 2. G. J. Alfing; 3. J. Julius; 4. L. L. Tinkenberg; 5. P. Tazelaar; 6. J. M. van der Zee; 7. W. B. van Rink; 8. H. M. Nanninga; 9. J. A. Kappers; 10. J. Zevenberg; 11. A. Vroom; 12. A. G. Westerbrink; 13. L. G. Bosma; 14. I. J. Timmermans.

Na de uitreiking bleef men nog eenigen tijd gezellig bijeen.

ZEVENBERGEN.

De Districtsschietwedstrijden van den Bijz. Vrijw. Landstorm.

In het mooi gelegen Sportpark te Zevenbergen hebben op Zaterdag 30 Juli de districtsschietwedstrijden plaats gehad.

De afdeling Zevenbergen was ontvangende afdeling, die tevens voor de voorbereiding en organisatie te zorgen had, zulks met volle medewerking van de Gewestelijke Commissie W. Brabant, waarbij bijzonder dank gebracht moet worden aan Res. Luit. Kol. Beets en Pastoor van Genk. Aan deze wedstrijden hebben verder deelgenomen de afd. Wagenberg, Raamsdonksveer, Raamsdonk, Geertruidenberg, Stuivezand, Fijnaart, Hooge-Zwaluwe, Lage-Zwaluwe, Moerdijk, Willemstad, Zevenb. Hoek, Klundert, Oosteind en Den Hout (beide gem. Oosterhout), in totaal met 376 schutters.

De wedstrijden, begonnen om 2 uur, werden begunstigd door fraai, zonnig weer, waren zeer geanimeerd en waren geëindigd een kwartier voor den aangegeven tijd van 6 uur. De wedstrijden waren verdeeld in korpswedstrijd, pers. wedstrijd (afd. A en B) en vrije baan, terwijl de pl. leiders elkaar ook nog onderling moesten bekampen.

Om zes uur werd de troep geformeerd voor het defilé, onder leiding van de Res. Luitenants Mr. Vreeken en Mr. Doeleman. De Harmonie „Euterpe" en de Fanfare „Crescendo" verleenden daarbij haar muzikale medewerking.

De landstormers marcheerden onder veel belangstelling naar het Parochiehuys, waar de prijsuitreiking zou plaats hebben.

De bijeenkomst werd bij ontstentenis van den pl. voorzitter geopend door den pl. leider, den heer Joh. A. van Schendel, die allen hartelijk welkom heette, in 't bijzonder den spreker van den dag Kap. Boulogne, dank bracht aan eerecomité, gew. commissie, pl. commissie, aan al de landstormers met hun leiders voor de zoo volledige medewerking, aan de Res. Luit. Mr. Vreeken en Mr. Doeleman, aan het gemeentebestuur en verder aan allen, die op een of andere wijze tot het welslagen van den dag hadden meegewerkt.

Overste Beets onderstreepte de woorden van dank aan allen door den Pl. Leider reeds geuit.

Dan geeft Overste Beets het woord aan Kap. Boulogne.

Ook burg. v. Aken voert het woord. Het verheugt hem, dat Zevenbergen voor dezen wedstrijd is uitgekozen. Het gemeentebestuur heeft gedaan, wat 't kon; hij hoopt, dat deze wedstrijden zoo mogelijk in nog uitgebreider vorm in Zevenbergen met zijn uitstekend sportterrein zullen plaats hebben en hoopt, dat 't bij het vertrek een tot weerziens zal zijn.

Nadat Overste Beets den sprekers dank heeft gezegd, vangt de prijsuitdeling aan.

Voor den korpswedstrijd gaan met de

Hotel „HOBDEL" P. VINKE - OOLTGENSPLAAT

medailles strijken: 1. Zevenb. Hoek, 477 punten, gouden medaille; 2. Fijnaart, 469 punten, zilveren medaille; 3. Wagenberg, 467 punten, bronzen medaille.

Voor den pers. wedstrijd A en B waren in totaal een zeventig aardige kunst-, luxe- of huishoudelijke voorwerpen beschikbaar gesteld.

Voor A werden deze prijzen behaald met 50 tot 47 punten in 5 schoten; voor B met 48 tot 45 punten. Voor de vrije baan werden 20 geldprijzen uitgereikt in bedragen van f 4.42 afdalend met ongeveer f 0.40 tot f 0.60.

Van de Pl. Leiders behaalden 'n prijs de heeren: I. v. Gils, Zevenb. Hoek (48); II. A. Nijhof (46), Fijnaart; III. J. Akkermans (45), Oosteind; IV. P. Mouwen (44), Wagenberg en V. Muys (43), Willemstad.

Overste Beets feliciteerde allen met het behaalde succes.

Het slotwoord werd gesproken door pastoor van Genk.

SCHIETWEDSTRIJD LANDSTORM-OFFICIEREN TE TILBURG.

28 Juli had de schietwedstrijd plaats van de officieren van den Landstorm, Tilburg e.o. en genoodigden.

De uitslag was als volgt: afstand 10 M. maximum 60 punten: 1e Res.-Luit. J. Wempe, 60 pnt.; 2e Res.-Kap. J. Hofland, 59 pnt.; 3e Res. 1e-Luit. P. Hamburg, 59 pnt.; 4e Res. 1e-Luit. H. A. Klausz, 58 pnt.; 5e Res. 1e-Luit. G. Copal, 58 pnt.; 6e Res.-Kap. M. Kessels, 57 pnt. op 20 meter (handicap); 7e Res. 2e-Luit. J. Schellemans, 57 pnt.; 8e Res. Kap. J. Moens, 56 pnt.; troostprijs Res. Kap. F. Houben.

Genoodigden: 1e W. Valkenburg, 60 pnt.; 2e P. Timmer, 59 pnt.; 3e J. V. M. Straeter, 58 pnt.; 4e P. A. M. Preusting, 57 pnt.; troostprijs J. Pessers.

SCHIETWEDSTRIJD NIEUWE HOLLANDSCHE WATERLINIE.

Veenendaal wint den korpswedstrijd op scherp. — Baarn op K.S.O.

Op het fort aan den Biltstestraatweg te Utrecht hadden op 23 Juli de jaarlijksche schietwedstrijden plaats van het korps Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Van de 42 afdelingen waren er 38 opgekomen met plm. 500 leden.

In hotel Noord-Brabant werden des avonds door mr. J. v. Kuyk de prijzen uitgereikt, waarvan de voornaamste hier vermeld worden:

Scherp op 100 M.

Korpswedstrijd, max. 250 punten: 1e prijs tevens winnaar van den wisselkrans afd. Veenendaal met 224 p.; 2e pr. afd. Driebergen met 213 p.; 3e pr. afd. Zeist met 211 p.

Personeele baan, koning- en scherp-schutters, max. 50 p.: 1e pr. P. van Dierman, Spakenburg, 49 p.; 2e pr. S. v. d. Weide, Hilversum, 48 p.; 3e pr. J. Lefers, Veenendaal, 48 p.; 4e pr. C. van Nieuwenhuizen, Amersfoort, 47 p.

Personeele wedstrijd 1e klas schutters, max. 50 p.: 1e pr. K. van Maanen, 49 p.; 2e M. de Kluiver; 3e A. v. d. Bovenkamp, 46 p., allen te Veenendaal; 4e J. M. van Herwaarden, Asperen, 45 p.

Personeele baan schutters 2e klas, max. 50 p.: 1e G. Boot, Bilthoven, 47 p.; 2e L. M. Vroom, Utrecht, 45 p.; 3e B. Benschop, Utrecht, 43 p.; 4e W. Rusconi, Utrecht, 42 p.

Pistoolschieten, max. 72 p.: 1e pr. P. W. Visser, Amersfoort, 71 p.; 2e B. Verhoeven, Groenekan, 70 p.; 3e J. Loggers, Utrecht, 67 p.; 4e C. J. Dragt, Baarn, 67 p.

N.V. v. HOUWENINGE & IJSELSTIJN
BLOEMENMAGAZIJN
 LANGE HOUTSTRAAT 17, 's-GRAVENHAGE

K.S.O. op 15 M.

Korpsschieten, max. 250 p.: 1e pr. tevens winnaar van den wisselbeker, afd. Baarn met 240 p.; 2e afd. Vianen met 238 p.; 3e afd. Laren met 237 p.

Scherpschutters, max. 50 p., personeele baan: 1e pr. G. Pippel, Haaften, 50 p.; 2e H. W. van Weelden, Haaften, 50 p.; 3e A. Overveen, Baarn, 49 p.; 4e J. de Leeuw, Waardenburg, 49 p.

Koningsschutters, max. 50 p.: 1e pr. D. Sturm, 50 p.; 2e G. de Haan, 50 p.; 3e G. J. v. d. Bremer, Soest, 49 p.; 4e J. Beyen, IJsselstein, 49 p.

Schutters 1e klas, max. 50 p.; 1e pr. G. N. Calis, Laren, 50 p.; 2e P. van Wijk, Haaften, 49 p.; 3e C. G. van Rooijen, Wijk bij Duurstede, 49 p.; 4e M. Majoor, Laren, 48 p.; 5e K. Teunissen, Beesd, 48 p.

Schutters 2e klas: 1e pr. D. H. v. d. Berg, 50 p.; 2e H. van Wijk, 50 p.; 3e B. van Wijngaarden, Cothen, 49 p.; 4e A. van Gils, Laren, 48 p.

Vrijebaanwedstrijd, afstand 100 M., Eng. patronen, max. 90 p.: 1e pr. G. J. v. d. Bremer, 87 p.; 2e W. Buitenhuis, Amersfoort, 85 p.; 3e A. Woudenberg, Zeist, 85 p.; 4e J. Bosch, De Bilt, 85 p.

Vrijebaanwedstrijd K.S.O., afstand 15 M., max. 90 p.: 1e pr. J. Veldmeijer, Hilversum, 90 p.; 2e C. van Wijngaarden, Soest, 90 p.; 3e W. Overveen, Baarn, 90 p.; 4e G. de Haan, Soestdijk, 90 p.; K. Hoogendoorn, Montfoort, 90 p.; J. Vosmaer, Montfoort, 90 p.; W. H. Schutte, Baarn, 90 p.; J. Lovink, Haaften, 90 p.; J. v. d. Wal, Soest, 90 p.

AMSTERDAM.

Herdenking Regeeringsjubileum.

Op Dinsdag 30 Augustus zal de Ge-westelijke Landstormcommissie de „Stelling van Amsterdam" in hotel Krasnapolsky te Amsterdam bijeenkomen, ter herdenking van 't veertig-jarig jubileum van H.M. de Koningin.

Het openingswoord zal worden gesproken door den voorzitter van de Ge-westelijke Landstormcommissie en lid der Tweede Kamer, Dr. I. H. J. Vos, waarna Prof. Jhr. Mr. B. C. de Savornin Lohman, hoogleeraar te Utrecht en lid der Eerste Kamer, een herdenkingsrede zal uitspreken.

Medewerking zal worden verleend door de Nieuwe Amsterdamsche Orkest Vereeniging, directeur Nico van der Linden; mevr. G. Weijnschenk-Hoogenbirk te Hilversum zal Nederlandsche liederen ten gehore brengen.

BENOEMINGEN.

Bevordert tot Res. Majoor de Res. Kapitein der Infanterie **F. J. Goedhart**; tot Majoor de Kapitein der Infanterie **C. Eldermans**.

27 AUGUSTUS.

Voor het verstrekken van informatie zal het Bureau der Nationale Landstorm Commissie, Koninginnegracht No. 50 te 's-Gravenhage, geopend zijn van 4—6 uur in den namiddag.

ONTVANGEN BOEKEN, BROCHURES, ENZ.

Vorstin van Neerlands harten door Joh. van Hulsen.

In korte schetsen (7 hoofdstukken) teekent de schrijver de Regeering onzer Koningin over een 40-tal jaren, bekende feiten, maar zoo, dat zij het hart van ieder oprecht Nederlander verwarmen. Inderdaad een boekwerkje dat in geen gezin mag ontbreken. Aanbevolen, ook 't bijzonder voor onze jongens en meisjes van dezen tijd.

Clichés Boelaars

's-Gravenhage. Tel. 117505*

Apeldoornsche Cartonagefabriek

TEPELENBERGWEG 16 — APELDOORN
 TELEFOON 5107

Band- en elasticspoelen v. textielindustrie

GROEP A.

(Onder de 10 jaar.)

WOORDRAADSELS.

In de volgende woorden zijn de letters versprongen. Probeer eens ze weer netjes op haar plaats te zetten.

bovelat - toppoes - ordia - potter - bedzwam - straatook - rekap - heernook - krokkelk - verlind - reesbij - mamadrest - iningonk - schatrolsena - perlijdsaar.

GROEP B.

(Boven de 10 jaar.)

WOORDRAADSELS.

De volgende woorden zijn nog niet zo raar, als je de letters maar op de juiste plaats zet.

sikjessok - alimonda - nutenmomen - leenpapaard - stropsenkou - noodwebroek - potsterdom - driessig - azijngam - chinameevlig - kenterspin - notefelo - druilerspek - valzarkwek - stierfotom.

Voor nieuwelingen geef ik hier nog eens het adres:

AAN OOM BERTUS,
 p/a Bureau van Het Landstormblad,
 Koninginnegracht 50,
 's-GRAVENHAGE.

HOE FOK KONINGINNE-DAG VIERDE.

Fok was een jonge hond met een glanzend, wit-zwart velletje. Hendriks en z'n vrouw, die geen kinderen hadden, vertroetelden hem op 'n geweldige manier. Zo werd Fok al gauw een verwend en verwaand heertje, dat voor 't gewone voedsel z'n neus optrok, en liefst van allerlei lekkernijen leefde. Het duurde dan ook niet lang, of Fok leek veel op een rollade op vier pootjes. Nu was 't 31 Augustus, Koninginne-dag.

Een heel andere dag dan gewoonlijk. Dat begon al 's morgens vroeg. Overal in de buurt staken de mensen de vlag uit, wat op Fok diepe indruk maakte. Die frisse banen van rood, wit en blauw, hoe vrolijk goldfen en klapperden ze op de wind!

Fok stak z'n rose snoetje omhoog en keek met z'n schrandere oogjes vol be-

wondering rond. Hij kon van dat schouwspel niet genoeg krijgen.

Maar daar hoorde hij den baas fluiten. Ha! hij kreeg zeker weer een biscuitje of 'n ander versnaperingetje. Hij op 'n drafsje naar binnen!

„Kom 's hier, Fokkiel!" lachte de vrouw: „weet je wel, wie er vandaag jarig is?.... 'k Zal 't je maar zeggen: onze Koningin! En daarom is 't vandaag feest! Voor ons, maar ook voor jou!"

Kwispelstaartend keek hij z'n meesters aan.

Toen nam zij van de tafel een grote Oranjestrik en bond die om z'n hals.

Zo'n versiering was hij niet gewend, en daarom begon hij te schuddekoppen. Maar toen hij haar strenge ogen en dreigende vinger bemerkte, hield hij zich koest.

Vrolijk wipte hij naar buiten, en toen hij langs de sloot lopend z'n spiegelbeeld zag, bleef hij stokstijf staan. Hij kende zichzelf haast niet weer; zo prachtig stond hem die strik.

Intussen had ook zijn baas de vlag voor de dag gehaald. Hij ging er mee naar de voorkant van 't huis. Daar stond aan de gevel de vlaggestok al in een bus gestoken. Toen maakte hij 't koord los, waarmee de vlag over een katrolletje naar boven moest worden gehesen. De baas bond de vlag aan 't ene eind van 't touw vast, terwijl 't andere eind op de grond hing. Daarop begon hij aan 't andere, lange eind te trekken.

Maar wat was dat?

't Onderste eind was zo zwaar als lood. En juist toen hij achterom keek, hoorde hij vervaarlijk gillen: „aui! aui!"

Wat zag hij?

Daar hing Fok met alle vier z'n pootjes door de lucht zwaaiend, tussen hemel en aard te bungelen!

Van schrik liet de baas 't touw uit z'n handen schieten, en Fok duikelde met een plof naar beneden.

Wat was er gebeurd?

Toen de baas druk bezig was, had Fok 't slingerend koord bemerkt, en begon er mee te spelen. Door de sterke wind was 't eind om z'n lijf geslagen, en door z'n bokkesprongen was er nog een winding bij gekomen. Maar de baas had niet in de gaten, wat daar achter z'n rug werd afgespeeld. En zo was Fok een paar voet van de grond opgetild.

Maar nu had Fok zich uit de strik losgeworsteld, en stond met z'n eigen verformfaaide strik te proesten en schuddekoppen van schrik.

Toen Hendriks aan z'n vrouw dit gevalletje smakelijk vertelde, zuchtte zij: „Ik kan om zoiets niet lachen; onze schattebout had zich wel kunnen ophangen!".....

Een uur later kwam er een grote op-

VAANDELS — VLAGGEN

Fa. JANSSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg

Tel. 813. Eigen atelier. 70-jarige reputatie.

Hoogste tentoonstellingsbekroningen

✳ Prima werk en voordeelige prijzen ✳

tocht van schoolkinderen voorbij. Ze zwaaiden allemaal met kleine vlaggetjes en zongen lustig de Vaderlandse liederen.

Met nieuwsgierige ogen stond Fok voor 't hek te turen. Daar stak een jongen met een plagerig gezicht onder 't voorbijstappen z'n vlaggetje tussen de spijlen door.

„O!" dacht Fok, „die bengel wil mij zeker 's op stang jagen! Wacht! dan zal ik hem 's krijgen!"

„Hap!" zei Fok, en hij trok 't vlaggetje met stok en al uit z'n vingers.

De jongen schreeuwde uit alle macht: „O, m'n vlaggetje! m'n vlaggetje!" Maar de rijen, die achter hem aankwamen, duwden hem vooruit.

Fok was inmiddels met z'n ruit aan de haal gegaan. Achter een paar seringeboompjes ging hij lekker op 't mooi geel geverfd stokje liggen knabbelen. Dat was wel niet zoo'n fijn kluijfe als hij gewoonlijk kreeg, maar 't was in ieder geval toch beter dan niets, vond ie.....

's Avonds was er op de Markt concert en vuurwerk.

Juffrouw Hendriks vond 't erg zielig, om op zo'n feestdag haar hartelapje alleen thuis te laten. Haar man meende evenwel, dat een hondje tussen zoveel drukte niet thuis hoorde. Maar ten slotte gaf hij toe.

De strik, die 's morgens al zo'n lelijke knauw gekregen had, en waarmee Fok de hele dag al gegeurd had, werd eerst nog eens met de strijkbout opgeperst. En tegen 't vallen van de avond stapten ze met hun drieën naar de Markt, die door haar versiering met dennegroen, vlaggen en lampions een echt feestelijke aanblik bood.

Fok trippelde als een brave jongen aan 'n kettinkje netjes tussen de baas en z'n vrouw in.

't Was op 't feestterrein geweldig vol. Dat dicht gedrang vond Fok wel wat griezelig. En van de schetterende muziek kreeg hij maar pijn in de buik.

Telkens trok hij aan de ketting, om los te komen. Maar dan gaf de baas hem een zachte tik.

Eensklaps zag hij den jongen, die hem 's morgens met z'n vlaggetje geplaagd had. Toen werd Fok woest. Hij rukte nog eens flink aan de ketting, en daar schoot 't knipje van de halsband los! Eén, twee, drie! daar verdween hij tussen de benen van de mensen door, op den bengel af. Maar deze was nog net

bijtijds voor z'n aanvaller op de vlucht geslagen en nergens meer te bespeuren. Hendriks en z'n vrouw stonden verschrikt en beteuterd rond te kijken. Ze riepen en zochten overal in de opgepakte volksmassa; maar er viel van hun lieveling geen kop of staart te ontdekken.

Intussen begonnen de vuurpijlen al te knetteren. Fok was een eindje van 't gedrang af tegen een boom gaan zitten. Tussen al de mensen, die 'm op z'n tenen traptten, vond ie 't niets gedaan. Nu kon hij op z'n afgezonderd plekje alles op z'n gemak afneuzen.

Hij vond 't prachtig..... Suuut! daar schoot weer zo'n vurige straal de lucht in... Pang! daar spatte hij uit elkaar! En daar daalde een regen van gouden vonken met sierlijke bochten schitterend omlaag!

Een eindje verder stonden een paar jongens, die ook een vuurpijl gingen afsteken..... Suuut! daar zag Fok een klein lichtje, dat plotseling groter werd. Sissend en vuurspuwend kwam 't regelrecht op hem af.

Van schrik begon hij op z'n pootjes te beven.

Als de baas en de vrouw er nu maar waren, om 'm te helpen! Maar die waren natuurlijk nergens te zien.

Niet lang bedacht hij zich. Want dat vuurspuwend monster kwam hoe langer hoe dichtter op hem af. Jankend van angst sprong hij omhoog en lichtte z'n hielen.....

Lopen, draven, rennen, hollen, neen maar! zo hard had ie 't nog nooit van z'n leven gedaan!..... Plons! daar lag ie te spartelen in een diepe sloot, die hij in z'n benauwdheid helemaal niet bemerkte had.

Hij worstelde en spartelde, en slechts

met grote moeite gelukte 't hem weer op de wal te klauteren.

Diep verslagen waren in die tussentijd Meneer en Juffrouw Hendriks naar huis gegaan, zonder dat ze hun lieveling hadden kunnen vinden.

Wat schrikten ze, toen ze Fok bij hun thuiskomst op de stoep zagen zitten! Was dat nu hun Fokkie? Die bibberende deserteur, die van kop tot staart vol vieze modder zat? En waar was z'n prachtige Oranjestrik? Die had de deugniet natuurlijk onderweg verspeeld!

Nu moest hij op de late avond nog geloven aan een flink bad. Dat stond hem slecht aan, maar de baas had een paar stevige handen aan z'n lijf.

Tot straf mocht ook nu niet in z'n mandje naast het ledikant, maar kreeg hij een slaapplaatsje in de schuur op 'n oude deken. En zonder eten!

Daar lag ie in 't donker te bibberen en te zuchten: „Als 't weer Koninginnedag is, dan hoop 'k meer pret te hebben, dan 'k vandaag gehad heb! Maar 't is voor 't grootste deel m'n eigen schuld!”

En met een dikke traan in z'n linker oog viel hij ten langen leste in slaap.

OOM BERTUS.

INLEVERING VAN MILITAIRE GOEDEREN.

Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm.

Nr. 403.

Onderwerp: Wijziging Dienstplichtbeschikking.

's-Gravenhage, 8 Juli 1938.

Aangezien mij was gebleken, dat ten aanzien van de mogelijkheid van inlevering van rijksgoederen door dienstplichtigen, die als bijzonder vrijwilliger zijn geregistreerd en inzake de behandeling van de zakboekjes dezer dienstplichtigen zoo nu en dan verschil van opvat-

ting bestond, heb ik den Minister van Defensie voorgesteld de redactie der betrekkelijke §§ in de Dienstplichtbeschikking te doen wijzigen in den geest als hieronder aangegeven.

§ 146.

3. Van de in het eerste lid bedoelde inlevering kunnen worden vrijgesteld:
 - a. de dienstplichtigen, die als „bijzonder vrijwilliger" zijn geregistreerd (zie L.O. 1932 Nr. 167);
 - b. de dienstplichtige vrijwilligers van het vrijwillig landstormkorps motordienst;
 - c. de dienstplichtige vrijwilligers van het vrijwillig landstormkorps vaartuigendienst, ingedeeld bij strategische detachementen; indien hunne kleeding nog passend is en zij voor eene geschikte opberging en een behoorlijk onderhoud kunnen zorg dragen.
5. De inspecteur van den vrijwilligen landstorm verstrekt vóór 20 September aan den betrokken districtcommandant opgaven van de dienstplichtigen, die geen rijksgoederen inleveren. Bij de opgaven worden de zakboekjes van deze dienstplichtigen overgelegd.

Inlevering goederen na te zijn vrijgesteld.

§ 156.

2. Komt een vrijwilliger die overeenkomstig het gestelde in § 146 3e lid, was vrijgesteld van inlevering van rijksgoederen in zoodanige omstandigheden te verkeeren, dat een geschikte opberging of behoorlijk onderhoud van de hem verstrekte rijksgoederen hem niet meer mogelijk is, dan kan hij, met toestemming van den commandant van het vrijwillig landstormkorps, waarvoor hij is geregistreerd, die goederen inleveren.
3. De commandant van het vrijwillig landstormkorps draagt zorg dat:
 - a. de inlevering van de rijksgoederen, bedoeld in het eerste en tweede lid, tijdig geschiedt;
 - b. van de inlevering een aanteekening in het zakboekje wordt geplaatst;
 - c. de goederen worden verzonden met inachtneming van hetgeen omtrent zoodanige verzending is bepaald in de laatste-

Werft abonné's op het Landstormblad

lijk vastgestelde beschikking betreffende de jaarlijksche inlevering van goederen door dienstplichtigen, die naar de aanvullingsreserve overgaan.

Hierop mocht ik als beslissing ontvangen, dat, in afwachting van eene wijziging van de dienstplichtbeschikking, in de legerorder betreffende de inlevering van goederen door dienstplichtigen, die in 1938 naar de aanvullingsreserve overgaan, een regeling zal worden opgenomen overeenkomstig mijn vorenbedoeld voorstel.

Ik verzoek U hiermede thans reeds rekening te houden en de dienstplichtigen als „bijzondere vrijwilligers" geregistreerd, die in 1938 naar de aanvullingsreserve overgaan tijdig ermede in kennis te stellen, dat zij van inlevering der rijksgoederen zijn vrijgesteld, indien hunne kleeding nog passend is en zij voor eene geschikte opberging en een behoorlijk onderhoud kunnen zorg dragen en indien zij daartoe vóór 15 September onder toezending van hun zakboekje een verzoek tot U hebben gericht.

Zij, die geen verzoek voor vrijstelling van inlevering indienen moeten de rijksgoederen bij den districtcommandant inleveren op een datum en plaats, als voor de overige dienstplichtigen, die naar de aanvullingsreserve overgaan, zal worden bepaald.

Ik verzoek U vóór 20 September aan de betrokken districtcommandanten opgaven van de dienstplichtigen te verstrekken, die geen rijksgoederen inleveren.

Bij deze opgaven worden de zakboekjes van deze dienstplichtigen overgelegd.

De Reserve-Generaal-Majoor, Inspecteur van den Vrijw. Landstorm, H. DE IONGH.

Aan: de Aangewezen Commandanten van de Vrijwillige Landstormkorpsen.

WERKLOOS VRIJWILLIGER van den B.V.L., oud 46 jaar, gehuwd, P.G., zoekt werk in het bouwbedrijf, hetzij grondwerk of als opperman; omg. Den Haag. Brieven onder no. 209 aan bureau van dit blad.

KONINKLIJKE = BEGEER INSIGNES SPORTPRIJZEN MEDAILLES
VOORSCHOTEN
LEVERANCIERS VAN DE OFFICIEELE LANDSTORMMEDAILLES

Zeijl's
Verzekering Maatschappij Sneek
Directie: S. ZEIJL Wzn.
Comm.: Prof. Mr. P. S. Gerbrandy, Mr. J. Oranje, H. M. Martens, Burgemeester Sneek.
Auto-, W.A.-, Ongevallen-, Ziekten-, Glas-, Brand- en Transportverzekeringen.
Op plaatsen, waar nog niet vertegenwoordigd, agenten gevraagd.

SAFE DEPOSIT KOFFERKLUIS
NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.
AMSTERDAM-ROTTERDAM-'s-GRAVENHAGE
EN IN 63 ANDERE PLAATSEN IN NEDERLAND
ALLE BANK- EN EFFECTENZAKEN

DE PRACTISCHE HUISVROUW KOOPT BIJ VROOM & DREESMANN
HET aangewezen adres voor **SCHIETPRIJZEN** o.a. medailles, takken, bekens, kransen enz. is **FIRMA CORN. PLAS** (E. C. BILARS) LANGESTR. 40 - ALKMAAR

Firma KLAAS FOPPEN Rzn.
Arnhemuiden (Zld.) - Tel. 19
Garn-pellerij en Groothandel
Dagelijks verse gepelde en ongepelde garnalen tegen sterk concurrerende prijzen
Het beste adres voor den groot- en kleinhandel

GEBR. VELDHORST
ANGERLO - DOESBURG
Telefoon no. 220 Doesburg
SPECIAAL ADRES VOOR MILITAIRE EN BURGERKLEEDING
OVERAL TE ONTBIEDEN

UNIFORMEN
van kamg. whipcord f 55.-
MAISON GERMAN DEN BOSCH - Hintamerstraat 153 AALTEENSCHÉ

Zendt uw wasch naar Apeldoornsche Wasch-industrie „Astra” Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn
Speciaal ingericht voor militaire wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

Reist per AAA Busdienst naar Apeldoorn, Arnhem en Ede
Speciale Luxe Touringcars voor Gezelschappen.
Gebrs. ROBERT - Apeldoorn Marktstraat 8 - Telefoon 2871

ASBEST-CEMENT PLATEN GEGALV. PLATEN ASBEST-CEMENT BUIZEN
Uit voorraad leverbaar
FIRMA J. MONSTER
TELEF. 2841 - GORINCHEM

VELUWE GARAGE „SAAN”
TEL. 51517 DIEMEN
VERHUIZINGEN EN EXPEDITIE
Te koop landhuisterrein rustig aan harden weg, electr. kab. 20 cent per M2. 2½ H.A. bosch f 2500.- 5½ H.A. f 5000.-
GEBR. SMIT - VAASSEN

DE MOTOR VAN UW WAGEN GEBRUIKT VEEL TE VEEL OLIE EN DE TREKKRACHT IS BELANGRIJK MINDER DAN VROEGER!
Er is maar één afdoend middel; laat hem reviseeren door
N.V. SIM HOLLAND - GOUDA
MOTORENFABRIEK - TELEFOON 3362
• • • REVISIES VAN BENZINE- EN OLIEMOTOREN

JUBILEUM-Doorrookers
1898 6 SEPT. 1938
GOEDEWAAGEN'S KONINKL. FABRIEKEN, GOUDA

FORDBEDRIJF „WILLGO” - AMERSFOORT
OFFICIAL FORD-DEALER
BARCHMAN WUYTIERSLAAN 196 - TELEFOON 780

NOORDER GLASHANDEL J. v. OOSTENDORP
ROTTERDAM v. d. Duijnstraat 50 - Franciscistraat 17-27
GLAS-IN-LOOD Tel. 41436/43436. Na 6 uur n.m. 41662/30778
AUTORUITEN Filiaal: DORDRECHT - Vest 1 - Tel. 3683

SCHIETSCHIJVEN
gedrukt op speciaal vervaardigd schietschijvencarton. Diep zwarte druk. Lage prijzen.
N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK SLAGHEKSTR. 90-94 - ROTTERDAM-ZUID
TELEFOON 1-1-3-8-6
Vraagt onze nieuwe prijscurant met uitgebreide modellen

TEEKENMATERIALEN BUREAUBEHOEFTEN DOOZEN POST VULPENHOUDERS FOTO-ALBUMS etc.
L. Demmenie & Zoon
LEIDEN

Firma J. KAKES
BOUWKUNDIGE ZAANDAM
Taxatie - Expertise
TELEFOON No. 3251-4984

N.V. Ph. VLESSING
DEN BURG (TEXEL)
Complete Meubilering

VERHUIZINGEN door GEHEEL NEDERLAND
Alle prijzen Alle modellen
KOEKENBERG'S
Krui- en Trekwagenfabriek Oldenzaal - Telefoon No. 770 (Vraagt catalogus)

FIRMA MOREE
RUYGHWEG - TELEF. 649
DEN HELDER
Laat uw rijwiel repareren bij een vakman. 40-jar. ervaring en goed goetilleerde werkpl.
EIGEN PERSONEEL

„DE STAD MAASTRICHT”
Steeds een schitterende keuze in glas, porselein, aardewerk en alle bijkomende huishoudelijke artikelen.
GEBR. WELKERS
HOORN - BEVERWIJK
Stoom-, Wasch- en Strijkijzer „DE SLINGE”
H. v. d. KAMP - AALTEN
Heldere wasch, minimum slijtage en scherp concurr. prijzen.
DAAROM OOK UW ADRES!

SIGAREN MAGAZIJN
A. Drúghorn
Javastr. 57. Haag. Tel. 113209

KOLEN VAN DE
ORANJE-NASSAU - MIJNEN
P. G. LODDER
2e ROSESTRAAT 7
ROTTERDAM - TELEF. 12202

GARAGE „BOOIJ”
FRANSCH Kerkstr. 20
TELEFOON No. 778274
V O O R B U R G

HET ADRES VOOR
LUXE VERHUUR EN TAXI'S

GEURTS' CONSERVEN
MUNTEN UIT

„Beter en Goedkooper”
Conservenfabriek
„DE BATAVIER”
D. GEURTS - DODEWAARD

JAC. H. BENGSCHE
HILLEGERSBERG
Joh. v. Oldenbarneveldlaan 1b
Speciaal adres voor groote
huurtenen, zoowel v. muziek
als tentoonstelling, met volle-
digen inventaris. - Verzorger
van den Landdag te Pernis.

HERENPAK REINIGEN 12.-
STOMEN

J. HOEVELS
VERVEN
ROTTERDAM - TEL. 45980

N.V. SLUIS & GROOT'S
Kon. Zaadteelt en Zaadhandel
ENKHUIZEN

TUIN-, BLOEM- EN
LANDBOUWZADEN
Levering uitsluit. a. d. handel

BERICHT voor de dames van
al de B.V.L.-ers!
Geachte Dames!
Wilt U tot aller tevredenheid
trakteeren, neemt dan onze
tijne **Dê-Dê-Wafels**
Beleefd aanbevelend,
R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
DOKKUM - B 24

A. DE NIJS - VLISSINGEN
KLEINE MARKT
Speciaal adres
voor aankoop van prijzen
voor schietwedstrijden!
Huishoud. en luxe artikelen

GEEN LEKKAGE MEER!!
A.T.B.-PASTA dicht alles:
mastiek- en asfalt-daken,
goten, dekstenen, enz.
A.T.B.-PASTA is volkomen
duurzaam, weerstaat hitte
en koude en druipt niet af
Ten Bruggencate's Oliehandel
Broek op Langendijk - Tel. 48

WED. H. TROOST
ROTTERDAM
TELEF. 11606
• Aannemer van grond- en
bouwwerken
• Transporten door geheel
Nederland

Voor geschenken en prijzen
slaagt men zeker in
„T SIERHUIS” - ALKMAAR
LANGESTRAAT 86
Iemand van smaak
koopt in „t Sierhuis”

KONING
PRINS
ADMIRAAL
Ford rijden doen ze allemaal
Vraagt demonstratie: Firma
J. VAN BERKUM & Co., Off.
Ford-Dealer, Coevorden, tel. 51

N.V. NEDERL. BASALT Mij
ZAANDAM
Vraagt ons prijs van
BASALTINE-
TROTTOIRTEGELS
Levering op strengste keur

Koopt Melk- en Melkproducten
van N.V. Zuivelfabriek
„DE GRAAFSTROOM”
Filialen: R'dam, Oranjeboom-
straat, Tel. 50964; Dordrecht,
Voorstr., Tel. 4353; Bleskens-
graaf, bij Dordrecht, Tel. 1.

PURGEER- EN BLOED-
ZUIVERENDE PILLEN
van H. VAN AKEN,
Apotheker Specialist
te SELZAETE.

Het beste en doelmatigste
purgeermiddel, veroorzaken
geen buikpijn of krampen,
zuiveren het bloed en geven
het nieuwe kracht.

Prijs f 0.60 per doos

Verkrijgbaar bij Apo-
thekers en Drogisten.

Importeur:

SCHULTE & THIEME
Postbox 55 - Middelburg

GEBS. DE JONG
Motorboot- en autodiesen
Telefoon 306 - HEERDE
5x wekel. dienst op R'dam—
Den Haag—Leiden; 2x wekel.
dienst op Gron.-Maastricht;
2x wekel. dienst op Breda.
DAGELIJKS naar UTRECHT

NEEMT
die vuile plekken op
uw deur weg of voor-
komt ze met 'n...

COLEO-DEURPLAAT
Technisch Bureau „COLEO”
DOETINCHEM, Telefoon 655

KOETSIER'S
Krachtvoeder- en
Veekoekenfabriek
WOERDEN

GEBS. BIJLOO
Dagelijksche motorbootdienst
Schiedam - Amsterdam
Rotterdam—Vlaardingen v.v.

Schiedam, Tel. 68646
AMSTERDAM, Tel. 30674

BLOEMENMAGAZIJN
FIRMA
H. J. BARMENTLOO
JAVASTRAAT 43
DEN HAAG - TEL. 111561

H. J. BREMER
TEL. 2864 - ZWOLLE
ALLE SOORTEN WAPENS
EN MUNITIE VOOR JACHT
EN SPORT
Speciale prijzen voor
schietverenigingen
VRAAGT OFFERTE

N.V. Houthandel „ALBLAS”
WADDINXVEEN
OPSLAGPLAATSEN
's-GRAVENHAGE:
Fahrenheitstr. 343
ROTTERDAM:
Zwaanshals 119-121
Vraagt prijs van TRIPLEX
in diverse soorten en dikten

FIRMA H. MOOI & Zn.
ASSEN
MILITAIRE KLEERMAKERIJ
Coupeur overal te ontbieden

Autobusbedrijf J. v. Bergen Henegouw, Tel. 36, Zoetermeer

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN
KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183
Uniform- en Civiele kleding naar maat - Volledige garantie

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
IJSSELMUIDEN Telef. 246 KAMPEN

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V.
ZOETERMEER
HET ADRES VOOR
EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER
Zowel verpakt
als in fust.
Leveringen uitsluitend aan de handel
TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

STOOMWASSCHERIJ EN
CHEM. WASSCHERIJ
„VECHT EN DIJK”
Fa. C. HAGEMAN & ZN.
TEL. 11
NEDERHORST DEN BERG
Vraagt onze prijscourant D

VLAGGEN-VAANDELS
INSIGNES
Borduuratelier
C. Doncker
LEIDEN
BREESTRAAT 159 - TEL. 851

J. BAX'
GROOTHANDEL EN FABRIEKEN N.V.
WOUDRICHEM - TEL. 5

FABRIKANTEN VAN:
MARGARINE - VETTEN
SPIJSOLIEN
ZACHT ZEEP en HUISHOUDZEEPEN
SODA (KRISTAL- en PATENTSODA)

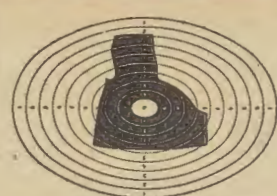
LEDERWARENFABRIEK
DE VOLHARDING
POSTJESKADE 23-25
TELEFOON No. 85867
AMSTERDAM
SPECIALITEIT IN
MILITAIRE UITRUSTINGEN

n.v. CARROSSERIEFABRIEK
VERHEUL
AUTO-BUSSEN REIS-
WAGENS
WADDINXVEEN

Stoomwasscherij „De Maas”
FIRMA
SCHREUDERS EN TROUW
Ijsselmonde
Verzending door het geh. land
TARIEVEN OP AANVRAAG

Leiders van den B.V.L.
en Commandanten van
de Burgerwacht.

Wij leveren U gaarne
onze reiswagens voor uw
excursies en bieden U de
volle 100 pct. genoegen
voor hetgeen U betaalt.
Vraagt inlichtingen bij
een van de eerst ingeschr.
V.L.S.K.M.-ers:

Voor **SCHIETSCHIJVEN**
en **DRUKWERK**

het voordeeligt bij:

DRUKKERIJ VAN DER PEIJL
TELEFOON 10 - YERSEKE

G. M. A. STEYLEN - HARDERWIJK
DONKERSLOOT 50 - TELEFOON 141
UNIFORM-KLEERMAKERIJ - Coupeur steeds te ontbieden

W.L.D.

De man van standing
draagt

W.L.D. SCHOENEN

Verkrijgbaar in alle
voornamen zaken

JAN PEZIE ALMELO
DEVENTER
Speciale Afdeling **UNIFORMEN** HENGELO

GOMBERT'S A. Kerkhoff z.z. 16, Groningen
Maatkleding HET adres voor
Uniformkleding ter plaatse

VRAAG PRIJSOPGAAF VOOR UW
TIMMERWERKEN
bij de
N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”
TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT
Concurrerende prijzen Vluggere levering
Speciaal adres voor Woningbouw

HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF
ZANEN VERSTOEP N.V.

GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
(hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230

Wegenbouw en -waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
Aannemers van grond-, spoor-, hei- en betonwerken

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM
LET OP! 1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
Willemsparkweg 1, Tel. 20029
Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805

HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
ALSMEDE ALLE ROOKERSBENODIGDHEDEN

Pracht-belegging

TE KOOP van bouwer: 4 nieuw gebouwde middenstands-
woningen. Alles verhuurd. Prijs f 13.500.—. Vrij op naam.
Hypotheek beschikbaar. Ook per stuk te koop. Bouwbureau
H. v. d. TOP, Park Paaschberg, EDE, Telefoon 258.

K. A. HAVELAAR
MOERKAPPELLE (Z.H.)

Specialiteit in:
SCHOFFELMESSEN - STALEN ZWINGEN
WIEDMACHINES - BOERENWAGENS OP
LUCHTBANDEN - STALEN WINDMOLENS
voor waterbemaling, stormzeke. Vraagt prijs.

N.V. Drentsch-Overijselsche Houthandel
COEVORDEN, Telefoon 28 - ENSCHEDÉ, Telefoon 2813
Vertegenwoordigingen: Almelo, Tel. 2651; Hattum, Tel. 137.

A. J. DE BOO & Zn.
BENZINE - PETROLEUM - OLIËN EN VETTEN
MACHINEKAMERBEHOEFTE
MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v.v.
TRANSPORT naar alle plaatsen
Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
DELFT - HOOIKADE 30 - TELEFOON 457

KONINKLIJK NEDERLANDSCH-INDISCH LEGER

Plaats voor monteurs bij de Luchtvaart-afdeeling!

Het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger roept flinke, geschoolde, ongehuwde jongelieden op, om bij de Luchtvaart-afdeeling tot monteur te worden opgeleid. Sollicitatie-gelegenheid staat open voor machine-bankwerkers instrumentmakers bekend met benzinemotoren, electriciens en zeer goede smid-bankwerkers. Vereischt is het bezit van een getuigschrift van een 3-jarige (of sinds 1935 2-jarige) Ambachtsschool. Leeftijd 18 tot 21 jaar. Ouderen komen alleen in aanmerking, indien zij gedurende de laatste jaren gewerkt hebben op een goed bekend staande fabriek dan wel in het bezit zijn van meerdere technische diploma's (maximum leeftijd 25 jaar). Dienstmeneering geschiedt bij het Wapen der Infanterie voor 5 jaar. Indien men bij de Luchtvaartafdeeling niet voldoet, dient men dus het overblijvende deel van die vijf jaar uit bij de Infanterie. Traktement van f 0.75 per dag (als soldaat) tot f 530.- per maand (als onderluitenant). Soldaten ontvangen bovendien werkgeld. Nadere inlichtingen worden op aanvraag verstrekt door den

COMMANDANT VAN DE KOLONIALE RESERVE TE NIJMEGEN.

Firma C. VAN HAL & ZOON, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN - Prima Coupe - Reizigersbezoek op aanvraag.

FIRMA B. COOPS

Telefoon No. 764
DOETINCHEM

HET ADRES
voor alle soorten
huisbrand- en industriekolen

GEBRS. SARS

VERHUIZINGEN
EXPEDITIE
BERGPLAATS voor inboedels
TELEFOON 408

ST. GEERTRIJKERHOF 1
's-HERTOGENBOSCH

N. V. INGENIEURSBUREAU

„EKSTEEN”

Speciaal-bureau voor
WATERREINIGING
EN
WATERTECHNIEK
Sweelincklaan te Bilthoven

I. WILLEMSSEN

Oesterkweekerij
YERSEKE

Firma G. DIK Ez.

Guldenstraat 20
GRONINGEN
in Wijnen en Gedistilleerd
Sedert 1879
RESTAURANT BODEGA

FIRMA D. KATZ

SPOORSTRAAT 33-35
DIEREN bij Arnhem

HOOGST BELANGRIJKE TENTOONSTELLING

van 17 eeuwsche
Oud-Hollandsche
Meesterwerken
2 JULI TOT EN MET 15 SEPT. 1938
Dagelijks geopend van 10-6 uur

Carrosseriebouw
N. V. M. E. G. G. A.

CAPELLE a.d. IJSSEL
Telefoon (Rotterdam)
No. 53009

Vraagt prijs
en beschrijving van onze modellen

Ook Uw adres

Café-Restaurant

„PAVILJOEN KINHEIM”
STATIONSWEG 60. Tel. 2524
ALKMAAR

ALKMAAR

DINEERT IN
„t GULDEN VLIES”
EN GE ZULT
TEVREDEN ZIJN

ALMELO

HOTEL
„De Gouden Leeuw”
Eerste huis ter plaatse
MATIGE PRIJZEN

APELDOORN

HOTEL BLOEMINK
GEVESTIGD SEDERT 1847
bij het Kon. Paleis en bosschen
Fraai gelegen aan de Loolaan

HOTEL

„DE LINDEBOOM”
DEN BURG (TEXEL) Tel. 9
Kamers voorz. van stroomend
warm en koud water - Garage
Eig. R. KIKKERT

HOTEL

„STAD BORCULO”
Spoorstraat - Telef. 31
BORCULO
Prima keuken. Gezellig café.
Zalen voor verg. en partijen.
BONDSHOTEL A. N. W. B.

HOTEL „BELLEVUE”

Telef. 3105
DORDRECHT
Het schoonste
riviergezicht van NEDERLAND

HOTEL „Schimmelpenninck”

Café-Restaurant - Telef. 3265
Stationsplein 2 - Eindhoven
Zeer comfortabel hotel.
Prima keuken. Gezellig café.
Zalen voor verg. en partijen.
Bondshotel A. N. W. B.
Expl.: J. A. BIEMANS.

HOTEL

„DE WOLFSBERG”
TELEF. 46 - GROESBEEK
• Eerste klas familiehotel.
• Prachtig gelegen aan den
rand van 600 H.A. Staats-
bosch.
• Schitterend panorama.

CAFÉ „UITZICHTTOREN”

Telefoon 110 d.v.b.
GROESBEEK

Het schoonste panorama
van Nederland
106 M. boven A.P.
MODERNE SPEELTUIN!

Hotel-Rest. „NEUF”

Meppel - Tel. 2600
Uitstekende keuken
Pied à terre voor Giethoorn,
Staphorst, Havelte, etc. etc.

Bij Uw bezoek aan Giethoorn
is het aangewezen Hotel

„t Wapen van Giethoorn”
gelegen bij handwijzer A. N.
W. B. No. 1326.
Telef. nr. 1 Zuid (doorverb.)
Eigenaar: J. PRINSEN.

HOTEL

„PRINSES JULIANA”
KOOG (TEXEL)
Telefoon No. 1
100 Bedden
Stroomend water

LEEUWARDEN HOTEL

„DE KROON”
Vergaderzalen
UITST. KEUKEN

Rotterdam
Grand Hôtel COOMANS
Wereldreputatie!

Geheel gemoderniseerd
KAMERS, vanaf f3.—
Incl. uitgebreid Holl. ontbijt

In Café-Restaurant

„t KALFJE”
(bij Fort de Bilt)
Telefoon 28087 - UTRECHT
vindt U zeer geschikte zalen
voor het geven van partijen
en vergaderingen.

HOTEL

„DE ROODE LEEUW”
TELEFOON 515 - TERBORG
Prima keuken
Exquise wijnen
Eig.: Modern comfort
F. G. W. Schmidt-Corblijn

Hotel-Café-Rest. P. Mulders
Tilburg
Tel. 2385 (2 lijnen)

HET BESTE EN GOED-
KOOPSTE ADRES VOOR
UW LUNCH EN DINER!

HET

PELGRIM

FORNUIS

is, onmisbaar voor iedere praktische huisvrouw. U krijgt
nooit geen vuile pannen meer, en bespaart tevens c.a. 30 %
op Uw brandstofrekening.

N.V. FABRIEK & HANDELSMAATSCHAPPIJ
„PELGRIM” - GAANDEREN (Holland)

L. BOOMSMA

Bouwkundige - Makelaar
Expert

Administratie en onderhoud
van vaste goederen.
Hypotheeken - Assurantiën
Nassaukade 118-119, A'dam W.
Gem. Giro B 749
Postchèque- en Girodienst 2870
Tel. 82521 - 85421

AUTOGARAGE

GEBR. VAN ZEVENHOVEN
SPOORSTRAAT 2 - GOUDA
TELEFOON 3352
1ste klas reparatie-inrichting
voor alle merken

VOOR:

Médailles, insignes,
kransen, bekens, enz.,
't oude bekende adres:

T. FABRY DE JONGE
Juwelier - Horloger
GOES

Voor de maag

ontlasting traag, opgeblazen-
heid, gevatte koude, griep,
influenza, slechte spijsver-
tering, hoesten, geen eetlust,

verstopping,
hoofdpijn, koorts, gal of
slijm, gebruikt de beroemde
Wortelboer's Kruiden en

Wortelboer's Pillen

Gij zult geen andere midde-
len meer willen. Wij geven
U een goede raad. Neemt
deze middelen te baat. Zij
zijn wereldbekend en kosten
bij Apothekers en Drogisten
maar zestig cent.

Jacoba Maria Wortelboer,
Chem. Pharm. Industrie,
Oude Pekela.

CHEVROLET

LUXE en TRUCKS 1938

Talrijke verbeteringen
- Vraagt demonstratie

J. DE JONG - GOUDA
Fluw Singel 59 - Telef. 2824

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM. INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS FL. 1.50 PER JAAR. LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 'S-GRAVENHAGE

De B.V.L. brengt hulde aan H.M. de Koningin

1898 - 1918 - 1938

Herdenkingsamenkomst ter gelegenheid van
het twintigjarig bestaan
1200 reserve-officieren - 1200 plaatselijke leiders

Grootsch défilé
voor Paleis
Huis ten Bosch

Op indrukwekkende wijze heeft de Bijzondere Vrijwillige Landstorm op Zaterdag 27 Augustus van zijn afhankelijkheid en trouw getuigd aan ons Vorstenhuis.

In de ochtenduren vond in de zalen van den Dierentuin in Den Haag een massale huldigungsbijeenkomst plaats, tevens gewijd aan het 20-jarig bestaan van den B.V.L., waarin door enkele Ministers der Kroon en andere vooraanstaande personen het woord werd gevoerd.

Hoewel de bijeenkomst een massaal karakter droeg, was er slechts één vertegenwoordiging van den B.V.L. bijeen, in groote lijn; naast de leden van de gewestelijke commissiën, de Reserve-Officieren van den B.V.L. en alle plaatselijke leiders van onze landstormafdeelingen, pl.m. 3200 man.

Een woord van erkentelijkheid past dan ook aan den K.R.O., die de bijeenkomst uitgezonden heeft om de tienduizenden landstormvrienden in ons land mee te laten leven met deze historische gebeurtenis.

Bij het vierde lustrum van den Landstorm heeft Zijne Excellentie Prof. Mr. P. J. M. Aalberse, Minister van Staat, een van de Ministers der Kroon in het jaar 1918, op zulk een treffende wijze de geboorte van den B.V.L. geteekend: in den nacht van 12 op 13 November 1918 opkomt met spoed van den Vrijwilligen Landstorm; maar den volgenden dag ging nog een andere oproep uit... Doch laten we dien „anderen oproep“, die de geboorte van den B.V.L. betekende, laten spreken uit de eigen woorden van Prof. Aalberse:

In den nacht van 12 op 13 November werd besloten, den Vrijwilligen Landstorm op te roepen. Het parool vloog langs telefoon en telegraaf: „opkomst met spoed“. Maar den volgenden dag ging nog een andere oproep uit naar de vrijwilligers, die zoo juist, na jarenlangen dienst, naar hun haardsteden waren teruggekeerd. En zij trokken hun uniformen weer aan, en nog voor de week ten einde was, kwamen ze met duizenden uit het Zuiden en uit het Noorden en uit het midden des Lands naar de Residentie, om zich met geestdrift te scharen om den Troon; Limburgers naast Friezen, Noord-Brabanders naast Groningers, maar allen Nederlandsche jongemannen, bereid om voor Koningin en Vaderland als het moest hun leven te geven.

Door deze concentratie van macht op alle bedreigde punten, stond de Regeering sterk.

Zij bleek gehandeld te hebben volgens het even menscheijk als krachtadig voorschrift van den nobelen Franschen maarschalk Lyautey: „Men moet kracht toonen, opdat het niet noodig worde er gebruik van te maken...“

Zaterdag de 27ste Augustus 1938 is voor den B.V.L. een dag geworden, die slechts vergeleken kan worden met de grootste dagen, die de B.V.L. meege maakt heeft.

De vaandeluitreiking te Ede in 1932 moge een groote bekoring gehad hebben, zoodat er gezongen kon worden „de zon schijnt recht in 't hart van Nederland“.. het 10-jarig bestaan van den B.V.L. in 1928 moge massaler geweest zijn, toen meer dan 20.000 vrijwilligers van den B.V.L. voor H.M. de Koningin

gedefileerd hebben.. deze dag riep herinneringen wakker aan den 18en November 1918, de huldebetooging op het Malieveld..

Was de 18e November 1918 er het bewijs van, dat de band tusschen Oranje en Nederland — ten spijt van revoluties in het buitenland — bestendig bleef.. deze dag deed de openlijke erkentenis losbreken, zoodat in het gesproken als in het geschreven woord — hoe heeft de Nederlandsche Pers zich geweerd! — dat de 18e November 1918 een dag is

geweest van de grootste historische betekenis voor ons land..

En daarenboven voor den B.V.L., om de woorden van den Minister-President Dr. Colijn bij dit lustrum gesproken, te herhalen:

Het schoonste is, dat het feit van Uw bestaan er in zoo sterke mate toe heeft bijgedragen dat orde en rust in ons land gehandhaafd bleven, zonder optreden met geweld.

Stemmige zaalversiering.

De versiering van het tooneel is — of schoon eenvoudig — indrukwekkend. De decoratie wordt beheerscht door een groote figuur van den Landstormer — het embleem van den B.V.L. — die, „Als 't moet“ op zal komen: de flinke jonge krachtige Hollandsche boer, op klompen, met de spa in de hand, maar.. met het geweer aan den schouder, bereid om ieder oogenblik het wettig gezag te steunen. Achter deze figuur een stralende zon, met de jaartallen 1898—1918—1938, in één greep het jubileum aangevende van H.M. de Koningin en van den B.V.L. De basis van deze voorstelling wordt gevormd door de kernachtige woorden: Den Vaderland ghetrouwe. Deze decoratie, hoog en breed, is boven de tooneelopening aangebracht en wordt onderlijnd door een zwaren band van natuurgroen. Links en rechts wordt de breede tooneelopening afgesloten door oranje en rood-wit-blauw vlaggedoek, bekroond door een grooten bol van natuurgroen. De voet van elk dezer vlaggebanen verdwijnt achter een rijkdom van korenschoven, die bedoeld zijn, zoodat als zinnebeeld van den rijkdom en vruchtbaarheid van Nederland onder de regeering van het Oranjehuis, zoodat als behoorende bij het embleem van den B.V.L. Bij deze versiering sluit zich aan — waar in de ronding van het podium een goed decoratief element, gevonden werd — opgesteld vóór groene drapeering, om en om — elementen uit het landstormembleem — een geweer en een spade, een gansche rij.

Langs het geheele tooneel, ter hoogte van het voetlicht, is een schoone rand van bloemen en fijn groen aangebracht, in het midden gekroond, geaccentueerd door schoonen lichtval, met een fraai borstbeeld van H. M. de Koningin.

Achter het tooneel staan de 19 Ko-

ninklijk erkende vaandels van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in schoone groepeeringswijze, wijzend op den grooten ernst van den B.V.L. „Als 't moet“.. zoo nauw verbonden aan het Huis van Oranje en het wettig gezag. Deze sobere maar schoone decoratie is ontworpen door den heer R. J. C. van Looy.

Precies elf uur betreden de hoogste autoriteiten het podium, ze worden met enthousiast applaus en hoera's welkom geheeten.

Wie er zijn.

Naast de Ministers der Kroon, dr. H. Colijn, H. van Boeijen, Dr. J. C. van Dijk en Mr. J. A. de Wilde merkten we op de heeren L. F. Duymaer van Twist, voorzitter der Nationale Landstorm Commissie; Mr. Dr. L. N. Deckers, lid Nationale Landstorm Commissie, lid Tweede Kamer; J. R. Snoeck Henkemans, lid Nationale Landstorm Commissie, Wethouder Financiën, gem. Den Haag; Mr. A. G. A. Ridder van Rappard, lid Nationale Landstorm Commissie, lid Eerste Kamer; A. N. Fleskens, lid Nationale Landstorm Commissie, lid Eerste Kamer; H. de Jongh, Res. Generaal-Majoor, Inspecteur V.L.; de Ministers van Staat; Mr. D. Fock en Prof. Mr. P. J. M. Aalberse; van den Raad van Defensie; Mgr. F. J. H. Evers; leden van den Raad van State; T. F. J. Muller Massis, Luitenant-Generaal b.d.; Mr. J. Schokking en J. J. Rambonnet; leden van den Hoogen Raad der Nederlanden; Mr. Dr. L. E. Visser (Vice-President), Mr. Dr. J. Wijnveld (Advocaat-Procureur) en Mr. Dr. J. Donner; de leden van het Hoog Militair Gerechtshof; B. Schreuders (Vice-Admiraal) en P. J. v. Munnekrede, Luitenant-Generaal; Mr. W. L. Baron de Vos van Steenwijk, Voorzitter Eerste Kamer; Prof. Dr. P.

PBNA De superieure school voor technisch briefonderwijs **ARNHEM**

Bouwkunde, Waterbouwkunde, Werktuigbouw, Electrotechniek, Radio - Chemische Techniek

Vraag gratis Prospectus 5

HOTEL „DE SCHUUR“, BREDA

Speciaal adres voor H.H. Officieren

VAANDELS en VLAGGEN

ONDER VOLLE GARANTIE.

Ook in de goedkoopsten garanderen wij moderne, onvergankelijke uitvoering **BOGAERTS-GRAAFLAND te BOXTEL**

N. V. BETONFABRIEK v/h J. en A. DEN BOER
Nieuw-Lekkerland (bij Rotterdam)

BASALTINE-BETONTEGELS

ONDER RIJKS- EN GEMEENTEKEUR

A. Diepenhorst, lid Eerste Kamer, J. Schouten, lid Tweede Kamer; Mr. J. Terpstra, lid Tweede Kamer; Ir. M. C. E. Bongaerts, lid Tweede Kamer; H. W. Tilanus, lid Tweede Kamer, Dr. G. A. Diepenhorst, lid Tweede Kamer; Mr. J. H. v. Maarsseveen, lid Tweede Kamer; Mr. W. C. Wendelaar, lid Tweede Kamer; de Commissarissen der Koningin Jhr. Mr. Dr. H. A. van Karnebeek (Zuid-Holland), Jhr. Mr. Dr. A. B. G. M. van Rijckevorsel (Noord-Brabant), Jhr. Mr. J. W. Quarles van Ufford (Zeeland); J. H. Reijnders, Luitenant-Generaal, Chef Gen. Staf; de Inspecteurs der Infanterie, Cavalerie; Geneesk. Dienst der Landmacht en Burgerwachten: Kolonel A. Numans; Hoofdintendant, den Commandant van het V.L.S.K. Spoorwegdienst, C. J. Snijders, oud-Opperbevelhebber, Jhr. W. Röell, Luitenant-Generaal oud-Commandant van het veldleger, J. H. Borel, Res. Luitenant-Generaal, Adjudant i.b.d. v. H. M. de Koningin, Ch. Kiës, Generaal-Majoor b.d. K.N.I.L., W. H. v. Terwisga Luitenant-Generaal b.d., H. A. T. G. v. Ermel Scherer, Luitenant-Generaal der Art. b. d., H. Zeeman, Generaal-Majoor b.d., J. W. van Oorschot, Generaal-Majoor b.d., J. F. Fürstner, Vice-Admiraal, A. Q. H. Dijkhoorn, Majoor Gen. Staf; de leden van de Legercommissie: Mr. J. N. J. E. Heerens Thijssen en M. W. L. van Alphen, Directeur Hoogere Krijgsschool; de leden van de Vlootcommissie: Ch. L. van de Bilt en C. E. L. Helfrich, Kapt. t. z.; P. Dingemans, Luitenant-Kolonel, D. O. Norel, lid van de Algemeene Rekenkamer, Mr. Dr. E. J. Beumer, vice-voorzitter van den Centralen Raad van Beroep; Jhr. Mr. A. W. Wichers, voorzitter van den Pensioenraad; de Burgemeesters: Mr. S. J. R. de Monchy, 's-Gravenhage, Dr. S. F. A. C. M. Baron van Wijnbergen, Lisse, Mr. F. van Lanschot, den Bosch, Mr. G. van Baren, Delft. Voorts: J. A. J. M. Schotman, Res. Kolonel, N. G. v. d. Meij, Hoofdcommissaris van Politie, Th. F. M. Schaepman, Jhr. H. Loudon, J. van der Molen Tzn., Mgr. Dr. H. Poels uit Limburg en Jhr. G. C. W. van Tets van Goudriaan, Directeur Kabinet Koningin.

De bovengenoemde autoriteiten zullen hedenmiddag ook aanwezig zijn bij het Huis ten Bosch om het défilé gade te slaan. De bijeenkomst in de Dierentuinzaal werd voorts nog bijgewoond door: Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, vice-president Raad van State, Dr. A. A. L. Rutgers, lid van den Raad van State, M. Belzer, Luitenant-Generaal, lid Hoog Militair Gerechtshof, A. C. de Bruijn, lid Eerste Kamer der Staten-Generaal, C. A. Hartmans, Luitenant-Kolonel, J. J. Noordman, Hoofdaalmoezener, R. Zuyderhoff, voorzitter Algemeene Rekenkamer.

Voorzitter N.L.C.

Na 'n hartelijk welkom teekent Luitenant-Generaal L. F. Duymaer van Twist deze samenkomst als de inzet van de hulde, welke het Nederlandsche volk aan de geliefde Landsvrouwe zal brengen.

De vertegenwoordigers van meer dan 90.000 trouwe vaderlanders, die pal staan rondom den troon der Oranjes, zijn thans samengekomen — zoo vervolgd de Generaal — om

Stelt U eischen?

Praat eens met

UNIFORM- EN CIVIEL-KLEERMAKERIJ

E. J. F. UIJEN

DAALSCHWEG 229. TEL. 21400

NIJMEGEN

van hun groote verknochtheid en warme liefde voor Koningin Wilhelmina te doen blijken.

Bij dezen mijlpaal na 40-jarige regeering vervult daarbaarheid ons hart voor den zegen, welken de wijze regeering van Koningin Wilhelmina gedurende zoo lange reeks van jaren in het midden van ons volk heeft verspreid.

Voor dien zegen danken wij God, Die ons Haar schonk en Haar voor ons volk spaarde.

Moge aan de veertig jaren nog meerdere jaren worden toegevoegd. Koningin Wilhelmina leve! (Luide bijval.)

Deze dag — zoo ging spr. voort — is een hoogtijdag voor den B.V.L., nu deze instelling haar 20-jarig bestaan herdend.

Niet viert, maar herdenkt.

Want, zooals onze hooggeachte eerevoorzitter, Dr. H. Colijn, eenmaal opmerkte: de Bijzondere Vrijwillige Landstorm werd uit nood geboren en moest en moet uit nood gehandhaafd blijven.

U allen, die ons mooie instituut hebt helpen opbouwen en die het met uw liefde en trouw zoovele jaren hebt omringd en verzorgd, zeg ik van deze plaats mijn hartelijken dank.

Vervolgens heette spr. de aanwezige autoriteiten en sprekers welkom.

Rede Dr. Colijn.

Nadat luid applaus verklonken was, ving de Minister-President, Dr. Colijn, zijn rede aan.

Het was stil geworden in Nederland enkele jaren geleden, aldus spr. Gelegenheid tot vroolijk nationaal feest-

beton was niet aanwezig. De druk der tijden werkte ertoe mede om feestelijkheden op den achtergrond te dringen. De laatste twee jaar is daarin verandering gekomen. Aan gelegenheid tot jubelen heeft het ons sinds het najaar 1936 niet ontbroken.

Nu verkeerden wij weer in een periode, waarin wij van onze nationale belangstelling kunnen doen blijken. Bij een jubileum behoort een feestelijke stemming. Dit brengt in Nederland in den regel mede, dat er redevoeringen moeten worden gehouden. Soms liefst heel lange (vroolijkheid). Maar de organisatoren van deze bijeenkomst hebben spr. 10 minuten tijd gegeven en daarom wil hij zich bepalen aandacht te vragen voor de innerlijke beteekenis van dit jubileum. Altijd moet bij recht jubelen het gedenken en herdenken van het verleden niet uit het oog verloren worden. Spr. denkt hier speciaal aan het 20-jarig bestaan van den B.V.L. Het spreekt vanzelf, dat de gedachten teruggaan naar den oorsprong toen in moeilijke dagen in Nederland krachten werkzaam waren die zich keerden tegen onze staatkundige orde.

Gelukkig is sindsdien in ons land, mede door den B.V.L., heel veel ten goede veranderd, maar er is ook reden zich er over te verheugen, dat de B.V.L. niet een instelling is geworden die door de Regeering in een hoekje werd geplaatst om haar te voorschijn te halen wanneer het noodig was, maar door haar werkzaamheid is ontplooid tot een algemeene volkszaak.

Bij een jubileum als dit, moet de

Hotel „HOBBEL”

P. VINKE - OOLTGENSPLAAT

toets worden aangelegd of wij zelf getrouw zijn gebleven aan het ideaal, dat bij de oprichting heeft voorgezet. Dit ideaal omvatte o.a. het in recht verband stellen van gezag en vrijheid. In het bijzonder was de B.V.L. een schut voor den troon van Oranje. Spr. acht zich gelukkig dat hij de vraag of het ideaal juist is nagestreefd, bevestigend kan beantwoorden.

Er is in ons volk wel een groote geestelijke verscheidenheid. Zelfs zoo groot, dat het begrip van volks-eenheid wel eens wat te veel naar den achtergrond wordt geschoven. Maar door den B.V.L. is deze verscheidenheid samengegroeid tot een groote Nationale eenheid. Gij zijt bereid geweest, aldus spr., om aan den roep van het Vaderland gehoor te geven als dat noodig was.

Het schoonste is, dat het feit van Uw bestaan er in zoo sterke mate toe heeft bijgedragen dat orde en rust in ons land gehandhaafd bleven, zonder optreden met geweld.

Gij zijt geweest een stille wacht rond den troon van Oranje. Met grimmige vastberadenheid, met het geweer bij den voet, hebt gij getoond aan de onrustige elementen dat ze hun handen hadden thuis te houden, enkel en alleen omdat gij U bereidwillig toonde in de bres te springen voor den troon van Oranje en voor het Vaderland.

Ik sluit met de bede — aldus Dr. Colijn — dat Uw bereidwilligheid ook voor de toekomstige tijden genoegzaam blijken zal, wanneer zulks noodig mocht zijn voor hen die de orde en rust wenschen te verstoren. Ze mogen weten, dat er nog altijd is een vastberaden Bijzondere Vrijwillige Landstorm. (Applaus.)

Prof. Mr. P. J. M. Aalberse.

Men heeft een beroep gedaan op mij, als een van 't blijvend gedeelte van het Ministerie-Ruifs de Beerenbrouck, dat in November 1918 aan het bewind was, om heden tot U het woord te voeren, aldus ving

de Minister van Staat, Prof. Mr. Aalberse aan.

Ik heb het aangenomen met een dankbaar hart.

Alleen hij, die midden in het gevaar heeft gestaan, en die daardoor weet, dat de dreiging ervan gedurende enkele dagen toen groter was dan velen bevroed hebben, kan ten volle waardeeren de groote daad van vaderlandsliefde en van Koningstrouw van hen, die, toen de oproep tot hen kwam, aanstonds de, na vier lange mobilisatiejaren, uitgetrokken uniform weer aandeden, en naar de Residentie snelden, om zich ter afweer voor den Troon te stellen.

Het is een zorgenvolle week geweest, die van 10—17 November 1918.

Reeds Zaterdagavond had de regeering een uitvoerig verslag ontvangen van een te Rotterdam gehouden vergadering waaruit een sterk revolutionair sentiment sprak. De zorg werd nog vergroot, toen in den vroegen ochtend van Zondag 10 November de Duitse Keizer, van zijn leger verlaten, in ons land toevlucht zocht. De Regeering begreep, tot welke moeilijkheden dit zou leiden, wanneer de geallieerde Regeeringen van ons zijn uitlevering zouden eischen, en — dit stond aanstonds vast — op dien eisch een resolute weigering zou volgen.

DOUWE EGBERTS

TABAK

Alléén om de kwaliteit!

Vier lange en bange jaren had de wereldoorlog geduurd. De Duitse militaire macht stortte ineem. In Duitschland brak een revolutie uit. En gelijk de revolutie in het Frankrijk van 1848 verwekte deze omwenteling met haar soldaten- en arbeidersraden ook gisting in andere landen.

Ook hier. Waarom zou de revolutie bij Zevenaar halt houden? zoo werd dreigend gevraagd.

Er was een wil om naar de staatsmacht te grijpen.

Maar er was ook aanstonds daartegenover een vaste wil om met alle kracht het revolutie-gevaar te keerden.

De regeering was van Vondels meening:

Men moet den springvloet, eer die inbreekt, tijdigh schutten, Of anders is 't te spa...

Zoo wordt door slapheit haest een zee van bloet vergooten

Dat door gestrengheit met een' druppel blijft geboet.

Zoo werd dien eigen Zondag 10 November besloten, met alle kracht tegen het dreigend revolutie-gevaar op te treden.

Evenwel het kort te voren in den Harskamp gepleegd verzet maande tevens tot voorzichtigheid. Rekening moest er mee gehouden worden, dat de zeer lange mobilisatiejaren wellicht op sommige demoraliseerend had gewerkt.

In den nacht van 12 op 13 November werd besloten, den Vrijwilligen Landstorm op te roepen. Het parool vloog langs telefoon en telegraaf: „opkomst met spoed”. Maar den volgende dag ging nog een andere oproep uit naar de vrijwilligers, die zoojuist, na jarenlang dienstdienst, naar hun haardsteden waren teruggekeerd. En zij trokken hun uniformen weer aan, en nog voor de week ten einde was, kwamen ze met duizenden uit het Zuiden en uit het Noorden en uit het midden des Lands naar de Residentie, om zich met geestdrift te scharen om den Troon; Limburgers naast Friezen, Noord-Brabanders naast Groningers, maar allen Nederlandsche jongemannen, bereid om voor Koningin en Vaderland als het moest hun leven te geven.

Door deze concentratie van macht op alle bedreigde punten, stond de Regeering sterk.

Zij bleek gehandeld te hebben volgens het even menschelijk als krachtadig voorschrift van den nobelen Franschen marschalk Lyautey: „Men moet kracht toonen, opdat het niet noodig worde er gebruik van te maken....

Door de uitkomst werd de juistheid van dezen raad ook hier bevestigd.

De vreesachtigen herkregen moed. De oproerige elementen zagen weldra in, dat hun zaak verloren was.

De rust keerde spoedig weer.

En dan kwam die onvergetelijke 18e November, toen de Koningin, in de Maliebaan omjubeld, de hulding harer getrouwen ontving. Geen, die dit roerend schoone moment heeft meegemaakt, zal ooit de herinnering er aan verliezen.

Maar ook volgde de prachtige Proclamatie van de Koningin, een waarlijk Koninklijk woord, gericht tot geheel Haar Volk.

DE
Edelman
SIGAAR IS PRIMA

Want dat is tenslotte de juiste positie van de Kroon: uit te staan boven alle partijen en na den strijd te spreken een woord van vrede.

Dat was de betekenis van deze Proclamatie, die geheel in overeenstemming was met den polsslag van den tijd.

Een woord van opwekking, van bevoordiging, maar vooral een woord van vrede. Want dan eerst heeft een Regeering na strijd bewezen, dat haar overwinning werkelijk en definitief is, wanneer zij den vrede herstelt. Alleen in dat teken heeft zij overwonnen.

Dit alles is nu 20 jaren geleden.

Thans zijt gij, Mannen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, wederom uit Noord en Zuid en uit het midden des Lands naar de Koninklijke Residentie getogen.

Veel is er in die twintig jaren veranderd.

Van hen, die toen, althans in figuurlijken zin, aan de andere zijde der barricade stonden, hebben sindsdien velen begrepen welk groot goed voor het Nederlandsche Volk het Huis van Oranje is.

Wel is er sindsdien weer een andere dreiging opgekomen, die evenzeer beoogt, na den voorbereidenden woelarbeid, naar de Staatsmacht te grijpen. Maar toch is het niet een of ander acuut gevaar dat U naar de Residentie deed snellen.

Thans zijn wij hier, eenigermate als op 18 November 1918, om onze Koningin te omjubelen. Thans zijn wij hier, met ons hart vol eerbied voor de draagster van de Kroon, maar tevens met onze hooge vereering voor Koningin Wilhelmina.

Wij herdenken Haar veertigjarig Koningschap, dat lange Regeeringstijdperk, waarin gedurende de eerste helft een ongekende welvaart heeft geheerscht, maar waarin de tweede helft ons volk bracht de bange zorgen van een wereldoorlog en de ernstige bekommernissen van een wereldcrisis.

Maar gedurende al die veertig jaar stond daar, in lief en in leed, in ons midden Koningin Wilhelmina, de waardige nazaat van den grooten Willem den Zwijger, de edele Vorstin, die door hare wijsheid en haar hoogstaand karakter het Nederlandsche Volk heeft geregeerd als een ideale constitutioneele Koningin.

Haar behoort onze eerbied, onze vereering, onze liefde.

God spare Haar en bescherm Haar, tot heil van het Huis van Oranje, tot heil van het Volk van Nederland. (Applaus.)

Minister H. van Boeijen.

Minister v. Boeijen typeerde wat de landstormbeweging dezen middag zou gaan verrichten als een „dienen met blijdschap“.

Maar niet een dienen in den zin zoals dit woord in

onzen tijd zoo vaak volkomen mis wordt verstaan.

Dienen — beteekent allerminst een dienst bewijzen — gunstbetoon — een moeten.

Niemand onzer denkt er gelukkig aan dezen dag in dat licht te zien.

Allen verstaan we diep, dat het een buitengewoon voorrecht en een groote eer is, dat onze geëerbiedigde Koninginne voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm de mogelijkheid heeft willen openen Haar te mogen huldigen.

Er is naast trots — gerechtvaardigde

GEBR. VAN OORD, WERKENDAM

Telef. Nr. 23 doorl.

Rijsmaterialen - Droog en groen Riet

Uitvoering v. rijswerken in onderaanneming

Rietmattenfabriek

Eigen cultures, prima kwaliteit, lage prijzen

trots — dankbaarheid in onze ziel, dat wij uitverkoren zijn, om en dan nog wel het eerst — van onze afhankelijkheid aan het Vorstenhuis en Oranje te mogen laten blijken.

Hetgeen ons dezen middag vergund wordt, wekt deze bereidheid in onze ziel.

Wat is het heerlijk geroepen te worden om ons te mogen geven, om het uit te mogen jubelen, dat we bereid zijn ons te geven — ons geheel te geven — in dienst van Vorst en Vaderland.

Landstormer zijn — zoo vervolgde de Minister — 't beteekent te willen dienen.

Landstormer zijn — 't vertolkt, dat het verstaan is dat Vorst en Vaderland noodig hebben onze algeheele overgave. Landstormer zijn, 't beteekent onze bereidheid desnoods volledig af te zien van onszelf en — bezielde te zijn alleen met het belang van Land en Volk.

Landstormer zijn, het geeft uitdrukking aan onze visie, aan onze begeerte, dat verdedigd moeten worden — zoo noodig ten koste van ons eigen belang — de kostelijke gaven door God over Nederland en over Nederlands volk geschonken.

Dat is dienen! In de ware betekenis van het woord.

En natuurlijk — dat dienen geschiedt niet altijd met blijdschap.

Bij dat dienen is ook de weemoed. De weemoed, omdat het feit, dat wij tot dat dienen worden geroepen, spreekt van ontstellende dingen. Niet het minst ook hiervan getuigt, dat heel het leven der Oranjes één overgave aan ons Volk is geweest, ook hiervan spreekt, dat ons Volk te weinig verstaat, tot welk een zegen de overgave van onze jubilerende Koningin, voor Land en Volk is geweest.

Maar die weemoed mag op een dag als deze teruggedrongen worden — mag thans plaats maken voor blijdschap.

Wij dienen vandaag met blijdschap.

Omdat het ons Landstormers vergund is de rij van zooveel tienduizenden te mogen openen, die in deze dagen willen uitspreken:

Hooge Landsvrouwe, wij hebben iets van Uw dienen verstaan.

Onze dankbaarheid voor dat dienen:

roept ons - wenkt ons - bekrachtigt ons om ook te dienen.

Maar dan: ook te dienen met groote blijdschap: Vorst, Volk en Vaderland!... (Applaus.)

Jhr. Ir. O. C. A. van Lidth de Jeude.

Z.Exc. Jhr. Ir. O. C. A. van Lidth de Jeude, oud-Minister van Waterstaat, wees er op dat wij reden tot geestdrift hebben, dat, indien wij den wereldtoestand aanschouwen, wij ons gelukkig mogen prijzen, dat ten

onzent rust en orde, primaire levensvoorwaarden voor geluk en welvaart, niet zijn verstoord geworden.

Doch wij weten uit ervaring — de jubilaris van heden behoeft zich daarvoor slechts zijn geboortjaar te herinneren — dat de vonken van over de grenzen gemakkelijk overslaan en nog bij voortdoring worden wij eraan herinnerd, dat er landge-

nooten zijn, die elk op zijn wijze, de zooveen genoemde primaire levensvoorwaarden met voeten willen treden, onder voorspiegeling, dat zij voor ons den steen der wijzen op andermans grondgebied gevonden hebben.

Op critieke momenten vinden deze gedachten bondgenooten in wankelmoedigheid, vrees en opwinding, welke gevoelens, indien zij overheerschen, met blindheid slaan en roekeloos doen wegwerpen wat met de uiterste zorg behoorde bewaard te blijven, met het gevaar, ondergedompeld te worden in een poel van ellende en verdriet, in den ijdel wan, dat daaruit een gelukkiger en welvarender vaderland zou kunnen geboren worden!

Tegenover dit schrikbeeld staat zwijgend en aaneengesloten, een groeiend aantal vastberaden mannen gereed, om, als het moet, elke roekeloze poging tot vernietiging van hetgeen ons dierbaar is, te verijdelen en de stem van het geweten herinnert ernstig aan de aloude zinspreuk „Ik zal handhaven“.

Wij mogen wijzen op een vreedzame ontwikkeling en een verheugenden vooruitgang van alle deelen des Rijks.

Intusschen gaan ook wij gebukt onder materiele zorgen en kunnen velen onzer nog niet door zelfstandigen arbeid in noodzakelijk levensonderhoud voorzien, doch laat ons niet omdat wij onze zorgen aan den lijve gevoelen, de oppervlakkige meening zijn toegedaan, dat anderen daaraan ontkomen.

Integendeel, velen worden zwaarder geteisterd dan wij, velen hebben een geringe weerstandsvermogen dan wij, waaruit wij de morele kracht moeten putten niet te grijpen naar destructieve middelen, die onherroepelijk leiden tot ondermijning van welvaart, tot vernietiging van culturele waarden.

Hoe dieper overtuigd van al het goeds, dat wij tijdens de regeering van onze Vorstin hebben ondervonden, hoe krachtiger moet de drang zijn, dat goeds tot elken prijs te behouden.

En als dan heden het défilé plaats vindt en de vrijwillige landstormers in grooten getale aan Hare Majesteit voorbischrijden, dan zal het zijn, alsof zij tot onze Landsvrouwe willen zeggen:

Overall aan den ruimen horizon van dezen aardbol dreigen donkere wolken met hagel- en donderslag, maar er is één plekje op deze wereld, waar de Oranjezon blijft schijnen, als lichtend voorbeeld in duistere omgeving.

Wij, mannen van den B.V.L. zijn paraat, elke poging om dit zonlicht te doen verduisteren, vastberaden af te weren en wij worden gedragen door duizenden en nogmaals duizenden welgezinde landgenooten uit alle kringen van onze samenleving.

Wij mannen van den B.V.L. zijn

C. M. VAN DIEMEN

DORDRECHT

**VAANDELS
BEKERS
MEDAILLES
VLAGGEN**

Vervaardiger der Regimentsvaandels, dus

Nederlands Beste Adres

vreedzame burgers, maar, als het moet; zijn wij soldaten, die pal staan om orde en rust te helpen handhaven, zooals Gij, Majesteit ons gedurende veertig jaren het verheven voorbeeld hebt gegeven van: „Ik zal handhaven“. (Applaus.)

Minister Dr. J. J. C. van Dijk.

Ook Minister van Dijk wees er op, dat er nu slechts plaats is voor één gevoel: dankbaarheid.

In de eerste plaats gaan de gedachten in deze samenkomst uit naar onze Landsvrouwe, die we hebben mogen dienen

en zullen blijven dienen. (Applaus.) Dit is een voorrecht, want daarmede dienen wij ons vaderland, waaraan onze Koningin gedurende veertig jaar al haar krachten heeft gewijd.

Spr. wees er op, hoe onze Vorstin de veiligheid van ons land naar binnen en naar buiten en de grondslagen van ons Staatsleven met kracht heeft gehandhaafd, waarmee zij aan de traditie van het Oranjehuis heeft vastgehouden. Nu 20 jaar geleden schaarde zich het Ned. volk vol geestdrift om den troon van Oranje; die geestdrift en trouw zijn gebleven omdat zij gegrond zijn op de liefde die wij onze Vorstin en haar Huis toedragen.

Voor dit rijke bezit hebben wij God te danken.

Met stralende oogen en met een warm hart zullen wij Haar straks huldigen. Wij hebben met Haar in blijde en droeve dagen meegeleefd. Wij omvatten Haar en het vorstelijk gezin met onze liefde.

De B.V.L. blijft onwrikbaar staan om den troon van Oranje ten dienste van het Vaderland, omdat wij vaderlanders willen zijn en onze Koningin willen navolgen. (Applaus.)

Inspecteur Vrijw. Landstorm.

Het is thans 20 jaar geleden — aldus ving Reserve-Generaal-Majoor H. de Jongh, Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, zijn toespraak aan — dat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm uit nood werd opge-

richt, om te voorkomen dat de grondslagen, waarop ons volksbestaan berust, zouden worden ondermijnd en daardoor de weg zou worden geopend voor chaos en terreur.

Thans, ten volle van mijn verantwoordelijkheid bewust, verklaar ik, dat wanneer — wat God moge verhooeden — door de Regeering op den B.V.L. een beroep mocht worden gedaan, onze vrijwilligers goed gecadreeerd, bewapend en uitgerust, binnen zeer korten tijd gereed zul-

VOOR: **STEENHOUWERKEN
SCHOORSTEENMANTELS
GRAFMONUMENTEN**

is het adres:

L. BOOT — LISSE
Electr. Steenhouwerij - Tel. 3308

len staan om elke poging van revolutionair geweld, van welke zijde deze ook mocht dreigen, het hoofd te bieden.

Spr. richt woorden van dank tot de Nationale Landstormcommissie met zijn voorzitter, Luitenant-Generaal Duymaer van Twist, aan voorzitters, secretarissen en leden van gewestelijke en plaatselijke commissies en aan de plaatselijke leiders.

Tegenstanders laten niet na — zoo vervolgde de Generaal — onze beweging militairistisch te noemen, niets is minder waar. In gewone omstandigheden is geen vrijwilliger onder de wapenen. Ja, als de regeering het sein tot opkomst zou geven, dan is het militaire apparaat gereed en zal het zijn opgedragen taak nauwgezet vervullen. Dit nu weet men zeer goed; de B.V.L. werkt daardoor in hooge mate preventief en voldoet uit dien hoofde reeds aan zijn taak, orde en rust in ons dierbaar vaderland te handhaven. Ik aarzel dan ook niet om den B.V.L. te noemen het vredesinstituut bij uitnemendheid.

In ons land geëerd, door het buitenland benijd, gaat de B.V.L. rustig voort om binnen korten tijd den 100.000 vrijwilliger in zijn gelederen in te schrijven.

De B.V.L. is en blijft paraat en wij besluiten met den innigen wensch, dat ons mooie instituut moge groeien en bloeien tot in lengte van dagen, tot heil van Koningin en Vaderland!... (Applaus.)

Het Défilé!

Des middags heeft de Bijzondere Vrijwillige Landstorm zijn hulde aan H.M. de Koningin mogen brengen, met een défilé voor het paleis Huis ten Bosch.

De belangstelling voor dit défilé was zoowel op den Bezuidenhoutscheweg, als bij het paleis wel zeer groot.

Bij het paleis Huis ten Bosch was een gedeelte voor de autoriteiten gereserveerd, waarbij het goud van de ceremonieele tenues van vele opper-officieren een fleurige noot gaf te midden van 't stemmige zwart der burger-autoriteiten.

Behalve de autoriteiten, die in de Dierentuinzaal aanwezig waren, merkten we hier op: Mr. Dr. W. A. J. M. Fick, lid Hoog Militair Gerechtshof, Jhr. Prof. Mr. B. C. de Savornin Lohman, lid Eerste Kamer der Staten-Generaal, Luitenant-Generaal J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst, Commandan Veldleger, Inspecteur der Artillerie, Inspecteur der Genie, J. C. Wagner, Luitenant-Generaal b.d., H. Wijnaendts, Generaal-Majoor b.d., H. D. S. Hasselman, Generaal-Majoor Art., U. J. W. Roldanus, Generaal-Majoor, Directeur materieel landmacht, P. J. de Kanter, voorzitter Legercommissie, J. W. Termijtelen, Kapt. Lt. ter Zee, Mr. G. M. M. van Meerbeke, van den Pensioenraad, Mr. J. A. G. M. van Hellenberg Hubar, Burgemeester Rijswijk, Jhr. Mr. L. E. M. von Fisenne, lid Gedeputeerde Staten Zuid-Holland, H. J. M. van Straëlen, Aalmoezenier, Dr. Hendrik P. N. Muller, buitengewoon Gezant en gevorm. Minister.

Even voor drieën posteerden de leden der Nationale Landstormcommissie zich ter linkerzijde van het bordes, waar zich bij hen voegden de Ministers Van Boeijen, Dr. Van Dijk en Mr. De Wilde. Even later kwam H. M. de Koningin met klein gevolg uit het Paleis en plaatste

Een fijn doosje...
maar een fijner
sigaartje.
Steek dat eens bij U!
10 stuks 30 ct.

PANTER MIGNON

Zich halverwege de hooge trap, waar Zij den inspecteur van den B.V.L., Reserve-Generaal-Majoor H. de Jongh, deed uitnoodigen naast Haar te komen, ten einde van voorlichting te kunnen dienen.

Voorwaarts!...

Generaal De Jongh gaf klokslag drie uur een teeken en meteen weerklonken aan het begin van de oprijlaan hoornsignalen, eerst „Geeft acht!“, dan „Voorwaarts!“... De trommels roffelden en met de Koninklijke Militaire Kapel aan het hoofd zwenkte de stoet de laan, welke recht op het paleis aanloopt, in.

Achter de kapel vangen we reeds een glimp op van de detachementen Reserve-Officieren, Vrijwilligers van den B.V.L. en van de vaandels, de 19 Koninklijk erkende vaandels van den B.V.L., die den stoet een bijzonder aanzien geven.

Op ongeveer 10 pas achter de Koninklijke Militaire Kapel volgt de Colonnecommandant, Reserve-Kolonel J. R. L. Jans, Commandant van het korps Limburgsche Jagers, met zijn Adjudant. De Kolonel draagt de helm en marcheert met getrokken sabel.

Kolonel Jans geniet de bijzondere eer den B.V.L. zoo aanstonds aan Hare Majesteit te presenteren.

Dan volgt de Commandant van het militair gedeelte van het défilé, met zijn Adjudant. Deze eervolle taak is toevertrouwd aan Reserve-Kolonel van den Generalen Staf K. L. Rozendaal, Commandant van het V.L.K. De IJssel en Vollehove.

En dan... het eerste vaandel, dat der Limburgsche Jagers. De vaandelwacht, onder commando van Reserve-Eerste-Luitenant A. J. J. Vluggen, loopt stram in de houding.

Vaandels, vaandelwachten en detachementen van de Reserve-Officieren.

Van de Limburgsche Jagers volgt een detachement van zeker 100 Reserve-Officieren, onder commando van Reserve-Majoor J. J. S. M. Pieters. Van de Hoofd-Officieren merken we op den Reserve-Dirigeerend-Officier van Gezondheid 2e kl. J. J. H. Dubois uit Venlo en Res. Majoor J. J. C. Staal; van de Subalterne Officieren Reserve-Eerste-Luitenant L. J. E. Lucassen, uit Maastrecht, penningmeester der gewestelijke landstormcommissie. Van de Officieren zijn er zeker 12, die plaatselijk leider van een B.V.L.-afdeeling zijn; wij noemen Mr. P. Müller uit Venlo en Ir. F. A. W. H. van Melick uit Heerlen.

De vaandelwacht van het korps West-Brabant volgt, onder commando van Reserve-Tweede-Luitenant A. A. M. Delplace.

Werd de vaandelwacht van West-Brabant voorafgegaan door Reserve-Luitenant-Kolonel T. Beets, uit Bergen op Zoom; Commandant van het korps, het detachement Officieren van dit korps — zeker 40 man — staat onder commando van Reserve-Majoor P. L. Douwes. Onder de Officieren merken we enkele plaatselijke leiders op, o.m. Reserve-Majoor C. J. M. Somers uit Breda en Reserve-Eerste-Luitenant M. W. Verdult, uit Roosendaal.

Een vaandelwacht en een kleiner detachement Officieren volgen; het Drentsch Verband. De vaandelwacht staat onder commando van Reserve-Eerste-Luitenant J. van Aalderen, de

Nieuwe Rott. Glasverzekering-Mij. n.v.

Directeur: J. VAN DER WILD
Randweg 5, Rotterdam - Tel. 11964-11010
vraagt solide Agenten.

Reserve-Officieren, 20 man sterk, onder commando van Reserve-Kapitein P. van Rotterdam.

Onder deze Officieren merken we op Reserve-Kapitein H. J. de Lange, te Assen, penningmeester der gewestelijke commissie.

Intusschen is de kop van den stoet bij de opstellingsplaats van H. M. de Koningin aangekomen. De Koninklijke Militaire Kapel zwenkt uit en brengt verder defileermuziek ten gehore. Kolonel Jans, met zijn Adjudant, is uitgetreden, om zich bij H. M. de Koningin te melden. Commando's klinken, 't „Hoofd links...“ klinkt van groep tot groep en stram wordt dit eerbewijs uitgevoerd.

Het Friesch Verband defileert. De vaandelwacht onder commando van Reserve-Eerste-Luitenant M. Molenmaker, het detachement Officieren, onder commando van Reserve-Kapitein Ir. Ch. C. van der Vlis; we schatten: 40 man.

Voorafgegaan door Reserve-Luitenant-Kolonel J. C. van Houten, defileert het verband Alkmaar. De vaandelwacht wordt gecommandeerd door Reserve-Eerste-Luitenant S. J. Ruiters, de 15 Reserve-Officieren door Reserve-Kapitein D. C. van der Waal.

Het detachement van het Groningsch Verband wordt voorafgegaan door Reserve-Majoor M. Oosters, den Korpscommandant. De vaandelwacht staat onder commando van Reserve-Eerste-Luitenant J. M. van der Zee, de Officieren — 60 man — onder commando van Reserve-Kapitein D. Jacobs. Onder de Officieren merken we op Reserve-Kapitein N. J. van der Wal, secretaris der gewestelijke commissie.

Na den Korpscommandant, Reserve-Luitenant-Kolonel P. L. R. van der Drift, volgt de Stelling van Amsterdam.

De vaandelwacht, onder commando van Reserve-Eerste-Luitenant Tj. v. d. Ploeg, het detachement Officieren, minstens 100 man sterk, onder commando van Reserve-Kolonel Dr. J. de Jong.

Bij het detachement Officieren merken we op den Reserve-Kapitein H. G. Smit, secretaris der Gewestelijke Commissie en Reserve-Kapitein J. A. Neuyen, beiden welbekend in de landstormsamenskomsten in de Stelling van Amsterdam.

Onder leiding van Reserve-Luitenant-Kolonel G. F. van Hoogenhuyze, volgt een sterk detachement van pl.m. 250 Reserve-Officieren uit Zuid-Holland: West. De vaandelwacht staat onder commando van Reserve-Eerste-Luitenant der Jagers Ir. E. F. E. Bongaerts, het detachement Officieren onder commando van Reserve-Luitenant-Kolonel Jhr. W. A. E. Snoeck.

Van de meemarcheerende Hoofd-Officieren noemen we de Reserve-Luitenant-Kolonels C. F. Apol, uit Voorburg, J. M. Kolff, uit Wassenaar en J. M. de Lange, uit Scheveningen. Voorts Reserve-Eerste-Luitenant der Cavalerie Mr. P. C. L. Eschauzier, lid der gewestelijke commissie, Reserve-Kapitein Prof. Mr. J. M. van Bemmelen, hoogleraar te Leiden.

Als bijzonderheid kan opgemerkt worden, dat Reserve-Luitenant-Kolonel J. P. Boots, Commandant van het Korps, een der oprichters van het korps Limburgsche Jagers en Reserve-Kapitein D. J. Karres, secretaris der gewestelijke commissie, niet meedefileeren. De eerste is door ziekte aan huis gebonden; de tweede geeft, als journalist, inlichtingen over het défilé aan radio en pers.

Na de Hoofd-Officieren, die plaatse-

VAANDELS — VLAGGEN

Fa. JANSSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg
Tel. 813. Eigen atelier. 70-jarige reputatie.
Hoogste tentoonstellingsbekroningen
* Prima werk en voordeelige prijzen *

lijk leider zijn, Overste van Hoogenhuyze van Den Haag-Centrum, Majoor der Jagers J. Kruls van Den Haag-Sportkwartier — de grootste B.V.L.-afdeeling uit het gewest —, Majoor de Borst van Wassenaar — de afdeeling, die het eerst in het bezit was van een eigen schietgebouw, mogen zeker ook genoemd worden Reserve-Kapitein Verleun, uit Alphen en Reserve-Kapitein Tesink, uit Voorburg, wiens afdeeling uitmunt door systematischen groei.

Dan volgt De IJssel-Vollenhove. Van dit detachement is zeker een 8-tal Officieren plaatselijk leider van verschillende landstorm-afdelingen, Reserve-Kapitein H. C. Kluck, uit Apeldoorn, Reserve-Kapitein A. Brummelman, uit Gorssel, Reserve-Eerste-Luitenant A. W. Bijl, uit Zwolle, Reserve-Eerste-Luitenant G. v. d. Oever, uit Kampen, Reserve-Tweede-Luitenant B. Jalink, uit Beemde. We merken onder hen ook op den plaatselijken leider van het eiland Urk, den heer G. Heetebrij.

Voorafgegaan door Reserve-Luitenant-Kolonel Y. Baan, Korpscommandant, volgt de vaandelwacht en een belangrijk detachement Officieren — pl.m. 75 — van de Nieuwe Hollandsche Waterlinie. De vaandelwacht wordt gecommandeerd door Reserve-Eerste-Luitenant J. A. J. Houdkamp.

Het detachement Officieren staat onder commando van Reserve-Luitenant-Kolonel J. A. M. Swenker. In deze groep marcheeren o.m. drie Reserve-Majors mede.

Het verband Dordrecht trekt voorbij. Voorop Korpscommandant, Reserve-Luitenant-Kolonel W. J. M. Linden. Dan de vaandelwacht onder commando van Reserve-Tweede-Luitenant C. L. Schotel.

Onder het detachement Officieren, onder commando van Reserve-Kapitein E. G. Q. van Tilburg, merken we op Reserve-Kapitein A. Groenendijk, secretaris der gewestelijke commissie; de heer van Tilburg is lid dezer commissie; het detachement is pl.m. 35 man groot.

Kennemerland, onder commando van Reserve-Majoor A. F. Borren, Korpscommandant, defileert met een dertigtal Officieren. De vaandelwacht wordt gecommandeerd door Reserve-Eerste-Luitenant J. Th. Hovy.

De Veluwezoom, 60 Officieren sterk, staat onder commando van den Korpscommandant Reserve-Luitenant-Kolonel J. W. Buurman. De vaandelwacht staat onder commando van Reserve-Eerste-Luitenant G. Mink; het detachement onder commando van Reserve-Majoor Dr. J. J. Koopmans.

Van de mededefileerende Officieren is een vijftal lid van de gewestelijke commissie; van hen mogen we noemen Reserve-Majoor F. J. Goedhart en Reserve-Kapitein Mr. J. W. U. Doornbos.

De Meijerij komt met een sterk detachement Officieren, 150 man. Dit korps staat onder leiding van Reserve-Luitenant-Kolonel W. M. C. J. Hafkemeijer. De vaandelwacht wordt gecommandeerd door Reserve-Eerste-Luitenant der Grenadiers R. J. A. Lagas; het detachement door Reserve-Kolonel Mr. W. C. Camman.

Onder de Officieren merken we op Reserve-Majoor A. A. Schilleman uit Sterksel, Reserve-Majoor A. J. M. Thijsen uit Nijmegen, den Reserve-dirigeerend Officier van Gezondheid 2e kl. H. A. J. M. Spoorenberg uit Eindhoven en den Res. dirigeerend Officier van Gezondheid 3e kl. Dr. R. Baahman uit Nijmegen. Niet minder dan 22 Officieren zijn leiders van landstormafdelingen.

Zeeland staat onder commando van Reserve-Luitenant-Kolonel J. H. W.

'S-GRAVENHAGE Grand Hôtel „Victoria“

Café-Restaurant
Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen
TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16
Groote en kleine zalen voor vergaderingen en partijen

Bruins; de vaandelwacht onder commando van Reserve-Eerste-Luitenant J. F. Bastiaanse.

Het detachement is precies 32 man sterk. Onder hen merken we op Reserve-Eerste-Luitenant J. G. Eckhardt, secretaris en Reserve-Kapitein J. E. van den Broek, lid der gewestelijke commissie.

Nog te vermelden is, dat de heer Bastiaanse plaatselijk leider is van Middelburg.

De **Monden der Maas** defileren onder leiding van Reserve-Luitenant-Kolonel N. Gerlach, een detachement van 10 man. Commandant van de vaandelwacht is Reserve-Eerste-Luitenant A. Blokzijl; Commandant van het detachement Reserve-Kapitein der Jagers J. v. d. Wal, gewestelijk secretaris van Voorne en Putten. We merken nog op Reserve-Kapitein A. Fopma, gewestelijk secretaris van Goeree en Overflakkee.

Commandant van het **Veluwsch Verband** is Reserve-Luitenant-Kolonel C. J. C. Janssen. De vaandelwacht staat onder commando van Reserve-Eerste-Luitenant L. Blom, het detachement van 20 Reserve-Officiëren onder commando van Reserve-Majoor H. Thijs.

Van de Officiëren noemen we Reserve-Kapitein D. G. Sanders, den organisator o.m. van den grooten B.V.L.-landdag, in 1935 te Barneveld gehouden, welke landdag vereerd werd met een bezoek van H. M. de Koningin.

Het **Twentsch Verband** defileert onder commando van Reserve-Kolonel C. E. W. Baron van Voorst tot Voorst. De vaandelwacht wordt gecombineerd door Reserve-Eerste-Luitenant Holsheimer; het detachement van 40 Reserve-Officiëren door Reserve-Luitenant-Kolonel G. W. Stroink uit Nijverdal.

Van de Officiëren merken we nog op Dr. C. I. G. H. Gelissen uit Hengelo, lid der gewestelijke commissie en de heeren Mr. Dr. Baak, plaatselijk leider te Enschedé en Dr. Romijn, plaatselijk leider te Markelo.

Het laatste detachement Reserve-Officiëren, 80 man sterk, is dat van het landstormkorps **Rotterdam**, onder commando van Reserve-Luitenant der Grenadiers Mr. W. A. C. van Dam. De vaandelwacht staat onder commando van Reserve-Eerste-Luitenant M. H. E. van Helten.

Nadat de vaandels en de Reserve-Officiëren der 19 landstormkorpsen voortbijgetrokken zijn, volgt een viertal detachementen van de bijzondere korpsen **Motordienst, Luchtwachtdienst, Vaartuigendienst** en **Spoorwegdienst**.

De bijzondere korpsen.

Commandant van het detachement **Motordienst**, dat 25 Reserve-Officiëren en 50 vrijwilligers beneden dien rang telt, staat onder commando van Reserve-Kolonel Mr. A. Baron v. Heeckeren van Kell, voorzitter van de gewestelijke landstormcommissie Veluwzoom.

Het detachement van den **Luchtwachtdienst**, 25 Reserve-Officiëren tellende, staat onder commando van Reserve-Majoor H. J. Bathoorn.

De **Vaartuigendienst**, 20 Reserve-Officiëren en 15 vrijwilligers beneden dien rang, staat onder commando van Reserve-Kapitein Mr. A. L. Sijpens.

Het detachement **Spoorwegdienst**, 15 Reserve-Officiëren en 10 Onder-Officiëren sterk, staat onder commando van Reserve-Kapitein A. Eekhof.

Nadat deze bijzondere korpsen gede-

Voor Uw Sigaren enz.

H. HANEMAAIJER DELFT
BURGWAL 71, h. O. Langendijk TELEF. 821
GIRO 309097

fileerd hebben, sluit de Koninklijke Militaire Kapel bij dit militair gedeelte van het défilé aan.

Aan het hoofd van het volgende gedeelte van het défilé marcheert het muziekkorps van de Haagsche politie, dat uitzwenkt, om de plaats van de Koninklijke Militaire Kapel in te nemen.

Opgewekt klinkt nu ook de defileermuziek.

De gewestelijke landstormcommissiën.

Thans volgt een groep van pl.m. 250 heeren, de burgerleden der gewestelijke landstormcommissiën, onder leiding van Mr. F. J. D. C. Egter van Wissekerke, oud-Burgemeester van Brielle, voorzitter van de Monden der Maas.

Het is niet mogelijk om allen te noemen, die in dit belangrijke propagandapparaat van den B.V.L. een vooraanstaande plaats innemen, en wij doen daarom slechts een greep uit ieder der gewestelijke commissiën, die overigens weder in dezelfde volgorde marcheeren als de landstormkorpsen, die reeds voorbij trokken.

Limburg: We zien de heeren Jhr. Mr. G. H. M. J. Ruys de Beerenbrouck; J. Maenen, uit Heerlen; L. D. L. M. Coenegracht en J. E. L. Haenecour, beiden uit Maastricht.

West-Brabant: A. van Campen, voorzitter, Burgemeester van Dinteloord, Mr. C. Princen, vice-voorzitter, Burgemeester van Roosendaal en Nispen, Mr. P. N. Höweler, Burgemeester van Klundert.

Drenthe: A. Gautier, voorzitter, Burgemeester van Coevorden, Mr. E. I. F. de Bruyn, secretaris, uit Steenwijk, J. Tjalma, uit Hoogeveen, lid van de Tweede Kamer.

Friesland: T. Nauta, voorzitter, Burgemeester van Dantumadeel; S. Sytsma, vice-voorzitter, uit Dokkum, oud-Burgemeester van Oostdongeradeel; L. Heukels Nzn., secretaris, uit Hardegarijp; Johs. Pars, uit Leeuwarden en J. W. Santema, uit Oosterend. Deze heeren werken allen vanaf 1918 mede, de heeren Santema en Pars tevens als vrijwilligers.

Alkmaar: S. M. Middelhoff, voorzitter, Burgemeester van Hoogkarspel; J. Ottenbros, secretaris, uit Alkmaar; J. J. Nieuwenhuijzen, Burgemeester van Limmen en G. J. Lovink, Burgemeester van Anna Paulowna.

Groningen: T. Krol, voorzitter, lid van de Tweede Kamer; F. Bontkes Gosseelaar, uit Groningen en Mr. E. J. Th. à Th. van der Hoop van Slochteren, Burgemeester van Slochteren.

Stelling van Amsterdam: Dr. I. H. J. Vos, voorzitter, lid van de Tweede Kamer, uit Amsterdam; Mr. A. Slob, uit Hoofddorp, Burgemeester van Haarlemmermeer en Mr. G. P. Haspels uit Amstelveen, Burgemeester van Nieuwer-Amstel.

Zuid-Holland West: Na voorzitter en penningmeester, de heeren L. G. Royaards uit Den Haag en Th. H. Ruys uit Wassenaar, mogen genoemd worden de heeren J. Zandberg, secretaris van de Haagsche afdeling en J. J. Eckebus, tweede voorzitter van de afdeling Delft, allen veteranen uit 1918.

Vollenhove: J. Ph. Backx, voorzitter, Burgemeester van Nieuwleusen, Pastoor J. J. Adan, vice-voorzitter, uit Steenwijk.

De IJssel: N. J. Lavaleije, voorzitter, Kolonel b.d. uit Arnhem; Prof. Felix Otten O.P. uit Huissen; I. Bessem, Kolonel b.d. uit Diepenveen; prof. dr. H. A. Munnik, uit Zwolle; R. Tellegen, uit Zwolle, lid van Gedeputeerde Staten.

Nieuwe Hollandsche Waterlinie: Jhr.

N.V. v. HOUWENINGE & IJSELSTIJN

BLOEMENMAGAZIJN
LANGE HOUTSTRAAT 17, 'S-GRAVENHAGE

Mr. G. C. J. van Reenen, Burgemeester van Baarn.

Dordrecht: J. A. J. Jansen, voorzitter, Burgemeester van Zwijndrecht, P. L. de Gaay Fortman, oud-Burgemeester van Dordrecht.

Kennemerland: P. S. Hartogh Heys van Zouteveen, secretaris, uit Haarlem; Jhr. F. Teding van Berkhout Jr., uit Haarlem; H. van Alphen, Burgemeester van Zantvoort en Mr. H. J. J. Scholtens, Burgemeester van Beverwijk.

Veluwzoom: W. van Ingen Schouten, secretaris, Kolonel b.d. uit Arnhem; F. J. J. Baron van Heemstra, Luitenant-Kolonel der Cavalerie b.d. uit Eefde.

De Meijerij: F. W. van Beek, voorzitter, Burgemeester van Boxtel; L. B. M. van Agt, secretaris, uit Eindhoven-Waalre; ds. J. A. van Selms, uit Nijmegen.

Zeeland: H. Bierman, voorzitter, Luitenant-Kolonel b.d. uit Middelburg; Jhr. Mr. J. Schuurbeque Boeije, vice-voorzitter, Burgemeester van Zierikzee; W. Moelker, uit Tholen, lid Provinciale Staten van Zeeland.

Monden der Maas, Voorne en Putten: Mr. F. J. D. C. Egter van Wissekerke; G. van Andel, vice-voorzitter, Burgemeester van Zuidland.

Monden der Maas, Goeree en Overflakkee: L. J. den Hollander, voorzitter, Burgemeester van Middelharnis; H. Vooy, vice-voorzitter, Burgemeester van Oude Tonge; J. van der Waal te Middelharnis.

De Veluwe: Ds. A. Hoeneveld, voorzitter, uit Nijkerk; J. Wynne, secretaris, uit Elburg; Jhr. M. L. van Geen, Burgemeester van Putten.

Twente: H. J. P. van Heek, voorzitter, uit Enschedé, H. A. C. Banning, secretaris, Burgemeester van Weerselo; G. H. P. Bloemen, vice-voorzitter, Burgemeester van Oldenzaal.

Rotterdam: A. C. de Neeve, voorzitter, redacteur N. R. Crt. te Rotterdam; F. D. van der Mast, secretaris, te Rotterdam; Jhr. V. P. A. Beelaerts van Blokland, Burgemeester te Heerjansdam en de heer H. G. J. de Monchy, voorzitter van de Plaatselijke Landstormcommissie van Rotterdam.

Na de groep van leden der Gewestelijke Landstormcommissiën volgt een groep van 10 heeren, bestuurders van de Nationale Noodhulp-Organisatie, onder leiding van Reserve-Majoor K. A. van Schelven, secretaris dezer organisatie.

Dan een groep van 30 man, gewezen Reserve-Officiëren, die zich verbonden hebben, om eventueel met een bijzondere bestemming op te treden met een gedeelte van den Tweeden Ban van den B.V.L.

Na deze groep komt de groote groep der Plaatselijke Leaders, zeker 1200 man.

1281 plaatselijke leaders uit alle plaatsen van ons land.

De plaatselijke leaders dragen allen om den linkerbovenarm — ze zijn in burgerkleeding — een oranje-armband, waarop het Nederlandsche wapen is gedrukt, en de woorden: Kon. Ned. Landmacht. Dit officieele kenteeken stelt hen allen tot vrijwilligers van het leger, en daarom ook wordt elk detachement — volgorde als van de detachementen der Reserve-Officiëren — gecombineerd door een Luitenant, een enkel detachement door 'n Reserve-Kapitein. Het zijn feitelijk militaire detachementen.

Van ieder dezer 1281 plaatselijke leaders — ze zijn de ruggegraat van den B.V.L. — zou heel wat goeds te zeggen

FIRMA J. M. J. VAN WIELIK

HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS

Leveranciers van de Kanselarij der Nederl.

RIDDERORDEN

Opgericht 1840

DEN HAAG - NOORDEINDE 9
Telefoon 112246 — Giro 13992

zijn. Dat doen we natuurlijk niet; slechts een enkele greep.

Limburg: 82 man, onder leiding van Reserve-Eerste-Luitenant J. Th. Merkus, secretaris der Gewestelijke Commissie.

West-Brabant: 40 man.

Drenthe: 50 man. Onder hen S. Kloosterman te Emmercompascuum, H. Koning te Coevorden; H. Dijkstra te Nieuw Buinen; voorts J. F. Broekman te Nieuw Schoonebeekerveld, een actief plaatselijk leider vlak aan de grens.

Friesland: 150 man. Van hen noemen we E. v. d. Vlede te Blija, D. Plantinga te Ee, M. Fokkema te Wommels, H. G. Veenstra te Nieuweschoot, L. E. Talstra te Oostermeer en anderen, die in 1918 optrokken en thans nog de organisatie van den B.V.L. dienen. Ameland en Terschelling zijn ook vertegenwoordigd, Ameland door den heer T. Oud, Terschelling door den heer P. H. Bloem. Het is in het bijzonder voor de Friezen een heele tocht heden. Het parool voor velen luidde: om 5.47 op den trein te Leeuwarden, dat wil zeggen, dat velen reeds zoo ongeveer om 3 uur 's nachts van huis moesten....

Alkmaar: 60 man. We noemen J. H. de Jong te Den Helder, sterkste afdeling uit het Gewest, met 230 man, J. Groothuizen te Alkmaar (210 man), H. C. A. Kievits van het eiland Texel. Slechts één plaatselijk leider kon niet medekomen naar dezen toogdag, wegens een ondergane operatie.

Groningen: 45 man. Onder hen de heer G. Fokkens te Appingedam, de oudste der plaatselijke leaders van het verband.

Stelling van Amsterdam: 90 man. Van hen noemen we den heer S. de Jong, vanaf 1918 plaatselijk leider te Amsterdam; was aanvankelijk de eenige leider van den B.V.L. in de hoofdstad.

Zuid-Holland West: 66 man. Onder hen E. de Goede, uit Alphen aan den Rijn, die zoo krachtig meegewerkt heeft aan den grooten landdag daar ter plaatse in 1936, en P. van Oosten uit 's-Gravenzande, die er voor zorgde, dat in zijn afdeling zoo'n prachtig schietlokaal kwam.

Vollenhove: 17 man. Onder hen A. J. Vinke te Zwartsluis en J. Haasjes te Mastenbroek, die tot de oudste der plaatselijke leaders gerekend mogen worden; de heer Haasjes sedert 1918.

De IJssel: 45 man. Onder hen J. H. Wansink te Loenen, H. van Keulen te Heerde, S. J. Groothedde te Twello, die van de oprichting van den B.V.L. plaatselijk leider zijn.

Nieuwe Hollandsche Waterlinie: 40 man.

Dordrecht: 52 man. Onder hen zijn er, die 20 jaar geleden mee naar Den Haag geweest zijn.

Kennemerland: 14 man. Onder hen de heeren D. J. van Rijn en R. Beentjes, die vanaf de oprichting van den B.V.L. plaatselijk leider zijn.

De Veluwzoom: 68 man. We noemen de heeren J. A. Blaak te Varsseveld en J. W. Degen te Oosterhout, die vanaf 1919 plaatselijk leider zijn; ook merken we op de plaatselijke leaders — vlak aan de grens — van Neede en Lobith. Tot eer, mede van alle plaatselijke leaders in dit verband, mogen we in herinnering brengen, dat de compagnie 's-Heerenberg, t.w. de afdelingen 's-Heerenberg, Stokkum, Beek, Kilder, Zeddam, Gendringen en Uift in 1920 plotseling onder de wapenen geroepen zijn, in verband met de Spartacistische

H.O.Z.O.

Uitgaande van de Vereniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland. Inl. verstrekt de Adm., Zuiddijk 70, Zaandam.

HOMOEOPATHISCH ONDERLING FONDS

voor ziekenhuisverpleging en operatiekosten. Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis.

beweging in het Roergebied. In den loop van den nacht was van al deze vrijwilligers reeds ruim 94% aanwezig.

De Meijerij: 219 man. De Meijerij met 12.000 B.V.L. vrijwilligers is het grootste landstormkorps in ons land.

Zeeland: 101 man, waarmede bijna 100% van de Zeeuwsche plaatselijke leiders aanwezig is. Onder hen is de plaatselijke leider van Sluis Anna ter Muiden, de verste grensplaats in dit gewest.

Monden der Maas: 25 man. Van hen noemen we de heeren A. Quak te Zuidland en G. H. Tanis te Ouddorp, de leiders der grootste plaatselijke afdelingen op Voorne en Putten en op Goeree en Overflakkee.

Veluwsch Verband: 19 man, onder wie G. van de Veen te Ermelo en H. J. van Donselaar te Nijkerk.

Twente: 53 man.

Rotterdam: 27 man.

Het défilé bestond voornamelijk uit vier groepen: vaandelwachten en Officiëren, de bijzondere korpsen, de leden van de Gewestelijke Landstormcommissiën en de plaatselijke leiders.

In het oog vallend waren de vaandelwachten met 1200 Reserve-Officiëren en de plaatselijke leiders, die met een sterkte van 1281 man opgekomen waren.

Met dit indrukwekkend défilé, dat toch niet meer is geweest dan een vertegenwoordiging van den B.V.L., is slechts 3 pCt. van de totale sterkte van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm aan H. M. de Koningin voorbijgetrokken....

Geschenk aan H. M. de Koningin.

Na afloop van het défilé heeft Luitenant-Generaal L. F. Duymaer van Twist namens den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm aan H. M. de Koningin een geschenk mogen aanbieden, n.l. een groot, speciaal vervaardigd, bord van Delftsch blauw.

Dit bord, dat geborgen was in een in blauw leder gebonden étui, heeft een diameter van 53 c.M. Het stelt voor de familiegroep van H. K. H. Prinses Juliana, Z. K. H. Prins Bernhard en de jonge Prinses Beatrix. Het werd in opdracht van den B.V.L. vervaardigd bij de fabriek „De Porseleyne Fles” en bewerkt door den plateelschilder Schuytenburg.

De rand van het bord is kunstig met bloemmotieven bewerkt. Aan de achterzijde is de volgende opdracht aangebracht:

„1898—1938.

Ter gelegenheid van het veertigjarig Regeeringsjubileum van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina Hoogstdervelve eerbiedig aangeboden door den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, met betuiging van groote dankbaarheid en onverzwakte trouw.”

Hieronder is aangebracht het embleem van den B.V.L.

H.M. de Koningin nam met groote belangstelling kennis van het geschenk, dat door generaal Duymaer van Twist werd toegelicht. Het was ook voor de vele toeschouwers duidelijk, dat Zij Haar ingenomenheid met de aanbieding betuigde, alsmede zeer tevreden was over het verloop van het défilé.

Geruimen tijd onderhield de Vorstin zich met de Excellenties Van Dijk, Van Boeijen en De Wilde, den Generaal Duymaer van Twist en met de leden van

Vraagt Uw winkelier voor Schietprijzen „ZENITH PLATEEL” van de PLATEELBAKKERIJ „ZENITH” TE GOUDA

de Nationale Landstormcommissie, die naast het trapbordes het langs trekken der B.V.L.-ers hadden waargenomen en na afloop daarvan door H.M. ontboden werden.

Voor de hekken en langs de beek van het Haagsche Bosch hadden duizenden zich opgesteld, om het aankomen der autoriteiten en ten slotte het afmarcheeren der B.V.L.-ers gade te slaan...

Langs den Bezuidenhoutscheweg, waar de vlaggen van vele particuliere huizen vrolijk wapperden — men fluistert van een bijzonder verzoek, daartoe door de heeren Bongaerts en Boots aan hun buurtbewoners gedaan —, trok de colonne naar het Malieveld, waar een carré werd geformeerd.

Nadat generaal Duymaer van Twist den dank van H.M. de Koningin had overgebracht voor het gehouden défilé en het aangeboden geschenk, traden de

VOOR GROOTE EN KLEINE TOCHTEN FORD V8

Zonder chauffeur - Voorzien van carnets GARAGE BAAS - TEL. 117 - ENKHUIZEN

vaandels uit met de voorgeschreven eerbewijzen... de 19 koninklijk erkende vaandels van de B.V.L.-korpsen...

Hiermede was het eerbetoon van den B.V.L. voor onze hooge Landsvrouwe ten einde en gingen allen huiswaarts, naar noord en zuid, naar west en oost, met de herinnering aan een dag, die nooit zal worden vergeten....

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN.

Bevordert tot officier in de Orde van Oranje-Nassau:

N. J. Lavaleije, Voorzitter van de Gewestelijke Landstormcommissie „de IJssel” te Arnhem;

Benoemd tot officier in de orde van Oranje-Nassau:

Mr. M. Sichterman, Burgemeester der gemeente Almelo; **D. Baron Mackay**, Burgemeester der gemeente Meppel; **Walrave Boissevain**, Lid van den Raad der gemeente Amsterdam;

Bij het Paleis Huis ten Bosch....

Even vóór het défilé van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, Zaterdagmiddag 27 Augustus, aanving, liet Hare Majesteit de Koningin den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, Reserve-Generaal-Majoor H. de Jongh, verzoeken bij Haar te komen tot het geven van inlichtingen over de samenstelling van het défilé.

De Koningin vroeg met groote belangstelling naar de bijzonderheden van het défilé en naar zijn samenstelling, waar allen vandaan kwamen en op welke wijze zij waren gekomen.

De Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm heeft hierop aan H. M. medegedeeld, dat allen per trein waren gekomen, en uit alle deelen des lands, van Texel zooged als van Zeeuwsch-Vlaanderen, van Friesland en Groningen en van Limburg, en dat velen hunner reeds om 3 uur op reis waren gegaan om op tijd in Den Haag te kunnen zijn.

Herhaaldelijk heeft Hare Majesteit Haar groote ingenomenheid betuigd over het keurige en indrukwekkende défilé en over de uitnemende wijze van marcheeren van officieren en manschappen.

Na afloop van het défilé ontving de hooge Landsvrouwe de deputatie, bestaande uit de Ministers H. van Boeijen, Dr. J. J. C. van Dijk, Mr. J. A. de Wilde, den voorzitter van de Nationale Landstorm Commissie, Luitenant-Generaal L. F. Duymaer van Twist, de heeren ridder van Rappard, Snoeck Henkemans en Fleskens en den secretaris, resj. kap. G. L. Boulogne, tot wie Zij achtereenvolgens het woord richtte.

Ook vroeg de Koningin belangstellend naar de gehouden vergadering in den Dierentuin en onderhield Zich daarover in het bijzonder met de leden der deputatie, die des morgens in de herdenkingsamenkomst een rede gehouden hadden: de heeren Van Dijk, van Boeijen en Duymaer van Twist.

Generaal Duymaer van Twist heeft Hare Majesteit de Koningin eerbiedig dank gebracht voor de gelegenheid, aan den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm geschenken, in een vertegenwoordigend défilé hulde te mogen brengen ter gelegenheid van het veertigjarig Regeeringsjubileum, en hiërby medegedeeld, dat zeker alle 90.000 vrijwilligers, die tot het instituut van den B.V.L. behooren, gaarne — indien dit mogelijk geweest ware — voor Hare Majesteit gedefileerd zouden hebben.

De Koningin verzocht Generaal Duymaer van Twist Haar bijzonderen dank aan de landstormers te willen overbrengen, waarop de Generaal Hare Majesteit mededeelde, straks allen op het Malieveld te zullen ontmoeten en daar aan Harer Majesteits opdracht volgaarne te zullen voldoen.

Hierop verzocht de voorzitter van de Nationale Landstorm Commissie namens den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm aan de Koningin een herinneringsbord te mogen aanbieden, waarop een portretschildering voorkomt van het Prinselijk Gezin.

Toen dit herinneringsbord aan Hare Majesteit, die zichtbaar verrast was, door den secretaris der Nationale Landstorm Commissie getoond werd, verklaarde de Koningin de gelijkenis zeer treffend te vinden.

De Koningin vroeg den heer Duymaer van Twist waar het bord vervaardigd was en nam het geruimen tijd nauwkeurig in oogenchouw.

Na Haar dankwoord voor dit geschenk van den B.V.L. trok Hare Majesteit zich in het Paleis terug.

Op dit oogenblik zette de Commissaris van de Koningin in Zuid-Holland, Jhr. Mr. Dr. H. A. van Karnebeek, die zich onder de toeschouwende autoriteiten op het plein bevond, een krachtig „Leve de Koningin” in...

Met vriendelijk gebaar dankte de Koningin voor deze spontane ovatie.

Voorbij was de hulding... Maar niet voorbij het moment dat beleefd is door onze landstormers. Zij hebben eerbiedig hulde gebracht aan onze jubilerende Vorstin. Zij hebben, in kloeke houding, één oogenblik doorleefd — zooals een onzer officieren het zoo treffend uitdrukte — dat zij met hun bereidheid tot het offer voorbijtrokken aan Haar, die bij Gods gratie, de Koningin der Nederlanden is...

MEPPEL

Café-Restaurant SLOT
ZUIDEINDE
GARAGE - Tel. 2571

Benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau:

P. Wisse, Penningmeester der Gewestelijke Landstormcommissie „Zee-land” te St. Laurens; **Jhr. V. P. A. Beelaerts van Blokland**, Lid van de Gewestelijke Landstormcommissie „Rotterdam” te Heerjansdam; **P. Rijdsijk Sr.**, Lid van de Gewestelijke Landstormcommissie „Dordrecht” te Sliedrecht;

Benoemd tot ridder in de Orde van den Ned. Leeuw:

Mr. J. R. M. van Angeren, Secretaris-Generaal bij het Departement van Justitie te 's-Gravenhage; **Generaal-Majoor W. F. Sillevius**, Commandant der Ie Divisie; **Generaal-Majoor W. F. A. Hackstroh**, Inspecteur der Infanterie; **Generaal-Majoor Jhr. J. T. Alting van Geusau**, Commandant der Ie Divisie; **Generaal-Majoor P. W. Best**, Commandant der IVe Divisie;

Benoemd tot officier in de Orde van Oranje-Nassau, met de zwaarden:

R. P. J. van den Berg van Saparoea, Kolonel der Artillerie; **A. Blussé van Oud Alblas**, Reserve Luitenant-Kolonel der Cavalerie.

Benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau, met de zwaarden:

J. E. Coers, Kapitein van den Generaal Staf;

Benoemd tot ridder in de orde van den Ned. Leeuw:

H. Ch. E. van Ede van der Pals, Directeur van den Luchtvaartdienst te 's-Gravenhage; **G. M. Belzer**, Voorzitter van de Commissie van Advies Crisisinvoerwet te 's-Gravenhage.

BIJ HET AFSCHEID VAN EEN LANDSTORMVETERAAN.

Majoor K. A. van Schelven 70 jaar.

Wegens het bereiken van den 70-jarigen leeftijd heeft de heer K. A. van Schelven, Res.-Majoor tit. en Secretaris der Nationale Noodhulp Organisatie (Technische Noodhulp), die in deze functie sinds Mei 1922 bij de Nationale Landstorm Commissie werkzaam was, zijn arbeid beëindigd en eervol ontslag verkregen.

De dagbladen hebben reeds melding gemaakt van het hartelijk afscheid, dat ten bureele der Nationale Landstorm Commissie op 30 Augustus j.l. heeft plaats gevonden.

De heer Van Schelven, die een schoone en langdurige Indische loopbaan achter den rug heeft en als onder-luitenant in Atjeh te velde was, tegelijk met onzer Minister-President Dr. H. Colijn, heeft zich na zijn terugkeer in het Vaderland in 1916 bij den Mobilisatie-Landstorm verbonden als reserve-luitenant bij het Vrijwillig Landstormkorps „Zuid-Holland-West”, welks commandant destijds was Overste C. P. J. Keizer. Dit korps had wegens gebrek aan ruimte door de goedgunstige beschikking van Hare Majesteit zijn bureel en rustkamers verkregen in de Koninklijke stallen. Niemand kon toen vermoeden, dat dit Korps twee jaar later, op 13 November 1918 in die stallen zou mobiliseeren en daar in zijn geheel zou worden ondergebracht.

Een der eersten, die in den vroegen morgen van dien 13en November in de Koninklijke stallen aankwam, was de luitenant Van Schelven.

En ook sindsdien is hij aan den Vrijwilligen Landstorm verbonden gebleven. Tot Mei 1922 was hij werkzaam op het bureel van den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, eerst bij den Kolonel G. C. A. Fabius en later bij den Kolonel J. L. ten Bosch.

1898—1938.

Ter gelegenheid van het veertigjarig Regeeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina Hoogsterzelve eerbiedig aangeboden door den Bijzonderen Vrijw. Landstorm, met betuiging van groote dankbaarheid en onverzwakte trouw.

In Mei 1922 werd hem door den Voorzitter der Nationale Landstorm Commissie verzocht, zich op het bureel der Nationale Landstorm Commissie te willen belasten met de werkzaamheden voor de Nationale Noodhulp Organisatie, waarvan de verdere oprichting en uitbouw door Minister Jhr. Mr. Ch. J. M.

Ruijs de Beerenbrouck aan de Nationale Landstorm Commissie, naast haar eigenlijken Landstormarbeid, was opgedragen.

Dezen werkkring heeft Van Schelven vervuld op onvertrefbare wijze. Eigener beweging heeft deze sympathieke figuur thans zijn arbeid neergelegd.

30 Augustus 1938. Afscheid van den Reserve-Majoor tit. K. A. van Schelven, Secretaris Nationale Noodhulp Organisatie.

Een 50-tal Reserve-officieren van het korps Zuid-Holland: West stelde zich beschikbaar om op 27 Augustus dienst te doen als orde-commissaris.

BIJ HET PALEIS HUIS TEN BOSCH

De eerste, die de deputatie van den B.V.L. kwam begroeten, was de grijze heer J. van der Molen, in 1918 wethouder van Rotterdam en Lid van de Tweede Kamer. Toen de B.V.L. werd opgeroepen, was hij ook één der eersten, die meedeed. Vrijdag 15 November 1918 telde hij in de Tweede Kamer op de bank van den heer Duymaer van Twist 35 nieuwe biljetten van f 1000.— uit. „Geld zal er ook wel noodig zijn, hier breng ik U alvast wat”, voegde de lange heer met den grooten zwarten baard er aan toe.

... en hier geven wij de portretten van een viertal heeren, die voor de goede voorbereiding en samenstelling van het défilé en de herdenkingsbijeenkomst hebben gezorgd.

Lt.-Kol. P. Dingemans. Toegevoegd aan den Inspecteur van den Vrijw. Landstorm.

1e Lt. H. J. Koning. Adj. van den Inspecteur van den Vrijw. Landstorm.

Res.-Kapt. G. van Sitteren. Administrateur van de Nat. Landstormcommissie.

Res.-Kapt. D. J. Karres. Secr. van „Zuid-Holland: West”.

40-jarig Regeeringsjubileum van H.M. de Koningin

De Stelling van Amsterdam hield een treffende samenkomst. Herdenkingsrede van Prof. Jhr. Mr. B. C. de Savornin Lohman.

De B.V.L. in Amsterdam heeft op Dinsdag 30 Augustus 'n grooten herdenkingsavond gehouden bij gelegenheid van het veertigjarig Regeeringsjubileum van H.M. de Koningin, in de feestzaal van Hotel Krasnapolsky.

Medewerking verleende de Nieuwe Amsterdamsche Orkest Vereeniging, directeur Nico van der Linden; mevr. G. Weijnschenk-Hogenbirk te Hilversum bracht Nederlandsche liederen ten gehoor.

Wie er waren.

Vele bijzondere gasten hadden gehoor gegeven deze samenkomst bij te wonen. We merkten op: Luit.-Generaal b.d. L. F. Duymaer van Twist, Voorzitter N.L.C., vergezeld van Res. Kapitein G. F. Boulogne, Secretaris N.L.C.; Mr. Dr. L. N. Deckers, Lid van de 2e Kamer der Staten-Generaal; A. N. Fleskens, Lid van de 1e Kamer der Staten-Generaal; Res. Generaal-Majoor H. de Jongh, Inspecteur van den Vrijw. Landstorm; van de Gewestelijke Commissie: de heeren Dr. I. H. J. Vos, Voorzitter Gew. Landstormcomm. St. van Amsterdam; Mr. A. Slob, J. A. A. Straman, L. H. Simons, G. Graaf Schimmelpennink, J. Kastelein, Burgemeesters; Notaris J. J. Cock; Res. Luit.-Kolonel P. L. R. v. d. Drift, Aangew. Comdt., Res. Kapt. der Art. H. G. Smit,

Secretaris, en Res. Kapt. J. A. Neuijen; van andere landstormgewesten: Res. Luit.-Kolonel J. C. v. Houten, Commandant Alkmaar; Res. Luit.-Kolonel IJ. Baan, Commandant Nieuwe Holl. Waterlinie; Burgemeester S. M. Middelhoff, Voorzitter Verband Alkmaar; Res. Luit.-Kolonel P. S. Hartogh Heijs van Zouteveen, Secretaris Kennemerland; J. Ottenbros, Secretaris Verband Alkmaar; voorts Kapitein Pl. Adjudant C. E. W. de Haan, vertegenwoordiger van den Garnizoenscommandant; Kapitein t. Zee N. A. Rost van Tonningen, Adj. i. b. d. van H.M. de Koningin, Commandant der Maritieme middelen; Luit.-Kolonel L. P. Schmidt, Commandant 2e Reg. Luchtdoel Artillerie; het Gemeentebestuur van Amsterdam, vertegenwoordigd door Weth. G. Baas Kzn.; Majoor b.d. J. A. Brederoode, vertegenwoordiger Commandant Amsterd. Burgerwacht, Luit.-Kolonel Intendant G. J. Potgieser, afgevaardigden van de afd. Amsterdam v. d. Alg. Ver. van Ned. Res.-Off., van de afd. Amsterdam v. d. Alg. R.K. Off.-Ver., van de afd. Amsterdam Nat. Bond Mob.-Kruis, van den Senaat N.D.D.D. en van den Senaat R.K. Stud.-Ver. Thomas Aquinas; voorts de leden van de commissie van aanbeveling, de heeren Jan ter Haar, A. F. Kerbert en Mr. A. B. Roosjen.

1898

De B.V.L. defileert voor N

1938

M. Koningin Wilhelmina.

Openingswoord Dr. Vos.

Dr. I. H. J. Vos, voorzitter der gewestelijke landstormcommissie Stelling van Amsterdam, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, sprak 'n openingswoord, waarin hij een welkom tot allen richtte, tot de bijzondere gasten en tot Prof. Lohman, dien spr. een bevoegd beoordeelaar van de geschiedenis van het Huis van Oranje noemde en zulk een groot vriend van den B.V.L.

In deze samenkomst, zoo vervolgde spr., willen wij onze groote dankbaarheid jegens God uiten, omdat Hij aan het Nederlandsche volk de dynastie der Oranjes heeft geschonden, welker traditie H.M. onze geliefde Koningin zoo trouw en consequent heeft gehandhaafd.

Nergens ter wereld bestaat een zoo bijzondere verhouding als ten onzent tusschen Vorstenhuis en Volk. De Oranjes drukten hun stempel op hun volk; zij bepaalden er het volkskarakter van. De typische trekken van vrijheid en verdraagzaamheid beheerschten hun leven en zij plantten deze eigenschappen hecht en onwrikbaar in de volksgemeenschap, die zij gesticht en geadeld hebben met hun goed en bloed. Zij hadden alles veil voor hun gewetensstrijd en voor hun volk. Zij leidden er de ontwikkeling van in materieel en cultureel opzicht, zoodat Nederland zich een eervolle plaats kon veroveren in de rij der beschaafde volken.

Rede Prof. Jhr. Mr. B. C. de Savornin Lohman.

Prof. Jhr. Mr. B. C. de Savornin

Lohman, hoogleeraar te Utrecht, lid van de Eerste Kamer der Staten-

Generaal,

riep in gedachte terug den inhuldigingsdag van 6 September 1898, toen de jonge Koningin, gracieuse en vorstelijke verschijning, zich onder aanroeping van Gods heiligen Naam aan Haar volk verbond.

Na veertig jaren zien Vorstin en volk elkander in de oogen. Het volk getuigt dankbaar: „Gij, Koningin Wilhelmina, hebt Uw intuldigingseed gestand gedaan en meer dan dat”.

Wat hield die eed in? vroeg spreker.

De Koningin heeft gezworen de Grondwet te onderhouden. Zij hield dien eed, handhaafde onze constitutie, toen, juist in het midden Harer regering, de revolutie den kop opstak. Toen gaven duizenden onmiddellijk gevolg aan den oproep den Troon te schragen en werd ook de B.V.L. geboren. Maar dat de revolutionnaire voet aan den grond kreeg danken wij vooral hieraan — aldus getuigde spr. —, dat ons volk een zoo geliefde en toegewijde Koningin nooit zou willen missen . . .

De Koningin bezwoer de onafhankelijkheid van het Vaderland te zullen verdedigen. H.M. toonde zich steeds vurig voorstandster van den vrede, maar sprak niettemin uit, dat ons volk „natuurlijk” een aanval zou weerstaan.

De Koningin heeft beloofd de vrijheid en rechten Harer onderdanen te zullen beschermen. Zij heeft, als stelsels werden gepropageerd, daarmee in strijd, bij herhaling Haar afkeer daarvan te kennen gegeven. Men herinnere zich het koninklijk woord: „Wij willen ons zelf zijn en blijven”.

De Koningin bezwoer ten slotte de welvaart des volks te zullen in stand houden. Wijlen Minister Treub getuigde van Haar belangstelling, in den aanvang van den oorlog, voor de volksnooden, en Zij gaf daarvan, toen crisis na crisis ons volk teisterde, telkens weer opnieuw blijk.

Waarlijk de Koningin heeft de belofte vervuld van het eedsformulier: te regeren, zooals een goed Koningin schuldig is te doen.

27 AUGUSTUS IN DEN DIERENTUIN TE 's-GRAVENHAGE

Groote zaal, galerijen, rotonde, zijzaal, tuinzaal, alles was tot den laatsten stoel in den Dierentuin bezet; in den tuin moesten nog eenige honderden plaats nemen; zij zagen geen sprekers, hoorden slechts het gesproken woord door luidsprekers, doch enthousiast en tevreden waren allen.

De heer R. van Looy ontwierp de prachtige versiering van het podium.

Thans, na zooveel jaren, staat de Koningin voor ons:

Allereerst als onze verheven Souvereine, die over Nederland en over de overzeesche gewesten regeert bij de gratie Gods. Verheven Souvereine, al heeft Zij uit overtuiging gezworen als een constitutioneel Vorstin te zullen regeren. Nooit heeft de Koningin in den weg gestaan aan een uitbreiding der volksrechten en -vrijheden. Integendeel. De Grondwetsherziening van 1917 is daar-

van het bewijs.

Ten tweede staat na veertig jaren de Koningin voor ons als 'n trouwe Oranjevorstin, dochter, ook naar den geest, van den eersten Willem, nakomlinge in Wie de traditie van Oranje voortleeft.

Die traditie is de traditie der vrijheid van religie en der staatkundige vrijheid. Spr. citeerde uitspraken der Koningin, waaruit blijkt, hoezeer H.M. zich in dit opzicht volgelinge gevoelt van den Prins-Martelaar. Koningin Wilhelmina

zal liever de kroon neerleggen dan goedvinden, dat de godsdienstvrijheid een haar zou worden gekrenkt of dat men Haar in de positie van een dictator zou willen dringen, of zou willen nopen een dictator naast zich te dulden. De vrijheden, waarvoor de Prins met drie broeders zijn edel bloed stortte, is ook onze Koningin dierbaar als de appel van Haar oog.

Ten slotte heeft de Koningin gedurende Haar lange regering ten volle den

N.V. RIJK VAREKAMP'S
KISTEN-, KASSEN- en BROEIRAMENFABRIEK
TELEFOON 30 — 's-GRAVEZANDE

Apeldoornsche Cartonagefabriek
VELDHUISSTRAAT 5 — APELDOORN
TELEFOON 5107
Band- en elastiekspoelen v. textielindustrie

Cliche' Boelaar
's-Gravenhage. Tel. 117505 *

KUNSTVUURWERKFABRIEKEN A. J. KAT
LEIDEN - TELEF. 1475
★ VUURWERK VOOR ALLE FEESTEN ★
— WASFAKKELS VOOR OPTOCHTEN —

eerenaam verdiend van vrome Lands-
moeder. De naamgeving van de Prinses
naar de vrome Juliana van Stolberg
gaf daarvan blijk, gelijk talloze woor-
den van innig geloofsleven getuigen,
die de Koningin, wier lijfspreuk is
„Christus vóór alles“, tot Haar Volk
sprak. Wij danken God voor een Vor-
stin, die de zorgen van het volk, die
Haar moederlijk hart bezwaren, neer-
legt voor den Troon van Hem, die het
lot van Vorsten en volken bestiert.

Maar — aldus spreker in zijn slot-
woord — die dank verplicht ons ook tot
de daad van onwankelbare trouw aan
onze Vorstin.

Ten slotte: de Koningin heeft het ge-
bed noodig van ons volk. In 1933 in het
stadion verzekerde Hare Majesteit: „Ik
bid God om wijsheid en sterkte om U in
den tijd, die vóór ons ligt, vastberaden
voor te gaan“. Ons Volk antwoordde
met de bede: „Heere, bewaar onze be-

mínde Vorstin; spaar onze geliefde
Kroonprinses; bescherm onze Prins der
Nederlanden; neem in Uw trouwe hoede
het kleine, innig geliefde Prinsesje, Ne-
derland's hope“

BENOEMINGEN.

Benoemd tot
Voorzitter der
Gewestelijke
Landstorm Com-
missie „Kenne-
merland“ de
heer
H. van Alphen,
Burgemeester
der gemeente
Zandvoort.

Uit de afdeelingen

Aagtekerke, 30 Juli. 1e pr. A. Provoost, 98
p.; 2e pr. P. de Visser, 98 p.; 3e pr. W. Hou-
mes, 97 p.

Axel Schietwedstrijden. Op 15 en 20 Augustus
werden hier de groote districts-wedstrijden
gehouden van den B.V.L. voor Oost-Zeeuwsch-
Vlaanderen. Ruim 120 schutters namen aan
dezen wedstrijd deel. De baan was geopend op
15 Augustus door kapt. Persant Snoep, com-
mandant van het Landstormkorps Motordienst.
Zaterdag werden de beschikbaar gestelde me-
dailles, plaquettes en kunstvoorwerpen uitge-
reikt door den commandant van het Zeeuwsch
Verband, overste Bruins. Hoogste schutters
waren J. van Meurs te Axel, welke de medaille
van generaal Duymaer van Twist ontving, en J.
Dieleman te Zaamslag, die den legpenning van
den Inspecteur van den Landstorm toegewezen
kreeg. Beiden hadden 98 punten.

Als korps had Sluiskil het hoogste gemiddelde
met 90 punten. Ruim 120 schutters namen aan
den wedstrijd deel. Vele prijzen werden uitge-
reikt, zoodat de laagste schutters nog een
troostprijs ontvingen. Enkele leden van het
eerecomité gaven door hun aanwezigheid blijk
van hun belangstelling. Deze wedstrijd is zeer
goed geslaagd.

Beek en Donk, 2 Aug. J. M. v. d. Eynden,
95 p.

Bennekom, 19-30 Juli. Schietwedstrijd bij Ho-
tel Rawang. Deze werd geopend door overste
Buurman. Kolonel van Ingen Schouten heeft
op 30 Juli de prijzen uitgereikt. Enkele uitsla-
gen:

Korpswedstrijd. 1e Groep: 1. B.V.L. Veenen-
daal, 245; 2. B.V.L. Bennekom, 243; 3. B.V.L.
Lunteren, 242 ls. 47; Schietveren. Opheusden,
242 ls. 46; B.V.L. Nunpspeet, 238 bij loting.

2e groep: 1. Burgerwacht, Wageningen, 242;
2. B.V.L., Veenendaal, 239.

Korpswedstrijd. Dagprijzen: 19 Juli A. Tak-
ken, Veenendaal, 50; 22 Juli J. van Steeg, Ben-
nekom, 50; 23 Juli J. Mason, Opheusden, 50;
28 Juli Geurtsen, Wageningen, 50; 29 Juli M.
Roosenboom, Bennekom 50; 30 Juli A. v. d.
Brink, Bennekom 49.

Personeel. 19 Juli A. Takken, Veenendaal,
50; 22 Juli H. Storm, Bennekom, 50; 23 Juli C.
van Harten, Lunteren, 50; 28 Juli E. van Hal,
Lunteren, 50; 29 Juli: G. van Druten, Opheus-
den, 50; 30 Juli G. Jansen, Opheusden, 50.

Personeel. 1e groep: 1. E. van Hal, Lunteren,
50 steun 50 bij loting; 2. J. Mason, Opheusden,

50 steun 50 bij loting; 3 C. van Harten, Lun-
teren, 50 steun 50 bij loting.

2e groep: 1. A. van Takken, Veenendaal, 50
steun 48; 2. C. Geurtsen, Wageningen, 48 steun
48; 3. W. v. d. Weerd, Bennekom, 48 steun 47.

Vrijebaanwedstrijd: 1. M. Roosenboom, Ben-
nekom 90, 8 x 30, 2 x 28; 2. J. Roks, Veenen-
daal 90, 6 x 30, 5 x 29; 3. H. Hamers, Nunpspeet
90, 6 x 30, 4 x 29.

Bergen op Zoom, 6 Aug. Districtswedstrijden,
waaraan door de afdeelingen Bergen op Zoom,
Roosendaal, Wouw, Heerle, Steenberg, Hal-
steren, Lepelstraat, Vrederust en Hoogerheide,
werd deelgenomen.

Niettegenstaande de warmte werd er met
veel animo aan deze wedstrijden deelgenomen
en er heerschte een echt kameraadschappelijke
stemming onder de landstormers, die o.m. be-
zoek kregen van den burgemeester van Bergen
op Zoom, res. luitenant-kolonel Bruins, com-
mandant van het verband Zeeland en verschil-
lende andere genoodigden. Onnoodig te zeggen,
dat de Korpscommandant, res. luitenant-kolonel
T. Beets, gedurende den wedstrijd aanwezig
was.

Na afloop verzamelden alle landstormers zich
in de groote zaal van „De Korenbeurs“, waar
met den korpscommandant aan de bestuurs-
tafel hadden plaats genomen pastoor Jos. van
Genk, secretaris der Gewestelijke Landstorm-
commissie in West-Brabant, burgemeester Mr.
Drs. P. A. F. Blom, res. luitenant A. A. M.
Delplace, plaatselijk leider der ontvangende
afdeling Bergen op Zoom, en de leden der
Plaatselijke commissie de heeren A. de Vries,
J. Bakker, H. Leusink en P. Antheunis.

Als eeregast was mede aanwezig de heer
Krijgsman, oud-wethouder van 's-Hertogen-
bosch.

De bijeenkomst werd geopend door pastoor
van Genk, die op de van hem bekende vlotte
wijze allen het welkom toeriep.

De korpscommandant, res. luit.-kolonel T.
Beets, hield daarna een technische beschouwing
over de gehouden wedstrijden en bracht dank
aan allen, die op eenigerlei wijze tot het wel-
slagen daarvan hadden medegewerkt.

Vervolgens was het woord aan den heer
Krijgsman. Deze begon met het geven van een
overzicht der gebeurtenissen, die in de jaren
1914—1918 zulk een geweldigen ommekeer in
de Europeesche toestanden brachten en die
leidden tot de revoluties en evoluties in ver-
schillende landen, waarvan de gevolgen ook ons
land niet voorbijgingen.

Luide toejuichingen begroetten deze rede,
waarvoor pastoor van Genk een hartelijk woord
van dank sprak.

Vervolgens werden de prijzen uitgereikt door
den korpscommandant, waarbij burgemeester
Blom persoonlijk de door hem als eere-voor-
zitter der afdeling Bergen op Zoom beschik-
baar gestelde gouden medaille aan den win-
naar, den heer J. van Roo van de afdeling
Bergen op Zoom, overhandigde.

De uitslagen der verschillende wedstrijden
volgen hieronder.

Korpswedstrijd: 1. Bergen op Zoom, 455 p.;
2. Steenberg, 454 p.; 3. Vrederust, 447 p.

Hoogste korpschutter: J. van Roo, Bergen
op Zoom, met 96 p.

Personeele wedstrijd A (schutters 1e klasse):
1. P. Bruyninckx, Roosendaal, na loting met J.
van Roo, beiden met 49-48 p. Bruyninckx werd
hiermede tevens winnaar van den extra prijs
voor den hoogsten schutter in den personeelen
wedstrijd. 2. A. Meesters, Bergen op Zoom, na
loting met G. Klaassen, Halsteren, beiden met
49-47 p. 3. F. de Moor, Bergen op Zoom, na
loting met M. Talboom en J. Tebbers, even-
eens van Bergen op Zoom, allen met 49-47,
laagste schot 8.

Personeele wedstrijd B: (schutters 2e klasse):
1. W. Withagen, Bergen op Zoom, 94 p.; 2. H.
J. Gillesen, Bergen op Zoom, 91 p.; 3. A. Hu-
gens, na loting met G. Kemperman, beiden van
Bergen op Zoom, allen met 89 p.; 4. J. Landa,
Bergen op Zoom, 88 p.; 5. W. v. d. Enden, Le-
pelstraat, 88 p.

Vrijebaanwedstrijd: 1. H. Hoek, Vrederust, met
30 p. in 3 schoten. Hierna volgen 17 schutters,
allen met 29 punten.

Bladel, 15 Aug. Enkele uitslagen van de ge-
houden wedstrijden:

Korpswedstrijden: 1. Veldhoven, 1ste vijftal
244 p.; 2. Veldhoven, 2de vijftal 242 p.; 3. Ha-
pert, 1ste vijftal 239 p.; 4. Lage Mierde, 1ste
vijftal 237 p.; 5. Eindhoven, 2de vijftal 235 p.;
6. Luijkgestel, 1ste vijftal 231 p.

Vrije baan kunst. 1. P. v. Gompel, Veldho-
ven, 21 p.; 2. Terbocht, Veldhoven, 21 p.; 3.
G. v. Knegsel, Veldhoven, 19 p.

Personeele prijzen. 1. v. Dijk; Stratum; 2. B.
Kraanvanger, Bladel; 3. v. Gisbergen, Reusel.

Boxtel, 22 Juli. Onder leiding van den bur-
gemeester werd eene gecombineerde vergade-
ring gehouden van de besturen der instituten,
afdeeling Boxtel, van den Bijzonderen Vrijwil-
ligen Landstorm en Buxtelsche Burgerwacht en
van de stichting Buxtelsche Schietbaan.

Voorzien werd in de vacature-H. Bogaerts
door de benoeming van den heer H. M. van
Griensveen tot secretaris der Burgerwacht en
secretaris-penningmeester der voormelde stich-
ting.

Ten einde de financiën van de stichting Box-
telsche schietbaan te versterken, werd over-
wogen een schietdag te organiseren.

Dit lijkt ons echter een minder gelukkig
initiatief (Red. Landst.bl.).

Dedemsvaart, 30 Juli. Eindwedstrijd van de
schietoefeningen.

Koningschutters: 1e pr. J. Schipper; scherp-
schutters: 1e pr. B. Boertjes. Eerste klas schut-
ters: 1e pr. C. K. Poulsma; 2e klas schutters:
1e prijs K. Hiemstra. De zilveren wisselbeker,
destijds beschikbaar gesteld door burgemeester
mr. W. A. J. Visser, werd dit jaar gewonnen
door den heer S. Oegema met 99 punten.

Delden, 29 Juli. Pogingen worden gedaan
om een eigen afdelingsvaandel te verkrijgen.

Deventer, 25 Juli. De afdeling Deventer van
den B.V.L. en de schietvereniging „Voor Kon-
ing en Vaderland“, organiseren op 7, 8, 14,
15, 21 en 22 October alhier groote schietwed-
strijden. De Koningin, prins Bernhard, de com-
missaris der Koningin in Overijssel, de com-
mandant van het 4e half regiment huzaren, de bur-
gemeester van Deventer en vele andere auto-
riteiten schonken zilveren medailles.

Voor de wedstrijden is een eere-comité ge-
vormd, waarin o.m. zitting hebben de Commis-
saris der Koningin in Overijssel, de burgemees-
ter van Deventer, de oud-gouverneur-generaal
van Nederlandsch-Indië, jhr. de Jonge en vele
anderen.

Doorn, 10 Aug. Enkele uitslagen schietwed-
strijd:

a. Korpswedstrijd. 1. Driebergen-Rijsenburg,
227 p.; 2. Waardenburg, 226 p.; 3. Zeist I, 223 p.;
4. IJsselstein, 220 p.; 5. Woerden, 219 p.; 6.
Montfoort 2, 219 p.; 7. Wiijk bij Duurstede,
219 p.; 8. Montfoort I, 215 p.

b. Personeel: C. Duivenvoorde, Doorn, 48 p.;
Kylstra, Waardenburg, 48 p.

c. Vrije baan: A. Dingemanse, Doorn, 90 p.;
J. van Doorn, Driebergen.

Echt, 23 Aug. J. A. Stoffels, 97 p.

Eersel, 30 Juli. 1e prijs: C. Meulenbroek.

Gilze, 30 Juli. Prijsuitreiking van den onder-
lingen wedstrijd, welke was gehouden tijdens
de eerste schietoefeningen van het seizoen 1938.
Deze wedstrijd was gehouden over 30 sch.,
maximum te behalen punten 300. Enkele uitsla-
gen: 1. A. Botermans, 274; 2. Chr. Klaassen,
265; 3. J. Willemsen, 261.

Gouda, 9-23 Juli. Schietwedstrijd van de afd.
Gouda. De uitslag volgt later. Toen het laatste
schot van den wedstrijd was gevallen heeft res-
kapitein Mr. J. van Mechelen, secretaris van
de gewestelijke landstormcommissie, den dank
dier commissie overgebracht aan den heer L.
A. Boot, plaatselijk leider der afdeling Gouda,
onder wiens leiding de wedstrijd stond, voor de
vele verrichte werkzaamheden, in dezen dank
tevens betreffende de juryleden, baancom-
mandanten en helpers, die mede hun beste
krachten avond aan avond hebben gegeven om
den wedstrijd tot een goed einde te brengen.

Halsteren, 16 Aug. Adr. Somers, 49 p.

's-Hertogenbosch, 19 Aug. Na een toespraak
van fourier 1e kl. J. Bak in een der zalen van
de R.K. Militairen Vereeniging werd een groot
aantal nieuwe leden voor den B.V.L. inge-
schreven.

Heusden, 10 Aug. J. Brouwers, 89 p.

Hoek van Holland, 19 Aug. Wedstrijd om
den „Spanjaardsduin“-wisselbeker, tusschen een
vijftal van het garnizoen en een vijftal van den
B.V.L. alhier. Deze beker, uitgelooft door mevr.
Van den Berkhof, bedoelt den band tusschen
het garnizoen en de B.V.L.-afdeeling te ver-
sterken.

De voorzitter der plaatselijke commissie, de
heer Van den Berkhof, opende den wedstrijd-
avond met een woord van welkom aan gasten,
schutters en belangstellenden. In het bijzonder
gold dit den heer J. van Luipen, die zich bereid
had verklaard op te treden als voorzitter der
jury. Mede waren aanwezig majoor Kruls,
kapitein Karres en de fortcommandant kapitein
W. van Dort.

Er werd om beurten geschoten, om de span-
ning te verhoogen. De uitslag bewees, dat er
scherp gekampt was, daar de beker met 1 punt
meer eigendom werd van het garnizoen (231 pt.),
B.V.L. 230 pt.

Hierna werd het woord gevoerd door de
heeren Van Luipen, kapitein Karres en kapitein
Van Dort. Majoor Kruls reikte den beker aan
de winnende en de „Spanjaardsduinplaqueette“
aan de verliezende ploeg uit.

Hoogerheide, 30 Juli. Prijsuitreiking. 1e pr.
C. J. van Zundert, 286 pt.; 2e pr. P. Verrest,
286 pt.; 3e pr. L. v. d. Velden, 280 pt.

Hummelo en Keppel, 23 Aug. Wedstrijd op
de schietbaan voor scherp te Doesburg. Scherp-
schutters: 1e pr. H. J. Brussen, 91 pt.; 2e klas
schutters: 1e pr. F. Jolink, 79 pt.

Kaatsheuvel, 16 Aug. Hoogste schutter wed-
strijd met Engelsche patronen op 1-10 schijf
(afstand 100 m.) op de schietbaan aan den
Horst, in 8 series: A. Stokkerman, 349 pt. Bij
een maximum van 400 is dit een uitstekend
resultaat.

Kruisland, 13 Aug. Districtsschietwedstrijd
van den B.V.L. op de schietbaan van de Wouw-
sche burgerwacht. Enkele uitslagen:

Korpswedstrijd: 1. Kruisland, gouden medaille,
476 pt.; 2. Zegge, zilveren medaille, 473 pt.; 3.
Standaardbuiten, bronzen medaille, 464 pt.

Personeele wedstrijd A. Hier waren 17 prijs-
winnaars. Het hoogste aantal punten werd be-
haald door P. Buyk, Kruisland, J. Mortiers,
Dinteloord, ieder met 98 pt., en J. Gladines,
Stampersgat, J. Lambregts, Oud-Gastel, P. Ver-
molen, Stampersgat, en W. Masters, Kruisland,
ieder met 97 pt.

Personeele wedstrijd B. In deze serie bedroeg
het aantal prijswinnaars 13. Bovenaan stonden
J. Breugelmans, Zegge, en C. Vroegrijk, Zegge,
met 99 pt.; op hen volgden P. Kriesels, Zegge,
en J. Jansen, Stampersgat, resp. 98 en 97 pt.
Vrije baan. 21 schutters, waarvan 10 met 50
pt. en 11 met 49 pt., behaalden een geldprijs.

Lennen, 15 Aug. Uitslagen wedstrijden B.V.L.
en B.W. Korpswedstrijd. Afd. B.V.L.: 1. Beker
B.V.L. Heide-Venray, 236 pt.; 2. Lauwerkrans
B.V.L. Blijterswijk, 234 pt.; 3. gouden medaille
B.V.L. Ell, 233 pt.; 4. zilveren medaille B.V.L.
Blijterswijk, 230 pt.; 5. zilveren medaille B.V.L.
Niftrik, 227 pt. Afd. B.W.: 1. Beker B.W. Gra-
them, 236 pt.; 2. Lauwerkrans B.W. Reuver,
235 pt.; 3. gouden medaille B.W. Reuver, 230 pt.;
4. zilveren medaille B.W. Wanssum, 228 pt.;
5. zilveren medaille B.W. Wanssum, 225 pt. De
overige prijzen waren dagprijzen.

Lepelstraat, 22 Aug. Ant. de Wit, 98 pt.

Liempde, 8 Aug. Prijsuitreiking door burge-
meester J. E. v. d. Bosch. De heer L. van den
Berk ontving den rozenprijs.

De Lier, 1 Sept. De landstormers van De Lier
hebben met twee autobussen heden een tocht
gemaakt naar Soesterberg, waar het vliegveld
bezocht werd, en naar Hilversum, naar de
studio van den K.R.O., die de uitzending van
het 20-jarig bestaan van den B.V.L. verzorgd
heeft. Daar de geheele huldigungsbijeenkomst op
gramfoonplaten was opgenomen, kon een en-
kele plaat hiervan worden gedraaid; het was
het slot van de samenkomst, generaal De Iongh
was aan het woord, waarna generaal Duymaer
van Twist een slotwoord sprak, met een in-
leiding tot de lunch-pakketten, die uitgereikt
zouden worden.... De opname was voortref-
felijk.

Na nog in Hilversum 'n allegorischen optocht
te hebben gadegeslagen, vertrok men via Am-
sterdam, waar gegeten werd, weder huis toe.

Van de deelnemers noemen we burgemeester
Van der Hoeven, ds. Langman, den heer Van
Geest en den secretaris der gewestelijke com-
missie.

Het was een zeer geslaagde dag, waarvan de
plaatselijke commissie alle eer heeft.

Murmerwoude, 1 Aug. 1e prijs: H. Konings-
geld, 99 pt.

F. BONTKES GOSSELAAR

IN EFFECTEN — GRONINGEN

Naaldwijk, 22 Aug. Samenkomst van de plaatselijke leiders uit het Westland, onder leiding van de heeren Ruys en Karres, waarbij plannen besproken werden om in het najaar een zéér groote samenkomst voor het geheele Westland op de Bloemenveiling te Naaldwijk te organiseren. Met aller medewerking werd hiertoe besloten.

Neerkant, 23 Aug. Bij de gehouden wedstrijden voor B.W. en B.V.L. behaalden in den korpswedstrijd de afd. Geldrop en Asten resp. den vierden en den vijftien prijs.

Oeffelt, 2 Aug. Bij de beëindiging van den wedstrijd tusschen B.W. en B.V.L. waren de resultaten: 1e vijftallen: B.W. 851 pt., B.V.L. 847 pt.; 2e vijftallen: B.V.L. 843 pt., B.W. 820 pt.; 3e vijftallen: B.W. 789 pt., B.V.L. 757 pt.

Olst, 19 Aug. Ten gemeentehuize vergaderde onder voorzitterschap van den burgemeester, mr. A. G. A. Ridder v. Rappard, de plaatselijke commissie van den B.V.L. In zijn openingswoord richtte de voorzitter zich met eenige hartelijke woorden tot den plaatselijke leider, reserve 1e luitenant H. G. Th. Kruissink, die door overplaatsing naar Deventer op 1 September Olst ging verlaten. Spr. bracht den heer Kruissink dank voor hetgeen hij in de jaren van zijn verblijf te Olst voor den B.V.L. heeft gedaan. Onder zijn leiding is de afdeling Olst groot geworden. Spr. wenschte den heer Kruissink in zijn nieuwe standplaats veel goeds toe.

Vervolgens hield men zich bezig met het opmaken van een voordracht voor plaatselijk leider, welke voordracht aan de gewestelijke commissie gezonden moet worden.

Besloten werd in het najaar schietwedstrijden te houden voor leden van den B.V.L.

Oosterland, 29 Juli. 1e pr. J. C. Bouwman, met 95 pt.

Opende, 23 Aug. Major M. Oosters, die een bezoek aan de schietoefening bracht, schoot 83 pt. en won het hiertoe van den heer J. Haakma, die 79 pt. schoot.

Princenhage, 15 Aug. Schietwedstrijd op de Galdersche Heide, waaraan werd deelgenomen door de afdelingen, Breda, Ginneken, Princenhage, Teteringen, Oosterhout, Beek, Etten-Leur, Rucphen, Sprundel, Schijf, St. Willebrord, Achmaal, Zundert, Rijsbergen, Ulvenhout en Bavel. Dank zij het prachtige weer en de uitstekende regeling is deze schietdag 'n waar succes geworden en had omstreeks zes uur in de beste stemming de prijsuitreiking plaats in het Patronaat te Princenhage.

Deze bijeenkomst had plaats onder leiding van den voorzitter van de afd. Princenhage, res. majoor C. J. M. Somers. Onder de zeer talrijke aanwezigen merkten wij o.m. op den burgemeester van Klundert, mr. Höweler, als vertegenwoordiger van de gewestelijke landstormcommissie, den commandant van het Verband „West-Brabant“ overste Beets en tal van officieren uit den kring Breda.

De heer Krijgsman, oud-wethouder van Den Bosch, hield een voor deze bijeenkomst juist afgestelde rede en het geweldig applaus, dat spontaan losbrak, getuigde wel van de instemming van onze landstormers om steun te verlenen aan het wettig gezag „Als 't moet“.

Overste Beets reikte de prijzen uit. De uitslagen waren als volgt:

Korpswedstrijd: 1. Teteringen, 483 pt.; 2. Rijsbergen, 478 pt.; 3. Oosterhout, 469 pt. Naast de daarvoor beschikbaar gestelde medailles ontving Teteringen den door de afd. Princenhage geschonken wisselbeker. Hoogste korpschutter: Ant. Rens, Rijsbergen, 100 pt. (maximum).

Personeele wedstrijd, A-schutters: 1. F. de Bruyn, Rijsbergen, 100 pt. (max.); 2. Ant. Rens, Rijsbergen, 99 pt.

Personeele wedstrijd, B-schutters: 1. J. van Dijk, Rucphen, 98 pt.; 2. Jac. van Mook, Oosterhout, 97 pt.

Vrijbaanwedstrijd: H. A. P. Speek, Princenhage; H. Wenekers, Breda; Ant. Rens, Rijsbergen; P. Wamsteker, Rijsbergen; allen 50 pt. (maximum).

Roden, 18 Aug. W. Winter, 95 pt.

Schinveld, 20 Aug. Het schiettoernooi, ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan der afdeling georganiseerd, is in alle opzichten goed geslaagd. Bij aankomst op het feestterrein hield burgemeester Adams de openingsrede, waarna nog het woord werd gevoerd door den korpscommandant van de Limburgsche Jagers, kolonel Jans. Tijdens de wedstrijden concerteerden de plaatselijke muziekverenigingen. Hieronder enkele uitslagen.

Korpswedstrijd: kampioen afd. Merkelbeek, 235 pt.; eereprijs afd. Grathem, 232 pt.; 1e prijs afd. Vlodrop, 231 pt.; 2e prijs afd. Venlo, 230 pt. (na loting); 3e prijs afd. Heijthuisen, 230 pt. (na loting); 4e prijs afd. Elsloo, 230 pt.

Kampioensprijs: J. van Kann, Schimmert, 30 pt.; J. Beumers, Chèvreumont, 30 pt.

Na kaveling kwam de heer J. van Kann te Schimmert in het bezit van het kampioenskruis. Personeelbaan: 1e prijs Goossens, Meers-Elsloo, 50 pt. (na loting); 2e prijs J. Driessen, Merkelbeek, 50 pt.; 3e prijs W. Janssen, Stein, 50 pt.

Personeelbaan, vrije deelneming: 1. Jos. Deumens, Schinveld, 50 pt. (na loting); 2. N. J. Pagen, Schinveld, 50 pt.; 3. A. Gerits, Weert, 50 pt.; 4. Jac. Mevissen, Schinveld, 50 pt.

Seriebaan: 1e prijs J. Deumens, Schinveld, 60 pt., hoogste steunserie 29; 2e prijs De Corti, Weert, 60 pt., steunserie 28 (na loting); 3e prijs H. Bouwens, Schimmert, 60 pt., steunserie 28 (na loting); 4e prijs A. Gerits, Weert, 60 pt., steunserie 28 (na loting); 5e prijs Ch. Goossens, Meers-Elsloo, 60 pt., steunserie 28 (na loting).

Simpelveld, 3 Aug. Bij de alhier gehouden schietwedstrijden, waaraan een 50-tal landstormers deelnam, trad de heer H. v. d. Weijer met 138 pt. zegevierend uit het strijdperk en verwierf hierdoor den wisselbeker, beschikbaar gesteld door het kader der plaatselijke afdeling.

Simpelveld, 24 Aug. Eerlang zal de afdeling een eigen afdelingsvaandel verkrijgen. Uit het verslag van de betreffende ledenvergadering in „De Limburger“ knippen we:

„Komt ter tafel het voorstel om tot aanschaffing van een vaandel over te gaan, waartoe na eenige bespreking eenparig besloten werd. Een der commissieleden verlichtte dezen post met een gift van f 10.—“

Tegelen, 22 Aug. 1e pr. H. v. d. Laak.

Vinkel, 30 Juli. Prijsuitreiking van den schietwedstrijd, waaraan werd deelgenomen door de afdelingen uit Vinkel, Nuland, Geffen, Berlicum en Rosmalen, en door de burgerwacht uit Geffen.

Naast korpscommandant en secretaris der gewestelijke commissie waren o.m. aanwezig de burgemeesters van Geffen en Nuland, die opwekkende woorden gesproken hebben.

De burgerwacht uit Geffen verwierf den 1en en 8en korpsprijs, de B.V.L. Rosmalen den 2en en 10en, de B.V.L. Nuland den 3en en 9en, de B.V.L. Berlicum den 4en en 7en, de B.V.L. Geffen den 5en en de B.V.L. Vinkel den 6en en 11en prijs.

Wat de personeele prijzen betreft, werden door de afd. Rosmalen behaald 5 prijzen, door Nuland 11 prijzen, Berlicum 17 prijzen, Geffen burgerwacht 9 prijzen, Geffen B.V.L. 4 prijzen en door de afd. Vinkel 9 prijzen.

Vlissingen, 27 Aug. Uit het gemeenteraadsverslag van de „Vlissingche Crt.“ knippen we: „De landstormcommissie „Zeeland“ heeft een bijdrage uit de gemeentekas gevraagd, doch de Raad heeft deze niet toegestaan met het oog op den toestand der gemeentelijke financiën en den bekende wensch van Gedeputeerde Staten geen nieuwe subsidies te verleenen.“

Woensel, 20 Aug. De groote wedstrijden, die hier gehouden worden, werden heden bezocht door den burgemeester van Eindhoven en door overste Hafkemeijer, den korpscommandant, uit 's-Hertogenbosch. Na verwelkomd te zijn door luitenant Van Bavel, hebben beide heeren het woord tot de landstormers gericht.

Wormerveer, 22 Juli. P. de Groen, 94 pt.

OPHEFFING VAN HET Z.G. AMBTENARENVERBOD VOOR DE SOCIAAL-DEMOCRATISCHE ARBEIDERSPARTIJ EN HET NEDERLANDSCH VAKVERBOND.

De Voorzitter van den Ministerraad heeft de S.D.A.P. en het N.V.V. geschrapt van de lijst van verenigingen, die voor de ambtenaren van Defensie zijn verboden. Op de lijst voor de andere Rijksdiensten kwamen zij niet voor.

Deze wijziging brengt geen verandering in de toelatingsmogelijkheid van leden dier organisaties tot den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Het behoeft geen betoog, dat toelating van leden van de S.D.A.P. en N.V.V. tot den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, gelijk zou staan met opheffing van dit instituut.

Wij laten hieronder nog volgen eenige beschouwingen van den Parlementairen Redacteur van „De Standaard“ d.d. 14 Augustus 1938, waarbij de tot stand gekomen wijziging wordt toegelicht.

Wij leven in onzen tijd wel heel snel. De zoeven genoemde zwarte lijst heeft nog maar nauwelijks haar eerste lustrum gevierd. Haar ontstaan had zij te danken aan de beruchte zaak der Zeven Provinciën, wrange vrucht van een stelselmatige revolutionaire propaganda onder het marine-personeel. Reeds lang hadden deze duistere krachten haar vernielend werk kunnen doen. Zij werden gesteund door de Sociaal-democraten in de Volksvertegenwoordiging, hetgeen niet alleen bleek uit de wijze, waarop dezen het gebeurde poogden goed te praten, doch ook uit de woorden van het Kamerlid Cramer, wien het telegram uit Indië „verduiveld veel genoegen“ had gedaan.

De Regeering deed niet anders dan haar plicht, toen zij onmiddellijk S.D.A.P. en N.V.V. voor Marine en Landmacht verbood. Een wij-

ziging van het Ambtenarenreglement werd voorbereid, teneinde het verbod tot alle ambtenaren te kunnen uitbreiden. 22 Mei 1933 werd in het Ambtenarenreglement een nieuw artikel 97 b opgenomen, dat aldus luidde:

1o. Aan den ambtenaar kan eervol ontslag op grond van revolutionaire gezindheid worden verleend;

2o. onverminderd het bepaalde in het eerste lid kan voorts eervol ontslag worden verleend aan een ambtenaar, die lid is van een vereniging, waarvan Onze Minister, voorzitter van den Raad van Ministers, verklaard heeft dat zij om de doeleinden, die zij nastreeft of de middelen, die zij aanwendt, de behoorlijke vervulling van zijn plicht als ambtenaar kan in gevaar brengen of schaden, of die op eenigerlei wijze medewerking of steun verleent aan een zoodanige vereniging of aan één van haar uitgaande actie.

3o. Voor een ontslagverleening als bedoeld in beide voorgaande leden is de medewerking of machtiging vereischt van Onzen Minister, Voorzitter van den Raad van Ministers.

Eind Juli 1933 werd de in het tweede lid bedoelde lijst gepubliceerd. S.D.A.P. en N.V.V. kwamen hierop niet voor, doch de Minister van Defensie werd gemachtigd de leden dezer organisatie uit de Weermacht verwijderd te houden. Deze maatregel heeft tot uitvoerige debatten in de Volksvertegenwoordiging geleid. Reeds in de schriftelijke gedachtenwisseling van de begroting 1934 was het onderwerp aan de orde gesteld en op 7 November besprak de heer Albarda het uitvoerig in de openbare vergadering van de Tweede Kamer. Drie dagen later antwoordde Minister Colijn. Sindsdien is er bijna geen jaar voorbijgegaan of bij de begroting werden de Defensieverboden ter sprake gebracht. Het laatst nog in de vergadering van 2 December 1937 door den heer Albarda, bij de behandeling van de Defensie-begroting en het ontwerp tot wijziging van de Dienstplichtwet. De spreker herinnerde eraan, dat de opheffing van de Defensie-verboden voor de S.D.A.P. was toegezegd, doch drong aan op inlossing van deze belofte. De Minister ging hierop echter niet in, doch verwees naar de Memorie van Antwoord op hoofdstuk I van de Rijksbegroting, waarin over de Defensieverboden werd opgemerkt, dat de Regeering onvoorwaardelijk vasthoudt aan den eisch, dat het Overheidspersoneel zonder enig voorbehoud onder alle omstandigheden zijn taak getrouwelijk zal vervullen. In dit opzicht moet de sterkst mogelijke waarborg worden gevorderd. Gewijzigde voorzieningen, zoo lezen wij verder, waarin vorenbedoelde waarborg is verankerd, zijn in een vervoorderd stadium van voorbereiding.

Elders in ons blad vindt de lezer een Koninklijk Besluit gepubliceerd, waarbij in het Ambtenarenreglement deze waarborgen zijn aangebracht. Van belang is vooral de wijziging van het eerste lid van art. 97 b, dat een uitbreiding heeft ondergaan. Kon krachtens dit artikel tot nu toe alleen ontslagen worden een ambtenaar, wiens revolutionaire gezindheid openbaar was, thans kan ook dan ontslag worden verleend, wanneer geen voldoende waarborg aanwezig is, dat hij zijn plicht als ambtenaar onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen. Al treft het verbod dan niet meer de S.D.A.P. en het N.V.V. collectief, haar individuele leden kunnen te allen tijde worden ontslagen, „indien naar het oordeel van het gezag“ een bepaalde, nader omschreven gezindheid blijkt. De opheffing van het Defensieverbod voor de collectiviteit kan hen dan niet helpen. In zoverre S.D.A.P. en N.V.V. dan ook nog leden tellen, die den ouden, revolutionaire koers van haar organisaties blijven volgen, kunnen dezen nog altijd uit de weermacht worden verwijderd of verwijderd gehouden. De noodzakelijkheid hiervan zal ieder inzien, die in het oog gevat houdt, dat de S.D.A.P. ook een uitersten linkervleugel kent, bij wien het revolutionaire sentiment in onverminderde kracht voortleeft.

WIJZIGING AMBTENAREN REGLEMENT.

's-GRAVENHAGE, 13 September. Het Ko-

Fiat 6ct

Een frissche melange, gedeukt met fijn, rijp Sumatra-Zandblad. 'n Luxe sigaar in de lagere prijsklasse.

Ritmeester sigaren

ninklijk Besluit, waarbij wijziging wordt gebracht in het Algemeen Rijksambtenarenreglement, luidt als volgt:

Artikel 97b van het Algemeen Rijksambtenarenreglement wordt gelezen als volgt:

1. aan den ambtenaar kan eervol ontslag worden verleend, indien, naar het oordeel van het gezag, hetwelk tot het verlenen van het ontslag bevoegd is, uit zijn gedragingen van een zoodanige gezindheid blijkt, dat geen voldoende waarborg aanwezig is, dat hij zijn plicht als ambtenaar onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen;

2. een gedraging, als bedoeld in het eerste lid, is onder meer aanwezig, wanneer een ambtenaar lid is van een vereniging, waarvan de voorzitter van den Ministerraad verklaard heeft, dat zij om de doeleinden, die zij nastreeft, of de middelen, die zij aanwendt, de behoorlijke vervulling van zijn plicht als ambtenaar kan in gevaar brengen of schaden, of wanneer hij op eenigerlei wijze medewerking of steun verleent aan een zoodanige vereniging of van haar uitgaande actie;

3. voor een ontslagverleening, als bedoeld in het eerste lid, is medewerking of machtiging vereischt van den voorzitter van den Ministerraad. Deze is gehouden tevoren het advies in te winnen van een commissie, bestaande uit vijf leden en vijf plaatsvervangende leden. Van de leden wordt één lid als voorzitter en één als plaatsvervangend voorzitter aangevoerd;

4. de leden en plaatsvervangende leden van de in het vorige lid bedoelde commissie worden door ons benoemd, op voordracht van den voorzitter van den Ministerraad;

5. op deze commissie is niet van toepassing het bepaalde in hoofdstuk IX;

6. wij stellen regelen vast voor de werkwijze van deze commissie.

Aan artikel 115 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement wordt, met vernummering van het bestaande tweede en derde lid tot onderscheidenlijk het derde en vierde lid een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende:

2. ten aanzien van de bijzondere commissiën voor georganiseerd overleg voor de ambtenaren, ressorteerende onder het departement van Defensie, kan door den Minister, in overleg met den voorzitter van den Ministerraad, van het bepaalde in het eerste lid, onder c, worden afgeweken.

20 jaar B. V. L.

Het woord „Landstorm“ is in ons land langer dan twintig jaren in gebruik.

Na den terugkeer van Oranje in 1813, vaardigde de Souvereine Vorst een reglement uit, waarin de oprichting van een Algemeene Volksbewapening werd bevolen, bestaande uit Landstorm en Landmilitie. Eén der bepalingen van dit reglement bevatte het voorschrift, dat „de plaatselijke verdediging in ieder district wordt toevertrouwd aan een welgeregelde Landstorm, bestaande uit alle weerbare mannen van 17 tot 50 jaar, bewapend met geweer of piek.“

Bij de uitdrijving der Franschen, die vijf maanden na de aankomst van Oranje in Scheveningen nog niet geheel uit onze gewesten waren verjaagd, heeft die Landstorm nuttige diensten verricht, evenzoo bij het beteugelen van de Kozakken, die ons hulp kwamen bieden, doch tegen wie spoedig de Landstorm in het geweer moest worden geroepen, om de landelijke bevolking voor uitplundering veilig te stellen.

Militie, schutterijen en landstorm hebben in de vorige eeuw de mannen geleverd, die de Nederlandsche weermacht te land vormden, totdat ingevolge de Landweerwet van 1901 de schutterijen werden opgeheven.

De militie ontving een nieuwe regeling in Colijn's Militiewet van 1912 en de Landstorm evenzoo in de Landstormwet van 1913.

Het betreft hier verplichten Landstorm, zoowel in het Reglement van den Souvereinen Vorst van 1813, als in de Landstormwet van een eeuw later.

Landstormlichtingen in 1813

De Landstorm bij de wet van 1913 ingesteld om te dienen als reserve voor leger en landweer, was feitelijk een wapenmacht in ruste en het optreden der landstormplichtigen zou zich bepalen tot tijden van oorlog, oorlogsgevaar en andere buitengewone omstandigheden.

In de honderd jaar tusschen 1813 en 1913 heeft nimmer een regeling bestaan voor **Vrijwilligen Landstorm**.

De Landstormwet 1913 opende echter op een kier de deur waardoor ook de Vrijwillige Landstorm ons volksleven zou binnentreden.

Artikel 8, 3e lid, van deze wet bevatte de bepaling, dat personen, die niet behoorden tot de militieplichtigen, de landweerplichtigen, noch tot de landstormplichtigen, in geval van oorlog een vrijwillige verbintenis bij den landstorm konden sluiten.

In het Landstormbesluit, dat de uitvoering der wet nader regelde, was evenwel een beperking opgenomen, waardoor vrijwillige aansluiting bij den Landstorm eerst in oorlogstijd mogelijk was, en dan nog niet eerder of eerst moesten de landstormplichtigen zijn opgecommandeerd.

Het uitbreken van den wereldoorlog in 1914 heeft aan deze beperking slechts een korten levensduur veroorloofd.

1 Augustus 1914 mobiliseerde ons leger en drie dagen later verscheen het Koninklijk Besluit, dat toelating tot een vrijwillige verbintenis bij den Landstorm mogelijk maakte.

De **Vrijwillige Landstorm** was er!

Vanzelfsprekend had hij in dezen benardden tijd uitsluitend de bestemming om versterking te bieden aan het gemobiliseerde leger, dat later nog zou worden uitgebreid door de oproeping van de landstormplichtigen.

Van alle zijden meldden zich uit de burgerij vrijwilligers voor het nieuwe instituut aan; vaders kwamen zich tegelijk met hun zonen laten inschrijven, om als landstormvrijwilliger in den wapenhandel te worden geoefend.

De Vrijwillige Landstorm 1914-1918

Nu, na bijkans een kwarteeuw, kan men nog telkens mannen ontmoeten, die tot de geestdriftige vaderlanders hebben behoord, welke, geheel onverplicht, zich bij nacht en dag in den wapenhandel en den velddienst hebben geoefend, om een betekenend vrijwilligerskorps te vormen, dat gereed stond, om den eventueelen indringer stoutmoedig te bespringen.

De Vrijwillige Landstorm uit den mobilisatietijd was bezielde door een voortreffelijken vaderlandlievend geest en deze kloeke paraatheid is de gansche mobilisatie door ongerept bewaard gebleven.

Toen het in de Novemberdagen van 1918 spande, het leger in volle demobilisatie verkeerd en de Regeering uitzag naar trouwe hulp, heeft zij deze Vrijwillige Landstormafdeelingen het allereerst opgeroepen.

Als één man hebben zij aan het opkomstbevel gevolg gegeven en in alle groote steden van ons land de wacht betrokken, te 's-Gravenhage in de Koninklijke Stallen, in andere plaatsen in de Raadhuizen, bij de stations, de gasfabrieken en andere z.g.n. vitale bedrijven.

Circa tienduizend van deze vrijwilligers stonden gereed, het geweer bij den voet. Paraat, nu tegen den opgedoken **binnenlandschen vijand**.

Ruim vier jaren hadden zij al hun vrijen tijd en vele nachten zelfs opgeofferd, om als 't moest tegenover een buitenlandschen vijand te kunnen staan, thans beschermden zij Troon en volk tegen een dreigende revolutie.

Het heeft geen zin te zeggen, dat deze mannen vrijheid hadden, om aan het

opkomstbevel geen gehoor te geven — naar onze meening was hun verbintenis ook bindend voor buitengewone omstandigheden — het feit van historische beteekenis is, dat de mobilisatie-vrijwilligers deze vraag geen oogenblik hebben overwogen, doch op stel en sprong hun arbeid hebben neergelegd en zich vastberaden bij hun korps of afdeeling hebben gemeld.

Bij de breed uitgedijde propaganda voor den B.V.L. is de opkomst van deze trouwe vrijwilligers wel eens wat al te veel op den achtergrond geraakt.

Welnu, wij willen niet beginnen aan de beschrijving van het ontstaan van den **Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm**, zonder vooraf op de beslissende beteekenis van hun daad te hebben gewezen en wij achten het een gelukkig verschijnsel, dat na de opheffing van de formatie van den Vrijwilligen Landstorm, zooals deze in den mobilisatietijd heeft bestaan, duizenden dezer kloeke vaderlanders overgegaan zijn naar de gelederen van den B.V.L.

Het Vaderland is hun veel dank verschuldigd.

Vredesaccorden en revolutieklanken.

Er zijn er, die zeggen, dat wat er in November 1918 in Nederland aan de hand was, niets te beteekenen had.

Zij doen dit of uit politieke berekening of omdat zij met de feiten slecht bekend zijn.

Vast staat in ieder geval, dat in die dagen geheel Europa is overvallen door de vrees voor revolutie.

De wereld had den tijd gehad, weer te leeren, wat dit woord inhoudt.

Anderhalf jaar te voren was de Czarentroon ineengestort en had de gematigde socialist Kerenski het bewind over Rusland in handen genomen, om het na weinige maanden te moeten overgeven aan Lenin.

M.de F.

In November 1918 was Lenin in Rusland een jaar dictator.

De Czarenfamilie had hij op vreeselijke wijze doen ombrengen.

Anderhalf millioen Russische burgers, adellijken, boeren en arbeiders waren op zijn bevel, of op last van Trotzky, vermoord geworden.

Het regime van de soyjets, de heerschappij van de arbeiders- en soldatenraden, Arsol genaamd, had over het door den wereldoorlog geteisterde Slavische rijk een verschrikking gebracht, welke elke pen weigert te beschrijven en die met geen menschelijken maatstaf kan worden gemeten.

Europa had een vol jaar den tijd gehad om van deze gebeurtenissen kennis te nemen, doch het zat zelf zoo midden in de geweldigste spanning, hoe en wanneer de wereldoorlog zou eindigen, dat er weinig ernstige aandacht werd gegeven aan het vraagstuk van de Russische revolutie.

Rusland was gelukkig ver weg, zoo dacht men en werd er geredeneerd.

In de tweede helft van het jaar 1918 was eindelijk het Deutsche Westfront ineen gestort en de Germaansche linies en stellingen werden gaandeweg naar het Noorden opgerold. Duitschland had den oorlog verloren!

De vrede, waarnaar zoo lang was uitgezien, was gekomen. In plaats van den palmtak werd echter de revolutievaan geheven.

Lenin stond aan het roer, grimmig en bereid om te gaan tot het uiterste, tot aan de wereldrevolutie. Zijn helpers waren plotseling talrijk. Bela Kun in Hongarije, Max Hölz in Beieren, Wijnkoop, Van Ravenstein en Troelstra in Nederland.

De feiten volgden elkander met niet bij te houden snelheid op. Geen staatsman, die ze kon voorzien, nog minder tegenhouden.

9 November was er revolutie in geheel Duitschland. De Rijkskanselier Prins Max von Baden gaf de regeering over aan de sociaal-democratie en proclameerde den troonsafstand van Keizer Wilhelm II. In Beieren werd de sovjetrepubliek uitgeroepen.

Den volgenden morgen, 10 November, verkondigden de bulletins in onze steden aan de voorbijwandelende kerkgangers — 't was Zondag — dat om 4 uur in den ochtend de keizer door onze grenswacht bij Eisden was aangehouden en geïnterneerd.

Temidden van de ontstane spanning zocht de Nederlandsche soldaat en matroos zijn have bijeen en maakte zich gereed om te demobiliseeren. Hij wilde naar huis.

Het verslagen millioenenleger der Duitschers trachtte een goed heenkomen te vinden naar het Noorden, in de richting van ons land, op den voet gevolgd door de zegevierende troepen der Geallieerde mogendheden.

De Maandagavondbladen gaven vele verbijsterende berichten, waardoor voor velen verborgen bleef, hoe inmiddels de situatie in ons eigen land was geworden. Troelstra, de leider der Nederlandsche sociaal-democratie, in bondgenootschap met Wijnkoop, had de revolutionaire massa opgeroepen, zich gereed te houden voor den beslissenden aanval op de staatsmacht.

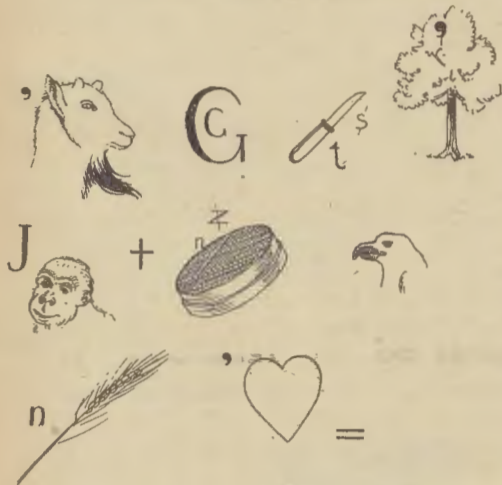
Deze massa had den oproep onmiddellijk verstaan en was gereed, om zich met den leider in een gevaarlijk avontuur te storten. Enkelen zijner medeleiders mochten bedenkingen hebben, zooals Schaper en Vliegen, zij zwegen en wachtten den loop der dingen af.

Ook in de kazernes hadden de revolutionairen de ooren gespitst.

Voor Jong Nederland

GROEP A.

(Onder de 10 jaar.)

De komma betekent, dat er een letter moet weggelaten worden.

GROEP B.

(Boven de 10 jaar.)

VIERKANTRAADSEL.

Als je elk der cijfers 3 - 5 - 7 - 9 viermaal gebruikt, is het vierkant gevuld. Maar nu moet er nog iets bij komen: $3 + 5 + 7 + 9 = 24$. Dit moet er altijd uitkomen, hoe je de rijen ook optelt, hetzij horizontaal (waterpas), verticaal (loodrecht), of diagonaal (overdwars of kruiselings). 't Kan zelfs op verschillende manieren; maar één is al voldoende. Ga je gang maar!

BRAM WIL VOOR ZIJN MOEDER EEN BONTMANTEL KOPEN.

Bram kwam uit de Fröbelschool. Hij was erg bedroefd. Flip, die naast hem zat, had hem verteld, dat hij op z'n boterham altijd een eitje kreeg, of konijnkaas. Daarvan keek Bram geweldig op, want hij wist niet, dat je van de konijnen lekkere kaas kreeg. Hij, Bram, kreeg op z'n boterhammen nooit anders dan een beetje stroopjesvet, omdat zijn moeder maar arm was. Maar dat hoefde die rijke Flip niet te weten.

Toen had Flip nog meer verteld. Als z'n moeder 's Zondags naar de kerk ging, droeg zij een warme, prachtige, bruine bontmantel. En dan leek zij zo deftig als de Koningin.

Daarop zei Bram weer niets. Hij dacht dadelijk aan z'n eigen moeder. Die had alleen maar een versleten, zwart omslagdoekje, dat tegen de kou haast niets hielp.

Daarom kon Bram niet zo vrolijk zijn als anders.

Ja! hij wist heel goed, dat hij niet zulke lekkere boterhammen kon krijgen als Flip van den rijken melkboer. Maar dat zijn moeder ook niet zo'n deftige, warme bontmantel had, dat speet hem nog 't meest van alles.

Als ie maar groot was, dan wist ie 't

Werft abonné's op het Landstormblad

wel! Dan stapte ie dadelijk naar de zee toe, waarin zo'n hele boel grote vissen zitten. Dan ging ie die vangen en verkopen. En voor dat geld zou ie z'n lieve moeder dan eens fijn verrassen met een schitterende bontmantel.

Maar de zee was zo wijd weg, en daarbij had Bram nog zulke kleine been-tjes. Neen, dat ging niet.

Toen begon hij wat anders te verzinnen. Als ie maar 's chauffeur kon worden bij Prins Bernhard en Prinses Juliana! Nou! dan verdiende ie iedere week vast wel duizend gulden!

Maar hij was pas vier jaar. En om een auto te besturen, moet je natuurlijk groot wezen, net als alle chauffeurs.

Zo liep Brammetje onderweg naar huis in zichzelf te piekeren. Bleek en stil ging hij op een stoof bij de tafel zitten.

„Bram! heb je buikpijn?” vroeg z'n moeder.

„Nee, moe!” antwoordde hij gauw. Hij schrok er een beetje van, want zij mocht niet weten, wat hij van plan was; dan zou al de aardigheid er af zijn.

„Ga dan maar buiten spelen!” zei ze; „'t zonnetje schijnt nog zo lekker.”

Daar sjokte Bram de deur uit.

Eensklaps zag hij op de weg een kat lopen met iets geels in de bek. Nieuwsgierig sloop hij er op z'n tenen naar toe. Maar wip! zei de kat, en meteen verdween ze met een paar vlugge sprongen tussen de struiken.

O! wat was dat toch jammer.

Nu kwamen daar twee grote jongens aanlopen. Die schenen naar iets te zoeken, want ze bleven telkens even in 't rond staan kijken en dan liepen ze weer een eindje verder.

Ze vroegen aan Bram: „Zeg 's, kleine aap, heb je soms ook een kanarievogel gezien?”

Bram werd geweldig kwaad, omdat ze hem zo gemeen uitscholden. Daarom keek hij ze lelijk aan en wou verder lopen. Maar toen kwamen ze naar hem toe en zeiden: „Pietje van Juffrouw Kakelaar, die daar in dat witte huis woont, is er stilletjes vandoor gegaan. Als we hem terugbrengen, dan krijgen we een kwartje, heeft ze gezeid. Dus jij weet niet, waar ie zit?”

„Neen!” antwoordde Bram. Dat kon hij ook gerust zeggen, omdat hij nog nooit een kanarievogel gezien had.

„Is dat een grote vogel?” vroeg hij daarom.

Toen zei een van de jongens: „Welnee, jochie! hij is maar zo groot als een mus, en hij heeft een geel pakkie aan.”

„O!” zei Bram, en meteen liepen de jongens weer verder.

Toen zij uit 't gezicht verdwenen waren, bleef Bram stilstaan en begon ernstig na te denken: „Een kleine vogel met gele veertjes? Dan weet ik 't al! Die poes daar pas had iets geels in de bek! Dat is dus vast de kanarievogel geweest!”

Meteen sprong hij van plezier op en riep: „k Weet 't al! 'k Ga gauw dat vogeltje vangen en naar de juffrouw brengen! Dan krijg ik 't kwartje, en dan koop 'k voor dat geld een prachtige bontmantel voor moeder!”

Op een draffe liep hij terug naar 't stenen paaltje, waar de kat tusschen de struiken gevluht was. Hij schoof de takken opzij en loerde naar alle kanten... Ja! daar zat de kat achter een boompje! Op z'n tenen stapte Bram er naar toe. De poes zat druk te knabbelen. Juist toen Bram er vlak bij kwam, verdwenen de pootjes en 't gele staartje in 't keelgat van den gauwdief.

Daar stond Bram!

Maar hij wist raad. Met een vleierig stemmetje riep hij: „Poes! Poesje! Lief poesje!”

„Hal!” dacht de smuller „dat is een aardig ventje! Hij wil zeker met me spelen!”

Toen groette de poes heel vriendelijk terug: „Miauw! Miauw!” en streelde met zachte kopstootjes langs Brams knie-kousen.

„Dag lieverd!” zei Bram weer.

De poes ging op haar achterste pootjes staan, tegen z'n knieën op.

Daarop nam Bram de kat in z'n armen en stapte er mee naar het witte huis, waar hij aanbelde.

Juffrouw Kakelaar kwam voor en keek een beetje boos verwonderd, toen zij de poes in Brams armen zag. Met een spijtig gezicht zei ze: „k Dacht, dat je m'n Pietje terug kwam brengen, dan kreeg je een kwartje; maar die kat heb ik niet nodig.”

Maar Bram was niet op z'n mondje gevallen en antwoordde: „Nou, juffrouw, ik breng de kanarievogel ook terug, want de kat heeft 'm opgegeten, en nou zit ie in z'n buikje! En nou wil ik 'n kwartje hebben, dan kan 'k daarvoor een bontmantel voor m'n moeder kopen!”

„Och, och! m'n arme Pietje!” zuchtte

juffrouw Kakelaar met tranen in haar ogen; moest je door je stoutheid nu zo ongelukkig aan je eind komen? ... Afijn, daar is niets meer aan te doen. 'k Zal jou de beloning dan maar geven!”

Zij haalde uit haar portemonnaie een kwartje, en gaf dat aan Bram.

Ondertussen had de kat het te benauwd gekregen. Ze begon hevig te spartelen en wist zich uit Brams handen los te wringen. Met haar staart in de lucht ging ze er gauw vandoor.

Bram keek met glinsterende ogen naar de grote schat, die hij gekregen had, en zei overgelukkig: „Dank u wel, juffrouw!”

Daarop holde hij naar huis en riep al uit de verte: „Moeder! 'k heb een kwartje verdiend! Nou kunt U ook een mooie bontmantel kopen!”

Toen vertelde Bram haar wat hem zo pas met die poes was overkomen.

„Je bent m'n lieverd, hoor!” zei ze en gaf haar fermem jongen een dikke kus. Daarop lei ze 't kwartje in een busje op de schoorsteen.

Juffrouw Kakelaar was ook naar binnen gegaan in haar witte huis en begon eens na te denken, wat dat kleine jongetje gezegd had over een bontmantel, die hij aan z'n moeder wou geven.

„Wacht!” dacht zij, „ik heb in de kast nog een fijne bontmantel hangen, die mij veel te nauw is geworden. Dat komt prachtig uit! Vanavond zal 'k hem naar Brams moeder sturen!”

Toen het Zondag was, stapte Bram met z'n moeder naar de kerk. Hij kon z'n ogen niet van haar afhouden, want z'n moeder leek nu haast wel de Koningin; zo deftig als zij er uitzag!

Daar kwam Flip ook aanstappen! Bram trok hem aan z'n mouw en wees lachend naar z'n moeder. En toen zei hij zo trots als een haantje: „Nou, Flip, wat zeg je er van? Is m'n moeder nou ook niet effen fijn? En die mooie bontmantel heb ik nou gekocht voor 'n kwartje, dat ik zelf verdiend heb!”

OOM BERTUS.

Zeijl's

Verzekering Maatschappij Sneek

Directie : S. ZEIJL Wzn.
Comm. :
Prof. Mr. P. S. Gerbrandy.
Mr. J. Oranje.
H. M. Martens,
Burgemeester Sneek.

Auto-, W.A., Ongevallen-, Ziekten-, Glas-, Brand- en Transportverzekeringen.

Op plaatsen, waar nog niet vertegenwoordigd, agenten gevraagd.

OFFICIER,

die op 29 Augs. jl. in Hotel de Witte Brug in bezit kwam van verkeerde sabel, waarop naam en rang gegraveerd (aandenken B.V.L.) wordt verzocht zich te wenden tot belanghebbende, Riouwstraat 98 's-Gravenhage.

NEEMT

die vuile plekken op uw deur weg of voorkomt ze met 'n...
COLEO-DEURPLAAT
Technisch Bureau „COLEO”
DOETINCHEM, Telefoon 655

GARAGE „BOOIJ”

FRANSCHER KERKSTR. 20
TELEFOON No. 778274
V O O R B U R G

HET ADRES VOOR LUXE VERHUUR EN TAXI'S

KONINKLUKE = BEGEER INSIGNES SPORTPRIJZEN MEDAILLES
VOORSCHOTEN
LEVERANCIERS VAN DE OFFICIEELE LANDSTORMMEDAILLES

DE PRACTISCHE HUISVROUW KOOPT BIJ VROOM & DREESMANN

BLOEMENMAGAZIJN FIRMA H. J. BARMENTLOO JAVASTRAAT 43 DEN HAAG - TEL. 111561

KOLEN VAN DE ORANJE-NASSAU - MIJNEN P. G. LODDER 2e ROSESTRAAT 7 ROTTERDAM - TELEF. 12202

ADVERTEERT IN DIT BLAD

Verzekert U tegen de kosten van dokter, apotheker, ziekenhuis en operatie bij de N.V. Ziekten- en Ongevallenverzekering-Maatschappij „NEDERLAND” Berkenweg 15, te Amersfoort Bill. premiën. Ruime voorw. Actieve agenten gevraagd

Automobielenbedrijf Spécial Chevrolet D. VAN VLIET Kerkstraat 63, Bodegraven

LEDERWARENFABRIEK DE VOLHARDING POSTJESKADE 23-25 TELEFOON No. 85867 AMSTERDAM

SPECIALITEIT IN MILITAIRE UITRUSTINGEN

VERSCHEENEN:

Historisch spel „DE DESERTEUR”

Historisch spel uit onze geschiedenis v. 1812-1815 door W. J. GERRITSE

Uw propaganda-avond een succes. — Vraagt een exemplaar ter inzage.

N.V. Barneveldsche Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij Barneveld - Telefoon 27. Zie Landstormbl. v. Mei 1938.

Wat kan de oorzaak zijn van RIEKENDE ADEM, BESLAGEN TONG ?

Het kan de verrotting zijn van het afval van het voedsel, dat door te onregelmatige ontlasting te lang in de ingewanden vertoeft. Om aan den adem diën onverdraaglijken reuk te ontnemen, moet men den dagelijken stoelgang verzekeren.

De Purgeer- en Bloedzuiverende pillen van Apotheker H. VAN AKEN, specialist te Selzaete, zijn het aangewezen middel. Apotheker VAN AKEN's Purgeer- en Bloedzuiverende pillen veroorzaken geen buikpijn, zij zuiveren het bloed en geven het nieuwe kracht. Eischt om elk doosje de handteekening H. v. Aken. Verkrijgbaar bij apothekers en drogisten in doosjes van 60 cent.

Importeur SCHULTE & THIEME Middelburg. Postbus 55

H. FRIS

TELEFOON 261 MIDDELHARNIS

LUXE AUTO VERHUUR Uitsluitend nieuwe wagens!

VRAAGT: ZOEK U EEN

Conserven en Zuurkool merk „BURCHT”

HOOG IN KWALITEIT LAAG IN PRIJS !!

NOORD-HOLLANDSCHE CONSERVEN/ZUURKOOL FABRIEKEN „PETER VERBURG” NOORD-SCHARWOUDE

FIRMA B. COOPS

Telefoon No. 764 DOETINCHEM

HET ADRES voor alle soorten huisbrand- en industriekolen

Melkinrichting Hofstede „RUNDREUGD”

NEDERHORST DEN BERG Specialiteit in

ROOM en SLAGROOM

J. BAX' GROOTHANDEL EN FABRIEKEN N.V.

WOUDRICHEM - TEL. 5

FABRIKANTEN VAN:

MARGARINE - VETTEN SPIJSOLIEN ZACHTE ZEEP en HUISHOUDZEEPEN SODA (KRISTAL- en PATENTSODA)

K. A. HAVELAAR

MOERKAPPELLE (Z.H.)

Specialiteit in:

SCHOFFELMESSEN - STALEN ZWINGEN WIEDMACHINES - BOERENWAGENS OP LUCHTBANDEN - STALEN WINDMOLENS voor waterbemaling, stormzeker. Vraagt prijs.

FIRMA A. ZWAAN Jr. N.V.

ZAADTEELT - ZAADHANDEL ENKHUIZEN

We zijn reeds 50 jaar paraat Waar niet vertegenwoordigd, Tot 't leveren van goed zaad! wederverkoopers gevraagd!

BANKZAKEN EFFECTENZAKEN

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.

AMSTERDAM - ROTTERDAM - 's-GRAVENHAGE EN IN 63 ANDERE PLAATSEN IN NEDERLAND 30 VESTIGINGEN IN NEDERLANDSCH-INDIE EN DE OVERIGE DEELLEN VAN AZIE

ZOEK U EEN KOLENFORNUIS

waarop U boven op de plaat kunt koken, zodat U geen vuile pannen meer krijgt? En bovendien zeer voordelig in gebruik? Neem dan een... **PELGRIM,**

en U is altijd tevreden!!! N.V. „PELGRIM” — GAANDEREN (Holland)

W.L.D.

De man van standing draagt **W.L.D.SCHOENEN** Verkrijgbaar in alle voornamen zaken

VRAAG PRIJSOPGAAF VOOR UW TIMMERWERKEN

bij de N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT” TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT Concurrerende prijzen Vluggere levering Speciaal adres voor Woningbouw

GOMBERT'S Maatkleding A. Kerkhoff z.z. 16, Groningen HET adres voor Uniformkleding ter plaatse

orkonden, Huldeblijken, Eere-diploma's, Pracht-albums, Fam.-wapens, Naamlijsten, Menu's, Reclamekaarten enz. **GEBR. GREVENSTUK, TEL. 36488** Hof-Calligrafen en Teekenaars, Rokin 98, bij het Spui, A'dam

Prima - Lekker - Gezond Fa. G. KRAMER & ZONEN ZUID-SCHARWOUDE

HET adres voor behandeling van Uw Boekhouding en Belastingzaken is: **A. BERGHOUT** Kantoor: Kerkstr. 3, Berkel en Rodenrijs - Telef. 62 en 63 PRACTIJK SINDS 1921

LIJSTEN

speciaal voor gedenkplaten van den B.V.L. **Kunsthandel v. Dijk** Lage der A 29 - Groningen

STOOM-, WASCH- EN STRIJKINRICHTING „AURORA” W. SPIERENBURG C.Wzn. Koningsweg 56 - Telef. 11165 UTRECHT Geheel naar de eischen des tijds ingericht.

DEN BAK en SCHERPENHUIJSEN NEDERHORST DEN BERG Telef. 210. Smederij en Draaierij. Autog. en electr. laschijn. Herstelplaats v. wasscherijmachines.

Woning- en Assurantie kantoor R. LETTINGA Jr. Gediplom. Beëdigd Makelaar Telefoon 2927 STEINLAAN 26 — ZEIST

U BEZOEKT GOES? Bezichtig dan ook „HET HOEKJE VAN GOES” waar U een prachtsortering souvenir-artikelen en aardige cadeautjes vindt. FIRMA BROEKSTRA - GOES hoek Koning-Magdalenestraat

BIJLOO'S MOTORBOOTDIENST N.V. ROTTERDAM SCHIEDAM ZAASTREEK Adres Rotterdam: Nieuwehaven no. 48, tel. 13558 Adres Schiedam: Overschiesche str. 78, tel. 68114

P.J. HECKER, DORDRECHT Voorstraat 257 - Telef. 4796 Sinds ruim 25 jaar het adres voor prijzen op luxe en huishoudelijk gebied Verzending naar alle plaatsen

J. v. HOOGEN ORANJESTRAAT 25 - ASSEN Militaire- en Burgerkleermakerij Speciaal adres voor **RIJBROEKEN**

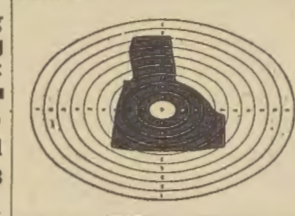
WESTLANDSCHE Glas- en Verhandel C. J. VAN REST NAALDWIJK Scherp concurrerende GLASPRIJZEN EN GROS — EN DETAIL

AGENTEN en DEPOTHOUDERS

gevraagd v. d. verkoop op prijscurant van 1e kwal. Tuin-, Bloem- en Landbouwzaden, Friesche kleipootaardappelen, op provisie-regeling. Voor Depothouders bij-voork. winkeliers **VOLBEDA's ZAADHANDEL — DRACHTEN — TEL. 45.**

CENTR. INK. BUR. v. UNIFORMEN HAARLEM — Tel. 23974 — ZAAANENLAAN 96 **UNIFORMKLEEDING**

ONS SUCCES: MILITAIRE REGENJASSEN 121.— Prima coupe - Gegarand. waterdicht - Prima afwerking

Voor SCHIETSCHIJVEN en DRUKWERK

het voordeellgste bij: **DRUKKERIJ VAN DER PEIJL** TELEFOON 10 — YERSEKE

G. M. A. STEYLEN - HARDERWIJK DONKERSLOOT 50 — TELEFOON 141

UNIFORM-KLEERMAKERIJ - Coupeur steeds te ontbieden

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V. ZOETERMEER

HET ADRES VOOR EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER Zowel verpakt als in fust. Leveringen uitsluitend aan de handel **TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4**

Hopma Opticien Instrumentmaker Bézard-kompassen O. Ebbingestr. 79, bij de Ebbingeburg, Tel. 5962, Groningen

N.V. STOOMBOOT-ONDERNEMING „CONCORDIA” HOOFDKANTOOR: ARNHEM

Dagelijksche Boot- en Autodiensten v. Arnhem n. Rotterdam, Schiedam, Delft, Den Haag, Amsterdam, Zaandam, Nijmegen en omgekeerd

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183 Uniform- en Civiele kleding naar maat - Volledige garantie

KOOIJ-TAX NIEUWLANDSINGEL 69 TELEFOON No. 3220

ALKMAAR GROOT WAGENPARK Buitenritten 5 ct. p. K.M.

Café-Restaurant Suisse Heerestraat no. 26 Groningen

't Meest bekende Restaurant en Café ter plaatse Prima consumptie Prijzen billijk

Alle prijzen **KOEBENBERG'S** Krui- en Trekwagenfabriek Oldenzaal - Telefoon No. 770 (Vraagt catalogus)

U zoekt voor uw feestavond een historisch spel? Wij hebben: **Je Maintiendrai De Jager van Egmond** en andere. Vraagt vrijbl. zichtzend. aan Uitg. „Neerlandia”, Meppel.

STOOMWASSCHERIJ EN CHEM. WASSCHERIJ „VECHT EN DIJK” Fa. C. HAGEMAN & ZN. TEL. 11 NEDERHORST DEN BERG Vraagt onze prijscurant D

Garage „VITESSE” A. A. DE ZEEUW Scheldekade 57 - Telefoon 123 TERNEUZEN Luxe verhuur-inricht. Prima materiaal. Ervaren personeel.

VERHEUL'S VEEVOEDERS ROTTERDAM

N.V. NEDERL. BASALT Mij ZAANDAM Vraagt ons prijs van **BASALTINE-TROTTOIRTEGELS** Levering op strengste keur

Firma C. VAN HAL & ZOON, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN - Prima Coupe - Reizigersbezoek op aanvraag.

**JAC. H. BENGSCHE
HILLEGERSBERG**
Joh. v. Oldenbarneveldlaan 1b
Speciaal adres voor grote
huurtenten, zowel v. muziek
als tentoonstelling, met volle-
digen inventaris. - Verzorger
van den Landdag te Pernis.

**HERENPAK REINIGEN f2.-
STOMEN**

J. HOEVELS
VERVEN
ROTTERDAM - TEL. 45980

N.V. SLUIS & GROOT'S
Kon. Zaadteelt en Zaadhandel
ENKHUIZEN

**TUIN-, BLOEM- EN
LANDBOUWZADEN**
Levering uitsluit. a. d. handel

BERICHT voor de dames van
al de B.V.L.-ers!
Geachte Dames!
Wilt U tot aller tevredenheid
trakteeren, heemt dan onze
fijne Dé-Dé-Wafels
Beleefd aanbevelend,
**R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
DOKKUM** - B 24

TEEKENMATERIALEN
BUREAUBEHOEFTEN
DOOZEN POST
VULPENHOUDERS
FOTO-ALBUMS etc.
L. Demmenie & Zoon
LEIDEN

VELUWE
Te koop landhuisterrein
rustig aan harden weg, electr.
kab. 20 cent per M2. 2½ H.A.
bosch f 2500.-. 5½ H.A. f 5000.-.
GEBR. SMIT - VAASSEN

Zendt uw wasch naar
Apeldoornsche Wasch-industrie
„Astra”
Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn
Speciaal ingericht voor militaire
wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

Reist per AAA Busdienst
naar
Apeldoorn, Arnhem en Ede
Speciale Luxe Touringcars
voor Gezelschappen.
Gebrs. ROBERT - Apeldoorn
Marktstraat 8 - Telefoon 2871

ASBEST-CEMENT PLATEN
GEGALV. PLATEN
ASBEST-CEMENT BUIZEN
Uit voorraad leverbaar
FIRMA J. MONSTER
TELEF. 2841 - GORINCHEM

Firma KLAAS FOPPEN Rzn.
Arnemuiden (Zld.) - Tel. 19
Garn-pellerij en Groothandel
Dagelijks verse gepelde en
ongepelde garnalen tegen
sterk concurrerende prijzen
Het beste adres
voor den groot-en kleinhandel

Stoomwasscherij „De Maas”
FIRMA
SCHREUDERS EN TROUW
IJsselmonde
Verzending door het geh. land
TARIEVEN OP AANVRAAG

Koopt Melk-en Melkproducten
van N.V. Zuivelfabriek
„DE GRAAFSTROOM”
Filialen: R'dam, Oranjeboom-
straat, Tel. 50964; Dordrecht,
Voorstr., Tel. 4353; Bleskens-
graaf, bij Dordrecht, Tel. 1.

Pracht-belegging

TE KOOP van bouwer: 4 nieuw gebouwde middenstands-
woningen. Alles verhuurd. Prijs f 13.500.-. Vrij op naam.
Hypotheek beschikbaar. Ook per stuk te koop. Bouwbureau
H. v. d. TOP, Park Paaschberg, EDE, Telefoon 258.

HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF ZANEN VERSTOEP N.V.

GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
(hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230

Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
Aannemers van grond-, spoor-, hei- en betonwerken

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM
LET OP! 1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
Willemsparkweg 1, Tel. 20029
Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805

HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
ALSMEDE ALLE ROOKERSBENODIGDHEDEN

**JUBILEUM-
Doorrookers**
GOEDEWAAGEN'S
KONINKL. FABRIEKEN, GOUDA

NOORDER GLASHANDEL J. v. OOSTENDORP
ROTTERDAM v. d. Duijnstraat 50 - Franciscastraat 17-27
GLAS-IN-LOOD Tel. 41436/43436. Na 6 uur n.m. 41662/30778
AUTORUITEN Filiaal: DORDRECHT - Vest 1 - Tel. 3683

SCHIETSCHIJVEN

gedrukt op speciaal vervaardigd
schietschijvencarton. Diep zwarte
druk. Lage prijzen.

N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK
SLAGHEKSTR. 90-94 - ROTTERDAM-ZUID
TELEFOON 1-1-3-8-6 Vraagt onze nieuwe prijscourant
met uitgebreide modellen

Meer waard
dan de
prijs

FONGERS

A. J. DE BOO & ZN.

BENZINE - PETROLEUM - OLIËN EN VETTEN
MACHINEKAMERBEHOEFTE

MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v.v.
TRANSPORT naar alle plaatsen
Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
DELFT - HOOIKADE 30 - TELEFOON 457

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
IJSSERMUIDEN Telef. 246 KAMPEN

Firma C. en S. VALKENBURG & Co.
SCHERPENZEEL (Geld.)
Tel. 7 - Telegrammen
SIMON-VALKENBURG

Fabrikanten van:
Diverse soorten Singelband, Touw-
werk en Techn. Banden en Weefsels

ALMELO

HOTEL
„De Gouden Leeuw”
Eerste huis ter plaatse
MATIGE PRIJZEN

APELDOORN
HOTEL BLOEMINK
GEVESTIGD SEDERT 1847
bij het Kon. Paleis en bosschen
Fraal gelegen aan de Loolaan

HOTEL
„DE WOLFSBERG”
TELEF. 46 - GROESBEEK
• Eerste klas familiehotel.
• Prachtig gelegen aan den
rand van 600 H.A. Staats-
bosch.
• Schitterend panorama.

CAFÉ „UITZICHTTOREN”
Telefoon 110 d.v.b.
GROESBEEK

Het mooiste panorama
van Nederland
106 M. boven A.P.
MODERNE SPEELTUIN!

Bij Uw bezoek aan Giethoorn
is het aangewezen Hotel

’t Wapen van Giethoorn
gelegen bij handwijzer A. N.
W. B. No. 1326.
Telef. nr. 1 Zuid (doorverb.)
Eigenaar: J. PRINSEN.

HAAKSBERGEN
BONDSHOTEL
„EIJSSINK”
Telef. No. 309

Het aangewezen adres ter plaatse

LEEUWARDEN
HOTEL
„DE KROON”
Vergaderzalen
UITST. KEUKEN

HOTEL
„DE GOUDEN LEEUW”
TELEFOON No. 732
OLDENZAAL
Prima keuken. Modern com-
fort. Vergaderzalen.
Eigenaar: H. J. VASTERT.

Rotterdam
Grand Hôtel COOMANS
Wereldreputatie!

Geheel gemoderniseerd
KAMERS, vanaf f3.-
incl. uitgebreid Holl. ontbitt

N.V. Hôtel des Pays Bas
Terneuzen
Telefoon no. 18

Restaurant eerste rang
Stroom. water - Boxengarage
Vergaderzalen - Centr. verw.

UTRECHT
Hotel
„TERMINUS”
VERGADERZALEN

WED. H. TROOST
ROTTERDAM
TELEF. 11606

• Aannemer van grond- en
bouwwerken
• Transporten door geheel
Nederland

n.v. CARROSSERIEFABRIEK

AUTO-
BUSSEN

REIS-
WAGENS

WADDINXVEEN

L. BOOMSMA

Bouwkundige - Makelaar
Expert
Administratie en onderhoud
van vaste goederen.
Hypotheek - Assurantien
Nassaukade 118-119, A'dam W.
Gem. Giro B 749
Postchèque- en Girodienst 2870
Tel. 82521 - 85421

N.V. Houhandel „ALBLAS”
WADDINXVEEN
OPSLAGPLAATSEN
’s-GRAVENHAGE:
Fahrenheitstr. 343
ROTTERDAM:
Zwaanshals 119-121
Vraagt prijs van TRIPLEX
in diverse soorten en dikten

N. V. INGENIEURSBUREAU
„EKSTEEN”
Speciaal-bureau voor
WATERREINIGING
EN
WATERTECHNIEK
Sweelincklaan te Bithoven

GEBR. DE JONG
Motorboot- en autodiensten
Telefoon 306 - HEERDE

5x wekel. dienst op R'dam-
Den Haag-Leiden; 2x wekel.
dienst op Gron.-Maastricht;
2x wekel. dienst op Breda.
DAGELIJKS naar UTRECHT

VLAGGEN - VAANDELS
INSIGNES

Borduuratelier
C. Doncker
LEIDEN
BREESTRAAT 159 - TEL. 851

C.M.V. DINKELLAND'S
ZUIVELPRODUCTEN
TE LOSSER
DE BESTE

Dir. J.B. KLEINE WIECHERINK
Automobilbedrijf POT
Van Zuylen van Nyevelt-
straat 251-255
Telefoon 716429
WASSENAAR

Luxe verhuur - Reparatie-inr.
Stalling, benzine, olie, banden

NIMRODSHUIS
H. P. BERGSTEIN
in de
Betouwstraat No. 33
NIJMEGEN -
WAPENS, MUNITIE
MESSEN
Sport- en hondenartikelen

Fa. J. W. BOS & ZONEN
STOOMWASCH- EN
STRIJKINRICHTING
ENSCHEDÉ - TELEF. 3121
DEURNINGERSTRAAT 425
POSTREKENING No. 146009

„PRIMEUR”
8 cts. kwaliteit sigaar voor
slechts 5 ct. - 100 st. franco
Het Sigarenhuis P. Rusticus
Oosterstraat, Leeuwarden
Telefoon 3030 - Giro 176278

Sigaren-Tabak-Sigaretten

H. G. J. WOLF
LEIDEN
948 TELEFOON 948
88 BREESTRAAT 88

Th. PASCAL
Brandstoffenhandel
OUDE SCHANS t.o. 12
AMSTERDAM
TELEFOON 46840

SIGAREN MAGAZIJN
A. Drúghorn
Javastr. 57. Haag. Tel. 113209

VAN RIJN'S
UTRECHT
DE BESTE MOSTERD

Voor de maag
ontlasting traag, opgeblazen-
heid, gevatte koude, griep,
influenza, slechte spijsver-
tering, hoesten, geen eetlust,
verstopping,
hoofdpijn, koorts, gal of
slijm, gebruikt de beroemde
Wortelboer's Kruiden en
Wortelboer's
Pillen
Gij zult geen andere midde-
len meer willen. Wij geven
U een goede raad. Neemt
deze middelen te baat. Zij
zijn wereldbekend en kosten
bij Apothekers en Drogisten
maar zestig cent.
Jacoba Maria Wortelboer.
Chem. Pharm. Industrie.
Oude Pekela.

CHEVROLET

LUXE en TRUCKS 1938
Talrijke verbeteringen
Vraagt demonstratie
J. DE JONG - GOUDA
Fluw Singel 59 - Telef. 2824

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM. INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS FI. 1.50 PER JAAR. LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 'S-GRAVENHAGE

Dagorder van den Chef Generalen staf

's-GRAVENHAGE, 3 Oct. — De Chef van den Generalen Staf, Luitenant-Generaal I. H. REYNDERS, heeft de volgende dagorder uitgevaardigd:

„Nu tengevolge van de verbetering in de buitenlandsche verhoudingen het oogenblik is aangebroken, waarop de door de regeering noodig geachte militaire voorzorgsmaatregelen geleidelijk kunnen worden ingetrokken, voel ik mij gedrongen U — officieren, onderofficieren, korporaals en manschappen, ingedeeld bij de grensbeveiliging, de kustbeveiliging en de luchtverdediging — mijn bijzondere waardeering te betuigen voor de snelle en doeltreffende wijze, waarop de bevelen tot het innemen der oorlogsopstellingen ten uitvoer zijn gebracht. Het door de regeering beoogde doel — de beveiliging van 's lands grenzen en de dekking van een mogelijke algemeene mobilisatie — is volkomen bereikt. Ongetwijfeld zal het U allen tot voldoening strekken te weten, dat de vlootte uitvoering der maatregelen zoowel op de hoogere commandanten als op de burgerbevolking een uitstekenden indruk heeft gemaakt. In het bijzonder gaat mijn dank uit naar het personeel van het korps politietroepen en naar dat van de Ite bataljons, welke met opgewektheid en buitengewone toewijding gedurende eenige weken hun zeer zware diensten hebben verricht. Over enkele dagen reeds zullen de opgeroepen dienstplichtigen met groot verloop kunnen vertrekken en vervolgens de Ite bataljons naar hunne garnizoenen terugkeeren. Ik vertrouw, dat ook gedurende deze dagen de ijver en plichtsbetrachting geen oogenblik

zullen verflauwen en dat het vertrek met groot verloop een even rustig en ordelijk verloop zal hebben als de opkomst onder de wapenen. Van allen is gedurende de afgelopen dagen bijzondere inspanning gevraagd en velen Uwer hebben zich, door de oproeping in werkelijken dienst, groote opofferingen moeten getroosten. U allen kunt ervan overtuigd zijn, dat het Nederlandsche volk in breede kringen de wijze, waarop de militaire voorzorgsmaatregelen zijn tot stand gekomen, waardeert en U dankbaar is voor het aandeel, hetwelk zij hierin hebt gehad.

Bovenstaande dagorder zal ongetwijfeld groote instemming hebben gevonden bij ons volk. Volkomen juist wordt weergegeven, wat er

bij de genomen voorzorgsmaatregelen van onze militairen van hoog tot laag viel op te merken.

Nederland heeft zeer goede soldaten; het heeft ook uitnemende officieren. De mannen, die aan het hoofd van ons leger en van de vloot staan, behooren tot de bekwaamsten, die de wereld oplevert. En ook van de officieren in de lagere rangen mag getuigd worden, dat zij uitstekende aanvoerders zijn, met veel kennis, met karakter en verantwoordelijkheidsgevoel.

Ons volk mag veel waardeering hebben voor de mannen, die den wapenrok dragen; het kan ook met groot vertrouwen zijn zonen overgeven aan onze officieren, daaronder begrepen de reserve-officieren, die, wat er ook moge gebeuren, steeds, zoals het den aanvoerder betaamt, onze soldaten zullen vóórgaan.

RED.

DE VONDST.

Het nationaal-socialisme is een vondst. Na den Anschluss van Oostenrijk, toen Hitler zich op het toppunt van zijn glorie bevond, heeft deze dictator zelf verklaard, hoe hij na lange over-

peinzingen is gekomen tot het klaar begrip, dat zijn diep vernederd vaderland slechts kon worden gered door... „de combinatie van socialisme met nationalisme”.

Deze uitspraak is van beteekenis om het wezenlijk karakter van het nationaal-socialisme te onderkennen.

Het werkt in de massa met begrippen en leuzen, die ontleend zijn aan het socialisme, doch die nationalistisch zijn toegespitst.

Het weekblad „Volk en Vaderland” heeft het bovenstaande bevestigd door de omschrijving: „Nationaal-socialisme is nationalisatie van het socialisme en socialisatie van het nationalisme”.

Dit verklaart ook, waarom de socialist en de communist zoo weinig principieele verweerkracht hebben tegen het nationaal-socialisme en het fascisme.

Het geeft tevens antwoord op de vraag waarom de groote z.g.n. democratische landen, waar het Marxisme wordt aangehangen en die met den bolsjewist een bondgenootschap hebben gesloten — in het bewustzijn van eigen onrecht — zich zoo zwak gevoelen tegenover de dictatuur.

Doch ook ligt hier de sleutel, waarom het nationaal-socialisme — niet in beginsel, doch in de praktijk — zich zoo fel stelt tegenover het Marxisme.

Of zien wij niet in ons eigen partijleven, dat de grootste felheid daar gevonden wordt, waar dissidente groepen zich hebben afgescheiden, alhoewel zij in hoofdzaak dezelfde beginselen gemeen hebben?

Daarom moet ook de grimmigheid, waarmede nationaal-socialisme en fascisme zich stellen tegenover den communist en den socialist, geen verbazing wekken.

Zij stelen op denzelfden wortel des ongeloofs.

EEN VALSCHE LEUZE.

Tegen het einde van den wereldoorlog is een nieuwe leuze de wereld ingeworpen, welke nu, twintig jaren later, nog telkens wordt aangeprezen en die, wanneer haar verderfelijke en revolutionaire karakter niet wordt ingezien, leiden zal tot volkomen ontwrichting van alle staatkundig leven.

Het is de leus van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren. Vooral president Wilson van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika heeft de verbreiding er van sterk bevorderd.

Ogenscheinlijk is de proclamatie van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren democratisch en rechtvaardig, doch bij ernstige overweging moet de wereld toch wel inzien, hoe door en door onwaarachtig zij is.

Een dictator, die er niet tegenop zag, om een medelid van den Volkenbond op te slokken, gebruikt de leuze gaarne, zoodra het in zijn kraam te pas komt en eischt volksstemmingen op andermans gebied.

En de onnadenkende massa is geneigd te zeggen: dat is democratisch en billijk en geeft er zich geen rekenschap van, dat het zelfbestemmingsrecht der volkeren ontsproten is aan het revolutionaire brein en steeds wordt toege-

Vraagt Uw winkelier voor Schietprijzen
„ZENITH PLATEEL”
van de
PLATEELBAKKERIJ „ZENITH”
TE GOUDA

20 CIGARETTES
BROCHES
VAN AF 25 CENTS

past door den sterke tegenover den zwakke.

LECTUUR OVER DE NOVEMBER-
GEBEURTENISSEN IN 1918 IN ONS
LAND.

De vraag doet zich nu en dan voor, waar lectuur te vinden over de Novembergebeurtenissen, die in 1918 in ons land zijn geschied.

Omdat het moeilijk zal zijn voor den weinig ervaren onderzoeker, om nog oude nummers van het dagblad „Het Volk” e.a. te verkrijgen, vestigen wij in het bijzonder de aandacht op het bij den uitgever J. H. Kok in Kampen verschenen boekwerk „November-alarm” van den schrijver G. G. van As. De waarde van dit boek voor ons en voor het nageslacht is werkelijk groot, omdat het bevat een chronologische volgorde van hetgeen in November 1918 plaats vond, doch bovenal ook, omdat het de verslagen van de vergaderingen en redevoeringen heeft geput uit „Het Volk” zelf. Dit boek, dat uitgebreid materiaal bevat, doet den lezer geheel inleven in den spannenden tijd van November 1918.

Ondanks de vele ontkenningen van socialistische zijde, is door niemand minder dan Troelstra in „Storm”, het vierde deel zijner Gedenkschriften, bevestigd, dat het in Nederland in November 1918 wel degelijk de bedoeling was om te komen tot revolutie.

Ook zonder deze erkenning waren de feiten zelve voldoende sterk, om ieder onbevooroordeeld ervan te overtuigen, dat in dien tijd het lot van ons volk aan een dunnen draad heeft gehangen.

Troelstra heeft in „Storm”, voor wat de feiten betreft, een redelijk objectieve vermelding gegeven van de gebeurtenissen, waaraan hij in November 1918 zelf zulk een groot aandeel heeft gehad. Het hoofdstuk, in dit deel zijner gedenkschriften aan de Novemberdagen gewijd, is zeer lezenswaard en geeft op vele punten belangrijke aanvulling van de beste geschiedbron, welke over deze revolutieperiode is verschenen, nl. „November-alarm”. Het is evenwel niet te veel gezegd, wanneer men verklaart, dat het Novemberhoofdstuk uit „Storm” slechts half te verstaan is, indien men het werk van Van As er niet bij kan naslaan.

PBNA De superieure school voor
technisch briefonderwijs
ARNHEM

Bouwkunde, Waterbouwkunde,
Werktuigbouw, Electrotechn.
Radio - Chemische Techniek

Vraag gratis Prospectus 5

HOTEL „DE SCHUUR”, BREDA
Speciaal adres voor H.H. Officieren

PERS-DEFILÉ

BESCHOUWINGEN EN INDRUKKEN.

De Pers wijst op de eer voor den B.V.L. om de eerste hulde aan H.M. de Koningin te mogen brengen en wijdt woorden van waardeering en dankbaarheid aan ons Instituut.

Zaterdag 27 Augustus 1938, de dag, waarop de B.V.L. met een voorbeeldig défilé hulde gebracht heeft aan onze hooge jubilerende Landsvrouw. . . .

Zaterdag 27 Augustus 1938, de dag, waarop de B.V.L. zijn twintig-jarig bestaan op zulk een sobere maar treffende wijze herdacht heeft. . . .

Zaterdag 27 Augustus 1938 mag met gulden letteren in de geschiedenis van den B.V.L. vermeld worden, waarbij slechts een datum-aanduiding zooveel herinneringen zal wakker roepen.

De B.V.L. kent meer van zulke data.

18 November 1918

27 September 1928, het 10-jarig bestaan.

11 Juni 1932, vaandeluitreiking te Ede.

En thans: 27 Augustus 1938.

Natuurlijk heeft deze dag in de Pers aandacht getrokken. Aandacht, omdat de B.V.L. letterlijk tot in het kleinste dorp van ons vaderland een afdeling heeft. . . .

Wel was voor dezen dag „slechts” een vertegenwoordiging gekozen, de gewestelijke landstormcommissiën, de reserve-officieren, de plaatselijke leiders, maar allen die het voorrecht hadden dezen dag mede te maken, hebben dit gevoeld als een onderscheiding.

Dat bleek ook uit de persberichten, waarvan wij er een aantal van verschillende zijde ontvingen.

Wie gaan naar Den Haag?

Enkele berichten, vóór den grooten dag, mogen hier volgen:

De *Kamper Crt.* gaf uitvoerig mededeeling over de komende gebeurtenissen van den 27sten Augustus en vervolgde dan:

Het contingent uit Kampen zal 5 tot 7 personen bedragen, waaronder de opvolger van den plaatselijken leider.

Het is nog niet bekend of de burgemeester, die lid is van de gewestelijke commissie, aan het défilé zal deelnemen.

Uit Diepenveen vermeldde het *Deventer Dagblad*:

Bij het défilé zullen uit de gemeente Diepenveen aanwezig zijn de burgemeester, de heer J. W. Arriëns, als lid van de gewestelijke commissie, de heer J. van Oosten, als plaatselijk leider, de heeren G. J. Nollen te Lettele en J. Nijhof te Schalkhaar als plaatsvervangende leiders, terwijl de heeren J. Jansen te Lettele en J. Peters te Diepenveen bij de vaandel detachementen zijn ingedeeld.

Het *Huisgezin* ('s-Hertogenbosch) berichtte:

Aan het op a.s. Zaterdag te 's-Gravenhage te houden défilé van den bijzonderen vrijwilligen landstorm, ter gelegenheid van het 40-jarig regeeringsjubileum, zal door het landstormkorps de Meierij worden deelgenomen door ongeveer 400 officieren en onderofficieren, plaatselijke leiders van de Meierij. Het korps zal ook een vaandelwacht leveren, bestaande uit res. 1e luitenant Lagas als commandant, den res. adjudant-onderofficier C. Carels als vaandel drager en 7 vrijwilligers uit onze stad. De commandant van het korps de Meierij, res. luitenant-kolonel W. Hafkemeijer, zal zich voor het défilé eveneens naar Den Haag begeben.

Wij geven deze enkele berichten slechts, om even uit te laten komen, hoe groot allerwegen de belangstelling was voor den dag in Den Haag. Gemakkelijk zouden we deze meer plaatselijke berichten met enkele tientallen kunnen vermeerderen, maar dat zou onze aandacht te veel afleiden van den dag zelf.

Journalistiek défilé.

Wat heeft de Pers een enorm groote en verblijvende belangstelling in den dag van den 27sten Augustus betoond. Naast de verslagen, die veelal heele

of minstens halve pagina's vulden, woorden van groote waardeering.

De *Volkscrant* ('s-Hertogenbosch) die het in allen eenvoud zoo juist formuleerde:

Zaterdag is het de dag geweest van den bijzonderen vrijwilligen landstorm.

Met groote koppen en onderkoppen werd de belangstelling der lezers voor den B.V.L. gevraagd. De *Haagsche Courant* schreef over een „grootsch défilé”, het Dagblad *De Grondwet* over „Een imposant schouwspel”, de *Nwe Venlose Crt.*: „Vastberaden mannen, gereed om rust en orde te verdedigen”.

De *Telegraaf* schreef met een vet lettertje:

De publieke belangstelling langs den weg voor den opmarsch van 3200 B.V.L.'ers met hun 19 vaandels was zeer groot.

De *Nw. Tilb. Crt.*:

Het huldebetoen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm aan H.M. de Koningin is schitterend geslaagd. Het was een prachtige manifestatie van trouw en aanhankelijkheid, dit défilé dat bij Huis ten Bosch door vele duizenden werd bijgewoond.

De *Avondpost* sprak van een „ontroerende hulde-betuiging” en wees o.m. op de belangstelling van het publiek:

Onder enorme belangstelling van de zijde van het publiek, hebben de landstormers van den B.V.L. op treffende wijze hun hulde gebracht aan onze over eenige dagen jubilerende en jarige Vorstin.

De *Nwe Haagsche Crt.* was vol lof over samenkomst en défilé:

Al waren we héél wat van den B.V.L. gewend, we hebben onze Landstormers toch nog nimmer zóó uit den hoek zien komen als hedenmorgen in den Dierentuin en enkele uren later bij het grootsche défilé voor H.M. de Koningin op haar Paleis „Huis ten Bosch”.

De eindindruk van het défilé:

Allen marcheeren fiks er van langs, de Koningin slaat onafgebroken dit leger gade. Het leger bovenal van trouw aan Oranje! Was er mooier hulde denkbaar?

De *Maasbode*, die eveneens uitvoerig verslag gaf van de „massale huldigungs-samenkomst”, schreef o.m.:

De aanwezigheid van vele ministers en allerhoogste militaire en burgerlijke autoriteiten hebben aan de huldigungs-samenkomst en de viering van het 20-jarig bestaan van den B.V.L., dat bij deze gelegenheid werd herdacht, grooten luister bijgezet.

En over het défilé:

Het huldebetoen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm aan H.M. de Koningin is schitterend geslaagd. Het was een prachtige manifestatie van trouw en aanhankelijkheid, dit défilé, dat gistermiddag bij Huis ten Bosch voor de Landsvrouw werd gehouden en dat door vele duizenden werd bijgewoond.

Naast de verslagen mogen ook de tal-

rijke foto's genoemd worden, die in de pers werden opgenomen.

Ook de wekelijksche geïllustreerde periodieken gaven van hun belangstelling in den B.V.L. blijk door het opnemen van fraaie plaatjes, o.m. van het défilé.

En der bijschriften luidde:

3200 Landstormers betuigden trouw aan Vorstin en Vaderland bij het défilé, dat zij Zaterdagmiddag voor H.M. de Koningin hielden bij het Huis ten Bosch. Zij kwamen te Den Haag bijeen om de oprichting van den Bijz. Vrijw. Landstorm voor 20 jaar te herdenken. Een foto tijdens het défilé der Burgerwachters.

Der Burgerwachters. . . .

Deze fotopersredacteur moet op een landstormsamenkomst dezen winter maar eens vragen naar het onderscheid tusschen B.V.L. en Burgerwacht.

't Is ook wel héél moeilijk!

* * *

Naast de uitnemende en uitvoerige verslagen, die in de dagbladen verschenen, was het te begrijpen, dat er in 't algemeen geen beschouwingen en indrukken verder over gegeven zouden worden.

's Maandags was het groote legerdéfilé, de zeer vele feestelijkheden volgden elkaar in snel tempo op, zoodat de bladen toevloed van kopij te over hadden. . . .

Dat nochtans een aantal bladen naast hun verslagen, beschouwingen over den B.V.L. en indrukken van den Landstormdag gegeven hebben, mag een zeer verheugend verschijnsel genoemd worden.

De B.V.L. brengt de eerste hulde.

De *Nederlander* wees op de vreugde, dat de B.V.L. de eerste organisatie was, die haar hulde aan H. M. de Koningin mocht brengen:

Het hoogtepunt van den dag was wel het défilé voor H.M. de Koningin. Dat bleek al dadelijk op de inleidings-samenkomst, die des morgens in en om de Dierentuinzal werd gehouden; er was vreugde bij de sprekers en vreugde bij de toehoorders, dat de B.V.L. straks, als eerste, zijn hulde aan de Landsvrouw mocht brengen. Dat bleek recht duidelijk, toen de voorzitter van de Nationale Landstormcommissie, luitenant-generaal L. F. Duymaer van Twist aan het woord was; zijn toespraak, waarin hij met diepe dankbaarheid het 40-jarig jubileum van H.M. Koningin Wilhelmina herdacht, vond aller bijval, en zijn „Koningin Wilhelmina leve!” ontlokte aan de aanwezigen een „hoera!”, dat de zaal deed daveren.

Het *Handelsblad* wees eveneens op dit feit:

In de lange reeks feestelijkheden, die zoowel in de residentie als in de hoofdstad en elders worden georganiseerd ter gelegenheid van het veertig-jarig regeeringsjubileum was dit défilé de eerste hulde, welke aan H.M. de Koningin werd gebracht.

Dit feit, deze eere, zijn door het groote korps Bijz. Vrijw. Landstorm, bijkans 100.000 man omvattend, wel op zeer hoogen prijs gesteld. Het instituut, dat beoogt onder alle omstandigheden de orde en de rust in ons vaderland te handhaven, verdiende zulks ongetwijfeld.

Groot was ook nu weer de belangstelling van de militaire en civiele autoriteiten, die dit défilé bijwoonden. Eenige honderden hadden zich onder de boomen van het ruime plein voor het paleis, velen vergezeld van hunne dames, verzameld.

Waardeering voor de organisatie.

Het *Holl. Weekblad* (Brussel) publiceert een brief, „gewijd aan hulde, oranje-trouw en nationaal bewustzijn en aan de vele gebeurtenissen in den lande, die

27 Augustus 1938...
De dreunende pas
der Landstormers.

daarvan getuigenis afleggen”. Hoe kan het ook anders — aldus de briefschrijver — ik schrijf hem op den 31sten Augustus.

Deze brief handelt o.m. over het Legerdéfilé van den B.V.L., waarvan verslag gedaan wordt. Over het landstormdéfilé vermeldt de schrijver:

Terwijl de leden van de Nationale Landstormcommissie zich naast het bordes van de Koningin geposteerd hadden, waar o.m. de ministers Van Boeyen, Van Dijk en De Wilde hadden plaats genomen en terwijl de inspecteur van den B.V.L., reserve-generaal-majoor H. de Jongh, de Koningin voorlichtte, paradeerden op het voorplein van het Huis ten Bosch de kleurrijke stoet met de Koninklijke Militaire Kapel aan het hoofd. Negentien vaandels, waarvan het eerste, die der Limburgsche Jagers, niet het minst trotsche was, trokken voorbij en daarop volgden nog detachementen van de Luchtwacht, de Motor-, de Vaartuigen- en de Spoorwegdienst. Stram, de hoofden in een mathematische hoek naar de Vorstin gekeerd, marcheerden de leden van den B.V.L. voorbij en vervolgens bood de voorzitter van de Nationale Landstormcommissie de Koningin een prachtig Delftsch herinneringsbord aan.

De briefschrijver vervolgt:

Twee défilé's, verschillend van omvang, maar gelijk in kwaliteit en beide getuigend van voorbeeldig organisatie-vermogen, hebben H.M. Koningin Wilhelmina diep getroffen door de treffende hulde waaraan zij vorm gaven.

Het vrijwillige element.

Het *Vaderland* gaf in zijn blad van 27 Augustus naast het verslag een voortreffelijke beschouwing over het instituut van den B.V.L., die hier moge volgen:

In het kader van de feestelijkheden, ter herdenking van het 40-jarig jubileum van H.M. de Koningin, was het vandaag de dag van den Bijz. Vrijw. Landstorm. Zoo er één instituut naast het Leger in ons land is, dat het volste recht heeft aan deze jubileumviering deel te nemen, dan is het stellig de B.V.L. Het was immers in de donkere dagen van het jaar 1918, dat de B.V.L. geboren werd, geboren uit den nood der omstandigheden, die zelfs een bedreiging bleken te vormen voor ons aloude Oranjehuis. Toen, op dat nijpende moment, was een oproep van de overheid genoeg, om duizenden mannen, uit alle deelen van het land, die eerst pas, na zeer zware mobilisatiejaren naar huis waren gegaan, bereid te vinden, opnieuw de wapenen aan te gorden, en zich zoonoodig in dienst te stellen van het wettig gezag.

Gelukkig heeft juist deze spontane daad van de eerste vrijwillige landstormers er toe bijgedragen, dat het in ons land, niet als elders, tot bloedvergieten is gekomen. Gelukkig een gezag, dat te allen tijde op een instrument als onze Bijzondere Vrijwillige Landstorm, die thans rond negentig-duizend leden telt, kan rekenen in de ure des gevaars, hetzij dat gevaar van binnen of van buiten onze grenzen komt.

Negentigduizend mannen, vastberaden mannen, geen oorlogszuchtigen, geen vechtersjassen, maar voor het meerendeel gehuwden, die o zoo ongaarne huizen haard verlaten, en zeker niet voor de taak, waarvoor zij eens kunnen worden geroepen, maar die toch allen in hun hart hebben gegript de woorden:

„Als het moet. . . .”
En juist in die woorden ligt vrijwel de geheele betekenis van den B.V.L. opgesloten. Slechts als het moet, als de bittere noodzaak dwingt, dan zijn die 90.000 mannen bereid, alles, ja zelfs hun bloed, te offeren voor de taak, die zij vrijwillig op hun schouders hebben genomen.

Hij, die in Landstormkringen niet bekend is, zal zich afvragen, wat dan wel de reden mag zijn, dat al die mannen zich vrijwillig hebben opgegeven voor een taak, die zelfs hun leven kan kosten, en voor een handwerk waar over het algemeen de *Nederlander* nu niet zoo'n groote liefde voor koestert. Welnu, er zijn twee redenen:

De eerste en voornaamste is de liefde

PRIMA NOVA
VIAGGEN-VAANDELS
MEDAILLES-INSIGNES
UNIFORMPETTEN EN
EMBLEMEN
BOTERSLOOT-105-R.DAM
TEL. 50338

voor ons Vorstenhuis en speciaal voor onze geëerbiedigde Koningin, die nu veertig jaren het Schip van Staat met vaste hand heeft bestuurd, en daarnaast de erkenning van de waarde en de noodzakelijkheid van een wettig gezag.

Dat zijn de twee onverbreekbare banden, die 90.000 vrijwilligers uit alle lagen van de maatschappij, van allerlei stand, rang en Godsdienst, van o zo verschillende levensopvatting, bijeenmeden tot een onverbreekbaar geheel. Dat zijn de banden, die de vrijwilligers op koude winteravonden niet doen schromen zich te begeven naar de schietoefeningen, in dikwijls koude lokaliteiten, om vóór alles paraat te blijven voor de taak, waarvoor zij zich vrijwillig beschikbaar hebben gesteld. En juist in dat eene woord „vrijwillig“ ligt de groote waarde van den B.V.L., vóór alles een preventieve waarde, besloten.

Een gulden dag voor den B.V.L.

Bij het uitnemende verslag van de *Haagsche Crt.* trof ons de volgende inleiding:

Op indrukwekkende wijze heeft vandaag de Bijzondere Vrijwillige Landstorm van zijn aanhankelijkheid en trouw getuigd aan ons Vorstenhuis.

In de ochtenduren vond in de zalen van den Dierentuin een bijeenkomst plaats, welke bedoeld was als herdenking van het vierde lustrum van den B.V.L., waarin door verschillende ministers en andere vooraanstaande personen het woord werd gevoerd.

Van de 94.000 vrijwilligers van den B.V.L. was een vertegenwoordiging van ongeveer 3000 vrijwilligers gekomen om de samenkomst in het in den middag voor H.M. de Koningin te houden défilé mede te maken. En het was dit défilé voor het Paleis Huis ten Bosch, dat het hoogtepunt van den dag heeft gevormd.

Overduidelijk bleek hierbij, hoe hecht de band tusschen het Huis van Oranje en den B.V.L. is. Het werd een manifestatie van imposant karakter, welke niet heeft nagelaten op een ieder, die er bij tegenwoordig was diepen indruk te maken.

Een gulden dag voor den B.V.L., welke lang in de herinnering zal blijven voortleven.

Organisatie van onder op.

De *Haagsche correspondent* van de *Nwe Rott. Courant*, die den B.V.L. kent van November 1918 af, toen hij in de Koninklijke Stallen in Den Haag een persbezoek bracht, die het 10e en thans het 20-jarig bestaan van den B.V.L. persoonlijk medemaakte, wijdt in zijn overzicht van de *Haagsche feestelijkheden* een belangrijk stuk aan den B.V.L.

Bij het défilé voor het Huis ten Bosch:

Tegen den aanvang ervan, 3 uur, was er een groote uittocht van de stad in de richting van het Huis ten Bosch en verzamelden zich eenige duizenden menschen op het Bezuidenhout om de landstormers te zien langs komen, nadat zij aan de Koningin voorbijgetrokken zouden zijn. Voor het Huis ten Bosch zelf werden alleen genoodigden toegelaten.

Het was prachtig weer en het verblif in de open lucht viel niet lang. Maar het défilé verliep ook bijzonder snel. Er werd, op de muziek van de Koninklijke Militaire Kapel en een paar andere muziekkorpsen bijzonder vlot gemarcheerd. En zoo kon het gebeuren, dat de ruim 3000 landstormers reeds binnen de twintig minuten aan de Koningin voorbijgetrokken waren, die hen, door den inspecteur van den B.V.L., reserve-generaal-majoor de Jongh voorgelicht, van het terras van het paleis gadesloeg. Zij zag er zeer opgewekt en weltemoe uit en groette de afzonderlijke afdelingen met vriendelijk gebaar.

Wat het meest trof in het défilé:

Wat ons ervan het meest trof was de verscheidenheid van menschen, die zich zoowel onder de geuniformden als onder de ongeuniformden bevonden. De B.V.L. deed zich hierin op en top kennen voor wat hij is: een organisatie van onderop, uit onze samenleving opgekomen. Zij vereenigt den bakker en den slager, den boer, zijn zoon en zijn knecht, den burgemeester,

GEBR. VAN OORD, WERKENDAM
 Telef. Nr. 23 doorl.

Rijsmaterialen - Droog en groen Riet

Uitvoering v. rijswerken in onderaanneming

Rietmattenfabriek

Eigen cultures, prima kwaliteit, lage prijzen

den dorpspredikant, den notaris, den grooten en den kleinen koopman, den arbeider en hoevele andere categorieën niet nog meer, een elite van de rustige werkzame burgerij, verzekerd in haar beginsel en haar trouw aan ons Vaderland en de Koningin, onvatbaar voor het drijven van uiterst-links of uiterst-rechts en door deze eigenschappen een element van niet genoeg te waardeeren stabiliteit voor ons staatsbestel. Zonder militair te doen weten deze mannen wat van hen wordt verwacht en zijn erop voorbereid het te volbrengen.

Het besef daarvan maakte het défilé voor den toeschouwer tot een plechtigheid, die in het kader van de jubileumfeesten haar eigen, bijzonder belang had — een waardig begin.

Het eigen karakter.

De *Standaard* teekende het eigen karakter van den B.V.L. Een enkele uitspraak, b.v. ten opzichte van de „heel oude“ reserve-officieren... en de „oude mannen“ onder de plaatselijke leiders (ouder dan 55 kunnen de laatsten eenmaal niet zijn!) moet met een korreltje zout opgevat worden. Daar de kracht van dezen vlotgeschreven indruk voor een deel in het zoeken naar tegenstellingen te vinden is, mag de weegschaal wel even te ver doorslaan...:

Wij waren reeds in de gelegenheid verslag te doen van het défilé. Toch mag er nog wel eens waardeering uitgesproken worden voor het gedisciplineerde en fiere optreden van de B.V.L.-ers.

De woorden waarmede Dr. Colijn den B.V.L. des morgens in zijn rede getypeerd had, kwamen den toeschouwers telkens voor den geest. „Nationale eenheid en stilzwijgende bereidwilligheid.“ Het was dezen mannen aan te zien, dat zij zich dat ideaal voor oogen hielden. Zelden zal men een militair schouwspel hebben kunnen gadeslaan, dat eigenlijk in strikt-militairen zin zó onsoldatesk aandeed. Niet, dat de troepen slordig marcheerden. Daar viel weinig op aan te merken. Maar hier liep een hooggeplaatste officier in een door een lagere in rang gecommandeerde groep. Daar zag men in één afdeling officieren van allerlei wapens broederlijk optrekken. Achter de eerste afdelingen, die hoofdzakelijk uit geuniformde reserve-officieren — heel oude en piepjonge — bestonden, kwamen de B.V.L.-ers „in burger“, kerels met zongeband gelaat; oude mannen, maar fierrecht lang hun Vorstin trekkend, de knoestige en eeltige handen kransig gestrekt langs het lichaam zwaaiend, als het trapbord naderde, waar de Koningin staande, telkens neigend voor een passeerend vaandel, met onverflauwde belangstelling haar strijdbare onderdanen gadesloeg. Dit waren geen vechtjassen, die in paradeas voorbereiden, maar mannen waar Nederland op aan kan. Kerels, die niet kijken naar rang of stand; de dominee liep naast den landarbeider en de burgemeester naast den reinigingsman die uit zijn trouw-jacquet perste en wien de pet op het hoofd geplakt scheen; altemaal mannen, die zich vrijwillig in de wintermaanden oefenen, om steeds paraat te zijn: „als het moet“, zich gevend voor Troon en Vaderland.

In de eerste plaats was dit défilé een grootsche hulde en trouwbetuinging aan H.M. de Koningin, maar daarnaast heeft de B.V.L. bij vernieuwing zijn geheel eigen en zeer waardevol karakter laten zien aan hen, die daarvoor reeds bewondering koesterden, maar ook aan de vele duizenden, die langs de marschroute het ongewone, maar dóór nationale schouwspel gadesloegen en in stilte groot respect en dankbaarheid hebben doen uitgaan naar deze kloeke van heinde en ver gekomen vaderlanders.

Het van vaderlandsliefde kloppend hart.

Het *Vaderland* gaf onder het treffende hoofd „De B.V.L. toonde zijn onwankelbare trouw aan Oranje“ en met een onderkop „Wij hebben geen paradeas nodig!“ een warmgetinte beschouwing over het défilé.

Deze beschouwing teekent zoowel den B.V.L. als den schrijver, die reeds zo vele jaren met den B.V.L. meeleeft, en die telkens op zulk een juiste wijze — zij het ook beknopt — aan zijn Vader-

VOOR: **STEENHOUWERKEN**
SCHOORSTEENMANTELS
GRAFMONUMENTEN

is het adres:

L. BOOT — LISSE
 Electr. Steenhouwerij - Tel. 3308

landsche lezers mededeeling doet der landstormgebeurtenissen.

Ditmaal hebben wij — hij vergeve dit ons! — over zijn beschouwing wel eenige bedenkingen.

Van de officieren, die aan het défilé deelnamen noemt hij: oud-kolonels, luitenant-kolonels, majoors, enz.

Deze uitspraak zou zeker een verkeerd indruk kunnen vestigen.

Alle honderden officieren van het défilé waren reserve-officieren en geen oud-officieren of oud-reserve-officieren....

Bij de detachementen reserve-officieren was er slechts één uitzondering, nl. de kolonel b.d. H. Eggink, oud-Inspecteur van de Mil. Adm., administrateur van de N.L.C., die „als gast“ meedefileerde met Zuid-Holland: West.

Van de andere afdelingen werd het detachement motordienst, bij bijzondere beschikking gecommandeerd door reserve-kolonel b.d. mr. A. baron van Heeckeren van Kell.

En om geheel volledig te zijn zij vermeld, dat de bestuursleden van de Nationale Noodhulp-organisatie geleid werden door res. majoor tit. der mil. adm. K. A. van Schelven.

Een tweede bedenking gaat over de verschillen, die door den B.V.L. genivelleerd zouden worden. Dat is *allermint* juist. De luitenant-kolonel voerde niet het „bevel over een onderafdeling“. Hij deed en doet de B.V.L. de groote eer aan op te treden als plaatselijk leider, een burgerfunctie op zichzelf, die door zijn hoge militaire functie zeker weer waarde, we zouden willen zeggen meer glans krijgt — maar van „nivelleering“ is hier allermint sprake, te minder voor onze landstormers — hoog en laag — die hun „rangen en graden“ kennen.

Een derde bedenking betreft „den hoog-gehoeden burgemeester van X, die toevallig ook plaatselijk leider is“....

Wij achten dit zér onwaarschijnlijk.

Na deze bedenkingen gaarne een woord van lof, o.m. voor de geteekende verhouding van plaatselijk leider tot landstormer, een verhouding tusschen vader en oudsten zoon....

Dat is prachtig gevonden!

De bovengenoemde bedenkingen mogen ons niet al te euvel geduid worden. Ze waren noodzakelijk, omdat wij zoo gaarne dit stuk van *Het Vaderland* in zijn geheel aan onze lezers doorgeven:

Het was wel een zeer goede gedachte van de Nationale Landstorm Commissie, om de feestelijkheden ter viering van het 40-jarig jubileum van H.M. de Koningin en de herdenking van het eigen twintigjarig bestaan te doen eindigen met een défilé voor de Landsvrouwe.

Het was daarom zoo'n goed idee, omdat hier de room van den B.V.L., immers de plaatselijke en gewestelijke bestuurders alsmede de plaatselijke leiders de gelegenheid kregen voor H.M. de Koningin te toonen, welke gevoelens er in hen leven en om te toonen tot welk een behoorlijke militaire prestatie ook zij, al dan niet in uniform in staat zijn.

Het is bij dit défilé, zoo ooit in Nederland, ten duidelijkste gebleken, dat wij geen behoefte hebben aan een paradeas, maar dat een stramme militaire houding en een blijk van goede discipline, gepaard gaande met den wil iets goeds te presteeren, een even zoo groot resultaat kunnen boeken.

Hoe stram liepen zij daar, die burgerdeelnemers aan het défilé: de burgemeester, de notaris, de dokter, de wethouder, de dominé of geestelijke van de kleine plattelandsgemeenten. Hoe deden zij hun best, om niet achter te staan bij het voor hun marceerende militaire gedeelte van het défilé en hoe goed slaagden zij daar in. Zeker, ook het militaire gedeelte deed zijn best en was uiteraard meer geschoold, maar hoewel waren er hier bij, die in jaren niet voor actieven dienst zijn opge-

Een irissche melange, gedeekt met fijn, rijp Sumatrazandblad. 'n Luxe sigaar in de lagere prijsklasse.

roepen? Oud-kolonels, luitenant-kolonels, majoors, om van de jongeren nog maar te zwijgen, zij allen marcheerden, alsof we in het midden van de mobilisatie zaten en alsof er ieder oogenblik een beroep op hen kon worden gedaan.

Maar dat is juist het teken van de groote paraatheid van den B.V.L.... Er kan immers ieder oogenblik een beroep door het wettig gezag op hen worden gedaan en juist daarom moeten zij te allen tijde paraat zijn!

Welnu dit geheele défilé is een voorbeeld geweest, van de paraatheid van den B.V.L. in het algemeen en van zijn leiders in het bijzonder.

Ja, want men zal zeggen, dit was niet de eigenlijke B.V.L., dit waren slechts de leiders, de geestelijke en daadwerkelijke leiders. Maar dan is die opmerking onjuist, want wie den geest in den B.V.L. kent, weet, dat de verhouding tusschen plaatselijke leider en landstormer er een is als tusschen vader en oudsten zoon; een soort van kameraadschap met onderscheid van rang en ancienniteit. En juist die verhouding, die zeer goede verhouding, scheidt mogelijkheden, zooals ze alleen bij den B.V.L. kunnen bestaan en waaruit niets dan goeds kan worden geboren, voor het geval dat de nood eens aan den man mocht komen.

Om een voorbeeld te noemen: We kennen een afdeling van den B.V.L. waarvan een majoor aan het hoofd stond en waarvan een luitenant-kolonel het bevel had over een onderafdeling. We hebben nooit een beteren omgang gekend in militaire kringen, als juist tusschen dien majoor en dien luitenant-kolonel. Ziet, dat is de B.V.L. Verschillen worden genivelleerd door een en hetzelfde ideaal: Trouw aan Oranje, paraat voor het wettig gezag.

En dat parool kwam ook zoo duidelijk in dit défilé tot uiting. Daar waren allereerst reeds die talloze reserve-officieren, voor het meereendeel stammend uit de mobilisatie, van zoo een verschillend slag in elk opzicht, maar toch een eenheid vormend in wil en streven. Daar liep de reserve-zee-officier in zijn veel mooiere uniform, midden tusschen de officieren van den landmacht, zonder dat hij zich er zelf over verwonderde. Daar liep bij de plaatselijke leiders de Staphorster boer in zijn nationale kleederdracht, met glimmende gouden en zilveren knopen, naast den hoog-gehoeden burgemeester van X, die toevallig ook plaatselijk leider van zijn B.V.L.-afdeling is, al is hij dan ook tevens voorzitter van de plaatselijke afdeling.

Ziet, dat alles is alleen mogelijk in een instituut als den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, waarin de begrippen: geloofsverschil, stand- en rangverschil eenvoudig belachelijk klinken.

En het is goed, dat dit alles bij dit défilé eens zoo duidelijk naar voren gekomen is en juist daarom was het ook zoo goed, dat de deelnemers van het défilé zijn door-gemarcheerd naar het Malieveld, want daardoor hebben de honderden die langs den weg stonden geschaard althans een glimp kunnen opvangen van wat er leeft in ons mooie instituut van den B.V.L., want al is deze dan ook een kleine honderdduizend, een zeer respectabel aantal, het is toch lang geen voldoende vertegenwoor-

diging van de miljoenen goedwillende elementen onder ons volk.

Moeten we U nog verder vertellen over de toekomstigheden van het défilé? Over het feit, dat de generaal-majoor de Jongh de gelukkige was, die H.M. de Koningin mocht voorlichten over alles wat er te zien was, over het feit, dat H.M. zich na afloop minzaam onderhield met de aanwezige ministers en de leden van de Nationale Landstorm Commissie, over de aanwezige autoriteiten? Wel neen, dat alles is immers niet meer noodzakelijk, indien we er slechts in zijn geslaagd, U een blik te laten werpen in het van Vaderlandsliefde kloppende hart van den oprechten Landstormer.

De dreunende stap der landstormers.

De *Nieuwsbron* geeft een indruk van het défilé:

De stilte voor het Paleis Huis ten Bosch werd verbroken door den dreunenden stap van de landstormers, die, zooals wij reeds uitvoerig meldden, in grooten getale hulde kwamen betuigen aan H.M. de Koningin. Uit alle deelen van het land waren zij gekomen, deze vaderlanders, zowel uit Friesland en Groningen, als uit Limburg en Brabant. Velen van hen waren reeds heel vroeg van huis gegaan om aan deze huldebetoging deel te nemen. Maar hun vermoedheid verdween, toen zij het plein voor het paleis opmarcheerden, waar hun geliefde Vorstin zich bevond. Verschillen van rang en stand bestonden niet meer, boeren en arbeiders, patroons, ondergeschikten waren hier bijeen gekomen en zij vormden een indrukwekkende demonstratie van de eenheid van ons volk, ondanks groote geestelijke verscheidenheid, wanneer het er om gaat, onze liefde en aanhankelijkheid te betuigen aan Koningin Wilhelmina, de Vorstin uit het Huis van Oranje.

Als 't moet

Eindigen we dit défilé van de Pers met een voortreffelijk juiste beschouwing van het *Alg. Handelsblad* over den B.V.L.:

Het vierde lustrum van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm (B.V.L.) dat Zaterdag in Den Haag gevierd werd en dat zich in geest en tijd op gelukkige wijze aansluit bij de viering van het veertigjarig regeringsjubileum van onze Koningin, heeft nog eens de gedachten gericht op een moeilijk oogenblik uit het leven onzer natie, toen de revolutionaire woelingen buiten onze grenzen naar ons eigen gebied dreigden over te slaan. Een binnenlandse vijand dreigde zich een binnenlandse te manifesteren. De grondwettelijk gewaarborgde instellingen, vrijheden, rechten, die in onze constitutioneel monarchie onder Oranje besloten lagen, voelden de ondermijnende woelingen van opgezwepte elementen. Prof. Aalberse heeft in zijn herdenkingsrede nog eens herinnerd aan de dreigende vraag, die toen op sommiger lippen opwilde: „Waarom zou de revolutie bij Zevenaar halthouden?”. Troelstra sprak in de Kamer zijn onheilspellende woorden, die een machtsgreep schenen aan te kondigen. Op enkele plaatsen begon bij sommigen die gezag en orde moesten handhaven, aarzeling op te treden bij het naderen van den revolutionairen storm uit het Oosten. Maar op het kritieke oogenblik traden wets- en regeringsgetrouwe elementen, wier organisatoren aanspraak hebben op bijzondere erkentelijkheid, vastberaden naar voren. In den nacht van 12 op 13 November 1918 werd besloten den Vrijwilligen Landstorm op te roepen. En aan dien oproep werd met trouw en toewijding gehoor gegeven. Troelstra moest kort daarop erkennen, dat hij zich „in de machtsverhoudingen had vergist“. Maar dat was niet zijn grootste vergissing. Hij had zich in den geest van ons volk vergist, en in de latente vaderlandslievende krachten, die misschien soms te lang mogen sluimeren, maar die wakker worden, wanneer het water aan de lippen staat.

Als 't moet, is het devies van den B.V.L. En als 't moet valt er op dien geest en die kracht nog altijd staat te maken. In dien zin is de B.V.L., zooals Minister Colijn in zijn rede verklaarde, tot een openbaring van volkskracht geworden en gebleven. Met dit ideële doel: handhaving der groote geestelijke goederen van ons vaderland, het in recht verband stellen van gezag en vrijheid en een schut voor den constitutioneel bevestigden en historisch in ons volk verankerden troon.

Als 't moet! Een devies, dat toen en nu

AGENTEN en DEPOTHOUDERS

GEVRAAGD voor den verkoop op prijscurant van eerste kwaliteit Tuin-, Bloem- en Landbouwzaden, Friese Kleipootaardappelen, op provisie-regeling. — Voor Depothouders bij voorkeur winkeliers.

VOLBEDA'S ZAADHANDEL — DRACHTEN — TELEFOON 45

en voor de toekomst gold en geldt en gelden blijft. In die woordjes ligt een typisch beeld van onze volksaard. Geen schetterende bravoure, geen zich bedriegen aan vermeende oorlogsromantiek, maar een stil en vastberaden besluit om zijn plicht te doen voor die grondrechten

en diepgewortelde instellingen waarmede ons vrije volk sterk is geworden en die aan zijn bestaan als natie dien kostbaren en menschevreden inhoud hebben gegeven, voor de verdediging waarvan geen zelfbewust Nederlander zal achterblijven. Als 't moet.

Uit de afdeelingen

Adorp. De afd. Adorp van den B.V.L. vergaderde Vrijdag 16 September tot het houden van een schietwedstrijd. De prijzen werden bij monde van burgemeester Bruins Slot uitgereikt aan de scherpsschutters J. Kimm en H. de Jonge met 93 en 92 pt., de 1e klas schutters H. van Dijken en F. Nienhuis, beiden met 91 pt. en de 2e klas schutters J. Schriemer en S. v. Delden met 82 en 78 pt. Vervolgens brachten de secretaris en penningmeester het jaarverslag uit over 1937—1938. Uit het eerste bleek, dat de afdeling bestaat uit 36 vrijwilligers plus nog 4 leden van het motorkorps. Uit de boeken en bescheiden van den penningmeester viel op te maken, dat het saldo dit jaar was geslonken met f 14.30. Nadat door den pl. leider, luitenant Dijksterhuis, verslag was uitgebracht van het défilé voor H. M. de Koningin op 27 Augustus werden nog enkele mededeelingen gedaan betreffende inrichting schietbaan en aanschaffing van een afdelingsvlag, waarna de vergadering werd gesloten.

Alphen (N.-Br.), 27 Sept. Eerste prijs Arn. Oomen, met 98 pt.

Ambt Vollenhove, 30 Aug. De B.V.L., aldus de Opr. Steenwijker Crt., die al eenigen tijd een vaandel in bestel had, heeft dat van de week ontvangen. De burgemeester van Ambt-Vollenhove heeft Donderdagavond na een toepasselijk woord het vaandel onthuld. In zijn rede liet hij tevens uitkomen, welk een eer het voor de landstormers is om een eigen vaandel te hebben. Daarna werd nog een hartelijk woordje door den voorzitter ds. Post gesproken. De muziekvereniging heeft met de landstormers een flinke marsch door het dorp gemaakt. Er was veel belangstelling en het Wilhelmus werd uit volle borst gezongen.

Asperen, 30 Aug. De afdeling maakte per autobus een reisje naar Den Haag. In de residentie was men getuige van de grootsche legerrevue, welke voor H. M. de Koningin gehouden werd, terwijl ook de bezienswaardigheden werden bezocht. Eveneens ging men nog naar Scheveningen, om te genieten van zee en duin. 's Avonds werd een rondgang door Den Haag gemaakt, waarbij meteen de versiering en verlichting kon worden gezien. Dan werd de thuisreis aanvaard en het was reeds in de kleine uren toen men arriveerde, zeer voldaan over den gezelligen dag.

Biggekerke, 20 Sept. Als een onderdeel van de feestelijkheden ter gelegenheid van het 40-jarig regeringsjubileum van H. M. de Koningin, was door de Oranjevereniging alhier een fraaie wisselbeker beschikbaar gesteld om dezen jaarlijks te doen verschietsen tusschen vijftallen van de afdeling van den B.V.L. en de schietvereniging „Nut en Genoegen“. Deze dagen heeft de wedstrijd plaats gevonden. Het resultaat was, dat de B.V.L. dit jaar den beker behaalde met 214 pt.; het vijftal van de schietvereniging behaalde 201 pt.

De Bilt, 20 Sept. Bij de eerste schietoefening was tegenwoordig de reserve-luitenant-kolonel, commandant van de Nieuwe Hollandsche Waterlinie, die een inleidend woord sprak en tevens de heer G. Tous Jr. uit Bilthoven feliciteerde met zijn benoeming als plaatselijk leider der afdeling Bilthoven.

Ten Boer, 27 Sept. Door de leden van den B.V.L. in deze gemeente werd gisteravond ten huize van den heer Kloosterhuis alhier een onderlinge schietwedstrijd gehouden, onder leiding van den plaatsl. leider. Mede aanwezig was de voorzitter van de plaatsl. commissie, oud-burgemeester Huismans. Als een bijzonderheid mag worden vermeld, dat het aan het lid J. M. Ritsema mocht gelukken het maximum aantal punten, n.l. 100 te bereiken, zoodat aan dezen de 1e prijs in de afd. koning- en scherpsschutters ten deel viel. Verdere prijswinnaars in deze afd. waren: H. A. Veldman met 97 pt. en J. P. Bakker en J. Rozema met resp. 93 en 92 pt. 1e kl. schutters: T. Afman, G. H. J. Swiesenga en J. Sturing met resp. 93, 91 en

87 pt.; 2e kl. schutters K. Dijkstra met 77 en H. Raven met 73 pt.

Door den heer Huismans werd met een enkel woord nog gewezen op de gespannen verhoudingen op internationaal gebied en de hoop uitgesproken dat het voor ons bij schietoefeningen en wedstrijden mag blijven, waarna door dezen de prijzen aan de winnaars werden uitgereikt.

Born, 19 Sept. Prijsschieten op 't „Hetje“. 1e pr. H. Wagemans, Buchten, 195 pt.; 2e pr. M. v. Sloun, Holtum, 195 pt. Na kavelen tusschen H. Wagemans en M. v. Sloun wist H. Wagemans zich eerste te plaatsen. In totaal namen een 40-tal schutters deel.

Brouwershaven, 8 Sept. Op een terrein in den Keetpolder te Brouwershaven hebben j.l. Donderdag de schietwedstrijden plaats gehad van den B.V.L. uit Schouwen en Duiveland en St. Philipsland. Voor deze wedstrijden waren een vrij groot aantal schutters van de beide eilanden opgekomen. Door de slechte weersgesteldheid is echter niet best geschoten. De wind speelde den schutters parten. Gedurende deze wedstrijden hebben burgemeester J. Padmos van Duivendijke en luitenant J. G. Eckhardt, secr. gew. comm. Zeeland te Goes, van hun belangstelling doen blijken. Na afloop, te ongeveer 6 uur, werd aan alle deelnemers in hotel „Jacob Cats“ een koffiemaaltijd aangeboden. Na afloop heeft reserve-kapitein J. E. van den Broek, lid gew. comm. Zeeland, met een enkel woord de prijzen, bestaande uit medailles, gebruiks- en kunstvoorwerpen, uitgereikt als volgt: afdelingswedstrijd: 1e pr. Nieuwerkerk met 178 pt.; 2e pr. St. Philipsland met 175 pt.; 3e pr. Oosterland met 161 pt.

Buitenpost, 25 Sept. Te Drogeham werd de jaarlijksche schietwedstrijd gehouden van de afd. Achtkarspelen van den B.V.L. De uitslag was als volgt: Korpswedstrijd: 1e pr. (wisselbeker) Surhuizum 224 pt.; 2e pr. Rottevalle 221 pt.; 3e pr. Buitenpost 220 pt.; 4e pr. Twijzelerheide 219 pt. Scherpsschutters: H. Bouwman te Twijzel 50 pt.; J. Mulder te Surhuizum, J. Evenhuis te Buitenpost en R. van der Meer te Rottevalle resp. 49 pt. Op de vrije baan werd het maximaal aantal punten behaald door: D. J. Beerda, Buitenpost; J. Mulder, Surhuizum; W. van der Meer, Drogeham; Y. Drost, Augustinusga; W. Hazenberg, Buitenpost; S. Hellingwerf, Rottevalle; J. van der Veen, Drogeham; J. Antonides, Gerkesklooster; Tj. Meyer, Gerkesklooster; P. Klomp, Surhuizum; M. Reitsma, Twijzel en O. Veenstra, Surhuizum.

Van het Friesch Nat. Comité waren aanwezig kapitein La Roi en de secretaris der gew. commissie, de heer L. Heukels. Bij ontstentenis van burgemeester P. Eringa werden de prijzen na een toepasselijk slotwoord uitgereikt door den heer Heukels.

Cuyk, 19 Sept. Het 5-tal van de burgerwacht won van den B.V.L. met 450—434 pt. Hoogste korpssschutter was de plaatselijke leider van den B.V.L., de heer Adr. Martens met 49 van de 50 pt. Deze laatste sprak na afloop een kort woord van dank tot den commandant der burgerwacht, dr. J. v. d. Broek, voor diens medewerking.

Deventer. Op Dinsdag 13 Sept. j.l. vond in het St. Josephgebouw de prijsuitreiking plaats van de schietoefeningen zomerbaan. De voorzitter der pl. comm., de heer I. Bessem, opende dezen avond met een hartelijk welkom aan de vrijwilligers. Hij memoreerde hoe het bezoek aan deze avonden stijgende is, doordat er nu reeds op twee avonden werd geschoten. Hierna volgde de prijsuitreiking. Met een toepasselijk woord reikte hij den wisselbeker uit, die verleden jaar gewonnen werd door den heer H. J. H. Kremer, aan den heer F. J. ten Zweege. Hierna volgde de officieele opening van de nieuwe schietbanen in het St. Josephgebouw. De voorzitter memoreerde hoe deze baan tot stand is gekomen en bracht hij aan den voorzitter der R. C., den heer E. E. de Leeuw, dank voor het vele werk dat hiervoor gedaan is en verzocht dezen dank aan zijn medewer-

'S-GRAVENHAGE Grand Hôtel „Victoria“

Café-Restaurant

Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen
TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16

Groote en kleine zalen voor vergaderingen en partijen

kers te willen overbrengen. Tevens zij nog vermeld, dat door den pl. leider een beker en drie medailles werden beschikbaar gesteld voor de winterschietoefeningen. De voorzitter bracht hem dank voor deze medewerking en dit medeleven in het B.V.L.-leven. De voorzitter der gew. landstormcomm., de heer N. J. Lavaley uit Arnhem, sprak nog een enkel woord.

Drunen, 29 Aug. Eerste prijzen: scherpsschutter: Adr. van Drunen, gem. 8.82 pt.; 1e kl.: A. Smits, 8.13; 2e kl.: J. de Geus, 7.50.

Enschede, 3 Sept. Korpswedstrijden van het Twentsch Verband te Enschedé en te Rijssen. Zoowel te Enschedé als te Rijssen waren drie banen beschikbaar voor het schieten met scherp, terwijl er resp. 25 en 20 banen waren voor K.S.O. De punten, door de vijf beste schutters behaald in de personeele wedstrijden, werden benut voor de telling in de korpswedstrijden. Bij de opening van de wedstrijden werden geen toespraken gehouden. Te Enschedé was daarbij echter wel de commandant van het landstormkorps Twentsch Verband, kolonel C. E. W. baron van Voorst tot Voorst, aanwezig, die ook de eerste serie heeft geschoten. Er was verder groote officieele belangstelling. O.m. merkten we op luitenant-generaal Duymaer van Twist, voorzitter der N.L.C. en den secretaris dezer commissie, kapitein Boulogne.

Erp, 26 Sept. Eerste prijzen, kl. A: J. Beekmans, 97 pt.; kl. B: Th. v. d. Rijt, 97 pt.; kl. C: M. Scheepers, 94 pt.

Goirle, 19 Sept. Eerste drie prijswinnaars (max. 500 pt.): 1. Th. de Rooy 474 pt.; 2. A. v. Laarhoven 467 pt.; 3. Fr. v. Pyenbroek 466 pt.

's-Gravenhage, 3 Oct. Naar aanleiding van de spannende dagen in het einde van September hebben commandant en secretaris Z.H.W. een persoonlijk schrijven gericht tot de plaatselijke leiders en hun vrijwilligers. Uit het antwoord van een hunner mogen we het volgende wel citeeren:

Ik dank U, voor hetgeen U hebt neergeschreven in Uw brief d.d. 1 Oct. j.l.

Inderdaad waren het spannende dagen. Gelukkig heeft God ten goede gekeerd en Europa bewaard voor den gruwel van den orlog. Onze harten waren bang, nu het zóo dichtbij was, maar we beseffen het goed, dat het onzen plicht was, om „als 't moet“ te gaan....

Hoewelaken, 20 Sept. Na afloop van den schietwedstrijd werden de prijzen door den burgemeester uitgereikt.

Laren (G.), 17 Sept. Schietwedstrijd, max. 100 pt. 1e pr. G. J. Bouman 87 pt.; 2e pr. B. G. Klein Geltink 87 pt.; 3e pr. S. G. van der Neer 85 pt. Voor de leden, die den geheelen zomer de oefeningen hadden bijgewoond, waren eenige zeer mooie extra prijzen beschikbaar gesteld. Daar voor dezen wedstrijd het totaal aantal punten van alle gehouden oefeningen meeteelde, was een maximum te bereiken van 1000 pt. De uitslag was als volgt: 1e pr. H. J. Wolfelink 860 pt., 2e pr. S. G. van der Neer 830 pt., 3e pr. B. G. Klein Geltink 800 pt. In den loop van den middag werd de wedstrijd bezocht door den heer R. van Lutervelt, burgemeester van Lochem. De prijzen werden uitgereikt door den burgemeester van Laren (G.), den heer W. L. van Welderen baron Rengers.

Loosduinen, 1 Oct. Voor den grooten K.S.O.-schietwedstrijd, die hier gehouden is, was veel belangstelling. Ongeveer 60 korpsen hebben meegeschoten. De opening geschiedde door luitenant-generaal L. F. Duymaer van Twist. Naast den inspecteur van de burgerwacht, kolonel Froger, waren aanwezig het dagelijksch bestuur van de gewestelijke landstormcommissie en tal van hoofd- en subalterne officieren, o.m. de luitenant-kolonels G. F. van Hoogenhuize en J. M. de Lange. Ds. Smelik sprak een openingswoord, waarna het woord gevoerd werd door de heeren generaal Duymaer van Twist, kolonel Froger, L. G. Royaards, voorzitter Z.H.W. en J. W. Kempff, plaatselijk leider B.V.L. te Loosduinen, die namens de afdeling aan den voorzitter van de N.L.C. een kistje met druiven aanbood.

De voornaamste uitslagen zijn:
1. Korpswedstrijd B.V.L., 35 vijftallen: 1. Maassluis 243 pt.; 2. Bodegraven 241; 3. Berkel-Rodenrijs 237; 4. Leidschendam 236 l.s. 46; 5. Wateringen 236 l.s. 45; 6. Alblisserdam 235 l.s. 46—45; 7. Hoek van Holland 235 l.s. 45—45; 8. Wassenaar 235 l.s. 44; 9. Vlaardingse 233. Hoogste korpssschutters J. J. Valkenburg te Maassluis en C. van Duuren te Bodegraven, beiden 50 pt.

2. Korpswedstrijd B.V.L. uit Zuid-Holland-West: 1. Maassluis 240 l.s. 45; Loosduinen 240 l.s. 44; Bodegraven 239. De fraaie wisselbeker, die de gewestelijke landstormcommissie Zuid-Holland-West ter beschikking gesteld heeft, zal dus voor de eerste maal uitgereikt worden aan de afdeling Maassluis, plaatselijk leider luitenant ter zee 3e kl. K.M.R. A. G. Kloots.

Stelt U eischen?

Prat eens met

UNIFORM- EN CIVIEL-KLEEMAKERIJ
E. J. F. UJEN
DAALSCHWEG 229. TEL. 21400

NIJMEGEN

3. Korpswedstrijd voor B.V.L. en B.W., 24 vijftallen: 1. B.W. Loosduinen 246; 2. B.V.L. Maassluis 244; 3. B.W. Bodegraven 243 l.s. 47; 4. B.V.L. Bodegraven 243 l.s. 46; 5. B.W. Berkel-Rodenrijs 242 l.s. 48; 6. B.V.L. Berkel-Rodenrijs 242 l.s. 47. Er waren 10 hoogste korpschutters, die het max. van 50 punten schoten.

4. Korpswedstrijd voor B.V.L. en B.W., tweede vijftallen, 20 vijftallen: 1. B.W. Prins Alexander, Rotterdam, 238; 2. B.V.L. Berkel-Rodenrijs 234, 48, 48, 47; B.V.L. 's-Gravenhage-Centrum 234, 49, 47, 47, 46; 4. B.W. Hoek van Holland 234, 49, 48, 46, 46; 5. B.W. Loosduinen 233. Hoogste korpschutter P. Beekenkamp, Loosduinen, 50 pt.

5. Eere-korpswedstrijd; 1. B.W. Loosduinen 149; 2. B.W. Prins Alexander, Rotterdam, 148; 3. B.W. Berkel-Rodenrijs 144 l.s. 48-47; B.V.L. Berkel-Rodenrijs 144 l.s. 47-47; B.W. Bodegraven 144 l.s. 46.

Dat de wedstrijd zoo bijzonder goed geslaagd is, is vooral te danken aan het mooie werk van de heren T. Zaal en J. W. Kempff.

Fa. ANDR. VISSER - STEENWIJK

Eerste kwaliteit

**Groente-, Bloem- en Landbouwzaden
Friesche Kleipootaardappelen, enz.**

Op plaatsen, waar niet vertegenwoordigd, nog actieve verkoopters gevraagd

Nijmegen, 27 Sept. Op Dinsdag 8 November wordt een groote B.V.L.-samenkomst te Nijmegen georganiseerd in de zaal van De Vereeniging. In een aankondiging in „De Gelderlander” lazen we:

„Op deze vergadering zal natuurlijk een eminent spreker komen, die niet te lang zal spreken, omdat er dien avond veel op het program zal staan, dat afgewerkt moet worden. Medewerking aan dezen avond verlenen: de Koloniale Reserve, 't Muziek-korps van het Elfde, de trompetters van de Roode Huzaren uit Deventer, de hoornblazers en pijpers van de mariniers uit Rotterdam, enz.”

Er staat o.m. ook een scherm demonstratie op het programma.

Oeffelt, 19 Sept. Korpswedstrijd scherp: 1e pr. Boxmeer, 228 pt.; 2e pr. Sambeek, 227 pt.; 3e pr. Oploo, 219 pt.; 4e pr. Oeffelt, 217 pt.
Korpswedstrijd K.S.O.: 1e pr. Boxmeer, 277

Voor Uw Sigaren enz.

H. HANEMAAIJER DELFT
BURGWAL 71, h. O. Langendijk TELEF. 821
GIRO 309097

Enkele technische bijzonderheden ontleenen we aan een der dagbladen:

„De schuiloopgraaf, een overdekte, kan schuilplaats bieden aan 60 personen en bestaat uit drie geledingen van elk 6 meter lengte en met een diepte van 1.40 meter. De loopgraaf is beveiligd tegen grondwater door 36 met grind gevulde putten, elk 2 meter diep. De beschoeiing bestaat uit damwanden van 8 c.M. dikte. Op het dak van gegalfd zink ligt een grondlaag van een halven meter, alzo ongeveer 1000 K.G. per M². In de loopgraaf is een schuilnis, welke nog tien kinderen kan bevatten.

De tweede loopgraaf van kleiner model en van geringere diepte is goedkoper en kan als voorbeeld dienen voor particuliere schuilplaatsen, alsook voor gemeentelijke, welke in plaatselijke plantsoenen kunnen worden ingericht.”

Soest. Op Maandag 29 Aug. j.l., ter gelegenheid van het houden van de Nederlandsche leger-revue, is door de afd. Soest van den B.V.L. met het grootste deel der plaatselijke commissie blijk gegeven van belangstelling door een tocht per autobus naar Den Haag en is ten volle

DOUWE EGBERTS

TABAK

Alleen om de kwaliteit!

genaam en vlot verloop. Ook door den Vrijw. Motordienst werd er aan deelgenomen, onder leiding van sergeant-majoor J. v. Doleweerd.

Daar de Vrijw. Motordienst 't geheele zomerseizoen met den B.V.L. geoefend had, was er tusschen de leden reeds een geest van kameradschap, die het geheel ten goede kwam, terwijl men dankbaar was gestemd jegens de gevers der prijzen.

De uitslag was als volgt:

De wisselbeker, beschikbaar gesteld door de N.V. Gerritsen en Van Kempen, werd gewonnen door W. v. Rennes.

Eerste klasse: 1. O. Dijkhuizen; 2. P. C. Woesthof; 3. A. Woudenberg, na loting met den heer Sliap.

Tweede klasse: 1. W. v. Rennes; 2. H. Jonker; 3. D. Moen.

Derde klasse: 1. E. van Tellingen; 2. J. Mens;

SEPTEMBER 1938 - OORLOGSGEVAAR - EEN POST VAN ONZE GRENSWACHT

Onze gewestelijke secretaris uit Zeeland behoorde tot degenen, die het eerst naar de grenzen groepen werden.

Schietwedstrijd te Loosduinen.

Naaldwijk, 26 Sept. In samenwerking met alle B.V.L.-afdeelingen in het Westland organiseert de plaatselijke commissie van Naaldwijk op Donderdagavond 3 November in het groote gebouw van de Centrale Westlandsche Snijsbloemenveiling te Naaldwijk een centrale B.V.L.-samenkomst, ter herdenking van het 20-jarig bestaan van den B.V.L., waarbij plm. 3000 bezoekers verwacht worden.

De herdenkingsrede zal worden uitgesproken door mr. dr. L. N. Deckers, oud-minister van Defensie, lid van de Nationale Landstormcommissie. Er zal voorts een concert gegeven worden door de voltallige Kon. Militaire Kapel, onder leiding van haar directeur, den kapitein der grenadiers dr. C. L. Walther Boer.

Van de gelegenheid wordt tevens gebruik gemaakt om een afdelingsvaandel uit te reiken aan de B.V.L.-afdeeling van Honselersdijk. Op dit vaandel wordt in fraai borduurwerk een afbeelding aangebracht van het bekende Huis van Honselersdijk, den band, die dit onderdeel van de gemeente Naaldwijk zoo hecht bindt aan het Huis van Oranje.

Het vaandel zal worden uitgereikt door luit.-generaal L. F. Duymaer van Twist, voorzitter van de Nationale Landstormcommissie, en in ontvangst worden genomen door res.-kapitein J. C. Capteijn, plaatselijk leider van de B.V.L.-afdeeling te Honselersdijk.

Een openingswoord zal worden gesproken door den heer Th. P. J. Elsen, burgemeester van Naaldwijk, voorzitter van de plaatselijke landstormcommissie, en een slotwoord door den heer L. G. Royaards, voorzitter van de gewestelijke landstormcommissie Zuid-Holland: West.

Nistelrode, 19 Sept. Eerste drie prijswinnaars: 1. J. C. v. d. Elzen, 97 pt.; 2. Th. v. Santvoort, 95 pt.; 3. J. Broeksteeg, 94 pt.

FIRMA J. M. J. VAN WIELIK

HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS
Leveranciers van de Kanselarij der Nederl.

RIDDERORDEN

Opgericht 1840

DEN HAAG - NOORDEINDE 9
Telefoon 112246 — Giro 13992

pt.; 2e pr. Oploo, 273 pt.; 3e pr. Rijkevoort, 266 pt.; 4e pr. Oeffelt, 259 pt.

Oldenzaal, 17 Sept. Plaatselijke wedstrijd. 1e pr. M. ter Laak, 44 pt.; 2e pr. H. Beijer, 43 pt.; 3e pr. J. H. Sterenberg, 43 pt.
De heer G. H. P. Bloemen, voorzitter van de plaatselijke commissie, reikte de prijzen uit.

Rosmalen, 20 Sept. Zomerwedstrijd: 1. Joh. v. Venrooy, 1116 pt.; 2. Z. v. d. Berg, 1105 pt.; 3. Joh. v. Helvoirt, 1092 pt.

Rijssen, 3 Sept. Korpschietwedstrijden voor de afdelingen Almelo, Bergentheim, Bornebroek, Bruchterveld, Dedemsvaart, Enter, Geesteren, Goor, Gramsbergen, Haarle, Den Ham, Hardenberg, Heemse, Hellendoorn, Hengevelde, De Krim, Langeveen, Lemele, Lemelerveld, Lutten, Markelo, Nijverdal, Ommen, Rijssen, Schuinesloot, Slagharen, Vilsteren, Vriezenveen, Vroomshoop en Wierden.

De plaatselijke afdeelingen van Oost-Twente schoten op denzelfden dag te Enschedé, terwijl de resultaten van beide plaatsen onderling vergeleken worden voor het toekennen der prijzen.

Verschillende autoriteiten gaven blijk van hun belangstelling. In de eerste plaats noemen we generaal Duymaer van Twist, den voorzitter der Nationale Landstormcommissie, die, vergezeld door kapitein Boulogne, reeds in de morgenuren een kijkje namen. De generaal betuigde zijn groote tevredenheid over de inrichting van het terrein en roemde de mooie ligging. Behalve den secretaris der gewestelijke landstormcommissie Twente, burgemeester H. A. C. Banning van Weerselo, en de leden der plaatselijke landstormcommissie, merkten we verder op de burgemeesters van Hellendoorn, Dedemsvaart en Markelo, res. luitenant-kolonel Stroink van Nijverdal en anderen.

Rijswijk, 1 Oct. Een vijftal vrijwilligers van de B.V.L.-afdeeling alhier heeft onder leiding van den plaatselijken leider, res.-kapitein Knippenberg, enkele schuiloopgraven vervaardigd, ter voorlichting van de burgerbevolking.

Enkele maanden hebben deze vrijwilligers hun tijd hiervoor ter beschikking gesteld. Bij de overdracht van deze loopgravenstelsels aan de Vereen. voor Luchtbescherming heeft burgemeester Hellenberg Hubar hen op warme wijze gehuldigd.

genoten van hetgeen daar kon worden aanschouwd. Op de terugreis werden allen te Leiden aan een maaltijd vereenigd, waarbij door den vice-voorzitter, den heer J. W. A. v. d. Kluit, een heildronk werd gewijd aan onze geëerbiedigde Koningin en door allen staande ons „Wilhelmus” gezongen.

Mede werd aan den heer A. Slager, burgemeester van Wormerveer, voormalig voorzitter der plaatselijke commissie, een telegram met groeten gezonden.

Te zamen een recht gezelligen dag, gedragen door een echt kameradschappelijken geest.

Soest, 27 Sept. Eerste prijzen: koningsschutters: G. de Haan, 146 pt.; schutters 1e klas: A. v. d. Bremer, 148 pt.; schutters 2e klas: W. Kerkhof, 139 pt.; vrije baan: G. de Haan, 10x30; personeel A: C. v. Wijngaarden, 50 steun 48; personeel B: K. F. v. Ingen, 50 steun 48.

Vaassen, 2 Sept. Eersteprijswinnaar zomerwedstrijden in de afdeling koningsschutters: J. Jonker.

Zeist, 3 Oct. Voor den zomerwedstrijd der afd. Zeist van den B.V.L., die eerst om den internationalen toestand was afgelast, maar daarna, toen er ontspanning intrad, Zaterdagmiddag toch kon doorgaan en die werd gehouden op de baan „Tannenbergh” te Bosch en Duin, was een groot aantal leden opgekomen. Ook de heren P. L. de Gaay Fortman, mr. N. H. Voorst van Beest en J. W. Koning, leden der plaatselijke landstormcommissie, gaven door hun aanwezigheid blijk van belangstelling, wat door de leden zeer op prijs werd gesteld. Door afwezigheid van den plaatselijken leider, res.-kapitein J. Klaversteijn, nam de heer J. M. de Haan als plaatsvervangend leider de leiding op zich. De wedstrijd had als gewoonlijk een aan-

3. J. H. Meier.
Vierde klasse, Motordienst: 1. C. van Eijken; 2. C. Lijftogt; 3. J. Busbroek.

De Rozenprijs voor de meeste rozen, geschoten op dezen wedstrijd, welke prijs beschikbaar gesteld was door de leden van den Motordienst, werd gewonnen door W. van Rennes.

De Wisselkrans, beschikbaar gesteld door den oud-plaatselijken leider, den heer De Leur, werd gewonnen door E. van Tellingen.

De Wisselbeker, beschikbaar gesteld door den heer Huisman voor het grootst aantal rozen, geschoten met scherp gedurende het zomerseizoen, werd gewonnen door J. de Geest.

De overige prijzen bestonden uit medailles en kunstvoorwerpen.

Varsseveld, 16 Sept. 1e pr. J. G. Hartemink.

Volkel, 26 Sept. 1e pr. P. H. Verwegen, 97, 97 pt.

Voorhout, 24 Sept. Wedstrijd op scherp te Katwijk aan Zee. Uitslag: 1. J. A. Verdegaal, 183 pt.; 2. E. L. A. v. d. Lans, 171 pt.; 3. P. J. Langeveld, 166 pt.

Wirdum (Fr.), 24 Sept. Heden hield onze afd. na afloop der oefeningen haar gewone schietwedstrijden, waarvan de uitslagen waren als volgt:

Afd. scherpschutters: 1e pr. P. Fennema, 96 pt.; 2e pr. H. Sijtsma, 96 pt.; 3e pr. J. Heeringa, 94 pt.; 4e pr. R. de Jong, 93 pt. — Schutters 1e klas: 1e pr. H. Dijkstra, 87 pt.; 2e pr. K. Boonstra, 83 pt. — Schutters 2e klas: 1e pr. J. Elzinga, 86 pt.; 2e pr. H. Nicolai, 82; pt.

Zwagerveen, 24 Sept. Eerste prijzen, kl. A: H. de Vries, 91 pt.; kl. B: W. Alzerda, 89 pt.; kl. C: F. Meier, 89 pt.; kl. D: H. Penninga, 87 pt.

H.O.Z.O.

Uitgaande van de Vereeniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland.

Inl. verstrekt de Adm., Zuiddijk 70, Zaandam.

HOMOEOPATHISCH ONDERLING FONDS

voor ziekenhuisverpleging en operatiekosten. Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis.

AMATO ZOETE MOST

Van diverse vruchten!!!

Fa. H. J. Phaff - Winschoten

20 JAAR B.V.L.

Het ontstaan.

STIJGENDE SPANNING.

In den loop van het jaar 1918 had de S.D.A.P. door groote volksvergaderingen en demonstraties het revolutionaire sentiment in de massa wakker geroepen. Vooral de wethouder van Rotterdam, de Heer Heykoop had zich daarbij op den voorgrond geplaatst en in ophitsende taal de maatregelen van de Ministers Posthuma en Van IJsselsteyn inzake de voedselvoorziening en de distributie becritiseerd.

De communisten Wijnkoop en Dr. van Ravenstein, doch ook de sociaal-democraten K. ter Laan, J. van Zadelhoff en Duys togen het land door, om tegen de Regeering en de legerleiding op te zetten.

De sociaal-democratische Bond van dienstplichtigen¹⁾ — welks voorzitter Butselaar tot de uiterst revolutionairen moest worden gerekend — had in alle garnizoenen z.g. mobilisatieclubs gesticht en een verstrekkend, eigenlijk verregaand program van eischen opgesteld.

Op 25 en 26 October brak ernstige muiterij met wapengeweld en brandstichting uit in De Harskamp; militaire relletjes kwamen voor in Vlissingen, Utrecht, Amersfoort, Zwolle, Geertruidenberg, Hellevoetsluis en 's-Hertogenbosch.²⁾

4 November verscheen het eerste dreigend manifest van de S.D.A.P. en de met haar samenwerkende vakverenigingen van het N.V.V.

5 November eischte Troelstra het ontslag van den Opperbevelhebber, Generaal C. J. Snijders, aan wien dit op 6 November werd verleend.³⁾

Dronken van het verkregen succes en ziende, dat in geheel centraal Europa de revolutie krachtig veld won, maakte Troelstra zich gereed tot den panter-sprong, den greep naar de macht. Heykoop, Mr. Sannes, Suze Groeneweg, Brautigam, Van Zadelhoff, Hoejenbos, Duys en het raadslid Bergmeier uit Dordrecht waren onder de talrijke medestanders, die hem bijstonden en aanvuurden.

Troelstra stelde in en buiten de Volksvertegenwoordiging den eisch, dat de Regeering zou aftreden en dat het gezag zou worden overgegeven aan arbeiders- en soldatenraden, welke gevormd zouden worden door de centrale besturen zijner partij en van de socialistische arbeidersbeweging.

Wijnkoop, vergezeld van Domela Nieuwenhuis en de revolutionaire dichteres Mevr. Henriëtte Roland Holst, deed met een groote massa een aanval op de Cavaleriekazerne te Amsterdam, welke werd afgeslagen en waarbij dooden en gewonden vielen. In de Tweede Kamer eischte hij afstand van de Kroon en verklaarde, dat de Koningin het beste deed, door de vlucht te nemen. Den demobiliseerenden soldaten ried hij, naar huis terug te keeren, doch de wapenen niet af te geven en ze te gebruiken tegen de bourgeoisie.

Niemand dacht er aan, hem gevangen te laten nemen en tegen de revolutiemakers een vervolging in te stellen, wegens het in gevaar brengen der openbare orde.

Oversteltpt door de gebeurtenissen en de berichten uit het buitenland, begonnen sommigen, die op verantwoordelijke posten waren geplaatst, te weifelen en vroegen zich reeds af, op welk oogenblik zij zich, in navolging van hetgeen in Duitschland geschiedde, ter beschikking zouden moeten stellen van „de nieuwe orde”.

Reeds op Zaterdag 9 November had Heykoop, daartoe uitgenoodigd, zich met een deputatie begeven naar den Burgemeester van Rotterdam, den Heer Zimmerman, die een beroep deed op hunne medewerking en op die van hun organisaties, om de komende revolutieperiode, welke de Burgemeester ook in Nederland voorzag, zonder uitbarstingen van opstandig geweld door te komen. Van het voornemen, om krachtig het gezag te handhaven, is daarbij, ook volgens de vele jaren later verschenen brochure van den Heer Zimmerman, geen sprake geweest.

Deze bespreking werd dra in breeden kring bekend en had o.a. dit resultaat, dat, toen in den loop van den 12en November d.a.v. de commandant van de Vrijwillige Landstorm Wielrijderscompagnie in Dordrecht, de Landstormle Luitenant J. A. J. Jansen, eigener beweging den Burgemeester dezer stad aanbood zijn 400 landstormmannen op te roepen en ter beschikking van den Burgemeester te stellen, deze dit aanbod weigerde met de woorden: „In Rotterdam is alles ook al beslist. Ik kan Uw mannen niet meer gebruiken. Het zou slechts aanleiding geven tot wanorde en bloedvergieten”.

Toen den volgenden morgen deze commandant, die in den loop van den nacht, doch nu op Regeeringsbevel, zijn mannen had gemobiliseerd, zich in uniform bij den Burgemeester ging melden, zijn oproepingstelegram toonde en om instructies verzocht, kreeg hij opdracht, „ter voorkoming van provocatie, zijn mannen van de straat te houden”.

De weinig doortastende houding van den Burgemeester van Rotterdam, welke ernstige gevolgen met zich dreigde te sleepen, was oorzaak, dat de Ministerraad, die des avonds laat vergaderde, nog denzelfden avond twee zijner leden, de Heeren Mr. S. de Vries en Van IJsselsteyn, afvaardigde

voor een onderhoud, om hem de beteekenis van de situatie onder het oog te brengen, met gelijktijdige toezegging, dat de Regeering met spoed voor meer troepen zou zorgen.

Donderdagsmorgens, tegen de ochtendschemering, rukte de Directeur der Hoogere Krijgsschool, Luitenant-Kolonel J. L. ten Bosch,⁴⁾ met zijn Officieren, leeraars en leerlingen dier school (onder wie o.a. de Kapitein H. van Ermel Scherer), aan het hoofd van twee Regimenten Limburgers en Zeeuwen Rotterdam binnen en bezette het Stadhuis en de belangrijkste punten en gebouwen der stad. Het Vrijwillige Landstormkorps „Rotterdam” was reeds onder de wapenen.

Achtereenvolgens kwamen nog te Rotterdam aan twee Landweerbataljons, drie scholen voor dienstplichtige onderofficieren, een school voor Reserve-Officieren, een compagnie en een eskadron wielrijders, twee eskadrons huzaren en een batterij veld-artillerie, totaal pl.m. 6000 man.

Als eerste wacht bij het Stadhuis trad op een compagnie van het Landstormkorps Rotterdam, commandant van dit korps was de Luitenant-Kolonel Van Buuren.

Wilde geruchten deden de ronde, o.a. dat de matrozen uit Nieuwediep met oorlogsschepen naar Rotterdam zouden opstoomen. Over de houding van sommige zee-officieren, die de vuurmonden onbruikbaar lieten maken en soortgelijke maatregelen namen, viel niet te roemen.

In massale volksvergaderingen zweepten de socialisten, die het met den partijleider eens waren — de anderen zooals Ir. Albarda, Vliegen en Schaper zwegen! — het volk op en kondigden openlijk de komst van de revolutie in Nederland aan.

Van Zadelhoff, in de groote zaal „Kunstmin” te Dordrecht, sprak, doelende op de revolutie, die van Moskou tot Zevenaar kwam aandienen, van „de zon van het socialisme, die in het Oosten was opgegaan”, en de spreker na hem, de oude socialist Bergmeier, teekende de ontroering van zijn revolutionair gemoed in de woorden: „Nu laat Gij, Heer, Uw dienstknecht in vrede gaan.”

Het eenige vrouwelijke Kamerlid, Mej. Suze Groeneweg, dat evenals Heykoop, grooten invloed had op de Rotterdamsche bootwerkers, was de eerste onder de sociaal-democraten, die het bezigen van revolutionair geweld openlijk aanbeval. In haar redevoering in den Salon „Doele” sprak zij: „Wij zullen zonder geweld ons doel bereiken en de mogelijkheid is er, maar zoo niet, dan met onze volle kracht er op los”.

Mr. Sannes deed een beroep op de soldaten. In zijn rede klonk het: „Dit zeg ik U: als allen hun plicht doen, ook de soldaten als het noodig is, is de macht door ons te winnen. Dan zal zij komen in de handen van wie er recht op heeft, in Uwe handen”.

Velen raakten in verwarring, of maakten zich gereed, mede te huilen met de wolven in het bosch. Professor Aalberse, toenmalig Minister, heeft later medegedeeld, dat er fabrikanten waren, die aan den Heer Schaper — in wien zij reeds den toekomstigen minister van Arbeid zagen in de komende republiek onder Staatspresident Troelstra — brieven schreven, om er tijdig bij te zijn, voordeelen te verkrijgen.

De Heeren Schröder en Israëls, leidende figuren bij de dagbladen „De Telegraaf” en „De Courant”, belden tegen middernacht den partijvoorzitter der S.D.A.P., den Heer Vliegen, op en kwamen in dit late uur aanbieding doen van den steun van deze couranten.⁵⁾ De koersen van de beurs begonnen op de revolutiedreiging te reageren.

Partijen werden in één dag van conservatief vooruitstrevend en deden concessies.

De Regeering maande tot kalmte en zegde verschillende maatregelen toe. Vakorganisaties namen de gelegenheid waar, om geheele waschlijsten van sociale eischen aan de Regeering voor te leggen en toezeggingen af te dwingen.

De Bond van Onderofficieren „Ons Belang” zond, getrouw aan zijn naam, aan zijn leden een manifest, waaruit slechts de vermaning te lezen viel: „Wees voorzichtig, brandt je niet”.

Overhaast werd een „Bond van regeeringsgetrouwe soldaten en matrozen” opgericht en in de garnizoenen op aansluiting en verklaring van trouw aan het wettig gezag aangedrongen.

Een typisch staaltje van onjuist beleid gaf de vergadering tot wederoprichting van de Haagsche burgerwacht te zien, waar men meende verstandig te doen, ook den Heer Hoejenbos, sociaal-democraat, bij de besprekingen uit te noodigen. Deze liet natuurlijk niet na, mededeeling te doen aan zijn partijleider, die uit de verkregen inlichtingen een prikkel temeer ontving, om op den ingeslagen weg voort te gaan.⁶⁾

10 November had de Regeering besloten tot geleidelijke demobilisatie en het straatbeeld begon in den loop der week de figuren van brooddronken soldaten te vertoonen, die „afzwaaiden”. Relletjes en plunderingen van winkels deed den middenstanders hun etalages met planken dichtspijkeren. Vrouwen werden aangetroffen beladen met schoenen, van alle soorten slechts een linkerschoen, wijl de winkelier slechts één van een paar achter zijn ruiten plaatst.

Tot welke hoogte de spanning was gerezen, kan blijken uit het telegram van den Troepen-Commandant te Rotterdam aan den garnizoenscommandant te Dordrecht, waarin werd aangeraden tijdig den spoorbrug open te draaien.

indien zich uit Noord-Brabant muiters en oproerlingen per trein naar Rotterdam wilden begeven.

Elk oogenblik kon een incident, een handeling van verkeerd beleid, een schot, aanleiding geven tot de uitbarsting. Met spanning werd door vele revolutionairen het sein van Troelstra of van Heykoop, om te beginnen, verwacht.

Waar bleef Colijn? Deze was al geruimen tijd met een regeeringsopdracht in Londen, om van de Engelsche regeering verbetering in den voedselaanvoer te verkrijgen. Hoorende van de revolutiedreiging, — Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman, die ziek was, had hem dringend geseind, onmiddellijk terug te komen — wijzigde hij op het allerlaatst nog het te onderteekenen contract van voedselvoorziening en bepaalde daarin, dat het slechts geldig zou zijn tegenover de „Koninklijke” regeering van Nederland.

Daarna joeg hij met een torpedoboot naar Noord-Frankrijk, om na een avontuurlijken tocht door het bezette gebied in ons land aan te komen.

In de Koninklijke stallen te 's-Gravenhage zocht de Heer Colijn het Landstormkorps van Overste Keiser op en sprak de mannen toe. De eerste en belangrijkste der afweermaatregelen had de Regeering gelukkig reeds genomen.

HET ALARMSIGNAAL.

Het werd ten hoogste tijd, dat het geheele vaderlandlievende volk werd gewaarschuwd, om zich tot tegenweer gereed te maken.

De eer daartoe het allereerst de bazuin aan den mond te hebben gezet, komt toe aan onze R.K. landgenooten, bijzonder aan de Katholieke Jonge Garde te 's-Gravenhage, die reeds op 12 November op het Binnenhof en het Buitenhof waarschuwend manifesten verspreidde. Het R.K. deel des volks, in al zijn lagen, heeft, onder leiding van Mgr. Dr. W. H. Nolens, zich kloek geweed.

Misschien met papier, doch niet met daden, kwam het Protestantsch-Christelijk volksdeel achteraan. Het was beziel met denzelfden geest, dien Kuyper in 1903 het spoorwegavontuur deed neerslaan.

Het Christelijk Nationaal Vakverbond en de andere Protestantsch-Christelijke organisaties boden onvoorwaardelijk steun aan de Regeering, ook de R.K. arbeidersbeweging zegde hare hulp toe in geval van algemeene staking. Een lawine van manifesten „Vrede, nu geen revolutie”, werd over het land verspreid.

Overleg tusschen regeeringspersonen, volksvertegenwoordigers en particulieren,⁷⁾ die in de reeds ontstane verwarring het hoofd koel hielden en van oordeel waren, dat kalm maar snel optreden veel onheil zou kunnen voorkomen, had al geleid tot het besluit om aanstonds den Vrijwilligen Landstorm onder de wapenen te roepen. Op last van den wnd. Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, werd de Vrijwillige Landstorm Dinsdagavond te 11.15 uur gemobiliseerd. Des nachts hadden deze vrijwilligers hun kwartieren in de Koninklijke stallen betrokken en in den Paleistuin een cordon van wachtposten rondom de woning van de Koningin geformeerd. Woensdag 13 November om 10 uur voormiddags waren overal in den lande de landstormkorpsen en -afdeelingen volledig gemobiliseerd en de posten bezet.

Op denzelfden morgen — 13 November — sloeg het geboorteuur van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Was Colijn nog niet uit Londen teruggekeerd en stond Dr. Kuyper wegens zijn hoogen leeftijd en ook door zijn lidmaatschap van de Eerste Kamer te ver uit het centrum van den strijd, Duymaer van Twist was op zijn post en openbaarde een stuwende kracht en een hardnekkige beslistheid, die èn voor de Regeering èn voor andere leidende figuren van groote beteekenis is geweest.

In een samenkomst van de Anti-revolutionaire en Christelijk-historische Kamerfracties, waarbij ook een aantal invloedrijke personen uit verschillende plaatsen des lands tegenwoordig was, ontwierp hij het plan, om de Regeering in overweging te geven met spoed vrijwilligers op te roepen uit de reeds gemobiliseerde lichten.

De Kamerleden Duymaer van Twist en J. van der Molen werden afgevaardigd om het plan met den Minister van Oorlog en met den waarnemend Opperbevelhebber, den Luitenant-Generaal Pop, te gaan bespreken, en medewerking bij de uitvoering toe te zeggen. Het voorstel werd onmiddellijk aanvaard.

De Heer Van der Molen schrijft ervan in zijn „Herinneringen”, voorkomende in het „Gedenkboek van het 10-jarig bestaan van den B.V.L.”:

„De Heer Duymaer van Twist en ik werden aangewezen om hierover met Generaal Pop, waarnemend Opperbevelhebber, te spreken. 't Zal ongeveer half twaalf geweest zijn, toen we op het Hoofdkwartier aankwamen. We ontmoetten daar nog den Veldprediker Ds. Janssen, wien we in 't kort ons voornemen mededeelden. Toegelaten bij Generaal Pop vonden we dezen overstelpt met allerlei quaesties, onderwijl nog een telefoon binnen kwam over de vraag, of de Duitsche soldaten, die in België tegen de Limburgsche grens stonden, doorgelaten konden worden. Toch vond Generaal Pop gelegenheid rustig ons voorstel te hooren en onmiddellijk greep hij de gedachte, om over een vijfduizendtal absoluut betrouwbare manschappen te beschikken, aan.

Alle medewerking werd toegezegd, een speciaal officier werd aangewezen

voor nader overleg. Onmiddellijk gingen telegrammen naar de verschillende deelen des lands, vertrouwensmannen werden aangezocht hun invloed aan te wenden om den oproep tot vrijwillige beschikbaarstelling te steunen. 's Middags om twee uur werd in bespreking met den gemachtigde van den waarn. Opperbevelhebber, een voorloopige organisatie in elkaar gezet en 's middags om vier uur was de eerste bezending vrijbiljetten⁸⁾ al op weg naar Friesland. Met de R.Kath. was onderwijl een bespreking geopend om ook van hun kant vrijwilligers op te roepen en in krachtige samenwerking zag men na vier en twintig uur de eersten in Den Haag aankomen. Elke volgende trein bracht nieuwe mannen aan, waarbij er waren, die hun soldatenkleeren niet uit gehad hadden. Blijde en goedsmoeds waren ze huiswaarts getogen, om hun vreedzaam burgerlijk beroep weer op te vatten, maar toen de oproep kwam om den troon der Koningin te verdedigen tegen revolutiegevaar, aarzelden ze geen oogenblik en keerden ze terug om zich opnieuw, en nu vrijwillig beschikbaar te stellen voor Vorstin en Vaderland.

Wat waren dat onvergetelijke dagen. Den Haag was Dinsdag en Woensdag zenuwachtig, er trilde iets in de lucht als van een naderend onweer. Maar toen de vrijwilligers door de straten trokken, Wilhelmus zingend, of „Zij zullen het niet hebben”, klaarde de lucht op. Ook het garnizoen van Den Haag werd door de nieuwaangekomenen beziel. Het leger had zichzelf hervonden. De laatste sporen van futloosheid en slapheid verdwenen. De regeering kon weer rekenen op hare mannen, de geblevenen zoowel als de vrijwilligers.”

Mgr. Dr. H. A. Poels te Heerlen, Aalmoezenier van den arbeid voor Zuid-Limburg, had al met groote voortvarendheid een aanvang gemaakt met de vorming van de Limburgsche Burgerwacht en zond, krachtig gesteund door zijn broeder, het lid der Tweede Kamer J. Poels, een groot aantal Limburgsche mannen naar 's-Gravenhage. Vooral Venray en omstreken hadden daarin het grootste aandeel.

Mr. J. J. Croles te Leeuwarden, Raadsheer in het Gerechtshof, was de man, die Friesland uit den vredesdommel schudde. Tot in het holst van den nacht zond hij zijn boodschappers naar de verst gelegen gehuchten van het Friesche land en in de gereedstaande exprestreinen te Leeuwarden werden de talrijk opgekomen soldaten letterlijk gestuwd. Kapelaan H. Elberssen uit Sneek, reserve-aalmoezenier, kwam zelf met zijn vrijwilligers mee.

Mr. Croles kon den mannen, die hem allerlei inlichtingen vroegen, weinig mededeelen. Het was ook hem onbekend, wat zij bij aankomst in Den Haag zouden vinden en hoe zij daar zouden worden ontvangen, doch hij gaf hun het wachtwoord mede: „Friesche vrijwilligers voor Duymaer van Twist”. Dit bleek bij hun aankomst voldoende te zijn.

Aan dit Kamerlid had hij een telegram gezonden, om met allen spoed geld over te maken. Om niet zoo weinig had hij geseind. Tienduizend gulden moest er onmiddellijk zijn. Het kwam er. Nog denzelfden avond, daartoe in staat gesteld door een vooraanstaand Nederlander, kon de heer Duymaer van Twist hem het gevraagde bedrag telegrafisch overmaken. Den volgenden dag overhandigde de Heer J. van der Molen, die ook wethouder van Rotterdam was, in de Tweede Kamer den Heer Duymaer van Twist een belangrijk bedrag, ter bestrijding van die kosten, welke de Regeering moeilijk voor hare rekening kon nemen.

Trein na trein kwam reeds Donderdagmorgens in 's-Gravenhage aan met Friesche en Limburgsche soldaten. Doch ook uit tal van andere streken des lands kwamen de vrijwilligers opdagen. Reserve-Kapitein Dr. J. de Jong — thans Reserve-Kolonel — kwam met dertig Officieren uit Groningen. De doopsgezinde predikant Ds. G. Hofstede uit Blokzijl, zond een belangrijk aantal uit den Noordwesthoek van Overijssel.

Noord-Brabant, Gelderland, Katwijk, Werkendam en vele andere plaatsen in ons land zouden hier vermeld kunnen worden.

Ook kwamen velen, uit de persberichten het gevaar begrijpende, geheel eigener beweging. De Burgemeester eener niet onvermaarde stad in Drenthe was onder hen en heeft dagen lang, het wapen in den zak, door 's-Gravenhage gezworven, om zijn persoonlijk aandeel te kunnen leveren, indien de beslissende strijd mocht uitbreken.

Van alle zijden kwamen gelden in, om de vrijwilligers — vanzelfsprekend daaronder gerekend de mannen van den reeds eerder opgekomen mobilisatielandstorm⁹⁾ — tegemoet te komen in de kosten van hunne gezinnen of om hun het leven in de haastig ingerichte noodkazernes te veraangamenen.

De Regeering had zorggedragen, dat voorzien werd in de legering, voeding en encadreering der toestroomende vrijwilligers, — te 's-Gravenhage ongeveer een vierduizend man, — terwijl nog in andere groote steden, b.v. Groningen, een aantal opgekomen vrijwilligers in reserve werd gehouden.

Overal in den lande werden Burgerwachten opgericht en protestvergaderingen georganiseerd. Voorgegaan door de Regeering begon het volk overal uitgebreide tegenmaatregelen te nemen.

De opkomst van den Vrijwilligen Landstorm, het zenden van troepen naar Rotterdam en de oproeping van regeeringsgetrouwe vrijwilligers (B.V.L.) was spoedig in breeden kring bekend geworden.

Had des Dinsdags de Minister-president, Jhr. Mr. Ch. J. M. Ruijs de Bee-

renbrouck, Mr. Troelstra nog geantwoord zachtmoedig en in vermanend, overredend geest, thans sprak hij het woord, waarop de Natie wachtte: De Regeering zou geweld beantwoorden met geweld. In gelijken zin luidde het regeeringsmanifest, dat verscheen.

In de Tweede Kamer namen sprekers¹⁰⁾ van alle partijen op scherpe wijze stelling tegen de voorgenomen plannen.

Uit de redevoeringen in de Tweede Kamer en ook het daarna gehouden Congres der S.D.A.P. blijkt, dat de door Regeering en volk¹¹⁾ genomen afweermatregelen onmiddellijk van invloed zijn geweest op de houding van de S. D. A. P.

Reeds den volgenden dag — op Donderdag 14 November tijdens de rede van den Heer Dresselhuys — bond Troelstra in en verscheen daarna geruimen tijd niet meer in de Tweede Kamer, het aan zijn medelid Schaper overlatende, te redden, wat er nog te redden viel.

Op het socialistisch Congres, Zaterdag en Zondag d.a.v. te houden, zou de revolutie worden afgelast. Het gevaar was voorloopig geweken.

B.

¹⁾ Mr. Troelstra sprak hierover als van „de sociaal-democratische regimenten, die in het leger stonden met het geweer bij den voet”.

²⁾ Zie „Allen Weerbaar”, no. 51, d.d. December 1920.

³⁾ Bij de onthulling van het gedenkteekeken voor de Zee- en Landmacht op 20 September 1921, door Hare Majesteit de Koningin, heeft Zij den Generaal Snijders in hartelijke bewoordingen gehuldigd. Evenzoo heeft in een groote Landstormbijeenkomst in den Dierentuin te 's-Gravenhage, gehouden op 30 Maart 1925, Z.Exc. Dr. Colijn, toenmaals lid van het Kabinet Ruijs de Beerenbrouck, den Generaal Snijders een geschenk van den Landstorm — nl. een portret van Hare Majesteit in zilveren lijst — overhandigd en daarbij den algemeenen dank en erkentelijkheid voor de diensten van den gewezen Opperbevelhebber vertolkt.

⁴⁾ Van 1 Augustus 1920—30 September 1923 Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm. Zie „Allen Weerbaar”, 9 Jan. 1920.

⁵⁾ In 1928 deelde de heer Vliegen in Het Volk mede (de feiten zelve zijn later door De Telegraaf toegegeven):

„De eenvoudige waarheid is deze: op 13 November 1918 kreeg ik tegen half twaalf 's avonds een telefoontje van de hoofdredactie van De Telegraaf, of ze mij nog even kon spreken. Op mijn bevestigend antwoord zijn daarop bij mij gekomen de heeren J. C. Schröder en H. Louis Israels, de eerste toenmaals hoofdredacteur, de ander politiek medewerker van „De Telegraaf”. Ze kwamen mij, blijkbaar in mijn kwaliteit van voorzitter der S.D.A.P. mededeelen, bereid te zijn, met De Telegraaf, maar vooral met De Courant steun te verlenen aan een revolutionair bewind, op één voorwaarde. Die voorwaarde was niet van financieelen, doch van politieken aard. Mijn antwoord doet weinig ter zake. Genoeg zij het te vermelden, dat wij onverrichter zake uitteen zijn gegaan.”

In verband met deze publicatie schreef Oud-Minister Aalberse in Het Centrum:

„Kwamen er in November 1918 niet politici bij de regeering smeeken om toch ongewild eenige sociaal-democraten in het ministerie op te nemen?

Had de Burgemeester van Rotterdam zich er al niet aanstonds bij neergelegd, dat er een Arbeidsraad het gemeentebestuur in handen zou nemen? Dit is de ware betekenis van het boven door Het Volk gerelateerde onderhoud ten stadhuize met Heykoop en Brautigam. Waren er geen groot-werkgevers, die aanstonds den achturedag met 44- of 45-urige werkweek invoerden en meenden goed te doen, om dit aan Schaper te melden, „omdat deze toch over enkele dagen als minister van Arbeid zou optreden?”

⁶⁾ Men zie hetgeen Mr. P. J. Troelstra hieromtrent heeft vermeld in het vierde deel zijner Gedenkschriften „Storm”. Ook Nederland Vooruit van 11 September 1931.

⁷⁾ Volgens het orgaan der Chr.-Hist. te Rotterdam, „Nederlandsch Weekblad”, hebben deze zich gewend tot den ouden Heer De Savornin Lohman, die hierover het oordeel van Minister Idenburg vroeg.

⁸⁾ Militaire vervoerbewijzen, op het Departement van Oorlog gereed gemaakt.

⁹⁾ Duidelijkheidshalve zullen wij den Vrijwilligen Landstorm, welke door de Regeering in den nacht van 12 op 13 November was opgeroepen, voortaan vermelden als „mobilisatielandstorm”.

¹⁰⁾ O.a. de heeren Rutgers, Bomans, Smeenk, Marchant, Visser van IJzendoorn, Van de Laar, Van der Voort van Zijp, Treub, Jhr. De Geer, Hermans (R.K.).

¹¹⁾ Professor Ph. Kohnstamm schreef in „De Schakel”, orgaan van den Godsdienstig Democratischen Kring, jg. 1919, no. 1: „Wat zou er van ons land zijn geworden, zoo er in November geen afzonderlijke Christelijke (Prot. en R.K.) vakbeweging had bestaan?”

FILMNIEUWS

De Nationale Landstorm Commissie heeft opdracht gegeven voor het vervaardigen van een nieuwe geluidsfilm

20 JAAR B.V.L.

welke begin November voor de eerste maal vertoond zal worden.

Wij vestigen nogmaals Uw aandacht op de groote propagandafilms:

**Sluit de Gelederen,
Landstorm rond Oranje,
Je Maintiendrai,**

welke nog niets van haar groote propagandistische waarde hebben ingeboet.

Aanvragen voor vertooningen te richten tot den **Secretaris van Uw Gewestelijke Commissie.**

MINISTER DE WILDE SPREEKT TE NIJKERK.

Op Landstormavond.

NIJKERK. — In „Volksheil” vond 7 Oct. een goed geslaagde en zeer druk bezochte Landstormavond plaats.

De voorz. van de afd. Nijkerk, Ds. A. Hoeneveld, gewaagde in zijn openingswoord van een dubbel feest. Ten eerste herdenkt men het 20-jarig bestaan van den Landstorm, ten tweede het 40-jarig regeeringsjubileum van H. M. de Koningin. Spr. verwelkomde minister Mr. J. A. de Wilde, Generaal Duymaer van Twist, Voorzitter van de Nationale Landstorm Commissie, Burgemeester en Wethouders van Nijkerk, de afvaardiging van de Nijk. Burgerwacht en niet in het minst den energieken leider, den heer van Domselaer. Na het zingen van het 1ste couplet van het Wilhelmus verkreeg *Minister de Wilde* het woord.

De B.V.L. — aldus spr. — is opgericht in de woelige dagen van 1918, toen de S.D.A.P. de leiding trachtte te grijpen. Gelukkig snelden duizenden naar Den Haag, om de Koningin trouw te zweren, want anders hadden we nu hier denzelfden toestand gehad als bij onze Oosterburen en wat was er dan overgebleven van onze vrijheid? Men moet bedenken dat de prediking der revolutie altijd gepaard gaat met fraaie beloften, waardoor vele argelooze menschen zich laten misleiden. Van die beloften komt

Een fijn doosje...
maar een fijner
siggaartje.
Steek dat eens bij U!
10 stuks 30 ct.

PANTER MIGNON

doorgaans zeer weinig tot stand en dan laten de leiders het volk in een hope-loozen toestand achter. 12 Nov. 1918 hield Troelstra zijn beruchte rede in de Kamer; het was een droevige rede, aldus spr.

De groote meerderheid van het volk behield gelukkig haar zelfvertrouwen en haar nationale liefde en op 18 Nov. huldigden duizenden onze Koningin. Enkele dagen later vormde zich uit die duizenden de B.V.L., onder leiding van Generaal Duymaer van Twist.

Na een geweldig applaus nam Generaal Duymaer van Twist het woord. Spr. zeide, dat de B.V.L., Gode zij dank, nog steeds een vredesinstituut is, doch dat oproerige elementen er toch wel degelijk rekening mee mogen houden. Wij zijn thans al zoo ver, dat de s.d. bladen met eerbied over onze Koningin hebben geschreven bij Haar jubileum. Dat komt, omdat men hier nog nationaal vertrouwen heeft. Dit schenkt God ons door het optreden van onze Koningin (applaus). De rust, die van Haar uitgaat maakt het volk kalm. Overal behoort een vaste leiding te zijn, in huisgezin, gemeente en vooral in een staat, speciaal in deze woelige dagen. Op de leden van den B.V.L. kan onze Vorstin te allen tijde rekenen (toejuichingen).

Hierna zong men spontaan het 2de couplet van het „Wilhelmus”.

De heer v. d. Weij uit Amersfoort trad als declamator op en hield het publiek aangenaam bezig.

De Chr. Reciteer-Ver. „D.O.B.” voerde op het historische stuk van M. C. Fallentin „Het is en blijft Oranje”.

NOVEMBER 1918.

De troepencommandant van Rotterdam, Luitenant-Kolonel J. L. ten Bosch, Directeur van de Hoogere Krijgsschool, met zijn Staf. Naast Overste Ten Bosch de Kapitein H. van Ermel Scherer.

1832

REEDS MÉÉR DAN 100 JAAR STAAT

BAKHUIS'
ECHTE GELDERSCHE ROOKWORST

AAN DE SPITS

KWALITEIT IS DUS GEWAARBORGD

Profiteert

daarvan en koopt dus geen andere

Tusschen de tafereelen speelde het Nijk. Fanfarecorps verschillende liederen, welke geestdriftig werden meegezongen.

De heer E. Snapper oogstte met zijn zang veel succes.

Ds. Hoeneveld sprak een slotwoord.

WEDSTRIJD VOOR WEST-ZEEUWSCH VLAANDEREN.

Te IJzendijke had op Zaterdag 10 September een distr. wedstrijd plaats voor West-Zeeuwsch Vlaanderen. Des morgens om 11 ur loste de Burgemeester van IJzendijke, Jhr. L. E. D. S. van Bönninghausen tot Heringhaven het eerste schot. Daarna werd den geheelen dag druk gebruik gemaakt van de diverse banen. Het district was goed vertegenwoordigd en er heerschte een gezellige drukte. Er werden zoowel op de personeele als op de korpsbanen goede series gemaakt. Zeeuwsch Vlaanderen was goed op dreef. Vele autoriteiten gaven blijk van haar belangstelling. Van de Gewestelijke Commissie Zeeland waren aanwezig de voorzitter Overste H. Bierman, het lid Notaris J. Mijs uit Oostburg en de secretaris der Commissie J. G. Eckhardt.

De Commandant, die met vacantie was, had zich laten vertegenwoordigen door den Res.-Kapitein Geelhoed uit Vlissingen. Verder waren aanwezig de heeren Berkers en Aernoudts, resp. oud- en Burgemeester van Sluis. De heer Kostense, Burgemeester van Biervliet, de heer van Rosevelt, Burgemeester van Schoondijke; de heer Le Nobel, Burgemeester van Cadzand; de heer Leenhouts, Burgemeester van Retranchement, en vele anderen, de heer Ir. Capreau, de pastoor en kapelaan van IJzendijke en vertegenwoordigers van den Raad van IJzendijke.

Om ongeveer 17 uur werd met muziek afgemarcheerd naar het dorp, waar voor de autoriteiten, welke voor het gemeentehuis waren opgesteld, gedefileerd werd.

FRANS VAN CAMP - GOUDA

KLEIWEG No. 6

HOEDEN EN PETTEN

Daarna werd een gemeenschappelijke koffiemaaltijd gebruikt in de R.K. be-waarschool. Na den maaltijd sprak de heer Vienings een feestrede uit naar aanleiding van het 40-jarig regeerings-jubileum en het 20-jarig bestaan van den Landstorm. Meerdere malen werd de rede door applaus onderbroken. Spontaan werden twee coupletten van het Wilhelmus gezongen, en werd een telegram gezonden aan de Koningin, waarin H. M. gefeliciteerd werd met Haar 40-jarig Regeeringsjubileum en tevens getuigenis werd gegeven van trouw en verknochtheid aan Oranje. Zeeuwsch Vlaanderen was werkelijk op zijn best. En zij die mochten gelooven, dat de Vlamingen minder goede vaderlanders zijn dan de rest van Nederland hadden Zaterdag 10 Sept. j.l. maar eens in IJzendijke moeten zijn. Op ontroerende wijze haast werd duidelijk gedemonstreerd, dat Zeeuwsch Vlaanderen altijd Nederlandsch zal blijven. Namens den Commandant werd het woord gevoerd door Kap. Geelhoedt, die zeide blij te zijn als Vlaming te midden zijner stamgenooten te mogen verkeer. Het speet hem, dat de Overste er zelf niet kon zijn, maar in gedachten was hij zeer zeker aanwezig. Als landstormers moeten wij blij zijn een Commandant te hebben als Overste Bruins. Eerlijk en recht door zee, net wat de Zeeuwen wenschen. Hij hoopt dat God hem nog lang voor ons instituut moge sparen.

Den Burgemeester, die zeer veel voor dezen dag heeft gedaan, en zonder wiens medewerking deze dag vast niet geslaagd was, komt met zijn trouwe medewerkers de heeren Mullaert en Rijnhoudt een woord van warmen dank toe. De Burgemeester ging daarna tot de prijsuitreiking over en had voor ieder, die een prijs gewonnen had, een hartelijk woord. Vermeld zij nog, dat de wisselbeker van zuiver zilver geschonken werd door den Burgemeester van IJzendijke. Hij werd gewonnen door de afdeling Zuidzande. Des avonds werd een concert gegeven op de groote markt van IJzendijke, waarvoor veel belangstelling was. Het was een mooie dag.

WEERT.

Vrijwillige Landstormkorps Luchtwachtdienst.

Maandagavond 3 October heeft in Hotel Lenders, Langstraat, een bijeenkomst plaats gehad, ten doel hebbende propaganda te maken voor de Vrijwillige Luchtwacht.

Als „De Noordster” voor Uw wascht, schittert Uw linnen in de kast.

ELECTR. WASCH- EN FIJNSTRIJKINRICHT.

Zuidvliet 160 - Telef. 5909 - Leeuwarden

Zeer waarschijnlijk mede door de laatste spannende dagen in Europa was de belangstelling zeer groot.

De vergadering stond onder presidium van den heer L. Weerts, Commandant van de Weerter Luchtwacht.

Mede aanwezig waren o.a. de heer Mr. W. F. W. Kolkman, Burgemeester en de Reserve-Kapitein Woltman die op dezen avond een inleiding zou houden.

Na een inleidend woord van den heer Weerts, heeft Burgemeester Kolkman een opwekkend woord gesproken over de Luchtwacht en gewezen op de woelige dagen, die den toestand in Europa zoo critiek maakten; daardoor is deze propagandavergadering voor toetreding als vrijwilliger bij de luchtwacht dan ook actueel.

De Reserve-Kapitein Woltman heeft een vlotte en zeer uitvoerige uiteenzetting gegeven over de luchtwacht, met de talloze voordeelen er aan verbonden voor de vrijwilligers, die door broederdienst voorloopig vrij van dienst zijn en die in tijden van oorlog in hun eigen gemeente kunnen blijven om als soldaat toch het land te dienen.

De luchtwachtpost kan bestaan uit 22 menschen, waaronder een Commandant en 2 groepscommandanten. De vrijwilliger is eveneens militair en onderworpen aan de militaire wetten en geniet ook de militaire kleeding en soldij.

De uiteenzetting van Kapitein Woltman werd met aandacht gevolgd, en na deze causerie ontstond nog een levendige gedachtenwisseling.

Van de gelegenheid tot aanmelding als vrijwilliger werd eep zeer druk gebruik gemaakt, er was zelfs zooveel animo dat vele aanvragers zullen afgezworen moeten worden — en die daarvan nog bericht zullen krijgen.

(De Nieuwe Koerier.)

SCHIEDWEDSTRIJD B.V.L. SNEEK.

Begunstigd door fraai zomerweer werden Zaterdag 24 September j.l. op de schietbaan alhier, wedstrijden gehouden van de groep „Sneek en Omstreken” van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Geschoten werd op 100 meter, in knielende houding, vrije hand, met patronen scherpe No. 1; maximum per serie 50 punten.

In den Korpswedstrijd kampten 10 afdelingsvijftallen om de beschikbaar gestelde medailles. Het vijftal van de afdeling Bolsward legde beslag op den

NOVEMBER 1918.

Eerste groep Friesche vrijwilligers, 15 November 1918.

eersten prijs met 196 punten. De overige vijftallen behaalden de volgende punten: Afd. Blauwhuis 190; afd. Sneek 189; afd. Oudega (W.) 183; afd. Oppenhuizen 181; afd. Gauw c.a. 177; afd. IJlst 171; afd. Scharnegoutum 164; afd. Oosthem 156 en afd. Gaastmeer 122 p.

Niet minder dan 113 vrijwilligers namen aan den personeelen wedstrijd deel. De hoogsten werden: G. Ferwerda, Sneek, 45 p.; A. Holwerda, Sneek, S. Woudstra, IJlst, H. van der Wal, Sneek, D. Visser, Offingawier, allen 44 p.; A. R. Siemensa, Westhem en D. Bakker, Bolsward, beiden 43 p.; J. Bouma Hzn., Scharnegoutum, M. Canrinus, Oosthem, W. Boomsma, Oppenhuizen, J. Boersma, Oudega (W.), en G. M. Meijer, Sneek, allen 42 p.

De wedstrijden werden bezocht door den Aangewezen Commandant van het Landstormkorps „Friesch Verband”, den Reserve-Kapitein H. C. la Roi, te Leeuwarden, en den Burgemeester van Sneek.

AFDEELING WOENSEL.

1 Sept. had in de Concertzaal Schoonderwalt een goed geslaagde bijeenkomst plaats van den Bijz. Vrijw. Landstorm, afdeling Woensel, waar tevens de prijsuitreiking zou plaats vinden. De opkomst was buitengewoon groot; ook uit de buitengemeenten was er veel belangstelling.

De leider van de afd. Woensel, Luitenant van Bavel, opende de bijeenkomst; het verheugde hem dat zooveel aan de uitnodiging gehoor hadden gegeven, zelfs velen de moeite zich getroost hadden van verre te komen. Spr. memoreert vervolgens de goed verlopen schietwedstrijden, die ondanks tegenwerking en minder goed weer toch buitengewoon geslaagd mogen genoemd worden. Na een hartelijk welkom verleent spr. het woord aan den voorzitter van de Wedstrijdcommissie, Luitenant Van Hedel voor het uitreiken der prijzen.

De voorzitter van de wedstrijdcommissie bracht, alvorens tot de prijsuitreiking over te gaan, dank aan allen, die met hem hadden samengewerkt om den wedstrijd zoo goed mogelijk te doen slagen. Er heerschte steeds een goede verstandhouding en prettige sfeer. De goede kameraadschap zal zeker door dezen wedstrijd zijn bevorderd. Er is om de prijzen flink gestreden, getuige de hooge punten, welke behaald werden. Overgaande tot de prijsuitreiking deelde Luitenant Van Hedel onder applaus mede, dat de afd. Tongelre den kampioensprijs had behaald, een wisselbeker en zodoende aangewezen was om volgend jaar de wedstrijden te organiseren. Met een woord van gelukwensch werd de wis-

VAANDELS — VLAGGEN

Fa. JANSSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg
Tel. 813. Eigen atelier. 70-jarige reputatie.
Hoogste tentoonstellingsbekroningen
* Prima werk en voordeelige prijzen *

selbeker aan den commandant van Tongelre, den heer Van Veggel, overhandigd. Behalve dezen beker behaalde Tongelre nog twee bekens, n.l. voor den Interkringwedstrijd en voor het grootst aantal geschoten rozen, zijnde 91 rozen. Achtereenvolgens werd de lange lijst van prijswinnaars afgewerkt, waarmee ruim een uur gemoeid was. Zeer fraaie bekens, lauwerkranen, medailles en luxe voorwerpen werden aan de gelukkige winnaars uitgereikt. De fiets van de geluksbaan viel ten deel aan den heer Kap uit Acht met 12 x 100 en 12 x 99 punten, terwijl de opvolger Verhaegh uit Woensel 12 x 100 en 11 x 99 punten schoot.

Na afloop van de prijsuitreiking sprak de heer Van Bavel het slotwoord. Spr. bracht dank aan allen, die op eenigerlei wijze aan het welslagen hebben meegewerkt; speciaal noemde spr. de propaganda-commissie, het eerecomité en notabelen, de prijzenschenkers, de plaatselijke pers, Ir. Philips en Van Stekelenburg, de Commissie van Ontvangst, de Directie van Circus „Bagatella”, de wedstrijdcommissie, allen hartelijk dank voor hun loyale medewerking. Een bijzonder dankwoord richtte spreker tot Pastoor Van Moll van de Pastoor van Arsparochie, die zoo spontaan de terreinen beschikbaar had gesteld. De heer Van Bavel riep allen een tot weerziens toe op de wedstrijden te Tongelre.

Hiermede was het einde gekomen van het officieele gedeelte en bleef men nog eenigen tijd gezellig bijeen.

Op 30 Sept. 1938 is afgetreden als Commandant van 't Vrijwillige Landstormkorps „Kennemerland” de Res.-Luitenant-Kolonel J. C. van Houten.

GEWESTELIJKE LANDSTORM COMMISSIE „KENNEMERLAND”.

Tot lid der Gewestelijke Landstorm Commissie „Kennemerland” zijn toegetreden de heeren: Mr. G. Jansen te Heemstede en Mr. W. D. C. H. van Hattum te Santpoort.

Vrijwilligers uit Limburg op het Departement van Financiën in November 1918.

ONTVANGEN BOEKEN, BROCHURES, ENZ.

Koninklijke Luchtvaart Maatschappij.

Een vermeerdering van 82 % wijst het in den afgelopen zomer op de binnenlandsche lijnen vervoerde aantal passagiers aan ten opzichte van den zomer 1937.

Voor den Winterdienst 1938/39 blijven de verlaagde tarieven, welke in de vorige dienstperiode golden, gehandhaafd.

In de dienstregeling zijn de volgende winterverbindingen opgenomen:

1. Amsterdam - Rotterdam - Haamstede-Vlissingen v.v. Tweemaal per dag in beide richtingen.

2. Rotterdam-Amsterdam-Leeuwarden-Groningen v.v. Een dubbeldaagsche dienst zal worden onderhouden.

3. Eindhoven Rotterdam-Amsterdam v.v. Aansluitingen — in beide richtin-

gen — op de groote internationale verbindingen. Twee verbindingen per dag.

BENOEMINGEN.

Bij Kon. Besluit is met ingang van 1 Januari 1939 benoemd tot Secretaris-Generaal van het Departement van Waterstaat **Mr. D. G. W. Spitzten**, thans administrateur van het Departement van Binnenlandsche Zaken.

Bevordert tot Kapitein b.d. Mil. Administratie de 1e Luitenant **J. H. Bartman**.

ADRESWIJZIGING.

Het bureau van de Inspectie van den Vrijwilligen Landstorm is met ingang van 11 October j.l. verplaatst naar Bezuidenhoutseweg 187, 's-Gravenhage. Tel. 722550.

De 26 beginletters vormen samen een spreekwoord.

Behalve een tiental mooie boeken voor de beste oplossers, geef ik als troostprijs in de eerstvolgende maanden aan de trouwe klanten ook een schitterend **Wilhelmina-Album**.

Doe je best maar!

Het adres voor oplossingen is:

Postzegel van 5 cent
AAN OOM BERTUS, p/a Bureau van Het Landstormblad, Koninginnegracht 50, 's-GRAVENHAGE.

DE MUIS.

Truus riep van bed:

„O, Jet! O, Jet!
„k Verbeeld me vast,
Dat bij de kast
Een muisje zit te knagen!
't Wordt voor m'n ogen geel en groen!
O, Jet! wat moeten we toch doen?
Ik kan 't niet langer dragen!"

„Wel zus!" riep Jet
In dolle pret,
„Da's ook een vraag!
Die kleine plaag
Die hoef jij niet te dragen;
Verbeeld je maar gelijktijd,
Dat er ook een kat te loeren leit!....
Ik ga m'n slaapje wagen!"

ONZE OUDE FOK.

Vinnig ouwe heertje!
Rap eens als een peerdje;
Met je staartjen als satijn,
Met je kopje, schrandere, fijn;
Door een bonte vacht gedekt;
Regelmatig, schoon gevlekt;
Door je boze grom en beet
Ben j'een bron van schrik en leed.

Vinnig ouwe heertje,
Dat door wind en weertje
Vroeger toog op 't oorlogspad,
En bestoft of moddernat,
Met bebloede hinkelpoot
Aan je vijand weerstand boodt,
En met huivering of gesteen
Hijgend weer bij honk verscheen.

Vinnig, ouwe heertje!
Eens, licht als een veertje,
Schoot je reeds bij 't minst geluid
Met je heldere blafstem uit;
Als een trouwe woningwacht
Steeds op post, bij dag en nacht;
Thans verroer je poot, noch kop;
Fok! geef je je waakdienst op?

Vinnig ouwe heertje!
Alles neemt een keertje;
Nu lijkt jij een ouwe man,
Die niet meer dan strompen kan;
Gij, strijdvaardig eens en fel,
Ligt nu met je rimpelvel
Liefst te luieren in de zon,
Wijl de tijd je vuur verwon.

Vinnig ouwe heertje,
Met je stompjes-steertje,
Met je grijze stekelbaard,
Die zo hopeloos verhaart!
Eens zo jolig, eens zo vlug;
Thans zo kribbig, thans zo stug,
Dat j'een last bent voor de buurt,
Die je norsheid slecht verduurt.

Vinnig ouwe heertje!
Bijterig, brommerig beertje!
O, die kwaaije ouwe dag,
Die j'ontrukt je vrije vlag!
Jij, zo lenig eens, zo kwiek,
Suft thans, stijf van reumatiek....
Toch, al ben j'ook uitgediend,
Blijf jij, Fok! m'n beste vriend.

OOM BERTUS.

Voor Jong Nederland

GROEP A.

(Onder de 10 jaar.)

..... is een andere naam voor ooievaar.
..... is een meisjesnaam.
..... is de naam van een maand.
..... is een schelpdier.
..... is een boomvrucht.
..... is een lichaamsdeel.
..... hoort op 't bed.
..... is een langoor.

De acht beginletters vormen samen de naam van een heerlijke, verfrissende drank.

GROEP B.

(Boven de 10 jaar.)

..... is een jong paard.
..... is een schoenmakersgereedschap.
..... is 't tegendeel van laatst.
..... is een zangvogel.
..... zorgt voor de kerk.

..... dient om te beklimmen.
..... is een zwarte houtsoort.
..... is beter dan niets.
..... is niets.
..... is een dun takje.
..... is een koekje.
..... is een bonte vogel.
..... is een kruipend dier.
..... is een ouderwets geweer.
..... bergen in Zwitserland.
..... is een zuivelproduct.
..... is de uitbouw van een huis.
..... is een vergiftige stof in tabak.
..... is een andere naam voor bezitter
..... is een grappige bewoner onzer bossen.
..... is een boonvormig, menselijk orgaan.
..... is een grote aap.
..... is speelgoed voor een baby.
..... is een muziekinstrument.
..... is een brandstof.
..... is een landbouwgereedschap.

Onderoff, B.V.L., koningschutter, Ned. Herv. geh., z.k., 43 j., zoekt betrek. als **conciërge, boswachter** of iets dergel.; bekend m. centr. verwarming, electriciteit en in staat alle voork. werkzaamh. te verrichten; tevens bekend met fijnbankwerk. Brieven onder no. 310 aan bureau van dit blad.

DE PRACTISCHE HUISVROUW KOOPT BIJ VROOM & DREESMANN

VERSCHENEN:
Historisch spel „DE DESERTEUR“
Historisch spel uit onze geschiedenis v. 1812-1815 door W. J. GERRITSE
Uw propaganda-avond een succes. — Vraagt een exemplaar ter inzage.
N.V. Barneveldsche Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij
Barneveld - Telefoon 27.
Zie Landstormbl. v. Mei 1938.

KONINKLIJKE = BEGEER INSIGNES SPORTPRIJZEN MEDAILLES
VOORSCHOTEN
LEVERANCIERS VAN DE OFFICIEELE LANDSTORMMEDAILLES

Firma J. KAKES
BOUWKUNDIGE
ZAANDAM
Taxatie — Expertise
TELEFOON No. 3251-4984

NEEMT
die vuile plekken op uw deur weg of voorkomt ze met 'n...
COLEO-DEURPLAAT
Technisch Bureau „COLEO“
DOETINCHEM, Telefoon 655

N.V. Houthandel „ALBLAS“
WADDINXVEEN
OPSLAGPLAATSEN
's-GRAVENHAGE:
Fahrenheitstr. 343
ROTTERDAM:
Zwaanshals 119-121
Vraagt prijs van **TRIPLEX**
in diverse soorten en dikten

N. V. INGENIEURSBUREAU „EKSTEEN“
Speciaal-bureau voor
WATERREINIGING
EN
WATERTECHNIEK
Sweelincklaan te Bilthoven

„DE GOUDSCHE PACKET“
B. J. VAN RHIJN, Gouda
Gouwe 52 - Telefoon 2388
Dag. autodiensten van Gouda,
Schoonhoven, Waddinxveen,
Boskoop op Amsterdam.
Bestelhuis A'dam: N.Z. Voorburgwal 26, Tel. 44644-48273.

WESTLANDSCHE Glas- en Verhandel
C. J. VAN REST
NAALDWIJK
Scherp concurrerende
GLASPRIJZEN
EN GROS — EN DETAIL

AUTOGARAGE
GEBR. VAN ZEVENHOVEN
SPOORSTRAAT 2. - GOUDA
TELEFOON 3352
1ste klas reparatie-inrichting voor alle merken

KOLEN VAN DE ORANJE-NASSAU - MIJNEN
P. G. LODDER
2e ROSESTRAAT 7
ROTTERDAM - TELEF. 12202

PURGEER- EN BLOED-ZUIVERENDE PILLEN
van H. VAN AKEN,
Apotheker Specialist te SELZAETE.

Het beste en doelmatigste purgeermiddel, veroorzaken geen buikpijn of krampen, zuiveren het bloed en geven het nieuwe kracht.

Prijs f 0.60 per doos
Verkrijgbaar bij Apothekers en Drogisten.

Importeur:
SCHULTE & THIEME
Postbox 55 — Middelburg

Zeijl's

Verzekering Maatschappij Sneek

Directie: S. ZEIJL Wzn.
Comm.:
Prof. Mr. P. S. Gerbrandy.
Mr. J. Oranje.
H. M. Martens,
Burgemeester Sneek.

Auto-, W.A., Ongevallen-, Ziekten-, Glas-, Brand- en Transportverzekeringen.

Op plaatsen, waar nog niet vertegenwoordigd, agenten gevraagd.

FIRMA B. COOPS
Telefoon No. 764
DOETINCHEM

HET ADRES voor alle soorten huisbrand- en industriekolen

GEURTS' CONSERVEN
MUNTEN UIT

„Beter en Goedkooper“
Conservenfabriek „DE BATAVIER“
D. GEURTS - DODEWAARD

TEEKENMATERIALEN
BUREAUBEHOEFTEN
DOOZEN POST
VUILPENHOUDERS
FOTO-ALBUMS etc.

L. Demmenie & Zoon
LEIDEN

Protestantsche Begrafnis-Onderneming
Bill. tarieven. Nette bed.
Speciaal adres voor het vervoeren per rouwauto binnen en buiten de stad
G. H. DE JAGER
Amst, straatweg 45
UTRECHT - TELEF. 14273

BLOEMENMAGAZIJN
FIRMA

H. J. BARMENTLOO
JAVASTRAAT 43
DEN HAAG - TEL. 111561

LEDERWARENFABRIEK DE VOLHARDING

POSTJESKADE 23-25
TELEFOON No. 85867
AMSTERDAM

SPECIALITEIT IN MILITAIRE UITRUSTINGEN

D. J. VAN DER HAVE

HOFLEVERANCIER

Boomkwekerijen - Zaadteelt - Zaadhandel
Wetenschappelijk Selectiebedrijf
KAPELLE-BIEZELINGE

FIRMA A. ZWAAN Jr. N.V.

ZAADTEELT - ZAADHANDEL
ENKHUIZEN

We zijn reeds 50 jaar paraat Waar niet vertegenwoordigd,
Tot 't leveren van goed zaad! wederverkoopters gevraagd!

Fd. A. v. ROSSUM

Zaadteelt — Zaadhandel

OOLTGENSPLAAT
TELEFOON No. 3

In plaatsen waar nog niet vertegenwoordigd
ACTIEVE AGENTEN GEVRAAGD
Vraagt provisieregeling en voorwaarden

ONZE NIEUWE PRIJSCOURANT

bevat een keurcollectie van prima
groente-zaden, bloemzaden, landbouwzaden (gras- en klaverzaden); voorjaarsbloembollen - dahlia's, gladiolen, begonia's enz.; bloemplanten - violen, madelieven, anjelieren, primula enz. Overblijvende en vaste planten v. border en rotstuijn. Groente-planten. Pootaardappelen.
Op aanvraag volgt gratis en franco toezending.
N.V. v.h. Koninkl. Zaadhandel en Kwekerijen A. WULFSE, ZWIJNDRECHT, Telefoon no. 5581 (Dordt). Oppericht 1875.

N.V. Zaadhandel en Boomkwekerijen WED. P. DE JONGH - GOES SELECTIEBEDRIJF

vraagt voor haar tuin-, bloem- en landb.-zaden, zaagplanten, pootaardappelen, vrucht- en sierboomen,
IJVERIGE AGENTEN
op gunstige voorwaarden

N.V. C. W. PANNEVIS ZAADTEELT-ZAADHANDEL DELFT

TUIN-, BLOEM-
EN LANDBOUWZADEN
Vraagt prijsscr. of reizigersbezoek

ZAADHANDEL.
Werkzame agenten gevraagd voor den verkoop van prima Tuin-, Bloem- en Landbouwzaden, Boomkwekerij-art. enz., in plaatsen waar nog niet vertegenwoordigd. Hooge provisie. WILLEM JAGER'S Zaadteelt en Zaadhandel, Winschoten, Telefoon Nr. 361.

De Friesche Zaadhandel
G.J. WOUDE, ORANJEWOUDE
Zaden en orig. Friesch pootgoed
vraagt nog

LANDSTORMERS
om in plaatsen, waar we nog niet vertegenwoordigd zijn, nieuw terrein te veroveren.
Vraagt onze Agentschapsvoorw.

AGENTEN GEVRAAGD
voor verkoop van ZAAD enz. uit Hollands beste zaadstreek.
HOOGSTE BELOONING
Bij ons de van alle firma's.
Vakkennis niet noodig.
Inlichtingen bij:
Struik & Co. N.V., Enkhuzen

**STALEN RAMEN
EN DEUREN**
A. G. NIEUWENHUIS
Arnh.weg 177 - Telef. 2853
APELDOORN

SIGAREN MAGAZIJN
A. Drúghorn
Javastr. 57. Haag. Tel. 113209

★ **VREDES
DOORROKERS**
29 SEPT.
1938
GOEDEWAAGEN'S
KONINKL. FABRIEKEN, GOUDA

Meer waard
dan de
prijs
 FONGERS

W.L.D.

De man van standing
draagt
W.L.D. SCHOENEN
Verkrijgbaar in alle
voornamen zaken

G. M. A. STEYLEN - HARDERWIJK
DONKERSLOOT 50 — TELEFOON 141
UNIFORM-KLEERMAKERIJ - Coupeur steeds te ontbieden

Firma G. DIK Ez.
Guldenstraat 20
GRONINGEN
in Wijnen en Gedistilleerd
Sedert 1879
RESTAURANT BODEGA

De regentijd
breekt weer aan.
Laat Uw Jas of Mantel
tijdig schoon- en GOED
WATERPROOF maken door:
N.V. „DE ZON”
TELEF. 66 - GOES

GEBR. VELDHORST
ANGERLO - DOESBURG
Telefoon no. 220 Doesburg
**SPECIAAL ADRES
VOOR MILITAIRE EN
BURGERKLEEDING**
OVERAL TE ONTBIEDEN

**Automobielenbedrijf
Spécial Chevrolet**
D. VAN VLIET
Kerkstraat 63, Bodegraven

„DE STAD MAASTRICHT”
Steeds een schitterende keuze
in glas, porselein, aardewerk
en alle bijkomende huishou-
delijke artikelen.

GEBR. WELKERS
HOORN - BEVERWIJK

Voor geschenken en prijzen
slaagt men zeker in
„T SIERHUIS” - ALKMAAR
LANGESTRAAT 86
Iemand van smaak
koopt in „t Sierhuis”

A. DE NIJS - VLISSINGEN
KLEINE MARKT
Speciaal adres
voor aankoop van prijzen
voor schietwedstrijden!
Huishoud. en luxe artikelen

Gulden Ulas
Sigaren
*Van oudts
de beste*

**VERHEUL'S
VEEVOEDERS**
ROTTERDAM

HET aangewezen adres voor
SCHIETPRIJZEN
o.a. medailles, takken,
bekers, kransen enz. is

FIRMA CORN. PLAS
(E. C. BILARS)
LANGESTR. 40 - ALKMAAR

N.V. Ph. VLESSING
DEN BURG (TEXEL)
Complete Meubilerij

VERHUIZINGEN door
GEHEEL NEDERLAND

**KRAMER'S
GKZ
ZUURKOOL**

Prima - Lekker - Gezond
Fa. G. KRAMER & ZONEN
ZUID-SCHARWOUDE

GEBR. BIJLOO
Dagelijksche motorbootdienst
Schiedam — Amsterdam
Rotterdam—Vlaardingen v.v.
Schiedam, Tel. 68646
AMSTERDAM, Tel. 30674

HERENPAK REINIGEN f2—
STOMEN
J. HOEVELS
VERVEN
ROTTERDAM - TEL. 45980

N.V. SLUIS & GROOT'S
Kon. Zaadteelt en Zaadhandel
ENKHUIZEN
TUIN-, BLOEM- EN
LANDBOUWZADEN
Levering uitsluit. a. d. handel

BERICHT voor de dames van
al de B.V.L.-ers!
Geachte Dames!
Wilt U tot aller tevredenheid
trakteeren, neemt dan onze
fijne **Dè-Dè-Wafels**
Beleefd aanbevelend,
R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
DOKKUM — B 24

Zendt uw wasch naar
Apeldoornsche Wasch-industrie

„Astra”
Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn
Speciaal ingericht voor militaire
waschen. - Vraagt prijsopgaaf

Reist per AAA Busdienst
naar
Apeldoorn, Arnhem en Ede
Speciale Luxe Touringcars
voor Gezelschappen.
Gebr. ROBERT - Apeldoorn
Marktstraat 8 - Telefoon 2871

ASBEST-CEMENT PLATEN
GEGALV. PLATEN
ASBEST-CEMENT BUIZEN
Uit voorraad leverbaar
FIRMA J. MONSTER
TELEF. 2841 - GORINGHEM

Firma KLAAS FOPPEN Rzn.
Arnhem (Zld.) - Tel. 19
Garn-pellerij en Groothandel
Dagelijks verse gepelde en
ongepelde garnalen tegen
sterk concurrerende prijzen
Het beste adres
voor den groot- en kleinhandel

Stoomwasscherij „De Maas”
FIRMA
SCHREUDERS EN TROUW
IJsselmonde
Verzending door het geh. land
TARIEVEN OP AANVRAAG

Koopt Melk- en Melkproducten
van N.V. Zuivelfabriek
„DE GRAAFSTROOM”
Filialen: R'dam, Oranjeboom-
straat, Tel. 50964; Dordrecht,
Voorstr., Tel. 4353; Bleskens-
graaf, bij Dordrecht, Tel. 1.

FIRMA H. MOOI & Zn.
ASSEN
MILITAIRE KLEERMAKERIJ
Coupeur overal te ontbieden

**STOOMWASSCHERIJ EN
CHEM. WASSCHERIJ**
„VECHT EN DIJK”
Fa. C. HAGEMAN & ZN.
TEL. 11

NEDERHORST DEN BERG
Vraagt onze prijscourant D

U zoekt voor uw feestavond
een historisch spel?
Wij hebben:
Je Maintiendrai
De Jager van Egmond
en andere.
Vraagt vrijbl. zichtzend. aan
Uitg. „Neerlandia”, Meppel.

**VLAGGEN - VAANDELS
INSIGNES**
Borduuratelier
C. Doncker
LEIDEN
BREESTRAAT 159 - TEL. 851

GEBR. DE JONG
Motorboot- en autodiensten
Telefoon 306 - HEERDE
5 x wekel. dienst op R'dam—
Den Haag—Leiden; 2 x wekel.
dienst op Gron.-Maastricht;
2 x wekel. dienst op Breda.
DAGELIJKS naar UTRECHT

WED. H. TROOST
ROTTERDAM
TELEF. 11606

• Aannemer van grond- en
bouwwerken
• Transporten door geheel
Nederland

n.v. CARROSSERIEFABRIEK
VERHEUL
**AUTO-
BUSSEN** **REIS-
WAGENS**

WADDINXVEEN
GEEN LEKKAGE MEER!!
A.T.B.-PASTA dicht alles:
mastiek- en asfalt-daken,
goten, dekstenen, enz.
A.T.B.-PASTA is volkomen
duurzaam, weerstaat hitte
en koude en druip niet af
Ten Bruggencate's Oliehandel
Broek op Langendijk - Tel. 48

FIRMA MOREE
RUYGHWEG - TELEF. 649
DEN HELDER
Laat uw rijwiel repareren bij
een vakman. 40-jar. ervaring
en goed goetilleerde werkl.
EIGEN PERSONEEL

AALTENSCHÉ
Stoom-, Wasch- en Strijkij.
„DE SLINGE”
H. v. d. KAMP — AALTEN
Heldere wasch,
minimum slijtage
en scherp concurr. prijzen.
DAAROM OOK UW ADRES!

H. J. BREMER
TEL. 2864 - ZWOLLE
**ALLE SOORTEN WAPENS
EN MUNITIE VOOR JACHT
EN SPORT**
Speciale prijzen voor
schietverenigingen
VRAAGT OFFERTE

GARAGE „BOOIJ”
FRANSCHÉ KERKSTR. 20
TELEFOON No. 778274
V O O R B U R G
HET ADRES VOOR
LUXE VERHUUR EN TAXI'S

Firma C. VAN HAL & ZON, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN - Prima Coupe - Reizigersbezoek op aanvraag.

BANKZAKEN **EFFECTENZAKEN**

**NEDERLANDSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.**

Onze kluizen bieden een
VEILIGE BERGPLAATS
voor Uw papieren en voorwerpen van waarde

„B.V.L.ers” weten hun adres!
A. C. VAN DER REST - Ass. Apotheker - GOES

SCHILDERSBEDRIJF
W. K. WITS EN ZONEN N.V.
Gropingen, Leeuwarden, Utrecht, Amsterdam

SCHIETSCHIJVEN
gedrukt op speciaal vervaardigd
schietschijvencarton. Diep zwarte
druk. Lage prijzen.

N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK
SLAGHEKSTR. 90-94 — ROTTERDAM-ZUID
TELEFOON 1-1-3-8-6 Vraagt onze nieuwe prijscurant
met uitgebreide modellen

Pracht-belegging

TE KOOP van bouwer: 4 nieuw gebouwde middenstands-
woningen. Alles verhuurd. Prijs f13.500.—. Vrij op naam.
Hypotheek beschikbaar. Ook per stuk te koop. Bouwbureau
H. v. d. TOP, Park Paaschberg, EDE, Telefoon 258.

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V.
ZOETERMEER

HET ADRES VOOR
EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER
Zowel verpakt
als in fust.

Leveringen uitsluitend aan de handel
TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

 Oefen- en Wedstrijdmateriaal
Speciaal adres:
Drukkerij Ruitenbeek
DOORN — Telefoon No. 125
Modellen en prijzen op aanvraag

**ZOekt U EEN
KOLENFORNUIS**

waarop U boven op de plaat kunt koken,
zodat U geen vuile pannen meer krijgt?
En bovendien zeer voordelig in gebruik?
Neem dan een... **PELGRIM,**

en U is altijd tevreden!!!

N.V. „PELGRIM” — GAANDEREN (Holland)

**HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF
ZANEN VERSTOEP N.V.**

GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
(hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230

Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
Aannemers van grond-, spoor-, hei- en betonwerken

ALMELO

HOTEL
„De Gouden Leeuw”
Eerste huis ter plaatse
MATIGE PRIJZEN

APELDOORN
HOTEL **BLOEMINK**
GEVESTIGD SEDERT 1847
bij het Kon. Paleis en bosschen
Fraai gelegen aan de Loolaan

Ook Uw adres
Café-Restaurant
„PAVILJOEN KINHEIM”
STATIONSWEG 60. Tel. 2524
ALKMAAR

HOTEL
„STAD BORCULO”
Spoorstraat - Telef. 31
BORCULO

Prima keuken. Gezellig café.
Zalen voor verg. en partijen.
BONDSHOTEL A. N. W. B.

Hotel „Schimmelpenninck”
Café-Restaurant - Telef. 3265
Stationsplein 2 - Eindhoven
Zeer comfortabel hotel.
Prima keuken. Gezellig café.
Zalen voor verg. en partijen.
Bondshotel A. N. W. B.
Expl.: J. A. BIEMANS.

LEEWARDEN
HOTEL
„DE KROON”
Vergaderzalen
UITST. KEUKEN

HOTEL
„DE ROODE LEEUW”
TELEFOON 515 - TERBORG
Prima keuken
Exquise wijnen
Eig.: Modern comfort
F. G. W. Schmidt—Corbelijn

Hotel-Café-Rest. P. Mulders
Tilburg
Tel. 2385 (2 lijnen)

HET BESTE EN GOED-
KOOPSTE ADRES VOOR
UW LUNCH EN DINER!

UTRECHT
Hotel
„TERMINUS”
VERGADERZALEN

Verzekert U

tegen de kosten van dokter,
apotheker, ziekenhuis en
operatie bij de N.V. Ziekte-
en Ongevallenverzekering-
Maatschappij

„NEDERLAND”
Berkenweg 15, te Amersfoort
Bill. premiën. Ruime voorw.
Actieve agenten gevraagd

KONING
PRINS
ADMIRAAL

Ford rijden doen ze allemaal
Vraagt demonstratie: Firma
J. VAN BERKUM & Co., Off.
Ford-Dealer, Coevorden, tel. 51

DE MOTOR VAN UW WAGEN GE-
BRUIKT VEEL TE VEEL OLIE EN
DE TREKKRACHT IS BELANG-
RIJK MINDER DAN VROEGER!

Er is maar één afdoend
middel; laat hem revi-
seeren door

N.V. SIM HOLLAND - GOUDA

MOTORENFABRIEK — TELEFOON 3362
• • • REVISIES VAN BENZINE- EN OLIEMOTOREN

K. A. HAVELAAR

MOERKAPPELLE (Z.H.)

Specialiteit in:
SCHOFFELMESSEN - STALEN ZWINGEN
WIEDMACHINES - BOERENWAGENS OP
LUCHTBANDEN - STALEN WINDMOLENS
voor waterbemaling, stormzeker. Vraagt prijs.

VRAAG PRIJSOPGAAF VOOR UW

TIMMERWERKEN

bij de

N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”
TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT
Concurrerende prijzen Vluggere levering
Speciaal adres voor Woningbouw

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
IJSSELMUIDEN Telef. 246 KAMPEN

A. J. DE BOO & ZN.

BENZINE - PETROLEUM - OLIËN EN VETTEN
MACHINEKAMERBEHOEFTE
MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v.v.
TRANSPORT naar alle plaatsen
Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
DELFT — HOOIKADE 30 — TELEFOON 457

FORDBEDRIJF „WILLGO” - AMERSFOORT
OFFICIAL FORD-DEALER
BARCHMAN WUYTIERSLAAN 196 - TELEFOON 780

GOMBERT'S
Maatkleding

A. Kerkhoff z.z. 16, Groningen
HET adres voor
Uniformkleding ter plaatse

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM
LET OP!

1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
Willemsparkweg 1, Tel. 20029
Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805

HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
ALSMEDE ALLE ROOKERSBENOODIGDHEDEN

N.V. Drentsch-Overijselsche Houthandel
COEVORDEN, Telefoon 28 - ENSCHEDÉ, Telefoon 2813
Vertegenwoordigingen: Almelo, Tel. 2651; Hattum, Tel. 137.

Hopma

Opticien
Instrumentmaker
Bézar-kompassen

O. Ebbingestr. 79, bij de Ebbingeburg, Tel. 5962, Groningen

Carrosseriebouw
N.V. M. E. G. G. A.

CAPELLE a.d. IJssel
Telefoon (Rotterdam)
No. 53009

Vraagt prijs
en beschrijving van onze modellen

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN

KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183
Uniform- en Civiele kleding naar maat - Volledige garantie

NOORDER GLASHANDEL J. v. OOSTENDORP

ROTTERDAM v. d. Duijnstraat 50 - Franciscastraat 17-27
GLAS-IN-LOOD Tel. 41436/43436. Na 6 uur n.m. 41662/30778
AUTORUITEN Filiaal: DORDRECHT - Vest 1 - Tel. 3683

Alle
prijzen

Alle
mo-
dellen

KOEKENBERG'S
Krul- en Trekwagenfabriek
Oldenzaal - Telefoon No. 770
(Vraagt catalogus)

GARAGE „SAAN”

TEL. 51517
DIEMEN

VERHUIZINGEN EN
EXPEDITIE

N.V. NEDERL. BASALT Mij
ZAANDAM

Vraagt ons prijs van

**BASALTINE-
TROTTOIRTEGELS**

Levering op strengste keur

„Fermitan”

het zeker werkend
middel tegen
spoe-, made-, maag-, en andere
ingewands-
wormen

zoowel bij volwassenen als bij
kinderen. 85 cent bij Apothekers
en Drogisten. „Fermitan” wordt
door de Nederlandsche wet be-
schermd.

Jacoba Maria Wortelboer.
Chem. Pharm. Industrie.
Oude-Pekela.

VAN RIJN'S
UTRECHT
DE BESTE MOSTERD

THANS DE POPULAIRE HOED

**THE
CLOCK
HAT**
f. 6.50

WILEM II
SIGAREN

JE FABRIKAAT

CHEVROLET

LUXE en TRUCKS 1938

Talrijke verbeteringen

Vraagt demonstratie

J. DE JONG — GOUDA
Fluw Singel 59 - Telef. 2824

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM. INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS FI. 1.50 PER JAAR. LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 'S-GRAVENHAGE

De Minister van Defensie, Z.Exc. J. J. C. van Dijk is benoemd tot Doctor honoris causa in de rechtswetenschappen aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Z.Exc. Dr. J. J. C. VAN DIJK.

HET WESTLAND.

De centrale B.V.L.-samenkomst te Naaldwijk, 3 November aldaar gehouden in het groote gebouw van de Snijsbloemenveiling, is in alle opzichten een groot succes geworden.

Er waren plm. 3500 man bijeen; er waren uitnemende sprekers; er werd een concert gegeven door de Kon. Mil. Kapel... een woord van hulde en dank aan Res.-Kapitein J. C. Capteijn, die in samenwerking met de plaatselijke leiders uit het geheele Westland de voorbereiding van dezen avond voor een groot deel verzorgd heeft.

Aanwezig waren: de heeren H. van Boeijen, Minister van Binnenlandsche Zaken; Mr. Dr. L. N. Deckers, Oud-Minister van Defensie; Luitenant-Generaal L. F. Duymaer van Twist; J. R. Snoeck Henkemans, wethouder van 's-Gravenhage, resp. voorzitter en lid van de Nationale Landstormcommissie; als vertegenwoordiger van Reserve-Generaal-Majoor H. de Jongh, Inspecteur Vrijw. Landstorm, was aanwezig Luitenant-Kolonel P. Dingemanse, vergezeld van 1en Luitenant-adjutant H. J. Koning; voorts: Generaal-Majoor K.N.I.L., H. M. Luchtinger, Generaal-Majoor K.N.I.L., Ch. Kiès, Generaal-Majoor H. Zeeman, Kolonel, Hoofdaalmoezenier van leger en Vloot, J. J. J. Noordman, de Burgemeester van 's-Gravenhage, Mr. S. J. R. de Monchy; de Burgemeester van Rotterdam was vertegenwoordigd door Mr. J. B. de Klerk, administrateur ter secretarie Hoek van Holland; de dirigent van de Kon. Mil. Kapel, Dr. C. L. Walther Boer.

Van de Gewestelijke Landstormcommissie Zuid-Holland:West waren er de heeren L. G. Royaards, voorzitter; Re-

ABONNEMENTSGELDEN

We schrijven November en de aanvangsdatum van den zestienden jaargang van „Het Landstormblad”, 1 Januari 1939, komt al in zicht. Abonnés, die het abonnementsgeld per postwissel of per giro wenschen te betalen, verzoeken wij beleefd dit zoo spoedig mogelijk te doen, liefst vóór 10 December 1938, aan:

„HET LANDSTORMBLAD”

Van Lidth de Jeudestraat 26 - Utrecht - Postrekening 192757

Wie vóór 10 December a.s. gireert of postwissel zendt, bespaart de noodzakelijke ineassokosten ten bedrage van 13 cent en bezorgt ons groot gemak. Wie na 10 December a.s. gireert of postwissel zendt, loopt veel kans, dat onze kwitantie zijn betaling kruist. Dat is onprettig en schadelijk; we hopen daarom, dat dit zooveel mogelijk wordt voorkomen.

DE ADMINISTRATIE.

VORSTEN DES VREDES

20 CIGARETTES
BROCHES
VAN AF 25 CENTS

serve-Kapitein D. J. Karres, secretaris; Th. H. Ruys, penningmeester; Reserve-Luitenant-Kolonel J. P. Boots, aangegeven commandant van het korps Zuid-holland:West; J. J. Ekebus; Reserve-Eerste-Luitenant der Huzaren Mr. P. Ch. L. Eschauzier; Reserve-Luitenant-Kolonel M. H. A. Jura en C. Wildenberg.

Voorts: de Reserve-Majoor J. P. de Borst, A. H. Goldberg, J. Kruls, A. J. de Mots, G. Witkamp en C. B. Zaaier.

Deze centrale herdenking van het 20-jarig bestaan van den B.V.L. werd georganiseerd in samenwerking met de 15 B.V.L.-afdeelingen, die het Westland telt. Behalve de burgemeester van Maassluis, die ziek is, waren, met uitzondering van den burgemeester van Monster, alle burgemeesters van het Westland aanwezig: 's-Gravenhage—Loosduinen: Mr. de Monchy, reeds genoemd; 's-Gravenzande: Mr. F. M. A. Schokking; de Lier: C. J. van der Hoeven; Maassland: H. L. du Boeuff; Maassluis: vertegenwoordiger van het gemeentebestuur wethouder J. van Luipen; Naaldwijk (afdeelingen Naaldwijk, Honselersdijk en Maasdijk): Th. P. J. Elsen; Rotterdam-Hoek van Holland: Mr. J. B. de Klerk, reeds genoemd; Schipluiden (afdeelingen Schipluiden-dorp en Den Hoorn): D. J. M. van Gent; Wateringen (afdeelingen: Wateringen-dorp en Kwintsheul): A. J. Verhoeven.

Voorts de voorzitters, plaatselijke leiders en leden der verschillende plaatselijke landstormcommissiën.

Hoewel wij voor een groot verslag van deze samenkomst gaarne verwijzen naar de uitvoerige verslagen in de Westlandse bladen, moge nochtans een kort verslag volgen:

Burgemeester Th. P. J. Elsen, die een kernachtig en kort openingswoord sprak, herinnerde er aan, hoe ook op dezen grond eens Amalia van Solms het toezicht hield op den bouw van het slot Honsholredijk, toen haar echtgenoot oorlog voerde.

Hulde bracht spr. aan de groote Vrouwe van Nederland, H. M. de Koningin, welke hulde werd onderstreept door het zingen van het „Wilhelmus”.

Nadat burgemeester Elsen de autoriteiten begroet had, waaronder in het bijzonder Minister van Boeijen, en „vader en moeder” van den B.V.L., generaal en mevrouw Duymaer van Twist, oud-Minister Deckers en den burgemeester van Den Haag, Mr. de Monchy, herdacht hij

HOTEL „DE SCHUUR”, BREDA

Speciaal adres voor H.H. Officieren

PBNA De superieure school voor technisch briefonderwijs **ARNHEM**

Bouwkunde, Waterbouwkunde, Werktuigbouw, Electrotechniek, Radio - Chemische Techniek

Vraag gratis Prospectus 5

Vraagt Uw winkelier voor Schietprijzen
„ZENITH PLATEEL”
van de
PLATEELBAKKERIJ „ZENITH”
TE GOUDA

1832

REEDS MÉÉR DAN 100 JAAR STAAT

BAKHUIS

ECHTE GELDERSCHE ROOKWORST

AAN DE SPITS

KWALITEIT IS DUS GEWAARBORGD

Profiteert

daarvan en koopt dus geen andere

den rouw van de afdeeling Poeldijk, waar een trouw landstormer, de heer G. H. M. Broch, daags te voren overleden was....

Rede dr. Deckers.

Het woord is dan eerst aan oud-Minister Dr. Deckers.

„Het is altijd de kracht van den B. V.L. geweest, dat hij vanaf zijn stichting tot heden was samengesteld uit geoefende mannen, die, als het moest, het geweer zouden nemen, en deel uit gaan maken van de Nederlandsche weermacht”, aldus Z.Exc.

Zoo werd de B.V.L.-er landsverdediger uit roeping.

Nederland met zijn 70 miljoen onderdanen, zoo vervolgde dr. Deckers, moet t.a.v. de landsdefensie zijn plicht verstaan. En gelukkig heeft het dien plicht begrepen en het bracht groote offers. Wat binnen de grenzen gelegen is, dat willen we houden, en met man en macht verdedigen.

Daarin willen wij huis, hof en haard veilig stellen, benevens onze cultuurwaarden om die over te dragen aan het volgend geslacht.

Spr. teekende, hoe de B.V.L. krachtdadig bijgedragen had aan het eerherstel van ons leger, onze weermacht, die gedragen moet worden door de liefde van ons volk.

„In ootmoed ons onderwerpend aan God, in trouw aan het wettig gezag; groot, gelukkig en vrij”, met deze peroratie besluit Mr. Deckers zijn gloedvol betoeg.

De Kon. Militaire Kapel laat zich hierna hooren, en dan volgt

uitreiking van het vaandel

aan de afdeeling Honselersdijk.

De afdeeling heeft het voorrecht dit vaandel te mogen ontvangen uit handen van den voorzitter der N.L.C., generaal Duymaer van Twist, die bij zijn optreden hartelijk werd toegejuicht.

Spr. teekende het vaandel als symbool van eenheid, trouw en saamhoorigheid en wijdde aandacht aan de schildering, die op het vaandel voorkomt, het Huis te Honselersdijk, dierbare herinnering en band met het Huis van Oranje.

Reserve-Kapitein J. C. Capteijn, plaatselijk leider bij de B.V.L.-afdeeling te Honselersdijk bracht den Generaal dank en zeide o.m. het op zoo'n bijzonder hoog prijs te stellen, dit vaandel juist uit zijn handen te ontvangen.

Minister van Boeijen.

Een gloedvol woord werd hierna door Minister van Boeijen gesproken, over het verschil tusschen de begrippen: kracht en gezag. Bij het begrip gezag, aldus de Minister, denken we aan iets schoons. Het gezag moet gedragen worden door de liefde van ons volk. Dat leert ons de B.V.L. zoo treffend, die het gezag wil dienen, het gezag, dat gedragen wordt door de geheele gemeenschap.

Daarom staat de B.V.L. niet alleen voor zijn taak, daar de B.V.L. omringd is door een gezaglievend volk, dat ook zijn vertrouwen aan den Landstorm geeft.

Moge het den B.V.L. gegeven zijn, aldus de Minister, dat gezag en die vrijheid door de preventieve werking van dit

**'S-GRAVENHAGE
Grand Hôtel „Victoria”**

Café-Restaurant

Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen
TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16

Groote en kleine zalen voor vergaderingen en partijen

schoone instituut te beschermen voor ons Nederlandsche Volk.

Voor de pauze aanving werden door een aantal jonge dames mooie bloemen aangeboden aan de dames der hoogste autoriteiten o.m. aan Mevrouw Van Boeijen, Mevrouw Duymaer van Twist, Mevrouw Deckers en Mevr. Royaards.

Tentoonstelling.

In de pauze was er gelegenheid in de koffiekamer een keurige tentoonstelling te bezichtigen van zeldzame afbeeldingen en platen van het oude huis Honselersdijk.

Wat uit deze tentoonstelling — aardige gedachte van burgemeester Elsen — treffend sprak, was, dat de afbeelding op het nieuwe vaandel historisch volkomen verantwoord is, en daarom te meer is dit bijzondere oranje-vaandel een aanwinst voor de schoone vaandels van Zuid-Holland:West, waarbij de tien vaandels uit het Westland alle aanwezig waren.

Commando-overdracht.

Na de pauze reikte de korpscommandant res. Luit.-Kolonel J. P. Boots den nieuwen gewestelijken K.S.O.-wisselbeker uit aan de afdeeling Maassluis, aan Luitenant-ter-zee Kloots en voorts deed hij mededeeling, dat de aftredende Commandant van het IIe Bataljon van Zuid-Holland:West, res. Majoor der Jagers J. Kruls, een wisselbeker ter beschikking gesteld had voor het z.g. Westlandsche bataljon, welke beker voor het eerst in 's-Gravenzande verschoten zal worden.

Res. Majoor J. Kruls dankte Overste Boots voor de aangename wijze, waarop hij van het Westlandsche bataljon afscheid kon nemen en sprak een ernstig en ontroerend woord ten afscheid tot zijn Westlandsche mannen.

Res. Majoor Goldberg, de nieuwe Commandant, heeft hierop in een dapper woord zich tot zijn bataljon gewend en het de verzekering gegeven, dat hij „als 't moet” ook als bataljonscommandant aanwezig zal zijn.

De heer P. van Oosten, plaatselijk leider van 's-Gravenzande, dankte voor de onderscheiding dat de Kruls-beker voor het eerst in 's-Gravenzande verschoten zal worden. Ook al vergt zoo'n wedstrijd wel wat werk, we zullen ons best doen dezen beker ook in 's-Gravenzande te behouden....

Dan was „het woord” weer aan Kapitein Dr. C. L. Walther Boer en zijn mannen.

Eerst weerklonk van Anrooy's „Piet Hein Rhapsodie” en daarna een fantasie uit „De Barbier van Sevilla”.

Hiermede zou de kapel haar taak hebben kunnen beëindigen, doch het publiek juichte en juichte en dwong en wist Kapitein Walther Boer zelfs tot twee toegiften te bewegen; eerst de „Star en Stripes”-marsch en tot slot — ook voor Majoor Kruls! — het Turf in je ransel... De Koninklijke Militaire heeft haar deel aan het slagen van den avond wel geleverd.

Het slotwoord.

Het slotwoord werd gesproken door den voorzitter van Zuid-Holland:West.

In zijn slotwoord constateert de heer L. G. Royaards, dat door dezen avond weer eens het bewijs is geleverd dat de goede, ernstig gemeende landstormgeest nog altijd in de harten van de plaatselijke commissies en in die der landstor-

ZIJT

REEDS VERZEKERD
BIJ DE**HAV BANK?**

Zoo neen,

vraagt haar

lage tarieven

HAV BANK
SCHIEDAM
LEVENSVERZEKERING-LIJFRENTE

mers in het Westland heerscht, en nog steeds — althans in het kort het woord van den heer Royaards — blijft het parool „Weest paraat”.

Een indruk.

Eindigen we met een korten indruk uit *De Westlander*:

Wie de klaterende bijeenkomst in de groote hal van het C.W.S.-gebouw Donderdag meemaakte, heeft wel gezien, dat men in onze B.V.L. voor den dag durft en kan komen.

Daar waren naar ons officieel werd medegedeeld een 3500 belangstellenden rond de Westlandsche afdeelingsvaandels geschaard.

En onder die velen, bevonden zich de

Landstormbijeenkomst te Naaldwijk.

IS DIE ZIJDE WEL ZOO ERG HOOG?

In de Neerlandia-pers, omvattende o.a. de Limburger Koerier en de Utrechtse Courant, verschenen van „hooggeplaatste zijde” eenige artikelen, waarbij de rechtstreeksche bedoeling voorzit, om den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en de Burgerwachten af te breken.

Wij willen deze schrijverij nuchter bezien en stellen de vraag: Is deze hooggeplaatste zijde wel zoo erg hoog? Voor ons is hooggeplaatst hij, die voor het geluk en de toekomst van ons volk groote verantwoordelijkheden draagt, b.v. de Regeering zelve, de Staten-Generaal, onze legerleiding en eenige daarmede gelijk te stellen magistraten.

En daarom wagen wij het te betwijfelen of de schrijver, die achter „hooggeplaatste zijde” verborgen is en die zich aanstelt of hij in de toekomst kan

DOUWE EGBERTS**TABAK***Alléén om de kwaliteit!*

vertegenwoordigers van de hoogste bestuurscollege's van ons land.

De B.V.L. mag er zijn, wanneer zij bijeen komt!

Uit alle richtingen kwamen de belangstellenden, onze Westlandsche B.V.L.-ers met hun vrouwen of meisjes.

En het was één groote, eensgezinde mensenmassa, van hoog tot laag, vanaf den Minister tot den eenvoudigsten tuinarbeider, die onder de B.V.L.-vaandels zich neerzetten om te luisteren naar diverse eminente sprekers.

De B.V.L. was bijeen.

Het werd een enthousiaste vergadering, en toch rustig. Keurig was alles geregeld, volkomen ordelijk.

Zooals slechts te verwachten viel!

Een vlot verlopen avond, zonder „knal-effecten”, maar spontaan.

Spontaan b.v., zooals „vader en moeder Duymaer van Twist”, zooals de burgemeester van Naaldwijk hen aankondigde, werden verwelkomd!

Spontaan ook in de hulde, gebracht aan de Koninklijke Militaire Kapel, die staande langdurige ovaties ontving, en Kapitein Dr. Walther Boer deed zwichten tot twee toegiften.

En... dat gebeurt niet te spoedig!

Het was een avond, waarvan alleen een goede naam kan uitgaan, omdat de daad goed was.

Het Westland en zijn B.V.L. hebben er beste herinneringen aan!

AGENTEN en DEPOTHOUDERS

GEVRAAGD voor den verkoop op prijscourant van eerste kwaliteit Tuin-, Bloem- en Landbouwzaden, Friesche Kleipootaardappelen, op provisie-regeling. — Voor Depothouders bij voorkeur winkeliers.

VOLBEDA'S ZAADHANDEL — DRACHTEN — TELEFOON 45

volkskracht voorzichtig om te gaan. Volgens den schrijver wordt deze thans gevonden in de eensgezindheid met de socialististen!

ZUUR EN ZOET.

De schrijver in de Neerlandia-pers volgt bij zijn bestrijding een opmerkelijke tactiek. Hij wisselt zuur en zoet af en na een behoorlijke hoeveelheid lof te hebben toegevaaid aan de mannen van Landstorm en Burgerwacht, komt zijn conclusie: Burgerwacht en B.V.L. behooren als zoodanig te worden opgeheven, want nu de socialisten zoo Oranjegezind zijn geworden en de eensgezindheid onder ons volk met den dag groeit, is er geen gevaar meer te vreezen, en bovendien, wij hebben thans een sterk leger.

Alle gevaren zijn van de lucht en wat er misschien nog zou kunnen opduiken, kunnen wij met leger en vloot best weerstaan.

Voorts werkt de schrijver — evenals zulks kort geleden in het blad van den heer Mussert geschiedde — met de „betrouwbaarheid” van het leger, alsof dit een vraag is, die nog in geding kan worden gebracht.

De schrijver concludeert aan het slot van zijn tweede artikel:

„Dat er omtrent een mogelijk optreden van den B.V.L. groote begripsverwarring bestaat, zelfs onder de zoogenaamde deskundigen, blijkt b.v. uit hetgeen wij lezen in een artikel van 21 October 1938: over de beteekenis der moderne burgerwacht. Zoo zien wij o.a. gedrukt:

„Bij internationale spanningen „houdt het leger, als de weermacht „des lands, zijn activiteit gericht „op de verdediging van ons land „als geheel tegen een eventueelen „buitenlandschen overweldiger; de „vrijwillige landstorm (bedoeld is „de bijzondere) kan daarbij even- „eens eens taak krijgen of wordt, „indien noodig met het oog op de „spanningen onder de bevolking op „belangrijke centra ingezet”, enz.

De schrijver zegt daarvan:

„Wat een redeneering! Als het leger gemobiliseerd is bij internationale spanningen, bestaat er toch geen B.V.L. meer. Deze dienstplichtigen zijn toch geheel opgegaan in het leger. Een duidelijk bewijs, dat men de geboortegeschiedenis vergeten is, nl. dat de B.V.L. alleen bestemd was voor het optreden tegen oproerige benden binnen onze landsgrenzen.”

Wij (Red. Landstormblad) hebben de vrijheid genomen den schrijver, die niet eens met het bestaan en de sterkte van den tweeden ban van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm bekend blijkt te zijn, eenige gegevens aan te bieden, welke hem, bij aandachtige lezing, er zeker toe zullen brengen, bescheiden de plaats in te nemen van de door hem genoemde „zoogenaamde deskundigen”.

LANDSTORMKORPS TWENTSCH-VERBAND.

Uitslag van de schietwedstrijden gehouden te Enschedé en Rijssen op 3 September 1938.

Aan de wedstrijden werd deelgenomen door 240 schutters met patronen Scherpe No. 1 en door 337 schutters met K.S.O. patronen.

Korpswedstrijden.

Met patronen No. 1. Deelnemers 12 Pl. Afdelingen.

1e prijs Pl. Afd. Enschedé, 237 pt., medaille, uitgelooft door den Commissaris der Koningin in Overijssel; 2e pr. Pl. Afd. Almelo, 234 pt., medaille door den Commandant v. h. Landstormkorps Twentsch-Verband; 3e pr. Pl. Afd. Rijssen, 227 pt., medaille door den Commandant v. h. Landstormkorps Motor-dienst.

Met patronen K.S.O. Deelnemers 26 Pl. Afdelingen.

1e prijs Pl. Afd. Lemelerveld, 245 pt., medaille, uitgelooft door den Voorzitter van de Gewest. Landst. commissie Twente; 2e pr. Pl. Afd. Bruchterveld, 243 pt., medaille door H.H. Officieren v. h. Landst. Korps Twentsch-Verband; 3e pr. Pr. Afd. Glanerbrug, 242 pt., medaille door den Voorzitter v. d. Gewest. Landstorm commissie Twente.

Personeele wedstrijden.

Met patronen No. 1. Koning- en scherpschutters.

1e prijs H. A. M. Spit, Oldenzaal, 49 pt. (na loting met G. J. Meulenbelt, Almelo); 2e pr. G. J. Meulenbelt, Almelo, 49 pt.; 3e pr. G. W. van Glabbeek, Enschedé, 48 pt.; A. Meijnen, id., 48 pt.; 5e pr. A. de Roo, Almelo, 48 pt.

1e en 2e klasse schutters: 1e pr. J. P. J. Oude Groeniger, Enschedé, 47 pt.; 2e pr. G. J. Paalman, Rijssen, 47 pt.; 3e pr. D. Assink, Rijssen, 46 pt.; 4e pr. H. J. Jansen, Enschedé, 46 pt.; 5e pr. A. de Moed te Enschedé, 45 pt.

Personeel K.S.O. Koning- en scherpschutters: 1e R. Krommendijk, Nijverdal, 50 pt.; 2e J. H. Krabbe, Weerselo, 49 pt.; 3e B. H. Tijans, Beuningen, 49 pt.; 4e J. A. Postel, Denekamp, 49 pt.; 5e P. Volkering, Glanerbrug, 49 pt.

1e en 2e klasse schutters: 1e D. Hoogenboom, Lemelerveld, 50 pt.; 2e J. H. Westerik, de Lutte, 49 pt.; 3e H. Groot-huis, Beckum, 49 pt.; 4e H. G. Nordkamp, Overdinkel, 49 pt.; 5e A. Geerdink, Overdinkel, 49 pt.

Vrijebaanwedstrijden K.S.O.

Volgorde der prijzen.

1e A. H. N. Kors, Enschedé; 2e E. J. Roerink, idem; 3e L. J. Wenne-Nieuwe, idem; 4e L. J. Feunekes, idem; 5e E. D. ter Borg, idem; 6e G. Bakker, Rijssen; 7e W. A. Huisman, Lemelerveld; 8e J. B. Nijhuis, Enschedé; 9e P. J. Meuleman, Haaksbergen; 10e J. S. Schiebaan, Glanerbrug.

Wisselbekers.

Schieten met patronen No. 1: H. A. M. Spit, Oldenzaal, 49 pt.

Schieten met patronen K.S.O.: D. Hoogenboom, Lemelerveld, 50 pt., na loting met R. Krommendijk, Nijverdal.

Verdere prijzen.

Medaille, uitgelooft door den heer J. Knottenbelt, Voorzitter van de Plaatselijke Landstormcommissie Rijssen, voor den besten scherpschutter van Rijssen: G. J. Paalman, 47 pt.

Medaille, aangeboden door den Burgemeester van Rijssen voor den besten schutter, die te Rijssen aan de wedstrijden deelnam: G. J. Meulenbelt, Almelo, na loting met D. Hoogenboom, Lemelerveld en R. Krommendijk, Nijverdal.

Een fijn doosje...
maar een fijner
sigaartje.
Steek dat eens bij U!
10 stuks 30 ct.

PANTER MIGNON

C. M. VAN DIEMEN

DORDRECHT

VAANDELS.
BEKERS
MEDAILLES
VLAGGEN

Vervaardiger der Regimentsvaandels, dus

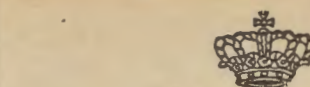
Nederlands Beste Adres

DORDRECHT.

Schietwedstrijd van reserve-officieren.

Zaterdagmiddag 29 Oct. werd in gebouw N.A.B. een bijeenkomst van een veertigtal bij den B.V.L. aangesloten reserve-officieren gehouden.

Aan deze vergadering ging een schiet-

P. A. W. PHILIPPONA

HOOGSTR. hk. PLAATS - 's-GRAVENHAGE

DELFTS AARDEWERK - WEDGWOOD WARE
PORCELAINES DE COPENHAGUE
CRISTAUX DE BACCARAT

wedstrijd vooraf op de schietbaan aan de Staart. Er werd geschoten met pistool op 15 M. Te behalen waren 72 punten in een serie van 5 schoten.

De uitslag was als volgt:

1e prijs res. 1e Luitenant F. v. Oorschot 71 p.; 2e prijs res. 1e Luitenant H. Smit 71 p.; 3e prijs res. Kapitein G. A. Hoogenboom 69 p.; 4e prijs res. 1e Luitenant W. den Boer 69 p.; 5e prijs res. 1e Luitenant v. Ingen 69 p.; 6e prijs 1e Luitenant J. J. Dekkers 68 p.; 7e prijs res. 1e luitenant Bruins 67 p.; 8e prijs res. 1e luitenant A. M. Visser 67 p.

De Novemberdagen van 1918 herdacht.

Na vertoening film „20 jaar B.V.L.” is de N.L.C. gehuldigd, in het bijzonder Generaal Duymaer van Twist.

De „Landstormvrouwe”, Mevrouw Duymaer van Twist en Overste Dingemanse gedecoreerd.

Dr. Colijn, zoomede de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Defensie voeren het woord.

Herdenkingsrede Dr. Vos.

In Kasteel Oud-Wassenaar te Wassenaar is Maandagavond 14 November een bijeenkomst gehouden van vertegenwoordigers van de Gewestelijke Landstormcommissiën uit ons land, waarbij tal van autoriteiten met hun dames aanwezig waren, ter introductie van de nieuwste landstormfilm „20 jaar B.V.L.”

Onder de gasten waren de Minister-President Dr. H. Colijn, de Ministers H. van Boeijen, Dr. J. J. C. van Dijk, Mr. J. A. de Wilde, de Burgemeester van Wassenaar Dr. S. F. A. C. M. Baron van Wijnbergen, de leden van de Nationale Landstormcommissie L. F. Duymaer van Twist, Mr. Dr. L. N. Deckers, J. R. Snoeck Henkemans, Mr. A. G. A. Ridder van Rappard, Reserve-Generaal-Majoor H. de Jongh, Inspecteur van den Vrijw. Landstorm, voorts de Commandant van het veldleger Luitenant-Generaal J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst, de chef van den Marinestaf, Vice-Admiral J. Th. Fürstner, de Generaals T. F. J. Muller Massis, M. L. F. Bajetto, Jhr. W. Röell, J. H. Borel en P. J. van Munnekrede, de oud-Ministers Mr. Dr. J. Donner, Jhr. Ir. O. C. A. van Lidth de Jeude en Ir. M. C. E. Bongaerts, de Hoofdaalmoezenier, Kolonel J. J. J. Noordman en Mgr. Dr. H. A. Poels.

De voorzitter van de N.L.C., de heer Duymaer van Twist, heette in het bijzonder de Ministers welkom en de andere hooge gasten, waarbij spr. tot zijn leedwezen mede moest deelen, dat Minister Goseling, een onzer oud-landstormers, verhinderd was en sprak voorts enkele woorden, ter inleiding van de film „20 jaar B.V.L.”, waarbij spr. eraan herinnerde, dat het precies 20 jaar geleden was, op den dag af, dat de Friesche en Limburgsche vrijwilligers in Den Haag aankwamen, waar het landstormkorps Zuid-Holland-West in de Koninklijke Stallen gelegerd was.

Hierna werd de film vertoond, een

film die vervaardigd is door de Havo-film, in samenwerking met de Profilti-filmfabriek; de muziek is van Adriën H. Bähler.

De film doet geboorte en ontwikkeling van den B.V.L. zien, waarbij in vogelvlucht de belangrijkste gebeurtenissen in den B.V.L. naar voren komen, met als sluitstuk het défilé van den B.V.L. op 27 Augustus j.l. voor H.M. de Koningin.

Na hartelijk applaus is het slot van deze bijeenkomst tot een hulde geworden voor Generaal en Mevrouw Duymaer van Twist en de leden van de Nationale Landstormcommissie, in verband met het 20jarig bestaan van den B.V.L.

Huldiging Nationale Landstormcommissie.

Op initiatief van Dr. I. H. J. Vos, voorzitter van de Gewestelijke Landstormcommissie Stelling van Amsterdam, was door de voorzitters en secretarissen van alle Gewestelijke Landstormcommissiën uit den lande een commissie gevormd, ter huldiging van de Nationale Landstormcommissie bij gelegenheid van haar 20-jarig bestaan, in het bijzonder ter huldiging van Generaal Duymaer van Twist, den onvermoeiden voorzitter dezer commissie.

De commissie van voorbereiding dezer huldiging bestond uit de heeren Dr. I. H. J. Vos, voorzitter, H. G. Smit, secretaris-penningmeester, F. W. van Beek, H. Bierman, J. A. J. Jansen, T. Krol, T. Nauta, L. B. M. van Agt en Mr. J. G. A. van Geldorp Meddens, welbekende namen in de landstormbeweging.

Na de geslaagde filmvertooning richtte Dr. Vos zich tot de Nationale Landstorm Commissie.

Rede Dr. I. H. J. Vos.

In de vergadering van de Tweede Kamer van Dinsdag 12 November 1918, die zulk een merkwaardige betekenis heeft gekregen, zoo begon Dr. Vos, kondigde Mr. P. J. Troelstra den door hem be-raamden staatsgreep

Stelt U eischen?

Praat eens met
UNIFORM- EN CIVIEL-KLEERMAKERIJ
E. J. F. UIJEN
DAALSCHWEG 73 B. TEL. 21400

NIJMEGEN

aan met deze woorden:

„De Sociaal-Democratische arbeiderspartij, de vakbeweging en de arbeidersorganisaties, die rondom haar zijn verzameld, hebben de teekenen des tijds verstaan en zijn van plan van de veranderingen, die in het buitenland plaats vinden, en den indruk, dien zij ook maken op de groote massa van het Nederlandsche Volk, gebruik te maken niet slechts van concessies op dit of dat gebied van uw stelsel, van uw klasse, van uw Regering te verkrijgen, maar omdat zij meenen dat het oogenblik gekomen is, dat zij aanspraak kunnen maken voor het groote werkende volk van ons land op de overneming van de macht in den Staat....

Wij gevoelen ons thans niet alleen voor onze eigen klasse verplicht te grijpen naar de Staatsmacht....

Toen kwamen de latente schatten van volkskarakter en volkskracht in beweging, die in sluimerenden toestand aanwezig waren en slechts gewekt behoeften te worden en georganiseerd om hun beschuttenden en conserveerenden invloed in den besten zin des woords te ontplooiën.

En zij kwamen, de 4000 vrijwilligers vooral uit Friesland, Groningen, Limburg en Noord-Brabant, te hoop geloopt om met hun lichamen onze Oranje-Vorstinnen te beschermen, de Koningin-Moeder, die om haar lieve menscheelheid en warme belangstelling voor alles wat Nederland kon vooruitbrengen op de handen gedragen werd, onze geliefde Koningin, de Landsmoeder, die in alles met haar Volk meeleeft en door een wijs en constitutioneel bewind de tradities van Haar geslacht op zeldzaam gelukkige wijze handhaafde en voortzette en het kleine Prinsesje, de Hoop van Nederland.

Deze vrijwilligers waren vastbesloten geen revolutie te dulden. En er kwam geen revolutie.

Integendeel, het kwam tot een manifestatie van ongekende geestdrift voor het behoud van alles, wat ons dierbaar geworden was.

Het Nederlandsche Volk was ontwaakt.

Dat was het werk van de mannen als Mr. Croles en Dr. Poels van 1918, die de Regering trouw ter zijde stonden met raad en daad, de Regering waarvan de toenmalige Minister President, Jhr. Ruys de Beerenbrouck zich een moedig regent toonde, die ook in moeilijke omstandigheden het hoofd wist koel te houden en waarvan de Minister van Oorlog, Jhr. Alting van Geusau, onmiddellijk de betekenis van het advies, hem gegeven, inzag en met bekwaam spoed deed uitvoeren.

Met groote erkentelijkheid herdenk ik ook de verdiensten, die onze huidige Minister-President, Dr. Colijn, zich in die dagen heeft verworven.

En daarnaast waart gij het, leden van de Nationale Landstormcommissie, die ons Vaderland een onschatbaren dienst hebt bewezen.

En het is uw werk mijne heeren dat Gij een vrijwilligers instituut hebt gevormd, waarin alle groepen der bevolking, zonder onderscheid van rang en stand, van politiek inzicht en van geloof, in eendracht samenwerken.

Daarvoor willen wij U heden eeren en danken, U, Generaal Duymaer van Twist, en uwe dagelijksche medewerkers, de leden van de Nationale Landstorm Commissie en onzen Inspecteur.

Wie B.V.L. zegt, zegt Duymaer van Twist. Gij zijt de ziel van den B.V.L.

Fa. ANDR. VISSER - STEENWIJK

Eerste kwaliteit

**Groente-, Bloem- en Landbouwzaden
Frische Kleipootaardappelen, enz.**
Op plaatsen, waar niet vertegenwoordigd, nog actieve verkoopters gevraagd

en door de gemoedelijke en joviale wijze, waarop gij met hen omgaat hebt gij aller harten gewonnen.

De leden der Nationale Landstorm Commissie toonden allen een onverflauwde belangstelling voor het mooie ideeële streven, waaraan zij hun liefde en energie gegeven hebben.

En wij kunnen ons geen gelegenheid meer denken, waarbij de sympathieke figuur van onzen Inspecteur niet aanwezig is.

Geschenken.

Hierna volgde de aanbidding van herinneringsgeschenken. Dr. Vos deelde mede, dat Dr. Kuyper in zijn huis zoo'n fraaie oude boekenkast had, een kussenkast uit de 17e eeuw, die de heer Duymaer van Twist wel heel erg mooi vond. Daarom vond de huldigingscommissie het een aardige gedachte aan den heer Duymaer van Twist een dergelijke kast aan te bieden, een 17e eeuwse palissander- en ebenhouten kolommenkast....

Aan de leden der Nationale Landstorm Commissie werd voorts een vloei-blad aangeboden, in zilveren montage, voorzien van het embleem van den B.V.L.

Mevrouw Duymaer van Twist gedecoreerd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, de heer H. van Boeijen, begon de aanteekening; dat hij met groote belangstelling de rede van Dr. Vos beluisterd had, die zoo met volle warmte de figuur van den heer

Duymaer van Twist voor de landstormbeweging geteekend heeft.

Wanneer de heer Vos geprobeerd heeft de krachten van den heer Duymaer van Twist te analyseren, dan heeft hij zoo juist naast zijn sterke zijde ook zijn zwakke zijde geteekend, het zwak van den heer Duymaer van Twist... voor zulk een boekenkast (vroolijkheid).

Toch is Minister van Boeijen van meening, dat de voorzitter van de Nationale Landstorm Commissie... nog een zwak heeft, een zwakheid, die tevens sterkte voor hem betekent, en een groote kracht voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm....

Wie met den heer Duymaer van Twist de landdagen bezocht heeft van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en de belangrijke wintersamenkomsten... wie daar zeker niet gemist werd, dat is Mevrouw Duymaer van Twist, die door haar medeleven en door haar algeheele belangstelling voor het werk van den B.V.L. zulk een groote kracht betekent voor Generaal Duymaer van Twist.

Gaarne wil spr. onderlijnen, dat de Regering zulk een medeleven hartelijk waardeert en daaraan ook uitdrukking wil geven, en daarom acht spr. het zulk een groot voorrecht mede te mogen deelen, dat het Hare Majesteit de Koningin behaagd heeft Mevrouw Duymaer van Twist te benoemen tot ridder in de orde van Oranje-Nassau.

Langdurige toejuichingen volgden, die voortduurden toen de Minister de betreffende versierselen aan Mevrouw Duymaer van Twist aanbod en haar persoonlijk met deze eervolle benoeming gelukwenschte, een onderscheiding, waarin tevens alle landstormvrouwen werden geëerd.

GBR. VAN OORD, WERKENDAM
Telef. Nr. 23 doorl.

Rijsmaterialen - Droog en groen Riet
Uitvoering v. rijswerken in onderaanneming
Rietmattenfabriek
Eigen cultures, prima kwaliteit, lage prijzen

Overste P. Dingemane Officier Oranje-Nassau.

De Minister van Defensie, Dr. J. J. C. van Dijk, zeide dankbaar gestemd te zijn voor wat deze avond ons geboden heeft. We hebben de nieuwste landstormfilm gezien, en als het U gegaan is als mij,

dan beteekent deze film voor ons een verfrisschend bad, nu de historie van de laatste twintig jaren weder aan ons voorbijgetrokken is. In dubbel opzicht zelfs. In het begin van de film hebben we gezien de revolutionaire vlek in onze historie, die weggewassen is door het laaiende enthousiasme van ons Nederlandsche volk. Daarnaast hebben we in de tweede plaats gezien in korte trekken de geboorte en den ontwikkelingsgang van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Van het begin af is het kenmerk van den B.V.L. geweest trouw aan het wettig gezag, trouw aan de hooge persoon van onze geëerbiedigde Koningin. Daarom is het niet toevallig, ook in de vertoende film niet, dat de belangstelling van onze landstormers uitgaat naar onze Koningin, de liefde, die onze landstormers zoo treffend vertolkt hebben bij het veertigjarig regeringsjubileum van Hare Majesteit de Koningin.

Trouw is het kenmerk van den Landstorm, trouw ook aan de grondslagen, die ons volksleven beheerschen, den zin voor recht en vrijheid. We kennen de taak van den B.V.L. voor ons volksleven; die in één woord te noemen: beschermend. Toch heeft die taak een dubbel karakter: preventief en repressief. De preventieve taak: door zijn aanwezigheid alleen reeds een veiligheids-wacht tegen revolutionair geweld. Toch heeft de B.V.L. ook zijn repressieve taak, en mocht de B.V.L. daartoe geroepen worden, dan treedt het militair verband in, en daarom is de Minister van Defensie mede zoo nauw met het Instituut van den B.V.L. verbonden.

Heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken, onder wiens departement de B.V.L. ressorteert, in de persoon van Mevrouw Duymaer van Twist, van de belangstelling der Regering doen blijken, het is mij een groot genoegen mede de tolk te zijn van de gevoelens, die de Regering ten opzichte van den B.V.L. koestert door mede te deelen, dat Hare Majesteit de Koningin, bij bevordering, benoemd heeft tot Officier in de orde van Oranje-Nassau — de versierselen te dragen met de zwaarden — Luitenant-Kolonel P. Dingemane, hoofdofficier toegevoegd aan den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm.

Hartelijke toejuichingen volgden. De Minister wenschte overste Dingemane persoonlijk geluk met deze onderscheiding.

Herinneringen van Dr. Colijn, den Minister-President.

De Minister-President, Dr. H. Colijn, eere-voorzitter van de Nationale Landstorm Commissie, zeide bij de wieg van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te hebben gestaan. Toch heb ik de eerste oogenblikken, in November 1918, toen de mannen van Zuid en Noord naar de residentie trokken, niet persoonlijk bijgewoond. Ik was toen in Londen. Ik was door het Kabinet naar Londen gezonden, om met de geallieerde mogendheden den invoer van levensmiddelen in ons land te bevorderen, tegen het einde

H.O.Z.O.

Uitgaande van de Vereeniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland.
Inl. verstrekt de Adm., Zuiddijk 70, Zaandam.

**HOMOEOPATHISCH
ONDERLING FONDS**

voor ziekenhuisverpleging en operatiekosten.
Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis.

van den oorlog. Op een goeden dag vergaderden we op het Foreign Office, toen Lord Harder mij een telegram overhandigde. Het bleek een telegram te zijn van wijlen Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman. In dat telegram stond, dat in Nederland waarschijnlijk een plebisciet gehouden zou worden of de Koningin... Koningin der Nederlanden zou blijven, ja dan neen. Daarom, aldus het telegram, is je plaats thans in Holland en niet in Londen.

Naar Holland te gaan was gemakkelijker gezegd dan gedaan. Doch ik werd geholpen en met een torpedoboot kon ik de reis van Dover naar Calais maken. Dit ging echter alles zoo snel in zijn werk dat ik geen tijd had iets mede te nemen, zelfs mijn paspoort niet. In Duinkerken begonnen de moeilijkheden, daar ik geen middel had om mij te indentificeeren. Ten slotte liet men zich vermurwen, onder één voorwaarde echter, dat ik bij mijn tocht naar de Nederlandsche grens een officier mee zou nemen, die zich in Brugge bevond. Maar hoe kwam ik in Brugge? De troepenbewegingen waren nog in vollen gang. Een Engelsche auto heeft mij er echter gebracht, en ik had een groote Engelsche vlag bij mij, waardoor het mij mogelijk werd, langs de troepen heen naar Brugge te komen. Daar kolonel Henderson op te sporen was weer minder gemakkelijk. Toch is dat gelukt, en toen ging het door naar de Nederlandsche grens. Daar ik geen paspoort bij mij had en Henderson tot de oorlogvoerende behoorde, was het niet gemakkelijk Holland binnen te komen, maar toen dat eenmaal geschied was, was ik spoedig genoeg in Den Haag. En daar kwam ik het eerste in aanraking met de mannen, die in de Koninklijke Stallen gelegerd waren, de vrijwilligers van het landstormkorps Zuid-Holland-West. Later heb ik meer bemoeiingen met den landstorm gehad, besprekingen in mijn woning met wijlen Nolens, de Savornin Lohman, Dresselhuis en enkele anderen. Daaruit is ten slotte gegroeid: een bespreking met het Kabinet en de B.V.L., zooals wij dien thans kennen.

Vanavond — zoo vervolgde Minister Colijn — is er reeds veel over den B.V.L. gezegd, waarbij ik natuurlijk niet in herhalingen wil vervallen. Op de preventieve taak van den B.V.L. is gewezen, dat is juist. Ook is er op gewezen, dat de B.V.L. onder bepaalde omstandigheden een repressieve taak kan hebben, dat is mede juist. Toch heeft de B.V.L. nog een andere verdienste: de verlevendiging van het nationaal besef. Allerlei vereenigingen trachten het nationaal besef te versterken, maar is er één vereeniging in Nederland, die zóóveel bijgedragen heeft tot de verlevendiging van het nationaal besef als de B.V.L.?

Ruim 90.000 mannen zijn er, die zich vrijwillig aangeboden hebben in moeilijke tijden het wettig gezag te steunen. Daarbij is de B.V.L. zoo sterk verspreid in alle gemeenten en dorpen, wat zeker ook van betekenis is voor de versterking van de nationale gevoelens. In dit opzicht — aldus de Minister — is het propaganda-instituut van den B.V.L. onovertroffen, geloof ik.

Maar er is ook iets anders. Met de belangstelling voor onze weermacht is groeiende een band tuschen volk en leger. Die waardeering voor ons leger wordt in alle dorpen uitgedragen door de menschen, die zich metterdaad vrijwilligers gevoelen, wanneer het de hoogste belangen van ons vaderland betreft.

De B.V.L. is preventief, beschermend orde en rust.

Voor Uw Sigaren enz.

H. HANEMAAIJER DELFT
BURGWAL 71, h. O. Langendijk
TELEF. 821
GIRO 309097

KUNSTVUURWERKFABRIEKEN A. J. KAT

LEIDEN - TELEF. 1475

★ VUURWERK VOOR ALLE FEESTEN ★
— WASFakkels VOOR OPTOCHTEN —

De B.V.L. is repressief, „als 't moet!...“

Moge de B.V.L. verder voortwerken tot verheffing en waardeering van onze weermacht en tot inniger verband tusschen volk en weermacht samen. (Hartelijk applaus).

Dankwoord Generaal Duymaer van Twist.

De heer Duymaer van Twist dankte beweging voor de hulde, die aan de leden van de Nationale Landstorm Commissie, aan Mevrouw Duymaer van Twist en aan hem gebracht is.

Mij ontbreken de woorden, aldus de generaal, om te vertolken, wat er thans in mijn hart en in het hart van mijn vrouw omgaat. Laat ik onzen dank uitspreken voor de hooge onderscheiding, die mijn vrouw mocht ontvingen.

En dan... die mooie kast. Heb ik wel het recht die te aanvaarden? De B.V.L. bestaat thans 20 jaar, en zeker — spr. denkt o.m. aan den eere-voorzitter —, de Nationale Landstorm Commissie be-

staat uit verdienstelijke menschen, maar die hebben toch het werk niet gedaan.

Dat groote werk, de organisatie van den B.V.L., is niet ons werk, maar het werk van de gewestelijke commissies, de plaatselijke commissies, en in het bijzonder van onze plaatselijke leiders.

Wanneer ik naga, wat in deze 20 jaar, dag aan dag, voor het Instituut van den B.V.L. gewerkt is, met groote toewijding en ijver, dat is niet uit te zeggen....

Zelfs in de verste plaatsen hebben wij tientallen vrijwilligers....

Welke liefde voor ons mooie Instituut steeds maar door tot uiting komt, het hart wordt er klein onder, en we zeggen God dank, dat zooveel mannen, in het besef te staan voor Vaderland en Koningin, hun krachten aan deze taak willen geven.

De generaal verzocht zijn hartelijken dank over te brengen aan alle vrijwilligers van den B.V.L. voor al het werk, dat steeds verricht werd en aanvaardde het geschenk van den B.V.L. met een dankbaar hart. (Hartelijk applaus).

20 JAAR B.V.L. (III.)

GEMOBILISEERD!

Vrijwillige Landstorm en buitengewone¹⁾ vrijwilligers.

VRIJWILLIGE LANDSTORM
(Mobilisatie-Landstorm).

Op denzelfden dag, waarop Mr. P. J. Troelstra zijn geruchtmakende revolutiespeech in de Tweede Kamer afstak — Dinsdag 12 November 1918 — was des avonds op last van den waarnemend Opperbevelhebber van Land- en Zee-macht, Luitenant-Generaal W. F. Pop, het mobilisatiebevel voor den Vrijwilligen Landstorm uitgegeven.

Omstreeks 6000²⁾ vrijwilligers was deze mobilisatie-landstorm sterk, verdeeld over de Vrijwillige Landstormkorpsen:

Zuid-Holland: West (met centrum 's-Gravenhage); commandant L.S.M. Luit.-Kol. C. P. J. Keiser.

Stelling van Amsterdam; L.S.M. Majoor Mr. E. J. Korthals Altes.

Rotterdam; L.S.M. Luit.-Kol. A. N. C. S. van Buren.

Nieuwe Hollandsche Waterlinie (Utrecht); L.S.M. Majoor A. C. W. Janssen.

De Meijerij ('s-Hertogenbosch); L.S.M. Kol. W. J. C. Creutz-Lechleitner.

Veluwzoom (Arnhem); L.S.M. Luit.-Kol. Jhr. F. W. J. Loudon.

De IJssel (Zwolle en Apeldoorn); L.S.M. Luit.-Kol. D. J. van Bosveld Heinsius.

Limburgsche Jagers (Maastricht); Luit.-Kol. F. J. A. H. Hendriksz.

Motor-, vaar- en voerwezen; Res. 1e Luitenant der Landweer Jagers Jhr. E. O. Berg van Middelburgh.

Voorts bestonden er nog een aantal zelfstandige compagnieën wielrijders en voetvolk, welke over het geheele land waren verspreid, doch voornamelijk in de steden van middelbare grootte.

Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm was de Kolonel W. F. Hartman; als Kapitein-Adjutant fungeerde de bekende pionier op het gebied van de vrijwillige weerbaarmaking Res.-Kapt. J. W. Klein, die reeds in 1915 was toegevoegd aan den eersten Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, den Gep. Luitenant-Generaal H. C. A. Neeteson.

Op den 12en November vertoefde de Kolonel Hartman met verlof te Assen, tengevolge waarvan spoedshalve de Kapitein-Adjutant Klein de opdracht ontving om het mobilisatiebevel van den Vrijwilligen Landstorm ten uitvoer te leggen, hetgeen vlot is geschied,³⁾ zoodat Woensdag 13 November des voormiddags te 10 ure vanuit alle plaatsen, waar afdelingen te wapen geroepen waren, berichten omtrent opkomst en bezetten van belangrijke punten aan de Inspectie van den Landstorm waren binnengekomen.⁴⁾

Onder bevel van den Korpscommandant, Majoor Mr. E. J. Korthals Altes, kwamen in Amsterdam op 13 November onder de wapenen: 24 officieren, 74 onderofficieren, 112 korporaa's en 627 manschappen, die gelegd werden in het Paleis voor Volksvlucht. Slechts 20 vrijwilligers ontbraken — door welke oorzaken is onbekend — op het appèl.

Garnizoensorder No. 192 van 19 November 1918 luidde: „Bij demobilisatie van zijn Korps is het mij een aangename taak, den Majoor E. J. Korthals Altes, Commandant van het Vrijwillige Landstormkorps in de stelling van Amsterdam, mijn dank te betuigen voor de vlotheid en opgewektheid, waarmede door officieren, onderofficieren en minderen van zijn Korps, gedurende de enkele dagen, dat dit onder de wapens was, hun taak is vervuld.

Hotel „HOBBEL“

P. VINKE — OOLTGENSPLAAT

Cliche' Boelaars
's-Gravenhage. Tel. 117505 *

Ook in houding en militair optreden maakt het Korps een uitnemenden indruk.

De Kolonel, wnd. Plaatselijk Commandant, w.g. BURTON."

Zoo was het overal, waar onderdeelen van den Mobilisatie-landstorm⁵⁾ onder de wapenen waren gekomen, Bereid en Paraat!

DE BUITENGEWONE VRIJWILLIGERS.

Hoezeer hun opkomst ook door de medewerking van particulieren werd bevorderd, de Regeering zelve liet niet na, scherp te doen uitkomen, dat er bij de mobilisatie en bij een eventueel gebruik van de regeeringsgezinde verlofgangers slechts sprake mocht zijn van háár gezag en háár verantwoordelijkheid. Onmiddellijk, 15 November 1918, publiceerde zij een Ministerieele kennisgeving in de Legerorders en in de bladen, waarbij werd medegedeeld, dat de verlofgangers, op grond van de bestaande legerwetten, vrijwillig onder de wapenen konden terugkomen ter handhaving van gezag en orde.⁶⁾

De opgekomen vrijwilligers werden door de Regeering vervoerd, gewapend, geëncadreerd, gelegd, gevoed, bezoldigd en zouden, als 't noodig zou blijken, slechts op haar bevel in het vuur worden gezonden.

In de verwarring, waarin Europa vertoefde, heeft men — tot groote schade — in geen ander land dezen alleen juisten en toelaatbaren vorm van volksbewapening nagevolgd.⁷⁾

Vanzelfsprekend kwamen deze buitengewone vrijwilligers niet op bij hun eigen regimenten, die trouwens meerendeels geheel in beslag waren genomen door de voorbereiding en afwikkeling van de demobilisatie.

De Regeering had bepaald, dat de vrijwillig onder de wapenen terugkeerende verlofgangers zouden worden ingedeeld bij den Vrijwilligen Landstorm, waartoe uit hen met allen spoed nieuwe compagnieën werden geformeerd.

In breeden kring heeft de gedachte post gevat, dat de Limburgsche buitengewone vrijwilligers naar Rotterdam werden gezonden en niet naar Den Haag. Dit misverstand spruit waarschijnlijk voort uit het hiervoren reeds vermelde feit, dat aan den Troepencommandant van Rotterdam, Luitenant-Kolonel J. L. ten Bosch, o.a. een regiment Limburgers was toegewezen. (Limburger Koerier d.d. 27 Sept. '18).

Des Zaterdagavond tusschen 11 en 12 uur kwam de laatste trein met vrijwilligers te 's-Gravenhage aan: ongewapend marcheerden zij, onder bevel van een der daartoe aangewezen Kapiteins,⁸⁾ naar hun kwartier; een schoolgebouw, een oude ijzergieterij of welke andere gelegenheid daarvoor was ontruimd.

De stemming onder de mannen was ernstig en vastberaden. Enkelen, geprikkeld nog door de talrijke kwetsingen van nationaal gevoel en Oranje-liefde, waren bepaald strijdlustig, doch konden door de Officieren zonder moeite binnen de perken worden gehouden.

Zoo werd dan ook gemakkelijk een demonstratie voor de woning van den leider der S.D.A.P. voorkomen, hetgeen de militaire leiding te lichter viel, toen — in overleg met den heer Duymaer van Twist — de mannen in de gelegenheid werden gesteld hun liefde en aanhankelijkheid te gaan betuigen voor de Paleizen der beide Vorstinnen.

Het waren indrukwekkende ovaties, welke de vrijwilligers aan H.M. de Koningin en Hare Majesteit Emma brachten.

Ook Minister Jhr. Ruys de Beerenbrouck en de oude Dr. A. Kuyper hadden uitbundige sympathiebetuigingen der buitengewone landstormers in ontvangst te nemen.

De laatste, omringd door zijn familie, trad blootshoofds op den stoep van zijn huis en sprak de mannen, die voor zijn woning saamgedromd stonden, diep geroerd toe, waarna hij hun verzocht zijn lievelingspsalm aan te heffen:

Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort!
Zij wandelen, Heer, in 't licht van 't Godd'lijk aanschijn voort;
Zij zullen in Uw Naam zich al den dag verblijden;
Uw goedheid straalt hun toe; Uw macht schraagt hen in 't lijden;
Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedoogen,
Maar Uw gerechtigheid hen — naar Uw woord — verhoogen.

Ps. 89 : 7.

Het besliste optreden van den Mobilisatie-Landstorm, van de buitengewone vrijwilligers en van vele legeronderdeelen, die eveneens inmiddels tal van voorname punten in alle groote steden en daarbuiten hadden bezet, maakte op vriend en vijand grooten indruk.

Sinds Donderdagmiddag — toen de eerste weifeling bij den heer Troelstra zich openbaarde, al was zij op dat oogenblik nog met te weinig zekerheid te onderkennen — was de spanning onder de bevolking en bij de autoriteiten nog toegenomen. Alle belangrijke stationsgebouwen kregen militaire bezetting, daar gevreesd werd, dat zooals dit ook in Duitschland was geschied, revolutionaire benden van de eene stad naar de andere zouden trekken, om de gemeentelijke overheden te verjagen en arbeidersraden in te stellen. Het gepeupel begon zich te vertoonen en gaf, voornamelijk in de hoofdsteden, de politie handen vol werk.

Ministerraad in 1918.

Dr. H. Colijn.

Dr. J. Th. de Visser †.

2e Landstormkorps Compagnie 's-Graven Korn

Luit.-Kolonel C. P. J. Keiser †.

Mr. J. J. Croles †.

Ds. G. Hofstede.

Kolonel W. F. Hartman,
Inspecteur Vrijw. Landstorm.

L. F. Duymaer van Twist.

Res.-Kapitein J. W. Klein.

Landstorm Wijk

Vrijwilligersgroep Venray, 19 November 1918.

Mgr. Dr. W. H. Nolens †.

Mr. Th. Heemskerk †.

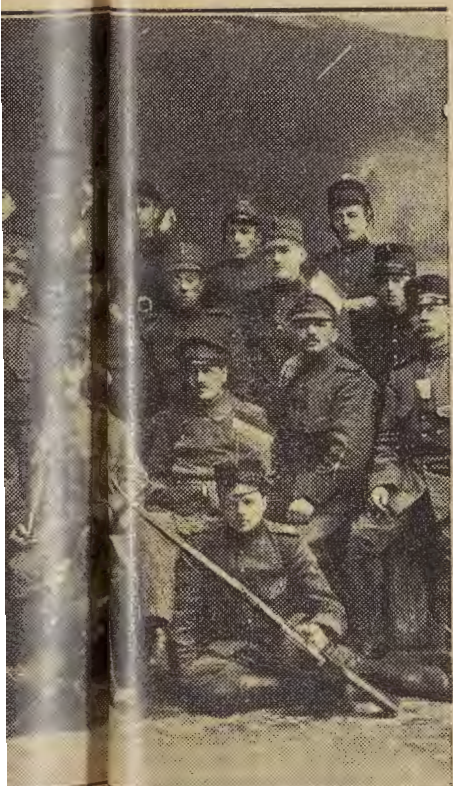
Aalmoesnier kapelaan

te 's-Graven Koninklijke Stallen te 's-Gravenhage.

m Wieldracht „Dordrecht“.

an Elberse met eenige vrijwilligers.

Prof. Mr. P. J. M. Aalberse.

Mgr. Dr. H. A. Poels.

Bewaking van het Stadhuis te Arnhem door het Landstormkorps „Veluwzoom“ in Nov. 1918.

A. W. F. Idenburg †.

Jhr. G. A. A. Alting v. Geusau,
Minister van Oorlog †.

K. Kruithof, Voorzitter C.N.V.

Generaal C. J. Snijders.

Keizer Wilhelm II in 1918.

Jhr. Mr. Ch. J. M. Ruijs de
Beerenbrouck †.

Jhr. Mr. A. F. de Savornin
Lohman †.

J. van der Molen.

Eenige vrijwilligers uit Werkendam in 1918.

N.V. RIJK VAREKAMP'S
KISTEN-, KASSEN- en BROEIRAMENFABRIEK
TELEFOON 30 — 's-GRAVEZANDE

MEPPEL

Café-Restaurant SLOT
ZUIDEINDE
GARAGE - Tel. 2571

DE
Edelman
SIGAAR 15 PRIMA

F. BONTKES GOSSELAAR
IN EFFECTEN — GRONINGEN

Alles wachtte echter nog op de beslissing, welke het socialistisch congres te Rotterdam zou nemen.

S.D.A.P. en Nederlandsch Vakverbond hadden in alle plaatsen hun afgevaardigden gekozen voor dit congres, dat op Zaterdag en Zondag, 16 en 17 November zou worden gehouden, om daar — in allen ernst! — te besluiten over den toekomstigen vorm, waarin ons land zou worden geregeerd: constitutioneele monarchie onder Oranje of socialistische republiek!

Over het algemeen werden tot afgevaardigden de uiterst links⁹⁾ staanden gekozen, zoodat van de uitspraak van het congres wel weinig goeds te wachten viel.

Onvermoeid ging de Regeering voort met het treffen van hare tegenmaatregelen; de activiteit onder de goedgezinde bevolking¹⁰⁾ nam met den dag toe. Overheid en Natie waren bereid en gereed om zich tot het uiterste te verzetten. Zij moesten evenwel wachten op de aangekondigde beslissing en dat wachten duurde lang voor beide partijen.¹¹⁾

Toen de bekende beslissing eenmaal viel, was er tegelijk de ontspanning. Het volk tooide zich met oranje en Zondagmiddag verscheen in Den Haag de oranje-keurige oproep van Burgemeester Patijn:

Aan de Burgerij.

Morgen (Maandag)-middag zal op het Malieveld eene huldebetoging aan H.M. de Koningin plaats hebben van bonden en vereenigingen, die zich in deze dagen achter de Regeering hebben geschaard.

Hare Majesteit zal te één uur verschijnen.

De besturen, die hieraan met hunne leden wenschen deel te nemen, worden uitgenoodigd, vóór half een uur met hunne vaandels of andere onderscheidingsteekenen aanwezig te zijn.

Ook de burgerij, die Hare Majesteit hulde wil betuigen, zal daartoe ter plaatse in de gelegenheid zijn.

Ik noodig de ingezetenen uit morgen de vlag uit te steken en oranje te dragen.

De Burgemeester,
J. PATIJN.

's-Gravenhage, 17 November 1918.

Nu eerst werden de geweren ontladen; nu eerst was het voor Nederland vrede.

In uitbundige geestdrift gaf men uiting aan de vreugde en aan de dankbaarheid dat de burgeroorlog was voorkomen en Oranje mocht worden behouden.

Alleen reeds om hetgeen zich op den 18en November 1918 op het Malieveld te 's-Gravenhage heeft afgespeeld, behoort dit prachtige park als een nationaal monument ongerept bewaard te blijven. Daar heeft het Nederlandsche volk voor zijn besef — als in de Novembermaand van voor een eeuw — Oranje weer uit Godes hand teruggekregen.

De omstandige beschrijving van deze belangrijke episode valt buiten het voorgenomen bestek.¹²⁾ Aan geschiedschrijver en opvoeder verblijve de schoone taak, om dit ontroerend nationaal gebeuren voor het nageslacht levendig te houden.

In de Landstormfilm, welke gereed is gekomen, zal men de huldebetoging voor Hare Majesteit op het Malieveld — waaraan onze kloeke landstormvrijwilligers met uitbundigheid, maar ook met nauwelijks te weerhouden ontroering hebben deelgenomen — kunnen zien, zooals zij in werkelijkheid is geweest.¹³⁾

Om de geestesgesteldheid te kennen, waarmede de mobilisatie-landstormers en de buitengewone vrijwilligers van alle rangen waren beziel, mogen hier enkele herinneringen volgen, neergeschreven door de vaardige pen van eenigen, die zelf, en in volle bewustheid van de omstandigheden, de gebeurtenissen van November 1918 hebben medegemaakt.

De Reserve-Kolonel Dr. J. de Jong Tzn., thans rector van het Chr. Lyceum te Hilversum — vóór 20 jaren leeraar aan het Willem Lodewijk Gymnasium te Groningen — gaf een lezenswaardige beschrijving van zijn wederwaardigheden en van de indrukken, welke zij op hem achterlieten.¹⁴⁾

„Schrijver dezès vertrok met een dertigtal officieren naar de Residentie. Vergeten zullen we het niet, hoe we ons midden in den nacht meldden bij den tegenwoordigen commandant van het Veldleger¹⁵⁾, die met zijn officieren van de Grenadiers tusschen de mitrailleurs in de kazerne zich een leger had laten spreiden. Daar kwam men wel direct onder den indruk: Het is ernst, bittere ernst, maar daar rees ook vanzelf de vertrouwen gevende gedachte in de ziel: „Zij zullen ons niet hebben, zoolang Nederland nog zulke mannen bezit”. Vastberaden ernst was het, wat uit alles bleek. Aan slapen dacht geen militair, aan slapen dacht niet de man, die rusteloos alles voor elkander bracht, onze Duymaer van Twist. Aan slapen dachten niet de mannen, van Noord en Zuid, die daar samenstroonden bij mij in de oude ijzergieterij, mij als verblijfplaats aangewezen. Ernstig waren ze, de zoo vroolijke Limburgers, die daar onder mijn bevelen werden gesteld, ernstig waren ze de stoere Friezen, die laat in den nacht kwamen uit het uiterste Noorden van Friesland, bang alleen, dat ze misschien te laat zouden komen. Ernst sprak alleen reeds uit het feit, dat bij inspectie van de geweren alle magazijnen gevuld bleken. Met welk een enthousiasme klomk

daar het Wilhelmus door de lucht, gevolgd door de Friesche en Limburgsche volksliederen, toen ik bij een walmende olielantaarn de nieuwaankomenden begroette.

Maar gelukkig. De vrees werd beschaamd, er kwam ontspanning. God had ons land bewaard, de nuchterheid kwam weer in de harten, maar daarbij ook de verontwaardiging tegen hen, die dit avontuur hadden veroorzaakt. Mijn Limburgers jeukten de handen, maar ze moesten zich intoomen, hoe moeilijk het ging. Een enkel vechtpartijtje alleen bewees de stemming. De kalme Friezen lieten zich gemakkelijker raden en aller geestdrift vond een uitweg, toen we op dien onvergetelijken (Maandag)middag onze hulde bewezen aan onze Koningin. Welk een machtig enthousiasme doorgloeide allen, toen we des avonds een ovatie brachten aan de Koningin-Moeder; welk een aangrijpend oogenblik was het, toen daar op het Noordeinde¹⁶⁾ uit al die Friesche en Groninger monden na het Wilhelmus weerklonk: „Dat 's Heeren Zegen op U daal”....

Hoe bleek toen, dat ons volk een Christenvolk is. Hoe ontroerd was nog de edele Landsvrouw, toen we onder geleide van den man, die in die dagen allen door zijn voorbeeld bezielde, den heer Duymaer van Twist, als vertegenwoordigers van hen, die de ovatie brachten, werden uitgenoodigd ten paleize te komen: een officier, een sergeant en een soldaat. Welk een machtige aanblik was het van boven daar die samengepakte menigte te zien, die niet moede werd haar liefde voor Koningin en Vaderland te betuigen. Hoe hartelijk klomk de lach der Koningin, toen een inderdaad grappig misverstand ontstond, omdat de sergeant op de vraag der Koningin, uit welke plaats hij afkomstig was, antwoordde: „Birdaard”, wat in Hollandsche ooren als bedaar! klinkend, wel vreemd móest aandoen. Toen op haar herhaalde vraag, opnieuw hetzelfde vermaan haar tegenklomk, wendde Hare Majesteit zich vragend tot mij, die haar gelukkig het raadsel kon oplossen.

En toen de terugtocht naar het Noorden in den grauwen Novembernevel, na 't hartelijk afscheid aan onze krijgsmakkers in de Residentie! Vaak heb ik in de mobilisatie een of ander detachement moeten geleiden, maar zulk een tocht maakt men maar ééns mee. Het leek wel een leger terugkeerende overwinnaars. Overall klomk het gejubel ons tegen, welk een ontvangst was dat te Leeuwarden, welk een tocht door de juichende stad, welk een geestdrift in de Noorderkerk. Niemand, die ze meemaakte, zal ze ooit kunnen vergeten.”

De heer R. A. den Ouden, in Nov. 1918 parlementair redacteur van de Standaard, verhaalt in zijn zeer boeiend geschreven Historisch Overzicht:¹⁷⁾

„Maandag 18 November werd een dag van nationale vreugde. 't Ligt niet binnen het kader van dit herinneringsartikel, om in den breede te verhalen, hoe op dien 18den November 1918 in het vorstelijk 's-Gravenhage op ondubbelzinnige wijze is gebleken, dat een hechte band het Nederlandsche Volk en zijn Dynastie omstrengelt. Slechts zij vermeld, dat de vrijwilligers niet achterbleven in betoon van liefde en aanhankelijkheid voor Nederland en Oranje. Bij de grootsche huldebetoging in het Malieveld waren ze aanwezig. Hoog boven de geweldige menschenzee uit wapperde de vlag der Friezen. En deze kón niet verborgen blijven, zelfs niet tusschen de ontelbare banieren en standaards in. Hare Majesteit verzocht Haar rijtuig naar die zijde te wenden. En terwijl de driekleur met de Friesche emblemén als symbolieke schuts over het Koninklijk Gezin werd heengestrekt, mocht de heer Duymaer van Twist de Koningin en Haar Huis verzekeren, dat niet alleen de Friezen, maar alle vrijwilligers... als 't moest, wat God verhoede!...”

„Lijf ende goet alt'samen
Haar niet zouden verschonen.”

De Secretaris der Gewestelijke Landstorm Commissie „Z.-Holland: West”, de heer D. J. Karres, behoorde eveneens tot hen, die zich in 1918 kwamen aanmelden. Als reserve-luitenant der Infanterie, met studieverlof thuis zijnde, begaf hij zich naar de Koninklijke Stallen, om zich beschikbaar te stellen. Hij deelt ons iets mede van de belevenissen van het Landstormkorps „Zuid-Holland: West”:¹⁸⁾

„Vrijdagsavonds sprak hoofdaalmoezenier Evers in de cantine. Zaterdagavond de heer Colijn, die juist¹⁹⁾ uit Engeland teruggekeerd was. Zondag 17 November ging door of het een gewone werkdag was; alleen werden kleine godsdienstoefeningen gehouden door den veldprediker in algemeenen dienst en door den hoofdaalmoezenier. Zoo ging de Zondag voorbij. Later zou ons blijken, dat op dezen Zondag het begin van de kentering was gekomen. Het werd Maandag 18 November. Er zou — zoo vernamen wij in den loop van den ochtend — des middags een huldebetoging in de Maliebaan worden gehouden voor onze Koningin.

Vorbereidingen werden genomen, dat de troepen er uitstekend uit zouden zien. Gepoetst werd er en geschuierd, de uitrusting nagegaan, de geweren nagekeken. Dan kwam de opdracht: de troepen zullen geheel ongewapend uitrukken. Mij werd verzocht deze opdracht in een meer verwijderd schoolgebouw, waar eveneens troepen gelegerd waren, mede te deelen. Zoo geschiedde. En toen ik het Noordeinde voorbij zou fietsen, kwam daar de Koningin aan, in open rijtuig uitrijdende, Moedige Vrouwe...

Des morgens was 't nogal triest weer; des middags rukten de troepen uit, ongewapend naar de massale betoging in de Maliebaan.

N.V. v. HOUWENINGE & IJSSELSTIJN
BLOEMENMAGAZIJN
 LANGE HOUTSTRAAT 17, 's-GRAVENHAGE

VOOR GROOTE EN KLEINE TOCHTEN
FORD V8
 Zonder chauffeur - Voorzien van carnets
GARAGE BAAS - TEL. 117 - ENKHUIZEN

VOOR: STEENHOUWERKEN
SCHOORSTEENMANTELS
GRAFMONUMENTEN

is het adres:

L. BOOT — LISSE
 Electr. Steenhouwerij - Tel. 3308

VAANDELS — VLAGGEN

Fa. JANSSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg
 Tel. 813, Eigen atelier. 70-jarige reputatie.

Hoogste tentoonstellingsbekroningen

* Prima werk en voordelige prijzen *

De stad was volkomen veranderd. Overal hingen de vlaggen uit. Ieder droeg Oranje. Op de Maliebaan was 't een heerlijke uitzinnig-enthousiaste bende. Soldaten liepen met oranje of rood-wit-blauwe vlaggetjes op hun kepie. Het scheen, dat de commandanten alle gezag over hun afdeelingen kwijt waren. Ze gingen de lucht in, werden door de soldaten op de handen gedragen, onder vervaarlijk hoera-gebrul. Soldaten maakten groote kringen; meisjes werden in deze kringen opgenomen en gedanst werd er — niemand wist hoe uiting te geven aan zoo'n overweldigend spontaan enthousiasme. In de Maliebaan was er geen regelen meer aan. Er kwamen tienduizenden en tienduizenden burgers en militairen uit wel alle deelen des Rijks en vormden één geestdriftige, deinende menschenzee. Daar kwam de zon door, het Oranjezonnetje. Dat heeft geschenen gedurende de geheele betooging. Het rijtuig van onze Koningin naderde, getrokken door Vrijwillige Landstormers en Grenadiers. Officieren, die bij den Vrijwilligen Landstorm dienst deden, escorteerden het rijtuig. Een nooit gehoord hoera-gejuich steeg op uit duizenden kelen. Bloemen werden aangeboden. Het Wilhelmus werd uitgejubeld.

Toen kwam „het” moment. Denk ik daaraan, dan word ik nog ontroerd. Ds. Scholten, de veldprediker,²⁰⁾ die er zeer vermoeid uitzag, stond op den bok van het rijtuig, zijn hoogen hoed op. „Menigte” — zoo overschreeuwde Ds. Scholten bijna zichzelf — „blijf kalm, opdat er hier geen ongelukken gebeuren. Blijft op Uwe plaatsen, want de Majesteit komt overal en wil kennis nemen van de Bonden en Vereenigingen, die hier aanwezig zijn”.

Een krachtige stem: „Het geheele Nederlandsche volk”!

Donderend hoera!

De Koningin wuifde en boog. Het was één zegetocht. Het Friesche en het Limburgsche Volkslied werd gezongen. Onze Prinses zong dapper mee. Het gedrang was ontzettend. Ik liep naast het rijtuig. Soms offerden enkele officieren zich op. Gedrieën, gearmd bleven ze dan staan om de voortstuwende menigte, in haar, op dit oogenblik nu ik aan 't schrijven ben, bijna niet weer te geven enthousiasme, eenigszins te beteugelen. Zoo kwam ik van het rijtuig vandaan. Iets verder — in gevaarlijk gedrang, zag ik „onzen Overste Keiser”, in vrij moeilijken toestand tusschen de paarden der marechaussee in, temidden van een oprindende menigte. We gaven elkaar een arm en zijn zoo heelhuids weer in de ruimte gekomen. Nooit heb ik zoo iets overweldigends meegemaakt.

Den volgenden dag — Dinsdag 19 November — werden alle troepen uit de Koninklijke Stallen in den tuin van het Paleis opgesteld. Daar waren de Vrijwillige Landstormers, de Bijzondere Vrijwilligers, de burgers met oranjebanden om den arm. De officieren stonden op den rechtervleugel opgesteld, zoo te zien een wonderlijk stelletje. Geen twee waren er — behalve de officieren van den Vrijw. Landstorm dan — van hetzelfde onderdeel. Daar waren er van het 22ste, van het 18e, van het 13e Regiment Infanterie, van de Grenadiers, van de Jagers, van de Veld-Artillerie, van het O.I. leger. Zelfs was er een Zeeofficier bij, met puttees aan. We waren geheel ongewapend, veldtenuue en een oranje kokarde sierde onze borst. Zoo werden we aan H.M. de Koningin voorgesteld...

Dien avond — de mitrailleurs waren 's middags vertrokken — ben ik weer naar huis gegaan, waar ik aankwam, vol dankbaarheid.” B.

¹⁾ Later kregen dezen den naam „bijzondere vrijwilligers” L.O. 1920 No. 110.

²⁾ Allen Weerbaar van 17 Dec. 1920 vermeldt een sterkte op 1 Febr. 1918 van 5204 manschappen, 710 korporals, 497 onderofficieren en 187 officieren. De Vrijwillige Landstorm bestond toen uit 9 Landstormkorpsen, 4 zelfstandige compagnieën en 19 plaatselijke afdeelingen. Het Landstormkorps „Stelling van Amsterdam” telde 4 compagnieën. Men zie ook het orgaan van Ver. „Krijgswetenschap”, 1916—1917, aflev. VII „De vrijwillige landstorm” door W. J. M. Linden, blz. 534. In de Novemberdagen kwam zich nog een aantal oudgedienden bij den Mobilisatie-Landstorm aanmelden, waartoe oproepingen in de bladen waren geplaatst, o.a. in De Nederlander van 14 November 1918.

³⁾ De wijze, waarop sommige vrienden van den heer Klein zijn aandeel in de Novembergebeurtenissen in verschillende artikelen in de bladen hebben beschreven, is historisch niet geheel verantwoord te achten. O.a. in Allen Weerbaar van 21 Dec. 1923, waar het heet: „Zooals hij (de heer Klein) deed in de sombere Novemberdagen 1918, toen Nederland bedreigd werd door beroeringen, die hij in de kiem wist te fnuiken”, of in Nederland Vooruit d.d. 20 Dec. 1923, waar vermeld wordt, „dat het commando over den gemobiliseerden Vrijwilligen Men zie voorts Het Landstormblad van Januari 1930, Allen Weerbaar 28 Sept. 1928; ook vergelijkte men de serie artikelen, door „Tolmettes” geschreven in Allen Weerbaar vanaf Dec. 1920, nl. de Nos. 49 t.m. 7 van 1921.

Eveneens De Amsterdamer d.d. 22 April 1933, Het Vaderland van 6 Juli 1937 (avondblad), Het Landstormblad van Oct. 1926, De Standaard d.d. 12 Mei 1937, Het Handelsblad van 14 Nov. 1923, De Standaard van 15 Nov. 1923, De Amsterdamer van 12 Nov. 1923, Leeuwarder Nieuwsblad van 19 Nov. 1928, Het Handelsblad van 17 Nov. 1928, Voorwaarts van 28 Nov. 1928, Allen Weerbaar van 20 Nov. 1931.

⁴⁾ Allen Weerbaar, 17 Dec. 1920, No. 51.

⁵⁾ In het vorig hoofdstuk werd vermeld, dat de gedachte, om den Mobilisatie-Landstorm op te roepen, het eerst was gerezen bij eenige particulieren, die zich tot den ouden heer De Savornin Lohman hebben gewend en dat deze op zijn beurt zich weer met de Regeering in verbinding stelde. Er is reden om aan te nemen, dat deze particulieren waren de heeren: Dr. Van Gybland Oosterhoff, korporaal van den Vrijwilligen Landstorm, Dr. F. C. Gerretson, die evenals Dr. Van Gybland Oosterhoff in nauwe betrekking stond tot den heer Colijn, en voorts C. Plokhooij, Landstormluitenant. Men zie Het Vaderland d.d. 25-1-'37, avondblad, Het Volk d.d. 16-8-'26 en De Maasbode (overgenomen in Het Landstormblad d.d. Januari 1930).

⁶⁾ Legerorder B 366, d.d. 15 November.

⁷⁾ Gep. Luitenant-Generaal H. A. F. G. van Ermel Scherer wijst in het officieel Gedenkboek 1938 ook op dit opmerkelijke verschil.

⁸⁾ Een dezer aangewezen officieren was de Kapitein C. P. Brückel, de tegenwoordige Commandant van de VIe Infanteriebrigade. Voorts o.a. de Kapiteins J. Govers en G. J. Wouters, waarbij waren ingedeeld de 1e Luitenants B. W. F. van Slobbe en H. H. Thoden van Velzen, allen leerlingen der Hoogere Krijgsschool.

⁹⁾ Men zie b.v. ook de verslagen in de kleine pers, b.v. de Prov. Over. en Zwolsche Courant van 14 November 1918.

¹⁰⁾ Het is in dit overzicht der gebeurtenissen — dat voornamelijk is samengesteld met het oog op den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm — niet goed doenlijk om alles te vermelden, wat door de verschillende bevolkingsgroepen is verricht geworden, nog minder om de betekenis van elks aandeel nauwkeurig tegenover elkaar af te wegen. Dit zal aan het oordeelkundig werk van den geschiedvorschuer moeten worden overgelaten en wellicht is daarvoor ook de tijd nog niet gekomen. Wel hebben wij ons voorgenomen, indien de gelegenheid daartoe ons mag verblijven, een lijst van litteratuur in Het Landstormblad te publiceeren, in het vertrouwen, dat de ernstige onderzoeker daarvan t.z.t. eenig nut zal kunnen hebben.

¹¹⁾ Mr. P. J. Troelstra schrijft hieromtrent in „Storm”, blz. 235:

„Naast Rotterdam waren in November twee haarden van zelfstandig revolutionair verzet aan te wijzen. Op de Groningsche dorpen was men in breede kringen minstens even overtuigd van de komst der verwachte revolutie als in de stad; in vele plaatsen waren de voorbereidende maatregelen gereed. Maatregelen werden voorbereid, om, ook zonder medewerking van de boeren, de landbouw gaande te houden. Een commissie, die in de komende aktie de leiding op zich zou nemen, werd gevormd; verder wachtte men met spanning de gebeurtenissen in Holland af. De 14de had in de stad Groningen een enthousiaste vergadering plaats, waar Ruggie een felle rede uitsprak; met de uitroep „Leve de sociale revolutie” ging de menigte uiteen.

De Groningsche kameraden van het platte land, niet slechts bereid, maar ook belust, begroetten bij zijn terugkeer hun afgevaardigde naar het Rotterdamsch kongres met de vraag: „Gaat het door?”. (17 Nov.)

De leiding onzer Maastrichtsche beweging heeft zich in die dagen uitstekend gehouden. Zoowel met de soldaten als met de arbeiders werden grootsche optochten en vergaderingen georganiseerd. Alles was voorbereid, om het bewind in handen te nemen.

Moeilijker en niet minder gespannen was de toestand in de mijnstreek. Men was overtuigd, zonder moeite de mijnen in handen te zullen krijgen. Toch hielden de gematigden, die voor een avontuur op eigen gelegenheid terugdeinsden, de overhand, en men besloot ook hier op het parool van de leiding in Holland te wachten.

Op 12 November had te Heerlen een besturenvergadering plaats. Het verzinsel, dat daar een aanslag op het leven van den Katholieken leider Dr. Poels zou zijn beraamd, kan door ieder, die iets van de geest onzer beweging weet, als onwaar worden herkend. Juist is, dat het revolutionair bewind in Aken iets van de Hollandsche kameraden verwachtte en het ligt voor de hand, dat van die zijde hulp werd toegezegd, terwijl daarover door onze menschen besprekingen te Aken zijn gevoerd.

Toen na 17 November de besluiten van het Rotterdamsch kongres bekend werden en men begreep, dat het „niet door zou gaan”, maakte zich van velen een groote teleurstelling meester.”

Mr. Troelstra erkent de mogelijkheid eener revolutie in 1918, doch geeft toe, dat er van een zgn. „revolutionaire situatie” geen sprake is geweest, d.w.z. dat het wel mogelijk was geweest de macht in handen te krijgen, maar niet haar te behouden.

„Dat wij nog niet verder zijn gegaan, is zeker een geluk geweest. Wij hadden wel tijdelijk de macht in handen kunnen nemen; maar wij hadden haar niet kunnen gebruiken en niet kunnen behouden, omdat de omstandigheden nog niet rijp waren.”

¹²⁾ Novemberalarm, blz. 147 en vlgg.

¹³⁾ Het Nederlandsche volk dankt het aan den voortvarenden heer Willy Mullens, dat deze historische gebeurtenis tijdig op de film werd vastgelegd, welke als document behoort te worden bewaard.

¹⁴⁾ Gedenkboekje B.V.L. 1928.

¹⁵⁾ Luitenant-Generaal T. F. J. Muller Massis.

¹⁶⁾ Bij het Paleis van de Koningin.

¹⁷⁾ Door den schrijver samengesteld op verzoek van de Nationale Landstorm Commissie en opgenomen in het Huldeblijk, door den B.V.L. in 1923 aan H.M. de Koningin aangeboden.

¹⁸⁾ Landstormblad Februari 1925.

¹⁹⁾ Den vorigen dag, 15 November.

²⁰⁾ Later predikant te Rotterdam.

BERICHT.

Wegens plaatsgebrek is geen Afdeeling-nieuws opgenomen.

BENOEMINGEN.

Bij K.B. zijn benoemd met ingang van 1 November, bij het reserve-personeel der landmacht:

bij den vrijwilligen landstorm, tot Res.-Kapitein voor spec. diensten, Res. 1e Luitenant voor spec. diensten **A. C. A. Vorselaars** van dat korps; bij het vrijwillig landstormkorps luchtwachtdienst, Reserve 1e Luitenant voor spec. diensten **J. W. Suyling** van dat korps.

ONTVANGEN BOEKEN.

De N.V. Kemink en Zoon te Utrecht zond ons: „Van kalme stroomen en verre stranden” door W. J. Tijl, oud-Zee-Officier. Het met talrijke foto's en teekeningen verlicht boekwerkje handelt v.n.l. over het historische onderzoek naar het verdwenen Slot te Buhr, benevens de kruistochten in de Indische en Japansche wateren.

Op 30 Sept. 1938 is afgetreden als Commandant van 't Vrijwillige Landstormkorps „Alkmaar” de Reserve-Luitenant-Kolonel **J. C. van Houten**.

Tot zijn opvolger is benoemd de Res.-Majoor **J. de Vries** van het 1 R. I.

(Herplaatsing wegens misstelling.)

Ter vervanging van den Res.-Majoor K. A. van Schelven is benoemd tot Secretaris der Nationale Noodhulp Organisatie, de heer A. J. J. M. Eijssenck, commies bij het Departement van Binnenl. Zaken, Res. 1e Luitenant der Grenadiers.

Met ingang van 1 November heeft de Res.-Majoor **J. Kruls**, Plaatselijk Leider van de Afd. 's-Gravenhage, Sportkwartier, het leger verlaten.

N. V. BETONFABRIEK v/h J. en A. DEN BOER
Nieuw Lekkerland (bij Rotterdam)
BASALTINE-BETONTEGELS
ONDER RIJKS- EN GEMEENTEKEUR

ONTVANGEN KALENDERS.

Even als vorig jaar ontvingen wij weder een keurig uitgevoerde kalender van **Bendor**, Kon. Bond van gepensioneerde en eervol ontslagen Militaire Officieren van Moederland en Koloniën en hunne Weduwen.

GROEP A.
(Onder de 10 jaar.)

VERBORGEN DIERNAMEN.

We hebben nu 't jaar negentienhonderd acht en dertig.

Die zieke koestert zich in 't zonnetje. Die Kees is een echte ratelaar. Elk jaargetij gerieft ons met heerlijke dingen.

Lucht is voor ons onontbeerlijk. Kom, Piet, ga je mee vliegeren? Vind je die wol fijn genoeg? Ik vind die chocola dol fijn. Die Barend is een leuke jongen. Moeder zat haar japon los te tornen. Waarom zit je nu te huilen? Hier heb je nou Opoë's portret. 'k Ga naar tante Ka te Zeist. Kom, we springen onverschrokken te water.

Wat staat die molen lustig te draaien! O, wat is dat toch gezellig!

GROEP B.
(Boven de 10 jaar.)

VERBORGEN JONGENS- EN MEISJESNAMEN.

Wie lust niet graag ijsjes? Ik kan na achten niet komen. We smulden op een warme dag in Juli ananasblokjes.

Ja, daar heb je groot gelijk in. 'k Ga niet naar Haarlem, maar naar Zaandam.

Toel vraag 's, of ie nog komt. Nicotine is een zwaar vergift. De wind blies het stof fel omhoog. De jongens reden op een handkar elk-ander voort.

Leg op tafel eens je rechterhand. Lang keek de boer z'n verkochte koe na. 'k Ben je graag ter wille, maar nu kan ik niet.

Daar dreef een dobber tussen 't riet. Dat gezeur begint me bar te vervelen. Plotseling flipte de knikker uit m'n hand.

En nu ten slotte nog een aardigheidje. Schrijf onderstaande zin eens van achteren naar voren op:

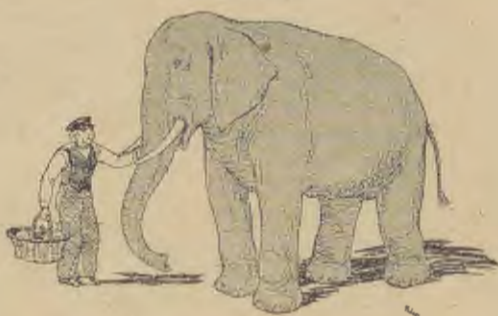
Nelli
plaatst
op
'n lepel
'n pot
staalpillen.

Voor nieuwelingen volgt hier nog eens 't adres:

AAN OOM BERTUS,
p/a Bureau van Het Landstormblad,
Koninginnegracht 50,
's-GRAVENHAGE.

Postzegel
van
5 cent

JUMBO.

Van al de dieren-tuin-bewoners waren de apen de lievelingen der kinderen. En dan volgde Jumbo, de grote, grauwe slurfdraager met z'n poten als boomstammen. Jumbo, die ondanks z'n dreigende slag-tanden, toch zo vriendelijk met z'n zachtzinnige oogjes kon knip-peren. Die als een goedgemutst hondje met z'n staartje kon kwispelen en met z'n reusachtige flaporen zo gezellig kon klapperen.

Ja, Jumbo miste wel de heerlijke vrijheid van het wilde woud, waar hij met z'n makkers naar hartelust kon rond-dolen en spelemeien. Maar omdat hij reeds jong gevangen was, drukte hem dat gemis niet al te zeer.

Daarbij kwam, dat hij in de dieren-tuin uitstekend verzorgd werd. Een ruime, frisse stal, en daarbij een flink terrein, om in de buitenlucht te vertoeven. Maar alles stevig gebouwd en verzekerd met zware grendels en spijlen!

Ook genoot hij, evenals alle mede-bewoners van de dieren-tuin, een liefde-volle verpleging, die de gevangenschap voor een aanzienlijk deel verzoette.

Zo kon Jumbo zich dan ook best in z'n lot schikken. Hij smulde van het sappige gras, het geurige hooi en het smakelijk brood, waarop Arend, z'n op-

passer, hem driemaal daags overvloedig onthaalde.

Jumbo kende z'n vriend aan de stap. Wanneer hij hem over 't grint van 't brede tuinpad hoorde schuifelen, dan spitste hij z'n oren en begon vrolijk te trompetten. Een ogenblik later stond z'n oude vriend met z'n grijze bakkebaardjes in 't hok bij hem, en streelde hem onder een hartelijk praatje het rimpelig, dun behaard lijf.

Onderwijl Jumbo z'n ontbijt gebruikte, gaf de oppasser de logeerkamer en 't voorverblijf een fikse beurt met stal-bezem en gummislang, zodat, wanneer straks de bezoekers kwamen opdagen, er alles weer netjes en fris uitzag.

Aan visite ontbrak het geen enkele dag.

"Hoe meer bezoek, hoe meer vreugde!" dacht Jumbo met z'n olifanten-instinct. Want de meeste bezoekers hadden voor hem wel 't een of ander versnaperingetje over. Wanneer hij niet zo'n ruime en gezonde maag had gehad, zou hij stellig iedere dag ziek zijn geweest van al het lekkers, dat hem vaak met gulle hand werd aangeboden. Bananen, apennotjes, bonbons, pepermuntjes, kwatta's, toffees... hij nam al die geschenkjes, vooral uit kinderhanden, vriendelijk en voorzichtig aan met z'n beweeglijke slurf, die het aangeboden met een sierlijke zwaai in z'n keelgat deed verdwijnen.

Maar hij liet zich geen knollen voor citroenen verkoopen.

Wanneer een plaaggeest hem soms wou foppen met een knoop of een keitje, dan smet hij die met een nijdige smak weg. Veel meer was hij in z'n nopjes met een geldstuk, dat hem toegeworpen werd. De oppasser had hem geleerd, dit aan te nemen en neer te leggen in een bakje, dat hoog aan 't ijzeren buit-henhek was aangebracht.

Op deze manier kreeg Arend door middel van z'n dikhuidigen vriend een aardig spaarpotje. En de oppasser op zijn beurt beloofde z'n gedweeën collectant door hem te verzorgen met evenveel toewijding als een moeder aan haar kind betoont.

Zo gingen de jaren voorbij.

Maar aan Jumbo viel dat niet zo goed

Nieuwe Rott. Glasverzekering-Mij. n.v.

Directeur: J. VAN DER WILD
Randweg 5, Rotterdam - Tel. 11964-11010
vraagt solide Agenten.

te bespeuren, als aan den oppasser, wiens krachten allengs verminderden.

Op zekere morgen stond in plaats van Arend een andere oppasser voor hem.

"Goeie morgen, Jumbo!" groette de nieuweling op hartelijke toon.

Jumbo verroerde geen poot en deed alsof hij niets merkte.

De oppasser klopte hem goedgehartig op de brede nek en lei hem een bundel verse klaver voor. Maar de olifant bleef stokstijf staan en weigerde het frisse voeder aan te raken. De hele dag liet Jumbo z'n portie voedsel onaangeroerd, en bleef druilerig in een hoek staan kijken.

Eerst toen de bezoekers voor z'n verblijf kwamen, fleurde hij op!

In de loop van die dag kwam de oppasser telkens om hem te strelen en te paaen. Maar Jumbo scheen wel doof en blind en lam te zijn.

De arts van de dieren-tuin kwam om Jumbo te onderzoeken; maar deze kon geen enkel ongemak ontdekken.

In overleg met den directeur werd nu Arend ontboden, die hem meer dan dertig jaar verzorgd had. En zie, nauwelijks kwam Arend bij de stal, of Jumbo begon vrolijk te toeteren en te kwispelen. Daarna hield de oppasser hem een armvol klaver voor, waarop de olifant gulzig aanviel.

Het raadsel was opgelost: het goedige beest had z'n bidden, trouwen verzorger gemist!

Op verzoek van den directeur trad Arend opnieuw in betrekking, omdat het duidelijk gebleken was, dat de arme Jumbo anders van verdriet zou zijn weggekijnd. Elke dag kwam de nieuwe oppasser ook mee. Op deze manier wende de olifant zachtjes aan de verandering. Na enkele weken kon Arend z'n ouden vriend Jumbo gerust aan de zorgen van z'n opvolger overlaten.

OOM BERTUS.

DE
PRACTISCHE
HUISVROUW
KOOPT
BIJ
VROOM &
DREESMANN

Zeijl's

Verzekering Maatschappij
Sneek

Directie: S. ZEIJL Wzn.
Comm.:
Prof. Mr. P. S. Gerbrandy.
Mr. J. Oranje.
H. M. Martens,
Burgemeester Sneek.

Auto-, W.A., Ongevallen-,
Ziekten-, Glas-, Brand- en
Transportverzekeringen.

Op plaatsen, waar nog niet
vertegenwoordigd, agenten
gevraagd.

BLOEMENMAGAZIJN
FIRMA
H. J. BARMENTLOO
JAVASTRAAT 43
DEN HAAG - TEL. 111561

KONINKLIJKE = BEGEER
INSIGNES
SPORTPRIJZEN
MEDAILLES
VOORSCHOTEN
LEVERANCIERS VAN DE OFFICIEELE LANDSTORMMEDAILLES

Firma KLAAS FOPPEN Rzn.

Arnhem (Zld.) - Tel. 19
Garn.-pellerij en Groothandel
Dagelijks verse gepelde en
ongepelde garnalen tegen
sterk concurrerende prijzen
Het beste adres
voor den groot- en kleinhandel

STOOM-, WASCH- EN
STRIJKINRICHTING
„AURORA”

W. SPIERENBURG C.Wzn.
Koningsweg 56 - Telef. 11165
UTRECHT
Geheel naar de eischen des
tijds ingericht.

FIRMA B. COOPS

Telefoon No. 764
DOETINCHEM
HET ADRES
voor alle soorten
huisbrand- en industriekolen

Reist-per AAA Busdienst
naar

Apeldoorn, Arnhem en Ede
Speciale Luxe Touringcars
voor Gezelschappen.
Gebrs. ROBART - Apeldoorn
Marktstraat 8 - Telefoon 2871

„PRIMEUR”

8 cts. kwaliteit sigaar voor
slechts 5 ct. - 100 st. franco

Het Sigarenhuis P. Rusticus

Oosterstraat, Leeuwarden
Telefoon 3030 - Giro 176278

TEEKENMATERIALEN
BUREAUBEHOEFTEN
DOOZEN POST
VULPENHOUDERS
FOTO-ALBUMS etc.

L. Demmenie & Zoon
LEIDEN

P. J. HECKER, DORDRECHT

Voorstraat 257 - Telef. 4796

Sinds ruim 25 jaar
het adres voor
prijzen op luxe en
huishoudelijk gebleef

Verzending naar alle plaatsen

Zendt uw wasch naar
Apeldoornsche Wasch-industrie

„Astra”

Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn
Speciaal ingericht voor militaire
wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

CENTR. INK. BUR. v. UNIFORMEN
HAARLEM — Tel. 23974 — ZAAENLAAN 96
UNIFORMKLEEDING
ONS SUCCES: MILITAIRE REGENJASSEN 121.—
Prima coupe - Gegarand. waterdicht - Prima afwerking

Orkonden, Huldeblijken, Eere-diploma's, Pracht-albums,
Fam.-wapens, Naamlijsten, Menu's, Reclamekaarten enz.
GEBR. GREVENSTUK, TEL. 36488
Hof-Calligrafen en Teekenaars, Rokin 98, bij het Spui, A'dam

„B.V.L.ers” weten hun adres!
A. C. VAN DER REST - Ass. Apotheker - GOES

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN
KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183
Uniform- en Civile kleeding naar maat - Volledige garantie

Wat kan de oorzaak zijn van RIEKENDE ADEM, BESLAGEN TONG?
Het kan de verrotting zijn van het afval van het voedsel, dat door te onregelmatige ontlasting te lang in de ingewanden vertoeft. Om aan den adem dien onverdraaglijke reuk te ontnemen, moet men den dagelijkschen stoelgang verzekeren.
De Purgier- en Bloedzuiverende pillen van Apotheker H. VAN AKEN, specialist te Selzaete, zijn het aangewezen middel.
Apotheker VAN AKEN's Purgier- en Bloedzuiverende pillen veroorzaken geen buikpijn, zij zuiveren het bloed en geven het nieuwe kracht.
Eischt om elk doosje de handteekening H. v. Aken. Verkrijgbaar bij apothekers en drogisten in doosjes van 60 cent.
Importeur
SCHULTE & THIEME
Middelburg. Postbus 55

UNIFORMEN
van kamg. whipcord
f 55.-
MAISON GERMAN
DEN BOSCH
Hinthamerstraat 153

Fa. J. W. BOS & ZONEN
STOOMWASCH- EN
STRIJKINRICHTING
ENSCHDEDE - TELEF. 3121
DEURNINGERSTRAAT 425
POSTREKENING No. 146009

DEN BAK en
SCHERPENHUIJSEN
NEDERHORST DEN BERG
Telef. 210.

Smederij en Draaierij. Autog.
en electr. laschijn. Herstel-
plaats v. wasscherijmachines.

HERENPAK REINIGEN f 2.-
STOMEN

J. HOEVELS
VERVEN
ROTTERDAM - TEL. 45980

NIMRODSHUIS
H. P. BERGSTEIN
in de
Betouwstraat No. 33
NIJMEGEN —
WAPENS, MUNITIE
MESSEN
Sport- en hondenartikelen

SIGAREN MAGAZIJN
A. Drúghorn
Javastr. 57. Haag. Tel. 113209

U BEZOEK GOES?
Bezichtig dan ook
„HET HOEKJE VAN GOES”
waar U een prachtsortee-
ring souvenir-artikelen en
aardige cadeautjes vindt.
FIRMA BROEKSTRA - GOES
hoek Koning-Magdalenastraat

J. v. HOOGEN
ORANJESTRAAT 25 - ASSEN
Militaire- en
Burgerkleermakerij
Speciaal adres voor
RIJBROEKEN

C.M.V. DINKELLAND'S
ZUIVELPRODUCTEN
TE LOSSER
DE BESTE
Dir. J. B. KLEINE WIECHERINK

WESTLANDSCHE
Glas- en Verhandel
C. J. VAN REST
NAALDWIJK
Scherp concurrerende
GLASPRIJZEN
EN GROS — EN DETAIL

WED. H. TROOST
ROTTERDAM
TELEF. 11606

- Aannemer van grond- en bouwwerken
- Transporten door geheel Nederland

GEBS. DE JONG
Motorboot- en autodiensten
Telefoon 306 - HEERDE
5 x wekel. dienst op R'dam—
Den Haag—Leiden; 2 x wekel.
dienst op Gron.-Maastricht;
2 x wekel. dienst op Breda.
DAGELIJKS naar UTRECHT

VLAGGEN-VAANDELS
INSIGNES
Borduuratelier
C. Doncker

LEIDEN
BREESTRAAT 159 - TEL. 851

STOOMWASSCHERIJ EN
CHEM. WASSCHERIJ
„VECHT EN DIJK”
Fa. C. HAGEMAN & ZN
TEL. 11

NEDERHORST DEN BERG
Vraagt onze prijscourant D

BERICHT voor de dames van
al de B.V.L.-ers!
Geachte Dames!
Wilt U tot aller tevredenheid
trakteeren, neemt dan onze
tijne Dê-Dê-Wafels
Beleefd aanbevelend,
R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
DOKKUM — B 24

Scheepswerf J. Vos & Zn.
Winschoterdiep 199
Tel. 1709. GRONINGEN
Bouwt en repareert Schepen,
Constructiewerken en
Machinerieën. Mod. ingericht

GARAGE „BOUJ”
FRANSCH Kerkstr. 20
TELEFOON No. 778274
V O O R B U R G
HET ADRES VOOR
LUXE VERHUUR EN TAXI'S

Firma C. VAN HAL & ZON, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN - Prima Coupe - Reizigersbezoek op aanvraag.

**VERHEUL'S
VEEVOEDERS
ROTTERDAM**

Verzekert U
tegen de kosten van dokter,
apotheker, ziekenhuis en
operatie bij de N.V. Ziekte-
en Ongevallenverzekering-
Maatschappij

„NEDERLAND”
Berkenweg 15, te Amersfoort
Bill. premieën. Ruime voorw.
Actieve agenten gevraagd

Automobielenbedrijf
Spécial Chevrolet
D. VAN VLIET
Kerkstraat 63, Bodegraven

FRITSCHY & DE BRUIN
OUDEWATER
Dagel. Motorbootdienst
Autodienst
Oudewater, Gouda, Utrecht,
Amsterdam, Zaanstreek

LIJSTEN
speciaal voor gedenkplaten
van den B.V.L.

Kunsthandel v. Dijk
Lage der A 29 - Groningen

STOOKT
Nederl. Brandstoffen
Prima kwaliteiten

N.V. v. d. VEN & Co.
Tel. 2721 (2 lijn.) EINDHOVEN

NEEMT
die vuile plekken op
uw deur weg of voor-
komt ze met 'n ...

COLEO-DEURPLAAT
Technisch Bureau „COLEO”
DOETINCHEM, Telefoon 655

N.V. ANNEMING MIJ.
J. P. v. EESTEREN

BOUW- EN GEWAPEND
BETONWERKEN

ZUIDBLAAK No. 22
ROTTERDAM. Tel. 23100

n.v. CARROSSERIEFABRIEK

VERHEUL
AUTO-
BUSSEN REIS-
WAGENS
WADDINXVEEN

ZADEN
N.V. A. HOBDEL
OOLTGENSPLAAT

Uitsluitend
het beste

Overal
vertegenwoordigd.

D. J. VAN DER HAVE
Boomkwekerijen - Zaadteelt - Zaadhandel
Wetenschappelijk Selectiebedrijf
KAPELLE-BIEZELINGE

FIRMA A. ZWAAN Jr. N.V.
ZAADTEELT - ZAADHANDEL
ENKHUIZEN

We zijn reeds 50 jaar paraat
Tot 't leveren van goed zaad!

Waar niet vertegenwoordigd,
wederverkoopters gevraagd!

Automobilbedrijf POT
Van Zuylen van Nyevelt-
straat 251—255
Telefoon 716429
WASSENAAR

Luxe verhuur - Reparatie-inr.
Stalling, benzine, olie, banden

L. BOOMSMA
Bouwkundige - Makelaar
Expert

Administratie en onderhoud
van vaste goederen.
Hypotheeken - Assurantiën
Nassaukade 118-119, A'dam W.
Gem. Giro B 749
Postchèque- en Girodienst 2870
Tel. 82521 - 85421

Sigaren-Tabak-Sigaretten
H. G. J. WOLF
LEIDEN

948 TELEFOON 948
88 BREESTRAAT 88

KOLEN VAN DE
ORANJE-NASSAU - MIJNEN
P. G. LODDER
2e ROSESTRAAT 7
ROTTERDAM - TELEF. 12202

N.V. NEDERL. BASALT Mij
ZAANDAM

Vraagt ons prijs van
**BASALTINE-
TROTTOIRTEGELS**
Levering op strengste keur

BIJLOO'S
MOTORBOOTDIENST N. V.
ROTTERDAM
SCHIEDAM
ZAA NSTREEK

Adres Rotterdam:
Nieuwehaven no. 48, tel. 13558
Adres Schiedam:
Overschiechestr. 78, tel. 68114

N. V. INGENIEURSBUREAU
„EKSTEEN”
Speciaal-bureau voor
WATERREINIGING
EN
WATERTECHNIEK
Sweelincklaan te Bithoven

N.V. Zaadhandel en
Boomkwekerijen
WED. P. DE JONGH - GOES
SELECTIEBEDRIJF
vraagt voor haar tuin-, bloem-
en landb.-zaden, zaaigranen,
pootaardappelen, vrucht- en
sierboomen,
IJVERIGE AGENTEN
op gunstige voorwaarden

N.V. C. W. PANNEVIS
ZAADTEELT-ZAADHANDEL
DELFT
TUIN-, BLOEM-
EN LANDBOUWZADEN
Vraagt prijsrct. of reizigersbezoek

ZAADHANDEL.
Werkzame agenten gevraagd
voor den verkoop van prima
Tuin-, Bloem- en Landbouw-
zaden, Boomkwekerij-art.
enz., in plaatsen waar nog
niet vertegenwoordigd. Hooge
provisie. WILLEM JAGER'S
Zaadteelt en Zaadhandel,
Winschoten, Telefoon Nr. 361.

De Friesche Zaadhandel
G. J. WOUDE, ORANJEWOUDE
Zaden en orig. Friesch pootgoed
vraagt nog
LANDSTORMERS
om in plaatsen, waar we nog
niet vertegenwoordigd zijn,
nieuw terrein te veroveren.
Vraagt onze Agentschapsvoorw.

AGENTEN GEVRAAGD
voor verkoop van ZAAD enz.
uit Hollands beste zaadstreek.
HOOGSTE BELOONING
Bij ons de
van alle firma's.
Vakkennis niet noodig.
Inlichtingen bij:
Struik & Co. N.V., Enkhuzen

N.V. SLUIS & GROOT'S
Kon. Zaadteelt en Zaadhandel
ENKHUIZEN
TUIN-, BLOEM- EN
LANDBOUWZADEN

Levering uitsluit. a. d. handel

N.V. Houthandel „ALBLAS”
WADDINXVEEN
OPSLAGPLAATSEN
's-GRAVENHAGE:
Fahrenheitstr. 343
ROTTERDAM:
Zwaanshals 119-121

Vraagt prijs van TRIPLEX
in diverse soorten en dikten

Adverteert in dit Blad

★ **VREDES DOORROKERS**
29 SEPT. 1938
GOEDEWAAGEN'S
KONINKL. FABRIEKEN, GOUDA

WILT GE EEN MOOIEN B.V.L.-AVOND? . . .
Ga dan eens een Oranje- of historisch stuk opvoeren.
Vraagt daarvoor zichtzending bij:
Fa. Z. J. KONING Gzn. - TEL. 17 - OOSTWOLDE (Old.).

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V.
ZOETERMEER
HET ADRES VOOR
EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER
Zowel verpakt
als in fust.

Leveringen uitsluitend aan de handel
TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

Pracht-belegging

TE KOOP van bouwer: 4 nieuw gebouwde middenstandswoningen. Alles verhuurd. Prijs f13.500.—. Vrij op naam. Hypotheek beschikbaar. Ook per stuk te koop. Bouwbureau H. v. d. TOP, Park Paaschberg, EDE, Telefoon 258.

SCHIETSCHIJVEN

gedrukt op speciaal vervaardigd schietschijvencarton. Diep zwarte druk. Lage prijzen.

N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK
SLAGHEKSTR. 90-94 — ROTTERDAM-ZUID
TELEFOON 1-1-3-8-6
Vraagt onze nieuwe prijscourant met uitgebreide modellen

G. M. A. STEYLEN - HARDERWIJK
DONKERSLOOT 50 — TELEFOON 141
UNIFORM-KLEERMAKERIJ - Coupeur steeds te ontbieden

HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF ZANEN VERSTOEP N.V.
GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
(hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230
Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
Aannemers van grond-, spoor-, hei- en betonwerken

Oefen- en Wedstrijdmateriaal
Speciaal adres:
Drukkerij Ruitenbeek
DOORN — Telefoon No. 125
Modellen en prijzen op aanvraag

NOORDER GLASHANDEL J. v. OOSTENDORP
ROTTERDAM v. d. Duijstraat 50 - Franciscastraat 17-27
GLAS-IN-LOOD Tel. 41436/43436. Na 6 uur n.m. 41662/30778
AUTORUITEN Filiaal: DORDRECHT - Vest 1 - Tel. 3683

Hopma Opticien
Instrumentmaker
Bézar-kompassen
O. Ebbingestr. 79, bij de Ebbingeburg, Tel. 5962, Groningen

ALMELO
HOTEL
„De Gouden Leeuw”
Eerste huis ter plaatse
MATIGE PRIJZEN

APELDOORN
HOTEL BLOEMINK
GEVESTIGD SEDERT 1847
bij het Kon. Paleis en bosschen
Fraai gelegen aan de Loolaan

Café-Restaurant Suisse
Heerestraat no. 26
Groningen
't Meest bekende Restaurant
en Café ter plaatse —
Prima consumptie
Prijzen billijk

HAAKSBERGEN
BONDSHOTEL
„EIJSSINK”
Telef. No. 309
Het aangewezen adres ter plaatse

LEEUWARDEN
HOTEL
„DE KROON”
Vergaderzalen
UITST. KEUKEN

HOTEL
„DE GOUDEN LEEUW”
TELEFOON No. 732
OLDENZAAL
Prima keuken. Modern comfort. Vergaderzalen.
Eigenaar: H. J. VASTERT.

N.V. Hôtel des Pays Bas
Terneuzen
Telefoon no. 18
Restaurant eerste rang
Stroom. water - Boxengarage
Vergaderzalen - Centr. verw.

UTRECHT
Hotel
„TERMINUS”
VERGADERZALEN

KRAMER'S
GKZ
ZUURKOOL
Prima - Lekker - Gezond
Fa. G. KRAMER & ZONEN
ZUID-SCHARWOUDE

Koopt Melk- en Melkproducten
van N.V. Zuivelfabriek
„DE GRAAFSTROOM”
Filialen: R'dam, Oranjeboomstraat, Tel. 50964; Dordrecht, Voorstr., Tel. 4353; Bleskensgraaf, bij Dordrecht, Tel. 1.

LEDERWARENFABRIEK DE VOLHARDING
POSTJESKADE 23-25
TELEFOON No. 85867
AMSTERDAM
SPECIALITEIT IN
MILITAIRE UITRUSTINGEN

A. J. DE BOO & ZN.
BENZINE - PETROLEUM - OLIËN EN VETTEN
MACHINEKAMERBEHOEFTE
MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v.v.
TRANSPORT naar alle plaatsen
Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.
DELFT — HOOIKADE 30 — TELEFOON 457

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
IJSELMUIDEN Telef. 246 KAMPEN

K. A. HAVELAAR
MOERKAPPELLE (Z.H.)
Specialiteit in:
SCHOFFELMESSEN - STALEN ZWINGEN
WIEDMACHINES - BOERENWAGENS OP
LUCHTBANDEN - STALEN WINDMOLENS
voor waterbemaling, stormzeker. Vraagt prijs.

VRAAG PRIJSOPGAAF VOOR UW
TIMMERWERKEN
bij de
N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”
TELEFOON No. 1 BERGAMBACHT
Concurrerende prijzen Vluggere levering
Speciaal adres voor Woningbouw

GOMBERT'S A. Kerkhoff z.z. 16, Groningen
Maatkleding HET adres voor
Uniformkleding ter plaatse

Firma C. en S. VALKENBURG & Co.
SCHERPENZEEL (Geld.)
Tel. 7 - Telegrammen
SIMON-VALKENBURG

Fabrikanten van:
Diverse soorten Singelband, Touw-
werk en Techn. Banden en Weefsels

NEDERLANDSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.
AMSTERDAM - ROTTERDAM - 's-GRAVENHAGE
EN IN 63 ANDERE PLAATSEN IN NEDERLAND
GOEDKOOPE MARKEN voor Kerstgeschenken

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM
LET OP! 1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842
Willemsparkweg 1, Tel. 20029
Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 2180f
HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
ALSMEDE ALLE ROOKERSBENODIGDHEDEN

W.L.D.
De man van standing
draagt
W.L.D. SCHOENEN
Verkrijgbaar in alle
voornamen zaken

Alle prijzen Alle modellen
KOEKENBERG'S
Krui- en Trekwagenfabriek
Oldenzaal - Telefoon No. 770
(Vraagt catalogus)

GARAGE „SAAN”
TEL. 51517
DIEMEN
VERHUIZINGEN EN
EXPEDITIE

„DE GOUDSCHE PACKET”
B. J. VAN RHIJN, Gouda
Gouwe 52 - Telefoon 2388
Dag. autodiensten van Gouda,
Schoonhoven, Waddinxveen,
Boskoop op Amsterdam.
Bestelhuis A'dam: N.Z. Voor-
burgwal 26, Tel. 44644-48273.

„**Fermitan**”
het zeker werkend
middel tegen
spoel-, made-, maag-, en andere
ingewands-
wormen
zowel bij volwassenen als bij
kinderen. 85 cent bij Apothekers
en Drogisten. „Fermitan” wordt
door de Nederlandsche wet be-
schermde.
Jacoba Maria Wortelboer.
Chem. Pharm. Industrie.
Oude-Pekela.

VAN RIJN'S
UTRECHT
DE BESTE **MOSTERD**

THANS DE POPULAIRE HOED
THE CLOCK HAT
VAN AF
f 6.50

NEDERLOR
GRONINGEN

WILLEM II
SIGAREN

JE FABRIKAAT

CHEVROLET
LUXE en TRUCKS 1938
Talrijke verbeteringen
Vraagt demonstratie
J. DE JONG — GOUDA
Fluw Singel 59 - Telef. 2825

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN
LANDSTORM. INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG

ABONNEMENTSPRIJS FL. 1.50 PER JAAR. LOSSE NUMMERS 15 CENT

ADRES VAN ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 TE 's-GRAVENHAGE

BLIJVEN, DIE WIJ ZIJN.

De gedachten van de menschen worden in onzen tijd allermeeft beziggehouden door het vraagstuk van den oorlog.

Het is daarom niet vreemd, dat sommigen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm een oorlogsapparaat willen maken.

Met de Burgerwachten is men dien weg al gedeeltelijk opgegaan, door het zwaartepunt te verleggen naar de luchtbescherming.

Op dit gebied is vooral voor de Burgerwachten zeker belangrijk werk te verrichten.

Voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm staat de zaak geheel anders. Deze moet blijven, wat hij is: zuiver een instituut tot Steun aan het Wettig Gezag, d.i., wij herhalen het nog eens, voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm het gezag van Hare Majesteit onze Koningin en voorts van allen, die in overeenstemming met grondwet en wet door Haar zijn benoemd om in Haar naam over ons volk gezag uit te oefenen.

Vóór alle dingen moet in ons democratisch land de Regeering kunnen regeeren zonder vreeze, dat te eeniger tijd haar wezenlijke macht daarvoor te kort zal schieten.

Met behulp van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm is in 20 jaar tijds de revolutionaire actie ingetoomd, zonder dat tot vervolging en terreur behoefte te worden overgegaan.

Eveneens is zonder gebruikmaking van dwang of geweld de wonderboom van het nationaalsocialisme klein gehouden. De invoering van het uniformverbod, de weerkorpsenwet en een zachte maatregel met betrekking tot de ambtenaren waren voldoende om — onder handhaving overigens van volle vrijheid — het nationaalsocialisme terug te dringen tot den wettigen weg.

Zoo heeft de Regeering tijdig het volk voor overrompeling behoed.

Dit lijken eenvoudige en vanzelfsprekende dingen, doch de gang van zaken in het buitenland heeft wel iets anders te zien gegeven.

Het wereldkompas is nu eenmaal gericht op dictatuur, rood of rood-zwart en de nationaalsocialisten hebben allereergsten den wind in de zeilen. Zij hebben den tijdstroom mee en men mag met reden eenigen groei verwachten, ook al worden zij, als ten onzent, geleid door mannen van luttele bekwaamheid.

Zoo was het zestig jaren geleden ook met het Marxisme, dat in ons land is gegroeid onder leiding van een student in de rechten, een schildersknecht en dergelijke krachten. Waarom? Omdat de tijdgeest in die richting wees.

ABONNEMENTSGELDEN

Dankbetuiging en verzoek.

Wij danken de talrijke lezers, die zoo vriendelijk waren om het abonnementsgeld ons per postwissel of per giro te doen toekomen.

Eerstdaags zal onzerzijds over het abonnementsgeld, verhoogd met f 0.13 incassokosten, bij onze overige abonné's per postkwitantje worden beschikt. Vriendelijk verzoeken wij, om verwarring te voorkomen, ons thans geen postwissels of girostortingen te doen toekomen.

Op hoogen prijs zal het worden gesteld, indien onze abonné's het abonnementsgeld van te voren willen gereedleggen, opdat bij mogelijke afwezigheid een vergeefsche aanbieding kan worden voorkomen.

De Administratie.

Overheid en volk moeten er derhalve op rekenen, met het nationaalsocialisme nog wel iets van doen te zullen krijgen.

Het gevaar is niet denkbeeldig, dat men, om dit te weerstaan, hulp zal zoeken bij den socialist. Wij hebben evenwel goede hoop, dat ons volk zijn kracht niet zal zoeken in utiliteitspolitiek, die steeds met verlies eindigt, doch dat het op alle gebied den strijd zal wagen, aangevoerd door beproefde en edele beginselen.

Heeft de Bijzondere Vrijwillige Landstorm daarbij nu een blijvende en onveranderlijke opdracht?

Zeer zeker indien hij blijft, die hij is. Zijn bestaan is een waarborg tegen machtsvorming van welke zijde ook.

Zijn aanwezigheid behoedt elke regeering ervoor, hare kracht te zoeken in zwakheden.

Bij de dictatuur ligt de regeerkracht in bajonet, knoet, verbanningsoord en concentratiekamp.

Bij een waarlijk constitutioneel en democratisch bestuur zijn er in critieke tijden slechts twee steunpilaren, nl. het oefenen van gerechtigheid enerzijds en aan den anderen kant de trouw van het volk jegens zijn Overheid.

Van dit laatste is de Bijzondere Vrijwillige Landstorm de meest sprekende manifestatie.

En de nabije toekomst kon wel eens leeren, hoezeer daaraan behoefte kan bestaan, al zijn er gelukkig op dit moment geen revolutiespoken te zien.

Voor handhaving van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm is het niet noodig, dat een revolutie dreigt of voor de deur staat. Daadwerkelijke steun van het volk aan het Gezag, zooals in den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm wordt geboden, maakt het mogelijk, dat onbevenging wordt geregeerd en de volksvrijheid ongerept wordt gelaten.

Een voorbeeld hiervan is de kalme en

nauwgezette wijze, waarop de laatste grondwetsherziening ten onzent tot stand kon komen zonder overhaasting of vrees.

Komt dan in het raam van deze gedachten de defensienoodzaak op den achtergrond als minder belangrijk?

In geen deele.

Wij kunnen het zelfs niet anders zien of marxisme en nationaalsocialisme voe-

PROPAGANDAVERGADERING VAN DE AFDEELING TILBURG

Toespraken van Oud-Minister Deckers en den Burgemeester van Tilburg. - Militaire taptoe met demonstratie van het nieuwste pantser-afweergeschut.

De afdeling Tilburg van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm hield 11 Nov. ter gelegenheid van haar 20-jarig bestaan, een groote propagandavergadering in de achterzaal van Huize Remmers.

Tot degenen, die hierbij van hun belangstelling blijk gaven behoorden: Z. Exc. oud-minister mr. dr. L. N. Deckers, lid van de Nat. Landstorm-commissie te Den Haag; de heeren P. W. de Jong van den Heuvel, lid der Eerste Kamer; mr. dr. F. Vonk de Both, burgemeester van Tilburg en voorzitter der Plaatselijke Landstormcommissie; Luit.-Kol. W. M. C. J. Hafkemeijer, Commandant van het Landstormkorps „De Meijerij”, Majoor P. J. Heres, Commandant van

het 2e Bataljon Jagers; A. van Rijen, lid van Ged. Staten; de wethouders mr. H. Scheidelaar en C. v. d. Ven; F. W. van Beek, burgemeester van Boxtel met den heer van Agt, resp. voorzitter en secretaris van de Gewestelijke Landstormcommissie „De Meijerij”; de heer van Rijn, Opperwachtmeester, van de Tilb. Brigade der Kon. Marechaussee en leden van de Plaatselijke Commissie.

Nadat de bijeenkomst met het zingen van het Wilhelmus geopend was, sprak de plaatselijke leider, Kapitein A. Bax een begroetingswoord tot de autoriteiten, drukte zijn vreugde uit over de flinke belangstelling en betuigde zijn dank aan de leden der Nationale en Gewestelijke Commissie, het dames-vaandel-comité en verder, aan allen, die van hun medeleven met den Landstorm blijk

Vraagt Uw winkelier voor Schietprijzen
„ZENITH PLATEEL”
van de
PLATEELBAKKERIJ „ZENITH”
TE GOUDA

PBNA De superieure school voor
technisch briefonderwijs
ARNHEM
Bouwkunde, Waterbouwkunde,
Werktuigbouw, Electrotechniek,
Radio - Chemische Techniek
Vraag gratis Prospectus 5

HOTEL „DE SCHUUR”, BREDA
Speciaal adres voor H.H. Officieren

1832

REEDS MÉR DAN 100 JAAR STAAT

BAKHUIS

ECHTE GELDERSCHE ROOKWORST

AAN DE SPITS

KWALITEIT IS DUS GEWAARBORGD

Profiteert

daarvan en koopt dus geen andere

gaven. Dank zij de veelzijdige medewerking verheugt Tilburg zich thans in 'n bloeiende afdeling van 700 leden met 52 officieren.

Tenslotte wekte spr. de niet-leden op tot aansluiting.

Toespraak van den burgemeester van Tilburg.

Hierna werd het woord verleend aan den burgemeester van Tilburg, den heer mr. dr. F. Vonk de Both, die namens de afdeling Tilburg speciaal oud-minister Deckers, den burgemeester van Boxtel en Luit.-Kol. Hafkemeijer begroette.

Vervolgens wees spr. er op, dat wanneer men nog al eens hoort spreken over het „grijpen naar de macht“, hiermede verondersteld wordt, dat een bepaalde groep personen in staat wordt geacht een illegale poging te doen de macht in den Staat in handen te krijgen om haar beginselen toe te passen. Men heeft hierbij te maken met groepen van links en rechts, resp. vertegenwoordigende het communisme en het fascisme.

Welk regeeringsstelsel andere landen er op na houden is niet onze zaak; dat moet men daar zelf weten, maar wel mogen wij, uit hetgeen we elders zien, onze conclusies trekken. Daarbij leeren we dan dat beide systemen in wezen volkomen aan elkaar gelijk zijn. Beider wezen is zowel theoretisch als practisch, het volkomen opgaan van de persoonlijkheid van het individu in de gemeenschap. De enkeling wordt een nummer in 't geheel.

Hieruit volgt noodzakelijk, dat den enkeling, die immers geen persoonlijkheid meer heeft ook zijn vrijheid van denken, spreken en handelen wordt ontnomen. En met die vrijheid gaat vanzelf ook teloor het andere geestelijke goed van een volk: de godsdienst. In den totalitair staat past niet meer het godsdienstig denken van den in kerkgenootschappen vereenigden enkeling, doch hem wordt een algemeene opvatting van de leiders opgelegd. Dit is ook het geval in de kunst en in vele takken van wetenschap.

In een dergelijk systeem gaan de groote goederen van vrijheid, godsdienst en cultuur dus verloren. Daar Nederland juist door deze goederen groot is geworden is het noodig dat we ze bewaren met al onze kracht. Deze bescherming is het doel van den Vrijwilligen Landstorm, die daarmede een schoone taak heeft. Vandaar ook, dat het van zoo'n eminent belang is, dat die Landstorm leeft.

Met het uitspreken van de hoop, dat de organisatie steeds hechter zal worden, besloot spr. zijn herhaaldelijk met applaus onderbroken rede.

Hierna spr. Z.Exc. oud-minister mr. dr. Deckers.

Rede oud-minister Deckers.

Na den burgemeester dank te hebben gebracht voor zijn hartelijke welkomstwoorden en voor zijn belangstelling in den Vrijwilligen Landstorm belichtte spr. de betekenis van dit instituut voor de vrijheden van ons volk. Spr. wees er hierbij op, dat het altijd de kracht van den Landstorm geweest is, dat hij bestond uit militair geoeffenden, die zich, in geval van nood, vrijwillig onder den krijgstuucht willen scharen.

AMATO
ZOETE MOST
Van diverse vruchten!!!

Fa. H. J. Phaff - Winschoten

Spr. noemde het voor degenen, die van de weermacht houden, een gelukkig verschijnsel, dat de jongeren hiervoor

Mr. Dr. F. VONK DE BOTH.

steeds meer belangstelling aan den dag leggen. Dat is wel eens anders geweest. Het is voor onze regering in tijden van voorspoed altijd moeilijk geweest voldoende steun voor de weermacht te krijgen en ook vooral na 1918 was dit moeilijk. Volkenbond en ontwapeningsconferenties ten spijt heeft men echter nadien steeds een uitbreiding der wapening kunnen waarnemen.

Gelukkig heeft ook Nederland eindelijk zijn plicht begrepen en is het zich offers gaan getroosten om te behouden wat het heeft, huis en hof en zijn cultuurgooderen veilig te stellen. Hiervoor zullen wij ten allen tijde stand houden, ja we willen er voor vallen. Men kan Nederland pas krijgen als er geen Nederland meer is. Dat is geen grootspraak doch wij durven zoo spreken omdat in het heele land het nationale bewustzijn opnieuw ontwaakte. Eensgezind wordt er nu gewerkt aan de verhooging van onze defensieve kracht. Onze weermacht wordt weer gewaardeerd, zij is in eere hersteld. (appl.)

Dat wij op het peil van heden gekomen zijn, is voor een goed deel te danken aan de mannen, die zich in donkere dagen onder de vaan van den Landstorm schaarden. Hiervoor brengt spr. hun hulde.

Vervolgens wijst spr. er op, dat ook de geesel der werkloosheid een groot gevaar beteekent voor de veerkracht van ons volk en dat daarom alles in het werk moet worden gesteld om dit gevaar weg te nemen. Niet genoeg kan de aandacht gevraagd worden voor de oplossing der werkloosheid. De dubbele liefde van: liefde tot den evenmenschen en liefde tot het vaderland, moet de nooit opdrogende bron van onze kracht zijn.

Als men ziet wat elders gebeurt kan Nederland zich nog gelukkig prijzen. En het is een geruststelling te weten, dat wanneer ook hier de schennende hand mocht worden opgeheven, tegen huis en hof, tegen kerken of synagogen één oproeping van het wettige gezag voldoende zal zijn dit alles te beschermen (applaus).

Wij willen niet overwoekerd worden door een plant van vreemden bodem, maar wenschen een orde, die steunt op rechtvaardigheid. Zóó is Nederland en

'S-GRAVENHAGE
Grand Hôtel „Victoria“

Café-Restaurant

Nieuwe Directie - Sterk verlaagde prijzen
TELEFOON 117707 - SPUISTRAAT No. 16

Groote en kleine zalen voor vergaderingen en partijen

zóó moet Nederland blijven. Daarom ook zullen wij nooit bukken voor een dictatoriaal geweld. Wij willen alleen het met ons vergroeide Oranje Huis.

Spr. werd bij het einde van zijn rede warm toegejuicht.

De Commandant van het Landstormkorps „De Meijerij“ te Den Bosch, Res.-Lt.-Kol. W. M. C. J. Hafkemeijer deelde vervolgens met een toepasselijk woord de prijzen uit van de schietwedstrijden, terwijl ook aan een tweetal leden, die te oud geworden waren om nog deel van den Landstorm uit te maken, onder hartelijke woorden hun afscheidsbrevet werd uitgereikt.

Militaire taptoe en demonstratie.

Na een korte pauze blies een 12-tal hoornblazers van het Ilde Bataljon Jagers, onder leiding van korporaal L. C. Govaarts een voortreffelijk uitgevoerde militaire taptoe, wat een aardige attractie van deze vergadering beteekende.

Een andere attractie was nog een theoretische uiteenzetting van Res. 1e Luit. Molenaar over de werking van het nieuwe pantser-afweergeschut 4,7, dat in de zaal geexposeerd was. Luit. Molenaar toonde zich hierbij een uitstekend instructeur.

Onder leiding van den sergeant 1e klasse Van der Linde demonstreerden daarop de Jagers de bediening van het geschut en het afgeven van schijnvuur, hetgeen zeer correct en in een vlot tempo geschiedde.

De voorzitter der Gewestelijke Landstormcommissie de heer F. W. van Beek uit Boxtel, sprak hierna een slotwoord.

De plaatselijke leider, kapitein A. Bax bracht nog dank aan allen, die tot het welslagen van dezen avond, welke muzikaal opgeluisterd werd door het Tilburgsch Salon-Orkest, onder leiding van

HERINNERINGEN VAN DE OUDE GARDE.

NOVEMBER 1918

Herinneringen van een Vrijwilliger.

„November 1918“ is een uitdrukking, die vooral bij de oudere Landstormers onder ons niet zonder een enkele reactie wordt aangehoord, omdat ze bij ons herinneringen oproept aan wat in bovengenoemde dagen is doorleefd en meegemaakt. Onwillekeurig worden de emoties weer gevoeld en gaan de gebeurtenissen en feiten, toen en nog van zeer groote betekenis, aan ons voorbij.

Schrijver dezes was als Landstormplichtige der jaarklasse 1908 onder de wapenen in het vak Everdingen. In den avond van Donderdag 14 November circuleerde onder officieren en onderofficieren een lijst ter teekening voor goedgezinde militairen. Uit een en ander kon toen wel worden opgemaakt wat er gaande was, en van uur tot uur werd de spanning groter. Het was toen reeds bekend, dat wij den daaropvolgenden dag met groot verlof zouden gaan.

De voorbereidingen, daarvoor noodig, waren Vrijdags spoedig genomen, behalve dan, dat onderofficieren nog persoonlijk bij den overste in 't Waal moesten afpresenteeren.

In den middag kon de reis naar het Noorden worden ondernomen, waar wij des avonds tusschen 11 en 12 uur de plaats onzer bestemming bereikten.

Het bleek, dat al mijn vrienden en kennissen, voor zoover zij den wapenrok hadden gedragen, reeds naar de verschillende hoofdsteden waren vertrokken, zulks onder leiding en op aansporing van plaatselijke autoriteiten, die op haar beurt toen waren geïnspireerd door onzen onvergetelijken Mr. Croles, van Leeuwarden.

Na kort beraad was spoedig besloten om hun voorbeeld te volgen; het inwinnen van informaties was achter den rug, waarna Den Haag als eindpunt was aangewezen. In den avond van Zaterdag 16 November tusschen 10 en 11 uur bereikten we Station Hollandsche Spoor, Den Haag, waar met zeer veel anderen een niet onbelangrijk contingent manschappen werd gevormd. Na de aanbidding van sigaren en een korten welkomstgroet werd de stad ingemarcheerd, met bestemming voor de Zwetstraat, waar we in een groote school, die voor uitgebreid onderwijs dienst deed, ondergebracht zouden worden. Onderweg daarheen kon men zoo nu en dan opmerken, dat voor de vensters, voor zoover ze niet waren dichtgespijkerd, de gordijnen even opzij werden geschoven om met belangstelling kennis te nemen van wat beneden passeerde. De ijzeren haken werden een tikje krachtiger aangezet dan gewoon, zoodat wij met een flinken pas in de Zwetstraat arriveerden. Daar was het nog een al bedrijvigheid. Met behulp van enkele dekens werd geprobeerd een ligplaats te veroveren, om de leden een oogenblik uit te strekken en de oogen dicht te houden.

Den anderen morgen — het was toen Zondag — stond al vroeg een veldkeuken voor den ingang van het plein; de verzorging was best in orde. Nadat ieder zich van het noodige had

Een frissche melange, gedeckt met fijn, rijp Sumatrazandblad. 'n Luxe sigaar in de lagere prijsklasse.

Ritmeester
sigaren

den heer Schalken, medewerkten, waarop de schitterende geslaagde bijeenkomst gesloten werd van 't zingen van „Mijn schild ende Betrouwe“.

DE B.V.L. IN WEST-BRABANT.

Bijeenkomst van officieren te Breda.

Onder leiding van den Commandant van het Landstormkorps West-Brabant, res. Luit.-Kol. Beets, is op Zaterdag 26 November j.l., des namiddags te 3 uur, voor alle officieren van genoemd corps in de groote zaal van het Zuid-Holl. Koffiehuis, aan de Markt te Breda, een bijeenkomst gehouden, waar de Korpscommandant een voordracht heeft gehouden over een voor den Landstorm belangwekkend onderwerp. Na afloop der bijeenkomst vereenigden alle aanwezigen zich in een der andere zalen van het „Zuid“ aan een gemeenschappelijken maaltijd.

AGENTEN en DEPOTHOUDERS

GEVRAAGD voor den verkoop op prijscurant van eerste kwaliteit Tuin-, Bloem- en Landbouwzaden, Friese Kleipootaardappelen, op provisie-regeling. — Voor Depothouders bij voorkeur winkeliers.

VOLBEDA'S ZAADHANDEL — DRACHTEN — TELEFOON 45

voorzien, moesten we aantreden om gewapend te worden. Dezen morgen werden aan 1500 manschappen geweren uitgedeeld; eenzelfde gebeuren had zich ook reeds de beide voorgaande morgens voorgedaan, zoodat wij onder onzen toegevoegden kapitein Brückel gewapend in de school terugkeerden.

Nu pas waren we ons bewust, dat, wanneer het noodig mocht blijken, we in staat zouden zijn tegenstand te bieden, en wee de onverlaten, die zich tegenover ons hadden gezien.

Men was zich bewust, waarvoor men in de Residentie aanwezig was. Echter was het niet noodig nog, en zoo moesten we ons bivak nog beter inrichten voor een langer verblijf. Vandaar, dat we bij aankomst in de Zwetstraat onmiddellijk begonnen met ieder zijn eigen stroozak te stoppen, terwijl tevens andere patrouilles de stad ingingen om inkoop te doen, om het groote gezin van het noodige te voorzien.

Op één van de tochten van zo'n patrouille gebeurde het, dat enkele overmoedigen zich met een roode vlag op straat durfden begeven, doch voor de oogen van onze mannen konden ze niet bestaan. Vandaar, dat het hun zuur zou opbreken, want zoodra men ze gewaar werd, is subiet met hen afgerekend, waarbij heel triomfantelijk de vlaggestok dienst deed om de ruggen van die rakkers eens flink te meten en uit te kloppen. Onder groote hilariteit van de achtergeblevenen werd van een en ander kennis gegeven in de school aan de Zwetstraat. Als vanzelf werd hierdoor het vuur iets meer aangewakkerd.

Een tocht om nooit te vergeten is geweest het bezoek aan H.M. de Koningin en andere hooggeplaatste personen. Intusschen was de proclamatie afgekomen van Burgemeester Patijn om zich voor te bereiden tot de grootsche huldiging van H.M. de Koningin op het Malieveld tegen den volgende middag één uur.

In den loop van dienzelfden Zondagmiddag was reeds best merkbaar geweest, dat de stemming in de stad zich ten gunste keerde. Hier en daar was reeds weer oranje zichtbaar geworden.

Na 'n bezoek bij de Koningin-Moeder, waar verschillende volksliederen werden gezongen en Haar een geweldige ovatie werd gebracht, werd de toenmalige minister-president, Jhr. Ruys de Beerenbrouck, eveneens hartelijk toegejuicht. In een vrij snel tempo volgden nu de emoties elkaar op. Ook het bezoek aan het paleis op het Noordeinde was indrukwekkend. De geweldige menschenmassa gaf hier op eerbiedige en toch zeer enthousiaste wijze blijk van haar aanhankelijkheid en verknochtheid aan het Oranjehuis.

Een bezoek aan den Minister van Staat Dr. Kuyper, in de Kanaalstraat, was verbluffend. De oude staatsman stond, omringd door familieleden, in de deur en sprak naar het hart der Groningers en Friezen, waarbij in een oogenblik alle verkeer gestremd was, zoo groot was de menschenmenigte, die samengroeide en steeds grooter werd, en ontroerend was het oogenblik, waarop door dr. Kuyper verzocht werd te zingen: „Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort“. De meest strammen onder ons en onder degenen, die om ons heen stonden, namen eerbiedig hun hoofddekfels af. Het laat zich begrijpen, hoe we, na zooveel meegemaakt te hebben, in ons bivak terugkwamen.

De dag van morgen beloofde zeer veel, doch hij heeft de verwachtingen nog zeer overtroffen. Circa 12 uur moest de heele bezetting uit de Zwetstraat aantreden. Achter het breede front van de Friese vlag begaf de geheele soldaterij uit de Zwetstraat zich op weg om deel te nemen aan de huldiging op het Malieveld.

Onderweg kwam een geheel andere compagnie-ons tegemoet. Het zien van de verschillende attributen, die door ons werden medegevoerd, en de blijde, opgewekte stemming, die bij ons de overhand bezat, waren oorzaak, dat de geheele troep op staanden voet naar ons overliep, zoodat we in grooten getale op het Malieveld arriveerden.

Het enthousiasme, dat hier krachtig opbruiste en soms tot minutenlange toejuichingen aanzweldde, ging alle beschrijving te boven.

Het is onuitwisbaar in de herinnering van hen, die het hebben meegemaakt, vastgelegd. Het heeft op ondubbelzinnige wijze aan het licht gebracht, welke band er bestaat tusschen Oranje en Nederland, en hoe die werd vernieuwd.

H.M. de Koningin probeerde met paarden en wagen op het Malieveld te komen, — als vanzelf, zult ge zeggen, want daartoe was Zij toch uitgereden. Ja, maar toch is het Haar niet mogen gelukken, want onderweg *) werden de paarden afgespannen en hebben soldaten het werk der paarden overgenomen. Door militairen getrokken, kwam het rijtuig met de Koninklijke familie het Malieveld oprijden. Het is een zegetocht geweest, zooals vermoedelijk H.M. nog nimmer had medegemaakt. Want wanneer ooit, dan kwam hier zoo zeldzaam naar voren de intimiteit, die Vorstin en Vaderland verbond, en voor alle goedgezinde militairen en B.V.L.-ers zijn het momenten geweest, die men voor wat ter wereld niet zou hebben willen missen. De liefde en de geestdrift, waarmee de vorstelijke personen werden begroet, laiden af en toe op tot ongekende hoogte.

Maatregelen voor orde en verkeer behoeften niet te worden genomen, want niettegenstaande elke voet grond van het terrein als het ware met voetzolen was bezet, ging de tocht, al was het zeer langzaam, toch ongehinderd. Het was zoo geheel anders dan bij andere officieele plechtigheden. De traditioneele afstand werd voor het doorleven van deze machtige beweging voor een korte wijle verwaarloosd. Vorstin en Volk voelden zich zoo innig verbonden. Groote dankbaarheid aan den God des Hemels zal velen hebben vervuld, dat een booze toelag werd verijdeld en in plaats daarvan banden van aanhankelijkheid en trouw werden vernieuwd en bevestigd. Opgetogen en met groote blijdschap vervuld een moment te hebben meegemaakt dat hoogst zelden in een menschenleven plaats grijpt, ging na afloop van de grootsche huldebetooging de menschenmenigte zich weer verspreiden en gaf ook het verdere van den dag aan de Residentie een fleurig en opgewekt aanzien.

En ook onder de B.V.L.-ers raakte men maar niet uitgepraat over wat dien dag had plaats gegrepen, en ten hoogste voldaan keerden we in de Zwetstraat terug.

En ook den volgende dag was de naflukkering van de huldebetooging op het Malieveld nog duidelijk merkbaar; de spanning van voor enkele dagen had plaats gemaakt voor een rustig en blijmoedig samenleven.

Des Dinsdags in den voormiddag werd ons medegedeeld, dat we den volgende dag weer naar huis konden gaan. Vooraf echter moesten nog verschillende regelingen worden getroffen.

Nadat de geweren en verdere bewapening waren ingeleverd, werden we op het plein van één der kazernes samengebracht. Hier werden we door den Gouverneur der Residentie toegesproken op pittige, maar ook hartelijke wijze. Ons werd er dank voor gebracht, dat we in dagen van spanning, door onze tegenwoordigheid in de verschillende centra van het land, het wettig gezag hadden gesteund.

Verder werden de noodige maatregelen getroffen om den volgende morgen af te reizen. Een extra trein zou ons weer naar de plaats onzer bestemming brengen. De leiding en het commando werden opgedragen aan kapitein J. de Jong, uit IJlst.

Naar een der stations der Residentie hadden we ons den volgende morgen begeven, waar een extra-trein voor hen, die uit het Noorden des lands kwamen, klaar stond. Reeds hadden we de zitplaatsen der coupés ingenomen, en daar verscheen een militaire kapel met eenige hogere autoriteiten, onder wie gen. Duynmaer van Twist, om ons plechtig uitgeleide te doen. Zoodra de muziek zich hooren liet, begaf ieder zich vliegensvlug naar buiten om zich

WEGENTEER EN ASPHALTPRODUCTEN

VAN DE

N.V. OLSTER ASPHALTFABRIEK, OLST

rondom de muziek te scharen, die nu het aloude Wilhelmus speelde; eerbiedig en met ontbloote hoofden werd het lied des Vaderlands meegezongen.

Nadat de autoriteiten afscheid hadden genomen en de trein wederom was bezet, werd het sein tot vertrek gegeven. Onder de geliefde tonen der muziek, die nog een ander couplet van het Wilhelmus inzette, kwam de trein in beweging, en spoedig was de Residentie achter den rug.

Hoewel uit het oog, toch niet uit het hart. De dagen van November 1918 hebben een onuitwisbaren indruk bij ons achtergelaten. De gebeurtenissen, die toen hebben plaats gegrepen, leven nog steeds onder ons voort, en zullen dat blijven doen, zoolang in Nederlandsche aderen een polsslug slaat.

Kollum, Juli 1938.

SJ. L. BAKKER.

*) Het voornemen de paarden af te spannen, schijnt te voren met den opperstalmeester van Hare Majesteit te zijn besproken. — Red.

DE TERUGKEER VAN DE HAARLEMMERMEERSCHE VRIJWILLIGERS.

Twee en vijftig dienstplichtige jongemannen, in Haarlemmermeer woonachtig, hebben zich in de onrustige Novemberdagen vrijwillig ter beschikking van de regeering gesteld en zijn van 16—19 November 1918 in Den Haag geweest.

Zij zijn op Donderdag 28 November d.a.v. in het hotel „de Beurs“ te Hoofddorp ontvangen en gehuldigd door de leden van een comité, die bij de burgerij meer dan f 600.— hadden verzameld om hen te kunnen geven een herinnering in den vorm van een verguld zilveren medaille.

Het keurig gedrukt programma voor deze huldiging, die op den door de Regeering uitgeschreven dank- en bededag werd gehouden, vermeldde op den omslag:

PROGRAMMA

van de feestelijke huldiging van de dienstplichtige jongemannen uit Haarlemmermeer, die zich op Zaterdag 16 November 1918 vrijwillig hebben beschikbaar gesteld ten dienste van Vorstin en Vaderland; gehouden in Hotel „De Beurs“ te Hoofddorp op den van regeeringswege uitgeschreven dank- en bededag, zijnde Donderdag 28 Nov. 1918, des namiddags om halfdrie.

De bijeenkomst was als volgt ingedeeld:

1. Openingswoord door den heer S. van Wijk Lz., Voorzitter van het Comité van huldiging.
2. Toespraken door de heeren:
 - a. Dr. I. H. J. Vos, Lid van den Gemeenteraad van Amsterdam;
 - b. Mr. J. B. Bomans, Lid van de Tweede Kamer, te Haarlem;
 - c. Mr. H. Bijleveld Jr., Advocaat te Amsterdam.
3. Aanbieding van een Herinneringsmedaille, door Mr. A. Slob, Burgemeester van Haarlemmermeer.
4. Sluiting.

Het Comité van huldiging bestond uit: Eere-Voorzitter Mr. A. Slob; S. van Wijk Lz., Voorzitter; P. A. Troost, Secr.-Penningmeester; P. Bakker, Th. Bisschop, G. van den Boogaard, P. Borst, F. H. Bos, C. Bouma, A. Burman, Chr. van den Heuvel, H. J. van den Heuvel, S. Hoogschagen, D. Houtkooper, A. de Jong, K. Kistemaker, G. A. A. Knaap, J. G. Lekkerkerker, N. J. Rinkel, M. W. van der Schans, S. Silver, W. Slooten, P. F. W. Soepnel, D. Treur, C. Verhoog, A. A. van Wijk.

Burgemeester Mr. A. Slob heeft bij deze gelegenheid tot de teruggekeerde landstormers o.m. het volgende gezegd:

„Ook een keizer of koning kan zijn gezag niet handhaven, wanneer hem bij bedreiging daarvan de feitelijke macht ontbreekt; dat heeft de historie der laatste dagen ons geleerd, als wij het nog niet wisten.

A. KUYVENHOVEN'S

Kisten-, Broeiramen- en Vatenfabriek

Zuideinde 13 NAALDWIJK Tel. 35

Dit geldt ook voor onze Koningin en Haar onder eigen verantwoordelijkheid regeerende ministers.

Als 't geweld gaat heerschen, moet het gezag met geweld worden gesteund; als 't moet met het geweld der wapenen.

Dat hebben velen in ons goede vaderland verstaan.

Dat hebt gij ook begrepen, soldaten uit Haarlemmermeer, die ik thans afzonderlijk ga toespreken.

Toen op Vrijdag vóór acht dagen de boodschap kwam, dat er gevaar dreigde voor een revolutionaire omverwerping van het gezag, hebt gij gezegd: ik stel mij beschikbaar tot behoud van de rust in ons vaderland en tot steun van het gezag van ons Oranjehuis.

Gij zijt gegaan, hoewel ge formeel en volgens de wet niet verplicht waart; gij zijt gegaan, hoewel ge niet officieel waart opgeroepen; geheel vrijwillig hebt ge U gesteld ter beschikking van het Vaderland, omdat Uw geweten U zei, dat ge dit doen moest.

Er zijn er, die vinden, dat deze vaderlandslievende daad geen bijzondere erkenning behoeft; zij redeneeren, dat gij enkel Uw plicht hebt gedaan en wie dit doet, behoeft geen lauwerkrans, dat is de roeping van ons allen!

Er zijn er ook, die er anders over hebben gedacht.

Zij geven er zich rekenschap van, dat er onder U zijn, die pas een dag tevoren waren thuis gekomen met klein verlof: een blijde terugkeer naar huis, waarnaar zoovele lange maanden met koortsachtig verlangen was uitgezien; dat er wel een zeer vaderlandslievend hart in Uw boezem moet kloppen, als gij dan toch weer met een opgewekt humeur den ransel durft opnemen, die zoo enkele uren tevoren met een zucht van verlichting was neergezet in een hoek!

Zij overwegen, dat dit vrijwillig zich aanmelden niet enkel was het zich opgeven voor een manoeuvre of militairen optocht, maar voor een werkelijken oorlog van den eenen burger tegen den ander; van de eene groep tegen een andere groep onder eigen landgenooten, in welken strijd dooden zouden moeten vallen en anderen verminkt worden voor hun gansche leven.

Door die gedachte gedreven, deden zij een oproep tot hunne medeburgers, om U dank te zeggen voor Uw besluit en U te geven een blijvende herinnering aan een gebeurtenis die in de parlementaire geschiedenis van ons vaderland met oranje-inkt zal worden beschreven.

Wij allen, die hier zijn, komen U zeggen, dat wij waardeeren hetgeen gij gedaan hebt niet zozeer, maar hetgeen gij hebt willen doen; als 't moest Uw leven geven voor de handhaving van het wettig gezag en de openbare orde en veiligheid; als het moest Uw leven geven voor onze Koningin, in Wie wij zien en eeren de eenheid van ons volk!

En wij doen dit in den vorm van een verguld zilveren medaille.

In de bewuste vergadering is nog een telegram gezonden aan de Koningin, luidende als volgt:

P. A. W. PHILIPPONA
HOOGSTR. hk. PLAATS - 's-GRAVENHAGE
DELFTS AARDEWERK - WEDGWOOD WARE
PORCELAINES DE COPENHAGUE
CRISTAUX DE BACCARAT

„Vele burgers en burgeressen van Haarlemmermeer in dankbare stemming bijeen over hetgeen U ons vaderland heeft geschonken in zoo geweldig beoerde dagen, eeren in U Hun Koningin bij de gratie Gods, gevoelen behoefte U Hun liefde te betuigen en groote dankbaarheid voor al wat U door woord en daad heeft gedaan tot zegen van ons volk en verzochten mij dit aan Uwe Majesteit over te brengen.

Daarop werd ontvangen een antwoord van den volgenden inhoud:

„Hare Majesteit draagt mij op U te berichten, dat Hare Majesteit diep is getroffen door het bewijs Uwer verknochtheid en trouw; de moeilijke dagen die achter ons liggen hebben opnieuw bevestigd dat het vaderland op burgers kan bouwen wien geen offer te zwaar valt om het gemeen bezit te verdedigen tegen al wie orde mocht willen aantasten; in dit besef kunnen wij met vertrouwen de toekomst tegemoet gaan.

(w.g.) Adjudant Hooft Graafland.”

DE LIMBURGERS IN DEN HAAG. *)

November 1918, — duidde de kalender aan. Het was in den tijd, toen Mr. Troelstra het noodig oordeelde den volke in Nederland kond te doen, dat het tijdstip was aangebroken, waarop de linksche partijen den troon zouden omverstoeten, om een regeering te vestigen op háár grondslagen.

Maar vastberaden klonk het antwoord van den grooten minister-president, jhr. Ruys, dat de regeering onder geen omstandigheid zou wijken. Onmiddellijk volgde een oproep van vrijwilligers uit alle deelen des lands, en uit elk dorp, uit elk gehucht gaven velen gehoor aan dien roep, om zich met en naast minister Ruys te scharen om den troon van ons geliefd Vorstenhuis.

's Anderendaags reeds vertrokken we vanuit ons Zuidelijk gewest naar Den Haag. In den namiddag arriveerden we in de Residentie. Het weer was triestig, donker en mistig. Maar somberder nog was de aanblik van het anders zoo vroolijke en levendige Den Haag. In alle straten hing een sfeer van angst, van bezorgdheid over de dingen die komen zouden. Slechts een enkelen bewoner zag men zich bewegen in de anders zoo drukke straten. De ramen van de winkels waren met planken dichtgespijkerd en de enkele zichtbare étalages waren volledig ontruimd.

De eerste oogenblikken kwamen ook wij onder den indruk en het drong tot ons door, dat men hier den toestand hoogst ernstig inzag, ernstiger dan wij in ons vredige Limburg konden vermoeden.

Maar dan... „Waar in 't bronsgroen eikenhout" zette een van de onzen in en de zwoelte viel van ons weg en uit meer dan driehonderd kelen galmden het „Limburgsch Volkslied" door de doodsche straten der Residentie. 't Was of die spontane zang, die forsche tonen werkten als een elektrische ontlading van de zwangere sfeer, die van huis tot huis, van straat tot straat gedragen werd.

Deuren werden geopend, gordijnen werden weggeschoven en de pas nog ledige straat was plots vol leven en bedrijvigheid. Van alle zijden, uit elke deur en door elk raam werden we toegejuicht. De straat stroomde vol en een sliert van meezingende menschen, klein en groot, jong en oud, volgde enthousiast dat handjevol Limburgers, dat het durfde bestaan zijn aankomst in Den Haag met forsche stem te verkondigen.

En verder trokken we, en verder zongen we 't „Wilhelmus", 't „Wien Neerlands Bloed", „Petatte Nelleke" en „As we dan naar Keveloer gaan" en veel meer nog en het was of geheel Den Haag 't aanvoelde, dat wij, Limburgers — een paar honderd slechts (± 400), maar met moed en durf en saamhoorigheid beziel — het

H.O.Z.O. HOMOEOPATHISCH ONDERLING FONDS
voor ziekenhuisverpleging en operatiekosten. Vrije keuze van Geneesheer en Ziekenhuis
Inl. verstrekt de Adm., Zuidijk 70, Zaandam.

Nov. 1918. De vrijwilligers uit Wanssum (L.).

wel en wee van Den Haag en van geheel ons dierb're Nederland in handen hadden en houden zouden, zoolang de dreiging der revolutie bleef aanhouden.

Maar we werden gescheiden. Vele Limburgers werden ingekwartierd in de kazerne. Wij legerden met een vijftientigtal in een school, tusschen een paar honderd Friezen, stoere, forsche kerels, zeker flinke soldaten in tijd van nood, maar teruggetrokken en zwijgzaam, geen best gezelschap voor ons, gemoedelijke Limburgers.

Na ons in ons kwartier een beetje opgefrist te hebben en den inwendigen mensch verzorgd te hebben, gingen we wat rusten. Maar tegen 'n uur of zes gingen we gezamenlijk Den Haag eens in. Rust was er nog niet, veel te stil was het er. En men zag het ieder aan, de sfeer was nog niet zuiver. Af en toe stootten we op een groepje onruststokers, 10, 20, soms 30 meest opgeschoten lummels, die door de straten slenterden en ons met brutale blikken nieuwsgierig monsterden. Reeds was er hier en daar een, die een schampere opmerking of gebaar waagde. Dat was niet ongevaarlijk, want het Limburgsche bloed bruist spoedig op.

Maar wat was dat? Weer 't Limburgsche Volkslied! Daar waren de andere Limburgers, de Venloërs voorop, en nu ging 't weer zingend in marschtempo de straten door en al wat uit Limburg kwam sloot weer aan en zong spontaan mee. En Den Haag liep half leeg, om met ons mee te zingen en te marcheeren en ons toe te juichen, een optocht van tienduizenden, niet te overzien, achter ons aan.

En al wat loopen en zingen kon, deed met ons mee; weer dezelfde liederen: „Wien Neerlands Bloed", 't Limburgsch Volkslied enz. enz., en zoo trokken we Den Haag door: Wagenstraat, Spuistraat, Lange Poten, Korte Poten, Lange Houtstraat, Lange Voorhout, om tot staan te komen vóór het Koninklijk Paleis op het Noordeinde. Toen was ineens alles stil. Tot plotseling — plechtig en waardig dreunde het „Wilhelmus" over 't plein en de tonen drongen door ramen en deuren het paleis binnen om onze „Geëerbiedigde Vorstin" te doen weten, dat Limburg was gearriveerd om „Hare Majesteit" blijken van verknochte trouw en hulde te brengen.

Toen 't tweede couplet was ingezet, verscheen op het balkon van het paleis onze Vorstinne met geheel haar huis en het „Wilhelmus" werd één ovatie, één gejuich, één machtig blijk van aanhankelijkheid en trouw aan ons vorstenhuis.

Maar dan, met dezelfde orde, werd de aftocht aanvaard en weer werd Den Haag rondgezongen en rondgedreund, dat geen communist of socialist het wagen mocht zijn vinger dreigend op te heffen naar onze Koningsvrouw.

En Den Haag begreep het. Toen het stads-

GEBR. VAN OORD, WERKENDAM
Telef. Nr. 23 doorl.
Rijsmaterialen - Droog en groen Riet
Uitvoering v. rijswerken in onderaanneming
Rietmattenfabriek
Eigen cultures, prima kwaliteit, lage prijzen

PRIMA NOVA
VLAGGEN-VAANDELS
MEDAILLES-INSIGNES
UNIFORMPETTEN EN
EMBLEMEN
BOTERSLOOT-105-R.DAM
TEL. 50338

derschen, vervolgens ook in groot getal de trouwe Brabanders en dan wij, 'n vierhonderd Limburgers; totaal wel 10.000 man.

't Hoogtepunt naderde: de staatsiewagen met de Koningin arriveerde. Generaal Duymaer van Twist gaf een teeken en het „Wilhelmus" dreunde over 't veld, — een machtig en grootsch betoog van hulde en trouw.

Als de laatste tonen zijn weggestorven, wordt 't één daverend gejuich en geroep „Oranje Boven" en dan weer volgt statig en plechtig in rotsvaste eenheid 't „Wien Neerlands Bloed".

De betooging is grootsch van eenvoud en trouw, 't enthousiasme zwelt aan: de stoere Friezen en Groningers komen in beweging en juichen en joelen; de Hollanders en Gelderschen en allen raken in vuur en steeds opnieuw klinkt het luider en machtiger „Oranje Boven".

Maar als de staatsiekoets de Limburgers genaderd is, is de golf van enthousiasme niet meer te houden, en zij verbreken het cordon en storten naar voren en in een oogwenk zijn de schimmels uitgespannen en zingend en juichend nemen de Limburgsche jongens den dienst der paarden over en trekken onder donderend, dreunend gejuich de staatsiekoets van het Malieveld weg — Den Haag in....

Geheel Den Haag was gedurende de rest van den avond in dolle feeststemming; de vrees voor revolutie was afgewenteld, de angst was omgeslagen in een feestroes.

Daags daarna keerden de vrijwilligers terug naar de haardsteden, waar de mare der overwinning reeds was doorgedrongen en waar we met vreugde en ontzag werden ontvangen en getraakteerd; 't was wel verdiend.

Zoo hechtten de Limburgsche Vrijwilligers in 1918 een schoone, roemvolle bladzijde aan de geschiedenis van ons gewest en zoo zal ons trouwe volk in tijd van nood ook nu nog opnieuw pal staan „voor Troon en Altaar".

Zoo zij het!

Oeffelt 163, 13-11-1938.

H. MAAS.

*) De schrijver van deze herinneringen de heer H. Maas, thans Hoofd eener school te Oeffelt, vertrok in Nov. 1918 met een aantal vrijwilligers uit Wanssum. De heer Maas — milicien-sergeant van 2-I-11 R.I. — was met nog 15 andere vrijwilligers uit Wanssum ondergebracht in de school aan de Zwetstraat, onder commando van den kapitein C. P. Brückel.

(Red.)

Uit de afdeelingen

Ter Apel, 24 Oct. Schietwedstrijd. Afdeeling scherpschutters: B. Wolfs 93 pt., L. Buurma 92 pt., J. Groeneveld 89 pt., W. Schadenberg 88 pt., J. Duisterwinkel 86 pt.; 1e klas schutters: C. Zoelman 95 pt., W. Perk 76 pt.; 2e klas schutters: F. Mulder 85 pt., B. Perk 82 pt. Kapitein v. d. Wal reikte de prijzen uit.

Bergem. Op 17 Dec. a.s. houdt de afd. Bergem (bij Oss) B.V.L. haar groote propaganda-avond met prijsuitreiking, waarop als sprekers zullen optreden L. B. M. v. Agt, secretaris der „Meijerij", de heer burgemeester P. J. Boudin en de heer J. J. A. Gielen, hoofd der school, welke zich ook geheel belangeloos dezen winter geeft voor de leden en 3 praatavonden vult. Hij is de groote spil der afd. Bergem.

Hier volgen enkele prijswinnaars 1938: 1e pr. C. v. Deutekom, 2e pr. J. Broers, 3e pr. H. Hoefnagels, 4e pr. J. Sijnen, 5e pr. R. de Brok.

Bergum, 15 Oct. Heden had een gemeentelijke schietwedstrijd plaats. Enkele uitslagen: korpswedstrijden: 1e prijs Garijp, 2e Suameer, 3e Bergum, 4e Suawoude, 5e Oenkerk, 6e Rijperkerk, 7e Eestrum, 8e Tietjerk; hoogste korps-schutters waren: H. de Vries te Garijp, K. Douma en A. Douma, allen 97 pt.; J. B. v. d. Meulen te Suawoude 95 pt.; personeele wed-

strijd: S. Douma te Bergum, K. Douma te Suameer, W. Sierksma te Suameer, O. de Vries te Garijp, allen 97 pt.; A. Wijmenga te Garijp 96 pt., J. Benedictus te Garijp 95 pt.

Besoijen, 8 Oct. De wisselbeker, verschoten te Baardwijk, werd door onze afdeeling met 535 pt. gewonnen.

Blerick, 14 Oct. Het eerevoorzitterschap is door burgemeester Janssens aanvaard.

Blokker, 30 Oct. Benoemd tot secretarissenningmeester der plaatselijke landstormcommissie de heer J. Boeten, A No. 107.

Brummen. Als resultaat van de onlangs te Deventer gehouden schietwedstrijd, uitgeschreven door den B.V.L., afd. Deventer in vereniging met de schietvereniging „Voor Koning en Vaderland" daar ter plaatse verwierf de afd. Brummen de navolgende prijzen: 1e prijs in korps A met 243 pt., een zilveren medaille van Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden (hieraan hadden 19 korpsen deelgenomen); 1e prijs in korps B, met 239 pt., zij de een zilveren medaille geschonken door Mr. A. E. Baron van Voorst tot Voorst, Commissaris der Koningin in de prov. Overijssel en een 3e prijs in eerecorps (na loting) met 146 punten, een groote

BOELAARS

DE HAAGSCHE CLICHÉMAKER

zilveren beker (deelname 18 korpsen) en een vierde: groote zilveren medaille met 5 draagmedailles, beschikbaar gesteld als extra prijs voor dat korps, hetzij A of B, die de meeste rozen schoot.

Verder werden op de Pers. Baan nog prijzen gewonnen door G. Ursinus te Brummen als no. 1 met 50, steun 50; G. Hulleman, te Brummen, no. 3, 50, steun 49; A. C. Assië te Brummen, no. 4, 50, steun 48; J. H. v. Goor te Brummen, no. 5, 50, steun 48; P. Troost te Brummen, no. 8, 49, steun 50; J. Knaap te Brummen, no. 11, 49, steun 49; H. ten Broeke te Brummen, no. 18, 49, steun 46. Totaal 30 prijzen beschikbaar in deze rubriek.

Tevens werden op de schietwedstrijden, te Apeldoorn georganiseerd door de Burgerwacht aldaar, behaald: korpswedstrijd, klasse A: 1. B.V.L. Brummen, 242 pt.; eerekorpswedstrijd: 2. B.V.L. Brummen, 147 pt.

Bloemendaal. Op 23 October werd de jaarlijksche onderlinge schietwedstrijd gehouden voor de leden van de afdeling Bloemendaal. De eerste prijs werd behaald door den vrijwilliger J. v. d. Bosch met 98 pt.; tweede was J. C. v. d. Linden met 97 pt.

Op 30 Nov. had in een feestelijke samenkomst de prijsuitdeeling plaats. Aanwezig waren de voorzitter en de secretaris der Gewestelijke Commissie en de commandant van het korps Kennemerland, de Plaatselijke commissie Bloemendaal en vele vrijwilligers met hun dames. Het was een recht gezellige avond. Zoowel het inleidend woord van den voorzitter der Pl. comm. als de films van kapelaan Henning en de pianobegeleiding van den heer Pape oogstten een verdiend applausje. In de pauze reikte majoor Borren met een toepasselijk woord de prijzen uit.

Te elf uur werd deze geslaagde bijeenkomst gesloten met een spontaan Wilhelmus.

Delden. Ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan hield de afd. Delden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm 'n feestelijke bijeenkomst in de zaal van het R.K. Parochiehuys.

De voorzitter van de plaatselijke commissie, Jhr. L. M. van Nispen tot Sevenaer, burgemeester van Stad en Ambt Delden, opende de vergadering. Spr. ging in korte trekken de reden na waarom de B.V.L. in 1918 werd opgericht.

Na het zingen van het Wilhelmus en een drierief "leve de Koningin" werd overgegaan tot uitreiking van het vaandel.

De voorzitter van het damescomité, mev. Hiebendaal-de Meester, die had meegewerkt voor het verkrijgen van 'n vaandel, sprak hierna een kort woord.

De plaatselijke leider, de heer Rekveldt, nam hierna het vaandel in ontvangst en bracht in een uitvoerige rede hartelijk dank voor het vaandel, dat naar spreker verklaarde de verwachtingen, die eraan gesteld waren, overtrof. Den leden van het damescomité werden bloemen aangeboden.

De plaatselijke leider van de afdeling Goor, de heer Nijhuis, bood met zijn gelukwensen een bloemenmand aan; de afd. Hengelo deed haar gelukwensen vergezeld gaan van een beker.

De feestredenaar van den avond, prof. Pater F. Otten O.P., hield hierna een rede.

Na de rede draaide, na een pauze, de Landstormfilm, opgenomen op 27 Aug. j.l. bij den Landstormdag te Den Haag, en een gedeelte van de jubileumfilm.

Ook werden nog de prijzen uitgereikt, behaald bij de onderlinge schietwedstrijden.

Deventer, 7 Oct. Bij de opening van het nationaal schietconcours, georganiseerd door B.V.L. en de schietvereniging "Voor Koning en Vaderland" waren o.m. aanwezig: de burgemeester van Deventer, mr. F. W. R. Wittewaall, de commissaris van politie, de heer A. P. van Tricht, de wethouder, de heer Buiting, kolonel b.d. Bessem, voorzitter van de plaatselijke commissie van den B.V.L., kolonel b.d. N. J. Lavaleije, voorzitter van de gewestelijke commissie van den B.V.L., bestuursleden van de schietvereniging "Voor Koning en Vaderland" en van de plaatselijke commissie van den B.V.L., de heer Neuteboom, eeredlid van "Voor Koning en Vaderland", en een afgevaardigde van de plaatselijke commissie van den B.V.L. uit Zutphen.

De voorzitter van het concoursbestuur, de heer E. E. de Leeuw, bracht dank aan allen, die de organisatie van het concours hadden mogelijk gemaakt en in het bijzonder de Koningin en Prins Bernhard voor het schenken van medailles. Ten slotte sprak de heer de Leeuw den wensch uit, dat het concours moge slagen.

Kolonel b.d. Lavaleije huldigde de wedstrijdcommissie en de organiserende verenigingen voor haar initiatief en zeide, dat de schietsport daarom zoo'n mooie sport is, omdat zij individueel beoefend moet worden.

Dinther, 14 Oct. Aan den schietwedstrijd hebben 109 schutters deelgenomen. Hooftschutter: M. v. Helvert, 147 pt. (max. 150 pt.).

Driebergen-Rijsenburg, 15 Oct. De zomerschietoefeningen werden besloten met een wedstrijd met scherp, welke zeer goed bezocht was.

Vaandel-uitreiking te Delden.

Een keur van fraaie prijzen stond ter beschikking der schutters. De korpscommandant Nieuwe Hollandsche Waterlinie, res.-overste IJ. Baan, vereerde de afdeling met zijn bezoek. Ook waren tegenwoordig de eerevoorzitter der plaatselijke commissie, burgemeester jhr. De Beaufort, de voorzitter der schietvereniging jhr. mr. dr. Clifford Kocq van Breugel en leden der plaatselijke commissie.

Na afloop reikte de voorzitter der plaatselijke commissie, generaal Keppel Hesselink, de prijzen uit en tevens den zilveren wisselbeker aan den B.V.L.-er W. Zaal, die voor de tweede maal houder werd.

Eindhoven. Op de gehouden schietwedstrijd van het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst om den „Kapitein van der Meulen-beker”, welke ieder jaar verschoten wordt en waar vertegenwoordigd waren de vijftallen van de secties Bergen op Zoom, Breda, Tilburg, Den Bosch, St. Oedenrode, Helmond en Eindhoven, is het de sectie Eindhoven gelukt voor dit jaar beslag te leggen op dit kleinood met de volgende schutters: Atgier, Bochholz, J. Coolen, v. d. Lee en F. v. Merrienboer.

Bovendien wisten al deze schutters zich in den personeelswedstrijd te plaatsen, zoodat deze wedstrijd voor de Eindhovensche sectie wel een zeer groot succes is geworden.

Geldermalsen. Op 29 Oct. werd in Hotel „Het Wapen van Gelderland” van de fa. Carabain alhier, 'n samenkomst gehouden van leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, te-einde de afdeling Geldermalsen van den B.V.L. op te richten. Op dezen avond waren o.m. tegenwoordig de commandant van het Landstormkorps de Nieuwe Hollandsche Waterlinie, overste Baan uit Utrecht, alsmede kapitein ir. H. J. Schram van het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst en de plaatselijke leider van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te Leerdam.

Allereerst trad als spreker op de heer Vroegh uit Leerdam, die de opgekomen leden der afdeling Geldermalsen van harte welkom heette. Spr. bracht naar voren dat het zijn laatste maal was, dat hij als fungerend leider te Geldermalsen kwam, omdat zijn taak alhier, nl. het oprichten van een afdeling, thans was volbracht en met succes was bekroond. Een bijzonder woord van dank bracht spr. aan den heer Veenstra, die hem trouw ter zijde had gestaan met de pogingen om te Geldermalsen een afdeling op te richten en hem alle gegevens had verstrekt, die hij hiervoor noodig had.

Voorgesteld werd om den heer Veenstra voor te dragen als plaatselijk leider der afd. Geldermalsen. Deze zal voorgedragen worden bij de Gewestelijke Landstormcommissie. Hiermede gingen alle aanwezigen accoord.

Vervolgens dankte de heer Vroegh allen voor de aangename samenwerking in Geldermalsen, welke hij tijdens zijn verblijf alhier had mogen ondervinden. Hierop nam overste Baan het woord en deze wenschte, nadat door de leden der nieuwe afdeling aan hem verschillende vragen waren gedaan, de afdeling Geldermalsen van den B.V.L. veel geluk toe.

Gemert. Door de afdeling Gemert van den

Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm werd op 7 en 13 November een prijzenverschieting op de gelukschijf gehouden.

De verschieting en controle der schietkaarten, alsmede het opmaken van den einduitslag is onder toezicht van de politie geschied.

De uitreiking der prijzen, welke in de etalage van den heer Adr. Verhagen, in de Kerkstraat alhier, geëxposeerd zijn geweest, is geschied op Zaterdag 19 November, des avonds om 7 uur, in de zaal van den heer Fr. Tervooren.

Deze verschieting trok veel belangstelling en is voor de afdeling hier een mooi succes geworden.

Goes. Op 28 Nov. was er jaarvergadering. De voorzitter, mr. R. M. van Dusseldorp, opende de bijeenkomst met een toespraak, waarin hij wees op den ernst der tijden, waarna hij de prijzen uitreikte.

Overste Bruins, daarna het woord verkrijgend, sprak eerst een enkel woord tegen landstormer Van Wijkhuizen, die wegens den bereikten leeftijd eervol ontslag als landstormer heeft gekregen. Hij hield hierna een rede over het Indische leger, die met spanning werd gevolgd.

Dhr. Geijssen dankte spreker en was ervan overtuigd, dat hij ons nader bij ons Indië had gebracht.

Hank. Alhier is opgericht een plaatselijke Landstormcommissie. De samenstelling is als volgt: T. H. Braun, voorzitter; H. T. van Daal, 2e voorzitter; J. Jurjaanz, secretaris; A. W. Severijnen, penningmeester; A. Z. Snoek en P. v. d. Zouwen, leden.

's Heer Arendskerke, 23 Nov. Samenkomst door de drie afdelingen Arendskerke, Nieuw-dorp en Lewedorp. Ondanks het slechte weer waren toch velen opgekomen. De voorzitter van Lewedorp, de heer Van den Dries, sprak een welkomwoord tot de heeren Eckhardt en De Boer, de eerste als secretaris van het gewest, de tweede als spreker van dezen avond. Na het openingswoord door den voorzitter werd het woord gevoerd door burgemeester Elenbaas. De heer Eckhardt richtte hierop het woord tot den heer Polderdijk, die wegens bereikten leeftijd bedankt had als plaatselijk leider van Lewedorp en Nieuw-dorp. Hij dankte hem voor al hetgeen hij voor den B.V.L. heeft gedaan, o.a. het oprichten van de afdeling Lewedorp, die zich in gestadigen groei mag verheugen. Namens de Nationale Landstormcommissie bood hij den heer Polderdijk een fraai schilderstuk aan. Als plaatselijke leiders van Nieuw-dorp en Lewedorp werden geïnstalleerd de heeren W. van Boven en F. de Kok.

Nadat eenige oogenblikken was gepauseerd, hield mr. H. de Boer, uit Den Haag, een rede (toegelicht met lantaarnplaatjes): „'t Is Oranje, 't blijft Oranje”. Met groote aandacht werd deze lezing gevolgd. De heer Hemmes, van Nieuw-dorp, bracht nog een mobilisatieherinnering ten gehoe, waarna de voorzitter, de heer Van den Dries, met dank aan de sprekers deze zeer geslaagde en mooie vergadering sloot.

Helmond. Begin November had de uitreiking

Landstormavond te Dedemsvaart op 9 November 1938.

DOUWE EGBERTS

TABAK

Alléén om de kwaliteit!

der prijzen plaats van den gehouden achtsten kringwedstrijd. De plaatselijke commissie te Beek, waar ditmaal de wedstrijden gehouden werden, had bij iederen prijs een keurig gedicht gemaakt. Ruim 400 schutters hadden deelgenomen. Ook deze kringwedstrijd kon zichzelf geheel bedruipen. De wedstrijden trekken hoe langer hoe meer en er is reeds vraag om niet twee, maar drie kringwedstrijden per jaar te houden, terwijl diverse afdelingen verzoeken om ook bij den kring te mogen aansluiten.

Viering 20-jarig bestaan. Na een keurig défilé van officieren en minderen voor den burgemeester van Helmond, trokken de Vrijwilligers op naar de groote propagandavergadering in „Sobrietas”. Er waren ruim 600 Vrijwilligers en diverse plaatselijke autoriteiten, alsmede de gewestelijke Landstormcommissie. Na een korte, kernachtige inleiding door den voorzitter, res. kapitein J. J. J. Pijnenburg, werd het woord gegeven aan pater Henricus O.C., die in een schitterende rede de groote waarde van ons instituut liet uitkomen. Ook de voorzitter der gewestelijke Landstormcommissie, de heer F. W. van Beek, alsmede overste Hafkemeijer spraken nog een kort woord.

Enkele landstormfilms werden vertoond. Des avonds was de opkomst nog grooter, nl. ruim 1000 Vrijwilligers waren in de zaal Boeken verenigd. Ook hier heerschte een prettige, opgewekte stemming.

Hoogvliet. Op Donderdag 1 December herdacht onze afdeling haar 10-jarig bestaan. Voor deze gelegenheid was een propaganda-avond georganiseerd in de zaal van den heer W. van Luyk. De voorzitter, de heer P. Pons, opende de vergadering, waarna de film „Je Maintiendrai” werd vertoond.

Na de pauze reikte res. luitenant-kolonel De Neeve, voorzitter van het gewest Rotterdam, de prijzen uit aan de beste 5 schutters van onze afdeling en feliciteerde de afdeling met het succes voor de tweede maal den wisselbeker te hebben gewonnen op den onderlingen korpswedstrijd. Vervolgens sprak de heer mr. H. de Boer een propagandarede uit. Zelf het Oranjehuis liefhebbende, wakte hij alle aanwezigen op om mede te helpen het wettig gezag te steunen. Daarna zagen we de film van den landdag te Rotterdam-Pernis. Het slotnummer, zijnde het tableau „Trouw aan Holland”, deed zien den band, die er bestaat tusschen Nederland en Oranje. Het muziekgezelschap, dat aan dezen avond belangeloos medewerking verleende, droeg mede bij tot het welslagen van dezen avond.

Huissen. Zaterdag 29 Oct. j.l. hield de afdeling Huissen een schietwedstrijd georganiseerd voor alle B.V.L.-ers en Burgerwachters uit Huissen.

De resultaten van den personeelswedstrijd waren als volgt: 1e prijs den heer Bierman, met 88 pt.; 2e pr. den heer Sluiter, met 87 pt.; 3e pr. den heer Coopmans, met 86 pt.; 4e pr. den heer Leijser, met 85 pt.; 5e pr. den heer Westenberg, met 84 pt.

Des avonds was er vergadering, waaronder tevens de prijsuitreiking. We merkten o.a. op, den heer C. M. J. Donij, burgemeester van Huissen, den heer W. van Ingen Schouten, kol. b.d., secretaris van de Gew. Comm. L.S.K. „Veluwezoom”, den heer Goedhart, maj. der K.R.A., den heer G. H. Coopmans, res. 1e lt. van 't Reg. Jagers, en den heer Jalink uit Apeldoorn.

De secretaris der Gew. Comm., kol. van Ingen Schouten, opende de vergadering door alen hartelijk welkom te heeten en 't bijzonder den burgemeester. Vervolgens deelde spreker mede, dat de plaatsel. leider de heer Oostrom afgetreden was en stelde de vergadering voor om den heer G. J. Janssen als plaatsel. leider te benoemen, waartegen geen der leden bezwaar maakte. Hierna nam laatstgenoemde de benoeming aan, waarna de secretaris overging tot de prijsuitdeeling. Vervolgens werd 't woord gevoerd door den heer Goedhart, die in korte bewoordingen 't doel en 't streven van den B.V.L. uiteen zette. Spreker eindigde z'n rede met de leus „Als 't moet” voor God, Vaderland en Vorstenhuys.

Het adres van den plaatsel. leider is: Laak E 59, Huissen (Gld.).

Klundert. Vaandeluitreiking. Na opening door den plaatselijken leider, den heer P. Dekker, werd door den heer C. Dane aan de commissie het nieuwe vaandel uitgereikt. Pastoor Van Genk, burgemeester Höweler en de heer C. van Drimmelen voerden het woord, waarna enkele films werden vertoond.

Krabbendijke. Op Maandag 14 November werd alhier in het veulingsgebouw een schietwedstrijd gehouden door de plaatselijke afdeling van den B.V.L. Een tafel vol met mooie prijzen noodde de schutters uit eens bijzonder goed hun best te doen. Er werd dan ook uitstekend geschoten. Als gasten waren aanwezig: de burgemeester van Krabbendijke en de secretaris der geweste-

Een fijn doosje ...
maar een fijner
signaarte.
Steek dat eens bij U!
10 stuks 30 ct.

PANTER MIGNON

lijke Landstormcommissie Zeeland. Na afloop van den wedstrijd deelde de burgemeester de prijzen aan de winnaars uit. Voor alle vijf en dertig deelnemers was er een prijs, zoodat ieder tevreden was.

Lekkerkerk. Op Woensdag 23 November j.l. is door de afd. Lekkerkerk van den B.V.L. een propaganda-avond georganiseerd. De heer Van Riemsdijk sprak het openingswoord en memorieerde in het kort het 20-jarig bestaan van het instituut van den B.V.L. Vervolgens sprak de voorzitter van het gewest Gouda, die het ontstaan en den groei van den B.V.L. uitvoerig uiteenzette. Daarna werd de speciaal voor den B.V.L. vervaardigde film „Sluit de geleerden” vertoond, die bij de aanwezigen zeer in den smaak viel. Vóór de pauze voerde de plaatselijke leider, de heer C. Klerk Jz., het woord en deelde mede, dat het in de bedoeling ligt van de afdeling een eigen vaandel aan te schaffen, voor welk doel in de pauze speldjes werden verkocht. Na de pauze sprak overste Van Dam, die de interne aangelegenheden van den B.V.L. uiteenzette en er zijn voldoening over uitsprak, dat de afdeling besloten heeft tot aanschaffing van een vaandel.

Mr. Van Mechelen deelde vervolgens de brevetten uit van konings- en scherpschutter en hield daarbij een kernachtige toespraak, er zijn genoegen over uitsprekend, dat de afdeling Lekkerkerk steeds op actieve en prettige wijze bijeenkomsten en wedstrijden organiseert, ten einde den band tusschen de Vrijwilligers te versterken en de afdeling op peil te houden.

Maasdam. Tot plaatselijk leider van de afdeling is aangesteld de heer L. P. Hoogvliet, C 67, Maasdam.

Middelburg. In October j.l. had de jaarlijkse schietwedstrijd der afdeling plaats aan den Westdijk. Een 35-tal schutters nam aan den wedstrijd deel. Op 18 November j.l. werden de behaalde prijzen door den korpscommandant, overste Bruins, uitgereikt. Aanwezig waren behalve de korpscommandant, de gew. secretaris J. G. Eckhardt en burgemeester van Nieuw- en Sint Joostland G. A. Harff. Dank zij de activiteit van enkele leden der afdeling en het medeleven met den B.V.L. van de Middelburgsche burgerij, was de collectie prijzen, als ieder jaar, schitterend. Nadat overste Bruins op geestige wijze zich van zijn taak had gekweten, mocht hij van de geheele vergadering met een daverend applaus den dank oogsten.

Vervolgens vertoonde burgemeester G. A. Harff de zelf genomen gekleurde films van een reis door Zweden, Noorwegen en Lapland. Na de pauze wist overste Bruins de vergadering te boeien door een causerie over het Indische legerleven, in het bijzonder over Atjeh.

Nadat de voorzitter, mr. Goedbloed, allen medewerkenden op dezen avond hartelijk dank had gebracht, sloot hij na het zingen van het eerste couplet van het „Wilhelmus” dezen uitstekend geslaagden avond.

Mill. In een ledenvergadering van de afdeling Mill van den B.V.L. werd besloten een feestavond te organiseren. Op 13 November a.s. zal in het Patronaat alhier een film worden vertoond.

Stadskanaal, 25 Nov. In tegenwoordigheid van kapitein Van der Wal, secretaris der gewestelijke Landstormcommissie van het Verband „Groningen”, werd heden onder leiding van den plaatselijken commandant in het hotel „Buinermond” alhier een onderlinge schietwedstrijd gehouden, waarvoor eenige fraaie prijzen waren beschikbaar gesteld door voornoemde commissie. De uitslag was als volgt:

Koningschutters: 1. R. Meijer, 97 pt. — Scherpschutters: 2. A. Middel, 92 pt.; 3. F. Mölling, 90 pt.; 4. D. A. Hekman, 90 pt.; 5. R. Mulder, 89 pt.; 6. K. Bos, 88 pt. — 1e klas schutters: 7. H. de Vries, 97 pt.; 8. E. Steenhuis, 87 pt.; 9. G. J. Kleefman, 84 pt. — 2e klas schutters: 10. J. E. Haak, 75 pt.; 11. C. P. te Velde, 73 pt. De prijzen werden met een toepasselijk woord door den kapitein aan de winnaars uitgereikt.

Soest, 14 Nov. Op Dinsdag 8 November is door de plaatselijke afdeling in hotel Eemland alhier een feest-schietavond met attracties gehouden, waaraan niet alleen door de landstormers, maar ook door verschillende genoodigden met veel animo werd deelgenomen. Het was in alle opzichten een volledig succes voor de afdeling.

Ten Boer, 22 Nov. Heden werd een schietwedstrijd gehouden voor de leden dezer afdeling. Opkomst groot. Aanwezig o.a. kapitein v. d. Wal, secretaris van de gewestelijke Landstormcommissie te Groningen, en de voorzitter van de plaatselijke commissie, de heer Huisman.

Prijzen (wild en kunstvoorwerpen) vielen ten deel aan: Afd. Koning- en scherpschutters: Ritsema, 95 pt.; W. Slied, 94 pt.; J. P. Bakker, 92 pt.; J. Bulthuis Lzn., 92 pt.; J. W. Havenga, 90 pt. — 1e klas schutters: G. H. J. Swierenga, 91 pt.; R. Stijve, 91 pt.; P. Hoogeveen, 88 pt.; G. J. Bolhuis, 88 pt.; I. Teune, 87 pt. — 2e klas

Stelt U eischen?

Praat eens met
UNIFORM- EN CIVIEL-KLEERMAGERIJ
E. J. F. UIJEN
DAALESCHWEG 229. TEL. 21400

NIJMEGEN

schutters: J. Oosterhuis Kzn., 77 pt.; T. Afman, 76 pt.; K. J. Dijkema, 69 pt.; C. Hellinga, 68 pt.

De prijzen werden met een toepasselijk woord door kapitein v. d. Wal uitgereikt. Een ontslagbewijs wegens het bereiken van den 55-jarigen leeftijd werd aan een der leden ter hand gesteld en eenige interne zaken werden behandeld, waarna kapitein v. d. Wal de vergadering met een woord van dank aan de leden en aan den voorzitter van de plaatselijke commissie voor diens belangstelling besloot.

Venlo. In de achterzaal van Peters, Geldersche Prt., vond de jaarlijkse vergadering plaats van de Limburgsche Jagers onder voorzitterschap van dr. Eug. Dubois, die den aanwezigen commandant der Limburgsche Jagers, kolonel Jans, de plaatselijke landstormcommissie, officieren en overige vrijwilligers welkom heette en een overzicht gaf van de voornaamste gebeurtenissen in het afgelopen jaar. Spr. memorieerde het 40-jarig jubileum van H.M. de Koningin en de hooge eer, die de B.V.L. had om als eerste voor H.M. te mogen defileren, en wel onder leiding van den commandant der Limburgsche Jagers, kolonel Jans.

Het „Wilhelmus” werd staande door alle aanwezigen gezongen en een drierover „hoera” uitgebracht op H.M. de Koningin en het Vorstenhuis.

Een woord van dank werd gebracht aan de heeren Fr. Peeters, L. Janssen en G. Essers, voor het werk verricht voor dezen avond.

De voorzitter, dr. Dubois, en de plaatselijke leider, mr. P. A. Müller, spraken hun dank uit voor het vele werk, verricht door den heer G. Tax, secretaris der plaatselijke landstormcommissie en instructeur, die om persoonlijke redenen ontslag heeft genomen. Zij spraken daarbij echter de hoop uit, dat hij zijn plaats weer zal kunnen innemen, wanneer de omstandigheden zich wijzigen. De heer G. Tax dankte voor het door hem genoten vertrouwen en memorieerde de hulp zijner medewerkers.

Kolonel Jans sprak zijn waardeering uit voor allen in het algemeen en G. Tax in het bijzonder.

De heer mr. P. A. Müller deelde nog enkele bijzonderheden mede over de deelneming van de afdeling aan schietwedstrijden in het afgelopen seizoen, waarin zij, met meerdere prijzen bekroond, uitkwam.

Verder deelde spr. mede, dat te Venlo weer een groote propaganda-vergadering zal worden gehouden, zoodat dit al reeds eerder gebeurde. Nadere gegevens dienaangaande worden nog bekend gemaakt.

Het werk-comité Peeters-Janssen-Essers had een keurcollectie prijzen bij elkaar weten te brengen om uit te reiken aan de prijswinnaars van dit seizoen. De voorzitter, dr. Dubois, sprak zijn dank uit aan de milde schenkers uit de Venlosche burgerij en zou dit ook nog officieel per brief doen.

Kolonel Jans reikte de brevetten en B.V.L.-medailles uit aan de koningschutters dpl. sergeant Derikx en H. Peters, die dezen graad met formidabele cijfers behaalden.

Ook de aanwezige scherpschutters ontvingen hun brevet. De commandant sprak zijn waardeering uit over de behaalde prestaties, waarop een hartelijk applaus volgde.

De heer Derikx kwam in het bezit van den officiers-wisselbeker voor de beste behaalde

VOOR: STEENHOUWERKEN
SCHOORSTEENMANTELS
GRAFMONUMENTEN

is het adres:

L. BOOT — LISSE
Electr. Steenhoutwerf - Tel. 3308

uitkomsten in de betreffende schietoefeningen.

De overige prijswinnaars namen, onder de lustige tonen der aanwezige muziek „De Hing”, hun prijzen in ontvangst. De vergenoegde gezichten toonden, dat allen tevreden waren.

Nadat de voorzitter met een toepasselijk woord het officieele gedeelte der vergadering gesloten had, werden de resterende uurtjes onder gezellig bijeenzijn doorgebracht.

Voorst. Donderdag 24 November had de installatie plaats van de pl. commissie van den B.V.L. te Voorst in het gebouw van C.J.M.V. Na een inleidend woord van kolonel N. J. Lavaleije, verklaarden de heeren Ds. van Alfen, Pastoor J. Reith, Dr. G. J. van Heuven, notaris J. J. Jongepier en de heer M. Janson, architect, zich gaarne beleid de pl. commissie te vormen.

Hierna was er prijsuitreiking door den heer K. L. Rozendaal, reserve-kolonel van den Generalen Staf. Totaal 6 prijswinnaars, n.l. H. E. Kloosterboer 1e pr. 92 pt.; G. J. Hunnekink 2e pr. 87 pt.; D. Gelderman 3e pr. 87 pt.; M. F. L. Benima 4e pr. 86 pt.; G. W. Bloemenkalk 5e pr. 80 pt. en A. J. Wilbrink 6e pr. 80 punten.

Na een opwekkend woord van den w.n. pl. leider, den heer J. de Ruiters van Apeldoorn, vooral trouw de schietoefeningen bij te wonen, werd de gezellige vergadering gesloten en nog een kleine onderlinge schietwedstrijd gehouden.

Wansverd-Birdaard, 28 Nov. De voorzitter, de heer C. v. d. Kouwe, opent de vergadering. De meeste B.V.L.-ers met hun dames zijn aanwezig. Door de plaatselijke leiders werd in 't kort nagegaan de opkomst van den B.V.L. ter plaatse en stil gestaan bij de jaren 1918, 1928, 1938 en de laatste twee jubilea. Ze waren nog in ons midden, de mannen van 1918; een enkele ontbrak door vertrek of overlijden; onze gedachten gingen terug naar hem, den sergeant uit Birdaard. Allen werkten mee door voordracht of samenspraak.

De commandant van de B.W. der afd. ter plaatse was aanwezig.

De voorzitter der pl. commissie, dr. R. Schippers, sloot de vergadering met dankgebed na het zingen van een couplet van het Wilhelmus.

Klasse I: 1e. C. v. d. Kouwe 49 pt.; 2e. E. de Jong 48 pt.; 3e. P. Riepma 48 pt.; 4e. H. Talsma 48 pt. — Klasse II: 1e. G. Kingma 46 pt.; 2e. S. v. d. Woude 46 pt. — Klasse III: 1e. W. Mellema 45 pt.; Tj. Mellema 45 pt.

Wehl. De winterschietoefeningen van de afd. Wehl van den B.V.L. zullen worden gehouden op de navolgende datums: 10, 17, 23, 30 Dec. 1938 en 6 Jan. 1939.

Westerhoven. De afdeling van den B.V.L. organiseerde onder hare leden een zesdaagschen schietwedstrijd, met medewerking van alle zakenmensen, die allen een premie of prijs (een of meerdere) beschikbaar stelden.

Stand 2en dag luidde: v. Valenberg-Adriaans 180 pt.; Moonen-Kuyllans 176; Mesman-v. Beek 175 pt.; Smolders-Adriaans 174 pt.; Smolders-Mesman 173 pt.; Smolders-v. Beek 172 pt.; v. Kemenade-Adriaans 171 p.; Smolders-Smets 168; Kruijlaers-Smolders 167 pt.; v. d. Heijden-Moons 167 pt.; Hoeks-Houtappels 166 pt.; Neutkens-Schrijvers 163 pt.; v. Huksel-Kuyts 153 pt.; v. Valenberg-v. Hulsel 138 pt.; Hoek-Willems 133 pt.; Verhagen-v. Mierlo 90 pt.

Willemstad. Zaterdag 1 October had onder

Fa. ANDR. VISSER - STEENWIJK

Eerste kwaliteit

Groente-, Bloem- en Landbouwzaden
Friesche Kleipootaardappelen, enz.

Op plaatsen, waar niet vertegenwoordigd, nog actieve verkoopters gevraagd

minder gunstige weersgesteldheid de schietwedstrijd plaats op de scherpe baan. Hieraan is door een 18-tal leden deelgenomen. De uitslag was: A. Krijger 86 pt., A. Reeders 85 pt., M. Krijger 84 pt., C. v. Sprundel 83 pt., G. den Rooijen 80 pt., enz.

De prijsuitreiking zal plaats hebben in een den a.s. winter te houden propagandafilm-avond.

Wolphaartsdijk. 31 Oct. werd in café Poleij een landstormavond gehouden. De secretaris der gewestelijke commissie Zeeland, de heer J. G. Eckhardt, opende de vergadering. Hij verwelkomde de talrijke landstormers en dankte inzonderheid den plaatselijken leider, den heer J. Zegers, die bij al zijn drukke particuliere bezigheden toch altijd nog tijd voor den B.V.L. weet te vinden.

Daarna ging hij over tot de prijsuitreiking. De 1e prijs was behaald door G. van Strien, 198 pt.; 2e. A. Hoebeke, 198 pt.; 3e. D. Zweedijk, 197 pt.; 4e. M. Verhage, 196 pt.; 5e. H. Kraak, 195 pt. Voor alle landstormers, die geschoten hadden, was er een prijs. Na de prijsuitreiking vond een langdurige bespreking plaats over den schietwedstrijd. Met meerderheid van stemmen werd besloten om het volgende schietseizoen weer een dag voor den wedstrijd te houden. Verder werd besloten om, in verband met het 20-jarig bestaan van den B.V.L., dit jaar een groter avond te houden dan gewoonlijk in de maand Januari.

Enkele leden opperden het denkbeeld dan een Zeeuwsche voordracht te houden, terwijl de secretaris der gewestelijke commissie een lezing met lichtbeelden zal houden over het Huis van Oranje. Ook zal dien avond de commandant worden uitgenodigd.

Hierna sloot de heer Eckhardt de vergadering.

Res.-Kolonel J. R. L. Jans, afgetreden Commandant van het Vrijwillig Landstormkorps „Limburgsche Jagers”, is bij zijn eervol ontslag uit den dienst gelijktijdig benoemd tot Reserve-Generaal-Majoor.

LANDSTORMKORPS „VELUWSCH VERBAND”.

Benoemd tot Commandant van 't Vrijwillig Landstormkorps „Veluwsch Verband” de Res.-Kolonel R. Boomsma te Apeldoorn.

Bij K. B. van 24 November is op het daartoe door hen gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend uit den militairen dienst:

a. met ingang van 15 Nov. aan den Res.-Luit.-Kol. J. A. M. Swenker, van het reg. motorartillerie;

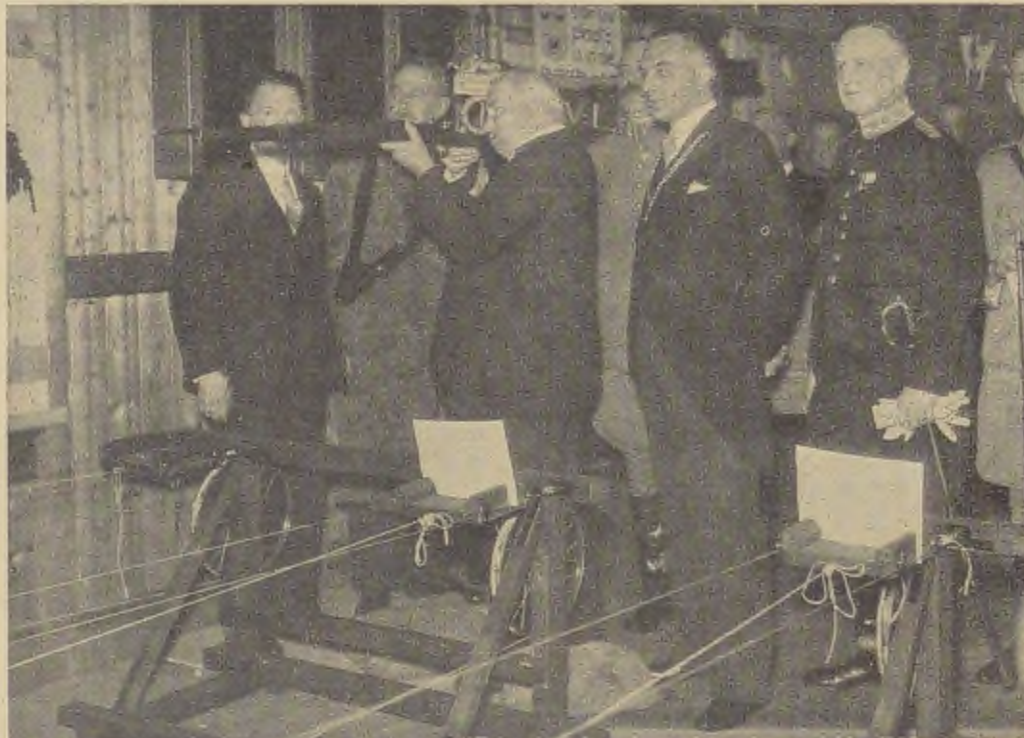
b. met ingang van 1 Dec. aan den Res.-Luit.-Kol. C. J. C. Janssen, van den staf der infanterie;

c. met ingang van 1 Jan. 1939 aan den Res.-Kap. W. Koogje van het 9e reg. infanterie;

d. met ingang van den datum van dit besluit aan den Res.-Kap. voor speciale diensten A. J. L. Hoevels, van het Vrijw. Landstormkorps Motordienst.

Als „De Noordster” voor Uw wascht,
schittert Uw linnen in de kast.

ELECTR. WASCH- EN FIJNSTRIJKINRICHT.
Zuidvliet 160 - Telef. 5909 - Leeuwarden

Opening schietlokaal te Voorschoten 3 December 1938.

DE
Edelman
SIGAAR IS PRIMA

F. BONTKES GOSSELAAR
IN EFFECTEN — GRONINGEN

Voor Uw Sigaren enz.
H. HANEMAAIJER DELFT
BURGWAL 71, h. O. Langendijk TELEF. 821
GIRO 309097

VAANDELS — VLAGGEN
Fa. JANSSEN & Co., Stationsstraat 4, Tilburg
Tel. 813. Eigen atelier. 70-jarige reputatie.
Hoogste tentoonstellingsbekroningen
* Prima werk en voordeelrijke prijzen *

VARSEVELD

Drukbezochte Feestavond. - Toespraak
van Jhr. Mr. Ir. van Lidth de Jeude.

Ter gelegenheid van zijn 20-jarig bestaan hield de Bijz. Vrijw. Landstorm Afd. Varsseveld 30 Nov. in het Feestgebouw aldaar een feest-, tevens propaganda-avond. Ondanks het ongunstige weer was de zaal flink bezet. Onder de aanwezigen merkten we o.m. op: van de Gew. Landstorm-comm. Kolonel Baron van Heeckeren van Kell, voorz.; Kolonel Van Ingen Schouten, secr.; Majoor Goedhart; Majoor Dieleman; Korpscommandant Veluwzoom Overste Buurman en den heer Jalink, propagandist. Van de plaatselijke Landstormcommissie waren aanwezig: Burgemeester J. J. G. Boot, voorzitter; Ds. Boele; Ds. Knottnerus, res. veldprediker; G. J. Colenbrander; G. J. Klanderman en Joh. Gussinklo; van de plaatselijke commissie waren aanwezig Ds. Wielemaker en Pastoor Ahsmann en van de afd. Aalten de plaatselijke leider en reserve de heeren H. Somsen en H. Wijnandus.

De voorzitter van de Afd. Varsseveld, Burgemeester Boot, opende namens de plaatselijke commissie met een hartelijk woord van welkom en zeide verheugd te zijn, dat ondanks het ongunstige weer, zoovelen aanwezig waren om met de afdeling Varsseveld B.V.L. dezen avond te vieren.

De voorzitter ging terug naar de dagen van 1918, toen de revolutie in Duitsland was uitgebroken en ons land werd bedreigd. Een heillooze revolutie kon worden voorkomen en door recht en door wet tot staan gebracht. Op spontane wijze is er voor gezorgd, dat dit heillooze niet is geschied. Met een ledental van 30.000 is de B.V.L. uitgegroeid tot een machtig instituut van ruim 90.000 leden, waarvan, mocht het gaan dreigen, een geweldige kracht kan uitgaan en waarmee wel terdege rekening moet worden gehouden. Het verheugt ons ook, zoo ging spr. voort, dat we in Varsseveld een afdeling hebben, welk nationaal instituut onder leiding van den heer J. A. Blaak tot een flink korps is aangegroeid. Spreker verblijdt het, dat Zijne Excellentie Jhr. Ir. O. C. A. van Lidth de Jeude, oud-Minister van Waterstaat, hier aanwezig is om een rede uit te spreken, waarvoor we hem hartelijk dank zeggen voor zijn spontaan bereid zijn.

Het zangkoor zong hierna „Wilt heden nu treden“.

Hierna verkreeg de spreker van den avond Zijne Excellentie Jhr. Ir. Van Lidth de Jeude het woord. Spr. memoereerde in zijn inleidend woord het 20-jarig bestaan van den B.V.L. en het deelnemen aan het grootsche défilé op 27 Aug. j.l. in Den Haag. Spr. ging terug, niet 20 jaar geleden, maar tot 11 April 1827, toen voor de inwendige rust de schutters waren ingesteld. Dezen bestonden uit dienstdoende schutters en rustende schutters. Al was het plichtsbeseft van de toenmalige schutters bij de burgers niet te hoog aangeslagen, toch hebben zij het Vaderland toen goede diensten bewezen, o.a. in 1830, Tiendaagschen Veldtocht. De B.V.L. is het dienstdoende gedeelte en het rustende gedeelte zijn wij, die achter den B.V.L. staan en door dezen te steunen, bevorderen wij den wereldvrede en worden de grondvesten van het Christendom aangekweekt. Een klein land kan niet zoo sterk zijn als een groot land, maar geestelijk wel en gelijkwaardig met een groot land.

Voorkomen is beter dan genezen en we moeten er naar streven, dat het niet noodig is, dat op lichtzinnige wijze een

beroep wordt gedaan op den B.V.L. Men zegt wel eens, dat het Nederlandse volk een bedachtzaam volk is en balken onder het ijs wenscht. Maar we zullen paraat blijven tot het gevaar geweken is, zoo ging spr. voort en besloot zijn bezielende rede met „God bescherm ons dierbaar vaderland en bescherm ons onze Koningin“.

De voorzitter was zeker de tolk van de aanwezigen, toen hij spreker dank bracht voor zijn bezielende rede.

Hierna werd met eenige toepasselijke woorden door den voorzitter der Gew. Landstormcommissie een vaandel aangeboden, dat door den voorzitter van den B.V.L. dankbaar werd aanvaard en wien het een groot genoegen deed het te mogen overreiken aan den commandant, den heer J. A. Blaak, die het dankbaar aanvaardde. De heer Blaak deed het prettig aan, dat alle burgers van Varsseveld hiertoe hadden bijgedragen en aanvaardde het als een nationaal geschenk.

Hierna werden door den Hoogedel Gestr. Heer W. van Ingen Schouten met eenige toepasselijke woorden de prijzen uitgedeeld van de l.l. gehouden schietwedstrijden.

Vervolgens werd den pl. leider van de afd. Varsseveld, den heer J. A. Blaak, namens de Gew. Landstormcommissie een vulpen aangeboden voor de vele belangrijke diensten aan het Instituut bezeten.

Hierna werden nog waardeerende woorden gesproken door den commandant van het B.V.L.-korps „De Veluwzoom“, waarin hij nog de goede diensten herdacht van wijlen den heer J. Tuinsma.

Hierna werd een propagandafilm vertoond van het 40-jarig regeeringsjubileum van H.M. de Koningin en het 20-jarig bestaan van den B.V.L. Het geheel was een machtige propaganda voor den B.V.L. en viel bijzonder bij de aanwezigen in den smaak.

Rest ons nog te vermelden, dat de avond werd afgewisseld door zang.

De burgemeester dankte aan het slot allen, die hadden meegewerkt dezen avond te doen slagen, inzonderheid de dames en heeren van het zangkoor, den heer A. Stienstra voor de aangebrachte versiering, den heer S. D. Wanrooij voor de begeleiding.

Staande werd ten slotte gezongen: „Wij willen Holland houden“.

GRONINGEN.

Sint Nicolaaswedstrijden.

Donderdagavond 1 Dec. hield de afd. Groningen van den B.V.L. haar zeer waardeerden St. Nicolaaswedstrijd in de schietzaal van Café Van Duinen alhier.

Een groot aantal schutters nam aan dezen wedstrijd deel, welke een zeer vlot verloop had, onder leiding van hun pl. leider 1e Luit. J. M. v. d. Zee.

Door de schutters in zes klassen te verdeelen hadden de minder goede dezelfde kans een prijs te behalen als de koning- en scherpsschutters.

Het aantal prijzen voor dezen avond was zeer groot, nl. 90 stuks, bestaande uit hazen, konijnen, gevogelte, worst, banket enz.

Voor het uitreiken der prijzen was voor deze gelegenheid de bovenzaal van genoemd café afgehuurd, waar den geheelen avond gezellige muziek heerschte van de leden Ottes en Wallis.

Na het zingen van het 1e couplet van het Wilhelmus reikte de secretaris van

de Gew. Landstormcommissie, Kapt. van der Wal, de prijzen uit met een opwekkend en toepasselijk woord. Vooraf werd aan een tweetal leden wegens het bereiken van den 55-jarigen leeftijd de ontslagbrief uitgereikt.

Bij monde van den heer Siebesma werd namens de korpsschutters een tweetal medailles aan de afdeling overgedragen, welke bij de resp. schietwedstrijden te Warffum en Groningen waren gewonnen.

ADUARD.

B.V.L.

Door den B.V.L. werd alhier, zooals ieder jaar tegen St. Nicolaas, weer een

schietwedstrijd gehouden om wild en gevogelte. Door het bestuur waren 3 hazen beschikbaar gesteld, terwijl door leden en commissie hanen en andere prijsjes waren meegenomen, zoodat 13 prijzen beschikbaar waren. 36 schutters namen aan den wedstrijd deel. In de rubriek scherpsschutters werden winnaars de heeren J. T. Wierenga, K. v. d. Kooi, J. Faber en A. Jansen; 1e klas schutters T. Wolters, Tj. W. v. d. Leest, E. Wolters, E. Knoop, J. v. Wijngaarden; 2e klas A. v. d. Net en E. H. Wolters; 3e kl. I. E. Oosterhoff en H. Rovy. De leider, de heer Ubels, reikte de prijzen uit.

18 November 1918 op het Malieveld te 's-Gravenhage.
Schilderij van Hoyneck van Papendrecht, in bezit van H.M. de Koningin.

20 JAAR B.V.L. (vervolg III)

De Korporaal der Marine, Jac. G. van Oord te Werkendam, thans te Utrecht, heeft ook zijn ervaringen te boek gesteld¹⁾, waaraan het volgende is ontleend:

Vier jaar had ik het genoegen gehad te dienen bij H.M. marine, toch was het mij aangenaam in October 1917 de marinemuts te mogen verwisselen voor de burgerpet.

Tot de bekende Novemberweek 1918 kwam. Ik voelde dat er iets broeide.

Het bleef angstig stil aan onze zijde. Dinsdag 12 November in Rotterdam zijnde, bevond ik, dat de meerderheid daar den toestand reeds verloren achtte, en dat men zich aan de nieuwe omstandigheden maar moest aanpassen.

Woensdagmorgen zond ik een telegram aan den Minister van Marine, waarin ik mij vrijwillig aanmeldde; evenwel twijfelde ik of deze weg de juiste was.

En de oproeping kwam, Donderdags reeds. Juist was het 's avonds kerkdienst wegens dankzegging voor gewas. De predikant maakte de oproeping bekend en verzocht de liefhebbers na de godsdienstoefening in de consistorie deze zaak te bespreken. Er was een 30-tal jonge menschen bij elkaar.

Afgesproken werd, dat voorloopig tien man zouden vertrekken, bij telegrafischen oproep zouden de anderen volgen.

Den anderen morgen vroeg kwam het afscheid. Er waren tientallen menschen op de been om ons vaarwel te zeggen. Nog zie ik den ouden Joden-dominie Eliezer Kropveld (hier woonachtig) door de menigte dringen om ons Gods bijstand toe te wenschen, maar ook ons op te wekken Vorstin en Vaderland trouw te dienen.

Hoe plechtig klonk uit dien ouden profetischen mond: „De Heere zij ons vaderland genadig“.

In Gorinchem hadden wij veel bekijks, vooral van de zijde der communisten — wij waren getooid met oranje-rozet — maar wij zijn maar niet voor deze helden op zij gegaan.

In Den Haag stond een officier ons op te wachten, ook weer kenbaar aan een oranje-rozet op de borst en samen met de Limburgers en andere Brabanders, die in denzelfden trein zaten, zijn we door de stad gemarcheerd naar ons kwartier. Het was ineens alles militair. We waren er nog niet lang of in blikjes werd de soldatenkost opgeschepd.

FRANS VAN CAMP - GOUDA
KLEIWEWEG No. 6
HOEDEN EN PETTEN

Hotel „HOBBEL”
P. VINKE - OOLTGENSPLAAT

OPEL AUTOMOBIELEN
Product van General Motors
Official Dealer
FIRMA J. L. SPOORMAKER - ROTTERDAM
Nieuwe Binnenweg 446 - Tel. 35780 (3 lijnen)

KUNSTVUURWERKFABRIEKEN A. J. KAT
LEIDEN - TELEF. 1475

★ VUURWERK VOOR ALLE FEESTEN ★
— WASFAKKELS VOOR OPTOCHTEN —

Kolossaal! Wat smaakte dat, we hadden ook honger van de reis. We waren het hartroerend eens, dat we een reuzenkok getroffen hadden. Doorgaans heeft een marineman zijn portie liever uit de kombuis dan uit de veldkeuken, maar eerlijk gezegd, het eten van de landstormers was ditmaal schitterend.

Daarna zijn we ons kwartier eens gaan opnemen, en gaan zien welke provincies er al vertegenwoordigd waren. Meest waren het Limburgers en Brabanders, maar ook Friezen en Zeeuwen, en wat een onderscheid in regimenten en onderdeelen en korpsen. Heel gemoedelijk liep een wachtmeester van de cavalerie met leeren rijbroek en schoensporen naast een korporaal van de marine; een vesting-artillerist naast een infanteriesoldaat. Stel je voor, zelfs hospitaalsoldaten met roode-kruisband om den arm waren opgekomen.

Maar hoe onderscheiden ook in landaard, regiment en onderdeel, in rang en stand, we waren één van wil, beziel met één en hetzelfde ideaal: ons land te bewaren voor de ramp van revolutie. Nooit te buigen onder de zweep van Troelstra.

Wij moesten den anderen morgen wapens en patronen gaan innemen, want zonder geweer en bajonet kan geen revolutie bedwongen worden. Daartoe gingen wij naar de Oranje-kazerne. Nog herinner ik mij levendig den terugtocht naar ons kwartier. Een troep van vierhonderd man cavaleristen, matrozen, genisten met opgestoken bajonet, geweren op de schouders door het drukke gedeelte van Den Haag. Het was een schitterend militaire aanblik, waarvan rood niet terug had.

Er was bij ons eigenlijk maar één begeerte: om nu eens ten finale af te rekenen met die onverantwoordelijke volksmenners, die ons land en volk in een poel van ellende storten wilden. Maar eigenaardig, ze waren niet te zien. Men zou een tientje betaald hebben om een socialist of communist te zien, met rood op.

Zondagsavonds in het militairen-tehuis deelde Ds. Janssen ons het nieuws mee van de voorgenomen huldebetooging, hetwelk een storm van geestdrift deed oplaaien.

En dan eindelijk de betooging op het Malieveld van Maandag 18 November. Deze valt eigenlijk niet te beschrijven. Dit was geen Oranje-jool, het was een waarachtige uiting van liefde voor het Oranjehuis, een uiting van dank dat God onze Vorstin, ons land voor de ramp der revolutie had gespaard.

Voordat onze troep naar het Malieveld marcheerde, hebben we eerst onze officieren, speciaal onzen kapitein, gehuldigd. Eenige vrijwilligers hielden een toespraak, waarin dank werd gebracht voor de uitnemende wijze, waarop hij de compagnie in deze dagen had geleid en dan eindelijk ging het naar het Malieveld.

Feest was het en dan behoort de driekleur er bij. Men nam den vlaggestok en de vlag van de school, waar wij ingekwartierd waren. Licht was die vlaggestok niet. 't Was zoo ongeveer een mast van een schip, maar in zulke dagen heeft men dubbele kracht.

De korporaal der marine was de vaandeldrager. En daar ging het, de vlag voorop, naar het Malieveld ter huldiging van onze geliefde Koningin.

Nooit heb ik Den Haag mooier gezien dan op dien Maandagmorgen. Alle menschen droegen oranje, van alle huizen wapperden de vlaggen en eindelijk brak ook de vriendelijke zon door, om alles in heerlijk glanzend licht te zetten en daarmede de feestvreugde te vergrooten.

Hoe groot was onze ontroering, toen we het rijtuig van onze Vorstin zagen naderen, getrokken door soldaten. Daar stond Zij, onze geliefde Vorstin, waarvoor ons hart had gebeefd van benauwing, maar God had het kwade gewend en nu was het feest in Nederland.

Daar op het Malieveld hebben we gevoeld den band: God, Nederland en Oranje.

Woensdagmiddags had de groote afmarsch plaats. Ook weer van die denkwaardige momenten: afscheid nemen van mannen, die ons voorheen totaal onbekend waren, maar waarmede we vriendschap gesloten hadden, wapenvrienden, beziel met hetzelfde ideaal.

Woensdagsavonds thuis und noch kein Ende. Ds. Andree, Gereformeerd predikant alhier, had het initiatief genomen tot een feestelijke samenkomst. Eenige vrijwilligers zouden op deze vergadering vertellen van hun wederwaardigheden.

De kerk was tjokvol. Er waren ook 200 soldaten aanwezig benevens de plaatselijke commandant.

Het was een schitterende avond. Wat hebben de menschen genoten van onze vertellingen en wat is er gezongen!

Wat klinkt ons Wilhelmus toch schoon in een kerk: een echt gewijd lied!

NAAR HUIS.

Dinsdag 19 November begon de terugzending der vrijwilligers en binnen weinige dagen waren zowel de Mobilisatie-Landstormers als de buitengewone vrijwilligers in hun steden en dorpen teruggekeerd, waar zij feestelijk werden ingehaald.

Bij de legerkorpsen werd voortgegaan te demobiliseeren.

Ter hoogte van Susteren-Maaseyk trok het verslagen Deutsche leger — onder commando van met rood getooide soldatenraden, doch in werkelijk-

heid nog onder leiding van de afgezette officieren — door Limburg „op z'n smalst" naar zijn Heimat; vernederd, doch in behoorlijke orde en ontwapend, 2) zooals door onzen wvd. Opperbevelhebber was geëischt.

Het Deutschland van Von Bismarck en Wilhelm II bestond niet meer, alle vorsten waren afgezet of verjaagd; de socialistische republiek was uitgeroepen; in Hannover was een wasvrouw minister geworden.

Keizer Wilhelm II begaf zich naar het kasteel van Graaf Van Aldenburg Bentinck te Amerongen. Later zou hem de gemeente Doorn als verblijfplaats worden aangewezen.

De Kroonprins nam eveneens de wijk naar Nederlandsch grondgebied en werd op het eiland Wieringen geïnterneerd.

De wereld zag het woord van den Profeet 3) in vervulling gaan: Vorsten gingen te voet en knechten te paard.

Veel, zeer veel uit dezen bewogen tijd is de vermelding meer dan waard, doch boven dit alles uit gaat de van groote staatsmanswijsheid en zielenadel getuigende proclamatie van H. M. Koningin Wilhelmina:

Aan Mijn volk!

Ik voel Mij gedrongen, na hetgeen wij in de bange oorlogsjaren en in de laatste dagen met elkander hebben doorleefd, een woord tot U, Mijn Volk, te spreken.

De oorlog spoedt ten einde; onze onafhankelijkheid is bewaard. Ik breng Mijnen hartelijken dank aan de mannen van leger en vloot, die onvermoeid de wacht hebben betrokken en hun krachten en tijd hebben ten offer gebracht, en niet minder aan U allen, mannen en vrouwen, die met geduld en volharding, de ontbering, door den krijg veroorzaakt, hebt gedragen.

De toon van dank voor ons behoud verstomde korten tijd.

Want onder den indruk van de geweldige beroeringen in de volken van Europa is ook in Ons Vaderland de staatsorde een oogeblik bedreigd.

Het antwoord daarop door U met overweldigende meerderheid gegeven, heeft op Mij een diepen indruk gemaakt. Ik dank U daarvoor uit den grond van Mijn Hart. Getrouw aan de traditie van Mijne Voorvaders, heb Ik nooit anders gewild dan Mijn Volk te dienen door handhaving van het recht en bevestiging zijner vrijheden, door verzekering van ieders rechtmatig aanspraken op geestelijk en stoffelijk gebied. Gedragen door Uw liefde en trouw, zie ik Mij in die roeping bevestigd.

Het grondwettig gewaarborgd recht van het Volk om langs wet-tigen weg, niet onder den druk van dreigement, zijn verlangen over zijn lot te doen kennen, is gehandhaafd en het parlementair overleg kan worden voortgezet.

Het is Mijn verlangen de voorgenomen hervormingen door te zetten en aan te vullen met de snelheid, die past bij den polsslag van dezen tijd.

Reactie zij uitgesloten; wij moeten vooruit.

Het is Mijn begeerte, dat de nood van het volk in al zijn diepte worde gepeild, en naar de mate van de kracht der Overheid door deze worde bestreden.

Het is Mijn wil om steeds in nauwe aanraking te zijn met den volksgeest en om te regeeren in overleg met de vertegenwoordiging van het geheele volk.

Ik heb verstaan, dat Gij Mij daarin steunt en met liefde en vertrouwen tegemoet treedt.

Met liefde en vertrouwen aanvaard Ik dien steun.

God zegene en behoede ons dierbaar Vaderland!

's-Gravenhage, 20 November 1918.

1) Landstormblad, Maart 1933.

2) Een deel ervan werd per trein door Noord-Brabant naar Deutschland vervoerd. Over dezen terugtocht van Deutsche legerkorpsen door ons land heeft de Regeering, die vooraf met Londen overleg had gepleegd, van het buitenland vele ernstige moeilijkheden te verduren gehad; evenals over de toelating van den Deutschen Keizer.

3) Het Boek Prediker 10:7.

Werft abonné's op

het Landstormblad

N.V. v. HOUWENINGE & IJSSELSTIJN
BLOEMENMAGAZIJN
LANGE HOUTSTRAAT 17, 's-GRAVENHAGE

NIJMEGEN HOUDT EEN LUISTERRIJKEN
HERDENKINGSVOND.

Een fraaie vlag wordt aangeboden.

Op 8 November heeft de afdeling Nijmegen van den B.V.L. in de groote zaal van De Vereniging op luisterrijke wijze het 20-jarig bestaan van den B.V.L. herdacht.

Tal van autoriteiten gaven op dezen avond door hun tegenwoordigheid van belangstelling blijk. Zoo zagen wij o.a. den commissaris der Koningin in de provincie Gelderland, mr. S. baron van Heemstra, het lid van Gedeputeerde Staten, mr. E. J. H. baron van Voorst tot Voorst, den burgemeester van Nijmegen, den heer J. A. H. Steinweg, generaal Sillevius, commandant van de Ilde divisie, kolonel Eggink als vertegenwoordiger van den voorzitter der Nationale Landstormcommissie, generaal Duymaer van Twist, luit.-kol. Hafkemeyer, commandant van het landstormkorps De Meyerij, luit.-kol. Burman, commandant van het landstormkorps De Veluwezoom, luit.-kol. T. J. Reeser, garnizoenscommandant en commandant van het 11de Regiment Infanterie, luit.-kol. J. Slagter, commandant van de Koloniale Reserve, kapitein jhr. G. A. Bowier, districtscommandant der Koninklijke Marechaussee, luit.-kol. G. Land, groepscommandant Maas-Noord Strategische Beveiliging, den Deken van Nijmegen, kanunnik J. L. van Mulukom, den rabbijn van de Ned. Israëlitische gemeente, den heer A. Salomons, wethouder C. van Westreenen, notaris B. Nieuwenhuis, eeredid van den B.V.L., den hoofdinspecteur van politie, den heer A. I. Oerlemans en den heer H. de Goede, voorzitter van de afdeling Nijmegen van de Nederlandsche Vereniging voor Luchtbescherming.

Nadat het muziekkorps van het 11de Regiment Infanterie het Wilhelmus ten gehoor had gebracht, was het woord aan den voorzitter der Plaatselijke Landstormcommissie, mr. dr. J. B. Sens.

Spr. deelde o.m. mede, dat de afdeling Nijmegen thans telt 246 gewone vrijwilligers en 56 officieren. Voor een gemeente als Nijmegen is versterking zeker gewenscht. Spr. bracht dank aan den heer Rauch en zijn medewerkers voor de organisatie van dezen avond.

Na de toegejuichte openingsrede traden de trompetters van het 4de halregiment huzaren uit Deventer voor het voetlicht, die eenige uitbundige fanfares ten gehoor brachten. Dan was het weer de beurt van het muziekkorps van het 11de, onder leiding van sergeant van Raay, dat met eenige pittige, vlot gespeelde marschen best voor den dag kwam en evenals de trompetters der huzaren een dankbaar applaus oogstte. Niet minder werden gewaardeerd de scherm-demonstraties met verschillende wapens door leden van de afdeling Nijmegen onder leiding van den reserve-kapitein P. J. Erkens.

Vervolgens sprak ds. J. A. van Selms uit Nijmegen.

Spr. zeide o.m., dat wanneer de geschiedschrijver eenmaal de jaren, die vlak achter ons liggen, zal beschrijven, hij een droevige opsomming zal kunnen geven van veel malaise, crisisjaren, werkloosheid, dreigende internationale toestanden en onderling gekrakeel. Maar dan zal hij toch ook een beweging te midden van al die misère kunnen schetsen, die geleid door mannen, verschillend in denken op politiek en kerkelijk terrein, één waren in hun enthousiasme om een ideaal te bereiken en die beweging is de Bijzondere Vrijwillige Landstorm.

Na de pauze stond op het programma een bivak-overval door militairen van het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger, een pakkende demonstratie.

Hierna was het woord aan prof. F. Otten O.P. uit Huissen, die gewaagde van den wonderlijk snellen groei van den B.V.L. Spr. teekende het ontstaan van den B.V.L. als verzet tegen bedreiging van dit nationaal eigene. Hij verzet zich ook tegen ongezond internationalisme, zooal als tegen ongezond nationalisme, dat tot het dictatorschap voert. Ons nationale leven is gekomen tot zijn hoogsten bloei door en met de Oranjes en uit liefde voor onze Koningin, de landsmoeder, groeide het streven van den B.V.L. en om die zelfde oorzaak blijft de B.V.L. paraat.

Aan het einde van den avond werd de nieuwe vlag van de afdeling Nijmegen van den B.V.L. door Mr. Dr. Sens op plechtige wijze overgereikt aan den commandant van het Landstormcorps De Meijerij, overste Hafkemeyer, die hulde bracht aan de activiteit der Nijmeegsche afdeling van den B.V.L.

Mr. Dr. Sens deed bij deze overreiking uitkomen, dat het van den beginne af aan als een leemte was gevoeld, dat de afd. Nijmegen geen vlag had. Deze kan thans aangeboden worden dank zij ook de bemiddeling der Nijmeegsche burgers.

Spr. bracht hulde aan den ontwerper en uitvoerder van het prachtige vaandel: zwarte adelaar op geel veld, den heer Wim van Woerkom, den Nijmeegschen kunstschilder.

STOOMWASCHINR. „DE HOOP”, ASSEN
Aanbevelend, H. v. d. WOUDE
Telefoon 541 - Groningerstraat 226

Vervolgens droeg overste Hafkemeyer de fraaie vlag met de Nijmeegsche adelaar over aan den plaatselijken leider van Nijmegen, reserve-kapitein Sliedenbeek.

Overste Hafkemeyer zag in dit vaandel een symbool van samenwerking tusschen B.V.L. en burgerij, dat kan strekken tot meerderen bloei van den B.V.L.

De muziek zette het „Wilhelmus” in dat door de volle zaal werd ingezet.

Met een groote militaire taptoe werd de avond besloten.

Nagekomen uit de Afdelingen

Baarn. 9 Dec. vond bij monde van den voorzitter der plaatselijke commissie, jhr. mr. G. C. J. van Reenen, de uitreiking plaats van de prijzen, welke de leden van den B.V.L. op de zomerschietwedstrijden hadden behaald. Jhr. van Reenen deelde mede dat de korpscommandant tot zijn leedwezen verhinderd was de prijsuitreiking ditmaal bij te wonen; de vier aanwezige leden der plaatselijk commissie, jhr. L. Rutgers van Rozenburg, mr. dr. A. E. Schouten, G. van Straaten en H. E. Beuker heette spr. welkom, waarna hij dank bracht aan den leider, den heer H. A. van Marle, voor zijn bemoeienissen en den leden van den B.V.L. voor hun trouwe opkomst. Spr. bracht hulde aan de vertegenwoordigers der Baarnsche afdeling, die op de korpswedstrijden een eersten prijs behaalden en daarmede de eer van hun dorp hadden hoog gehouden.

Tenslotte droeg spr. de leden op hun eed aan de Koningin trouw te bewaren, want ook in dezen tijd is de B.V.L. nog noodzakelijk. Vervolgens werd tot het uitreiken der prijzen overgegaan.

LEEWARDEN HERDENKT
18 NOVEMBER 1918.

De Generaals Duymaer van Twist en De Iongh aanwezig.

Op Vrijdag 18 November j.l. heeft de afd. Leeuwarden-Huizum het 20-jarig bestaan van den B.V.L. herdacht.

Bij deze gelegenheid werd de nieuwste landstormklankfilm „Twintig jaren B.V.L.” vertoond. Een voortreffelijk verslag van dezen zoo zeer geslaagden avond troffen we aan in het Fr. Dagblad.

De avond werd geopend met het zingen van het eerste couplet van het Wilhelmus, waarna de heer Joh. Pars, Voorzitter der afdeling, een woord van welkom sprak tot Zijne Excell. Generaal Duymaer van Twist en echtgenoot, generaal De Iongh, Mr. P. A. V. baron van Harinxma thoe Slooten, Commissaris der Koningin in dit gewest en zijn echtgenoot, Jhr. Hora Siccama, burgemeester van Leeuwarderadeel, luitenant-kolonel Van Velthuyzen, kapitein la Roi, luitenant Bokma, de leden van het Friesch Verband van den B.V.L. en pastoor Elberssen.

Spr. richtte zich in 't bijzonder tot de generaals Duymaer van Twist en De Iongh en herdacht daarna met weemoed wijlen dr. J. J. Croles, wijlen den heer S. Dijkstra en wijlen mr. J. W. Tijmsa, die allen zooveel voor den B.V.L. hebben verricht. Voorts wijdde spr. een woord van groote dankbaarheid aan de landstormers, die eveneens in de afgelopen twintig jaar zijn heengegaan.

Met de opwekking tot de B.V.L.-mannen in Friesland om pal te blijven staan voor vaderland en Vorstenhuis besloot spr. zijn openingswoord. (Applaus).

Met veel geestdrift werd begroet het voorstel om het volgende telegram aan H.M. de Koningin te zenden:

„De afdeling Leeuwarden-Huizum van den B.V.L., in feestelijke vergadering bijeen ter herdenking van haar twintigjarig bestaan, geeft Uwe Majesteit op dezen historischen dag bewijs van haar liefde voor en verknochtheid aan het Huis van Oranje”.

Het mannen- en jongenskoor van de St. Bonifaciuskerk alhier zong daarop op uitnemende wijze onder leiding van Jacques Bos het Wilhelmus (dat staande aangehoord werd) en Gloria uit de Missa in g van Casali en Sanctus uit de missa „Aeterna Christi Munera” van G. de Palestrina.

Generaal Duymaer van Twist, met daverend applaus begroet, zeide o.m. dat hij het een voorrecht acht weer eens temidden van de Friezen te mogen verkeren. Gaarne heeft hij daarom ook de uitnodiging om hier te komen, aangenomen. En dit te meer nu we dezen avond een schoone bladzijde van de Friesche historie kunnen opslaan, waarop staat vermeld, hoe Friesland's zonen in 1918 land en volk hebben behoed voor revolutie. Onze Friesche mannen zijn in November 1918 naar Den Haag gesnelde om de goederen, die God ons had ge-

Firma TONNEMA & Cie. Sneek

geven, te bewaken. Dat was een daad van moed en trouw!...

Nadat twee deelen van de schoone film vertoond waren, hield Pastoor H. Elbersen een korte toespraak.

Zoo nu en dan wordt de opmerking gemaakt, aldus spr., dat de B.V.L. niet meer noodig is. Spr. wil aan hen, die zulks meenen te moeten opmerken, de vraag stellen: Als er eens geen B.V.L. was geweest! Deze vraag is het beste te beantwoorden met te zeggen, wat de B.V.L. heeft gedaan. En dan bemerkten we heel spoedig hoe de B.V.L. ons voor veel kwaads heeft bewaard.

Na de pauze zong het R.K. Mannenkoor op voortreffelijke wijze „Rolje”, „de Zilvervloot”, het Halleluja-koor uit „Der Messias” van G. F. Händel en „Jubilate” van Aiblinger.

Ds. J. Fokkema, Ned. Herv. predikant te Delft, hield hierop een rede over het onderwerp „Het geweer bij den voet”.

In zijn welsprekend woord zeide spr. het een groote voorrecht te achten predikant te Delft te zijn. In de Nieuwe Kerk te Delft liggen 38 Oranjevorsten begraven en het is een rijkdom te weten, dat de eerste, die in dit graf is neergelaten, zijn leven heeft gegeven voor de vrijheid van ons land. Die vrijheid laten we ons nooit ontnemen. (Applaus).

Hierop werd het derde deel van de film „Twintig jaar B.V.L.” vertoond.

Generaal De Iongh sprak de vergadering nog toe. Spr. bracht een driewerf hoera op de B.V.L.-ers uit, waarna de heer Pars een driewerf hoera inzette voor den populaireren Inspecteur van den Landstorm.

De voorzitter sprak een kort dankwoord, waarop deze zoo geslaagde bijeenkomst gesloten werd.

ONTVANGEN BOEKEN ENZ.

„Mavors”, Maandschrift (met Artilleristisch Tijdschrift) voor Officieren en Reserve-Officieren, voor Vaandrigen en Kornetten van alle wapens en diensten. Inhoud Decembernummer:

Landingen uit de lucht, door M. C. van der Hoog, Luitenant-Generaal b.d.

Oefeningen met de groep, door Kapitein J. D. van der Waall.

Een afdeling Artillerie, aangewezen voor rechtstreekschen steun van een voorhoede-bataljon tijdens den opmarsch, door G. A. Geel, Kapitein bij St. II, A. Brig.

Het nieuwe Japansche Avontuur in China, door Oud-Hoofdcursiaan.

De hulpverbandplaats moet achterwaarts verplaatst worden, door Kapitein J. D. van der Waall.

De Terugtocht, door P. A. Bange.

Nood- en reserve-rantsoenen levensmiddelen, door Lt. Kolonel-Intendant P. P. W. van Leeuwen.

Het vliegtuig in dienst van den aanvoer van verplegings-, genees- en gevechtsmiddelen, door P. P. W. v. L.

Literatuur-overzicht, samengesteld door P. P. Kuntze, Bibliothecaris der Koninklijke Militaire Academie.

Bij de Uitgeversmaatschappij v/h. Kemink & Zoon te Utrecht verscheen: De politie der Wildernis, vertaald door K. H. Broekhoff, commissaris van Rijks- en Gemeentepolitie te Amsterdam.

Interessante, spannende lectuur, echter gegronde op vaststaande feiten, betreffende de verrichtingen der Konink. Canadeesche Bereden Politie.

GROEP A.

(Onder de 10 jaar.)

VIER-LETTERS-RAADSEL.

- — zit op een fles.
- — draagt op z'n rug scherpe penen.
- — is een kruipend dier.
- — is ook een kruipend dier.
- — is een kledingstuk.
- — is een voedzame drank.
- — is vloeibaar, maar niet drinkbaar.
- — is een ambachtsman.

De voorste letters te zamen vormen de naam van een heerlijk feest.

GROEP B.

(Boven de 10 jaar.)

- — zit in de thermometer.
- — zit nooit om een windei.
- — is een prachtige uitvinding van de laatste tijd.

- — is de vriend van oud en jong.
- — is een slaginstrument.
- — ligt op de bodem van de sloot.
- — is een andere naam voor zeeekat.
- — dienen voor de wintersport.

De voorste letters te zamen vormen de naam van een heerlijk feest.

Oplossing der vorige raadsels: Limonade en Veel kleintjes maken één grote.

Voor nieuwelingen volgt hier nog eens 't adres:

Postzegel van 5 cent
AAN OOM BERTUS,
p/a Bureau van Het Landstormblad,
Koninginnegracht 50,
's-GRAVENHAGE.

VOORPRET.

De Sint met mijter en tabberd en staf
Stond statig in d'uitstal te prijken;
Vier kleutertjes kwamen met
klompengelots
Uit het rommelig steegjen eens kijken.

O ziet! op eenmaal begon Sinterklaas
Zeer deftig en vriendelijk te knikken;
De snaakjes, reikhalzend, ten hoogste
verbaasd,
Verslonden den Sint met hun blikken.

Daar krijgt één der kijkers een
lichtend idee!
Z'n knuistjes in 't broekje begravend,
Vraagt hij zoetsappig: „Zeg, lieve Sint!
„Kom je bij ons op Sinterklaasavond?”

„Hij knikt van ja, ja!” juicht het
vierverschap,
Met dansen en handekens klappen;
Door elk wordt dit spelletje eindloos
herhaald
Tot z' in 't donker weer steegje-
waarts stappen.

HET KLEINE POTJE MET
GROTE OREN.

Dat kleine potje heette Just.
En Just was een broekmanneke van
ruim drie jaar.
En dat broekmanneke was voor z'n
leeftijd erg wijs.
En z'n moeder vond, dat hij zelfs al
te wijs was. Dit kwam, omdat hij niet
alleen een scherp verstand had, maar
ook wakkere ogen en fijne oren. En die
gebruikte hij dikwijls voor dingen, waar-
mee hij volstrekt niet te maken had.

Hij was dus een beetje nieuwsgierig
uitgevallen?

Ja juist! zoo was 't met dat kleine
potje.

De Pa van Just was agent van een
Levensverzekering. Eens kreeg hij 't
verzoek bij een rijke dame te komen.
„Ha!” dacht z'n Mammie, „dat wordt
vast een mooi buitenkansje voor ons!”
Maar toen Pa thuis kwam, trok hij
een lang gezicht.

Die dame had er maar van afgezien.
„k Breng een dooie mus mee!” zei
Pappie spijtig.

Just keek van z'n prentenboek op;
maar hij zag geen dood vogeltje voor
de dag komen.

„k Wil toch 's zien!” dacht hij.
Stilletjes sloop hij in de voorkamer,
waar Pa z'n portefeuille had neergezet
en begon daar nieuwsgierig in te snuffe-
len.

O wee! daar komt Pappie aanstap-
pen, en eer Just er erg in heeft, grijpt
z'n vader hem bij z'n kraag, en zet hem
op hardhandige manier weer in de huis-
kamer.

„Wat doe je met je vingers in m'n
tas, wijsneus?” wordt hem allesbehalve
vriendelijk gevraagd.

„k Wou de dooie mus 's zien, die U
meegebracht hebt, Pa!” snikt Just, ter-
wijl hij z'n bloesje weer recht trekt...

De volgende dag moet Just bij den
drogist op 't marktplein een pakje zeep-
poeder halen.

't Is juist marktdag. „Gauw voort-
maken, en onderweg niet blijven staan
kijken!” roept z'n Mammie hem ach-
terna.

Na een poosje komt Just terug, krijt-
wit en trillend op z'n benen.

Z'n moeder schrikt niet weinig en
vraagt: „Wat scheelt er aan, schat?”

Stotterend komt het er uit: „Een man
wou me doodslaan met een grote
hamer!”

„Och, kom!” suste z'n moeder; „dat is
maar verbeelding!”

„Neen, Mammie!” houdt Just hijgend
en bibberend vol; „die man lichtte z'n
hamer op, toen ik er langs kwam”; hij
keek naar me, en toen riep ie: „tien
slagen op de kop van Just!”

Moeder kon eerst maar niet begrip-
pen, wat haar jongentje bedoelde. Maar
vader hielp allebei uit de droom. Op
de Markt stond een man met een
krachtmeter. De boeren mochten met
een grote houten hamer op een pen
slaan, en dan vloog er een ijzeren boutje
langs een opstaande paal omhoog. En
als de slag heel hard aankwam, dan
vloog 't stuk ijzer in de top van de paal
tegen een klappertje; en dit sprong dan
met een geweldige knal uit elkaar. En

telkens riep de man, die er bij stond:
„tien slagen op de kop van Just!”

't Was dus maar een klein misver-
stand van den nieuwsgierigerd....

Een paar dagen later kreeg Mammie
damesvisite.

Just zat in de serre met z'n mecano-
doos te spelen.

Z'n moeder schonk thee in en hield
haar vriendin een schaal gebakjes voor:
„Lust je 'n lekker moccataartje?”

Just ving die woorden op en wipte
dadelijk overeind. Hij keek z'n moeder
aan en vroëg met een vleistemmetje:
„Mammie mag 'k ook zo'n bokkestaar-
tje?”

De beide dames proestten het uit.

„Neen, Just!” lachte Mammie; „je
kunt wel 'n moccataartje krijgen, maar
'n bokkestaartje heb 'k niet voor je!”
Och ja! als je de woorden niet goed ver-
staat, of verkeerd begrijpt, dan kun-
nen er allerlei grappige vergissingen ge-
maakt worden. Dit ondervond Just een
poosje later opnieuw.

Pappie was thuis gekomen en zat in
z'n leunstoel te kreunen van pijn.

Belangstellend informeerde Just, wat
z'n Pa scheelde.

„Schot in m'n rug gekregen, m'n jon-
gen!” zuchtte Pa met een verwrongen
gezicht.

Just werd van kwaadheid vuurrood
en riep: „Wat een lelijke, gemene moor-
denaar, om Pa dood te willen schieten!”

„Hou, hou, vent!” kwam Mammie
haastig tusschenbeide. „Geen mens heeft
Pa kwaad gedaan, hoor! Pa heeft alléen
plotseling erg veel pijn in z'n lenden ge-
kregen, en dat heet: schot in de
rug!”

Toen haalde Just ruim adem, want
z'n bevend hartje was weer gerustge-
steld.
OOM BERTUS.

WIE HELPT
oppassend B.V.L.-er, oud 27 j.,
AAN VAST WERK?
Liefst in Friesland, in meel-
of melkfabriek of dergelijks.
Is in het bezit van binnen-
en buitenlandsche getuigschr.
Brieven aan W. OVERWIJK,
Wolsum No. 4 bij Bolsward.

DE
PRACTISCHE
HUISVROUW
KOOPT
BIJ
VROOM &
DREESMANN

NEEMT
die vuile plekken op
uw deur weg of voor-
komt ze met 'n...
COLEO-DEURPLAAT
Technisch Bureau „COLEO”
DOETINCHEM, Telefoon 655

AUTOGARAGE
GEBR. VAN ZEVENHOVEN
SPOORSTRAAT 2 - GOUDA
TELEFOON 3352
1ste klas reparatie-inrichting
voor alle merken

VLAGGEN - VAANDELS
INSIGNES
Borduursteliet
C. Doncker
LEIDEN
BREESTRAAT 159 - TEL. 851

Koopt Melk-en Melkproducten
van N.V. Zuivelfabriek
„DE GRAAFSTROOM”
Filialen: R'dam, Oranjeboom-
straat, Tel. 50964; Dordrecht,
Voorstr., Tel. 4353; Bleskens-
graaf, bij Dordrecht, Tel. 1.

KONINKLUKE = BEGEER
INSIGNES
SPORTPRIJZEN
MEDAILLES
VOORSCHOTEN
LEVERANCIERS VAN DE OFFICIEELE LANDSTORMMEDAILLES

WESTLANDSCHE
Glas-en Verhandel
C. J. VAN REST
NAALDWIJK
Scherp concurrerende
GLASPRIJZEN
EN GROS - EN DETAIL

Zendt uw wasch naar
Apeldoornsche Wasch-industrie
„Astra”
Gebr. Bolsenbroek, Apeldoorn
Speciaal ingericht voor militaire
wasschen. - Vraagt prijsopgaaf

Reist per AAA Busdienst
naar
Apeldoorn, Arnhem en Ede
Speciale Luxe Touringcars
voor Gezelschappen.
Gebrs. ROBART - Apeldoorn
Marktstraat 8 - Telefoon 2871

FIRMA B. COOPS
Telefoon No. 764
DOETINCHEM
HET ADRES
voor alle soorten
huisbrand- en industriekolen

N. V. INGENIEURSBUREAU
„EKSTEEN”
Speciaal-bureau voor
WATERREINIGING
EN
WATERTECHNIEK
Sweelincklaan te Bilthoven

„DE STAD MAASTRICHT”
Steeds een schitterende keuze
in glas, porselein, aardewerk
en alle bijkomende huishou-
delijke artikelen.
GEBRs. WELKERS
HOORN - BEVERWIJK

GARAGE „BOOIJ”
FRANSCHÉ KERKSTR. 20
TELEFOON No. 778274
VOORBURG
HET ADRES VOOR
LUXE VERHUUR EN TAXI'S

De regentijd
breekt weer aan.
Laat Uw Jas of Mantel
tijdig schoon- en GOED
WATERPROOF maken door:
N.V. „DE ZON”
TELEF. 66 - GOES

STALEN RAMEN
EN DEUREN
A. G. NIEUWENHUIS
Arnh.weg 177 - Telef. 2853
APELDOORN

Automobielenbedrijf
Spécial Chevrolet
D. VAN VLIET
Kerkstraat 63, Bodegraven

Firma KLAAS FOPPEN Rzn.
Arnhem (Zld.) - Tel. 19
Garn-pellerij en Groothandel
Dagelijks verse gepelde en
ongepelde garnalen tegen
sterk concurrerende prijzen
Het beste adres
voor den groot-en kleinhandel

ASBEST-CEMENT PLATEN
GEGALV. PLATEN
ASBEST-CEMENT BUIZEN
Uit voorraad leverbaar
FIRMA J. MONSTER
TELEF. 2841 - GORINCHEM

Stoomwasserij „De Maas”
FIRMA
SCHREUDERS EN TROUW
IJsselmonde
Verzending door het geh. land
TARIEVEN OP AANVRAAG

LEDERWARENFABRIEK
DE VOLHARDING
POSTJESKADE 23-25-
TELEFOON No. 85867
AMSTERDAM
SPECIALITEIT IN
MILITAIRE UITRUSTINGEN

N.V. Houthandel „ALBLAS”
WADDINXVEEN
OPSLAGPLAATSEN
's-GRAVENHAGE:
Fahrenheitstr. 343
ROTTERDAM:
Zwaanshals 119-121
Vraagt prijs van **TRIPLEX**
in diverse soorten en dikten

GEBRs. BIJLOO
Dagelijksche motorbootdienst
Schiedam - Amsterdam
Rotterdam - Vlaardingen v.v.
Schiedam, Tel. 68646
AMSTERDAM, Tel. 30674

Voor geschenken en prijzen
slaagt men zeker in
„T SIERHUIS” - ALKMAAR
LANGESTRAAT 86
Iemand van smaak
koopt in „t Sierhuis”

C.M.V. DINKELLAND'S
ZUIVELPRODUCTEN
TE LOSSER
DE BESTE
Dir. J.B. KLEINE WIECHERINK

N.V. NEDERL. BASALT Mij
ZAANDAM
Vraagt ons prijs van
BASALTINE-
TROTTOIRTEGELS
Levering op strengste keur

H. J. BREMER
TEL. 2864 - ZWOLLE
ALLE SOORTEN WAPENS
EN MUNITIE VOOR JACHT
EN SPORT
Speciale prijzen voor
schietverenigingen
VRAAGT OFFERTE

ZIEKENHUISVERPLEGING-
EN OPERATIEKOSTEN
verzekert
tegen enkele centen per week

Toufs
Verzekering Maatschappij.
Langere verpleegduur:
60 dagen, ook bij besmettelijke
ziekten en operatie.
Hoogere operatiekostenver-
goeding.
Kinderen verlaagde premie.
Vraagt prospectus ten kantore
der Maatschappij:
Oude Koemarkt 35, Sneek.
Vraagt een agentschap aan,
dat zeer loonend kan zijn voor
harde werkers.

I. WILLEMSSEN
Oesterkweekerij
YERSEKE

AALTENSCHÉ
Stoom-, Wasch- en Strijkijzer.
„DE SLINGE”
H. v. d. KAMP - AALTEN
Heldere wasch,
minimum slijtage
en scherp concurr. prijzen.
DAAROM OOK UW ADRES!

HOTEL
„STAD BORCULO”
Spoorstraat - Telef. 31
BORCULO

Prima keuken. Gezellig café.
Zalen voor verg. en partijen.
BONDSHOTEL A. N. W. B.

BLOEMENMAGAZIJN
FIRMA
H. J. BARMENTLOO
JAVASTRAAT 43
DEN HAAG - TEL. 111561

PURGEER- EN BLOED-
ZUIVERENDE PILLEN
van H. VAN AKEN,
Apotheker Specialist
te SELZAETE.

Het beste en doelmatigste
purgeermiddel, veroorzaken
geen buikpijn of krampen,
zuiveren het bloed en geven
het nieuwe kracht.

Prijs f 0.60 per doos
Verkrijgbaar bij Apo-
thekers en Drogisten.
Importeur:
SCHULTE & THIEME
Postbox 55 - Middelburg

Firma C. VAN HAL & ZOON, Reigerstraat 14, BREDA
SPECIALITEIT UNIFORMEN - Prima Coupe - Reizigersbezoek op aanvraag.

ZADEN
N.V. A. HOBBEL
OOLTGENSPLAAT

Uitsluitend
het beste

Overal
vertegenwoordigd.

D. J. VAN DER HAVE

Boomkwekerijen - Zaadteelt - Zaadhandel
Wetenschappelijk Selectiebedrijf
KAPELLE-BIEZELINGE

FIRMA A. ZWAAN Jr. N.V.

ZAADTEELT - ZAADHANDEL
ENKHUIZEN

We zijn reeds 50 jaar paraat Waar niet vertegenwoordigd,
Tot 't leveren van goed zaad! wederverkopers gevraagd!

De prijscourant voor **TUINZADEN** is zoo juist
verschenen. Vraagt, vóór U zaad
bestelt, even een exemplaar aan.

Fa. A. van Rossum - Ooltgensplaat
ZAADTEELT-ZAADHANDEL. TELEF. 3

N.V. Zaadhandel en
Boomkwekerijen
WED. P. DE JONGH - GOES
SELECTIEBEDRIJF
vraagt voor haar tuin-, bloem-
en landb.-zaden, zaagranen,
pootaardappelen, vrucht- en
sierboomen,
IJVERIGE AGENTEN
op gunstige voorwaarden

N.V. C. W. PANNEVIS
ZAADTEELT-ZAADHANDEL
DELFT

TUIN-, BLOEM-
EN LANDBOUWZADEN
Vraagt prijscr. of reizigersbezoek

ZAADHANDEL.
Werkzame agenten gevraagd
voor den verkoop van prima
Tuin-, Bloem- en Landbouw-
zaden, Boomkwekerij-art.
enz., in plaatsen waar nog
niet vertegenwoordigd. Hooge
provisie. WILLEM JAGER's
Zaadteelt en Zaadhandel,
Winschoten, Telefoon Nr. 361.

De Friese Zaadhandel
G. J. WOUDE, ORANJEWOUD
Zaden en orig. Friesch pootgoed
vraagt nog
LANDSTORMERS
om in plaatsen, waar we nog
niet vertegenwoordigd zijn,
nieuw terrein te veroveren.
Vraagt onze Agentschapsvoorw.

AGENTEN GEVRAAGD
voor verkoop van **ZAAD** enz.
uit Hollands beste zaadstreek.
HOOGSTE BELOONING
Bij ons de
van alle firma's.
Vakkennis niet noodig.
Inlichtingen bij:
Struik & Co. N.V., Enkhuzen

N.V. SLUIS & GROOT'S
Kon. Zaadteelt en Zaadhandel
ENKHUIZEN
TUIN-, BLOEM- EN
LANDBOUWZADEN
Levering uitsluit. a. d. handel

TURKENBURG
ZADEN
BODEGRAVEN
VRAAGT PRIJSCOURANT

Firma Gebr. Oudijk

Zaadteelt - Zaadhandel
Waddinxveen

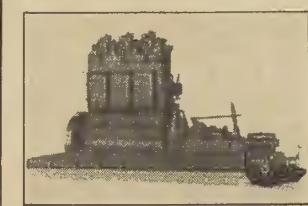
Vraagt onze prijscourant

W. DE ZEEUW's
Zaadteelt en Zaadhandel
BARENDRECHT
vraagt actieve agenten
Prijs. gratis op aanvraag

KOOPT
HONIG'S
VOEDINGS-
MIDDELEN

HERENPAK REINIGEN 12-
STOMEN

J. HOEVELS
VERVEN
ROTTERDAM - TEL. 45980

BOLNES - DIESEL
N.V. Mach.fabr. „Bolnes”
v.h. J. H. van Cappellen
Bolnes bij Rotterdam
Telefoon 14398

ALMELO

HOTEL
„De Gouden Leeuw”
Eerste huis ter plaatse
MATIGE PRIJZEN

ALKMAAR
DINEERT IN
„t GULDEN VLIJES”
EN GE ZULT
TEVREDEN ZIJN

Ook Uw adres

Café-Restaurant

„PAVILJOEN KINHEIM”
STATIONSWEG 60. Tel. 2524
ALKMAAR

APELDOORN
HOTEL BLOEMINK

GEVESTIGD SEDERT 1847
bij het Kon. Paleis en bosschen
Fraal gelegen aan de Loolaan

Hotel „Schimmelpenninck”
Café-Restaurant - Telef. 3265
Stationsplein 2 - Eindhoven
Zeer comfortabel hotel.
Prima keuken. Gezellig café.
Zalen voor verg. en partijen.
Bondshotel A. N. W. B.
Expl.: J. A. BIEMANS.

LEEUWARDEN
HOTEL
„DE KROON”
Vergaderzalen
UITST. KEUKEN

HOTEL
„DE ROODE LEEUW”
TELEFOON 515 - TERBORG
Prima keuken
Exquise wijnen
Eig.: Modern comfort
F. G. W. Schmidt-Corbelijjn

Hotel-Café-Rest. P. Mulders
Tilburg
Tel. 2385 (2 lijnen)

HET BESTE EN GOED-
KOOPSTE ADRES VOOR
UW LUNCH EN DINER!

UTRECHT
Hotel
„TERMINUS”
VERGADERZALEN

GARAGE „SAAN”
TEL. 51517
DIEMEN
VERHUIZINGEN EN
EXPEDITIE

Het juiste ADRES voor Uw
BRANDSTOFFEN
voor Rotterdam en Omgeving
IS en BLIJFT
A. v. WEELDEN'S
KOLENHANDEL
Ceintuurbaan 31
ROTTERDAM
Telefoon 41477-42283

Hopma

Opticien
Instrumentmaker
Bézard-kompassen

O. Ebbingestr. 78, bij de Ebbingebrug, Tel. 5962, Groningen

VREDES
DOORROKERS
GOEDEWAAGEN'S
KONINKL. FABRIEKEN, GOUDA

29 SEPT.
1938

N.V. Drentsch-Overijselsche Houthandel
COEVORDEN, Telefoon 28 - ENSCHEDÉ, Telefoon 2813
Vertegenwoordigingen: Almelo, Tel. 2651; Hattum, Tel. 137.

CONSERVEN BLOM

GROENTEN - VRUCHTEN - SOEPEN - TAFELZUREN

J. F. KLUIJTMANS-v. d. LAAK - EINDHOVEN

KERKSTRAAT 18 - TELEFOON 2183

Uniform- en Civilele kleding naar maat - Volledige garantie

VRAAG PRIJSOPGAAF VOOR UW

TIMMERWERKEN

bij de

N.V. Timmerfabriek „DE CONCURRENT”

TELEFOON No. 1

BERGAMBACHT

Concurrerende prijzen

Flugge levering

Speciaal adres voor Woningbouw

GOMBERT'S
Maatkleding

A. Kerkhoff z.z. 16, Groningen
HET adres voor
Uniformkleding ter plaatse

N.V. MIDDELBURG BOLT - AMSTERDAM
LET OP!

1e Oosterparkstraat 238, Tel. 55842

Willemsparkweg 1, Tel. 20029

Onze zaken zijn gevestigd: Koninginneweg 139, Tel. 21805

HET ADRES voor prima kwaliteit sigaren en sigaretten
ALSMEDE ALLE ROOKERSBENODIGDHEDEN

H. v. VEEN - KISTENFABRIEK
IJSELUIDEN Telef. 246 KAMPEN

FIRMA H. MOOI & Zn.
ASSEN

MILITAIRE KLEERMAKERIJ
Coupeur overal te ontbieden

GEBRS. DE JONG
Motorboot- en autodiensten
Telefoon 306 - HEERDE

5x wekel. dienst op R'dam-
Den Haag-Leiden; 2x wekel.
dienst op Gron.-Maastricht;
2x wekel. dienst op Breda.
DAGELIJKS naar UTRECHT

L. BOOMSMA
Bouwkundige - Makelaar
Expert

Administratie en onderhoud
van vaste goederen.
Hypotheek - Assurantiën
Nassaukade 118-119, A'dam W.
Gem. Giro B 749
Postchèque- en Girodienst 2870
Tel. 82521 - 85421

N.V. HOUTHANDEL
v.h. Fa. JACOB SPREIJ
ALPHEN AAN DEN RIJN
TELEFOON 36
★
Vuren, Grenen,
Lerkenhout, Triplex, Lijstwerk

GEEN LEKKAGE MEER !!
A.T.B.-PASTA dicht alles:
mastiék- en asfaltdaken,
goten, deksteen, enz.
A.T.B.-PASTA is volkomen
duurzaam, weerstaat hitte
en koude en druipt niet af
Ten Bruggencate's Oliehandel
Broek op Langendijk - Tel. 48

n.v. CARROSSERIEFABRIEK

AUTO-
BUSSEN

REIS-
WAGENS

WADDINXVEEN

WILT U SNEL, ZUINIG EN
BETROUWBAAR RIJDEN?

KOOPT DAN EEN

FORD-automobil!

Garage J. van Berkum & Co
Coevorden

HET aangewezen adres voor
SCHIETPRIJZEN
o.a. medailles, takken,
bekers, kransen enz. is

FIRMA CORN. PLAS
(E. C. BILARS)

LANGESTR. 40 - ALKMAAR

VERHEUL'S
VEEVOEDERS
ROTTERDAM

N.V. Ph. VLESSING
DEN BURG (TEXEL)
Complete Meubilering

VERHUIZINGEN door
GEHEEL NEDERLAND

„SIRENE”
SLAKKENVERGIF
Overtreft alle andere slakken-
middelen. Per kilo's pak f 0.65.
Ongefrankeerd.
Wederverkopers rabat.
N.V.v.d.Beukel, Monster, tel. 22

BERICHT voor de dames van
al de B.V.L.-ers!
Geachte Dames!
Wilt U tot aller tevredenheid
trakteeren, neemt dan onze
ijne **Dé-Dé-Wafels**
Beleefd aanbevelend,
R. DIJKSTRA'S BAKKERIJ
DOKKUM — B 24

STOOMWASSCHERIJ EN
CHEM. WASSCHERIJ
„VECHT EN DIJK”
Fa. C. HAGEMAN & ZN.
TEL. 11
NEDERHORST DEN BERG
Vraagt onze prijscourant D

STOOKT
Nederl. Brandstoffen
Prima kwaliteiten
N.V. v. d. VEN & Co.
Tel. 2721 (2 lijn.) EINDHOVEN

WED. H. TROOST
ROTTERDAM
TELEF. 11606

• Aannemer van grond- en
bouwwerken
• Transporten door geheel
Nederland

Verzekert U

tegen de kosten van dokter,
apotheker, ziekenhuis en
operatie bij de N.V. Ziekte-
en Ongevallenverzekering-
Maatschappij

„NEDERLAND”
Berkenweg 15, te Amersfoort
Bill. premiën. Ruime voorw.
Actieve agenten gevraagd

KONINKLIJK NEDERLANDSCH-INDISCH LEGER

GELEGENHEID TOT DIENSTNEMING

In het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger bestaat voor flinke jongemannen tusschen 18 en 30 jaar de gelegenheid om te worden geplaatst bij de

**INFANTERIE, CAVALERIE, ARTILLERIE, GENIE
EN DEN MILITAIR GENEESKUNDIGEN DIENST**

Voor de Cavalerie en den Militair Geneeskundigen dienst (opleiding ziekenverpleger) zijn slechts een beperkt aantal plaatsen opengesteld, spoedige aanmelding is derhalve gewenscht. Zij, die hiervoor in aanmerking wenschen te komen, moeten Nederlander, ongehuwd en van zeer goed gedrag zijn. Dienstneming geschiedt onder wederzijdsch proefverband. Inlichtingen omtrent bezoldiging, mogelijke vooruitzichten, enz. vrage men aan den

COMMANDANT VAN DE KOLONIALE RESERVE TE NIJMEGEN

HOLLANDSCH AANNEMERSBEDRIJF ZANEN VERSTOEP N.V.

GROOT HERTOGINNELAAN 39 - 's-GRAVENHAGE
(hoek Stadhouderslaan) Telefoon no. 336230

Wegenbouw en waterwerken - Verhuur aannemersmateriaal
Aannemers van grond-, spoor-, hei- en betonwerken

G. M. A. STEYLEN - HARDERWIJK DONKERSLOOT 50 — TELEFOON 141

UNIFORM-KLEERMAKERIJ - Coupeur steeds te ontbieden

SCHIETSCHIJVEN

gedrukt op speciaal vervaardigd
schietschijvencarton. Diep zwarte
druk. Lage prijzen.

N.V. voorheen FIRMA GROENENDIJK
SLAGHEKSTR. 90-94 — ROTTERDAM-ZUID
TELEFOON

1-1-3-8-6 Vraagt onze nieuwe prijs-courant
met uitgebreide modellen

BRINKERS' ROOMBOTERFABRIEKEN N.V. ZOETERMEER

HET ADRES VOOR
EERSTE KWALITEIT

ROOMBOTER

Zowel verpakt
als in fust

Leveringen uitsluitend aan de handel
TELEFOONNUMMER ZOETERMEER 4

GEURTS' CONSERVEN MUNTEN UIT

„Beter en Goedkooper”

Conservenfabriek
„DE BATAVIER”
D. GEURTS - DODEWAARD

Firma J. KAKES BOUWKUNDIGE ZAANDAM

Taxatie — Expertise
TELEFOON No. 3251-4984

Melkinrichting Hofstede „RUNDERVREUGD”

NEDERHORST DEN BERG

Specialiteit in

ROOM en SLAGROOM

VOOR GOEDE SOORTEN BRANDSTOFFEN

P. K. OLIJ — UTRECHT
Kantoor en magazijn:
Dirkje Mariastraat 2 en 2a
telefoon 13355
Amsterd. Straatweg 253 bis a
telefoon 18923

SIGAREN MAGAZIJN

A. Drúghorn

Javastr. 57. Haag. Tel. 113209

Firma G. DIK Ez.

Guldenstraat 20
GRONINGEN

in Wijnen en Gedistilleerd

Sedert 1879
RESTAURANT BODEGA

DE MOTOR VAN UW WAGEN GE-
BRUIKT VEEL TE VEEL OLIE EN
DE TREKKRACHT IS BELANG-
RIJK MINDER DAN VROEGER!

Er is maar één afdoend
middel; laat hem revi-
seeren door

N.V. SIM HOLLAND - GOUDA

MOTORENFABRIEK — TELEFOON 3362

REVISIES VAN BENZINE- EN OLIEMOTOREN

SCHILDERSBEDRIJF

W. K. WITS EN ZONEN N.V.

Groningen, Leeuwarden, Utrecht, Amsterdam

Oefen- en Wedstrijdmateriaal

Speciaal adres:

Drukkerij Ruitenbeek

DOORN — Telefoon No. 125

Modellen en prijzen op aanvraag

W.L.D.

De man van standing
draagt

W.L.D. **SCHOENEN**

Verkrijgbaar in alle
voornaamste zaken

FORDBEDRIJF „WILLGO” - AMERSFOORT

OFFICIAL FORD-DEALER

BARCHMAN WUYTIERSLAAN 196 - TELEFOON 780

Geldbelegging.

Te koop mooi Landhuis

Voor 3 jaar op contr. verhuurd. Prijs f5650.-, vrij op naam.
Een dubbele villa, verhuurd voor f950.- p. j. Kooppr. f10.000.-,
vrij op naam. Mooi landhuis voor zelfbew. of geldbelegging.
Kooppr. f7800.-, vrij op naam. Hypotheek beschikbaar.
Inl. Bouwb. H. v. d. TOP, Park Paaschberg 1a, Ede, Tel. 258.

NOORDER GLASHANDEL J. v. OOSTENDORP

ROTTERDAM v. d. Duijstraat 50 - Franciscastraat 17-27

GLAS-IN-LOOD Tel. 41436/43436. Na 6 uur n.m. 41662/30778

AUTORUITEN Filiaal: DORDRECHT - Vest 1 - Tel. 3683

BANKZAKEN

EFFECTENZAKEN

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.

ADMINISTRATIE VAN VERMOGENS

UITVOERING VAN
UITERSTE WILSBESCHIKKINGEN

„BOUWMATERIALEN M. LUYTEN N.V.”

ROTTERDAM - LEKKERKERK - DORDRECHT
BETONTEGELS

BASALTINETEGELS

TROTTOIRBANDEN

A. J. DE BOO & ZN.

BENZINE - PETROLEUM - OLIËN EN VETTEN
MACHINEKAMERBEHOEFTEN

MOTORBOOTDIENST DELFT-ROTTERDAM v. v.

TRANSPORT naar alle plaatsen

Ingericht voor zwaar hijschwerk tot 7000 K.G.

DELFT — HOOIKADE 30 — TELEFOON 457

VERSCHEENEN bij Uitg.-Mij.
KEMINK & Zn. te Utrecht:
**VAN KALME STROOMEN
EN VERRE STRANDEN**
Ing. f1.90, geb. f2.90. Geill.
door W. J. TYL, oud-zeeoff.
en Majoor B.V.L. b.d.

Protestantsche
Begravenis-Onderneming
Bill. tarieven. Nette bed.
Speciaal adres voor het
vervoeren per rouwauto
binnen en buiten de stad
G. H. DE JAGER
Amst, straatweg 45
UTRECHT - TELEF. 14273

„DE GOUDSCHE PACKET”

B. J. VAN RHIJN, Gouda
Gouwe 52 - Telefoon 2388

Dag. autodienssten van Gouda,
Schoonhoven, Waddinxveen,
Boskoop op Amsterdam.
Bestelhuus A'dam: N.Z. Voor-
burgwal 26, Tel. 44644-48273.

„Fermitan”

het zeker werkend
middel tegen

spoel-, made-, maag-, en andere

ingewands-

wormen

zoowel bij volwassenen als bij
kinderen. 85 cent bij Apothekers
en Drogisten. „Fermitan” wordt
door de Nederlandsche wet be-
schermd.

Jacoba Maria Wortelboer.
Chem. Pharm. Industrie.
Oude-Pekela.

VAN RIJN'S UTRECHT DE BESTE MOSTERD

THANS DE POPULAIRE HOED

WILLEM II SIGAREN

CHEVROLET

LUXE en TRUCKS 1938

Talrijke verbeteringen

Vraagt demonstratie

J. DE JONG — GOUDA

Fluw Singel 59 - Telef. 2824